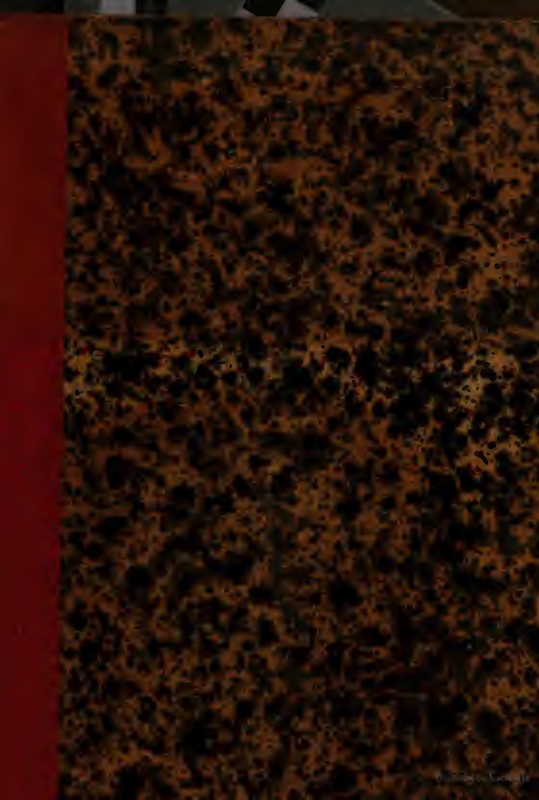

15. 3. 133 15. 3. 433

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA

EDITA

ET GLOSSARIO EXPLANATA

AB

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUIUSQUE IN ACADEMIA LUDOVICIANA URBENSI PROFESSOR P. O.

LIPSIÆ,

T. O. WEIGEL.

MDCCCLXVI.

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA.

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA

EDITA

ET GLOSSARIO EXPLANATA

AB

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUIUSQUE IN ACADEMIA LUDOVICIANA GIESSENSI PROFESSOR P. O.

LIPSIAE,

T. O. W E I G E L.

MDCCCLXVI.

VIRIS

SUMME VENERANDIS, AMPLISSIMIS, ERUDITISSIMIS,
THEOLOGIAE DOCTORIBUS ET IN ACADEMIA LIPSIENSI
PROFESSORIBUS PUBLICIS ORDINARIIS

FRIDERICO TUCH,
CAROLO FRIDERICO AUGUSTO KAHNIS,
BRUNONI BRÜCKNER,
CHRISTOPHORO ERNESTO LUTHARDT,
RUDOLPHO ANGER,
GOTTHARDO VICTORI LECHLER,

DELATOS SIBI NUPER
SUMMOS IN THEOLOGIA HONORES

OFFICII REVERENTIAE ET GRATI ANIMI SIGNIFICATIONE

REMUNERATURUS

HUNC LIBRUM

D. D. D.

AUCTOR.

PRAEFATIO.

Chrestomathiam edituri sumus quae et juvenibus Geez linguam addiscentibus et viris doctioribus nova quaedam studiorum adjumenta praebere possit. Ea continentur specimina literarum Aethiopicarum inedita, varii generis, neque indigna quae arte typographica divulgata pluribus tam philologis quam theologis innotescant et legantur. Plurima eorum ex aliis linguis in Geez translata sunt et stylum sive Graecum sive Arabicum redolent, pauciora in Abyssinia ipsa composita sunt; alia antiquitatis Christianae monumenta sunt satis memorabilia, alia sermonis et ingenii quo Abyssini medio aevo exeunte utebantur documenta; alia plana aperta emendata, alia difficiliora, nonnumquam corrupta et criticae quoque arti exercendae idonea.

Primum ducunt agmen specimina quaedam orationis historicae, videlicet liber Baruchi apocryphus et narratiunculae de viris sanctis, quae, quanquam ad interpretandum faciliores, tamen cum aetate et dicendi genere inferiores sint, post librum Baruchi collocandae videbantur.

1) *Liber Baruchi*, cui inscriptum est: „Reliqua verborum Baruchi, haud apocrypha, quae ad tempus quo in Babylonia captivi erant pertinent“, unum est e scriptorum pseudepigraphorum numero quibus Abyssini gaudent. Reperitur in omnibus ¹ Bibliorum Aethiopicorum voluminibus manu exaratis, scriptis Jeremiae annexus. Libro enim vaticiniarum Jeremiae appingere solent a) librum Baruchi illum qui Graece apud LXX exstat, quamquam breviorum et in compendium quasi redactum, b) Threnos, c) Epistolam Jeremiae apocrypham secundum LXX, d) fragmentum prophetiae pusillum, manifesto confictum, quo verba Matthaei Cap. XXVII, 9 ab errore liberentur, ² e) Reliqua verborum Baruchi seu hunc ipsum librum de quo hic loquimur. Ei subscriptum est: **ወትሩፋተ፡ነገሩ፡ለኤርምያስ፡ነዋ፡ጽሕፍት፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ባሮክ፡**, deinde: **ተፈጸመ፡በዝዩ፡መጽሐፈ፡ባሮክ፡ወትሩፋተ፡ነገሩ፡ለኤርምያስ** = Hunc librum non in Abyssinia compositum sed cum caeteris Bibliorum scriptis e Graeca lingua translatum esse, cum e stylo et orationis genere et argumento, tum e loco quem inter libros sacros obtinet ultro elucet. Ejus notitiam quandam publicam fecimus anno 1860 in Herzog

¹ exceptis Brucianis; J. Bruce enim Britannus nimio ecclesiae suae zelo praestriatus mirae illi scriptorum apocryphorum desipientiae eo usque indulgebat, ut ne unum quidem a suis librariis Abyssinis transcribendum curaret.

² Quod cum brevissimum sit, hic apponere liceat: **ትንቢት፡ዘኤርምያስ፡ወይቤሉ፡ኤርምያስ፡ለፋክሶር፡ከማሁ፡አንትሙስ፡በኩሉ፡መዋዕሊከሙ፡ትትቃረንዋ፡ለጽድቅ፡ምስለ፡አበዊከሙ፡ወደቂቅከሙ፡እለ፡ይመጽኡ፡እምድጎፊከሙ፡ወእሙንቱስ፡ይገብሩ፡ጎጢአተ፡ምንንተ፡ፈድፋደ፡እምኔከሙ፡እሙንቱ፡ይሠይጥዎ፡ለዘ፡አልቦ፡ሤጥ፡ወያሐምምዎ፡ለዘ፡ይፈውስ፡ሕማማተ፡ወይኳንንዎ፡ለዘ፡ይሰሪ፡ጎጢአተ፡ወይነሥኡ፡፱ብሩረ፡ሤጦ፡ለክቡር፡ዘይሠይጥዎ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡ወይሁብዎ፡ለውእቱ፡ብሩር፡ውስተ፡ዐጸደ፡ለብሓዊ፤ በከሙ፡አዘዘኒ፡**

Nealeencyclopaëdie für protestantische Theologie und Kirche Bd. XII p. 314. Fabulae quae in eo expromuntur aliae quidem etiam aliis in libris tam Judaicis quam Christianis (ut in 2 Mace. 2, maxime in Epistola illa Baruchi apocrypha quae Syriace in Polyglottis Parisiensibus et Londiuensibus edita est) quamquam non plauere eadem inveniuntur; aliae (ut narratiuacula de Ebedmelech) singulares videntur; per multa autem quae ibi perhibentur (ex. gr. de Barucho in vicinitate Hierosolymorum et Jeremia in Babylonia per totum exsilii Babylonicum tempus superstite, de Jeremia cum exsulis in patriam redeunte et connubia Judaeorum cum peregrinis juncta impugnante, denique martyrium in Palaestina subeunte, de Samaritarum origine, al.) veritati historicae tam vehementer repugnant, ut auctorem non possimus non suspicari satis rudem et commentorum vanorum magis quam rerum sacrarum peritum. Eum Christi religioni addictum fuisse non est quod uberius exponamus. Etiam quid in libello suo compilando sibi proposuerit, haud dubium videtur. Nam sicut in antiqua ecclesia multis Veteris Testamenti viris et vatibus scripta pseudepigrapha supponebantur (vid. Herzog l. c. p. 312 — 319), quibus sive dogmata sive commenta inferioris aetatis confirmarentur

እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እነብብ ። ወበእንተዝ፡ይወርድ፡ላዕሌሆሙ፡ነኑኑ፡ወሙስና፡እስከ፡ለዓለም፡ወላዕለ፡ውሉድሙ፡እስከ፡ድኅረሆሙ፡እስሙ፡ከዐፄ፡ደሙ፡ንጹሐ፡ውስተ፡ነኑኑ፡ i. c. Prophetia Jeremiae. Et dixit Jeremias ad Paschur ita: vos autem omnibus diebus vestris repugnatis veritati cum patribus vestris et filiis vestris qui post vos venturi sunt. Hi autem peccatum facient magis reprobandum quam vos: ii vendent eum cujus nullum est pretium, et dolore afficient eum qui dolores sanaturus est, et condemnabunt eum qui peccatum remissurus est, et accipient triginta argenteos, pretium honorati, quem venditori sunt filii Israël, et dabunt istam pecuniam in agrum figuli. Sicut me jussit Dominus, ita loquor. Et propterea demittetur super eos iudicium et perditio usque in aeternum et super filios eorum usque post eos, quia in iudicio sanguinem innocentem effuderunt.“

et in ipsi Christianismi incunabula referrentur, ita noster quoque auctor quaequae sua aetate vel sua in patria de Jeremia ejusque sociis ficta circumferebantur literis consignare et Jeremiae quoque praedicta in Jesum Christum magis aperta et perspicua, quam quae in Vetere Testamento legerentur, subjicere voluit. Baruchum autem, Jeremiae scribam, quod auctorem libri finxit, satis consentaneum erat: nam Jeremias, qui in ipso vaticinio praenuntiando lapidibus obrutus esse dicitur, sua verba quomodo conscribere potuisset? Sed aetatem libri difficilius erit accurate definire. Quamquam cum in eo alius libri pseudepigraphi, qui Ascensio, rectius Visio Isaiae inscriptus est, certe quinque ejus capitum priorum diserta habeatur ratio (p. 15), ejusque ut tota indoles ita singula verba (ex. gr. Dilectus, quo nomine Messias significatur) illi assimilata sint, nos quidem eum Visione Isaiae inferiorem et ad saeculum tertium vel quartum referendum esse censemus. — Libellum exscripsimus e tribus codicibus manuscriptis 1) A sive cod. Abbadiano XXXV; 2) B sive cod. Abbadiano LV; 3) C sive cod. Francofurtensi quo scripta Jeremiae continentur. — De loco p. 14 l. 9 et 10 hic annotare juvat, numerum 303 vel 330 vel 333 (cfr. numerum 332 in Asc. Jes. 4, 14), etiamsi singularum hebdomadarum dies septingenos statueris, cum solito temporum computo haud quadrare, neque emendatione nostra, qua 30003 simplices dierum hebdomades substituuntur, multum profici.

2) Narratiunculae *de Viris Sanctis* septem sumtae sunt e Synaxariorum Aethiopicorum codice Tubingensi. Quinta (de Salâmâ) et septima (de Tacla-Haimânôt) collatae sunt cum libro qui inscriptus est Viaggio e Missione Cattolica fra i Mensâ i Bogos e gli Habab, di Giuseppe Sapeto, Rom. 1857, ubi eadem, e codice msc. alio petita, typis impressae sunt; sexta autem (de Jared) cum apographo eo, quod quondam Oxonii e codice Bodleiano in nostrum usum fe-

cinus, comparata est. Primae earum (de Melchisedec) exponendae consuli possunt „das christliche Aethiopenische Morgenland“ in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft Vol. V 1853 et Clemens Aethiopicus Msc., ubi eadem fabulae uberius narrantur. Synaxaria cum e sermone Arabico translata sint, stylus totius operis ad Arabismum vergit, etiam earum illius partium quae ad viros Abyssinos pertinent.

3) Quae sequuntur *Sententiae*, intellectu satis faciles, orationis philosophicae ejusdemque arabizantis specimen exhibent. Excerptae sunt e መጽሐፈ ፈላስፋ፣ ጠባባን፣ seu „libro philosophorum“, qui ex Arabica lingua translatus collectaneas continet philosophorum, physicorum aliorumque virorum sententias, sapienter vel lepide et facete dictas. Usus fecimus non codicis illius chartacei Tubingensis qui nobis in elaborando lexico nostro praesto fuerat, sed melioris membranacei Francofurtensis (quem Rüppell in suo libro Reise in Abyssinien Br. II. p. 409 parum recte descripsit) nitidi, 110 foliorum, in binis columnis bene exarati, in quo singulae sententiae adscriptis numeris et rubricatis verbis initialibus signatae sunt. Quos sententiarum numeros in chrestomathia quoque adjecimus, ut quicumque voluerit eas cum codice ipso conferre possit. Caeterum iste codex multis in lectionibus a Tubingensi differt.

Has Sententias excipiunt quaedam Liturgica, eleganter conscripta et satis antiqua, sc. Preces officii matutini et Oratio eucharistica.

4) *Preces officii matutini* cum e libro ኪዳን፣ ዘእግዚእነ፣ ኢየሱስ፣ ክርስቶስ፣ haustae sunt, et ipsae ኪዳን፣ ዘነገህ፣ „testamentum horae matutinae“ appellari solent et in permultis codicibus transcriptae reperiuntur. Eorum usi sumus tribus, qui in Museo Britannico asservantur, sc. 1) A sive Cod. LXX; 2) B sive Cod. XXI; 3) C sive Cod. XX.

5) *Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi* suppeditata est codice Bodleiano Oxoniensi XVII. Aliae hujus generis orationes typis editae sunt in Novo Testamento Aeth., Romae impresso, et in J. Ludolfi Comment. ad Histor. Aeth. De iis diligenter disputavit Renaudot in Collectione Liturgiarum Orientalium. Par. 1716.

6) *Regulas Pachomii* exscriptimus e codice Abbadiano CLXXIV (eodem e quo nuper liber Hermae editus est) eumque siglo A notavimus; pars earum tertia (p. 63—69) continetur etiam in codice Musei Britannici XVIII f. 139—146, cujus apographum, siglo B insignitum, comparavimus. Regulae constant tribus partibus quae quamvis origine diversae sint, tamen in libro Msc. uno tenore conscriptae sunt. Earum prima perantiquum est monumentum quod etiamnum Graece exstat in Palladii historia Lausiaca C. XXXIX et XL; pars secunda Graece typis nondum impressa est, sed manuscripta invenitur in codice quodam Florentino, ejusque versionem Latinam invenies in Actis Sanctorum (Venet. 1738) sub die XIV^a Maii p. 346 et 347; partis tertiae, recentioris utique sed scite compositae, archetypum nos quidem reperire non potuimus. Harum regularum partes duae priores etsi passim corruptae et mancae sunt, tamen a nobis impetrare nequivimus, ut monumentum tam rarum e nostra anecdoton collectione excluderemus. Sed ne lectores in illis locis haerent, lectiones Graecas vel Latinas, e quibus emendare licet, in annotationibus subjiciendas esse censuimus.

7) *Epistolae* et 8) *Homiliae* omnes continentur libro Cyrilli Aethiopico, cujus exemplaribus usi sumus duobus, videlicet B i. e. Tubingensi et A i. e. Londinensi illo, quod quondam in bibliotheca Societatis Indiae orientali imperantis repositum erat. Epistolae nec non Severi, Juvenalis, Eusebii, Theodoti, Firmi homiliae ad concilium Ephesi a. 431 habitum pertinent. Epistola utraque, sc. Joannis Antiocheni ad Cyrillum Alexandrinum et Cyrilli Al. per

Paulum Emesae episcopum ad Joannem Ant. missa, Graece cstat in Sacrorum Conciliorum Nova Collectione a Mansi edita tom. V c. 289 — 292 et 301 — 309. At homiliae octo quas selegimus omnes, quamquam et ipsae e Graeco in Geez versae, quantum nos quidem scimus, Graece nondum typis editae sunt. Et epistolae et homiliae intellectu quidem difficiliore, sed orationis genere purissimo et antiquissimo insignes sunt et dignae, quae a viris Aethiopicae linguae studiosis pertractentur. Ex iisdem scriptorum quae ad theologiam dogmaticam et exegeticam pertinent stylym addiscere licet. Homilias Severiani et Cyrilli, cum magis apertae et ad exponendum faciliores sint, contra auctoritatem codicum ante caeteras posuimus.

In chrestomathia in qua varia literarum genera exemplis illustranda sint poësis deesse nequit. Ejus species apud Aethiopes sunt duae: alia constat carminibus quae fere omnia in res sacras vel personas sanctas dicta sunt, alia hymnis et antiphonis quae praeter psalmos vel psalmis intermixtae diebus festis in aedibus sacris cantari solebant. Haec Aethiopibus prius exculta fuisse videtur quam illa; certe carmina quotquot supersunt linguae sunt documenta degeneris, non nativae illius quae in ore populi quondam viva erat, sed facticiae cujusdam et ornatae, quae ultimis medii aevi saeculis in scholis literatorum efficta nonnisi ad libros conscribendos usurpata erat.

9) E *Carminibus* selegimus praestantiora quaedam et quae Abyssinis ipsis maxime sunt in deliciis, quamquam ab ea quae nostrae artis poëticae legibus praecipitur elegantia et venustate longe aliena. Carmen primum, Tabiba Tabibân inscriptum, centuria¹ versuum seu stropharum constat, in quibus Deus ex historia

¹ Numerus 102 quem in lexico nostro c. XI statuimus, errore nititur,

biblica et ex fahnlis apud auctores librorum apocryphorum et in ecclesia antiqua obviis laudatur. Depromptum est e codice Bodleiano Oxoniensi XVIII f. 1 — 34 = A, cui collati sunt B i. e. codex Musei Britannici LVI f. 5 — 46 et C = codex ejusdem LVII f. 3 — 25. Secundo, Máchbara Me'manân, communio sacramenti altaris celebratur; nobis suppeditatum est codicibus duobus, sc. A seu Bodleiano XVIII f. 35 — 42 et B seu Musei Brit. LVII f. 37 — 41. Tertio, Malke'a Mariam, exemplum exhibetur eorum poëmatum, in quibus per singulos versus singula Sanctorum membra vel virtutes laudari solent, quibusque prae ceteris gaudent; transcriptum est ex A i. e. codice Bodl. XVIII f. 47 — 62 et collatum cum B i. e. codice Mus. Brit. LVII f. 44 — 56. Quartum et quintum, quae ad aliud genus rhythmicum pertinent, sumsimus e codice Bodleiano XVIII f. 62 — 63 et f. 34 — 35.

10) *Antiphonarum* quae in libris መዋላት: vel ድጋ: inscriptis continentur. hucusque nulla typis edita est. At cum pretiosissimis literarum Aethiopicarum monumentis annumerandae sint, earum quoque specimen addere placuit, quo eruditorum animi ad illum ecclesiae Abyssinicae thesaurum adverterentur. Selegimus primam, transcriptam e Deguâ quod Londini in bibliotheca Societatis ad Biblia sacra in Britannia et apud exterarum gentes evulganda institutae asservatur, eamque, exceptis locis paucis qui insani videbantur, totam exhibuimus. Notas musicas, quibus singula singulorum hymnorum verba in hymnologiis Msc. munita esse solent, omisimus: neque enim quid singulae valeant adhuc explanatum est, neque typographica subsidia nostra ad eas imitandas sufficiunt. Voces

inde orto, quod in apographo nostro versuum numeros adscribentes lapsu calculi a numero 47 ad numerum 50 progressi sumus. Cujus erroris veniam petimus.

autem technicas quae multae ibi occurrunt, vel sigla, quamquam et ipsa nondum satis explicari possunt, praetermittere nolimus. Verba lineis subnotatis distincta in codice Msc. rubro colore delineata sunt.

Haec hactenus. *Glossarium* adjectum ita institutum est, ut iis qui lexicon non possident inopiam quodammodo supplere possit. Quare in eo non illae tantum voces et formae, quae in chrestomathia leguntur, receptae sunt, sed etiam alia vocabula usitatissima et notatu dignissima nec non radices fere omnes recensentur. Sed ne liber ultra fines propositos excresceret, significationes parcius adscripsimus, etyma autem ubique praetermisimus; quae si quis cognoscere voluerit, lexicon magnum a nobis editum adeat. Locos difficillimos in glossario invenient tirones Latine ver-
sos; aliis in locis, ubi vis verborum obscurior videri possit, acumini discentium in glossario ita subventum est, ut significationes illis verbis convenientes numeris paginarum et linearum annotatis insignirentur. Pauca quaedam vocabula, ut ሐመሰ, ኳሂላ, ዝላላ, in glossario accuratius exposuimus quam in lexico.

Denique de rebus *grammaticis* pauca sunt monenda. His in hac chrestomathia legitur Imperfecti forma ይንጣሶ p. 51 et 133; eam a ተንጣሶ i. e. Passivo stirpis quintae (አንጣሶ) derivatam et e ይትንጣሶ transformatam esse, in glossario annotavimus, unde suppleas, quae in gramm. § 87 et 100 de hac Passivi forma per raro obvia exposita sunt. Praeterea quae in gramm. § 185 p. 364 de statu nominis constructo praecepta sunt dupliciter emendanda sunt. Primo enim cum in lectione phrasidis በቋኒ፡ጸጋዊ፡መንፈስ፡ ቅዱስ (pro በቋኒ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወጸጋዊሁ) p. 47 l. 5 et ገ ታሚ፡መራሒ፡ሕይወት p. 48 l. 16 omnes codices consentiant, nos quidem non amplius dubitamus, quin etiam in Geez sermone, sicut in Hebraico (Gewaß ausführliches Lehrbuch der hebr. Sprache 1863

§ 289, c), inter nomen determinatum et determinans aliud interponi potuerit, quod determinati tanquam permutativum sit. Deinde id quod jam J. Ludolfus in sua grammatica asseruerat, nos autem, quia exemplo nobis nondum probatum erat, in nostra grammatica (l. c. annot. 1) negavimus, verum esse ex duobus chrestomathiae locis apparet, licentiam dico, qua sumta poëtae nomen determinans ante nomen determinatum et in statu constructo positum collocare haud dubitant: exempla inveniuntur p. 36 l. 9 et p. 147 l. 10 (at locus p. 137 l. 18 inde exponitur, quod **ᾠδῶν** vim Infinitivi habet). Denique monere velimus, legem in gramm. § 189, 3, a praeceptam, e qua Subjecto nomen in Accusativo apponere licet, multis chrestomathiae exemplis firmari, ut p. 50. 88. 99 al.

Dabam Gissae Cattorum

dic IX Octobris MDCCCLXV.

A. Dillmann.

1. Liber Baruch.

ተረፈ፡ነገር፡ዘባርክ፡ዘኢኮነ፡ኅቡእ፡ዘአመ፡ይደወ፡፡ባቢሎን፡፡

ወኮነ፡ሶባ፡ደዎሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ንጉሠ፡ከላደዎን፡ነበቦ፡
እግዚአብሔር፡ለኤርምያስ፡ወይቤሉ፡ኤርምያስ፡ኅሩይየ፡ተንሥእ፡ወ
የእ፡እምዛቲ፡ሀገር፡አንተ፡ወባርክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡እምብ
ዝኅ፡ኅጢአቶሙ፡ለአለ፡ይነብሩ፡ውስቲታ፡እስመ፡ጸሎትከኒ፡ከመ፡ዐ
ምድ፡ጽኑዕ፡በማእከለ፡ሀገር፡ወከመ፡ቅጽር፡ዘአድማስ፡ዐውዳ፡፤ ወይእ
ዜኒ፡ተንሥኡ፡ወሐሩ፡ወየኡ፡ዘእንበለ፡ይምጸእ፡ኅይለ፡ከላደዎን፡ወ
ይዑዳ፡ለሀገር፡ወነበባ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡አስተበቀዐክ፡እግዚ
እየ፡እገዘዙ፡ለገብርክ፡ከመ፡ይትናገር፡ቅድሜክ፡ወይቤሉ፡እግዚአብ
ሔር፡ንብብ፡ኅሩይየ፡ኤርምያስ፡ወነበባ፡ኤርምያስ፡ወይቤ፡እግዚእ፡
ዘከሉ፡ትእገዝ፡ትሜጡኑ፡ዛተ፡ሀገረ፡ኅሬተ፡ውስተ፡እደሆሙ፡ለከላ
ደዎን፡ከመ፡ይዘኅር፡ንጉሥ፡ምስለ፡ሕዘቢሁ፡ወይበል፡ተኅየልኩ፡ው
እተ፡ሀገረ፡፤ ዘአምላክ፡ሓሰ፡እግዚእ፡እመሰ፡ፈቀድክ፡ውእቱ፡በእ
ደክ፡ታማስና፡ወይቤሉ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡እስመ፡ኅሩይየ፡አንተ፡
ተንሥእ፡ወየኡ፡አንተ፡ወባርክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡በኅጢአቶሙ፡
ለአለ፡ይነብሩ፡ውስቲታ፡፤ ወኢንጉሥ፡ወኢኅይለ፡ዚአሁ፡ኢይክል፡በ
ዊእ፡ውስተ፡ሀገር፡ለእመ፡እነ፡ኢቀደምኩ፡ወኢያርኅውኩ፡አናቅጺሃ፡፤

¹ ደወ፡ BC.

² Jer. 1, 18. 15, 20.

³ ውስተ፡ሀገር፡ BC.

ተንሥእ፡ ይእዘኒ፡ ወሐር፡ ጎበ፡ ባርክ፡ ወዜንዎ፡ ዘንተ፡ ነገረ፤ ወተንሢአ
 ክሙ፡ ሶበ፡ ኮነ፡ ስድስቱ፡ ሰዓት፡ ዘሌሊት፡ ንዑ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር፡ ወ
 አነ፡ አርእየክሙ፡ ወለእመ፡ አነ፡ ኢቀደምኩ፡ አማስኖታ፡ ለሀገር፡ ኢይ
 ክሉ፡ በዊኦታ ። ወዘንተ፡ ብሂሉ፡ እግዚእ፡ ጎለፈ፡ እምጎበ፡ ኤርምያስ ።
 ወኤርምያስ፡ ሶቤሃ፡ ሠጠጠ፡ አልባሲሁ፡ ወወደየ፡ ሐመደ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡
 ወቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ ። ወርእዮ¹፡ ባርክ፡ ለኤርምያስ፡ እንዘ፡ ም
 ሉእ፡ መሬተ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ወአልባሲሁኒ፡ ሥጡ፡ ጥ፡ ጸርጎ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡
 እንዘ፡ ይብል፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ኮንክ፡ ወአየ፡ ጎጢአተ፡ ገብሩ፡
 ሕዝብ ። እስመ፡ ሶበ፡ ይሉብሱ፡ ሕዝብ፡ የሐዝን፡ ኤርምያስ፡ ወይወዲ፡
 ሐመደ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ወይጺሊ፡ በእንተ፡ ሕዝብ፡ እስክ፡ ይትጎደግ፡ ሉሙ፡
 አበሳሆሙ፡ ለሕዝብ ። ወተስእሉ፡ ባርክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ አቡየ፡ ኤርም
 ያስ፡ ምንተ፡ ኮንክ፡ ወምንተ፡ ኮኑ፡ ሕዝብ ። ወይቤሉ፡ ኤርምያስ፡ ዕቀብ፡
 ከመ፡ ኢንሥጥጥ²፡ አልባሲኝ³፡ አላ፡ ንሥጥጥ፡ አልባቢኝ³፡ ወኢንደይ፡
 ማየ፡ ውስተ፡ ምዕቃላት፡ ከመ፡ ንብኪ፡ ርቱዐ፡ እስክ፡ ንመልአሙ፡ አን
 ብዐ፡ እስመ፡ እምይእዜ፡ ኢይምሕርዎ፡ ለዝ፡ ሕዝብ ። ወይቤ፡ ባርክ፡ አ
 ቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ኮንክ፡ ወይቤሉ፡ ኤርምያስ፡ እስመ፡ አምላክ፡ ይ
 ሚጥዋ፡ ለሀገር፡ ውስተ፡ እደሁ፡ ለንጉሠ፡ ከላደዎን፡ እስመ፡ ይሂውዎሙ፡
 ለሕዝብ፡ በእኪት ። ወሰሚዎ፡ ዘንተ፡ ነፍሱ፡ ባርክ፡ ሠጠጠ፡ አልባሲሁ፡
 ወይቤ፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ለአኩ፡ ለክ ። ወይቤሉ፡ ኤርምያስ፡ ጽ
 ናሕ፡ ምስሌየ፡ እስክ፡ ስድስቱ፡ ሰዓት፡ ዘሌሊት፡ ከመ፡ ታእምር፡ ዘአማን፡
 ነገር ። ወነበሩ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ እንዘ፡ ይበክዩ ። ወሶበ፡ ኮነ፡ ስድስቱ፡ ሰ
 ዐት፡ ዘሌሊት፡ ዘይቤሉ፡ እግዚእ፡ ለኤርምያስ፡ ከመ፡ ይፃእ፡ ምስለ፡ ባ
 ሮክ፡ ወበጽሑ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር፡ ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይጸንሑ ። ወኮነ፡
 ቃለ፡ ቀርን፡ ወወፅኡ፡ መላእክት፡ እምሰማይ፡ ወበእደዊሆሙ፡ ይጸውሩ፡
 ብርሃናተ፡ እሳት፡ ወቆሙ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር ። ወሶቤሃ፡⁴ ኤርምያስ፡

¹ ወርእዮ፡ A.² ኢትሥጥጥ፡ አልባሲክ፡ A, nec non C per

emend.

³ Joel 2, 13.⁴ ወሶበ፡ ርእይዎሙ፡ BC.

ወባርከ፡በከዩ፡እንዘ፡ይብሉ፡እስመ፡ይእዜ፡አእመርን፡ከመ፡አማን፡
ነገር = ወእስተብቀዎሙ፡ኤርምያስ፡ለመላእክት፡እንዘ፡ይብል፡እስተ
በቀዎከሙ፡ኩሉ፡ኢታህጉሉ፡ሀገረ፡እስከ፡እስእሉ፡ለእግዚአብሔር፡
አሐት፡ነገረ፤ ወነበበሙ፡እግዚእ፡ለመላእክት፡እንዘ፡ይብል፡ኢታህ
ጉሉ፡ሀገረ፡እስከ፡እትናገር፡ምስለ፡ኤርምያስ፡ኅሩይዩ = ወሶቤሃ፡ተና
ገረ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡እስተበቀዎከ፡እግዚእዩ፡አገዝ፡ሊተ፡
ከመ፡እትናገር፡ምስሌከ፤ ወይቤሉ፡ንብብ፡ኅሩይዩ፡ኤርምያስ፡ዘትፈ
ቅድ = ወይቤሉ፡ኤርምያስ፡ናሁ፡ይእዜ፡አእመርን፡እግዚእዩ፡ከመ፡
ትሜጥዋ፡ለሀገር፡ውስተ፡እደ፡ጸላእታ፡ወይነሥእ፡ሕዝብ፡ዘእምባቢ
ሉን፤ ወምንተ፡ትፈቅድ፡ከመ፡¹ እግበር፡ቅድስተ፡ቅኔን፡በኅቡእ፡ዘንት
ቀነይ፡ወምንተ፡ትፈቅድ፡¹ እግበር፡ጂቤሆሙ = ወይቤሉ፡እግዚእ፡ንሥ
እሙ፡ወመጥዋ፡ለምድር፡ወለቤተ፡² መቅደስ፡እንዘ፡ትብል፡ወአንቲኒ፡
ምድር፡ስምዒ፡ቃለ፡ፈጣሪኪ፡ዘፈጠረኪ፡በኅይለ፡ማያት፡ዘኅተመኪ፡
በኚማኅተምት፡ተመጠዊ፡ሥነኪ፡ወዕቀቢ፡ንዋዩ፡ቅኔኪ፡እስከ፡ምጽ
አቱ፡ለፍቁር = ወነበበ፡ኤርምያስ፡ወይቤ፡እስተበቀዎከ፡እግዚእዩ፡አ
ርእዩኒ፡ዘእገብር፡ለአቤሜሌክ፡³ ኢትዮጵያዊ፡ዘውእቱ፡ብዙኅ፡ዐቀ
ቦሙ፡ለሕዝብ፡ወለገብርከኒ፡ኤርምያስ፡ፈድፋደ፡እምኩሉ፡ሰብእ፡ሀ
ገር፡ወውእቱ፡አውፅአኒ፡እምውስተ፡ዐዘቅተ፡ዐምዐም፡ወኢይፈቅድ፡
ሉቱ፡ይርአይ፡ሙስናሃ፡ወሀጉላ፡ለሀገር፡ከመ፡ኢይሕዘን = ⁴ ወይቤሉ፡እ
ግዚእ፡ለኤርምያስ፡ፈንዎ፡ውስተ፡ዐጸደ፡ወይን፡ዘሀገሪጳስ፡በፍኖት፡ዘደ
ብር፡ወአን፡እከድኖ፡እስከ፡እገብእሙ፡ለሕዝብ፡ውስተ፡ሀገር፤ ወአንተ፡
ኤርምያስ፡ሖር፡ምስለ፡ሕዝብ፡⁵ እስከ፡ትበጽሑ፡ምድረ፡ባቢሉን፡ወን
በር፡ትትኔበይ፡ሉሙ፡እስከ፡እገብእሙ፡ውስተ፡ሀገሮሙ፤ ወለባርከሂ፡

¹ Verba ከመ፡እ፡ቅ፡ቅ፡በ፡ዘ፡ወ፡ት፡ desunt in A; an ን
ዋዩ፡ቅኔን፡ legendum pro ቅኔን፡በኅቡእ? ² Emendaverim በቤተ፡
³ Jer. 38, 7 seq.; 39, 16. ⁴ ኢይሕዘን፡ BC. ⁵ Addunt ውስተ፡
ዐዘቅት፡ AC.

ኅድጎ፡ህየ፡ውስተ፡ኢየሩሳሌም ። ወነገር፡እግዚእ፡ዘንተ፡ኹሉ፡ለኤር
 ምያስ፡ወኅለፈ፡እምሳብ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ሰማይ ። ወኤርምያስ፡ወባ
 ሮክ፡ቦሉ፡ውስተ፡ቤተ፡መቅደስ፡ወኹሉ፡ንዋየ፡ዘቅኔሆሙ፡መጠ
 ውዋ፡ለምድር፡በከመ፡አዘዘሙ፡እግዚእ፡ወሶቤሃ፡ሠረበቶ፡ምድር፡ወ
 ነበሩ፡ክልኤሆሙ፡ወበከዩ ። ወበሳኒታ፡ጸቢሒ፡ፈነዎ፡ኤርምያስ፡ለአቤ
 ሜሌክ፡እንዘ፡ይብል፡ንሣእ፡ከረቦ፡ወሖር፡እንተ፡ፍኖተ፡ደብር፡ው
 ስተ፡ዐጸደ፡ወይን፡ዘሀግሪኳስ፡ወአምጽእ፡ንስቲተ፡በለሰ፡ለድውያን፡
 ሕዝብ፡እስመ፡ትፍሥሕተ፡እግዚእ፡ሀሉ፡ውስተ፡ርእስከ፡ወስብሐቱ፤
 ወሖረ፡ውእቱኒ፡በከመ፡አዘዘ ። ወበሳኒታ፡ጸቢሒ፡ኅይለ፡ከላዴዎን፡ዖ
 ድዋ፡ለሀገር፡ወነፍሳ፡በቀርን፡ዐቢይ፡መልአክ፡ወይቤ፡ውእቱ፡ባሉ፡
 ኅይለ፡ከላዴዎን፡ናሁ፡ይትረኅው፡ለክሙ፡አናቅጽ ። ወሶቤሃ፡ቦአ፡ን
 ጉሥ፡ምስለ፡ሰራዊቱ፡ወፂወጢ፡ኹሉ፡ሕዝብ ። ወሶቤሃ፡ኤርምያስ፡
 ነሥአ፡መራጉተ፡ዘቤተ፡መቅደስ፡ወወፅአ፡አፍአ፡እምሀገር፡ወወገር፡
 ለዝንቱ፡መራጉት፡ቅድመ፡ፀሓይ፡እንዘ፡ይብል፡ለክ፡¹ እብለክ፡¹ ፀሓይ፡
 ንሣእ፡መራጉተ፡ዘቤተ፡አምላክ፡ወፅቀቦሙ፡እስከ፡መዋዕል፡ዘይሌአ
 ለክ፡እግዚአብሔር፡በእንቲአሁ፡እስመ፡ለነ፡ኢኮነ፡ድልወተ፡² ልደትን፡²
 ለዐቂቦቱ፡እስመ፡ተረከብን፡ንሕነሰ፡እንዘ፡ነሐፅና፡ለኅጢአትን ። ወእ
 ንዘ፡ይበኪ፡ኤርምያስ፡ለሕዝብ፡አውፅእዎ፡እንዘ፡ያቲክልዎ፡ወነድ
 እዎ፡³ ምስለ፡ሕዝብ፡እስከ፡ባቢሉን ። ወባርክሰ፡ነሥአ፡ሐመደ፡ወወ
 ደየ፡ውስተ፡ርእሱ፡ወነበረ፡ወአስቆቀወ፡ዘንተ፡ሰቆቃወ፡ወይቤ፡በእ
 ንተ፡ምንት፡ማሰንት፡ኢየሩሳሌም፡አላ፡በእንተ፡ኅጢአቱ፡ለፍቀር፡ሕ
 ዝብ፡ወተውሀበት፡በእደ፡ጸላኢሃ፡በእንተ፡ኅጢአትን፡ወዘሕዝብ፤ አላ፡
 ከመ፡ኢይዘኅሩ፡ኃጥአን፡ወኢይበሉ፡ክህልን፡ነሢኦታ፡ለሀገረ፡አም
 ላክ፡በኅይልን፡ኢኮነ፡በጽንዕክሙ፡ዘክህልክምዋ፡አላ፡በኅጢአትን፡ተ
 ውሀበት፡ለክሙ፤ ወአምላክን፡ይምሕረን፡ወያገብአን፡ውስተ፡ሀገርን፡

¹ deest in A.² ድልወተ፡ለልደትን፡B, ድልወት፡ለተድ

ላን፡C.

³ ወነድእዎሙ፡AB.

ወለክሙስ፡ሕይወት፡አልቦ፤ ብፁዓን፡እሙንቱ፡አበቂን፡አብርሃም፡ወ
ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡እስመ፡ወፅኡ፡እምዝ፡ዓለም፡ወኢርአዩ፡ሙስናሃ፡
ለዛቲ፡ሀገር ። ወእምድኅረ፡ዘንተ፡ተናገረ፡ወፅኡ፡እንዘ፡ይበኪ፡ወይቤ፡
አሐዝን፡በእንቲአኪ፡ኢየሩሳሌም፡ወወፅኡ፡እምሀገር፡ወኅደረ፡ው
ስተ፡መቃብር፤ ወይመጽኡ፡መላእክት፡ወይዚንውዎ፡በእንተ፡ኩሉ ።

ወአቤጫሌክኒ፡አምጽአ፡በለሰ፡ጊዜ፡ቀትር፡እምኅበ፡ለአኮ፡ኤር
ምያስ፡ወረከበ፡ዕፁ፡ጽፍቅተ፡ወነበረ፡ወአጽለለ፡ከመ፡ያዕርፍ፡ንስቲተ፡
ወአስመከ፡ርእሶ፡ዲበ፡ሙዳዩ፡በለስ፡ወኖመ፡ስሳ፡ወስድስተ፡ዓመተ፡
ወኢንቅሀ፡እምንዋሙ ። ወእምድኅረዝ፡መዋዕል፡ተንሥአ፡ወነቅሀ፡
እምንዋሙ፡ወይቤ፡ዓዲ፡ሶበ፡ኖምኩ፡ንስቲተ፡እስመ፡ዓዲ፡ይክብደኒ፡
ርእስዩ፡ወኢጥዲኩ፡¹ንዋመ ። ወከሠተ፡ዝኩ፡ሙዳዩ፡በለስ፡ወረከበ፡
ዝኩ፡በለሰ፡²ሐዲሳን፡ወያንጸፈጽፍ፡ሐሊቦን ። ወፈቀደ፡ይትም፡ዳግመ፡
እስመ፡ይክብደ፡ርእሱ፡ወኢጥዕዩ፡³ድቃስ፤⁴ወይቤ፡እፈረሀ፡ከመ፡ኢ
ይትም፡ወኢይጐንዲ፡ከመ፡ኢይሒሰኒ፡አቡዩ፡ኤርምያስ፡እስመ፡ጽ
ሂቆ፡ፈነወኒ፡በነግሀ፤ ወይእዜኒ፡እትነግለ፡ወአሐውር፡እስመ፡ሞቀሰ፡
ዋዕይ፡ወአልቦ፡ሶበ፡የኅድግ፡በኩለሄ ። ወተንሥአ፡ወነሥአ፡ሙዳዩ፡
በለሱ፡ወቦአ፡ውስተ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወኢያእመረ፡ሀገረ፡ወኢቤቶ፡
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚአ፡እስመ፡ዐቢይ፡ድንጋጂ፡ወረደ፡ሳዕሌሁ ።
ወይቤ፡አኮት፡ዛቲ፡ይእቲ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም ፤ ዮጊ፡እጌጊ፡እስመ፡እ
ንተ፡ፍኖተ፡ደብር፡መጻእኩ ፤ ወእመ፡አኮ፡እስመ፡ይክብደኒ፡ርእስዩ፡
ወኢጥዲኩ፡¹ንዋመ፡ወይዘንግዐኒ፡ልብዩ ፤ ወእፎ፡እዜኑ፡ዘንተ፡ነገረ፡
በኅበ፡ኤርምያስ፡ዘከመ፡ተባዐደተኒ፡⁵ሀገር ። ወኅሠሠ፡ኩሉ፡ትእም
ርተ፡ዘሀሉ፡ውስተ፡ሀገር፡ከመ፡ያእምር፡ለእመኑ፡ኢየሩሳሌም፡ይእቲ ።
ወገብአ፡ካዕበ፡ውስተ፡ሀገር፡ወኅሠሠ፡ለእመቦ፡ዘያእምር፡ወኅጥአ ።
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚአ፡እስመ፡ዐቢይ፡ድንጋጂ፡ወድቀ፡ሳዕሌዩ፡

¹ ወኢጥዕይኩ፡ C, ወኢጠዐይኩ፡ A.² በለሳተ፡ B, per

emend.

³ ወኢጠዐዩ፡ A.⁴ ድቃስ፡ C.⁵ ትትበዐደኒ፡ AC.

ወወዕኦ፡ካዕበ፡እምሀገር፡ርሑቀ፡ወነበረ፡እንዘ፡የሐዝን፡ወእንዘ፡ኅባ፡
 የሐውር፡ኢያእምር ። ወእንበረ፡ዝኩ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወይቤ፡እነብር፡
 ዝየ፡እስከ፡ያኣትት፡እግዚአብሔር፡ዘንተ፡ሀየተ፡¹ እምላዕሌየ ። ወእ
 ምድኅረዝ፡ነቢሮ፡ርእየ፡ብእሌ፡ልሂቀ፡የኣቱ፡እምሐቅል፡ወይቤሉ፡ኣ
 ቤሚሌክ፡ለክ፡እብለክ፡ኣንተ፡ልሂቅ፡ኣይቲ፡² ይእቲ፡ዛቲ፡ሀገር፡ወይ
 ቤሉ፡ኣረጋይ፡ኢየሩሳሌም፡ይእቲ ። ወይቤሉ፡ኣቤሚሌክ፡ኣይቲ፡
 ሀሉ፡ኤርምያስ፡ካህን፡ወባሮክ፡ሌዋዊ፡ወኵሉ፡ሕዝበዝ፡ሀገር፡እስመ፡
 ኣልቦ፡ዘረከብኩ ። ወይቤሉ፡ኣረጋይ፡ኣኩኑ፡እምዛቲ፡ሀገር፡ኣንተ፤ ወ
 ይእዚኒመ፡ትዚክሮ፡³ ኣኤርምያስ፡ከመ፡ትሰኣል፡በእንቲአሁ፡ዘንተ፡
 ኵሉ፡መዋዕለ፡ነቢረክ፤ ኤርምያስሰኬ፡ውስተ፡ባቢሉን፡ሀሉ፡ምስለ፡
 ሕዝብ፡እስመ፡ተዪወወ፡ወተውሀበ፡ውስተ፡እደሁ፡ለኖቡከደንጾር፡ን
 ጉሠ፡ፋርስ፡ወሐረ፡ሀየ፡ከመ፡ይትነበይ፡ሉሙ ። ወኣሚሃ፡ሰምዐ፡ኣቤ
 ሚሌክ፡እምኅብ፡ውእቱ፡ኣረጋይ፡ወይቤሉ፡ኣቤሚሌክ፡ሶበ፡ኣኩ፡
 ብእሲ፡ልሂቅ፡⁴ ኣንተ፡እምጸዐልኩክ፡ወእምሠሐቁ፡ላዕሌክ፡ኣላ፡ኢ
 ይከውን፡ከመ፡ያስተሐቅሩ፡ሰብኣ፡ወብእሌ፡⁵ ልሂቀ፡ወሶበ፡ኣኩ፡
 ዘከመዝ፡እምእቤ፡ዘንጋዕክ ። ወበእንተሰ፡ዘትቤ፡ሕዝብ፡ተዪወወ፡
 ውስተ፡ባቢሉን፡ኣስራብ፡ሰማይ፡ጥቀ፡ለእመ፡ወረደ፡ዲቤሆሙ፡⁶ ኢ
 ኮነ፡ጊዚሁ፡ከመ፡ይሖሩ፡ውስተ፡ባቢሉን፤ ወኣንተሰ፡ትቤ፡ተዪወወ፡
 ውስተ፡ባቢሉን ። ወኣንሰ፡በከመ፡ፈነወኒ፡ኣቡየ፡ኤርምያስ፡ሖርኩ፡
 ውስተ፡ዐጸደ፡ወይን፡ዘሀግረኣስ፡በእንተ፡ኅዳጥ፡በለስ፡ከመ፡ነሀብ፡ለድ
 ውያን፡እለ፡ውስተ፡ሕዝብ ። ሖርኩ፡ወበጻሕኩ፡ሀየ፡ወነሣእኩ፡ዘኣዘ
 ዘኒ፡ወተመየጥኩ፡ወእንዘ፡ኣሐውር፡ረከብኩ፡ዕፀ፡ወነበርኩ፡ታሕቲሃ፡
 ከመ፡ኣጽልል፡እስመ፡ጊዚ፡ቀትር፡ውእቱ፡ወእምሀየ፡ኣስመኩ፡ው
 ስተ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወኖምኩ፡ወነቂሀየ፡መሰለኒ፡ዘጉንደይኩ፡ወከሠ

¹ ሕጸተ፡ C per emend.; ሀየንተ፡ A.

² Legas አይ፡ vel አ

ይኑ ።

³ ትዚክሮ፡ C.

⁴ ሶበ፡ኣኩ፡እመ፡ኢኮንክ፡ብእሌ፡ልሂቀ፡

AB.

⁵ ብእሌ፡ sine ወ, C.

⁶ 4 Reg. 7, 2.

ትኩ፡ ዘንተ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወረከብኩ፡ እንዘ፡ ያንጸፈጽፍ፡ ሐሊብ፡ በ
 ከመ፡ ነግላከምሙ፡ ጎሪይየ፡ ወንዋ፡ ትብል፡ አንተሰ፡ ተፂወዉ፡ ሕዝብ፡
 ውስተ፡ ባቢሎን፤ ወንዋ፡ ርኢ፡ ከመ፡ ኢጸምሆየ፡ በለስኒ = ወከሠተ፡
 ሉቱ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወአርአዮ፤ ወነጸረ፡ አረጋይ፡ ከመ፡ ሐዲስ፡ ውእቱ፡
 በለስ፡ ወያንጸፈጽፍ፡ ሐሊቡ = ወሶቤሃ፡ አንከረ፡ ውእቱ፡ አረጋይ፡ ወይ
 ቤሉ፡ ለአቤሚሌክ፡ ጻድቅ፡ አንተ፡ ወልድየ፡ እስመ፡ ኢፈቀደ፡ አምላክ፡
 ያርኢክ፡ ሙስናሃ፡ ለሀገር፡ ወእምጽአ፡ አምላክ፡ ኑዛዜ፡ ላዕሌክ፡ ወአሀየ
 ዩክ፡¹ ናሁ፡ ዮም፡ ስሳ፡ ወስድስቱ፡ ዓመት፡ ኮነ፡ እምአመ፡ ተፂወዉ፡ ሕ
 ዝብ፡ ውስተ፡ ባቢሎን = ወእመ፡ ትፈቱ፡ ታእምር፡ ወትጠይቅ፡ ወልድየ፡
 ነጽር፡ ወርኢ፡ ውስተ፡ ገፈውህ፡ ከመ፡ ሠርጸ፡ አዝርእቲሃ፡ ወለበለስኒ፡
 ከመ፡ ኢኮነ፡ ጊዜሁ፤ ወአእመረ፡ ከመ፡ ኢኮነ፡ ዘመኑ፡ ለዝ፡ ከሉ = ሶቤሃ፡
 አቤሚሌክ፡ ይቤ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡ እባርከክ፡ እግዚአ፡ አምላኪየ፤ አም
 ላክ፡ ሰማይ፡ ወምድር፤ ዕረፍቶሙ፡ ለነፍስ፡ ጻድቃን፡ በከሉ፡ በሐውርት =
 ወይቤሉ፡ ለአረጋይ፡ አይ፡ ውእቱ፡ ዝንቱ፡ ወርኅ፡ ወይቤሉ፡ ዐሠሩ፡ ወሰ
 ኑዩ፡ ለወርኅ፡ ኔሳን፡ ዘውእቱ፡ ሚያዝያ = ወእምድ፡ ጎረ፡ ዝንቱ፡ ወሀቦ፡ አ
 ቤሚሌክ፡ ለዝንቱ፡ አረጋይ፡ እምዲበ፡ ዝንቱ፡ አብላስ፡ ወይቤሉ፡ አም
 ላክ፡ ይምራሕክ፡ እንተ፡ ላዕሉ፡ ሀገረ፡ ኢየሩሳሌም = ወተንሥእ፡ አቤሚ
 ሌክ፡ ወወፅእ፡ አፍአ፡ እምሀገር፡ ወጸለየ፡ ጎበ፡ እግዚአብሔር፡ ወናሁ፡
 መጽአ፡ መልአክ፡ ወመርሐ፡ ጎበ፡ ባርክ፡ ወረከቦ፡ ውስተ፡ መቃብር፡ እ
 ንዝ፡ ይነብር =

ወሶበ፡ ተእምኑ፡ ወተባከዩ፡ በበይናቲሆሙ፡ ወተሳዐሙ፡ ወርእየ፡
 በለስ፡ ውስተ፡ ሙዳየ፡ ወአልዐለ፡ አዕይንቲሁ፡ ውስተ፡ ሰማይ፡ ወጸለየ፡
 እንዘ፡ ይብል፡ ዐቢይ፡ ውእቱ፡ አምላክ፡ ዘይሁበሙ፡ ዐስበሙ፡ ለጻድቃ
 ኒሁ፤ ተደለዊ፡ ነፍሰየ፡ ወተፈሥሒ፡ እንዘ፡ ትነግሪ፡ ለበድን፡ ዘሥጋ፡ ለ
 ቤት፡ ቅዱስ፡² ወላሕኪ፡ ይትመየጥ፡ ውስተ፡ ብርሃን፡ ወእምድ፡ ጎረዝ፡ ይ
 መጽእ፡ ምእመን፡ ወያዝብአኪ፡ ውስተ፡ በድንኪ፤ ሐውጺ፡ ውስተ፡

¹ ወአሕየወክ፡ C.² hic locus corruptus esse videtur.

ዘዚአክሲ፡ ድንግልና፡ ሃይማኖት፡ ወእመኒ፡ ተሐይዊ፤ ሐውጺ፡¹ ውስተዝ፡
በለስ፡ ነዋ፡ ስሳ፡ ወስድስቱ፡ ዓመት፡ እምአመ፡ ተቀሥሙ፡ ወኢማሰኑ፡ ወ
ኢጼኡ፡ አላ፡ ሐሊበሙ፡ ያንጸፈጽፉ፡ እስከ፡ ይእዚ፤ ከመዝ፡ ይትገበር፡
ጂዬኪ፡ ሥጋዩ፡ እስመ፡² ዐቀብኪ፡ ትእዛዘኪ፡³ እምኅበ፡ መልአከ፡ ፉ
ድቅ፤⁴ ዘዐቀበ፡ ሙዳዩ፡ በለስ፡ ውእቱ፡ ካዕበ፡ የዐቅበኪ፡ በኅይለ፡ ዚአሁ።
ወከመዝ፡ ብሂሉ፡ ባርክ፡ አውሥእ፡ አቤሚሌክ፡ ወይቤሉ፡ ተንሥእ፡ ካ
ዕበ፡ ንጸሊ፡ ከመ፡ ያርእየን፡ እግዚእ፡ ቃላተ፡ ዘንጽሕፍ፡ ለኤርምያስ፡ ው
ስተ፡ ባቢሎን፡ ከድንተ፡ ዘከደነኒ፡⁵ ጂዬየ። ወጸለዩ፡ ባርክ፡ ወይቤ፡ ኅይ
ልዩ፡ እምኅከ፡ እግዚእ፡ ውእቱ፡ ውብርሃን፡ ዘይወፅእ፡ እምአፉሁ፡ አበ
ድር፡ አስተበቀሶከ፡ ወእገኒ፡ ለኒፋትከ፤ ዐቢይ፡ ስምከ፡ ወእልቦ፡ ዘይክል፡
አእምርቶ፤ አዕምእ፡ ጸሎተ፡ ገብርክ፡ ከመ፡ እሙረ፡ ይኩን፡⁶ በልብዩ፡ ፈ
ቃደክ፡ ለገቢር፡ ወእፈኑ፡ ለካህን፡ ዚአከ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ባቢሎን።
ወእንዘ፡ ዘንተ፡ ይጸሊ፡ መጽእ፡ መልአክ፡ ወይቤሉ፡ ባርክ፡ መካፈ፡ ብር
ሃን፡ ኢተኅሊ፡ ከመ፡ ትፈኑ፡ አንተ፡ ኅበ፡ ኤርምያስ፤ ጌሰመ፡ በሰዐተ፡ ብር
ሃን፡ ይመጽእ፡ ኅቤክ፡ ንስር፡ ወአንተ፡ ለሊክ፡ ሐውጽ፡ በእንተ፡ ኤርም
ያስ፡ ወጸሐፍ፡ ውስተ፡ መጽሐፍ፡ ወበሎሙ፡ ከመዝ፡ ለውሎደ፡ እስፈ
ኤል፡ ዘይከውን፡ እንግዳ፡ በውስቴትከሙ፡ ይትፈለጥ፡⁷ እንተ፡ ባሕቲቱ፡
እስከ፡ ዐሠር፡ ወሐሙስ፡ ዕለት፡ ወእምድኅረዝ፡ አበውአከሙ፡ ውስተ፡
ሀገር፡ ይቤ፡ እግዚእ፤ ዘኢተፈልጠ፡ በዐሠር፡ ወሐሙስ፡ እምባቢሎን፡
ይባእ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ሀገር፡ ወይዝልፎሙ፡ ለሰብአ፡ ባቢሎን፡ ይቤ፡
እግዚእ። ወዘንተ፡ ብሂሉ፡ መልአክ፡ ኅለፈ፡ እምኅበ፡ ባርክ፡ ወባርክ፡
ፈነዎ፡ እስከ፡ መርሕብ፡ ወእምጽእ፡ ክርቃሰ፡ ወማዩ፡ ሕመት፡ ወጸሐፈ፡
እንዘ፡ ይብል፡⁸ ወተንሥእ፡ ባርክ፡ ወወፅእ፡ ጽሑፈ፡ ከመዝ፡

¹ ወሐውጺ፡ AC.² Addunt አልብኪ፡ ኅጢአት፡ ወ BC.³ ዘተእዛዘኪ፡ C.⁴ መልአክ፡ ጽድቅ፡ BC, መልአክ፡ ጸድቅ፡ A.⁵ Scriptum est ዘከደነከ፡⁶ እኩን፡ AC.⁷ Addit እምውስቴት

ከሙ፡ B.

⁸ Verba epistolae, cum corrupta et manca sint, infra lineas

እመቃብር ። ወይቤሉ፡ ንስር፡ ባሐክ፡¹ ባርክ፡ መጋቤ፡ ሃይማኖት፡ ወይ
 ቤሉ፡ ባርክ፡ እስመ፡ ጎሩይ፡ አንተ፡ እምክሉ፡ አዕዋፈ፡ ሰማይ፡ ትትናገር፤
 እምብርሃን፡ አዕይንቲክ፡ እሙር፡ አንተ፤ ወይእዜኒ፡ አርእየኒ፡ ምንተ፡ ትገ
 ብር፡ በዝየ ። ወይቤሉ፡ ንስር፡ ተፈኖኩ፡ ዝየ፡ ከመ፡ ክሉ፡ ቃለ፡ ዘትፈ
 ቅድ፡ ትልእከኒ፡ ኪያየ ። ወይቤሉ፡ ባርክ፡ ትክልኑ፡ እላንተ፡ ነገረ፡ አብ
 ጽሑ፡ ጎበ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ባቢሎን፤ ወይቤሉ፡ ንስር፡ በእንተዝ፡ ተፈ
 ነውኩ ። ወነሥእ፡ ባርክ፡ መጽሐፈ፡ ወ ፲ ወ ፭ በለሰ፡² እምዝኩ፡ ሙጻየ፡
 በለሰ፡ ዘእምጽእ፡ አቤሜሌክ፡ ወአሰረ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ ለንስር ። ወይ
 ቤሉ፡ ለክ፡ እብል፡ ንስር፡ ንጉሦሙ፡ ለክሉሙ፡ አዕዋፍ፡ ሖር፡ በሰላም፡
 ወበሕይወት፤ ፲፮፡ አምጽእ፡ ለነ፤ ወኢትትመሰሉ፡ ለጽዕ፡ ዘፈነዎ፡ ኖሃ፡

reponenda consebamus: በእንተ፡ ባርክ፡ ገብረ፡ አምላክ፡ ይጽሕፍ፡ መጽ
 ሐፈ፡ ለኤርምያስ፡ ውስተ፡ ፲ዋ፡ ባቢሎን፡ ፍሥሓ፡ ወሐሜት፡ እስመ፡ አ
 ምላክ፡ ኢየሳድገን፡ ንግእ፡ ሕዙናኒን፡ በእንተ፡ ጽዕለት፡ ወሙስና፤ በእን
 ተዝ፡ አስተምሐረ፡ እግዚእ፡ ጺበ፡ አንብዕነ፡ ወተዘከረ፡ ሥርዐተ፡ ዘአቅ
 ደመ፡ ምስለ፡ አበዊን፡ አብርሃም፡ ይስሐቅ፡ ወያዕቆብ ። ወፈነው፡ መል
 አክ፡ ጎቤየ፡ ወነገረኒ፡ እላንተ፡ ነገረ፡ (እ"፡ 5"፡ deest in A) ዘለእኩ፡ ጎ
 ቤክ፡ እላ፡ እማንቱ፡ ነገር፡ ዘገብረ፡ እግዚእ፡ አምላክ፡ እስራኤል፡ (addit ዘ
 አውዕኦነ፡ B, ዘአውግእከነ፡ C) እምድረ፡ ግብጽ፡ ዘእሳት፡ እስመ፡ ኢዐ
 ተብክሙ፡ ክሉ፡ ጽድቃቲሁ፡ እላ፡ አልዐልክሙ፡ ልበክሙ፡ ወአግዘፍ
 ከሙ፡ ክሳደክሙ፡ ቅድሜሁ፡ ወመጠወክሙ፡ ውስተ፡ እቶን፡ ባቢሎን፡
 እስመ፡ ኢሰማዕክሙ፡ ቃልየ፡ ይቤ፡ እግዚአብሔር፡ እምኦፈ፡ ኤርምያስ፡
 ተ፡ ልዒሁ ። ለእለ፡ ሰምዑ፡ አወዕለሙ፡ እምባቢሎን፡ ወኢይክውኑ፡ ነ
 ግደ፡ እምኢየሩሳሌም፡ በባቢሎን ። ወእመሰ፡ ትፈቱ፡ ታእምሮሙ፡ (ad-
 dit ወታምክሮሙ፡ B) ፍኖቶሙ፡ (ፍ"፡ deest C) ፍትኖሙ፡ (ፍት"፡ de-
 est A) በማየ፡ ዮርዳኖስ፡ ወዘኢይሰምዕ፡ ይትእመር፡ (ይ"፡ deest AC) በተ
 እምረ፡ ዝንቱ፡ ትእምርት፡ ዘየዐቢ፡ ማኅተም ። ¹ ባሕክ፡ A. ² አ
 ብላሰ፡ C.

ወአበየ፡ገቢአ፡ጻግመ፡ኅቤሁ፡አላ፡ተመሰላ፡ለርግብ፡ዘሥልሰ፡አግብ
 አት፡ቃለ፡ለጥጎ፤ከማሁ፡አንተኒ፡ንሣእ፡ዘንተ፡ቃላተ፡ሠናየ፡ለኤርም
 ያስ፡ወለአለ፡ሀለዉ፡ምስሌሁ፡እስራኤል፡ከመ፡ሠናየ፡ይኩንክ፡ወን
 ሣእ፡ዘንተ፡ትፍሥሕተ፡ለሕዝብ፡ኅሩያነ፡አምላክ ። ወእመኒ፡ፆዱከ፡
 አዕዋፍ፡ክሉ፡ወክሉሙ፡ጸላእያኒሃ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ይፈቅዱ፡ይቅት
 ሉከ፡ተባደር፡ወእግዚእ፡የሀብከ፡ኅይለ፡ወኢትትመየጥ፡ኢለየማን፡ወ
 ኢለፀጋም፡አላ፡ከመ፡ሐጽ፡ዘየሐውር፡ርቱዕ፡ሖር፡በኅይለ፡አምላክ ።
 ወዘንተ፡ብሂሉ፡ባርክ፡ሰረረ፡ንስር፡ምስለ፡መጽሐፍ፡ወሖረ፡ወስተ፡
 ባቢሉን፡ወአዕረፈ፡ዲበ፡ዐምድ፡ዘአፍአ፡እምሀገር፡በመካን፡ዘገዳም፡
 ወጸንሐ፡ሀየ፡እስከ፡የኅልፍ፡ኤርምያስ፡ወባዕዳን፡ሕዝብ ። ወኅለተ፡እ
 ንተ፡ሀየ፡ከመ፡ይቅብሩ፡ብእሴ፡ዘሞተ፡እስመ፡ሰአሉ፡ኤርምያስ፡ለና
 ቡከደነጸር፡እንዘ፡ይብል፡ሀበኒ፡ምድረ፡ኅበ፡እቀብር፡እምሕዝብየ፡ወ
 ወሀበ ። ወእንዘ፡የሐውሩ፡ወይበክዩ፡ላዕለ፡ዘሞተ፡በጽሑ፡ቅድመ፡
 ዝኩ፡ንስር፡ወጸርኅ፡ንስር፡በዐቢይ፡ቃል፡ወይቤ፡ለከ፡እብለከ፡ኤርም
 ያስ፡ኅሩየ፡አምላክ፡ሖር፡ወአስተጋብአሙ፡ለክሉሙ፡ሕዝብ፡ወይም
 ጽኑ፡ዝየ፡ከመ፡ይስምዑ፡ሠናየ፡ዜና፡ዘአምጸእኩ¹፡ወሰሚያ፡ዘንተ፡
 ሰብሐ፡ለእግዚአብሔር፡ወሶቤሃ፡አስተጋብአ፡ክሉ፡ሕዝብ፡ወአንስቲያ
 ሆሙ፡ወደቂቆሙ፡ወበጽሑ፡ኅበ፡ሀሉ፡ንስር ። ወወረደ፡ዝኩ፡ንስር፡
 ኅበ፡በድን፡ወኬዶ፡ወሐይወ፡ወዘንተ፡ገብረ፡ከመ፡ይእመኑ፡ወአንክሩ፡
 ክሉ፡ሕዝብ፡በእንተ፡ዘኮነ ። ወይቤሉ፡ዮጊ፡ዝንቱ፡ውእቱ፡አምላክ፡
 ዘአስተርአዮሙ፡ለአበዊን፡በገዳም፡ምስለ፡ሙሴ፡ወተመስለ፡² በአም
 ላለ፡ንስር፡ወአስተርአየ፡ለነ፡ከመ፡እንተ፡ንስር፡ዐቢይ ። ወይቤሉ፡ን
 ስር፡ለኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡ነዓ፡ወስማዕ፡ዘንተ፡መጽሐፈ፡ወአን
 ብብ፡ለሕዝብ፡ወአንበበ፡ሉሙ ። ወሶበ፡ሰምዑ፡ሕዝብ፡በክዩ፡ክሉሙ፡
 ኅቡረ፡ወወደዩ፡ሐመደ፡ወስተ፡ርእሶሙ፡ወይቤልዎ፡ለኤርምያስ፡አ
 ድኅነነ፤ምንተ፡ንግበር፡ከመ፡ንግባእ፡ውስተ፡ሀገርን ። ወተንሥኡ፡ኤር

¹ B addit እምኅበ፡ባርክ፡ወአቤሚሌክ፡² ወተመስለ፡C.

ምያስ፡ ወይቤሉሙ፡ ነሱ፡ ዘሰማዕከሙ፡ ውስተ፡ መጽሐፍ፡ ከማሁ፡ ግ
በሩ፡ ወያገብአከሙ፡ ውስተ፡ ሀገርከሙ፡ = ወጸሐፈ፡ ኤርምያስ፡ መጽሐፈ፡
ለባርክ፡ ከመዝ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ወልድየ፡ ፍቁር፡ ኢትትሀከይ፡ ጸሎተ፡ እ
ንዘ፡ ትገኝ፡ ለአምላክ፡ በእንቲአን፡ ከመ፡ ይምርሐን፡ ውስተ፡ ፍኖትን፡ እ
ስከ፡ ንወዕለ፡ በትእዛዘ፡¹ ዝንቱ፡ ንጉሥ፡ ኃጥእ = ወአንተሰ፡ ጽድቀ፡ ረከ
ብከ፡ በቅድመ፡ አምላክ፡ ዘኢሳይያከ፡ ትምጻእ፡ ምስሌን፡ ከመ፡ ኢትርአይ፡
እኩየ፡ ዘይትገበር፡ ዲቤሆሙ፡ ለሕዝብ፡ በባቢሎን = በከመ፡ አብ፡ ዘቦ፡
ውሉደ፡² አሐደ፡³ ወውለቱ፡ ተውሀበ፡ ከመ፡ ይትኩንን፡ ወእለ፡ ሀለፊ፡
ኅበ፡ አቡሁ፡ እለ፡ ይናዝዝዎ፡ ይክድኑ፡ ገጸሙ፡ ከመ፡ ኢይርአይዎ፡ ለአ
ቡሁ፡⁴ የኅበር፡ በሐዘን፡ ከመዝ፡ ኪያክ፡ ተሣህለከ፡ አምላክ፡ ወኢሳይያከ፡
ትምጻእ፡ በባቢሎን፡ ከመ፡ ኢትርአይ፡⁵ ምንጻቤ፡ ሕዝብ = እስመ፡ እም
አመ፡ በጻሕን፡ ውስተ፡ ዝንቱ፡ ሀገር፡ ኢያዕረፍን፡ እስከ፡ ዮም፡ እምሐዘን፡
ስሳ፡ ወስድስቱ፡ ዓመት፡ ዮም፡ እንዘ፡ ነጎሥሥ፡ ንርከብ፡ እምሕዝብ፡ ስቁ
ላን፡ እምኅበ፡ ናቡከደነጾር፡ ንጉሥ፡ እንዘ፡ ይበክዩ፡ ወይብሉ፡ ተሣህለን፡
አምላክ፡ ሶር፤⁶ ወሶብ፡ ሰማዕኩ፡ ዘንተ፡ ነገረ፡ ሐዘንኩ፡ ወበከይኩ፡ ሶብ፡
ይጼውዑ፡ ካልአ፡ አምላክ፡ ስቁላን፡ ወይብሉ፡ ተሣህለን፤ ወከዕብ፡ እዚከር፡
አን፡ በዓለ፡ ዘገበርን፡ በኢየሩሳሌም፡ ዘእንበለ፡ ንፂወው፡ ወተዘኪርየ፡ እገ
ብእ፡ ውስተ፡ ቤትየ፡ እንዘ፡ እጼዐር፡ ወእበኪ = ወይእዚኒ፡ አስተብቀዑ፡
ለአምላክን፡ በኅበ፡ ሀለውከሙ፡ አንተ፡ ወአቤሚሌክ፡ በእንተ፡ ሕዝብ፡
ከመ፡ ይስምዑ፡ ቃልየ፡ ወነገረ፡ አፋየ፡ ከመ፡ ይፃኡ፡ እምን፡ ፋርስ = ወይ
እዚኒ፡ እብለክ፡ ነሱ፡ መዋዕለ፡ ዘነበርን፡ ዝየ፡ አኅዙን፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ን
ግሩን፡ ማሕሌተ፡ ሐዲስ፡⁷ እመሓልዪሃ፡ ለጽዮን፡ መሓልየ፡⁸ ዘአምላክ
ከመ፡ ወንቤሉሙ፡ እፎ፡ ነሐሊ፡ ለከሙ፡ እንዘ፡ ሀሉን፡ ውስተ፡ ምድረ፡
ነኪር = ከመዝ፡ ጽሒፎ፡ ኤርምያስ፡ አሰረ፡ መጽሐፎ፡ ውስተ፡ ከሳደ፡

¹ expectaveris እምትእዛዘ፡ ² ውሉደ፡ sine አሐደ፡ A, ወልድ፡

ዋሕድ፡ C. ³ ወአቡሆሙ፡ A. ⁴ ትርአይ፡ B. ⁵ deest in A፡

ሶርት፡ C፡ in margine B additum est ሳርት፡ ⁶ Ps. 137. ⁷ ማሕልየ፡ C.

ንስር፡ ወይቤሉ፡ ሐር፡ በሰላም፡ ወእግዚእ፡ የሐውጽ፡ ሳዕሌከ = ¹ ወሐረ፡
 ንስር፡ ወሰረረ፡ ወአብጽሐ፡ መጽሐፈ፡ ጎበ፡ ባርክ፡ ወነሢእ፡ ባርክ፡ አን
 በበ፡ መጽሐፈ፡ ወበከየ፡ ሶበ፡ ሰምዐ፡ ሕማሞሙ፡ ለሕዝብ፡ ወምንዳቤ
 ሆሙ = ወኤርምያስሰ፡ ነሥእ፡ ውእተ፡ በለሰ፡ ወወሀቦሙ፡ ለድውያን፡
 ለእለ፡ ውስተ፡ ሕዝብ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ ይሚህርሙ፡ ከመ፡ ኢይግበሩ፡ ም
 ግባርሙ፡ ለሕዝብ፡ ባቢሉን =

ወሶበ፡ በጽሐ፡ ዕለት፡ በዘ፡ ያወፅእሙ፡ አምላክ፡ ለሕዝብ፡ እምባቢ
 ሉን፡ ወይቤሉ፡ እግዚእ፡ ለኤርምያስ፡ ተንሥእ፡ አንተ፡ ወሕዝብከ፡ ወ
 ንዑ፡ ውስተ፡ ዮርዳኖስ፡ ወበሉሙ፡ ለሕዝብ፡ ያፈቅድ፡ እግዚእ፡ ይክ
 ድን፡ ምግባረ፡ ዘሕዝብ፡ ባቢሉን፤ ወለተባዕት፡ ዘአውሰበ፡ አንስተ፡ በዲ
 ቤክሙ፡ ወአንስተኒ፡ እለ፡ አውሰባ፡ እምኔሆሙ፡ ንፍትኖሙ፤ ወእለ፡ ሰ
 ምዑከሰ፡ አገብአሙ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ወለእለሰ፡ ኢሰምዑከ፡ ኢት
 ጎድጎሙ፡ ይባኢ፡ ውስተታ = ወኤርምያስ፡ ከመዝ፡ አንበበ፡ ሉሙ፡ ዘንተ፡
 ከሉ፡ ወአምጽአሙ፡ ውስተ፡ ዮርዳኖስ፡ ከመ፡ ይፍትኖሙ = ወእንዘ፡ ይ
 ነግርሙ፡ ዘንተ፡ ነገረ፡ ዘይቤሉ፡ እግዚእ፡ ናፈቁ፡ እለ፡ አውሰበ፡ ወእፈ
 ቀዱ፡ ከመ፡ ይስምዕም፡ ለኤርምያስ፡ ወቦ፡ እለ፡ ይቤልም፡ ኢነጎድግ፡ አን
 ስቲያን፡ ለዓለም፡ ንነሥእን፡ ምስሌን፡ ውስተ፡ ሀገርን፤ ወጎለፋ፡ እምዮርዳ
 ኖስ፡ ወበጽሐ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም = ወቆሙ፡ ኤርምያስ፡ ወባርክ፡ ወ
 አቤሚሌክ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ከሉ፡ ብእሲ፡ ዘአውሰበ፡ እምባቢሉን፡ ኢይበ
 ውእ፡ ውስተ፡ ሀገርን፤ ወይቤሉ፡ እለ፡ አውሰበ፡ አንስተ፡ ለቢጾሙ፡ ተን
 ሥኡ፡ ንግባእ፡ ውስተ፡ ባቢሉን፡ ወጎለፋ፡ ወገብኡ = ወሶበ፡ ርእይምሙ፡
 ሰብአ፡ ባቢሉን፡ ወዕኡ፡ ከመ፡ ኢይትቀበልምሙ፡ ወኢጎድግምሙ፡
 ከመ፡ ይባኢ፡ ውስተ፡ ባቢሉን፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ አንትሙ፡ ቅድመ፡ ኪያን፡

¹ ሳዕሌከ፡ ABC; alia manu emendatum est ሳዕሌከ፡ in BC.

² ይጎ

ድግ፡ B, item C inter lineas.

³ አግብአሙ፡ A.

⁴ C addit ወእዘ

ዘሙ፡ እንዘ፡ ይብል፡; eadem verba exstant in B, sed expuncta sunt.

⁵ ይቅትልምሙ፡ B; ወተቀበልምሙ፡ C, omisso ከመ፡

ጸላእክሙን፡ ወበኅቡእ፡ ወፃእክሙ፡ እምኅቤን፡ ወበእንተ፡ ዝንቱ፡ ኢትበ
ውኡ፡ ውስተ፡ ሀገርን፡ እስመ፡ ተማሐኑ፡ በስመ፡ አምላክን፡ ከመ፡ ኪያ
ክሙ፡ ወአዋልዲክሙ፡¹ ኢንትዊከፍ፡ እስመ፡ በኅቡእ፡ ኅለፍክሙ፡ እም
ኅቤን ። ወሰሚሥሙ፡ ከመዝ፡ ገብኡ፡ ውስተ፡ ኢደሩሳሌም፡ ወሐንዱ፡
ሎሙ፡ አሀጉረ፡ ውስተ፡ አድያሚሃ፡ ለኢደሩሳሌም፡ ወሰመይዋ፡ ለዝኩ፡
ሀገር፡ ሰማርያ፡ ወፈነወ፡ ኅቤሆሙ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ነስሑ፡ ወ
ነዋ፡ ይመጽእ፡ መልእክ፡ ጽድቅ፡ ወያገብእክሙ፡ ውስተ፡ መካንክሙ፡
ዘነዋኅ ።

ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይትፈሥሑ፡ ወይሠውው፡ ሰቡዐ፡ ዕለተ፡ በእንተ፡
ሕዝብ ። ወእመ፡ ዐሠር፡ ዕለት፡ እምዘ፡ ተገብረ፡ ዝንቱ፡ አዕረገ፡ ኤርም
ያስ፡ መሥዋዕተ፡² ባሕቲቱ ። ወጸለየ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ቅዱስ፡
ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ እንተ፡ መዐዛ፡ ጥዑም፡ ለሰብእ፡ ወብርሃን፡ ዘበእማን፡ ዘታ
በርሀ፡ ሊተ፡ እስከ፡ እን፡ እበጽሕ፡ ቅድሚክ፤ አስተበቀላላ፡ በእንተ፡ ሕዝ
ብክ፡ ወእስእለክ፡ በእንተ፡ ቃለ፡ መዐርዒር፡ ዘሱራፈል፡ ወበእንተ፡ መዐዛ፡
ዕማን፡ ዘኪሩቤል፤ እስእለክ፡ እወ፡ ማሕሌታይ፡ ሚካኤል፡ መልእክ፡ ጽ
ድቅ፡ ውለቱ፡ ዘያርጉ፡³ እናቅጽ፡ ጽድቅ፡ እስከ፡ ይበውእምን፤ አስተበቀላ
ላላ፡ እግዚእ፡ ለኩሉ፡ ወእግዚእ፡ ዘኩሉ፡ ይእኅዝ፡ ወኩሉ፡ ፈጠረ፡ ዘያ
ስተርኢ፡ ወዘኢተወልደ፡ ዘኩሉ፡ ፈጸመ፡ ወኩሉ፡ ፍጥረት፡ ኅቡእ፡ ሀሎ፡
ኅቤሁ፡ ዘእንበል፡ ይትገበሩ፡ በገቡእ ።⁴ ወዘንተ፡ ጸለየ፡ ወፈጸሞ፡ ጸሎቶ፡
ቆመ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወምስሌሁ፡ ባርክ፡ ወእቤሚ
ሌክ፡ ወኮን፡ ኤርምያስ፡ ከመ፡ አሐዱ፡ ብእሲ፡ ዘወዕእ፡ ነፍሱ፡ እምላዕ
ሌሁ፡ ወሶቤሃ፡ ወድቁ፡ ባርክ፡ ወእቤሚሌክ፡ ወዐውየዉ፡ በዐቢይ፡ ቃለ፡
ወይቤሉ፡ ወይ፡ ለን፡ አቡን፡ ኤርምያስ፡ ከህን፡ አምላክ፡ ኅለፈ፡ እምኔን ።
ወሰሚሥሙ፡ ከመዝ፡ ሕዝብ፡ ሮጹ፡ ኅቤሁ፡ ወረከብዎ፡ ለኤርምያስ፡ ው
ዱቅ፡ ወምውተ፡ ወበከዩ፡ ወሠጠጡ፡ አልባሲሆሙ፡ ወወደዩ፡ ሐመደ፡

¹ ወውሉደክሙ፡ C.² deest in AB; expunctum est in C, inter

lineas inscriptum in B.

³ Addit ሊተ፡ B, C in margine.⁴ ወኅቡእ፡ AC.

ዲበ፡ ርእሶሙ፡ ወበከዩ፡ ብካዩ፡ መሪረ ። ወእምድ፡ ጎረ፡ አስተዳለዉ፡ በዘ፡
 ይቀብርዎ፡ መጽእ፡ ቃል፡ ዘይብል፡ ኢትግንዝዎ፡ ሕያው፡ ውእቱ፡ ወን
 ፍሱ፡ ትገብእ፡ ዲበ፡ ሥጋሁ፡ ዳግመ ። ወሰሚዎሙ፡ ዘንተ፡ ቃል፡ ኢንን
 ዝዎ፡ አላ፡ ነበሩ፡ እንዘ፡ የዐቅብዎ፡ ዐውዶ፡ ሠሉሰ፡ መዋዕል፡ እስከ፡ ትገ
 ብእ፡ ነፍሱ፡ ውስተ፡ ሥጋሁ ። ወኮን፡¹ ቃል፡¹ በማእከል፡ ዙሉሙ፡ ወይቤ፡
 ሰብሕዎ፡ በአሐዱ፡ ቃል፡ ሰብሕዎ፡ ለአምላክ፡ ወዙልክሙ፡ ሰብሐ፡ ለመ
 ሲሕ፡ ወልደ፡ አምላክ፡ ዘያንቅሀክሙ፡ ወይኳንነክሙ፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡
 አምላክ፡ ብርሃን፡ ለዙሉ፡ ዓለም፡ ወማኅቶት፡ ዘኢይጠፍእ፡ ወሕይወት፡
 ዘሃይማኖት ። ወይከውን፡ እምድ፡ ጎረዝ፡ መዋዕል፡ ሠላስ፡ ምእት፡² ወሠ
 ላስ፡³ ሰንበታት፡ ዘመዋዕል፡ ለምጽአቱ፡ ውስተ፡ ምድር፡ ዕፅ፡ ሕይወት፡
 ዘሀሉ፡ ውስተ፡ ገንት፡ ወኢተተክለ፡ ይፈስዮሙ፡ ለዙሉ፡ ዕፅ፡ ዘያወፅእ፡
 ፍሬ፡ ወይቡሳን፡ ከመ፡ ይምጽኡ፡ ጎቤሁ፡ ወይፈስዮሙ፡ ከመ፡ ይግበሩ፡
 ፍሬ፡ ወይሥረጺ፡ ወፍሬሆሙ፡ ይነብር፡ ምስለ፡ መላእክት ። ወበእንተ፡
 ተክለ፡⁴ ዕፅው፡ ከመ፡ ይለምልሙ፡ ወያንኑ፡⁵ ነሀብ፡ ጸባሕተ፡ ለኢዮር፡⁶
 ከመ፡ ኢይይበስ፡ ሥረዊሆሙ፡ ከመ፡ ተክል፡ ዘኢእኅዝ፡ ሥርዉ፡⁷ ም
 ድረ ።⁷ ወዘሕብረ፡ ቀይሕ፡ ያጸዐዱ፡ ከመ፡ ፀምር፡ ወማይ፡ ዘጥዑም፡ መ
 ሪረ፡ ይከውን፡ ወመሪር፡ ጥዑሙ፡ ይከውን፡ በዐቢይ፡ ሐሜት፡ ወትፍሥሕ
 ታተ፡ አምላክ፡ ለደሰያት፡ ከመ፡ ይፍረዩ፡ ፍሬ፡ በነገረ፡ አፋሁ፡ ወልደ፡⁸
 ዘኢሁ ።⁸ ወውእቱ፡ ለኢሁ፡ ይበውእ፡ ውስተ፡ ዓለም፡ ወየጎሪ፡ ሉቱ፡ ሐ
 ዋርያተ፡ ዐሠርተ፡ ወክልኤተ፡ ከመ፡ ይትረክይ፡⁹ ሉሙ፡ ዘአን፡ ርኢኩ፡
 ስርግወ፡ ዘይትፈኖ፡ እምኅበ፡ አቡሁ፡ ዘይመጽእ፡ ውስተ፡ ዓለም፡ ወው
 ስተ፡ ደብረ፡ ዘይት፡ ይከይድ፡ ወያጸግብ፡ ነፍሱ፡ ርኅብተ ። ወከመዝ፡ ነ
 ገረ፡ ኤርምያስ፡ በእንተ፡ ወልደ፡ አምላክ፡ ከመ፡ ይመጽእ፡ ውስተ፡ ዓለም ።

¹ ወአውሥኢ፡ ቃሉ፡ C.² Emendandum videtur ዩ.³ ወ፱

A፡ ወ፱ ወ ፫ C.

⁴ ዝንቱ፡ A.⁵ ወያንኑ፡ A፡ ወይኑኑ፡ C.⁶ deest A፡ ለአየር፡ C.⁷ ሥርወ፡ ምድር፡ A.⁸ deest in A፡ ለወ

ልደ፡ ዘኢሁ፡ C.

⁹ ይትአመር፡ C.

ወሶበ፡ ሰምዑ፡ ዘንተ፡ ሕዝብ፡ ተምዑ፡ በእንተ፡ ዝንቱ፡ ወይቤሉ፡ ዝንቱ፡
 ውእቱ፡ ነገራት፡ ዘኢሳይያስ፡ ወልደ፡ አሞጽ፡ ዘይብል፡ ርኢኩ፡ አምላክ፡
 ወልደ፡ አምላክ፤¹ ይእዜኒ፡ ተንሥኡ፡ ንግበር፡ ዲቤሁ፡ በከመ፡ ገበርነ፡
 ዲበ፡ ኢሳይያስ፡ ወይቤሉ፡ መንፈቆሙ፡ አልቦ፤ ዳእሙ፡ በእብን፡ ንወ
 ግር።² ወጸርኑ፡ ሎሙ፡ ባርክ፡ ወአቤሚሌክ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ በዛቲ፡ ሞት፡
 ኢትቅትልዎ። ወሐዘኑ፡ ባርክ፡ ወአቤሚሌክ፡ በእንተ፡ ኤርምያስ፡ ወ
 ንዲ፡ ኢጎደግዎ፡ ይዜንዎሙ፡ ጎቡአተ፡ ዘርእየ። ወይቤሎሙ፡ ኤርም
 ያስ፡ አርምሙ፡ ኢትብክዩ፡ እስመ፡ ኢይክሉ፡ ቀቲሎትዩ፡ እስከ፡ እዜንወ
 ከሙ፡ ነሉ፡ ዘርኢኩ፤ ወይእዜኒ፡ አምጽኡ፡ ሊተ፡ አሐተ፡ እብን፡ ወአም
 ጽኡ፡ ሎቱ፡ እብን፡ አሐተ። ወአቀማ፡ ወይቤ፡ ብርሃን፡ ዘለዓለም፡ ረሲ፡
 ዛተ፡ እብን፡ ከመ፡ ርእየተ፡ ሰብእ፡ ትኩን፤ ወሶቤሃ፡ ኮነ፡ እብን፡ በርእየተ፡
 ኤርምያስ፡ ዘይመስሎ። ወአጎዘ፡ ይውግርዎ፡ ለእብን፡ እንዘ፡ ይመስ
 ሎሙ፡ ኤርምያስሃ። ወኤርምያስ፡ ዜንዎሙ፡ ለባርክ፡ ወለአቤሚሌክ፡
 ነሉ፡ ዘርእየ፡ ጎቡአተ፡ ወእምድጎረዝ፡ ፈጺሞ፡ ነጊሮቶሙ፡ ሐረ፡ ወ
 ቆሙ፡ ማእከለ፡ ሕዝብ፡ ፈቂዶ፡ ከመ፡ ይፈጽም፡ ምግቦ። ወሶቤሃ፡ ጸርጎ፡
 ሎሙ፡ ዝኹ፡ እብን፡ ወይቤ፡ ኦአብዳን፡ ደቂቀ፡ እስራኤል፡ በእንተ፡ ም
 ንት፡ ትዊግሩኒ፡ እንዘ፡ ታመስሉኒ፤³ ኤርምያስሃ፡ ወኤርምያስ፡ ነዋ፡ ማእከ
 ሌክሙ፡ ይቀውም። ወሶበ፡ ርእይዎ፡ ሮጹ፡ ምስለ፡ ብዙኅ፡ እብን፡ ወፈ
 ጸሙ፤⁴ ዐልዎ፡⁴ ወቀበርዎ፡ ወንሥኡ፡ ውእተ፡ እብን፡ ወአንበሩ፡ ውስተ፡
 መቃብሪሁ፡ ወረሰይዎ፡ ከመ፡ እንተ፡ ማዕጸ፡ ወጸሐፋ፡ ውስቲቱ፡ እንዘ፡
 ይብሉ፡ ነዋ፡ ዝንቱ፡ ውእቱ፡ ረድኡ፡ ለኤርምያስ።

¹ Vid. Ascens. Jes.² ንውግር፡ C፤ ንዊግር፡ A.³ ታሚስ

ሉኒ፡ C.

⁴ ወፈጸመ፡ ዐልዎ፡ A, ወፈጸመ፡ (ዓለም፡ inter lines) ቃ
 ሎኒ፡ በህዩ፡ C.

2. De viris sanctis.

E Synaxariis.

a) *De Melchisedec.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፫ ለጳጉሚን) ተዝካረ፡ ሞቱ፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ ። ወዝንቱሰ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ወልደ፡ ቃይናን፡ ወልደ፡ ወልዱ፡ ለሴም ። ወሶበ፡ ኮኖ፡ ፲ ወ ፭ ዓመት፡ እምአመ፡ ተወልደ፡ አዘዘ፡ እግዚአብሔር፡ ለኖኅ፡ ከመ፡ ይፈንዎ፡ ለሴም፡ ወልዱ፡ ምስለ፡ ሥጋ፡ አቡነ፡ አዳም፡ ወያንብር፡ በማእከለ፡ ምድር፡ እንተ፡ ይእቲ፡ ቀራንዮ፡ ወአመር፡ ከመ፡ ይመጽእ፡ መድኅን፡ ዓለም፡ ወይሠዋዕ፡ ውስቲቱ፡ ወይትቤዘዎ፡ ለአዳም፡ በደሙ ። ወነሥኦ፡ ሴም፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡ እምቤተ፡ አቡሁ፡ በኅቡእ፡ ወበጽሑ፡ ሀየ፡ እንዘ፡ ይመርሖሙ፡ መልክ፡ እግዚአብሔር ። ወተሠይመ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ካህን፡ ወነሥኦ፡ ፲ ወ ፪ አእባኑ፡ ወአዕረገ፡ ዲቤሆሙ፡ መሥዋዕተ፡ በኅብስት፡ ወወይን፡ ዘወረደ፡ ሎቱ፡ እምሰማይ፡ እንዘ፡ ያርኢ፡ ምስጢረ፡ ሕግ፡ ሐዲስ ። ወሲሳየኒ፡ ያመጽኡ፡ ሎቱ፡ መላእክት፤ ወኮነ፡ ልብሱ፡ አንዳ፡ ወቅናቱ፡ ዘማእስ፤ ወነበረ፡ እንዘ፡ ይትለክክ፡ ቅድመ፡ ሥጋ፡ አቡነ፡ አዳም ። ወአመ፡ ተመይጠ፡ አብርሃም፡ እምጸብእ፡ መዊኦ፡ ነገሥተ፡ አቅረበ፡ ሎቱ፡ ኅብስተ፡ ወወይን፡ ወውእቱኒ፡ ወሀቦ፡ ዓሥራተ፡ እምኵሉ፡ ንዋዩ፤ ወተሰምየ፡ ካህን፡ ወንጉሠ፡ ሳሌም ።

ሰላም፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡ አምሳሉ፡ ወሱታፋ፡

ለዘመጽኦ፡ ቃል፡ በደመና፡ ድንግል፡ ዐጽፋ፡

ጠቢባን፡ ግብር፡ በከመ፡ ጸሐፋ፡

ለሥጋ፡ አዳም፡ ኅብ፡ ተሐንጸ፡ ምዕራፋ፡

ዝንቱ፡ ካህን፡ ይንብር፡ ለዝሉፋ ።

b) *De Marco Evangelista.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡፱ ለሚያዝያ) ኮነ፡¹ ቅዱስ፡ግርቆስ፡ ወንጌ
 ላዊ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ ዘሀገረ፡እስክንድርያ ። ወዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ኮነ፡ ስሙ፡
 ለአቡሁ፡ አርስው፡ ጳውሎስ፡ እምብሔረ፡ ጄ አሀጉር፡ ወስማ፡ ለእሙ፡ ግ
 ርያም፡ ወይእቲ፡ ዝከርት፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ግብረ፡ ሐዋርያት ። ወኮነ፡
 ስሙ፡ ለዝንቱ፡ ሐዋርያ፡ ቀዳሚ፡ ዮሐንስ፡ በከመ፡ መጽሐፈ፡ ግብረ፡ ሐ
 ዋርያት፡ እስመ፡ ሐዋርያት፡ ኮነ፡ ይጌልዩ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ግርያም፡ እሙ፡
 ለዮሐንስ፡ ዘተሰምዩ፡ ግርቆስ፡ ሐዋርያ ። ወዛቲ፡ ብእሊት፡ ኮነት፡ ባዕ
 ልተ፡ ወመሀረቶ፡ ለወልዳ፡ ግርቆስ፡ በልሳነ፡ ዮናናዊያን፡ ወበልሳነ፡ አፍ
 ርንጅ፡ ወበልሳነ፡ ዕብራይስጥ ። ወሶበ፡ ለሀቀ፡ ነሥኦ፡ በርናበስ፡ ምስሌሁ፡
 ውስተ፡ ስብከት፡ ሶበ፡ ሖረ፡ ምስለ፡ ጳውሎስ ፤ ወሶበ፡ ርእየ፡ ዘበጽሐ፡ ላዕ
 ሌሆሙ፡ ምንዳቤ፡ ወመቅወፍት፡ ወኅሳር፡ ኅደኅሙ፡ በሀገረ፡ ጽንፍልያ፡
 ወንብአ፡ በሀገረ፡ ኢየሩሳሌም ። ወሶበ፡ ተመይጡ፡ ሐዋርያት፡ ኅበ፡ ኢየ
 ሩሳሌም፡ ወተናገሩ፡ በተመይጡ፡ ለአሕዛብ፡ ውስተ፡ አሚን፡ እግዚ
 እነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወዘከመ፡ ገብረ፡ እግዚአብሔር፡
 በእደዊሆሙ፡ ተአምራተ፡ ወመንክራተ፡ ሐዘን፡ ወነስሐ፡ በእንተ፡ ዘሖረ፡
 እምኔሆሙ ። ወእምዝ፡ ኅሠሠ፡ ከመ፡ ይሑር፡ ምስሌሆሙ፡ ወኢፈቀደ፡
 ጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡ ከመ፡ ይንሥኦ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ኅደኅሙ ፤ አላ፡ ነ
 ሥኦ፡² በርናበስ፡³ ምስሌሁ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ዘመዱ ። ወእምድኅረ፡ ዕረ
 ፍቱ፡ ለበርናበስ፡ ሖረ፡ ኅበ፡ ኢጥርስ፡ ሀገረ፡³ ወኮነ፡ ሎቱ፡ ረድኦ፡
 ወበሀየ፡ ጸሐፈ፡ ወንጌሎ፡ ዘተርጉሙ፡ ሎቱ፡ ኢጥርስ፡ ዘሰበክ፡ ቦቱ፡ ው
 ስተ፡ ሀገረ፡ ሮሜ ። ወእምድኅረዝ፡ ሖረ፡ በትእዛዝ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡
 ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወበትእዛዜሙ፡ ለሐዋርያት፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ እ
 ስክንድርያ፡ ወሰበክ፡ ውስቲታ፡ በስብከተ፡ ወንጌል፡ ቅዱስ ። ወዓዲ፡ ሰ

¹ sc. ስምዐ፡² scriptum est ነሥኦ፡ በርናበስ፡ sed vid. Act. 15,

በከ፡በውስተ፡ሀገረ፡አፍራቅያ፡ወበርቃ፡ወጄአሀጉር ። ወሶበ፡ቦአ፡ውስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ወተበትከ፡ቶታ፡አሣላኒሁ፡እምእገሪሁ፤ ወኮነ፡ኅበ፡አንቀጽ፡ሀገር፡ጅብእሊ፡ሰፋዪ፡ወወሀቦ፡ቅዱስ፡አሣላኒሁ፡ከሙ፡ይስፈ፡ሎቱ ። ወእንዘ፡ውእቱ፡ይስፈ፡በመስፌ፡ተሠጥቀ፡አጻብዒሁ፡ወውሕዘ፡ደም፡እምኔሁ ። ወይቤ፡በልሳነ፡ዮናናዊያን፡ኢስታዎስ፡ዘበትርጓሜሁ፡ጅእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ቦ፡ታአምሮ፡ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡አልቦ፡አላ፡ንሰሚ፡ስሞ፡ባሕቲቶ፡ወኢናአምሮ ። ወአኅዘ፡ይንግር፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡እምጥንት፡ዘፈጠረ፡እግዚአብሔር፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወዘከሙ፡ኮነ፡ተዐድዎቱ፡ለአቡነ፡አጻም፡ወምጽአቶ፡ለማየ፡አይኅ፡ወዘከሙ፡አሰፈዎ፡እግዚአብሔር፡ለሙሴ፡ወአውፅአሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡እምግብጽ፡ወወሀቦሙ፡ሕገ፡ወዘከሙ፡፪ወምሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ኅበ፡ሀገረ፡ባቢሎን፡[ወአግብሔሙ፡]¹ ኅበ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወዘከሙ፡ተሰብአ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ዘከሙ፡ተነበዩ፡ነቢያት፡በእንተ፡ምጽአቱ ። ወእምዝ፡ወረቀ፡ምራቀ፡ውስተ፡ጽቡር፡ወገብረ፡ዲበ፡እደዊሁ፡ዘውእቱ፡ሰፋይ፡ወተፈወሰ፡ሶቤሃ፤ ወኮነ፡ስሙ፡ለሰፋይ፡አንያኖስ ። ወወሰዶ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡ኅበ፡ቤቱ፡ወአብጽሐ፡ሎቱ፡ወልዶ፡ወዘመዶ፡ወገሠጸሙ፡ለነሱሎሙ፡ማርቆስ፡ሐዋርያ፡ወመሀሮሙ፡ወአጥመቆሙ፡ጥምቀተ፡ክርስትና፡በስሙ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ወሶበ፡በዝኑ፡መሃይምናን፡እለ፡አምኑ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወሰምዑ፡ሰብአ፡ሀገር፡ዚናሁ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡ወተጋብኡ፡ወፈቀዱ፡ከሙ፡ይቅትልዎ ። ወሚሞ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ለአንያኖስ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወለደቂቀ፡ቀሳውስተ፡ወዲያቆናተ፡ወወሶአ፡ኅበ፡ሀገረ፡በርቃ፡ወኅበ፡ጄአሀጉር፡ወሰበከ፡ውስቲቶሙ፡ወአጽንዖሙ፡ውስተ፡ሃይማኖት፡ርትዕት፡ወነበረ፡ኅቤሆሙ፡፪ዓመተ፡ወሚሙ፡ሎሙ፡ኤጲስ፡ቆጶሳተ፡ወቀሳውስተ፡ወዲያቆናተ ። ወእምዝ፡ተመይጠ፡ኅበ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡

¹ deest in Ms.

ወረከበሙ፡ ለመሃይምናን፡ በዘተወሰኑ፡ ወሐንዱ፡ ሎሙ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ዘዕውቅት፡ ውስተ፡ መካነ፡ ዐጸደ፡ አልሀምት፡ ኅበ፡ ጽንፈ፡ ባሕር ። ወኮኑ፡ ከሓድያን፡ የኅሥሥዎ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ በክሉ፡ ጳጳሳ፡ ከመ፡ ይቅትልዎ፡ ወኮኑ፡ ውለቱ፡ በክሉ፡ ጊዜ፡ ይሔውጽዎ፡ ለጅአህጉር፡ ወይትመየጥ፡ ወይበውለ፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ በኅቡእ ። ወበአሐቲ፡ ዕለት፡ ተመይጠ፡ እም ጅአህጉር፡ ወቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በበዓለ፡ ዕለተ፡ ትንሣኤ፡ አመ፡ ሸወ፤ ለወርኅ፡ መጋቢት፡ ወክሉሙ፡ አሕዛብ፡ የዐውድዎ ። ወቦኡ፡ ከሓድያን፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወረሰዩ፡ አሕባለ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ ወሰሐብዎ፡ ውስተ፡ ክሉ፡ ሀገር፡ ወእመንቱ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ዓዲ፡ ንስሐብ፡ ለዳቤላ፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡ ላህም፡ ወመልአ፡ ደሙ፡ ለቅዱስ፡ ውስተ፡ ክሉ፡ ፍኖተ፡ ሀገር፡ ወዐውዳ፡ ወአጽናፊሃ ። ወቦበ፡ ኮነ፡ ሌሊተ፡ አስተርአዮ፡ እግዚእን፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ በአርአያ፡ ዘኮነ፡ ቦቱ፡ ምስለ፡ ሐዋርያት፡ ወወሀቦ፡ ሰላመ፡ ወአጽንዖ፡ ወተካየዶ፡ ወይቤሉ፡ ናሁ፡ አንተ፡ ኮንከ፡ ዕሩየ፡ ምስለ፡ ሐዋርያት፡ አኅዊከ፡ ወተፈሥሐት፡ ነፍሱ፡ ወተሐሥየት ። ወበሳኒታ፡ ካዕበ፡ ረሰዩ፡ አሕባለ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ [ወሰሐብዎ፡]¹ ውስተ፡ ክሉ፡ ሀገር፡ በተፍጻሚተ፡ መዓልት፡ መጠውን፡ ፍሶ ። ወከሓድያንሱ፡ አንደዱ፡ እሳተ፡ ዐቢየ፡ ወወገሩ፡ ሥጋሁ፡ ለቅዱስ፡ ውስቲቱ፡ ወበሥምረቱ፡ ለእግዚእን፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ኮነ፡ ጽልመት፡ ወነፋስ፡ ቂረር፡ ፀሓይኒ፡ ሰወረ፡ ብርሃኖ፡ ወኮነ፡ መብረቅ፡ ወነጉድጓድ፡ ወገኖም፡ ወእስሐትያ፡ እስከ፡ ጉዩ፡ ከሓድያን ። ወመጽኡ፡ ሰብእ፡ መሃይምናን፡ ወነሥኡ፡ ሥጋሁ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ እንዘ፡ ጥዑይ፡ ውለቱ፡ ወኢበጽሐ፡ ወኢምንትኒ፡ እሙስና፡ ወገንዝዎ፡ በሠናይ፡ አልባስ፡ ወአንበርዎ፡ ውስተ፡ መካን፡ ኅቡእ ።

ሰላም፡ ለማርቆስ፡ ለማርያም፡ እኅላ፡

ዘሰሐብዎ፡ በአሕባለ፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡ ስምዕ፡ ከመ፡ ዳቤላ፡

¹ deest in Ms.

አመ፡¹ አውዕጥቶ፡ፈቀዱ፡² ለእሳት፡በነበልባ፡
 ለዝናም፡³ ወአስሐትያ፡ያጠፍኦ፡⁴ ማዕበላ፡
 ወመብረቅኒ፡ለሥጋሁ፡ከለላ ።

c) *De Dionysio M., Patriarcha Alexandriae.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡ ፲ ወ ፫ ለመጋቢት፡) አዕረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ድጉ
 ናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡እስክንድርያ፡ወውእቱ፡እምኑልቆሙ፡
 ለአበው፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡፲ ወ ፪ ። ለዝንቱ፡አብ፡ቅዱስ፡ኮነ፡አብዊሁ፡
 አረማውያን፡ወከሓድያን ። ወውእቱ፡ተምህረ፡ትምህርተ፡ብዙኃተ፡እ
 ስመ፡አቡሁ፡ኮነ፡እምዘመድ፡ክቡር፡ወኅለየ፡ሎቱ፡እምንእሱ፡ወመ
 ሀር፡ነሉ፡ጥበበ፡ወትምህርተ፡እስከ፡ኮነ፡መምህረ፡ለጠቢባን፡አረማ
 ውያን ። እንዘ፡ውእቱ፡ይነብር፡በአሐቲ፡ዕለት፡ወናሁ፡አሐቲ፡ብእሊት፡
 አረጋይት፡ክርስቲያናዊት፡ኅለፈት፡ቅድሚሁ፡ወምስሌሃ፡፩ ጥራዝ፡እ
 መጽሐፈ፡መልእክቱ፡ለጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ወትቤሎ፡ተዛየጥ፡እምኔየ፡
 ወነሥኦ፡ለይእቲ፡ጥራዝ ። ወሶበ፡አንበባ፡ረከበ፡ውስቲታ፡ቃለ፡ነከረ፡
 ወአእመር፡መድምመ፡ወይቤላ፡በሚመጠን፡ትሠይጣ፡ወትቤሎ፡በ፩
 ድርሀመ፡ወርቅ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወሕትቲ፡እመ፡ትረከቢ፡ዘተርፈ፡እም
 ዝንቱ፡መጽሐፍ፡ወአምጽኢ፡ሊተ ። ወሐረት፡ወአምጽኦት፡ሎቱ፡
 ፫ ጥራዛተ፡ካልኦተ፡ወወሀባ፡፪ ድርሀመ፡ወርቅ ። ወሶበ፡አንበበሙ፡ረ
 ከቦ፡ለመጽሐፍ፡ሕጹጸ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወነሥሚ፡እምዝንቱ፡መጽሐፍ፡
 ዘተርፈ፡ወትቤሎ፡አንሰ፡ረከብኩ፡እሎንተ፡በውስተ፡መጽሐፍ፡ወለ
 እመ፡ፈቀድከ፡መጽሐፈ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ፍጹመ፡ኅሥሥኅእምኅበ፡
 ሰብኦ፡ዛቲ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወይቤላ፡ለእመ፡ኅሥሥክም፡እምኔሆሙ፡
 ይሁቡኒሁ፡ኪያሁ፡ወትቤሎ፡እወ፡ወሐረ፡ወኅሠሠ፡መጽሐፈ፡ጳው
 ሎስ፡ኅበ፡፩ እምክህናት፡ወወሀቦ፡ኪያሁ ። ወአንበቦ፡ወአጽንዖ፡በልቡ፡

¹ scriptum ከመ፡ ² scriptum ፈቀደ፡ ³ scriptum ዝናም፡

⁴ scriptum ያጥፍኦ፡

ወኮነ፡ ያነብባ፡ ገሃደ፡ ዘእንበለ፡ መጽሐፍ፡ ወአምን፡ በእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ ሎቲ፡ ስብሐት ። ወእምዝ፡ ሐረ፡ ጎበ፡ ቅዱስ፡ ድሜ፡ ጥርስ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ወሰአሎ፡ ከመ፡ ያጥምቆ፡ ጥምቀተ፡ ክርስትና፡ ወመሀሮ፡ ነሉ፡
ዘፈቀደ፡ ወአጥመቆ ። ወኮነ፡ ፍጹመ፡ በእእምሮ፡ ሕገ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወረሰዮ፡ አባ፡ ድሜ፡ ጥርስ፡ መምህረ፡ በውሉደ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ። ወሶበ፡
ተሠይመ፡ አባ፡ ያሮከላ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ረሰዮ፡ ለዝንቱ፡ አባ፡ ህዩንቲሁ፡
በውስተ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ከመ፡ ይግበር፡ ፍትሐ፡ ማእከለ፡ መሃይም
ናን፡ ወአብሐ፡ ነሉ፡ ግብረ፡ ጽጵስና፡ ከመ፡ ይመግብ ። ወሶበ፡ አዕረፈ፡
አባ፡ ያሮከላ፡ ተሰናከፈ፡ ነሉ፡ አሕዛብ፡ ወሚም፡ ለዝንቱ፡ ኦብ፡
ቅዱስ፡ አባ፡ ዲዮናስዮስ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ላዕለ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ወዐ
ቀበ፡ መርጺቶ፡ በሠናይ፡ ተዐቅቦ ። ወበጽሐ፡ ምንዳቤ፡ ዐቢይ፡ ወሐዘን፡
በመዋዕለ፡ ሢመቱ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ተሠይመ፡ በመዋዕለ፡ መንግሥቱ፡
ለፊልጶስ፡ ወኮነ፡ ያፈቅሮ፡ ፊልጶስ፡ ለክርስቲያን ። ወሶበ፡ ተንሥኦ፡
ላዕሌሁ፡ ዳኬምስ፡ ወተጸብኦ፡ ወሞኦ፡ ወቀተሉ፡ ለፊልጶስ፡ ወነግሠ፡ ህዩ
ንቲሁ፡ ወአመንደበሙ፡ ለመሃይምናን፡ ምንዳቤ፡ ዐቢይ፡ ወቀተሉ፡
ለሰማዕታት፡ ብዙኃን፡ እምነ፡ ሊቃን፡ ጳጳሳት፡ ወኤጲስ፡ ቆጶሳት፡ ወክል
ኣን፡ እምእመናን ። ወጉዩ፡ እምኔሁ፡ ብዙኃን፡ ሰብኦ፡ በእንተ፡ ድንጋጌ፡
ወፍርሀት፡ ወቦኦ፡ ውስተ፡ ገዳማት፡ ወሞቱ፡ ብዙኃን፡ እምኔሆሙ፡ በህዩ ።
ወአኅዝዎ፡ ሐራሁ፡ ለዝንቱ፡ ኦብ፡ ወኅሰርዎ¹ ። ወእምዝ፡ ጠፍኦ፡ ው
እቱ፡ ከሐጺ፡ ወነግሠ፡ ህዩንቲሁ፡ ግርላዎስ፡ ወሀድኦ፡ ምንዳቤ፡ እምው
ሉደ፡ ጥምቀት፡ በመዋዕሊሁ፡ ለዝንቱ፡ ንጉሥ ። ወሶበ፡ ሞተ፡ ወነግሠ፡
ህዩንቲሁ፡ ዋላርዮስ፡ አንሥኦ፡ ካዕበ፡ ምንዳቤ፡ ላዕለ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወአኅዝዎ፡ መኳንንቲሁ፡ ለዝንቱ፡ ኦብ፡ ቅዱስ፡ ወሞቅሕዎ፡ ወኩንንዎ፡
ነነኔ፡ ዐቢይ፡ ዕጹብ፡ ፈድፋድ ። ወእምዝ፡ ጎሠሠ፡ እምኔሁ፡ ከመ፡ ይስ
ግድ፡ ለጣዖት፡ ወአውሥኦሙ፡ ወይቤሉሙ፡ ንሕነሰ፡ ኢንሰግድ፡ ለጣ
ዖታት፡ ርኩሳን፡ ዘእንበለ፡ ለእግዚአብሔር፡ ኦብ፡ ወወልዱ፡ ኢየሱስ፡ ከ

¹ ni legendum est ወአኅሰርዎ፡

ርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወለመንፈስ፡ ቅዱስ ። ወተምዐ፡ ላዕሌሁ፡ ንጉሥ፡
 ፈድፋድ፡ ወቀተለ፡ በቅድሚሁ፡ ብዙኃን፡ ሰብአ፡ ከመ፡ ያፍርሆ፡ ወቅዱ
 ስሰ፡ ኢፈርሀ፡ እምኔሁ ። ወሰደዶ፡ ወነበረ፡ በውስተ፡ ስደት፡ ብዙኃን፡ መ
 ዋዕለ ። ወእምድኅረዝ፡ ሚጦ፡ እምስደት፡ ወይቤሉ፡ ሰማዕኩ፡ በእንቲ
 አከ፡ ከመ፡ አንተ፡ ትቂድስ፡ በኅቡእ፡ በባሕቲትከ፡ ወአውሥኦ፡ ቅዱስ፡
 ወይቤሉ፡ ንሕነስ፡ ኢኅናድግ፡ ጸሎታቲኒ፡ ወቅዳስያቲኒ፡ ኢበመፃልት፡
 ወኢበሌሊት፤ ወእምዝ፡ ተመይጠ፡ ቅዱስ፡ ኅበ፡ ሕዝብ፡ እለ፡ ምስሌሁ፡
 ወይቤሉሙ፡ ሐሩ፡ ወቀድሱ፤ ለእመ፡ ኮንኩ፡ ርሐቀ፡ እምኔከሙ፡ በሥጋ፡
 አንሰ፡ እሄሉ፡ ምስሌከሙ፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ ። ወተምዐ፡ መኩንን፡ ወ
 ሚጦ፡ ውስተ፡ ስደት ። ወተንሥኦ፡¹ ላዕለ፡ ዝንቱ፡ ከሓፂ፡ ትዕይንት፡
 እምሰብአ፡ በርባር፡ ወፈርሀ፡ እምኔሆሙ፡ ወቀተልዎ፡ ወመጠወ፡ ለወ
 ልዱ፡ መንግሥቶ ። ወኮነ፡ ወልዱ፡ ጠቢብ፡ ወማእምረ፡ ፈድፋድ፡ ወፈት
 ሐሙ፡ ለኩሉሙ፡ መሃይምናን፡ እለ፡ ሞቅሐሙ፡ አቡሁ፡ ወሚጠሙ፡
 ለእለ፡ ውስተ፡ ስደት ። ወጸሐፈ፡ ሉሙ፡ መጽሐፈ፡ መልእክት፡ ኅበ፡
 ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ወይቤሉሙ፡ ኢትፍርሀኦ፡ ወኢትደንግፁኦ፤ አርኅዉኦ፡
 አብያተ፡ ክርስቲያናቲከሙ፡ ወያኅተዉ፡ ወኢይበጽሕ፡ ላዕሌከሙ፡ ወኢ
 ምንትኒ፡ እምእኩይኦ ። ወሐይወ፡ ዝንቱ፡ አብ፡ ዘተርፈ፡ እመዋዕሊሁ፡
 በሀድአት፡ ወበሰላም ። ወአስተርአየ፡ በመዋዕሊሁ፡ ለዝንቱ፡ ገጸት፡ ብዙ
 ኃት፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፤ እምውእቱ፡ እስመ፡ ሰብእ፡ አስተርአዩ፡ በብ
 ሔረ፡ ዐረብያ፡ ስሕቱ፡ ወይቤሉ፡ በእከዩ፡ ምግባሮሙ፡ እስመ፡ ነፍስ፡ ት
 መውት፡ ምስለ፡ ሥጋ፡ ወእምዝ፡ ትትነሣኦ፡ ምስሌሁ፡ በዕለተ፡ ትንሣኦ ።
 ወአስተጋብኦ፡ ላዕሌሆሙ፡ ማኅበረ፡ ወአውገዝሙ፡ ወመተሮሙ ። ወካል
 አን፡ ካዕበ፡ ኮኑ፡ በግዕዝ፡ አርጌንስ፡ ወሰበልዮስ፡ ወዕቦ፡ ልህቀ፡ ዝንቱ፡ አብ፡
 አስተርአየ፡ ጳውሎስ፡ ሳሚሳጢ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ዘሀገረ፡ አንጾኪያ፡² ዘክ
 ሕዶ፡ ለወልድ፡ ወአስተጋብኦ፡ ላዕሌሁ፡³ ማኅበረ፡ ወአውገዝ፡⁴ ወመተሮ፡⁵

¹ scriptum est ወእንሥኦ፡² scriptum እስክንድርያ፡³ scriptum ላዕሌሆሙ፡⁴ scriptum ወአውገዝሙ፡ ወመተሮሙ።

ኢበጽሐ፡ምስሌሆሙ፡ዝንቱ፡አብ፡በእንተ፡ርሥእናሁ፡ወፈነወ፡መልእክተ፡እንተ፡ምልእት፡እምኩሉ፡ጥበብ፡ወጸጋ፡ወከሠተ፡ውስቲታ፡ሃይማኖተ፡ርትዕተ፡ወሶበ፡በጽሐ፡ኅበ፡ርሥእና፡ሠናይ፡ፈለሰ፡ኅበ፡እግዚአብሔር፡ዘአፍቀሮ፡እምድኅረ፡ነበረ፡ዲበ፡መንበረ፡ማርቆስ፡ወንጌላዊ፡፲ወ፳ዓመተ።

ሰላም፡ለድዮናስዮስ፡መምህረ፡ጠቢባን፡ኩሉ፡
እምስሕተት፡ዘሜጦ፡ለእውሉስ፡መልእክተ፡ቃሉ፡
ድኅረ፡ረከቦ፡ምንጻቤ፡ወስደት፡በመዋዕሉ፡
ፈለሰ፡ዮም፡ሀገሪተ፡ብርሃን፡ዘላዕሉ፡
ምስለ፡ቅዱሳን፡ኅቡረ፡የሀሉ።

d) *De Macario M.*

እመ፡ጳውላስ፡መጋቢት፡አፅረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ወብጽዕ፡ማኅቶተ፡ገዳም፡አበ፡ኩሉሙ፡መንኮሳት፡ዘገዳመ፡አስቄጥስ፡አባ፡መቃርስ፡ዘየዐቢ። ዝንቱ፡ቅዱስ፡ኮነ፡እምስብእ፡ሀገረ፡ሰቡዊር፡እምደወለ፡መኑፍ፡እምደቡበ፡ግብጽ፡ወኮኑ፡አበዊሁ፡ኄራነ፡ወጻድቃነ፡ወስሙ፡ለአቡሁ፡አብርሃም፡ወስማ፡ለእሙ፡ሳራ፡ወይእቲ፡ከመ፡ሳራ፡ወኤልሳቤጥ፡ተሐውር፡በትእዛዘ፡እግዚአብሔር፡በትሕትና፡ወኮነ፡አቡሁ፡ከህነ፡ወክቡረ፡ወይትለአክ፡ውስተ፡ቤተ፡መቅደስ፡ወትረ፡በፈሪህ፡እግዚአብሔር፡በንጽሕና፡ወቅድስና፡ወባረክ፡እግዚአብሔር፡ላዕሌሆሙ፡ወአብዐሉሙ፡በኩሉ፡ምግባሮሙ፡ወኮኑ፡ይሁብዎሙ፡ምጽዋተ፡ኩሉ፡አሚረ፡ለነዳያን፡ወይምሕርዎሙ፡ለኩሉሙ፡ሰብእ፡ወይትጋደሉ፡ወትረ፡በጸም፡ወጸሎት፤ ወኢኮነ፡ሎሙ፡ወልድ። ወአስተርአየ፡ሎቱ፡አብርሃም፡በራኣይ፡እምኅበ፡እግዚአብሔር፡ወአጠየቆ፡ከመ፡እግዚአብሔር፡ሀሉ፡ከመ፡የሀቦ፡ወልድ፡ዘይከውን፡ዝክሩ፡ውስተ፡ኩሉ፡እጽናፈ፡ምድር፡ወይወልድ፡ውሉደ፡መንፈሳውያን። ወወሀቦ፡እግዚአብሔር፡ዘንተ፡ቅዱስ፡መቃርስሃ፡ዘበትርጓሜሁ፡ለስሙ፡ቅዱስ፡ብጽዕ። ወኮነ፡ጸጋ፡እግዚአብሔር፡ላዕሌሁ፡እምንእሱ፡ወይትእዛዝ፡ለአበዊሁ፤ ወሶበ፡ል

ሀቀ፡በአካሉ፡ፈቀዱ፡አበዊሁ፡ከመ፡ያስተዋስብም፡ሎቱ፡ብሊሲተ፡ወ
ኮነ፡ኢይፈቅድ፡ዘንተ፡ግብረ፡ወአገበርም፡ከመ፡ይግበር፡ፈቃዶሙ፡
ወተአዘዘ፡ሎሙ፡ወአስተዋስብም፡ዘእንበለ፡ፈቃዱ፡= ወሶበ፡ቦለ፡ው
ስተ፡ጽርሑ፡ረሰየ፡ርእሶ፡ከመ፡ዘይደዊ፡ወነበረ፡ብዙኅ፡ዕለታተ፡ከ
መዝ፤ወእምድኅረዝ፡ኅሠሠ፡አቡሁ፡ወይቤሉ፡ኅድገኒ፡እሑር፡ኅበ፡
ገዳም፡ከመ፡እጥዕይ፡ንስቲተ፡እምዝንቱ፡ደዌ፤ወኮነ፡ኩሉ፡አሚረ፡
ይስእሉ፡ለእግዚአብሔር፡በጊዜ፡ጸሎቱ፡ከመ፡ይምርሑ፡ውስተ፡ገቢረ፡
ሥምረቱ፡= ወእምድኅረዝ፡ሐረ፡ኅበ፡ገዳም፡አስቂጥስ፡ወሶበ፡ኮነ፡ው
ስተ፡ገዳም፡ርእየ፡ራእየ፡ዘከመ፡ኪሩቤል፡ዘጳክነፊሁ፡አኅዘ፡በአደሁ፡
ወአዕረጎ፡መልዕልተ፡ርእሰ፡ደብር፡ወአርአዮ፡ኩሉ፡ገዳም፤ምሥራቃ፡
ወምዕራባ፡ወኑኃ፡ወግድማ፤ወይቤሉ፡ናሁ፡ወሀበከ፡እግዚአብሔር፡
ዘንተ፡ገዳም፡ርስተ፡ለከ፡ወለውሉድክ፡= ወሶበ፡ተመይጠ፡እምውስተ፡
ገዳም፡ወረከባ፡ለይእቲ፡ወለት፡እንዘ፡ትደዊ፡ወእምዝ፡አዕረፈት፡እንዘ፡
ሀለወት፡በድንግልና፡ወአእኩቶ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ከርስቶስ፡ሎቱ፡
ስብሐት፡ብዙኅ፡= ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡ካዕበ፡አዕረፉ፡አበዊሁ፡
ወወሀበ፡ኩሉ፡ንዋየ፡ዘኅደግም፡ለነዳያን፡ወለምስኪናን፡ወለጽኑሳን፡=
ወሰብእ፡ሳሱዊርሰ፡ሀገሩ፡ሶበ፡ርእዩ፡ጽድቆ፡ወንጽሕናሁ፡ለቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ሄምም፡ቀሲሰ፡ላዕሌሆሙ፡ወሐነዱ፡ሎቱ፡መካነ፡በአ
ፍአ፡ሀገር፡ወኮኑ፡ሰብእ፡ሀገር፡የሐውሩ፡ኅቤሁ፡ወይትሚጠዉ፡ምስ
ጢራተ፡ቅድሳት፡እምኒሁ፡= ወሀለወት፡አሐቲ፡ወለት፡በይእቲ፡ሀገር፡
ድንግል፡ወዘመወት፡ምስለ፡ጅወሬዛ፡ወፀንሰት፡ወይቤላ፡ውእቱ፡ወሬዛ፡
ሶበ፡ተስእለኪ፡አቡኪ፡መኑ፡ዘአማሰነ፡ድንግልናኪ፡በሊዮ፡እስመ፡ው
እቱ፡ቀሲስ፡ባሕታዊ፡አማሰነ፡ድንግልናየ፡= ወሶበ፡አእመረ፡አቡሃ፡
ከመ፡ይእቲ፡ፀንሰት፡ወተስእላ፡አቡሃ፡ወይቤላ፡መኑ፡ዘገብረ፡ብኪ፡
ዘንተ፡ኅፍረተ፡ወአውሥእቶ፡ወትቤሉ፡አሐተ፡ዕለተ፡ሐርኩ፡ኅበ፡ው
እቱ፡ባሕታዊ፡ቀሲስ፡ዘስመ፡መቃርስ፤ነሥእኒ፡በኅይል፡ወሰከበ፡ምስ
ሌየ፡ወፀንስኩ፡እምኒሁ፡= ወሶበ፡ሰምዑ፡አበዊሃ፡ዘንተ፡ነገረ፡ወተምዑ፡
ፈድፋደ፡ወሐሩ፡ኅበ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡ምስሌሆሙ፡ብዙኅ፡ሰብእ፤ወ

አውዕለም፡ለቅዱስ፡እምበክቱ፡ወውለቱ፡ኢያለመረ፡ምንተ፡ዘኮነ፡ወዘ
በጥም፡ዝብጠተ፡ዐቢዩ፡ወማሕምመ፡እስከ፡ቀርቦ፡ለመዊት = ወኮነ፡
ቅዱስ፡ይሌሉሎሙ፡እንዘ፡ይብሉሎሙ፡ምንት፡ይእቲ፡ኅጢአትዩ፡እስመ፡
አንትሙኒ፡ትዘብጠኒ፡ዘእንበለ፡ምሕረት = ወእምዝ፡አሰሩ፡ውስተ፡
ክሳዱ፡ሐብለ፡ወዲቤሁ፡ሰቀሉ፡ገልዓተ፡ዘእጽለምምሙ፡በፍሕም፡ወ
ኮኑ፡ይስሕብም፡ለፌ፡ወለፌ፡ከመ፡አብድ፡ወይኬልሐ፡እንዘ፡ይብሉ፡
ዝንቱ፡ዘእማሰነ፡ድንግልናሃ፡ለወለትነ = ወበውለቱ፡ጊዜ፡አስተርእዩ፡
መላእክት፡በእምሳለ፡ሰብእ፡ወይቤልምሙ፡ለእሉ፡እኩያን፡ምንት፡ዘ
ገብረ፡ዝንቱ፡መስተጋድል፡ወነገርምሙ፡ዘገብረ፡ላዕለ፡ይእቲ = ወይቤ
ልምሙ፡እሙንቱ፡መላእክት፡ዝንቱ፡ነገር፡ሐሰት፡ውለቱ፡እስመ፡ን
ሕነ፡ናእምር፡ለዝንቱ፡ብእሊ፡እምንእሱ፡እስከ፡ዛቲ፡ዕለት፡ወውለቱ፡
ኒር፡ወዳድቅ = ወቀርቡ፡እሙንቱ፡መላእክት፡ኅቤሁ፡ወፈትሕም፡እ
ማእሰሩ፡ወገደፋ፡እምላዕሉ፡ኦግልዕተ፡ወይቤልምሙ፡እሙንቱ፡እኩ
ያን፡ኢነኅድኅ፡ይሐር፡እስከ፡ይሁበነ፡ዘይትሐበዮ = ወመጽአ፡፩ብ
እሊ፡ዘኮነ፡ይሠይጥ፡ግብረ፡እደዊሁ፡ወተሐበዮ፡እምኔሆሙ፡ከመ፡የ
ሀባ፡ለይእቲ፡ወለት፡ሲሳያ፡እስከ፡አመ፡ትወልድ = ወሰደድም፡ወሐረ፡
ኅበ፡በእቱ፡ወኮነ፡ይጌሥእ፡ለነፍሱ፡ወይብል፡አመቃርስ፡ይእዜ፡ናሁ፡
ኮነ፡ለከ፡ብእሊት፡ወደቂቅ፡ይደልወከ፡ከመ፡ትትገበር፡ሌሊተ፡ወመዓ
ልተ፡በእንተ፡ሲሳይከ፡ወሲሳዮሙ፡ለውሉድከ፡ወለብእሊትከ = ወኮነ፡
ወትረ፡ይገብር፡አስፈሬዳተ፡ወይሁበ፡ለውለቱ፡ብእሊ፡እኩ፡ፍቀር፡
ዘኮነ፡ይትለአከ፡ወይሠይጦሙ፡ወይሁባ፡ለይእቲ፡ብእሊት፡ሲሳያ፡ወነ
በረ፡እንዘ፡ይገብር፡ከመዝ፡እስከ፡ቀርቦ፡ጊዜ፡ወሊዶታ፡ለይእቲ፡ብእ
ሊት = ወሶበ፡ቀርቦ፡ዕለተ፡ወሊዶታ፡ወዐጸባ፡ፈድፋደ፡ወነበረት፡ው
ስተ፡ዐቢይ፡ምንዳቤ፡፵ መዓልተ፡ወ፵ ሌሊተ፡ወአልጸቀት፡ለመዊት፡
ወኢወለደት = ወትቤላ፡እማ፡ምንት፡ዘኮነ፡እምኔኪ፡እስመ፡ናሁ፡ይ
እዜ፡ትመውቲ፡ወትቤላ፡ለእማ፡እው፡አንሰ፡ኢይደልወኒ፡መዊት፡¹ እ

¹ nescio an ወሊድ፡ emendandum sit.

ስመ፡ዘመውኩ፡አነ፡ምስለ፡እገሌ፡ወሬዛ፡ወተናገርኩ፡በነገረ፡ሐሰት፡
 ላዕለ፡ገብረ፡እግዚአብሔር፡ቀሲስ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ባሕታዊ ። ወ
 ሶበ፡ሰምዑ፡አበዊሃ፡ዘንተ፡ሐዘኑ፡ፈድፋደ፡ወተጋብኡ፡ኩሉሙ፡ም
 ስለ፡ሰብአ፡ሀገር፡ወተማከሩ፡ከመ፡ይሑሩ፡ኅበ፡ቅዱስ፡ወይስአልም፡
 ከመ፡ይኅድግ፡ሉሙ፡አበሳሆሙ፡ዘገብሩ፡ላዕሌሁ ። ወሶበ፡ሰምዑ፡ቅ
 ዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ከመ፡ሰብአ፡ሀገር፡ይፈቅዱ፡ይብጽሑ፡ኅቤሁ፡ወያ
 ስተስርዩ፡እምኔሁ፡ወተዘከረ፡ውእተ፡ፈለየ፡ዘርእየ፡በገዳም፡ቀደሰ፡ቀ
 ርባን፡ወተመጠጧ፡ምስጢራተ፡ቅድሳት ። ወአስተርአየ፡ሉቱ፡ውእቱ፡
 ኪሩቤል፡ዘጳክነፈሁ፡ወአኅዘ፡በእደሁ፡ወመርሐ፡እስከ፡አብጽሐ፡ገ
 ዳመ፡አስቂጥስ፡ዘበትርጓሜሁ፡መዳልወ፡አልባብ ። ወይቤሉ፡ቅዱስ፡
 አባ፡መቃርስ፡ለውእቱ፡ኪሩቤል፡ኦእግዚእየ፡ወስን፡ሊተ፡መክን፡ዘአ
 ኅድር፡ውስቴቱ፡ወአውሥአ፡ኪሩቤል፡ወይቤሉ፡አንሰ፡ኢይዌስን፡
 ለከ፡መክን፡ከመ፡ኢትፃእ፡እመክን፡ዘእዌስን፡ለከ፡[ወ]ኢትትዕደው፡ት
 እዛዘ፡እግዚአብሔር፡ናሁ፡ዝንቱ፡ገዳም፡ኩለንታሁ፡ለከ፡ወኅበ፡ዘፈቀ
 ድክ፡ሑር፡ወንበር፡ቦቱ ። ወኅደረ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡ውስተ፡ውሳጤ፡
 ገዳም፡መክን፡ደብርሙ፡ለቅዱሳን፡ርማውያን፡መክሲሞስ፡ወደማቲ
 ምስ፤ወሶበ፡በጽሐ፡ኅቤሁ፡ኅደሩ፡በቅሩብ፡እምኔሁ ። ወእምድኅረ፡ዕረ
 ፍቶሙ፡አዘዘ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡ይሑር፡ወይኅድር፡ው
 ስተ፡መክን፡ዘውእቱ፡ደብረ፡ዚአሁ፡¹ ወይቤሉ፡መልአከ፡እስመ፡ዝ
 ንቱ፡መክን፡ይሰመይ፡በስሞሙ፡ለውሉድክ፡መክሲሞስ፡ወደማቲምስ፤
 ወውእቱ፡እስከ፡ዛቲ፡ዕለት፡ይሰመይ፡ደብረ፡ብርሞስ፡ዘበትርጓሜሁ፡
 ደብረ፡ርም ። ወቅዱስሰ፡አባ፡መቃርስ፡ገብረ፡ሉቱ፡በአተ፡በውስቴቱ፡
 ወነበረ፡ወተጋደለ፡ተጋድሉ፡ዐቢየ፡በጾም፡ወበጸሉት፡ወሰጊድ፡ወት
 ጋህ፡ዘእንበለ፡ዕርዐት፤ ወኮኑ፡ያስተርእዩ፡ሉቱ፡ሰይጣናት፡ገሃደ፡ወይ
 ጸብእም፡በሌሊት ። ወእምድኅረ፡፫ መዓልት፡እንዘ፡ይትጋደል፡ወይ
 ጻሙ፡ወያመኅድብም፡ሰይጣናት፡ወኢረከበ፡ዕረፍተ፡ኅለየ፡ወይቤ፡በ

¹ ዚአሆሙ፡ legendum videtur.

ልቡ፡እንዘ፡ሀሉኩ፡ውስተ፡ዓለም፡ሰማዕኩ፡ዜናሁ፡ለቅዱስ፡አባ፡እን
ጦንዮስ፡(እትነሣእ፡ወክሐውር፡ኅቤሁ፡ከመ፡ይምሀረኒ፡ወይምርሐኒ፡ፍ
ኖተ፡ምንኩስና፡ወየሀበኒ፡አእምር፡ወልቡና፡ከመ፡እለቡ፡ምክርሙ፡
ለሰይጣናት፡ርኩሳን ። ወተንሥኦ፡ወጸለየ፡ወሐረ፡ውስተ፡ገዳም፡መን
ገለ፡ምሥራቅ፡እስከ፡በጽሐ፡ኅበ፡አረጋዊ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ ።
ወሶበ፡ርእዮ፡እምርሑቅ፡ወይቤሉ፡ዝንቱ፡እስራኤል፡ዘአልቦ፡ጽል
ሑት፤ወተወክሮ ። ወተአምኖ፡በዐቢይ፡ፍሥሓ፡ወከሠተ፡ሎቱ፡ኅሊ
ናሁ፡በፍሥሓ፡ከመ፡ወልድ፡ምስለ፡አቡሁ ። ወአረጋዊሰ፡ቅዱስ፡አባ፡
እንጦንዮስ፡ተአምኅ፡ርእሶ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፤ኦወልድየ፡መቃ
ርስ፡አንተ፡ትሰመይ፡ብዱዐ፡በከመ፡ትርጓሜ፡ስምከ፡በልሳን፡ዮናናው
ያን፡እስመ፡እግዚአብሔር፡አምላክየ፡ከሠተ፡ሊተ፡ግብረከ፡ወምጽአ
ተከ፡ኅቤየ፡ወበእንተዝ፡ኮንኩ፡እጸንሕ፡ምጽአተከ ። ወአረጋዊሰ፡ቅ
ዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ፡መሀር፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኩሉ፡ፍኖተ፡
ምንኩስና፡ቅድስት፡ወአጽንዖ፡በነገር፡ብዙኅ፡ዘይደሉ፡ለገቢረ፡ጽድቅ፡
ወከሠተ፡ሎቱ፡ጸቢእቶሙ፡ለሰይጣናት፤ወይቤሉ፡ካዕበ፡እሙንቱ፡ሀ
ለምሙ፡ከመ፡ይጽብኡከ፡በኅቡእ፡በኅሊና፡ከንቱ፡ወበምግባራት፡ገ
ሃደ፡እስከ፡ለመዊት፡ከመ፡ትኩን፡አንተ፡ፍጹመ፡ሶበ፡ይጽብኡከ፡ወተ
ዐገሥ፡እስከ፡ለመዊት ። ወሰአሉ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለአባ፡እንጦ
ንዮስ፡ወይቤሉ፡ኅድገኒ፡እንበር፡በኅቤከ፤ወይቤሉ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጦ
ንዮስ፡ሑር፡ኅበ፡መካን፡ዘወሰነ፡ለከ፡እግዚአብሔር፡ወተዐገሥ፡ውስ
ቴቱ ። ወእምድኅረ፡ነበረ፡ኅበ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ኅዳጠ፡መዋ
ዕለ፡እንዘ፡ይትመሀር፡እምኔሁ፡ሥርዐተ፡ምንኩስና፡ወሥርዐተ፡ጽ
ድቅ፡ተንሥኦ፡ወተመይጠ፡ኅበ፡መካኑ፡እንዘ፡ይትፌሣሕ፡ወይትሐ
ሠይ፡በሥርዐታት፡ወበትምሀርታት፡ማሕየዊት፡ዘተምሀረ፡እምን፡አብ፡
ቅዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ ። ወካዕበ፡አባ፡መቃርስ፡ብዱዐ፡ተራከበ፡¹
ምስለ፡አባ፡ሰራብዮን፡ኤዲስ፡ቆጶስ፡ወይቤሉ፡ኩሉ፡መዋዕለ፡ዘነበ

¹ scriptum ተራከበ፡

ርኩ፡ ጎበ፡ አቡዩ፡ አባ፡ እንጦንዮስ፡ ኢርኢከዎ፡ እንዘ፡ ይነውም፡ ግ
 ሙራ ። ወነበረ፡ ቅዱስ፡ መቃርስ፡ ውስተ፡ መካኑ፡ ብዙኅ፡ መዋዕለ፡ እ
 ንዝ፡ ይትጋደል፡ ወይፀመድ፡ ውስተ፡ ፍኖተ፡ ምንኩስና፡ ወኮነ፡ ወትረ፡
 ኪሩቤል፡ ይሔውጸ፡ ገሃደ ። ወበኢሐቲ፡ ዕለት፡ ሰምዐ፡ ቃለ፡ እምሰማይ፡
 ዘይብሉ፡ እመቃርስ፡ በእንተ፡ ዘሰማዕከ፡ ቃልዩ፡ ወትእዛዝዩ፡ ወመጸእከ፡
 ኅቤዩ፡ ወኅደርከ፡ ውስተ፡ ዝንቱ፡ መካን፡ ናሁ፡ እነ፡ አስተጋብእ፡ ውስተ፡
 ዝንቱ፡ መካን፡ አሕዛበ፡ ዘኢይትኃለቀ፡ እምኩሉ፡ ትዝምድ፡ ወእምኩሉ፡
 በሓውርት፡ ወእምኩሉ፡ ልሳናት፡ ወይትለኦኩኒ፡ ወይባርኩ፡ ስምዩ፡ በም
 ግባራቲሆሙ፡ ሠናይት፡ ተወክሮሙ፡ ወምርሐሙ፡ ውስተ፡ ፍኖተ፡ ጽ
 ድቅ ። ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ዘንተ፡ ተኅዩለ፡ ወጸንዐ፡
 ልቡ ። ወእንዘ፡ ይቀውም፡ በጊዜ፡ ጸሎት፡ በሌሊት፡ ወከሠተ፡ ሎቱ፡ እግ
 ዚኣብሔር፡¹ ወሰምዖሙ፡ ለሰይጣናት፡ እንዘ፡ ይትማከሩ፡ በበይናቲሆሙ፡
 ወይቤሉ፡ ለእመ፡ ኅደግናሁ፡ ለዝንቱ፡ ብእሲ፡ ይኅድር፡ ውስተ፡ ዛቲ፡ ገ
 ጻም፡ ይፈስይዋ፡ ለዛቲ፡ አህጉረ፡ ሰማያውያን፡ እስመ፡ እሙንቱ፡ ይትዌ
 ከሉ፡ በሕይወት፡ ዘለዓለም፡ ወይሰድዱን፡ እምዝንቱ፡ ዓለም፡ በሕማመ፡
 ኩነኔ፡ ጸሎታቲሆሙ፡ ንዑ፡ ይእዘ፡ ንትጋባእ፡ ላዕሌሁ፡ ዮጊ፡ ንክል፡ ንስ
 ድዶ፡ እምዝንቱ፡ መካን ። ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡ መቃርስ፡ ዘንተ፡ ጸንዐ፡
 ልቡ፡ ወተኅዩለ፡ ላዕለ፡ ሰይጣናት፡ ወኮነ፡ ይባርኩ፡ ለእግዚኣብሔር፡ ዘከ
 ሠተ፡ ሎቱ፡ እዘኒሁ፡ እስከ፡ ሰምዐ፡ ምግባሮሙ፡ ለሰይጣናት፡ ወአእመረ፡
 ድካሞሙ ። ወእምድኅረዝ፡ ተጋብኡ፡ ላዕሌሁ፡ ሰይጣናት፡ ወጸብእዎ፡
 ጸብእ፡ ዐቢዩ፡ ወአንደዱ፡ እሳተ፡ ላዕለ፡ ኖኅተ፡ በኦቱ፡ ወኮነ፡ ይነሥኡ፡
 እምውእቱ፡ እሳት፡ ወይወድዩ፡ ውስተ፡ በኦቱ፡ ወኮነት፡ ይእቲ፡ እሳት፡
 ትጠፍእ፡ በጸሎቱ፡ ለአባ፡ መቃርስ ። ወሶበ፡ ተመውኡ፡ እምዝንቱ፡ ወ
 ደዩ፡ ውስተ፡ ልቡ፡ ኅሊና፡ ዝሙት፡ ወትካዘ፡ ልብ፡ ወሕማም፡ ወትዕቢት፡
 ወፍቅረ፡ ከብረ፡ ዝንቱ፡ ዓለም፡ ፍርሀተ፡ ወትምክሕተ፡ ሀኬተ፡ ወፅር
 ፈተ፡ ወኅጢኢ፡ ሃይማኖት፡ ወቀቢጸ፡ ተስፋ፡ እምነ፡ እግዚኣብሔር፡ ወዘ

¹ supplicas እዘኒሁ፡

ይፈደፍድ፡ እምዝንቱ፡ ነሉ፡ ጸብእም፡ ሎቱ፡ በከመ፡ ነገሮ፡ ቅዱስ፡ አባ፡
 እንጦንዮስ ። ወሶበ፡ ነበረ፡ ነዊሳ፡ መዋዕለ፡ ወሰይጣናት፡ ይጸብእም፡ በዝ
 ንቱ፡ ምግባራት፡ ሕውማት፡ ተንሥኦ፡ ካዕበ፡ ወሐረ፡ ጎበ፡ ቅዱስ፡ እንጦን
 ዮስ ። ወሶበ፡ ርእዮ፡ እንጦንዮስ፡ እምርሑቅ፡ ነገሮሙ፡ ለአርዳኢሁ፡ ወ
 ይቤ፡ ዝንቱ፡ እስራኤላዊ፡ በአማን፡ ዘአልቦ፡ ጽልሑት፡ ውስተ፡ ልቡ፡ ትሬ
 እይዎኑ፡ አውሉድዮ፡ ለዝንቱ፡ ብእሲ፡ ሀለዎ፡ ከመ፡ ይኩን፡ በትረ፡ ጽድቅ፡
 ርቱዐ፡ ወነዊሳ፡ ለብዙኃን፡ ኢሕዛብ፡ ወይከውኑ፡ ሎቱ፡ ፍሬያተ፡ ጥዑማተ፡
 እምአፋሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ ጸባኦት ። ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃ
 ርስ፡ ሰገደ፡ ሎቱ፡ ጂበ፡ ምድር፡ ወአንሥኦ፡ አባ፡ እንጦንዮስ፡ ፍጡን፡ ወ
 ተአምኖ፡ ወሰዐሞ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ርእዮ፡ ገጸ፡ ውሉጠ፡ ከመ፡ ገጸ፡ ዘይ
 ደዊ፡ በእንተ፡ ብዙሳ፡ ጸብእ፡ ዘይጸብእም፡ ሰይጣናት ። ወእምድጎረ፡ ጸ
 ለዩ፡ ነበሩ፡ ጎቡረ፡ ወአውሥኦ፡ ቅዱስ፡ እንጦንዮስ፡ በፍሥሓ፡ ወወይ
 ቤሎ፡ ዳጎንኑ፡ ሀሎክ፡ አወልድዮ፡ መቃርስ፤ አውሥኦ፡ ቅዱስ፡ መቃርስ፡
 ወይቤሎ፡ ናሁ፡ አብደረክ፡ እግዚአብሔር፡ ወከሠተ፡ ለክ፡ ነሉ፡ እምኔዩ ።
 ወሶቤሃ፡ መሀሮ፡ ወአጽንዖ፡ ወይቤሎ፡ ጽናዕ፡ ወኢትፍራህ፡ እስመ፡ ከ
 መዝ፡ መፍትው፡ ለነ፡ ከመ፡ ንትዐገሦ፡ ለዝንቱ፡ መከራ፡ ነሉ፡ ዘያመ
 ጽኑ፡ ሳዕሌን፡ ጸላእትን፤ ወበእንተዝ፡ ይደልወን፡ ከመ፡ ንኩን፡ መምህ
 ሬን፡ ለኢሕዛብ፡ ብዙኃን፡ እለ፡ ያፈቅሩ፡ ጥበበ፡ መንፈሳዊተ፡ እንተ፡ ይ
 እቲ፡ ምንነሱና ። ወይቤሎ፡ አወልድዮ፡ መቃርስ፡ ተዘክሮ፡ ውእተ፡ ቃለ፡
 ዘነገረክ፡ እግዚእ፡ እንዘ፡ ተሐውር፡ ትቅዳሕ፡ ማየ፤ ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡
 አባ፡ መቃርስ፡ ዘንተ፡ አንክረ፡ ፈድፋደ፡ ወአእመረ፡ ከመ፡ ምግባራቲሁ፡
 ወጎቡአታሁ፡ ተከሥተ፡ ሎቱ፡ ለቅዱስ፡ እንጦንዮስ፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ ።
 ወነበረ፡ ጎበ፡ አረጋዊ፡ አባ፡ እንጦንዮስ፡ ብዙሳ፡ መዋዕለ፡ እንዘ፡ ይትባ
 ረክ፡ እምኔሁ፡ ወይትሜሀር፡ ትእዛዛቲሁ፡ ወጎሠሠ፡ እምኔሁ፡ ከመ፡ ያል
 ብሶ፡ አስኬማ፡ ቅዱስ ። ወጸለዩ፡ ሳዕሌሁ፡ ወአልበሶ፡ አልባሰ፡ ኪያሁ፤ ወ
 በእንተዝ፡ ተሰምዮ፡ ረድኡ፡ ለቅዱስ፡ እንጦንዮስ ። ወእምዝ፡ ይቤሎ፡ አ
 ረጋዊ፡ አባ፡ እንጦንዮስ፡ በጎቡእ፡ ከመ፡ ትትህክይ፡ ከመ፡ ትምጻእ፡ ጎቤዩ፡
 ዝዩ፤ እነ፡ እምድጎረ፡ መዋዕል፡ አሐውር፡ ጎበ፡ እግዚአብሔር ። ወሶበ፡

ሰምዐ፡አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡ነገረ፡ተንሥእ፡ወሰገደ፡ሎቱ፡ወሰአሎ፡
 ከመ፡ይንበር፡በኅቤሁ፡ወይረስዮ፡ድልወ፡ይንሣእ፡በረከቶ፡መንፈሳ
 ዊተ፡ወይቤሎ፡ንበር፡በኅቤዮ፡ወነበረ፡በኅቤሁ፡ወይቤሎ፡እንጦንዮስ፡
 ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡ያዐርፈከ፡እግዚአብሔር፡እምዝንቱ፡ጽ
 ብእ፡ኅሊና፡እኩይ፡ወእምድኅረዝ፡ይጸብኡከ፡ሰይጣናት፡ገሃደ፡ጽናዕ፡
 ወተዐቀብ፡ወኢታሕዝኖ፡ለውእቱ፡ኪሩቤል፡ዘረሰዮ፡እግዚአብሔር፡
 ምስሌከ፡ለረድኤትከ፡የሀሉ፡ምስሌከ፡እስከ፡ተፍጻሚተ፡መዋዕሊከ፡ወ
 የዐቅበከ፡በከመ፡አዘዘ፡እግዚአብሔር፡አምላክከ፡ወወሀቦ፡አባ፡እን
 ጦንዮስ፡በትረ፡ዚአሁ፡ወተአምኖ፡አምኃ፡ቅድሳት፡ወአዕረፈ፡ወተቀ
 ብረ፡ሥጋሁ፡በመካን፡ኅቡእ፡ዘኢያአምር፡መኑሂ፡መካኖ፡ወተመይጠ፡
 ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኅባ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ወነበረ፡ውስተ፡መካኑ፡ወ
 ተሰምዐ፡ዜናሁ፡ውስተ፡ክሉ፡አጽናፈ፡ምድር፡ወገብረ፡እግዚአብ
 ሔር፡ዲበ፡እደዊሁ፡ተአምራተ፡ዐበይተ፡ወእምኔሁ፡እስመ፡ንጉሠ፡አ
 ንጸኪያ፡ፈንዋ፡ለወለቱ፡ኅቤሁ፡ዘይጼዐን፡ዲቤሃ፡መንፈስ፡ርኩስ፡ወበ
 ጽሐት፡ኅቤሁ፡በአምሳለ፡ወሬዛ፡ወአእመረ፡ከመ፡ይእቲ፡ወለት፡ወፈ
 ወሳ፡ወፈንዋ፡ኅብ፡አቡሃ፡ወእማ፡ወሶበ፡ወሀብዋ፡¹ ወርቀ፡ብዙኅ፡ኢን
 ሥእ፡ወኢምንተኒ፡እምኔሆሙ፡ወሀሎ፡፩ መነኮስ፡ውስተ፡ሀገረ፡አ
 ውሲም፡ስሕተ፡ወይቤ፡አልቦ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአስሐቶሙ፡ለብዙ
 ኃን፡ሱብእ፡ወበእንተ፡አሚኖቶሙ፡ቦቱ፡ኮኑ፡ይትዊከፋ፡ቃሎ፡ወሐረ፡
 ኤጲስ፡ቆዶስ፡ዘሀገረ፡አውሲም፡ኅብ፡አባ፡መቃርስ፡ወነገሮ፡ከመ፡አስ
 ሐቶሙ፡ውእቱ፡ለሕዝብ፡ዚአሁ፡ወሰአሎ፡ስእለተ፡ብዙኅ፡ከመ፡ይትራ
 ድኦ፡ወተንሥእ፡አባ፡መቃርስ፡ወሐረ፡ምስለ፡ኤጲስ፡ቆዶስ፡ኅብ፡ሀ
 ገረ፡አውሲም፡ወርእዮ፡ለውእቱ፡ባሕታዊ፡ዘውስቲቱ፡መንፈስ፡ርኩስ፡
 ወሶበ፡ተናገረ፡ምስሌሁ፡በእንተ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአውሥእ፡ው
 እቱ፡ባሕታዊ፡ወይቤሎ፡አንሰ፡ኢየአምን፡ከመ፡ምውታን፡ይትንሥኡ፡
 ለእመ፡ኢያንሣእከ፡ሊተ፡ብእሌ፡እምን፡መቃብር፡ወጸለዮ፡ቅዱስ፡አባ፡

¹ sc. parentes filiae, sed legendum videtur ወሀብዎ፡

መቃርስ፡ ወሰለለ፡ ጎበ፡ እግዚአብሔር ። ወሶቤሃ፡ ተንሥአ፡ ውለቱ፡ ጃብ
እሲ፡ እምነ፡ ምውታን፡ ወኮነ፡ ብእሲሁ፡ እምካሓድያን፡ ቀደምት፡ ወእ
ምነ፡ ውለቱ፡ ባሕታዊ፡ ወተመይጠ፡ እምስሕተቱ፡ ወከማሁ፡ ነሉሉ፡
ሕዝብ፡ እለ፡ አስሐቶሙ፡ ተመይጡ ። ወሰለሉ፡ ውለቱ፡ ብእሲ፡ ዘአን
ሥሐ፡ እምውታን፡ ለቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ከመ፡ ያጥምቆ፡ ጥምቀተ፡ ከ
ርስትና፡ ወአጥመቆ፡ ወአልበሶ፡ አልባሰ፡ ምንኩስና፡ ወነበረ፡ ጎቤሁ፡ ጂዓ
መተ፡ ወአፅረፈ ። ወእምድጎረዝ፡ ተንሥአ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ወሰ
አለ፡¹ ውስተ፡ ገዳም፡ ከመ፡ ያእምር፡ ለእመ፡ ሀሎ፡ ውስተ፡ ገዳም፡ ሰብእ፡
እምቅድሚሁ ። ወርአዮ፡ ፪ዕደወ፡ ፅሩቃን፡ ፈርሀ፡ እምኔሆሙ፡ እስመ፡
መሰሉ፡ ከመ፡ እሙንቱ፡ ሰይጣናት፡ ወጸለዮ፡ በቅድሚሆሙ፡ እልባልተሪ
ቦን፡ ዘውለቱ፡ አቡን፡ ዘበሰማያት፡ ወኪያሁኒ፡ ጸውዕም፡ በስሙ፡ ወይቤ
ልዎ፡ ኢትፍራህ፡ እመቃርስ፡ ወአእመረ፡ ከመ፡ እሙንቱ፡ ቅዱሳን፡ ገዳማ
ውያን ። ወተስእልዎ፡ በእንተ፡ ሰብአ፡ ዓለም፡ ወምግባርሙ፡ ወይቤ
ሉሙ፡ እግዚአብሔር፡ በምሕረቱ፡ ይኒሊ፡² ዲበ፡ ነሉሉ ። ወእምዝ፡
ተስእሉሙ፡ ለእመ፡ ኮነ፡ ያቂርሮሙ፡ ቀረ፡ ከረምት፡ ወያልሀበሙ፡ ሐ
ሩረ፡ ፀሓይ፡ በጊዜ፡ ሐጋይ፡ ወአውሥእዎ፡ ወይቤልዎ፡ እግዚአብሔር፡
[ረድአን] መጠነ፡ ዝንቱ፡ ጃዓመት፡ ወነበርነ፡ ውስተ፡ ገዳም፡ ኢያቀረ
ረነ፡ ከረምት፡ ወኢያልሀበነ፡ ሐጋይ ። ወይቤሉሙ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃ
ርስ፡ እፎ፡ እከውን፡ ከማክሙ፡ ወይቤልዎ፡ ንበር፡ ውስተ፡ በአትከ፡ ወ
ብኪ፡ ላዕለ፡ ጎጢአትከ፡ ወአንተ፡ ትከውን፡ ከማን ። ወተባረከ፡ እምኔ
ሆሙ፡ ወተመይጠ፡ ጎበ፡ መካኑ ። ወሶበ፡ በዝጉ፡ መነኮሳት፡ ወከረዩ፡
ሉሙ፡ በዘቅተ፡ ወሐንዱ፡ ሉሙ፡ ወሶበ፡ ወረደ፡ ውስቲታ፡ ቅዱስ፡ ከመ፡
ይትጎፀብ፡ አንጎልዋ፡ ሰይጣናት፡ ላዕሌሁ፡ ከመ፡ ይቅትልዎ፡ ወመጽኡ፡
መነኮሳት፡ ወአውዕእዎ፡ እምኔሃ ። ወሶበ፡ ፈቀደ፡ እግዚአብሔር፡ ፅረኛቶ፡
ፈነወ፡ ሉቱ፡ ኪሩቤልሃ፡ ዘኮነ፡ ይሔውጸ፡ ወይቤሉ፡ ተደለው፡ እስመ፡
ንሕነ፡ ንመጽእ፡ ጎቤክ፡ ወንነሥእክ፡ ወአርአዮ፡ ለአባ፡ እንጦንዮስ፡ ወለ

¹ Expectaveris ወሐረ፡ vel ወያደ፡² scriptum ዮጎሊ፡

ማኅበረ፡ቅዱሳን፡ወለኩሉሙ፡ኅይላተ፡ሰማያውያን፡እስከ፡አመ፡መ
ጠወ፡ነፍሱ ። ወኮነ፡ኩሉ፡መዋዕለ፡ሕይወቱ፡ጀውጂዓመተ ። ወኮነ፡
ስምዐ፡በዝንቱ፡በብኑዳ፡ረድኡ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእየ፡ነፍሱ፡ለቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ተዐርግ፡ኅበ፡ሰማይ፡ወስምሦሙ፡ለሰይጣናት፡እንዘ፡ይ
ኬልሑ፡ወይብሉ፡በድኅሬሁ፡ሞእከነ፡አመቃሪ፡ሞእከነ፡ወይቤሉሙ፡
ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ዓዲየ፡እስከ፡ይእዚ፡ወሶበ፡ቦእ፡ቅዱስ፡ውስተ፡
ገነት፡ከልሑ፡በቃል፡ልዑል፡እንዘ፡ይብሉ፡ሞእከነ፡አመቃሪ፡ወይቤ
ሉሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ይትባረክ፡ስሙ፡ዘአድኅነኒ፡እምእደ
ከሙ ። ወኮነ፡ቅዱስ፡አመ፡ሕያው፡አዘዘሙ፡ለውሉዱ፡ከመ፡ይኅብኡ፡
ሥጋሁ፡ወመጽኡ፡ሰብእ፡እምሀገሩ፡ሱሳዊር፡ወወሀቡ፡ንዋየ፡ለረድኡ፡
ዮሐንስ፡ዘኮነ፡ይጌሥጸ፡ኩሉ፡ጊዜ፡ይብሉ፡ተዐቀብ፡እምአፍቅር፡ን
ዋይ፤ወመርሐሙ፡ውእቱ፡ወኢርአዮሙ፡ሥጋሁ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃ
ርስ ። ወነሥእዎ፡ወወሰድዎ፡ኅበ፡ሀገርሙ፡ወነበረ፡በሀየ፡ጀውጂዓመተ፡
እስከ፡መዋዕለ፡መንግሥተ፡ዐረብ ። ወረድኡሰ፡ዮሐንስ፡ኮነ፡ዝልጉሰ፡
በእንተ፡አፍቅርቱ፡ንዋየ ።¹ ወእምድኅረዝ፡ሐሩ፡ውሉዱ፡መነኮሳት፡
ኅበ፡ሀገሩ፡ሱሳዊር፡ወፈቀዱ፡ከመ፡ይንሥኡ፡² ወተንሥኡ፡ላዕሌሆሙ፡
ሰብእ፡ሀገር፡ምስለ፡መኩንን፡ወከልእዎሙ ። ወበይእቲ፡ሌሊት፡አስተ
ርአዮ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለመኩንን፡ወይቤሉ፡ኅድገኒ፡እሑር፡ም
ስለ፡ውሉድየ ። ወበጽባሕ፡ጸውሦሙ፡መኩንን፡ለመነኮሳት፡ወአዘዘሙ፡
ከመ፡ይጸሩ፡ሥጋሁ፡ወጸርዎ፡ሶቤሃ፡ወአንበርዎ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስ
ቲያን፡በዝማሬ፡ወበማሕሌት፡ብዙኅ፡አመ፡ጀውጂለነሐሴ ። ወኮነ፡እም
ኔሁ፡ተእምሬት፡ወመንክራት፡ዐበይት ።

ሰላም፡ለመቃርስ፡ዘዐቢይ፡ክብሩ፡

እስመ፡ዐቀበ፡መርዲቶ፡ለእንጦንዮስ፡በበትሩ፡

እምነ፡፩፩እንበለ፡ያኅጽሩ፡

¹ 4 Reg. 5, 27.

² suppleas ሥጋሁ፡

ሶበ፡ዕሩዮ፡ደቂቁ፡ወምግባራተ፡ጽድቅ፡ገብሩ፡

መዳልወ፡አልባብ፡ተሰምዮት፡እስከ፡ዮም፡ደብሩ ።

e) *De Abba Salāmā.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡፳ ወ፳ ለሐምሌ፡) አዕረፈ፡አባ፡ሰላማ፡ከሣቲ፡
ብርሃን፡ጳጳስ፡ዘኢትዮጵያ፡ወከመዝ፡ውእቱ፡ዜናሁ ። መጽአ፡፩ ብእሲ፡
እምብሔረ፡ጽርዕ፡ዘስሙ፡ሚርቦጵዮስ፡ሊቀ፡ጠበብት፡እንዘ፡ይፈቅድ፡
ይርአያ፡ለብሔረ፡ኢትዮጵያ፡ወምስሌሁ፡፪ ደቂቅ፡እምአዝማዲሁ፡
ስሙ፡ለ፩ ፍሬምናጦስ፡ወለክልኡ፡አድስዮስ፡ወቦ፡እለ፡ይሰምይዎ፡ሲ
ድራኮስ ። ወበጽሐ፡በሐመር፡ሐይቀ፡ብሔረ፡አግዓዚ፡ወርእዮ፡ኩሉ፡
ሠናያተ፡ዘፍትወተ፡¹ ልቡ፡ወእንዘ፡ይፈቅድ፡ይትመዮጥ፡ብሔር፡ተን
ሥኡ፡ሳዕሌሁ፡ፀር፡ወቀተልዎ፡ምስለ፡ኩሉሙ፡እለ፡ምስሌሁ፡ወተ
ረፉ፡እሉ፡፪ ደቂቅ፡ንኡሳን ። ወዚውውዎሙ፡ሰብአ፡ሀገር፡ወመሀር
ዎሙ፡ግብረ፡ተቃትሉ፡ወወሰድዎሙ፡አምኃ፡ለንጉሠ፡አክሱም፡ዘ
ስሙ፡እለአላዳ፡² ወዚሞ፡ንጉሥ፡ለአድስዮስ፡መጋቤ፡ቤተ፡ቀጢን፡ወ
ለፍሬምናጦስ፡ዐቃቤ፡ሕግ፡ወጸሓፈ፡አክሱም ። ወእምድጎረ፡ኅዳጥ፡
መዋዕል፡አዕረፈ፡ንጉሥ፡ወኅደገ፡እኃለ፡ንኡስ፡ምስለ፡እሙ፡ወነግሡ፡³
እለ፡አዝንጓ፡⁴ ወነበሩ፡አድስዮስ፡ወፍሬምናጦስ፡እንዘ፡የሐዕንዎ፡ለሕ
ፃን፡ወይሚሀርዎ፡ሃይማኖተ፡⁵ ሉቱ፡ስብሐት፡በበንስቲት፡ንስቲት፡ወሐ
ነጹ፡ሉቱ፡ምጽላየ፡ወአስተጋብኡ፡ኅቤሁ፡ደቂቀ፡እንዘ፡ይሚሀርዎሙ፡
መዝሙረ፡ወማሕሌተ ። ወሶበ፡አብጽሐ፡ዝኩ፡ሕፃን፡ዐቅመ፡ውርዛዊ፡
ሰአልዎ፡ከመ፡ይፈንዎሙ፡ሀገርሙ፡ወአድስዮስ፡ሐረ፡ጢርስ፡ብሔረ፡
ከመ፡ይርአይ፡ወላድያኒሁ ። ወፍሬምናጦስ፡በጽሐ፡እስክንድርያ፡ኅብ፡
ሊቀ፡ጳጳሳት፡አባ፡አትናትዮስ፡ወረከቦ፡በሐዲስ፡ሢመቱ፡ወዚነዎ፡
ኩሉ፡ዘበጽሐ፡ሳዕሌሁ፡ወበእንተ፡ሃይማኖቱሙ፡ለብሔረ፡አግዓዚ፡ወ

¹ ዘፈተወት፡ Sap.

² እለ፡አእዳ፡ Sap.

³ Plur. majest.

⁴ scriptum አንዝንጓ፡

⁵ suppleas ክርስቶስ፡

ዘከመ፡አምኑ፡በክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡እንዘ፡አልቦሙ፡ጳጳሳት፡ወቀ
ሳውስት ። ወእምዝ፡ሢሞ፡አባ፡ኢትናትዮስ፡ለፍሬምናጦስ፡ከመ፡ይ
ኩን፡ጳጳስ፡ለብሔረ፡አግዓዚ፡ዘኢትዮጵያ፡ወፈንዎ፡ምስለ፡ዐቢይ፡ክ
ብር ። ወበጺሖ፡ብሔረ፡አግዓዚ፡አመ፡መንግሥቶሙ፡ለክብርሃ፡ወአ
ጽብሐ፡ሰበክ፡በሰላሙ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ውስተ፡ክሉ፡አድዖ
ሚሃ፡ወበእንተዝ፡ተሰምዮ፡አባ፡ሰላማ ። ወእምድኅረ፡አእመኖሙ፡ለሰ
ብክ፡ኢትዮጵያ፡አፅረፈ፡በሰላም ።

ሰላም፡በቃለ፡ስብሐት፡እብሎ፡

እንዘ፡እዐብዮ፡ወእሌፅሎ፡

ለሰላማ፡ኖኅት፡ዘምሕረት፡ወተሣህሎ፡

ኢሥረቀ፡ዘኢትዮጵያ፡ለብርሃን፡ክርስቶስ፡ጸጸሎ፡

እንዘ፡ላፅሌሁ፡ጽልመት፡ወቆባር፡ሀሎ ።

f) *De Jared, musico.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡፲ወ፩ ለግንቦት) አፅረፈ፡ያሬድ፡ማሕሌታይ፡
አምሳሊሆሙ፡ለሱራፌል ። ወዝንቱ፡ያሬድ፡አምኦዝማዲሁ፡ውእቱ፡
ለአባ፡ጌዴዎን፡እምከሀናተ፡¹ አክሱም፡እንተ፡ይእቲ፡ቀዳሚት፡እም
እለ፡ተሐንጸ፡አብያተ፡ክርስቲያናት፡በሀገረ፡ኢትዮጵያ፡ወተሰበክ፡
ባቲ፡ሃይማኖተ፡ክርስቶስ፡ወተቀደሰት፡በስመ፡እግዝእትን፡ማርያም ።
ወዝንቱ፡አባ፡ጌዴዎን፡ሶበ፡ወጠን፡ይምህሮ፡መዝሙረ፡ዳዊት፡ለብጹዕ፡
ያሬድ፡ስእን፡ዐቂቦቶ፡እስክ፡ብዙኅ፡መዋዕል ። ወእምዝ፡ሶበ፡ዘበጦ፡ወ
አሕመሞ፡ወጉዮ፡ውስተ፡ገዳም፡ወአጽለለ፡ታሕተ፡ያም፡ወርእዮ፡ዕፂ፡
እንዘ፡የዐርግ፡መልዕልተ፡ያም፡ወበጺሖ፡ኅበ፡መንፈቃ፡ይወድቅ፡ው
ስተ፡ምድር ፤ ብዙኅ፡ጊዜ፡ይገብር፡ከማሁ፡ወእምዕጹብ፡ዐርገ፡መልዕ
ልተ፡ያም ። ወሶበ፡ርእዮ፡ያሬድ፡ትጋሆ፡ለዕፂ፡² ነስሐ፡በነፍሱ፡ወተመ
ይጠ፡ኅበ፡መምህሩ፡ወይቤ፡ስረይ፡ሊተ፡ኦአባ፡ወረስዩኒ፡ዘፈቀድክ፡

¹ Supplendum videtur ገበዘ፡

² In Cod. Tubing. male ለፃፂ፡

ወተወክረ፡ መምህሩ፡ መንፈሳዊ ። ወሶበ፡ ሰአለ፡ ጎበ፡ እግዚአብሔር፡
 በብካይ፡ ተርጎመ፡ ልቡናሁ፡ ወተምህረ፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ መጻሕፍተ፡ ብ
 ሉየ፡ ወሐኢሰ፤ ወእምዝ፡ ተሠይመ፡ ጂያቶን ። ወበውእቱ፡ መዋዕል፡ አ
 ልቦ፡ ማጎለቅተ፡ ቅኔ፡ በልዑል፡ ዜማ፡ ዘእንበለ፡ በለሐሳስ ። ወሶበ፡ ፈ
 ቀደ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ ያቅም፡ ሎቱ፡ ተዝካረ፡ ወፈነው፡ ሎቱ፡ ርእሶ
 ዋፈ፡ እምዝተ፡ ኤዶም፡ ወተናገርዎ፡ በልሳን፡ ሰበአ፡ ወመሠጥዎ፡ ምስሌ
 ሆሙ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ሰማያዊት፡ ወበሀየ፡ ተምህረ፡ ማሕሌቶሙ፡
 ለጳውሎስ፡ ወጃክህናተ፡ ሰማይ ። ወሶበ፡ ተመይጠ፡ ጎበ፡ ህላዌሁ፡ ቦአ፡ ውስተ፡
 ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ቅድስት፡ ዘገበዘ፡ አክሱም፡ በጊዜ፡ ርሰዓት፡ ወከልሐ፡
 በልዑል፡ ቃል፡ እንዘ፡ ይብል፡ ሃሌ፡ ሉያ፡ ለአብ፤ ሃሌ፡ ሉያ፡ ለወልድ፤ ሃ
 ሌሉያ፡ ወለመንፈስ፡ ቅዱስ፤ ተዳሚሃ፡¹ ለጽዮን፡ ሰማየ፡ ሣረረ፡ ወበጻ
 ግም፡ አርአዮ፡ ለሙሴ፡ ዘከመ፡ ይገብር፡ ግብሩ፡ ለደብተራ፤ ወሰመያ፡
 ለዛቲ፡ ማሕሌተ፡ አርያም ። ወሶበ፡ ሰምዑ፡ ድምፁ፡ ቃሉ፡ ሮጼ፡ ንጉሥኒ፡
 ወንግሥትኒ፡ ምስለ፡ ጳጳስ፡ ወክህናት፡ ወበበይተ፡ ንጉሥ፡ ወወዐሉ፡ እ
 ንዝ፡ ይሰምዕዎ ። ወሠርዐ፡ ማሕሌተ፡ ለለዘመኑ፡ እምዓመት፡ እስከ፡ ዓ
 መት፡ ዘሐጋይ፡ ወዘክረምት፤ ዘመጸው፡ ወዘጻዳይ፤ ለበዓላት፡ ወለሰና
 ብት፡ ዘመላእክት፡ ወዘንቢያት፤ ዘሰማዕታት፡ ወዘጻድቃን፤ በ፫ ዜማ፡ ዘው
 እቱ፡ ግዕዝ፡ ወዕዝል፡ ወእራራይ፤ ወኢየዐዱ፡ እም፫ ዜማሁ፡ እመሂ፡ ን
 ባበ፡ ሰብእ፡ አው፡ ንቃው፡ ያፍ፡ ወእንስሳ ። ወበአሐቲ፡ ዕለት፡ እንዘ፡ ይዜ
 ምር፡ ያፈድ፡ ቀዊሞ፡ ታሕተ፡ ንጉሥ፡ ገብረ፡ መስቀል፡ ወንጉሥኒ፡ እ
 ንዝ፡ ያፀምእ፡ ቃሉ፡ ተክለ፡ በትረ፡ ጎጂን፡² ውስተ፡ ምክያደ፡ እገሪሁ፡ እ
 ንዝ፡ ይውሕዝ፡ እምኔሁ፡ ደም፡ ብዙኅ፡ ወኢተዐውቶ፡ ለያፈድ፡ እስከ፡ ፈ
 ጸመ፡ ማሕሌተ ። ወሶበ፡ ርእየ፡ ንጉሥ፡ ደንገ፡ ወመልኅ፡ በትረ፡ እምእ
 ግሩ፡ ወይቤሉ፡ ሰአለኒ፡ ዘትፈቅድ፡ ዐስበ፡ ዝንቱ፡ ደምክ፡ ዘተክዕወ፤ ወይ
 ቤሉ፡ ያፈድ፡ መሐል፡ ሊተ፡ ከመ፡ ኢትእበየኒ ። ወሶበ፡ መሐለ፡ ሎቱ፡ ይ
 ቤሉ፡ ያፈድ፡ ፈንወኒ፡ ከመ፡ እመንኮስ ። ወሰሚዎ፡ ንጉሥ፡ ተከዘ፡ ጥቀ፡

¹ Sic scriptum est in utroque codice.² Legas ጎጂን፡

ምስለ፡ነፑሉ፡መኳንንቲሁ፡ወከመ፡ይክልኦሂ፡ፈርሀ፡መሐላ ። ወበዊኦ፡
ያሬድ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ቆመ፡ቅድመ፡ታቦተ፡ጽዮን፡ወሶበ፡
ይቤ፡ቅድስት፡ወብጽዕት፡ስብሕት፡ወቡርክት፡ክብርት፡ወልዕልት፡እ
ስከ፡ተፋጻሚቱ፡ተለዐለ፡እምድር፡መጠነ፡እመት ። ወእምሀየ፡ሐረ፡
ኅበ፡¹ገዳመ፡¹ሰሚን፡ወነበረ፡በሀየ፡በጸም፡ወበጸሎት፡ወአጻመው፡ሥ
ጋሁ፡ፈድፋድ፡ወፈጸመ፡ገድሎ፡በሀየ፤ ወወሀቦ፡እግዚአብሔር፡ኪዳን፡
ለዘይጼውዕ፡ስሞ፡ወይገብር፡ተዝክሮ ። ወእምዝ፡አዕረፈ፡በሰላም፡ወ
መቃብሪሁስ፡ኢተዐውቀ፡እስከ፡ዮም ።

ሰላም፡ለያሬድ፡ስብሐተ፡መላእክት፡ለሐዋጼ፡¹

እንተ፡አዕረገ፡እምልቡ፡ኅሊና፡መንፈስ፡ረዋጼ፤

ለትምህርተ፡መጽሐፍ፡ገብአ፡እምኅበ፡ኮነ፡ነፋጼ፡

በብዙኅ፡ጻማ፡ዘአልቦ፡ሑጻጼ፡

መልዕልተ፡ጉንደ፡ያም፡ነጺሮ፡እንዘ፡የዐርግ፡ዕሂ ።

g) *De Tacla Haimânôt.*

እመ፡ዛቲ፡ዕለት፡(ጳውጪስካሌ፡) አዕረፈ፡መምህረ፡ዓለም፡አቡነ፡
ተክለ፡ሃይማኖት ። ወለዝንቱ፡ቅዱስ፡ኮነ፡ስመ፡አቡሁ፡ጸጋ፡ዘአብ፡
ወስመ፡እሙ፡እግዚእ፡ኅረያ፤ ወኮነ፡ጸጋ፡ዘአብ፡እምዘመደ፡ካህናት፡
እለ፡አብርሃም፡ለኢትዮጵያ፡በሃይማኖቱሙ ። ወብእሲቱኒ፡እግዚእ፡ኅ
ረያ፡ኮነት፡መካነ፡ወነበሩ፡በዝንቱ፡እንዘ፡የሐዝኑ፡ወይቲክዙ፡ወይጼ
ልዩ፡ኅበ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡የሀቦሙ፡ውሉደ ። ወእንዘ፡ሀለዉ፡በዝ
ንቱ፡ነገር፡እንሥኦ፡ሰይጣን፡ለሞተላሚ፡ሥዩመ፡ጻሞት፡ወመለከ፡
ነፑሉ፡አድያመ፡ሺዋ፡እስከ፡ባሕረ፡ጋርማ፡ወነበሩ፡ነፑሉሙ፡መኳንንተ፡
ሀገር፡እንዘ፡ይሁብም፡ሎቱ፡ብእሲቶሙ፡በበእብሬቶሙ ። ወእምዝ፡
ዘማህረከሂ፡ሶበ፡ይረክብ፡አንስተ፡ላሕያተ፡ይሬስዮን፡ዕቱባቲሁ ። ወበ

¹ ውስተ፡ሀገረ፡ in Cod. Bodl.

² i. e. ለሐዋጼ፡ስብሐተ፡መ
ላእክት፡

ውለቱ፡መዋዕል፡በጽሐ፡ሀገረ፡ጽላልሽ፡ወተተለ፡ክሉ፡ክርስቲያን፡
 ወጸጋ፡ዘአብሰ፡ጉዩ፡እምፍርሀተ፡ቀትል፡ወለብእሲቱሰ፡እግዚእ፡ኅረያ፡
 ፂወውዋ፡ሐራሁ፡ወአብጽሕዋ፡ኅቤሁ ። ወሶበ፡ርእያ፡አንከረ፡ሥኖ፡
 ወተፈሥሐ፡ልቡ፡ወወሀባ፡ሰርጉ፡ብዙኅ፡ወአስተዳለው፡ሥርዐተ፡ክብ
 ካብ፡ወፈነው፡ኅበ፡መኳንንቲሁ፡ወሥዩማኒሁ፡ከመ፡ይትጋብኡ፡ለክብ
 ካብ ። ወሶበ፡ሰምዐት፡ዘንተ፡እግዚእ፡ኅረያ፡ገብረት፡ጸሎተ፡ኅበ፡እግ
 ዚአብሔር፡ከመ፡ያድኅና፡እምትድምርተ፡አረሚ ። ወሶቤሃ፡መጽአ፡
 ሚካኤል፡ሊቀ፡መላእክት፡ወጸራ፡በክንፋ፡ብርሃኖዊ፡እምድረ፡ዳምት፡
 በጊዜ፡፫ ሰዓት፡ወአብጽሐ፡ምድረ፡ዘረፊ፡በጊዜ፡፱ ሰዓት፡ወአብአ፡
 ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወሶበ፡ወዕኦ፡ምታ፡ጸጋ፡ዘአብ፡እምቤተ፡
 መቅደስ፡ምስለ፡ማዕጠንት፡ነጸራ፡ቀዊማ፡እንዘ፡ስርጉታ፡ይለቲ፡አን
 ከረ፡በልቡ፡ወይቤ፡ምንትኑ፡ዛቲ፡ብእሲት፡ወመኑ፡አምጽአ፡ዝዩ ።
 ወእምድኅረ፡ፍጻሜ፡ጸሎት፡ሶበ፡ሐተታ፡አእመረ፡ከመ፡ይለቲ፡ብእ
 ሲቱ፡ወይለቲኒ፡ነገረቶ፡ክሉ፡ዘገብረ፡ላቲ፡እግዚአብሔር፡እምጥንቱ፡
 እስከ፡ተፍጻሚቱ ። ወበአሐቲ፡ሌሊት፡አስተርአዮሙ፡መልአክ፡እግ
 ዚአብሔር፡ወዜነዎሙ፡ከመ፡ይወልዱ፡ወልደ፡ዘይበጽሕ፡ስሙዓተ፡
 ጽድቁ፡ውስተ፡ክሉ፡አጽናፈ፡ዓለም ። ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡
 ተፀንሰ፡ዝንቱ፡ቅዱስ፡ወተወልደ፡አመ፡ጳውጪሉ፡ኅዳጥ፡ወኮነ፡ዐቢዩ፡
 ትፍሥሕተ፡ውስተ፡ቤተ፡አቡሁ፡ወእመ፡ወኅበ፡ክሉሙ፡አዝማዲሁ ።
 ወበዕለተ፡አብእም፡ክርስትና፡ሰመይዎ፡ስሞ፡ፍሥሐ፡ጽዮን ። ወልሀቀ፡
 በመንፈስ፡ቅዱስ፡ወበኅይለ፡ጥበብ፡ወነበረ፡እንዘ፡ይገብር፡ተአምረ፡
 ወመንክረ፡ዘአልቦ፡ጉልቲ፡እስከ፡ያንክሩ፡እምኒሁ፡ክሉሙ፡እለ፡ር
 እዩ፡ወሰምዑ ። ወእምዝ፡ወሰድዎ፡ኅበ፡ጳጳስ፡አባ፡ጌርሎስ፡ከመ፡ይ
 ሢሞ፡ሢመተ፡ዲቄና፡እንዘ፡በውለቱ፡መዋዕል፡አባ፡ብንያሚ፡ሊቀ፡
 ጳጳሳት፡ዘለእስክንድርያ፡አመ፡መንግሥተ፡ዘጌ፡በእምነት ። ወሶበ፡አ
 ብጽሕዎ፡ኅበ፡ጳጳስ፡ተነበዩ፡ሎቱ፡እንዘ፡ይብል፡እስመ፡ዝንቱ፡ወልድ፡
 ይከውን፡ንዋዩ፡ኅሩዩ ። ወነሢሐ፡ሢመተ፡ዲቄና፡ተመይጠ፡ውስተ፡
 ብሔሩ ። ወሶበ፡ልሀቀ፡ወኮነ፡ወሬዛ፡ወፈረ፡ገዳመ፡ከመ፡ይንዐው፡አራ

ዊተ፡ ወጊዜ፡ ቀትር፡ አስተርአዮ፡ እግዚእነ፡ ነቢይ፡ በክንፈ፡ ሚካኤል፡ በአምሳለ፡ ወሬዛ፡ ሠናይ፡ ላሕዮ፡ ገጹ ። ወይቤሉ፡ ኢትፍራህ፡ ለፍቁርዮ፡ እምይእዚሰ፡ ኢትከውን፡ ነፃዊ፡ አራዊት፡ አላ፡ ታሠግር፡ ነፍሳተ፡ ኃጥ አን፡ ብዙኃተ፡ ወይኩን፡ ስምክ፡ ተክለ፡ ሃይማኖት፤ እስመ፡ አነ፡ ጎረይ ኩክ፡ እምከርሠ፡ እምክ፡ ወቀደስኩክ፡ ከመ፡ ኤርምያስ፡ ነቢይ፡ ወከመ፡ ዮሐንስ፡ መጥምቅ፤ ወናሁ፡ ጸጎኩክ፡ ሥልጣነ፡ ከመ፡ ትፈውስ፡ ድውያነ፡ ወትስድድ፡ መናፍስተ፡ ርኩሳነ፡ እምውስተ፡ ክሉ፡ መካን፤ ወዘንተ፡ ብሂሉ፡ ተሰወረ፡ እምኔሁ ። ወእምዝ፡ አተወ፡ ውስተ፡ ማጎደሩ፡ ወዘረወ፡ ክሉ፡ ንዋዮ፡ ለነጻያን፡ ወለምስኪናን፡ ወነሥኦ፡ ምርጉዝ፡ ወጎደገ፡ ቤቶ፡ ርጎወ፡ ወወዕኦ፡ በሌሊት፡ እንዘ፡ ይብል፡ ምንተ፡ ይበቀሥ፡ ለሰብእ፡ ለእመ፡ ክሉ፡ ዓለመ፡ ረብሐ፡ ወነፍሶ፡ ሆኑለ ። ወእምዝ፡ ነሥኦ፡ ሢመተ፡ ከሀነት፡ ወወጠነ፡ ይስብክ፡ ሃይማኖተ፡ ወንጌል፡ በክሉ፡ ምድረ፡ ሺዋ፡ ወአጥመቀ፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ መጠነ፡ ፻¹ ነፍስ፡ ወሰዐረ፡ ክሉ፡ ምሕራማተ፡² ጣዖት፡ ወገዘመ፡ አዕዋማቲሆመ፡ እስክ፡ ጉዩ፡ ሰይጣናት፡ እለ፡ ዮጎድሩ፡ በሙ ። ወበምድረ፡ ጻሞትሂ፡ አእመነ፡ ብዙኃነ፡ ማርያን፡ ወመሰግላነ፤ ወብዙሳ፡ ዕለተ፡ ተቃወሞ፡ ለሞተላሚ፡ ዕልው፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ ርትዕት፡ እስክ፡ አእመኖ፡ በክርስቶስ፤ ወአእመኖሙ፡ ለብዙኃን፡ እለ፡ ምስሌሁ ። ወአስተርአዮ፡ አሚሃ፡ ልብሰ፡ ምንክስና፡ በምድረ፡ ሺዋ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ ይፀመድ፡ በጸም፡ ወበጸሎት፡ ዘአልቦ፡ ጉልቂ፡ እስክ፡ አቅንኦሙ፡ ለመነኮሳት፡ በዕጻን ። ወእምዝ፡ ሐረ፡ ምድረ፡ አምሐራ፡ ተጽዒኖ፡ በሰረገላ፡ ኤልያስ፡ ወበጽሐ፡ ጎበ፡ አባ፡ በጸሎተ፡ ሚካኤል፡ መስተጋድል፡ መነኮስ፡ ወነበረ፡ ጎቤሁ፡ ብዙሳ፡ መዋዕለ፡ እንዘ፡ ይትቀነይ፡ ሎቱ፡ ከመ፡ ገብር፡ ወይፀመድ፡ ለጸሎቱ ።³ ወእምዝ፡ ተመይጠ፡ ምድረ፡ ሺዋ፡ ወተራከቦ፡ ለማርቆስ፡ ወልደ፡ እጎወ፡ አቡሁ፡ ወነበሩ፡ ጎቡረ፡ በገዳመ፡ ወገዳ፡⁴ ወተጋብኡ፡ ጎበ፡ ቅዱስ፡ መጠነ፡ ፻ ወ ፯⁵ አርድእት፡ ወአልበሶሙ፡ አል

¹ መጠነ፡ ፻፹ ወ ፳፻ ወ ፫፻ Tub.² መርገማተ፡ Tub.³ ለ

ጸም፡ ወለጸሎት፡ Sap.

⁴ ወገዳ፡ Sap.⁵ መጠነ፡ ፯ Sap.

ባሰ፡ምንነትስና ። ወእምህየ፡ሐረ፡ምድረ፡ግራርያ፡ወገብረ፡ጸማዕተ፡ማ
 እክለ፡ጸላዕት፡ወኢይወዕለ፡እምህየ፡ሌሊተ፡ወመዓልተ፡ወኢይጥዕም፡
 ምንተኒ፡ዘእንበለ፡ቂጽል፡ባሕቲታ፡ወስቲሁኒ፡ማይ ። ወመጽአ፡ኅ
 ቤሁ፡ብዙኃን፡ዕድ፡ወእንስት፡ወኮኑ፡መነኮሳተ፡ወመበለታተ፡ወየኅ
 ድሩ፡ውስተ፡አሐቲ፡ቤት፡ወኢይትእመሩ፡በበይናቲሆሙ፡ብእሲ፡ም
 ስለ፡ብእሲት፡ወበጊዜ፡ጸሎት፡ወቀርባን፡ይቀውሙ፡ኅቡረ፡እስመ፡
 ሰይጣን፡ተእስረ፡በመዋዕሊሁ ። ወእምዝ፡ነደቀ፡ውስተ፡ጸላዕቱ፡በእ
 ምላለ፡ምዕንጋዕ፡ወተክለ፡ውስቲቱ፡ኅጻውንተ፡በሊኃተ፡እንተ፡ድኅ
 ሬሁ፡በየማነ፡ወበፀጋሙ፡ከመ፡ኢያስምክ፡ቦቱ፡ወቆመ፡ውስቲቱ፡
 ጁዓመተ፡እስክ፡ተሰብረ፡አገዳ፡እግሩ ። ወነበረ፡እንዘ፡ኢይጥዕም፡ም
 ንተኒ፡እምፍሬያት፡ወኢቂጽለ፡ወኢማየ፡መጠነ፡፱ዓመት ። ወእምዝ፡
 መጽአ፡ኅቤሁ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወምስ
 ሌሁ፡እግዝእትነ፡ማርያም፡ወ፲ወ፪ሐዋርያት፡ወጻድቃን፡ወሰማዕታት፡
 ወሚካኤል፡ወገብርኤል፡ወይቤሎ፡ኦፍቱርየ፡አንተሂ፡ተመሰልከኒ፡በ
 ሕማምየ፡ወእነሂ፡አዒርየክ፡በመንግሥትየ፡ናሁ፡ተፈጸመ፡ነሉ፡ድካ
 ምክ፡በዝ፡ዓለም፡ወኮነ፡ውኩፈ፡በኅቤየ፤እምይእዜሰ፡ነዓ፡ከመ፡ትረስ፡
 ሕይወተ፡ዘለዓለም ። ወእምዝ፡ወሀቦ፡ኪዳነ፡ለዘ፡ይጼውዕ፡ስሞ፡ወለዘ፡
 ይገብር፡ተዝካሮ ። ወእምዝ፡ሐመ፡ንስቲተ፡በሕማመ፡ብድብድ፡ወእዕ
 ረፈ፡በርሥእን፡ጥሉል፡እንዘ፡መዋዕሊሁ፡፲ወ፱ዓመተ፡ወ፲አውራኅ፡ወ
 ፲ዕለተ፡ወንዝዎ፡በክብር፡ወበስብሐት፡ወቀበርዎ፡ውስተ፡መታብር፡¹

ሰላም፡እብል፡እንበለ፡አርምሞ፡በጽዋዒ፡

ኪያክ፡አበ፡ኪያክ፡ረዳኤ፡ተክለ፡ሃይማኖት፡መዋኤ፡

እንዘ፡ትኒሊ፡ተስፋ፡ትንሣኤ፡

አጽናዕክ፡በቀዊም፡አእጋረ፡ክልኤ፡

ወእምስቲ፡ማይ፡አሕረምክ፡ጐርዒ ።

¹ ጸላዕቱ፡ Sap.

3. Sententiae, e „libro philosophorum“ excerptae.

1. ወሬዛ፡ ጠቢብ፡ ይኔይስ፡ እምነ፡ አረጋዊ፡ አብድ ። ተግዛጽ፡ ይከብር፡ እምነ፡ አዕናቀ፡ ከቡራት፡ ወያክብር፡ ዘመደ፡ ጎሱራነ፡ ወያቀው ሞሙ፡ ውስተ፡ ምቅዋሙ፡ ከቡራን፡ ወያክብር፡ እንበለ፡ ተባይጸ፡ ወያብ ዝነ፡ ረድኤተ፡ እንዘ፡ አልሞቱ፡ ዘርእ ። ጥበብሰ፡ ይጸንዕ፡ እምነ፡ ዘመድ፡ ብዙኃን፡ ወአእምሮሂ፡ ይከብር፡ እምነ፡ ዘመድ፡ ከቡራን ። ግዕዝ፡ ሠናይ፡ ይኔይስ፡ እምነ፡ ቢጽ፡ ሠናይ፡ ወመጽሐፍሂ፡ ናዛዚሁ፡ ለትኩዝ፡ ውእቱ ።

4. ተስእለ፡ ፩ እምነገሥት፡ ወይቤ፡ እር፡ ሀለወት፡ ዘመን ። ወይቤ ልዎ፡ እስመ፡ ዘመንሰ፡ ለሊከ፡ ውእቱ፤ እመ፡ አሠነይካ፡ አንተ፡ ትጫኒ፡ ወ ለእመ፡ አሕወምክ፡ አንተ፡ ተሐሥም፡ ዘመን ። 6. ይቤልዎ፡ ለብ እሲ፡ መት፡ ገሠጸክ፤ ይቤ፡ ርኢኩ፡ እበደሙ፡ ለአብዳን፡ ሰሰልኩ፡ ወተገ ሠጽኩ ። 8. ነጸረ፡ ጂዮጋንስ፡ ጠቢብ፡ ብእሴ፡ አብደ፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡ እብን፤ ወይቤ፡ ናሁ፡ እብን፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡ እብን ። 10. ይቤልዎ፡ ለኦ ፍላጠን፡ በምንትኑ፡ ይትቤቀል፡ ብእሲ፡ እምነ፡ ፀሩ፤ ወይቤሉሙ፡ ለእመ፡ አፈድፈድ፡ አሠንዮ፡ ላዕሌሁ ። ይቤልዎ፡ ለ፩ እምጠቢባን፡ ምንትኑ፡ ውእቱ፡ ግብር፡ ዘይበቀዕ፡ ወኢያቲካዝ፤ ይቤ፡ ሞተ፡ ሰብእ፡ እኩያን ።

14. ነጸሮ፡ ጂዮጋንስ፡ ለብእሲ፡ ሠናየ፡ ገጽ፡ እንዘ፡ ይሔሱ፤ ይቤ፡ እስመ፡ ቤትሰ፡ ሠናይ፡ ወባሕቱ፡ ዘየጎድሮ፡ ጂቤሁ፡ እኩይ፡ ውእቱ ። 18. ይ ቤልዎ፡ ለመነኮስ፡ በእንተ፡ ምንትኑ፡ ጎደገ፡ ዓለመ፤ ይቤ፡ ጠየቁ፡ ከመ፡ እነ፡ እወፅእ፡ እምኔሃ፡ በግብር፡ ወፈቀድኩ፡ እፃእ፡ እምኔሃ፡ በፈቃድዮ ። ይቤልዎ፡ እፎኑ፡ ትሬእያ፡ ለዓለም፤ ይቤ፡ እንዘ፡ ትፈጥር፡ ሥጋተ፡ ወት ሔድስ፡ ነፍሳተ፡ ወታቀርብ፡ ሞተ ። 25. ተቃራኒ፡ ማእምር፡ ይኔይስ፡

እምነ፡ አብድ፡ ረዳሊ ። 27. ዝሙትሰ፡ ያመጽእ፡ ንደተ፡ ወንጽሕሂ፡ በረከተ፡ ወልዕልና ። 34. ይቤ፡ ጠቢብ፡ ዕደውሰ፡ ጃእሙንቱ፡ ብእሲ፡ ዘያኦምር፡ ወያኤምር፡ እንዘ፡ ውእቱ፡ ማእምር፡ ወዝንቱሰ፡ ማእምር፡ ውእቱ፡ ኪያሁ፡ ተሰላሉ፡ ወእምኔሁ፡ ተመሀሩ ። ወብእሲኒ፡ ዘያኦምር፡ ወኢይሚሀር፡ እንዘ፡ ውእቱ፡ ማእምር፡ ወዝኩሰ፡ ለባዊ፡ ውእቱ፡ ገዝርዎ ። ወብእሲኒ፡ ዘኢያኦምር፡ ወኢይሚሀር፡¹ ወዝኩሰ፡ ተመራሒ፡ ውእቱ፡ መሀርዎ፡ ወምርሕዎ ። ወብእሲኒ፡ ዘኢያኦምር፡ ወኢይትመሀር፡ ወዝኩሰ፡ አብድ፡ ውእቱ፡ ረሐቁ፡ እምኔሁ ። 42. ይቤ፡ ፊታጎርስ፡ እስመ፡ ተአጎዎሰ፡ ኢሐዱ፡ ነፍስ፡ ውእቱ፡ በሥጋ፡ ፍሉጥ፡ ወሊሉይ ።

44. ይቤ፡ ጠቢብ፡ ወይን፡ ዘኢተቶስሐ፡ ከመ፡ ንጉሥ፡ ዐማሂ፡ ውእቱ፡ ወዘተቶስሐሰ፡ ከመ፡ ንጉሥ፡ ፈትዕ፡ ውእቱ፡ ወስቲሰ፡ ጽሩይ፡ በአምሳለ፡ ዘይት፡ ጽሩይ፡ ውእቱ፡ በውስተ፡ ማጎቶት፡ ወሕሙግሰ፡ የሐምግ፡ ልብ፡ ወያሐምም፡ ወያርዕድ፡ ሥጋ፡ ወይፊስዮ፡ ይትነፋህ ። ይቤሎ፡ ንግረኒ፡ በእንተ፡ መባልዕት፡ ይቤ፡ እስመ፡ መባልዕትሰ፡ ብዙኃት፡ እማንቱ፡ ወሊሉያት፡ እብል፡ እንዘ፡ ኢያብዝህ፡ ብእሲ፡ በሊዐ፡ እምኔሆን፡ ከመ፡ ኢትሠለጥ፡ ፍትወት፡ እንስሳዊት፡ ላዕሌሁ ። ይቤ፡ በምንትኑ፡ ይትፈጸም፡ ልቡናሁ፡ ለብእሲ፡ ይቤ፡ ሶብ፡ ኢተዐደው፡ እምዐቅሙ ። በምንትኑ፡ ይትዊደስ፡ አእምር፡ ይቤ፡ ሶብ፡ ይትጌገሥ፡ ብእሲ፡ አመ፡ ይሰምዕ፡ ዕርፈተ ። ይቤልዎ፡ ለጠቢብ፡ ወምንትኑ፡ ረባሐ፡ ለንዋይ፡ ይቤ፡ ሶብ፡ ይሁቡ፡ ለዘ፡ ይበቁዕ ። 49. ይኔይስ፡ ብሂም፡ እምነቢብ፡ በሐሰት ።

50. ይቤ፡ ጠቢብ፡ እስመ፡ ሰብእስ፡ ፍሡሓን፡ ይትዐወቁ፡ ሶብ፡ ይትፈከብዎሙ፡ ወሰብእሂ፡ ምእመናን፡ አመ፡ ይነሥኡ፡ ወይመይጡ፡ ወወልድሂ፡ ወዘመድ፡ ይትዐወቁ፡ አመ፡ ጊዜ፡ ንደት፡ ወመፍቅድ፡ ወተአጎዎሂ፡ አመ፡ ምንዳቤ፡ ወሐዘን ። 53. ይቤ፡ ጎርጎርዮስ፡ እስመ፡ ጎይልስ፡ ዘዐንበሳ፡ ውእቱ፡ ወሀድአትሂ፡ ዘሶር፡ ወጥበብሂ፡ ዘዞ፡ ጉንባሕ፡ ወተመይኖ፡ ግብርሂ፡ ዘሣፊት፡ ወተግባርሂ፡ ሠናይ፡ ዘንሀብ፡ ወዘጊብ፡ መዘግብ

¹ scriptum ወይሚሀር፤ legendum aut ወኢይሚሀር፤ aut ወይትመሀር፤

- ትሂ፡ዘቃህም፡ውእቱ፡ 56. ይቤ፡ፈታጎርስ፡ጠቢብ፡እመሰ፡ኢትመ
ውእ፡ነፍስ፡ለሥጋ፡እንክሰ፡ትከውን፡ሥጋ፡መቃብረ፡ለነፍስ።
57. ሶብ፡ትጌሥጽ፡ለእቡስ፡አጎዘ፡በተጥባባ፡ነገር፡ወበርጎፊ፡ቃል፡
ከመ፡ኢይርሐቅ፡እምኒክ፡ወኢይጎባእክ፡ጎጣውኢሁ፡ወኢይረሲ፡ግ
ዕዘ፡ጎጢአት፡ሉቱ፡ልማደ፡ከመ፡በሊዕ፡ወሰቲይ። 58. ይቤ፡ጠ
ቢብ፡እመ፡ፈቀድክ፡ይዕበይ፡አሠንዮትክ፡በጎበ፡ሰብእ፡ኢይዕበይ፡በ
ጎቤክ፡ወኩን፡ትሑተ፡ወኢትትመክሕ፤ እስመ፡አዘክሮ፡ሠናይትክሰ፡
ይጌይስ፡በአፈ፡ካልኣኒክ፡እምአዘክሮትክ፡አንተ፡በአፋክ፡እስመ፡ዝን
ቱሰ፡ግብር፡ዘአብዳን፡ውእቱ። ወካዕበ፡ይቤ፡ለእመ፡ርኢክ፡ከለበ፡ጎ
ዲጎ፡እግዚእ፡ወተለወክ፡ገሮ፡በእብን፡እስመ፡ለክሂ፡የጎድገክ፡በከመ፡
ጎደጎ፡ለእግዚእ። 63. ነጻረ፡ዲዮጋንስ፡ጠቢብ፡አረጊተ፡ዘደከመት፡
ፈድፋደ፡ወይቤላ፡እመሰ፡ኮንኪ፡ድሉተ፡መንገለ፡ሕያዋን፡ጉሕላዊት፡
አንቲ፡ወእመሰ፡ተደለውኪ፡መንገለ፡ምጢታን፡አፍጥኒኬ፡ዝረፈ፡ሠ
ናይ። ተብህለ፡ዓዲ፡በእንቲአሁ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእያ፡ለአሐቲ፡አመት፡
እንዘ፡ትትሚህር፡መጽሐፈ፤ ይቤ፡ያሰትዩ፡ለአሕጻ፡ሕምዘ።
71. ማእምፈንሰ፡ከዋክብቲሆመ፡እመንቱ፡ለሰብእ፡ምድር። 74. ዘ
ይስሕል፡ሰይፈ፡ጉሕሉት፡ለቢጹ፡ይትቀተል፡ቦቱ፡ለሊሁ፤ ወዘከረየ፡
ግበ፡ለእኅሁ፡ይወድቅ፡ውስቲቱ፤ ወዘአሕሠመ፡ግዕዘ፡አብዝጎ፡አፅ
ፈረ፡ወዘአሠነዩ፡ግዕዘ፡አሠነዩ፡ሕይወቶ፤ ወዘበዝጎ፡ፍትወታቲሁ፡ይነ
ብር፡ትኩዙ፡እስክ፡ለዓለም፡እመ፡ኢጎደጎ፡ፍትወታቲሁ፡እስመ፡ፍት
ወትሰ፡እማ፡ለትካዝ፡ይእቲ፡ትወልዳ፡ዘልፈ፤ ወዘበዝጎ፡ሣሕቁ፡የሐ
ጽጽ፡ግርማሁ፤ ወዘበዝጎ፡ተማሕዞቱ፡ደጎስርዎ፤ ወዘሂ፡አጥረየ፡ልማደ፡
ትዕግሥት፡ይድጎን፡እምነ፡ተጸልኦ፤ ወዘሂ፡የጎብእ፡ምስጢሮ፡ይድ
ጎን፡እምነገር፡እኩያት። 81. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ግዕዝሰ፡ሠናይ፡
ይትሚሰል፡ከመ፡ሐብል፡ጽኑዕ፡ዘይስሕብ፡ቦቱ፡ዘይበቀ፡ወያቀርብ፡
ጎቤሁ፡ወከመ፡ሞፀፍ፡ዘያርሕቅ፡ባቲ፡በወዒፍ፡ለዘ፡ያሐምም።
88. ተብህለ፡ጽናዕ፡ላዕለ፡መዐት፡ከመ፡ኢትኩን፡ዕፅ፡ለገሃንም፤ ወል
ጉም፡ልሳነክ፡ከመ፡ኢትተክዝ፡ድጎረ። 90. ተብህለ፡እመሰ፡ተመ

ዋእከ፡በንባብ፡ኢትትመዋእ፡በአርምሞ፤ እመሰ፡ኮነ፡ተናግሮ፡ብሩረ፡
 ወአርምሞሂ፡ወርቅ፡ውእቱ። 91. ዘሰ፡በዝኅ፡ንባቡ፡ይበዝኅ፡ሐ
 ሰቱ፤ ወዘኒ፡በዝኅ፡ንዋዩ፡ይበዝኅ፡ኅጣውኢሁ። 96. ሥመር፡በዘ
 ከፈለከ፡እግዚአብሔር፡ወትከውን፡ባዕለ፤ ወተወከል፡በእግዚአብሔር፡
 ወይበቀ፡ዐከ፡ባሕቲቱ፤ ወአሠኒ፡ተጋውሮተ፡ኅርከ፡ወትከውን፡ፍቁረ፡
 በኅበ፡ክሉ፤ ወተማከር፡በክሉ፡መፍቅድክ፡ምስለ፡ፈራህያን፡እግዚአ
 ብሔር፡ከመ፡ትኩን፡ሥሩሐ። 99. ይቤ፡፩እምጠቢባን፡ዘትጽልእ፡
 ለርእስከ፡ጽላእ፡ለካልእከ፡ወሥመር፡ለካልእከ፡ዘትሠምሮ፡ለርእስከ።
 ተብህሉ፡አጥሪ፡አግዋረ፡እምቅድመ፡ትሕንጽ፡አብያተ፤ ወአብያጽ፡እም
 ቅድመ፡ትሐር፡ፍናተ። 108. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢታዕቅ፡ለሰብእከ፡
 ወለወልድከ፡ኅልቲ፡ንዋይከ፤ እስመ፡እሙንቱ፡ሶባ፡ይፈእዩ፡ብዝኅ፡
 ንዋይከ፡ይትሚንዩ፡ሞተከ፡ወሶበሂ፡ይፈእዩ፡ንስቲተ፡ያኅሰሩከ። ወ
 ዓፂ፡ይቤ፡ኢታዕቅ፡ለፍቅርትከ፡አፍቅርተከ፡ላቲ፡ከመ፡ኢትሠለጥ፡
 ላዕሌከ። 131. ብእሲት፡ወውሉድ፡ነቀዙ፡ለንዋይ፡እሙንቱ።
 133. ተብህሉ፡እስመ፡አግዓዚሰ፡አግዓዚ፡ውእቱ፡ወእመኒ፡ገሰሰቶ፡ን
 ዴት፡ወመንነቶ፡ዘመን፤ ወገብርሂ፡ገብር፡ውእቱ፡በክሉ፡ጊዜ፡ወለእ
 መሂ፡ተወክፈቶ፡ዘመን፡ወተራድአቶ፡ዓለም። 155. ለእመ፡ተዛ
 ውዑ፡ብእሲ፡በነገር፡ኢትትህዩዮ፡ወኢትበል፡ለዝንቱሰ፡ሰማዕናሁ፡እ
 ምቅድመ፡ዮም፡ከመ፡ኢይተክዝ፡በነፍሱ፡ወባሕቱ፡ተወከፍ፡ንባቡ፡
 በአስተጥዕም፡ወለእመሂ፡ኮንከ፡ታእምሮ፡እስመ፡መንበርሰ፡ሠናይ፡
 ብእሲ፡ለእመ፡አርሐብ፡ልቦ፡ለሰሚዑ፡ነገር፡ዘይዚንውዎ። 156. ተ
 ብህሉ፡ኢታስተቃልሉ፡ለጸላእትከ፡ወበዝንቱ፡ትከውን፡ምጪአ፡ሎቱ።
 159. ወልድዮ፡አመዝግን፡በዘ፡ከፈለከ፡እግዚአብሔር፤ ትከውን፡
 ብዑሉ፡እምን፡ክሉ፡ሰብእ። 160. ክልኤ፡ግብር፡ኢያመሥጦ፡እም
 ሐሰት፤ አብዝኖ፡ምክንያት፡ወአብዝኖ፡ተስፋ። ይቤ፡ጠቢብ፡አንሰ፡
 ርኢኩ፡ጣዕማተ፡ብዙኅ፡ወኢረከብኩ፡ዘይጥዕም፡እምሠለስቱ፡ግብር፡
 ዘውእቶሙ፡አመዝግኖ፡ወአእምሮ፡ወብዕል፡ዘኢኮነት፡እምዐመ፡፡
 162. ወልድዮ፡ኢትትመዓዕ፡ሶባ፡ትትፋታሕ፡እስመ፡መዐትሰ፡ያ

ጠፍላ፡ ነገረከ፡ ወያመውአከ፡ ለጸላእትከ ። 173. ብእሲ፡ ዘይቋቂ፡
 እምንዋዩ፡ ለርእሱ፡ ያስተጋብእ፡ ንዋዩ፡ ለካልኡ ። ብእሲ፡ ዘቦቱ፡ ንዋይ፡
 ወኢይደለው፡ ባቲ፡ ለሊሁ፡ ነዳይ፡ ወኅጡእ፡ ዘበእማን ። 174. ኣብ
 ድሰ፡ ሶብ፡ ይሰምዕ፡ ነገረ፡ ይእኅዞ፡ ሕማም፡ በእንተ፡ አውዕሉቱ፡ ወጠቢ
 ብሰ፡ ያረምም፡ ወይከብት፡ ዘሰምዐ፡ ወየዐቅብ፡ ዘይበቀሥ ። ወልድዩ፡ ስ
 ፋሕ፡ እደከ፡ ለነዳያን፡ ከመ፡ ትርክብ፡ በረከተ፡ ፍጽምተ፤ ወኢታስተቃ
 ልል፡ ውሂብ፡ ምጽዋት፡ እስመ፡ ክብርት፡ ይእቲ፡ በኅበ፡ እግዚአብሔር ።
 177. ሀብ፡ ለነዳያን፡ በሠናይ፡ ቃል፡ ወበፍሡሕ፡ ገጽ፡ ወበርኅሩኅ፡
 ልብ፡ ወበእድርሕብት፡ ከመ፡ ትትፈደይ፡ ህየንቲሃ ። 178. ወልድዩ፡
 ኢትመጡ፡ ንዋዩ፡ ሐቅልክ፡ ለጉሕላዊ፡ ከመ፡ ኢይቅትልክ፡ ባቲ፤ ወኢታ
 ግዝፍ፡ ለካልብከ፡ ከመ፡ ኢይንስከ ። አብድሰ፡ ሶብ፡ ይሥሕቅ፡ ያሌዕል፡
 ቃሉ፡ ወጠቢብሰ፡ ያክሞስስ፡ በህድሐት ። 181. ተብህለ፡ መስተዋ
 ድይ፡ ወሐማዬ፡ ወጉሕላዊ፡ ወተቃጻቢ፡ ዩኅልፋ፡ ፍጡነ ። 193. ባዕ
 ልሰ፡ ባዕለ፡ ቤት፡ ውእቱ፡ በውስተ፡ ተአንግዶ፡ ወነዳይኒ፡ እንግዳ፡ ውእቱ፡
 በቤቱ ። 202. ተብህለ፡ ወኮነ፡ አርስጣጣሊስ፡ ይነብር፡ ወደቂቀ፡ ነገ
 ሥትሂ፡ ይቀውሙ፡ ኅቤሁ፡ ቅድሚሁ ። ወአሐተ፡ ዕለተ፡ ይቤ፡ ለአሐዱ፡
 እምኔሆሙ፡ እመሰ፡ ተውሀበከ፡ መንግሥት፡ ምንተ፡ ትገብር፡ ሊተ፤ ይ
 ቤሉ፡ እሬስየከ፡ መግከርትየ ። ወለካልኡሂ፡ ይቤሉ፡ ወእንተኒ፡ ምንተ፡
 ትገብር፡ ሊተ፤ ይቤሉ፡ አስተሳትፈከ፡ መንግሥትየ ። ወይቤሉ፡ ለእስ
 ክንድር፡ አሐዱ፡ እምኔሆሙ፡ ወእንተሂ፡ ምንተ፡ ትገብር፡ ሊተ፡ እመ፡ ተ
 ውሀበ፡ ለከ፡ መንግሥት፤ ወይቤሉ፡ አመምህር፡ ኢትሰአል፡ ዘእገብር፡
 ለከ፤ ተዐገሠኒ፡ እስከ፡ ጌሰም፤ አንሰ፡ እገብር፡ ምስሌከ፡ ዘይደሉ፡ ለዘ፡ ከ
 ማየ፡ ከመ፡ ይግበር፡ ለዘ፡ ከማከ ። 207. ኅድግ፡ ቅንአተ፡ እስመ፡ ይ
 እቲ፡ እንቀጽ፡ ተፈልጦ፡ ወእንቀጽ፡ ጋእዝ ። 209. ተብህለ፡ እስመ፡ ተ
 ስፋሰ፡ ደመና፡ ውእቱ፡ ወውሂብሂ፡ ዝናም፡ ውእቱ ። 210. ይቤልዎ፡
 ለአረጋዊ፡ ምንትነ፡ ውእቱ፡ ልቡና፤ ይቤ፡ ኅዲገ፡ ኅልዮ፡ ወተመርሐሂ፡
 በዘ፡ ኮነ፡ ወበዘ፡ ይክውን ። 211. ተብህለ፡ አሠንዮትከሰ፡ ለእግዓዚ፡
 ያንሰሐስሐ፡ ለፍዳ፡ ወአሠንዮትከሰ፡ ለቂቁይ፡ ያንሰሐስሐ፡ ተመይጦ፡ ኅ

ቤክ፡ለስኢ፡፡ 219. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢይተልዎ፡ለብእሲ፡እምዓለሙ፡
 ዘእንበለ፡ምግባሩ ። ዘኢያመዘግን፡ለእኅሁ፡በጥንተ፡ገቢረ፡ሠናይት፡
 ሎቱ፡ኢያመዘግኖ፡በፈጽሞ፡ሎቱ ። 234. ይቤልዎ፡ብዙኃን፡ለስቅ
 ፈጥ፡ለምንት፡አውሰብክ፡ብእሲተ፡ንእስተ፡ወእንተ፡ብእሲ፡ገዚፍ፡
 ወዐቢይ፤ ይቤ፡እስመ፡አን፡ኅረይኩ፡ንስቲተ፡እምን፡እኪት ።
 237. ይቤ፡አርስጣጣሊስ፡ለረድኡ፡እንዘ፡ውእቱ፡ይሚህር፡ይቤሎ፡ለበ
 ውክት፤ ይቤ፡እወ፤ ይቤሎ፡ሐሰውክ፤ ይቤ፡እፎት፤ ይቤሎ፡እስመ፡ትእም
 ርቱ፡ለለብዎ፡ትፍሥሕት፡ወሐሄት፡ውእቱ፡ወኢርኢኩ፡ነጸብፈቀ፡ሐ
 ሄት፡ውስተ፡ገጽክ ። 238. ተብህለ፡በጽሑ፡ሰብእ፡እንዘ፡ያንሶስዉ፡በ
 ፍኖት፡ወተግሕሡ፡ወቦኡ፡ኅበ፡መንኮስ፡እንዘ፡ሀሎ፡በጸማዕቱ፤ ይቤልዎ፡
 እፎት፡ፍኖት፡አመንኮስ፤ ይቤሎሙ፡ዝየ፡ውእቱ፡ፍኖት፤ ወአመረ፡በእ
 ደሁ፡መንገለ፡ሰማይ፡ወአርአዮሙ ። ወካዕበ፡ይቤልዎ፡በእንተ፡ምን
 ት፡ታንሶሉ፡እኒዘክ፡በትረ፡ዘልፈ፡እንዘ፡ኢኮንክ፡አረጋዊ፡ወኢድ
 ዉየ፤ ይቤ፡አእሚርየ፡ከመ፡አን፡አሐውር፡እስመ፡ዛቲሰ፡ዐጸደ፡ፈሊስ፡
 ይእቲ፡ወእኒዘ፡በትርሰ፡ትእምርተ፡ሐዊር፡ውእቱ ። 246. ይቤ፡ጠ
 ቢብ፡ምረፈ፡ለትዕግሥት፡ታፈሪ፡ጣዕመ፡ወጣዕማ፡ለሀኬት፡ታፈሪ፡ም
 ረተ፤ ወፍሬሁኒ፡ለጳማ፡ዕረፍት፡ውእቱ ። 247. ይቤሎ፡ቆቆርስ፡ወ
 አርስጣጣሊስ፡እስመ፡ነፍስሰ፡ሀላዊት፡ይእቲ፡ወኢትትዌለጥ ።
 249. ይቤሎ፡አብቅፈጥ፡ወጋሊኖስ፡ነፍስ፡ኢትሂሉ፡ዘእንበለ፡ዳእሙ፡
 በህልዎተ፡ሥጋ፡ወተኅልፍ፡በኅልፈታ፡ወተሐምም፡በሕማማ ።
 262. ይቤሎ፡ብእሲ፡ለመንኮስ፡በእንተ፡ምንት፡ኅደገ፡ዓለመ፡ወመን
 ንክ፤ ይቤ፡ፈሪህየ፡ከመ፡ይእቲ፡ተኅድገኒ ። 289. ጸምሰ፡ልጓማ፡ለነ
 ፍስ፡ፍትወታዊት፡ወጸሎትሂ፡ልጓማ፡ለነፍስ፡መዐትማዊት ። ሠናይ፡
 ንባብ፡ሶበ፡ይከውን፡ርቱዐ፡ወይትሴበው፡ለሰማዕያን፡ከመ፡ልብስ፡ዘይ
 ቀርዕዎ፡ለብእሲ፡ወኢየኅጽሮ ። 291. ተብህለ፡እስመ፡አእምርሰ፡
 መዝገብ፡ውእቱ፡ዘኢይፈቅድ፡ባዕሉ፡ዐቃቤ፡ሎቱ ። 292. ተዛውዖ
 ቶሙ፡ለአብዕልት፡ይዌስኮ፡ለብእሲ፡ነዳይ፡ንደተ፡በንደቱ፡ወተዛው
 ዖተ፡ጠቢባንስ፡ያረብሕ፡ንዋየ፡ውብዕለ ።

4. Preces officii matutini.

ኪዳን፡ዘነግሀ፡

ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀይለ፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተወልደ፡እግርያም፡እምቅድስት፡ድንግል፡ተሣህለን፡እግዚአ = ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀይለ፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተጠምቀ፡በዮርዳኖስ፡ወተሰቅለ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ተሣህለን፡እግዚአ = ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀይለ፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተንሥኦ፡እመታን፡አመ፡ሣልስት፡ዕለት፡ዐርገ፡በስብሐት፡ውስተ፡ሰማያት፡ወነበረ፡በዮን፡አቡሁ፡ዳግመ፡ይመጽእ፡በስብሐት፡ይኩንን፡ሕያዋን፡ወመታን፡ተሣህለን፡እግዚአ = ስብሐት፡ለአብ፡ስብሐት፡ለወልድ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፡ይእዜኒ፡ወዘልፈኒ፡ወለዓለመ፡ዓለም፡አሜን፡ወአሜን፡ለይኩን፡ለይኩን = ቅዱስ፡ሥሉስ፡እግዚአብሔር፡ሕያው፡ተሣህለን = ካ'፡¹ ስብሐት፡ለእግዚአብሔር = ሕ''፡² ርቱዕ፡ይደሉ = ካ''፡ለክ፡እግዚአ፡ለገባሬ፡ኩሉ፡ለዘኢታስተርኢ፡አምላክ፡ንሰፍሕ፡ነፍሰን፡ወስብሐተ፡ዘነግሀ፡ንፌት፤ ለክ፡እግዚአ፡ለጥበበ፡ኩሉ፡ኀይለ፡ብዙኀ፡ሣህል፡አምላክ፡ሣራሪሃ፡ለነፍስ፡ንሴብሐክ፡ለዘእምቅድመ፡ዓለም፡ተወልደ፡እምኦብ፡ቃል፡ዘባሕተቱ፡በቅዱሳኒሁ፡ዕሩፍ፤ ኪያክ፡ዘትሴባሕ፡እምስብሐታት፡ዘኢያረምም፡ወእምሰራዊተ፡ሊቃን፡መላእክት፤ ኪያክ፡ዘኢተገብረ፡በእድ፤ ፈጣሬ፡ኅቡእት፡ዘኢታስተርኢ፤ ንጹሐ፡ወቅዱስ፤ ዜናዌ፡ዘነገረን፡ጥበበ፡ኀቡ

¹ i. e. ካህን፡ይብል፡

² i. e. ሕዝብ፡ይብል፡

አት፡ ቅድሳቲክ፡ ወብርሃን፡ ለን፡ ዘኢይጠፍእ፡ አሰርክን፡ ስብሐተ፡ ወእኩቴተ፡ ንፌት፡ ወቅድሳተ፡ ንዱሐ፡ ንብል፡ ንሕን፡ እሊአክ፡ አግብርት፡ ወሕዝብኒ፡ ኪያክ፡ ይሴብሐ። ሕ"፡ ኪያክ፡ ንሴብሕ፡ እግዚአ።
 ካ"፡ አምላክ፡ ብርሃን፡ ወላዴ፡ ሕይወት፡ ርእሱ፡ ለአእምሮ፡ ወሃቤ፡ ጸጋ፡ ዘእምጸጋ፡ ፍጹም፡ ገባሬ፡ ነፍስ፡ በቋጺ፡ ጸጋዊ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ መዝገበ፡ ጥበብ፡ ረዳኢ፡ መምህረ፡ ቅዱሳን፡ ወመሠረተ፡ ዓለም፡ ዘይትዌክፍ፡ ጸሎተ፡ ንዱሓን፡ ለክ፡ ንሴብሕ፡ ወልድ፡ ጥሕድ፡ ቀዳሜ፡ በኩር፡ ቃለ፡ አብ፡ ዘለኩሉ፡ ዚአክ፡ ጸጋ፡ ዘወሀብክን፡ ለእለ፡ ንዴውዐክ፡ አብ፡ ንዱሕ፡ ዘአልቦ፡ ነውር፡ ዘቦቱ፡ ጥሪተ፡ ኅበ፡ ሃፂ፡ ወቀንቀኔ፡ ኢያግስና፡ ለዘበኩሉ፡ ኅሊና፡ ለእለ፡ ይትዌክሉ፡ ብክ፡ ትሀብ፡ ዘያፈትዎሙ፡ ለመላእክት፡ የሐውጽዎ፡ ለዘእምቅድሙ፡ ዓለም፡ ብርሃን፡ ዐቃቢን፡ ዘኢይግስን፡ መዝገበ፡ ጽልመት፡ እንተ፡ ብን፡ በሥምረተ፡ አቡክ፡ አብራህክ፡ ለን፡ ዘእውፃእክን፡ እግዕዎቅ፡ ውስተ፡ ብርሃን፡ ወወሀብክን፡ ሕይወተ፡ እሞት፡ ወጸኅክን፡ እምግብርናት፡ ግዕዛን፡ ወበመስቀልክ፡ አቅረብክን፡ ኅበ፡ አቡክ፡ በመልዕልተ፡ ሰማያት፡ በወንጌል፡ መራሕክን፡ ወበነቢያት፡ ናዘዝክን፡ ለክ፡ አምላክን፡ ንዌድስ፡ ከመ፡ ወትር፡ በዘኢያረምም፡ አኩቴት፡ ንብል፡ ንሕን፡ እሊአክ፡ አግብርት፡ ወሕዝብኒ፡ ኪያክ፡ ይዌድሱ። ሕ"፡ ኪያክ፡ ንዌድስ፡ እግዚአ። ካ"፡ ንግልሰ፡ ለክ፡ ዘንተ፡ ስብሐተ፡ እምአፉን፡ ዘምስለ፡ መንግሥትክ፡ ዘለዓለም፡ ኢየሱስ፡ ወልድ፡ እግዚአብሔር፡ ዘመልዕልተ፡ ኩሉ፡ ምስለ፡ አብ፡ ኩሉ፡ ፍጥረታት፡ ይሴብሐክ፡ በረዓድ፡ ወበፍርሃተ፡ መንፈስ፡ ዘኩሉ፡ ነፍስ፡ ትፈርሆ፡ ወኩሎሙ፡ ነፍሳተ፡ ጸድቃን፡ ብክ፡ ይጸወኑ፡ ዘእዝሐንክ፡ እምኔን፡ ግዕበላተ፡ ውሒዛተ፡ መናፍስት፡ ዘኮንክን፡ መርሱ፡ ሕይወት፡ እሙስና፡ ወዘኮንክን፡ ምጉያየ፡ ዘቦቱ፡ ተስፋ፡ መድኅኒት፡ ዘለዓለም፡ በባሕር፡ እለ፡ ይትመነደቡ፡ ታድኅን፡ ወለእለ፡ በበድው፡ በጸጋ፡ ይፈውስ፡ ወለእለ፡ በመዋቅሕት፡ ጽኑዓን፡ ዘምስሌሆሙ፡ ይሄሉ፡¹

¹ ትሄሉ፡ BC; construenda sunt verba ወዘምስሌሆሙ፡ ለእለ፡ በመ"፡ ጽ"፡ ይሄሉ፡

ዘእማእሰረ፡ሞት፡ፈትሐነ፤ ዘለምስኪናን፡ወለልሕዋን፡ይናዝዘሙ፡ወ
ለእለ፡ጻመዉ፡በመስቀሉ፡ይባልሕ፤ ነሱ፡መዐተ፡ይመይጥ፡ወያሌስል፡
እምኔነ፡ለእለ፡ቦቱ፡ተወከልነ፤ ዘንቢያት፡ወሐዋርያት፡እእኩቱክ፡በኅ
ቡእ፤ ኪያክ፡ንጭድስ፡እግዚእ፡ወንሌብሐክ፡ከሙ፡ለቢወነ፡ብክ፡ናዕርፍ፡
በማኅደረ፡ሕይወት፡እንዝ፡ንገብር፡ፈቃደክ፤ ሀበነ፡ንሑር፡በትእዛዝክ፡
ወነሱ፡እግዚእ፡በምሕረትክ፡ሐውጽ፡ንኡሳነ፡ወዐቢያነ፤ መኩንነ፡ወ
ሕዝበ፤ ኖላጭ፡ወመርዒቶ፤ እስመ፡ዚእክ፡መንግሥት፤ ቡሩክ፡እግዚእ፡
እምላክነ፡= ስብሐት፡ለአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡እምቅድመ፡
ዓለም፡ይእዚኒ፡ወዘልፈኒ፡ለዓለም፡ወለትውልደ፡ትውልድ፡ዘኢየህ
ልቅ፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን = ካ፡ጸጋ፡ዘእግዚእነ፡የሀሉ፡ምስሌ
ከሙ = ሕ፡ምስለ፡መንፈስክ = ካ፡ንስብሐ፡ለእምላክነ፡ =

ሕ፡ርቱዕ፡ይደሉ = ካ፡እጽንዑ፡ኅሊና፡ልብከሙ፡

ሕ፡ብነ፡¹ ኅበ፡እግዚአብሔር፤ እቡነ፡ዘበሰማያት፤ እቡነ፡ዘበሰማያት፤
እቡነ፡ዘበሰማያት፤ ኢታብእነ፡እግዚእ፡ውስተ፡መንሱት = ካ፡እ
ግዚአብሔር፡አብ፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘለኩሉ፡ኅይል፡ወለኩሉ፡ነፍስ፡ሐ
ዋጺ፤ ብርሃን፡ዘእምቅድመ፡ዓለም፤ ኅታሜ፡መራሔ፡ሕይወት፡ወበ
ቋዒ፡ተድላ፡ዘኢይመውት፤ ዘአውግእክነ፡እምዕቅፍተ፡ጽልመት፡ወብ
ርሃነ፡ዘኢይትረክብ፡ጸጎክነ፤ ዘእማእሰር፡ለእለ፡የአምኑ፡ብክ፡ፈቲሐክ፡
በሃይማኖት፡ከለልክነ፤ ዘኢይርሕቅ፡እምአግብርቲሁ፡ወትረ፡ዘምስሌ
ሆሙ፡ይሄሉ፤ ዘኢይጸመም፡ለዘበፍርሀት፡ወበረዓድ፡ትስእሉ፡ነፍስ፤
እምቅድመ፡ኅሊና፡ነሱ፡ያአምር፡ወእምቅድመ፡ኅሊና፡ይፈትን፡ወዘ
እንበለ፡ንስእሉ፡ይሁብ፡ፍትወተነ፤ ዘእምፈቃዱ፡ይሰምነ፡እለ፡እን
በለ፡ኑፋቄ፡ንጺውዖ፤ ዘኢይትነገር፡ብርሃን፤ ንጉሠ፡ሰፈዊት፡ሰማያት፤
ሰማዒ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ዘሊቃነ፡መላእክት፡ዘዲቤሆሙ፡ያዐርፍ፤ ስ
ምዕነ፡ንስእለክ፡እግዚእ፤ ሀበነ፡በትውክልት፡ቃለ፡ዘኢያረምም = ኪ
ያክ፡ንሌብሐ፤ ኪያክ፡ናእኩት፡ወኪያክ፡ንባርክ፡ወከሙ፡ብክ፡ንጻወን፡

¹ ac. ብነ፡ኅሊና፡ልብነ፡(ጽኑዐ).

ንሕን፡እግብርቲክ፡ንሴብሐክ፡እግዚአ = ሕ''፡ኪያክ፡ንሴብሐ፡እግ
ዚአ = ካ''፡እግዚአ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ስምወን፡ቅዱስ = ለበሃ
ማን፡ኮኖሙ፡ቃለ፤ ለስቡራን፡ምርጉዝ፤ ለዕዉራን፡ብርሃን፤ ወለሐንክ
ሳን፡ፍኖተ፡ወለዘለም፡መንጽሔ፤ እኅዛተ፡ሕማማት፡እግዚአ፡ፈወ
ስከ፡ለጽሙማን፡መፈውስ = ለሞት፡ዘለፍ፡ወለጽልመት፡ሣቀዮ፡ዘገ
ብረ፡ብርሃን፡ፀሓይ፡ዘኢየዐርብ፡ወማኅቶት፡ዘኢይጠፍለ፡ዘዘል፡ያበ
ርሀ፡ዲበ፡ቅዱሳን፤ ወኮሎ፡ተከለ፡ለሰርጉ፡ዓለም፤ በሥምረት፡ፅቁም፡
ገሃደ፡ለኮሎ፡ሠረቀ፡ለሰብእ፡መድኅኒተ፤ መያጢሃ፡ለነፍስ፤ ወኮሎ፡
በዘይደሎ፡አቅደምክ፡ኅልዮ፤ ገባሬ፡መላእክት፤ እበ፡ኮሎ፡ሰርጉ፡ዓ
ለም፤ ሠራሪሃ፡ለምድር፤ ጥበብ፡ወአእምሮ፡እምኦብ፤ ዘሀሎ፡እምቅ
ድም፡ውስተ፡ዓለም፡ተፈነወ፤ ዝሀሎና፡ዘኢይትነሠት፡ወዘኢይተረ
ጉም፡መግፈስ፤ ለዘኢታስተርኢ፡ዚናዊ = ስቡሕ፡አንተ፡ወመንክር፡ስ
ምክ፡ወበእንተ፡ዝንቱ፡ንሕን፡እግብርቲክ፡ንዌድሰክ፡እግዚአ =

ሕ''፡ኪያክ፡ንዌድስ፡እግዚአ = ካ''፡ንሚልስ፡ለክ፡ቅዱስ፡ዘንተ፡
ስብሐተ፡ዘወሀብክን፡ዚአክ፡ሃይማኖተ፡ዘኢይትነሠት፡ወቦቱ፡ገበርክ፡
ለን፡ንማእ፡ማእስራሁ፡ለሞት፤ ዘፈጠርክ፡ኅሊናተ፡ርቱዓተ፡ለእለ፡የእ
ምኑ፡ብክ፡ከመ፡እምሰብእ፡ይኩኑ፡አማልክተ፤ ዘወሀብክን፡በመግፈስ፡
ንኪድ፡ኮሎ፡ኅይሎ፡ለጸላኢ፡ከመ፡ንፍታሕ፡ዘኢይትፈታሕ፤ ፍቅረ፡
ለን፡ኅበ፡አቡክ፡ገበርክ፡ወዐረቀ፡ማእከሌን = ስማዕ፡እግዚአ፡እለ፡ኪ
ያክ፡ይስእሎ፡እግዚኦ፡እለ፡ዘንስእለክ፡ኢንሰተት፡አላ፡በስክየት፡ዲበ፡
ጸላኢ፡ነሀሎ፤ ሀበን፡ዘወትር፡ጸሎተን፤ እምኒጠተ፡ጸላኢ፡ንትዐቀብ = ስ
ማዕ፡ዘለዓለም፡ንጉሥ፤ መዓስበ፡ናዝዝ፤ እንለ፡ማውታ፡ተወክፍ፡ሢሩ
ያን፡በምሕረትክ፡አንጽሕ፡አብዳን፡አጥብብ፡ወሀጉላን፡ሚጥ፤ እለ፡ውስተ፡
ሞቅሕ፡አድኅን፡ወለኮልን፡ኩን፡ጸወን፡እስመ፡ለክ፡እግዚኦ፡አምላክን፡
መንግሥት፡ቡሩክ፡አማን = ካ''፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡የሀሎ፡ምስ
ሌክሙ = ሕ''፡ምስለ፡መግፈስክ = ካ''፡አእኮትዎ፡ለአምላክን =

ሕ''፡ርቱዕ፡ይደሎ = ለክ፡ለኦብ፡ዘኢይማስን፤ መድኅኒ፡ነፍ
ስን፡ወመሠረተ፡ጥበባት፤ ዐቃቤ፡አልባቢን፤ ዘእንተ፡ውስጥ፡ዐይንን፡አብ

ዘእማእሰር፡ ሞት፡ ፈትሐን፤ ዘለምስኪናን፡ ወለልሕዋን፡ ይናዝዘሙ፡ ወ
ለእለ፡ ጸመዉ፡ በመስቀሉ፡ ይባልሕ፤ ነሱ፡ መዐተ፡ ይመይጥ፡ ወያፌስል፡
እምኔን፡ ለእለ፡ ቦቱ፡ ተወክልን፤ ዘንቢያት፡ ወሐዋርያት፡ አእኩቱክ፡ በኅ
ቡእ፤ ኪያክ፡ ንዌድስ፡ እግዚእ፡ ወንሴብሐክ፡ ከሙ፡ ለቢወን፡ ብክ፡ ናዕርፍ፡
በማኅደረ፡ ሕይወት፡ እንዘ፡ ንገብር፡ ፈቃደክ፤ ሀበን፡ ንሑር፡ በትእዛዝክ፡
ወነሱ፡ እግዚእ፡ በምሕረትክ፡ ሐውጽ፡ ንኡሳን፡ ወዐቢያን፤ መኩንን፡ ወ
ሕዝበ፤ ኖላዌ፡ ወመርዔቶ፤ እስመ፡ ዚእክ፡ መንግሥት፤ ቡሩክ፡ እግዚእ፡
አምላክን = ስብሐት፡ ለአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ እምቅድመ፡
ዓለም፡ ይእዘኒ፡ ወዘልፈኒ፡ ለዓለም፡ ወለትውልደ፡ ትውልድ፡ ዘኢየሳ
ልቅ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን = ካ፡ ጸጋ፡ ዘእግዚእን፡ የሁሉ፡ ምስሌ
ከሙ = ሕ፡ ምስለ፡ መንፈስክ = ካ፡ ንሰብሐ፡ ለአምላክን =

ሕ፡ ርቱዕ፡ ይደሉ = ካ፡ አጽንዑ፡ ኅሊና፡ ልብከሙ፡

ሕ፡ ብን፡¹ ኅብ፡ እግዚአብሔር፤ አቡን፡ ዘበሰማያት፤ አቡን፡ ዘበሰማያት፤
አቡን፡ ዘበሰማያት፤ ኢታብኣን፡ እግዚእ፡ ውስተ፡ መንሱት = ካ፡ እ
ግዚአብሔር፡ አብ፡ ወሃቤ፡ ብርሃን፡ ዘለነሱ፡ ኅይል፡ ወለነሱ፡ ነፍስ፡ ሐ
ዋጺ፤ ብርሃን፡ ዘእምቅድመ፡ ዓለም፤ ኅታሜ፡ መራሔ፡ ሕይወት፡ ወበ
ቋዒ፡ ተድላ፡ ዘኢይመውት፤ ዘአውግእክን፡ እምዕቅፍተ፡ ጽልመት፡ ወብ
ርሃን፡ ዘኢይትረከብ፡ ጸኅክን፤ ዘእማእሰር፡ ለእለ፡ የአምኑ፡ ብክ፡ ፈቲሐክ፡
በሃይማኖት፡ ከለልክን፤ ዘኢይርሕቅ፡ እምእግብርቲሁ፡ ወትረ፡ ዘምስሌ
ሆሙ፡ ይሂሉ፤ ዘኢይጸመም፡ ለዘበፍርሀት፡ ወበረዓድ፡ ትስእሉ፡ ነፍስ፤
እምቅድመ፡ ኅሊና፡ ነሱ፡ ያአምር፡ ወእምቅድመ፡ ኅሊና፡ ይፈትን፡ ወዘ
እንበለ፡ ንስእሉ፡ ይሁብ፡ ፍትወተን፤ ዘእምፈቃዱ፡ ይሰምዕን፡ እለ፡ እን
በለ፡ ኑፋቄ፡ ንጺውያ፤ ዘኢይትነገር፡ ብርሃን፤ ንጉሠ፡ ሰራዊተ፡ ሰማያት፤
ሰማዔ፡ ስብሐተ፡ ማሕሌት፡ ዘሊቃን፡ መላእክት፡ ዘጺቤሆሙ፡ ያዐርፍ፤ ስ
ምዕን፡ ንስእለክ፡ እግዚእ፤ ሀበን፡ በትውክልት፡ ቃለ፡ ዘኢያረምም = ኪ
ያክ፡ ንሴብሐ፤ ኪያክ፡ ናእነት፡ ወኪያክ፡ ንባርክ፡ ወከሙ፡ ብክ፡ ንጸወን፡

¹ sc. ብን፡ ኅሊና፡ ልብን፡ (ጽኑዕ)፡

ንሕን፡አግብርቲክ፡ንሴብሐክ፡እግዚአብሔር ሕ፡ኪያክ፡ንሴብሐክ፡እግዚአብሔር ሕ፡እግዚአብሔር፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ስምዐን፡ቅዱስ ለበሃማን፡ከኖሙ፡ቃለ፤ ለስቡራን፡ምርጉዘ፤ ለዕዉራን፡ብርሃን፡ወለሐንክ ሳን፡ፍኖተ፡ወለዘለምጽ፡መንጽሔ፤ እኩዛተ፡ሕማማት፡እግዚአብሔር፡ፈወሰከ፡ለጽሙማን፡መፈውስ ለሞት፡ዘለር፡ወለጽልመት፡ሣቀዮ፡ዘገብረ፡ብርሃን፡ፀሓይ፡ዘኢየዐርብ፡ወማንቶት፡ዘኢይጠፍእ፡ዘዘልፈ፡ያበርሀ፡ዲበ፡ቅዱሳን፤ ወኩሉ፡ተክለ፡ለሰርጉ፡ዓለም፤ በሥምረት፡ዕቁም፡ገሃደ፡ለኩሉ፡ሠረቀ፡ለሰብእ፡መድኅኒተ፤ መያወሃ፡ለነፍስ፡ወኩሉ፡በዘይደሉ፡አቅደምክ፡ኅልዮ፤ ገባራ፡መላእክት፤ አበ፡ኩሉ፡ሰርጉ፡ዓለም፤ ሠራሪሃ፡ለምድር፤ ጥበብ፡ወአእምሮ፡እምአብ፤ ዘሀሉ፡እምቅድም፡ውስተ፡ዓለም፡ተፈነወ፤ ዝሀሉና፡ዘኢይትነሠት፡ወዘኢይተረጉም፡መፃፈስ፤ ለዘኢታስተርኢ፡ዚኖዊ ስቡሕ፡አንተ፡ወመንክር፡ስምክ፡ወበእንተ፡ዝንቱ፡ንሕን፡አግብርቲክ፡ንዊድሰክ፡እግዚአብሔር

ሕ፡ኪያክ፡ንዊድሰክ፡እግዚአብሔር ሕ፡ንጌልስ፡ለክ፡ቅዱስ፡ዘንተ፡ስብሐተ፡ዘወሀብክን፡ዚኦክ፡ሃይማኖተ፡ዘኢይትነሠት፡ወቦቱ፡ገበርክ፡ለን፡ንማእ፡ማእስሪሁ፡ለሞት፤ ዘፈጠርክ፡ኅሊናተ፡ርቱዓተ፡ለእለ፡የአምኑ፡ብክከመ፡እምሰብእ፡ይኩኑ፡አማልክተ፤ ዘወሀብክን፡በመንፈስ፡ንኪድ፡ኩሉ፡ኅይሉ፡ለጸላኢ፡ከመ፡ንፍታሕ፡ዘኢይትፈታሕ፤ ፍቅረ፡ለን፡ኅበ፡አቡክ፡ገበርክ፡ወዐረቀ፡ማእክሌን ስማዕ፡እግዚአብሔር፡እለ፡ኪያክ፡ይስእሉ፡እግዚአብሔር፡ዘንስእለክ፡ኢንሰተት፡አላ፡በስክየት፡ዲበ፡ጸላኢ፡ነሀሉ፤ ሀበን፡ዘወትር፡ጸሎተን፤ እምኒጠተ፡ጸላኢ፡ንትዐቀብ ስማዕ፡ዘለዓለም፡ንጉሥ፤ መዓስበ፡ናዝዝ፤ እንለ፡ማውታ፡ተወክፍ፤ ሚሩያን፡በምሕረትክ፡አንጽሕ፤ አብዳን፡አጥብብ፡ወሀጉላን፡ሚጥ፤ እለ፡ውስተ፡ሞቅሕ፡አድኅን፡ወለኩልን፡ኩን፡ጸወን፡እስመ፡ለክ፡እግዚአብሔር፡አምላክን፡መንግሥት፡ቡሩክ፡አማን ሕ፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡የሀሉ፡ምስሌክሙ ሕ፡ምስለ፡መንፈስክ ሕ፡አእነተም፡ለአምላክን

ሕ፡ርቱዕ፡ይደሉ ለክ፡ለአብ፡ዘኢይማስን፤ መድኅኒ፡ነፍሱን፡ወመሠረተ፡ጥበባት፤ ዐቃቤ፡አልባቢን፤ ዘእንተ፡ውስጥ፡ዐይንን፡አብ

ራህክ፡ወጽልመተ፡ኅሊናን፡በዘዚእክ፡አእምሮ፡ከለልክን፤ አንተ፡ዘተው
ሀበ፡ለሙስና፡ዘትካት፡ብእሴ፡አድኅንክ፡በመስቀሉ፡ለዋሕድክ፡ወሐደ
ስክ፡በዘኢይማስን፤ ዘበስሕተት፡በጠለ፡በትእዛዝክ፡ወበዋተ፡ወልድክ፡
ቤዘውክ፡ወዘተገድፈ፡ኅሠሥክ፤ በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕን፡አግብርቲክ፡
ንሴብሐክ፡እግዚአ = ሕ"፡ኪያክ፡ንሴብሐ፡እግዚአ = ካ"፡ንዌ
ድሰክ፡እግዚአ፡ዘወትረ፡ይሴብሐ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ወዘሊቃን፤ መላ
እክት፡በኢያርምም፡እንበለ፡ዕረፍት፡ውዳሴ፡ስብሐት፡አኩቴተ፡በመ
ሓልይ፡ይሴብሐክ፡እግዚአ፤ ዘፈናክ፡ምክረክ፡ዚእክ፡ቃለ፡ወዚእክ፡
ጥበበ፡ወዘዚእክ፡ሕዋዴ፡ዘሀሎ፡ምስሌክ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እንበለ፡
ይትገበር፤ ዘኢተገብረ፡ቃል፡ዘተርእየ፡በሥጋ፡ለመድኅኒተ፡ትዝምደ፡
ሰብእ፡ወልድክ፡ወፍቁርክ፡እግዚእን፡ኢየሱስ፡ዘአግዐዘን፡እምኦርዑተ፡
ኅጢአት፡በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕን፡አግብርቲክ፡ንዌድሰክ፡እግዚአ =

ሕ"፡ኪያክ፡ንዌድስ፡እግዚአ = ካ"፡ለክ፡ዘእምልብን፡ውዳሴ፡ንሜ
ልስ፡ወሃቤ፡ሕይወት፡እግዚአ፡ሐዋዴ፡ነፍሰ፡ትሑታን፤ መንፈስ፡ምን
ዱበ፡ኢተሀየየ፤ ዘይትዌከፎሙ፡ለእለ፡ይሰደዱ፡ረዳኤ፡ወለእለ፡ውስተ፡
ሠርም፡ይትመንደቡ፡መድኅን፤ ለርኅብን፡ዘይኂሊ፡ወይትቤቀል፡ለግ
ፋዓን፤ ዐርክ፡መሃይምናን፤ መስተናግር፡ለዳድቃን፡ወማኅደር፡ለንጹ
ሓን፡ወለእለ፡በጽድቅ፡ይጺውዕም፡ሰማዒ፤ ለመበለት፡ከዳኒ፡ወባላሒ፡
ለእንለ፡ማውታ፤ ዘይሀብ፡መርሐ፡ርቱዐ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ዘተከላ፡
ላቲ፡ምዕራፈ፡ስብሐተ፡ሃይማኖት፡ጉባኤ፡መንፈስ፡ሀብተ፡ጸጋ፡ወኅ
ይል፤ ለክ፡እንዘ፡ንዌድስ፡ወኢናዐርፍ፡ለዝሉፋ፡በአልባቢን፡ናስተማ
ስል፡አምሳለ፡መንግሥትክ፡ቦቱ፤ በእንቲእክ፡ወበእንተ፡ፍቁር፡ወል
ድክ፡እግዚእን፡ኢየሱስ፡ዘቦቱ፡ለክ፡ስብሐት፡ወእኒዝ፡ለዓለመ፡ዓለም፡
አሜን =

5) Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi.

እኩቴተ፡ ቊርባን፡ ዘቅዱስ፡ ዮሐንስ፡ አፈ፡ ወርቅ ።

ላዕለ፡ ይኩን፡ ኅሊናኸሙ፤ በሰማይ፡ የሀሉ፡ ልብኸሙ፤ አእምሩ፡
ኅበ፡ ዘትቀውሙ፡ ወስምዑ፡ ቃለ፡ ጽድቅ፡ ወእዕምኡ፡ ዜና፡ ሠናዩ ።
ናሁ፡ ንዜኑ፡ በላዊሁ፡ ለአብ፡ ዘሀሉ፡ እምቅድመ፡ ይትፈጠር፡ ዓለም፡ ወይ
ሄሉ፡ እስከ፡ ለዓለመ፡ ዓለም ፤ አልቦ፡ እምቅድሜሁ፡ ወአልቦ፡ እምድኅ
ሬሁ፡ ወአልቦ፡ ዘከማሁ፡ ወአልቦ፡ ዘያእማር፡ ዘከመ፡ እር፡ ውለቱ፤ ዘው
እቱ፡ ሀልው፡ እምቅድመ፡ ዘሉ ። እምቅድመ፡ ይትረበባ፡ ሰማያት፡ ወእ
ምቅድመ፡ ያስተርኢ፡ ገጸ፡ የብስ፤ እምቅድመ፡ ይኩኑ፡ አድባሬት፡ ወእ
ምቅድመ፡ ይትረሐብ፡ ኑኅ፡ አየሬት፡ ሀልው፡ ውለቱ፡ በሀላዊሁ ። እም
ቅድመ፡ ይዕምቁ፡ ቀላያት፤ እምቅድመ፡ ይፍልሑ፡ አንቅዕተ፡ ማያት፡ ወ
እምቅድመ፡ ያንባሕብሑ፡¹ ሓይዝተ፡² አፍላግ፡ ሀልው፡ ውለቱ፡ በሀላ
ዊሁ ። እምቅድመ፡ ይንፍኑ፡ ነፋሳት፡ ወእምቅድመ፡ ያንበስብስ፡ ፀዓዕ፡
ወእምቅድመ፡ ይትመልኑ፡ መባርቅት፡ ወእምቅድመ፡ ይድምዕ፡ ነጐድ
ዓድ፤ እምቅድመ፡ ይስሐው፡ ግዘፈ፡ ደመናት፡ ሀልው፡ ውለቱ፡ በሀላ
ዊሁ ። እምቅድመ፡ ይትጋውሑ፡ ብርሃናት፡ ወእምቅድመ፡ ይንጠላዕ፡
ጽልመት፤ እምቅድመ፡ ይብራህ፡ ብርሃነ፡ መዓልት፡ ወእምቅድመ፡ ይትሀ
ደም፡ ሌሊት፡ ሀልው፡ ውለቱ፡ በሀላዊሁ ። እምቅድመ፡ ይስፍን፡ ፀሓይ፡

¹ scriptum ያንበሐብሑ፡

² pro ወሓይዝተ፡

በኩሳ፡መዓልት፡ወእምቅድመ፡ይምልክ፡ወርሳ፡በኩሳ፡ሌሊት፡ሀ፡ው፡
 በሀ ። እምቅድመ፡ይትባረዱ፡ከዋክብት፡ወእምቅድመ፡ይትሐወሱ፡መ
 ናፍስት፡ወእምቅድመ፡ይትፈጠሩ፡መላእክት፡ሀ፡ው፡በሀ ። እምቅ
 ድመ፡ነፍስ፡ነባቢት፡ወእምቅድመ፡ሥጋ፡መዋቲት፡ወእምቅድመ፡
 ነፍሱ፡ፍጥረት፡ዘነቡእ፡ወዘክሡት፡ዘመልዕልት፡ወዘመትሕት፡ሀ፡ው፡
 በሀ ። እምቅድመ፡ጊዜ፡ወሰዐት፡ወእምቅድመ፡ለያልይ፡ወዕለታት፤ እ
 ምቅድመ፡አውራሳ፡ወዓመታት፡ወእምቅድመ፡መዋዕል፡ወአዝማናት፡
 ሀ፡ው፡በሀ ። ስብሐቲሁ፡ዘእምሳቤሁ፡ወውዳሌሁ፡እምዚአሁ፡ምሉእ፡
 ወፍጹም፡ብዕለ፡ጸጋሁ ። ንንግር፡እንክ፡ዕበየ፡ምሕረቱ፡ዘተዐውቀ፡በላ
 ዕሌን፡ዘኢይትጐለቀ፡ወዘኢይሰፈር ። ወዕበ፡ዐለውን፡ትእዛዘ፡በምክረ፡
 ከይሲ፡ርጉም፡ወዓእን፡እምገንተ፡ተድላ፡ውስተ፡መስና ፤ እምሕይወት፡
 ውስተ፡ሞት ፤ እምግዕዛን፡ውስተ፡ግብርናት ፤ ወተቀንይን፡ለኦርዑተ፡
 ጎጢአት ። ውእቱስ፡ኢጎደገን፡ወኢተሀየየን፡ለተግባሩ፡ወኢተቀየመን፡
 በጎጣውኢን፡ፍጹመ፡ንማስን፡በከመ፡አበስን፡ሎቱ፡አላ፡አፍቀረን፡ወ
 ሐወጸን ፤ መሐረን፡መሀከን፡ወተሣህለን፡ወአንገፈን፡እምእደ፡ዘይቀንየን ።
 ፈንወ፡ለን፡ወልዶ፡መድኅን፡ወመቤዝወ፡መልአክ፡ምክሩ፡የማኑ፡እደ፡
 መዝራዕቱ፡ጎይሉ፡ወጥበቡ፡ብዕለ፡ጸጋሁ ፤ ወቦቱ፡ገብረ፡ነፍሱ፡ዘፈ
 ቀደ፡ለእለ፡¹ ውስተ፡ዝንቱ፡ዓለም ። ለእለ፡ጎረየ፡ኪያሆሙ፡ጸውዐ ፤ ለ
 እለ፡ጸውዐ፡ኪያሆሙ፡አፍቀረ ፤ ለእለ፡አፍቀረ፡ኪያሆሙ፡አክበረ ፤ ለ
 እለ፡አክበረ፡ኪያሆሙ፡አጽደቀ ፤ ለእለ፡አጽደቀ፡ኪያሆሙ፡ሠርዐ፡
 ከመ፡ይኩኑ፡ትርሒተ፡ወልዱ ። ወቦቱ፡አስተጋብእን፡እምዝርወት፡ው
 ስተ፡እንተ፡ተዐቢ፡ሃይማኖት፡ወረሰየን፡ሕዝበ፡ጉቡአ፡ወአቅረበን፡ጎ
 ቤሁ፡ለስባሐሁ፡ወጸሐፈ፡አስማቲን፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ሕይወት፡ከመ፡
 ይኩን፡ተዝክሮሙ፡በቅድሚሁ፡ለለጃጃለሙታን፡ወለሕያዋን ። ዲ፡²
 ብጹዕ ።³ ንዚኑ፡ካዕበ፡ሀላዊሁ፡ለዋሕድ፡ዘከመ፡እፎ፡ውእቱ፡ወዘ

¹ scriptum እላ፡ ² i. e. ይብል፡ዲያቆን፡ ³ i. e. በእንተ፡ብ
 ጹዕ፡ al.; sequitur commemoratio nominum e diptychis, vid. Can. Lit. gener.
 in N. T. Romano f. 164, c. 2.

ከመ፡እፎ፡ርድቱ፡ወዘከመ፡እፎ፡ልድቱ ። መጽሐ፡እንዘ፡ኢይወፅእ፡እ
 ምእቡሁ፤ ወረደ፡እንዘ፡ኢይትፈለጥ፡እምህላዌሁ፤ ነገደ፡እንዘ፡ኢይትበ
 ዐድ፡እምሥላሴሁ፤ አጽነነ፡እንዘ፡ኢይዘር፡እምድማሬሁ፤ ጎደረ፡ውስተ፡
 ወለተ፡ሥጋ፡እንዘ፡ኢየዐርቅ፡እመንበሩ ። እ፡ትነ¹ ተፀንሰ፡
 በከርሥ፡እንዘ፡ኢይትጋባእ፡እምነሉሄ፡ምልክቱ፤ ተዐቅረ፡ውስተ፡ማ
 ሕፀን፡እንዘ፡ኢየሐጽጽ፡በላዕሉ፤ ወተወልደ፡እንዘ፡ኢይትዌሰክ፡በታ
 ሕቱ ። ጽ² ኮነ፡ሰብአ፡ፍጹሙ፤ ዘእንበለ፡ኅጢአት፡ወአስተር
 አየ፡ከመ፡ገብር፡እንዘ፡ይገብር፡ከመ፡እግዚአብሔር፡በከመ፡ስምዐ፡
 ኮኑ፡ሰባክያን፡ወንጌሉ ። ንነ³ እምኅበ፡አቡሁ፡ተሰብሐ፡ወእ
 ምኅበ፡መላእክት፡ተአኩተ፤ እምኅበ፡ሰብእ፡ተወደሰ፡ወእምኅቤሁ፡ተቀ
 ደሰ፤ ወመልእ፡ሰማያተ፡ወምድረ፡ቅድሳተ፡ሰብሐቲክ ። ወዘልፈ፡እንክ፡
 ንሕነኒ፡ኢናዐርፍ፡በአልባቢን፡ናነብብ፡ቅድሳተ፡ሰብሐቲክ፡ወንጸርኅ፡እ
 ንዘ፡ንብል፡ቅዱስ ። ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡አንተ፡ዘበአማን፡ኢየሱስ፡
 ክርስቶስ፡ዘትትዌደስ፡እምአፈ፡ነሉ፡ወለነሉሙ፡ቅዱሳኒክ፡በሠናያ
 ቲክ፡ወሀብከሙ፡ከመ፡ይኩኑ፡ቅዱሳን፡እንተ፡ይእቲ፡ቅድሳቱ፡እንተ፡
 ኢትትነሠት፡ወኢትማስን፤ ዘዐይን፡ኢርእየ፡ወእዝን፡ኢሰምዐ፤ ውስተ፡
 ልበ፡ሰብእ፡ዘኢተኅለየ፤ ዘእስተዳለወ፡ለእለ፡ያፈቅርዎ ። ለአርዳኢሁ፡
 ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲሁ፡ንጹሓን፡አርአዮሙ፡ሥርዐተ፡ምስጢር፡ዘቀ፡
 ርባን ። ነሥኡ፡ኅብስተ፡በእደዊሁ፡ቅዱሳት፡ወብጽዓት፡ወንጹሓት፡እለ፡
 እንበለ፡ርስሐት፤ እንቃዕደወ፡ሰማየ፡ኅቤክ፡ኅበ፡አቡሁ፡እግዚአብሔር፡
 ወእግዚአ፡ነሉ፡ዘመልዕልተ፡ነሉ ። አእኩተ፡ባረክ፡ወፈተተ፡ወወሀ
 ቦሙ፡ወይቤሉሙ፡ዝውእቱ፡ሥጋየ፡መብልዐ፡ጽድቅ፡ዘበአማን፡ዘበ
 ልዐ፡እምኒሁ፡ቦሕይወተ፡ዘለዓለም፤ ንሥኡ፡ብልዑ፡እምኒሁ፡ነሉ
 ከሙ ። ወከማሁ፡ጽዋዐኒ፡ቶስሐ፡ማየ፡ወወይነ፤ አእኩተ፡ባረክ፡ወቀ
 ደሰ፡ወወሀቦሙ፡ወይቤሉሙ፡ዝውእቱ፡ደምየ፡ስቲ፡ሕይወት፡ዘበአ

¹ i. e. ይብል፡ዲያቆን፡እለ፡ትነብሩ፡ተንሥኡ፡² ይብል፡ዲያቆን፡ውስተ፡ጽባሕ፡ነጽሩ፡ ³ ይብል፡ዲያቆን፡ንነጽር፡

ማን፡ ዘሰትየ፡ እምኔሁ፡ ቦሕይወተ፡ ዘለዓለም፤ ንሥኡ፡ ስትዩ፡ እምኔሁ፡
 ነሉልክሙ፡ ተአምር፡ ውለቱ፡ ለክሙ፡ ወለእለ፡ እምድኅሬክሙ፡ ወከ
 መዝ፡ ግብሩ፡ ተገነዘርየ፡ እስከ፡ ሶቦ፡ እመጽእ፤ ወሶቦሂ፡ ትትጋብኡ፡ በስ
 ምየ፡ ዜንጢ፡ ሞትየ፡ ወትንሣኤየ፡ ወዕርገትየ፡ ውስተ፡ ሰማያት፡ ወንሕ
 ነኒ፡ እለ፡ ተጋባእነ፡ ንዜኑ፡ ሞቶ፡ ለዘ፡ ኢይመውት፤ ንዜኑ፡ ሕማሞ፡ ለዘ
 ኢየሐምም፡ በይእቲ፡ ሌሊት፡ እንተ፡ ባቲ፡ ረፈቀ፡ ምስለ፡ አርዳኢሁ፡
 መጠወ፡ ነፍሶ፡ ለሞት፡ በፈቃደ፡ አቡሁ፡ ወበሥምረተ፡ ርእሱ፡ አኅዝዎ፡
 ለአኃዜ፡ ነሉ፤ አሰርዎ፡ ለመላኬ፡ ነሉ፡ ወኅመይዎ፡ ለወልደ፡ አምላክ፡
 ሕያው፤ ሰሐብዎ፡ በመዐት፡ ወተለዎሙ፡ በፍቅር፡ ወወሰድዎ፡ እንዘ፡ የ
 ሐውር፡ ድኅሬሆሙ፡ ከመ፡ በግዕ፡ የዋህ፡ ዘኢይነብብ፡ በቅድመ፡ ዘይቀ
 ርዎ፡ አቀምዎ፡ ውስተ፡ ዐውድ፡ ለዘ፡ ሎቱ፡ ይቀውሙ፡ ሊቃነ፡ መላእ
 ክት፡ በፍርሀት፡ ወበረዓድ፤ አርስሕዎ፡ ለዘየኅድግ፡ ኅጢአተ፡ ወኩንዎ፡
 ለመኩንነ፡ መኳንንት፤ አስተቀጸልዎ፡ አክሊለ፡ ዘሦክ፡ ዘያስተቂጽሎሙ፡
 ጌራ፡ ለሱራፌል፤ አልበስዎ፡ ከለሜዳ፡ ዘለይ፡ ለተሳልቆ፡ ለዘ፡ ያለብሶሙ፡
 ሞጣሕተ፡ ግርማ፡ ለኪሩቤል፡ ገብር፡ እኩይ፡ አጽንዐ፡ እደሁ፡ ወጸፍዮ፡
 ገጸ፡ ለዘይሌወሩ፡ እምቅድመ፡ ገጹ፡ ኪሩባዊያን፡ በአክናፈ፡ እሳት፡ እንዘ፡
 ይትገለበቡ፡ አስተብረኩ፡ ቅድሜሁ፡ እንዘ፡ ይዘነጉጉዎ፡ ለዘ፡ ሎቱ፡ ይ
 ሰግዱ፡ ሰፊዊተ፡ መላእክት፡ በዐቢይ፡ ድንጋጂ፡ አትሕትና፡ ዘመጠነዝ፡
 ትሕትና፤ አትዕግሥት፡ ዘመጠነዝ፡ ትዕግሥት፤ አኦርምሞት፡ ዘመጠነዝ፡
 አርምሞት፤ አኒሩት፡ ዘመጠነዝ፡ ኒሩት፤ አፍቅር፡ ዘመጠነዝ፡ ፍቅር፤
 አኦፍቅርተ፡ ሰብእ፤ ፍቅር፡ ሰሐቦ፡ ለወልድ፡ ኅያል፡ እመንበሩ፡ ወአብ
 ጽሖ፡ እስከ፡ ለሞት፡ ሰቀልዎ፡ ከመ፡ እቡስ፡ ለዘ፡ አልቦ፡ አበሳ፡ ውኑለ
 ቀዎ፡ ምስለ፡ ጊጉያን፡ ለገባሬ፡ ሕይወት፡ አኦእዳው፡ እለ፡ ለሐኳሁ፡ ለ
 አዳም፡ ተቀነዋ፡ በቅንዋተ፡ መስቀል፤ አኦእጋር፡ እለ፡ አንሶሰዋ፡ ውስተ፡
 ገነት፡ ተቀነዋ፡ በቅንዋተ፡ መስቀል፤ አኦፍ፡ ዘነፍሳ፡ ውስተ፡ ገጹ፡ ለአዳም፡
 መንፈስ፡ ሕይወት፡ ብሔኢ፡ መጊፀ፡ ዘምስለ፡ ሐሞት፡ ሠረበ፡ አይ፡ አፍ፡
 ወአይ፡ ከፍፍር፡ ወአይ፡ ልሳን፡ ዘይትናገር፡ ሕማማቲሁ፡ ለዋሕድ፡ ልብ፡
 ይትከፈል፡ ወኅሊና፡ ይዘበጥ፡ ወነፍስ፡ ትጌግጽ፡ ወሥጋ፡ ይደክም፡ ሶቦ፡

ይትነገር፡ሕማማቲሁ፡ለፍቁር = ሞተ፡ዘኢይመውት፡ሞተ፡ከመ፡ይስ
 ዐር፡ለሞት፡ሞተ፡ከመ፡ያሕይዎሙ፡ለሙታን = ብክይዎ፡ወላሕውዎ፡
 አለ፡ታፈቅርዎ = ዩዩዩ፡አማኑኤል፡አምላክነ፤ ዩዩዩ፡ኢየሱስ፡መድ-
 ኅኒነ፤ ዩዩዩ፡ክርስቶስ፡ንጉሥነ፤ ዩዩዩ፡አውረድዎ፡እምዕዕ፡ዕደው፡
 ጻድቃን፡ወአምጽኤ፡አፈዋተ፡ከርቤ፡ኅጢአ፡ወልብሰ፡ገርዚን፡ለግን
 ዘተ፡ሥጋሁ = አመ፡ሳልስት፡ዕለት፡ሦጣ፡ለነፍሱ፡ውስተ፡ሥጋሁ፡
 ተንሥኡ፡እሙታን፡ፍጹመ፡እንበለ፡ሙስና፡ወአግዐዘነ፡እምአርዑተ፡
 ኅጢአት፡በይእቲ፡ሥጋ፡ምስለ፡ኅይለ፡መለኮት፡ሰማያተ፡ዐርገ፡ኅበ፡
 ትካት፡ሀላዊሁ = ንስእለክ፡እግዚአ፡ወናስተበቀላህ፡በክመ፡ፈናክ፡ለ
 አርዳኢክ፡ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲክ፡ንጹሓን፡ከማሁ፡ፈኑ፡ላዕሌነ፡መ
 ንፈሰክ፡ቅዱስ፡ዘይቄድስ፡ነፍሰነ፡ወሥጋነ፡ወመንፈሰነ፡ወለክ፡ይደሉ፡
 ክብር፡ወስብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን = በዚ =¹ ተከከር፡
 እግዚአ፡ኪዳነ፡ቃልክ፡ዘተካየድክ፡ምስለ፡አበዊነ፡ወምስለ፡ሐዋርያ
 ቲክ፡ቅዱሳን፡ከመ፡ትፈኑ፡ላዕሌነ፡መንፈሰክ፡ቅዱስ፡ዘኢይክል፡ዓለም፡
 ነሢአቶ = ወመሀርክነ፡ለነ፡ከመ፡ንጸውዐክ፡እንዘ፡ንብል፡አቡነ፡ዘበሰ
 ማያት፡ይትቀደስ፡ስምክ፡ትምጻእ፡መንግሥትክ = ውእቱ፡ዝኩ፡መን
 ፈሰክ፡ቅዱስ፡ዘኢየሐጽጽ፡ወዘኢይትፈተን፡ይምጻእ፡እምላዕሉ፡እም
 ሰማየ፡ሰማያት፡ልዑል፡ወይባርክ፡ዘንተ፡ኅብስተ፡ወጽዋዐኒ፡ይቀድስ =
 ይረስዮ፡ለዝንቱ፡ኅብስት፡ሱታፈ፡ሥጋክ፡ማሕየዊ፡ወካዕበ፡ይረስዮ፡
 ለዝንቱ፡ጽዋዕ፡ሱታፈ፡ደምክ፡መስተሳህል፤ ይደመር፡ምስለ፡ዝንቱ፡
 ኅብስት፡ወጽዋዕ፡ይኩን፡ለቅድሳት፡ወለአንጽሐ፡እምርስሐት፡ወለትን
 ሳኤ፡እሙታን፡ለርስተ፡መንግሥተ፡ሰማያት፡ወለሕይወት፡ዘለዓለም፡
 አሜን = ጸ፡ፈ =² ሀበነ፡³ በል = ኦዝንቱ፡ምስጢር፡ዘኢ
 ይትፈክር፡⁴ ወዘኢይተረጎም፤ መኑ፡ስሙ፡ወመኑ፡ስመ፡አቡሁ፤ አይቲ፡

¹ ut videtur በዝየ፡ seq. (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 2).² ጸሎተ፡

ፈትቶ፡ (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 4).

³ initium orationis (vid. Can.

Lit. gen. c. 165, c. 4).

⁴ scriptum ዘኢይትፈክር፡

ብሔሩ፡ ወመኑ፡ ያለምር፡ መካነ፡ ብሔሩ ። ኢይክል፡ ጎሊና፡ ልብ፡ አፅ
 ሚቆ፡ ጎልዮ፡ ከመ፡ ይርከብ፡ ምክንያተ፡ ነገር፡ ወይንግር፡ ኩነቶ፡ ኢዘቀ
 ዳሚ፡ ወኢዘደኃሪ ። ውለቱ፡ ዜነወ፡ በእንቲአሁ፡ ወበእንተ፡ አቡሁ፡ በአ
 ምጣነ፡ ንክል፡ ሰሚዐ፡ ከመ፡ አማን፡ ውለቱ፡ መድኅኒነ፡ ዘመጽአ፡ ውስተ፡
 ዓለም፡ በልብስተ፡ ዝንቱ፡ ሥጋ፡ እንተ፡ ነሥአ፡ እምኔነ ። ዝንቱ፡ ውለቱ፡
 ዘንሕነ፡ ንውድ፡ ለመድኅኒትነ፡ በከመ፡ ተሞዐ፡ በቀፊንዮ፡ ለሕይወተ፡
 ነፋሱ፡ ዓለም ። አኩ፡ በከ፡ በከመ፡ ትፊእይዎ፡ ለዝንቱ፡ ጎብስት፡ ይቡሰ፡ ወ
 ብሱለ፡ ዘይትገሰስ፡ ወዘይትለከፍ፡ አላ፡ እሳተ፡ መለኮት፡ ውለቱ፡ ዘያውዲ፡
 ሦከ፡ ጎጢአት፡ በላዲ፡ ውለቱ፡ ዘይበልዕ፡ ዐማዕያነ፡ ውዑይ፡ ውለቱ፡ ዘያ
 ውዲ፡ ኃጥአነ ። አእምሩ፡ ወሕቱ፡ ርእሰክሙ፡ ዑቱኬ፡ ኦሉኅው፡ መሃይ
 ምናን ፤ ለእመቦ፡ እምኔነ፡ ዘቦ፡ ነውረ፡ ውስተ፡ ሥጋሁ፡ ወጎጢአተ፡ ው
 ስተ፡ ነፍሱ፡ ይትገሐሥ፡ ወኢይምጸእ ። ወለእመቦ፡ እምኔነ፡ ዘቦ፡ ቂመ፡
 ውስተ፡ ልቡ፡ ይትከላእ፡ ወኢይቁም ። ወዘሰ፡ እንጽሑ፡ ነፍሱ፡ ወሥጋሁ፡
 ብጹዕ፡ ውለቱ፡ ይምጸእ፡ ወይንሣእ፡ ወይትጋነይ፡ በእንተ፡ ጎጢአቱ፡ እ
 ስመ፡ መሓሪ፡ ውለቱ፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ ። ጸ፡¹ ሣህሉሰ፡ ለእ
 ግዚአብሔር፡ እምዓለም፡ ወእስከ፡ ለዓለም ። ዝኬ፡ ውለቱ፡ ሣህሉ፡ ለእግ
 ዚአብሔር፡ ዘፈነወ፡ ወልዶ፡ ዋሕዶ፡ ዘያኦትት፡ ጎጢአተ፡ ዓለም ። ዝኬ፡
 ውለቱ፡ ሣህሉ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘወሀቦሙ፡ ለካህናት፡ ልሳናተ፡ እሳት፡
 ከመ፡ ይፍትሑ፡ ማእሰረ፡ ጎጢአት ። ወይእዚኒ፡ ፍትሐነ፡ እማእሰሪሁ፡
 ለሞት፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ፡ አቡነ፡ ዘበሰማያት ። እው፡ ጎድጉ፡ ከመ፡
 ይጎድግ፡ ለክሙ፡ እው፡ ስረዩ፡ ከመ፡ ይሰረይ፡ ለክሙ፡ እው፡ ጸልዩ፡ ከመ፡
 ኢትባኡ፡ ውስተ፡ መንሱት ። መንሱትኬ፡ ውለቱ፡ ነሢአ፡ ሥጋሁ፡ በድ
 ፍረት፡ ወተመጥዎ፡ ደሙ፡ ዘእንበለ፡ ፍርሀት፡ እንዘ፡ ቦ፡ ላዕሌሁ፡ ነውረ፡ ጎ
 ጢአት ። ወይእዚኒ፡ በልብ፡ ንጹሕ፡ ወበነፍሱ፡ ቅዱስ፡ ወበሥጋ፡ ጽሩይ፡
 ንቅረብ፡ ለመድኅኒትነ ። ንዑ፡ ንስግድ፡ ወንግነይ፡ ሎቱ ።

¹ ጸሎት፡

6. Regulae Pachomii.

a) *Pars prima.*

በስሙ ሥሉስ፡ ቅዱስ ፤ ሥርዐት፡ ዘኣዘዙ፡ መልአክ፡ እግዚአብሔር፡
 ለኣባ፡ ጳጳሚስ ። በብሔር፡ ዘስሙ፡ ጠርቤንስስ፡ በደወለ፡ ተባይስ፡ ብ
 እሲ፡ ዘስሙ፡ ጳጳሚስ፡ ዘኮነ፡ እምኔሆሙ፡ ለእለ፡ ንጹሐ፡ ሕይወተ፡ ሐይ
 ዉ፡ ወተውህበ፡ ሉቱ፡ ኣእምሮ፡ ወራእዮ፡ መላእክትኒ ፤ ወኮነ፡ ዝብእሲ፡
 ጥቀ፡ መፍቀሬ፡ ሰብእ፡ ወመፍቀሬ፡ ኣኅው ። ወእንዘ፡ ይነብር፡ ውስተ፡
 በኣት፡ ኣስተርአዮ፡ መልአክ፡ እግዚአብሔር፡ ወይቤሉ፡ ዘበእንተ፡ ርእስ
 ከሰ፡ ኣስለጥከ፡ ወትሩረ፡ ንብረተ፡ ትነብር፡ ይእዚ፡ በውስተ፡ በኣት ፤ ወነ
 ንኬ፡ ዓኣ፡ ወኣስተ፡ ጋብእሙ፡ ለንኡሳን፡ ወራዙት፡ ወንበር፡ ወሀሉ፡ ምስሌ
 ሆሙ ፤ ወበከሙ፡ እሁበከ፡ ሥርዐተ፡ ከመዝ፡ መሀሮሙ ። ወመጠዎ፡ ሳ
 ሌዳ፡ ዘብርት፡ ዘጽሑፍ፡ ውስቴቱ፡ ዘይብል ። ኅድግ፡ ለኮሉ፡ ይብላዕሂ፡
 ወይስተይሂ፡ ወበሐሳብ፡ መብልዑ፡ ሀቦሙ፡ ቅኔሆሙ ፤ ወጸዊመሂ፡ ኢት
 ክላእ፡ ወበሊዐኒ፡ ወባሕቱ፡ ከመዝ፡ ኅዩል፡ ለጽኑዓን፡ ሲሲት፡ ወዕቡስ፡
 ለዕቡሳን፡ ወሲሲት፡ ቅኔሆሙ፡ ሀቦሙ ። ወግበር፡ ማኅደረ፡ ውስተ፡ ጀዐ
 ጸድ፡ ወ፫ ውስተ፡ ኣሐቲ፡ ቤት፡ ዮኅድሩ ። ወመብልዎሙ፡ ለኮሉሙ፡
 ውስተ፡ ጀ ። ወይኑሙ፡ እንዘ፡ ኢይሰክቡ፡ ኣላ፡ ከሙ፡ እንተ፡ ኣትራኖስ፡ ዘን
 ድቅ፡ ይግበሩ፡ ደበርቢረ፡ ወውስቴቱ፡ ይነጽፋ፡ ኣልባሲሆሙ፡ ወይሰክቡ፡
 ንቡረ ። ወይልበሱ፡ ለቢጦን፡ ዘሠዕ፡ ወቅናታቲሆሙ፡ ኣዲመ ።¹

¹ Deperdita sunt verba ἕκαστος πῶτων ἐγένετο μετὰ τὴν αἰτίαν εὐλαγαμένῃν
 λευκήν. (ዘብድው).

ወዘእንበሌሃ፡ኢይብልዑ ። ወሶበ፡የሐውሩ፡ውስተ፡ቀርባን፡በሰንበተ፡
 ክርስቲያን፡ይፈትሑ፡ቅናታቲሆሙ፡ወያነብሩ፡ዘባድሂሆሙ፡.....¹
 ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ ። ወሥራዕ፡ሉሙ፡ቀዋብዕተ፡ዘእልቦ፡ዝዕላ፡
 ዘከመ፡ደቂቅ፡ወእዝዝ፡ማዕተበ፡ረስን፡ዘመስቀል፡ዘፒፒፈ፡ውስቲቱ ።
 ወዘዘ፡ሸ ወ፪ማኅበር፡ይኩኑ፡ወለለ፡ማኅበር፡ስምዮሙ፡በሆህያተ፡ጽ
 ርዕ፡እምአልፋ፡ወቤጣ፡ወጋማ፡ወደልጣ፡በበጸታሁ ። ወሶበ፡ይሌአል፡
 ውስተ፡ማኅበር፡ጳጳም፡ቀጻሚ፡² ይብል፡እፎ፡ማኅበሩ፡ለጋማ፡ወእፎ፡
 ሀሉ፡ማኅበሩ፡ለቤጣ፤ አምኖ፡ለሮ፤ ወኩሉ፡በበ፡ጸታሁ፡ወበተእምራሁ፡
 ይትዐወቅ ። ወለየውሃን፡ስምዮሙ፡የውጣ፡ወለፀዋጋን፡ስምዮሙ፡ከ
 ይሲ፡ወከመዝ፡በበ፡ጸታሁ፡ወበበ፡ግዕዙ፡ወሥርዐቶሙ፡ወበበ፡ሕይ
 ወቱ፡ለለ፡ማኅበር፡ሀላዊሁ፡ስምዮሙ ።³ ወባሕቱ፡እለ፡መንፈስ፡ያእ
 ምሩ፡ዘይብል፡መጽሐፍ፡ውስተ፡ውእቱ፡ሳሌዳ ። ወነኪር፡እመ፡
 መጽሐ፡እምካልእ፡ምኔት፡ዘኢኮነ፡ዘከመዝ፡ሥርዐት፡ኢይብላዕሂ፡ም
 ስሌሆሙ፡ወኢይስተይሂ፡ወኢይባእ፡ውስተ፡ምኔቶሙሂ፡ዘእንበለ፡በ
 መንገድ፡እመ፡ተራከቡ ።⁴ ወባሕቱ፡ዘሂ፡መጽእ፡ኅቤሆሙ፡ይንበር፡
 ኢይትወክፍዎ፡ውስተ፡ማኅበሮሙ፡ዘእንበለ፡፫ዓመተ፡ይፈጽም፡ወባ
 ሕቱ፡ይቅንይዎ፡ውስተ፡ግብር፡ወእምዝ፡ፈጺሞ፡፫ዓመተ፡ይባእ ። ወ
 እንዘ፡ይበልዑ፡በቀዋብዕቲሆሙ፡ርእሶሙ፡ይከድኑ፡ከመ፡እኑ፡እኅ
 ዋሁ፡ኢይርእይ፡እንዘ፡የሐይክ ። ወኢይኩን፡ተናግር፡እንዘ፡ይበልዑ፤
 ወአፍእ፡ወኢባዕደ፡እማእድ፡ወጸሕል፡ኢይኔጽር፡ዐይኖሙ ። ወእዝዝ፡
 ኩሉ፡ዕለተ፡ይግበሩ፡ጸሎተ፡፲ ወ፪ ሰርከ፡፲ ወ፪ ወሌሊተ፡፲ ወ፪ ወጊዜ፡
 ተሱዓት፡⁵ .. ወሶበ፡ይበልዑ፡ማኅበር፡ቅድመ፡እምጸሎት፡መዝሙር፡

¹ Graecus habet καὶ μετὰ κουκουλλίου μένου (ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ፡) εἰς ἑπτῶσαν. ² Graecus habet ὅσα ἐν τῷ ἐρωτῶν καὶ φιλοπραγμονεῖν τὸν ἀρχι-

μανδρίτην περί τινος εἰς τοσοῦτον πληθὺς ἐρωτᾷ τὸν δεύτερον ἑαυτοῦ· πῶς ἔχει τοῦ
 ἔλπον τὸ τάγμα, al.; quare emendare licet ማኅበር፡ጳጳም፡ ³ καὶ οὕτως
 κατ' ἀναλογίαν τῆς καταστάσεως τῶν προαιρέσεων καὶ τῶν τρόπων καὶ τῶν βίων
 ἐκάστῳ τάγματι τὸ στοιχεῖον τοῦ γράμματος ἐφαρμόσεις. ⁴ ἐκτός ἂν εἰ μὴ εἰς
 ὁδὸν εὐρεῖται. ⁵ deperditum est ፫ (καὶ ἐνδύτην ὥραν τρεῖς).

ይትነበብ፡አዝዝ ። ወተዋሥላ፡ኢኩሚስ፡ለመልአክ፡እንዝ፡ይብል፡ኅ
 ዳጥ፡እማንቱ፡እላስ፡ጸሎት፤ ወይቤሎ፡መልአክ፡ዘንተ፡አዝዝኩ፡ከመ፡
 ይክህሉ፡ንኡሳንሂ፡በጺሐ፡ወገቢረ፡ዝሥርዐት፡ወኢይተክዙ፡ወፍጹ
 ማንስ፡ኢይፈቅዱ፡ሎሙ፡ሥርዐት፡እስመ፡ለሊሆሙ፡ውስተ፡መኃ
 ድሪሆሙ፡ኩሎ፡ሕይወቶሙ፡ኅደጉ፡ለእግዚአብሔር፡ዘይፈኢ፤ ወእ
 ሎንተስ፡ሠራዕኩ፡ለእለ፡አልቦሙ፡መዓዲ፡ከመ፡እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡
 ይክህሉ፡ገቢረ፡ዘተአዘዙ፡ወይብጽሐ፡ውስተ፡ሕርመት፡ገሃደ፡በብ
 ሩህ፡ገጽ ።

ወብዙኅ፡¹ ምኒታት፡ዘዝሥርዐቱ፡ወደአክሉ፡ዘጀ² ዕደው ። ቀዳሚ፡
 ምኒት፡ዘየዐቢ፡ውእደ፡ለሊሁ፡ይነብር፡ኢኩሚስ፡ወበዕደኒ፡ምኒታት፡
 ወለደ፡... ፫ጀ ሰብአ ።³ ወውስቲቶሙ፡አፍቶኒ፡ዘኮነኒ፡⁴ ዐርከ፡ትካተ፡
 ወውለቱ፡ይእዜ፡ዳግሙ፡ለኢኩሚስ፡ውስተ፡ምኒት፤ ወሕጉ፡⁵ ዘአልቦ፡
 ማዕቀፈ፡ወዕቅፍተ፤ ወይፈን[ው]ዎ፡ብሔረ፡እለ፡ስክንድ[C]ያ፡ይሢጥ፡
 ሎሙ፡ግብረ፡ወይዘቢ፡ሎሙ፡መፍቅዶሙ ። ወቦ፡ካልአተኒ፡ምኒት፡
 ዝማንበር፡[ዘ]፫ጀ ወዘ፫ጀ ። ወብሔረ፡አስጵናስሂ፡ዘእምውስቲቶሙ፡በ
 ጸሕኩ፡⁶ ወርኢኩ፡ምኒታት፡ወረከብኩ፡፫ጀ ሰብአ፡ማንበር ። ወይትቀ
 ነዩ፡ኩሎ፡ኪነ፡ወእምተግባረ፡እደቂሆሙ፡ይገብሩ፡ለምኒታት፡⁷ አንስ
 ትኒ፡ወለቤተ፡ሞቅሕኒ ። ወእለ፡እብሬቶሙ፡ይትነሥኩ፡በነግህ፤ እለሂ፡
 በምንዳድ፡⁸ ውስተ፡አብስሎ፡ወእለሂ፡ውስተ፡አቅርቦ፡ማእድ፡ወያስተ
 ዳል። ወይሠርዐ፡እስክ፡ጊዜሁ፡⁹ ይበጽሕ፡ውስተ፡ውለቱ፡ማእድ፡ኅ
 ብስተ፤ ለምስንያ፤ ምቀረ፡ኤልያስ፡ወጉብነተ፡ዘላህም፡ወአቅሣመ፡ዐ
 ጸድ ። ወቦ፡እለ፡ይበውኩ፡በጄ ሰዐት፡ይበልዑ፡ወቦ፡እለ፡በጄ ሰዐት፡ይ

¹ scriptum ወብዝኅ፡² Gr. habet επτακιςχίλους.³ ἐστὶ δὲ τὸ

πρῶτον καὶ μέγα μοναστήριον ἐνθα αὐτὸς ὁ μακάριος Παχώμιος ὤκει, τὸ καὶ ἄλλα ἀποκνησεν ἀσκητήρια, ἔχον ἀνδρῶν ἀρτίμων χιλίων τριακοσίων.

⁴ Palladius loquitur.⁵ corruptum videtur, an e

ወሕይወቱ፡? ὅν ὡς ἀσκανδαλίστον ἀπο-

στελλουσιν.

⁶ scriptum ለምኒታት፡⁷ scriptum ምንደድ፡⁸ Gr.

habet μέγα τρίτης ὥρας.

በውሑ፡ ወካልእንኒ፡ በሰማኒቱ፡ ሰዐት፡ ይበውሑ፡ ወዐ፡ እለ፡ በ፱ ሰዓት፡
ይበውሑ፡ ወዐ፡ እለ፡ በ፲ ወ፩ ሰዐት፡ ወዐ፡ እለ፡ በምሴት፡ ጥቀ፡ ወዐ፡ እለ፡
በሰኑይ፡¹ በበ፡ ትእምርታተ፡ ሆህያቲሁ፡ ለለ፡ ሰዐቱ፡ ያእምር ።² ከማሁ፡
ቅኔሆሙ፡ በ፡ ዘይትቀንይ፡ ምድረ፡ ወየሐርስ፡ ወዐ፡ ዘንነት፡ ወዐ፡ ዘዐጸደ፡
ሐምል፡ ወዐ፡ ዘይጸርብኒ፡ ወዐ፡ ዘምኅባዝ፡ ወዐ፡ ዘይገልፍኒ፡ ወዐ፡ አስፋ-
ሪዳተ፡ ዐበይተ፡ ዘይገብር፡ ወዐ፡ ዘመሥገርተ፡ ይገብር፡ ወአዲሙ፡ ዐ፡ ዘይ
ሰፊ፡ ወዐ፡ ዘይጽሕፍ፡ ወዐ፡ ዘይፀፍር፡ ሚላቃተ፡ እለ፡ እሙንቱ፡ አስፋሪ
ዳት፡ ደቃቅ፡ ወከሉሙ፡ ያእነግሉ፡ መጻሕፍተ ። ወዐሙ፡ እሉ፡ ም
ኔተ፡³ መጠነ፡ ፱፻ ዘዝ፡ ሥርዐቱሙ፡ ዘእንበለ፡ ዘባድው ። ወመነ
ኮሳት፡ አንስትኒ፡ እሊአሆሙ፡ ማዕዶተ፡ ተከዚ፡ ይነብራ፡ ወዕደዊሆሙኒ፡
ማዕዶተ፡ ለፌ ። ወለእመ፡ ሞተት፡ መነኮሳይት፡ ይገንዛሃ፡ አኃቲሃ፡ መነ
ኮሳት፡ ወገኒዘን፡ ያመጽእሃ፡ ሐይቀ፡ ተከዚ፡ ወየዐድጪ፡ አኅው፡ በራግ
ናት፡ ምስለ፡ ጸበርት፡ ወአዕጼ፡ ዘይት፡ ወያመጽእዋ፡ በመዝሙር፡ ኅቤ
ሆሙ፡ ወይቀብርዋ፡ ውስተ፡ ዝኅሮሙ ። ዘእንበለ፡ ቀሲስ፡ ወዲያቶን፡
ከመ፡ በሕቲቶሙ፡ አልዐ፡ ዘየዐዱ፡ ውስተ፡ ምኔተ፡ አንስት፡ ወዘንተኒ፡
በበ፡ ሰንበተ፡ ክርስቲያን ።

b) *Pars secunda.*

በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ ። ሥርዐት፡ ወትእዛዝ፡
ዘቅዱስ፡ አባ፡ ጳኩሚስ ። ዛቲ፡ ይእቲ፡ ቀዳሚት፡ ሥርዐት፡ እንተ፡ ለሕ
ንጸ ።⁴ ሶበ፡ ትሰምዕ፡ እንዘ፡ ይጸውዑክ፡ ውስተ፡ መዝሙር፡ ፍጡነ፡ ተን
ሥእ፡ ወእንዘ፡ ተሐውር፡ አንብብ፡ እስከ፡ ትበጽሕ፡ ኅበ፡ ፕኅተ፡ ቤተ፡
ክርስቲያን፡ ወእመ፡ አክ፡ ጸሊ ። ወአልዐ፡ ዘይትመየጥ፡ ወይኔጽር፡ እንዘ፡
ይጸልዩ፡ አኅው ። እመዐ፡ ዘተናገረ፡ ወእመ፡ አክ፡ ሠሐቀ፡ በውስተ፡ መ
ዝሙር፡ ይትገሠጽ፡ በቅድመ፡ ምሥዋዕ ። ወእመዐ፡ ዘኅደገ፡ ጸሎተ፡ አ

¹ scriptum ሰሰኑይ፡² ὡς ἕκαστον στοιχείον τῆς ἰδίας ὥραν γυμνάζει.³ deperditum est አንስት፡; Gr. enim habet: τοῦτων ἐστὶ καὶ μοναστήριον
γυναικῶν ὡς τετρακοσίαν.⁴ Versio Lat.: „hoc est principium foundationis“.

ሐደ፡ ዘመዓልት፡ ይትገሠጽ፤ ወእመቦ፡ ዘኅደገ፡ ዘሌሊት፡ ቪጸሎታተ፡ ይ
ትኩነን ። ወአልቦ፡ ዘይፃእ፡ እምቤተ፡ ክርስቲያን፡ እንዘ፡ ይጼልዩ፡ አ
ኅው፡ ዘእንበለ፡ ይስአል ። ወእምድኅረ፡ ወፅአ፡ መዝሙር፡ እንዘ፡ ተአ
ትዉ፡ ውስተ፡ መኃድሪክሙ፡ አንብቡ፡ ዘአጳንገልክሙ፡ እስከ፡ ትበጽሑ፡
ውስተ፡ ቤትክሙ ። ወአልቦ፡ ዘይትገለበብ፡ ርእሶ፡ እንዘ፡ ያነብብ ። ወአ
ልቦ፡ ዘይነጽር፡ እንዘ፡ ይበልፀ፡ አኅው፡ ወአልቦ፡ ዘያወርድ፡ እደሁ፡ ው
ስተ፡ ግእድ፡ እምቅድሙ፡ ዘይልህቆ ። ወአልቦ፡ ዘይዛለፍ፡ ወዘይትናገር፤
ወእመሰ፡ ሠሐቶ፡¹ ይትኩነን ። እመቦ፡ ዘኢመጽአ፡ ውስተ፡ ጸሎተ፡ ግ
እድ፡ ጊዜ፡ ይበልፀ፡ አኅው፡ ይትኩነን፡ ወእመአኮ፡ ጽዉሙ፡ ይእቱ፡ ወ
ኢይብላፅ ። ወእመቦ፡ ዘትፈቅድ፡ በውስተ፡ ግእድ፡ ኢትንብብ፤ ቃሕ
ቃሕ ። ወእምድኅረ፡ ወፃእከ፡ እምኅበ፡ ትበልፅ፡ ኢታብዝኅ፡ ነገረ ። ወአ
ልቦ፡ ዘይወልጥ፡ ርእሶ፡ እንዘ፡ ይበልፅ፡ ውስተ፡ ግእደ፡ አኅው፡ ለዘእብ
ራቱ፡ ከመ፡ ያስተዳልው፡ መብልፀ ።² ለዘይደዊ፡ እኑ፡ አባስ፡ ይግበር፡
ፈቃዶ፡ ኅሢሃ፡ ዘይትፈቀድ ። ወውስተ፡ መካነ፡ አኅው፡ ድዉያን፡ አልቦ፡
ዘይብላፅ፡ ጋርሣ፡ ወይስተይ፡ ወይነ፡ ዘእንበለ፡ ዘይደዊ ። አልቦ፡ ዘያም
ጽእ፡ መብልፀ፡ ድዉያን፡ ውስተ፡ መስነነተ፡ አኅው፡ ኅበ፡ ያበስሉ፡ ሎሙ፡
አላ፡ ይግበሩ፡ ሎሙ፡ ለድዉያን፡ እንተ፡ ባሕቲቶሙ ። ወኢያርፍዱ፡ ው
ሂቦቶሙ፡ ለእለ፡ ይደውዩ ። ወእመቦ፡ ዘመጽአ፡ እምዓለም፡ ከመ፡ ይኩን፡
መነኮስ፡ ይምህርዎ፡ ቅድመ፡ ጸሎተ፡ ወንጌል፡ ወእምዝ፡ ይምህርዎ፡ መ
ዝሙረ፡ ወይንበር፡ እንከ፡ ውስተ፡ ደደ፡ እንዘ፡ ይትጫህር፡ ወይትጫከር፡
ሥርዐተ፡ አኅው፡ ወፅቃጫ፡ ወእምዝ፡ እንከ፡ ያውፅኡ፡ አልባሲሁ፡ ዘኃ
ለም፡ ወያልብስዎ፡ አልባሲ፡ መነኮስ ። ወአልባሲሁሰ፡ ዘኃለም፡ ዘአውፅአ፡
ወእመኒ፡ ባፅደ፡ በቱ፡ ዘኮነ፡ የሀብዎ፡ ለመጋቤ፡

¹ sc. in loco comestionis.² Verba ለዘከ፡ ያመ፡ secundum La-
tinum emendanda videntur ለርእይ፡ vel በዘይርእይ፡ ዘከመ፡ ያስተዳልዉ፡
መብልፀ ።³ Regulae Latinae versionis XVIII—XXVII deperditae sunt,
quamquam in apographo Aethiopico lacunae vestigium nullum superest.

ፍሬ፡ ዘመትሕተ፡ ዕዕ ። ወዝ፡ ትእዛዝ፡ ይዲርዮ፡¹ አልቦ፡ ዘያነብር፡
 ውስተ፡ ቤቱ፡ ወኢምንተኒ፡ ወአልቦ፡ ዘያጠሬ፡ ወኢምንተ፡ ፈድፋድ፡
 እምዘ፡ ይትወሀብ፡ ሎቱ፡ እምኅበ፡ አበዊሁ፡² ዘእንበለ፡ ዘይለብስ፡ ወዝው-
 እቱ፡ ክልኤ፡ ለቢጦናር፡ ወጀከዳን፡ ወዘብድው፡ ዘማእስ፡ ወአሣእን፡
 ወጀቀዋብዕት፡ ወቅናት፡ ወበትር ። ወአልቦ፡ ዘየሐውር፡ ወኢኦይቲኒ፡ ዘ
 ኢያእመረ፡ አባስ ። ወአልቦ፡ ዘይኑም፡ አፍኦ፡ እመንበሩ ። ወአልቦ፡ ዘይ
 ፃእ፡ አፍኦ፡ እምኔት፡ ዘኢያእመረ፡ አባስ ። ወአልቦ፡ ዘይትናገር፡ ምስለ፡
 ካልኤ፡ በመካን፡ በኅበ፡ ይሰክብ ። አልቦ፡ ዘይነጽፍ፡ ውስተ፡ መንበሩ፡ ወ
 ኢምንተኒ፡ እመ፡ ኢኮን፡ ምስሐግ፡ ባሕቲቶ ። ወአልቦ፡ ዘይትቀባእ፡ ሥ
 ጋሁ፡ ዙሎ፡ ዘእንበለ፡ በደዊሁ፡ ወኢይትኅፀብ ። አልቦ፡ ዘይትናገር፡ ም
 ስለ፡ ቢጹ፡ በጽልመት ። ወአልቦ፡ ዘይእኅዝ፡ እደ፡ ካልኤ፡ ወኢኅበ፡ ዘኮነ፡
 ሥጋሁ ። እመ፡ እንዘ፡ ይቀውሙ፡³ ወእንዘ፡⁴ የሐውሩ፡ ነዋኅ፡ ይጎድጉ፡
 ማእከሎሙ፡ መጠን፡ እመት፡ ጀወከማሁ፡ ይግበሩ፡ እንዘ፡ ይነብሩ ። ወአ
 ልቦ፡ ዘይትቀረፅ፡ ርእሶ፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡ አባስ፡ ወአልቦ፡ ዘይቀርፅ፡ መ
 ኑሂ፡ ዘእንበለ፡ ይትአዘዝ ። ወአልቦ፡ ዘይንሣእ፡ ዘኮነ፡ እምኅበ፡ እጉ፡ ዘ
 ኢያእመረ፡ አባስ ። አልቦ፡ ዘይጸዐን፡ ዲቦ፡ አድግ፡ ዕራቁ፡ ምስለ፡ ካልኤ ።
 አልቦ፡ ዘይሐር፡ ውስተ፡ ኪን፡ ከመ፡ ይትቀንይ፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡ አባስ ።
 አልቦ፡ ዘይንሣእ፡ ዘኮነ፡ ንዋየ፡ ከመ፡ ዘአዕቀቦ፡ እስከ፡ ይትሚጠም፡ ዘዚ
 አሁ ። ወአልቦ፡ ዘይትናገር፡ ውስተ፡ ምኅባዝ፡ እንዘ፡ ይገብሩ፡ ኅብስተ፡
 አኅው፡ አላ፡ ያንብቡ፡ እስከ፡ ይፈጽሙ፤ አልቦ፡ ዘይትናገር፡ አላ፡ ይቀ
 ሐቅሑ ። አልቦ፡ ዘይትኅደግ፡ እምውስተ፡ አኅው፡ አመ፡ ሞተ፡ እጉ፡
 ከመ፡ ይፈንዎ፡ እስከ፡ ደብር ። አልቦ፡ ዘየሐውር፡ ቅድመ፡ አባስ ። አልቦ፡
 ዘይጸብር፡ ጽቡረ፡⁵ ዘኢያእመረ፡ አባስ፤ ወኩሎ፡ ዘሶቤሃ፡ ይትገበር፡ ኢይ
 ትገበር፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡ አባስ ። አልቦ፡ ዘየሐውር፡ ውስተ፡ ምኔት፡ እን

¹ scriptum ያዲርዮ፡ Apud Latinum verba ወዝ፡ — ይዲ፡ desunt; at le-
 gitur Regula XXVIII: 'nemo sibi quidquam putet permissum.

² Graece:

παρά τῆς κειμένης.

³ scriptum ይቀውም፡

⁴ legas: ወእመሂ፡ እንዘ፡

⁵ Gr. habet μηδὲς κληρονομίῃ παρὲς τοῦ Πατρός. Aethiops legit κληρονομίῃ.

ስት፡ከመ፡ያንዝኅ፡እኅተ፡እምውስቲቶን፡እመ፡ኢኮነ፡በሕቁ፡ምስለ፡
 ዘሥዩም፡ቀሲስ፡ወእለ፡ይትለክከም = ወእመ፡እንዘ፡ስጡሕ፡ልብስ፡ሠ
 ረቀ፡ላዕሌሁ፡ሥልስ፡ፀሓይ፡እግዚእ፡ልብስ፡ይትኩነን፡በእንቲአሁ፡
 ወይስግድ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ወይቁም፡ኅበ፡ይበልፅ፡አኅው፤ ወእ
 መሂ፡ዘባድው፡ወእመሂ፡አሣእን፡ወእመሂ፡ቅናት፡ወእመሂ፡ባዕደ፡ዘ
 ኮነ፡ይግበሩ፡ሉቱሂ፡ከመ፡ዘቀዳሚ፡ኩነኔ = ዘዘንተ፡ያስትት፡ወኢየዐ
 ቅብ፡ይትኩነን፡ዘእንበለ፡ኩሉ፡ቅሥት፡በእንቲአሁ፡ከመ፡ይረሱ፡እ
 ንተ፡ዘለዓለም፡መንግሥተ =

ካልእ፡ነገር፡ዘቅዱስ፡ኢኩሚስ = ወሀለወት፡እኅቱ፡ዘበሥጋ፡ወኢ
 ፍቀረት፡ምንኩስና፡ወቀረፃ፡ወኢትነታ፡ወጉብረ፡ላቲ፡ማኅደረ፡ለባሕ
 ቲታ፡በማዕዶተ፡ባሕር፡መጠነ፡ምዕራፍ = ወበምክንያተ፡ዚአሃ፡ተጋ
 ብኢ፡ደናግል፡ወመዓስብ፡ወኮና፡ጌራተ፡ፈድፋደ = ወኣልቦ፡ዘየዐዱ፡
 ህየ፡ዘእንበለ፡ዘተሠርዑ፡እምኅበ፡አባ፡ኢኩሚስ፡ሥሩዓን፡ወጌራን፡
 በበዓላተ፡እግዚእነ፡እሙራን = ወእመቦ፡ዘአዕረፈት፡አሐቲ፡እምኔሆን፡
 ይገብራ፡መዝሙረ፡ወያሰረገዋሃ፡በቅድስና፡ወይገንዛሃ፤ ወይትሚጠ
 ውዋ፡በራግናት፡ወይቀብርዋ፡አኅው፡ውስተ፡መክኖሙ፤ ወእሙንቱሂ፡
 ኢይራእዩ፡ገጸን፡ወእማንቱሂ፡ኢይራእያ፡ገጸሙ = ወየአከላ፡ጀወጽ
 ወእሙንቱኒ፡፫ጀወግወይኤዝዘሙ፡ከመ፡ይትዐቀቡ፡ፈድፋደ፡እምር
 እየ፡ገጸን፡ወሰሚዐ፡ቃሉን =

c) *Pars tertia.*

ወካዕበ፡ሥርዐት፡ሣልስ = ቀዳሚ፡ኩሉ፡ኢይደሉ፡በደብር፡ቅ
 ዱስ፡ይኩን፡¹ ወከሕ፡ወከላሕ፡ወጽራኅ፤ ወእመቦ፡ዘገብረ፡ዘንተ፡ይ
 ኩን፡ቀኖናሁ፡እስከ፡ሰሙን፡ዕለት፡ወይስግድ፡በበ፡፫ጀለለዕለት = ለእ
 መቦ፡እማኅበር፡እንዘ፡ሀሉ፡በደብር፡ወወሂኦ፡እምቤተ፡ማኅበር፡ዘበ

¹ scriptum በእንቲአሆሙ፡

² scriptum ኢይኩን፡; in Cod. B:

ቀዳሚ፡ኩሉ፡ኢይኩን፡በደብር፡ቅዱስ፡ወከሕ፡ወከላሕ፡

ልዑ፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ ወዘእንበለ፡ መባሕተ፡ መምህሩ፡¹ ይኩን፡ ቀኖናሁ፡
 በኅብስት፡ ወማይ፡ እስከ፡ ፲ ፅለት፡ ወይስግድ፡ በበ፡ ፪፻ ለለዕለቱ ። ወዘኢ
 ነቅህ፡ ጊዜ፡ መንፈቀ፡ ሌሊት፡ ወዘኢ በጽሐ፡ ኅበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ም
 ስለ፡ አኅው፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ እሙር፡ ይስግድ፡ ፲፻ ወበደእቲ፡ ምሴት፡ ኢ
 ይጥዕም፡ ጸብኅ፡ ወኢ ይስተይ፡ ዘእንበለ፡ ማይ፡ ዕራቁ ።² ወበመዓልትኒ፡
 እለ፡ ሀለጢ፡ ውስተ፡ ደብር፡ ዘኢ መጽሐ፡ ኅበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በጊዜ፡
 ሰዐታት፡ ከማሁ፡ ይግበሩ ። ወለእመ፡ ገብረ፡ ጋእዝ፡ ወተስናን፤ ላኳ፡ ወቀ
 ሥተ፡ እምድኅረ፡ ድራር፡ ወአው፡ እምድኅረ፡ ምሳሕ፡ ይኩን፡ ቀኖናሁ፡
 ፲ ፅለት፡ ወቀርባንሂ፡ ይክልእም ። ወለእመቦ፡ እምአኅው፡ ዘዐረፈ፡ ላዕለ፡
 ካልኡ፡ ሰሚዮ፡³ በዘመደ፡ ፍጥረቱ፡ በዘ፡ ኮነ፡ ከዊኖ፤ እስመ፡ ዐቢይ፡ ጌ
 ጋይ፡ ውእቱ፡ በቤተ፡ ቅዱሳን፤ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በእንተ፡
 ዝንቱ፡ ግብር፡ እንዘ፡ ይትኩነት፡ በእሳት፡ ወተይ፤ ወእንበይን፡ ዝንቱ፡ እቤ፡
 ይጽም፡ ኃይላት፡ ወይስግድ፡ ለለ፡ ዕለቱ፡ በበ ፪፻፡ ወጸሙሂ፡ ይኩን፡ በኅ
 ብስት፡ ወማይ፡ ወኢ ይትመጠው፡ ቀርባን፡ ወኢ ይቅልሉ፡ ሎቱ፡ ግሙራ፤
 እስመ፡ ፈለጠ፡ ወዘረወ፡ አባግዑ፡ መርኄቱ፡ ለክርስቶስ ። ወለእመቦ፡ ዘኢ
 ዕረፈ፡ እምአኅው፡ ይፍትሕም፡ ለለዕለቱ፡⁴ በጊዜ፡ ዕጣን፤ ወበ ኃይላት፡
 ይትጋብኡ፡ ዘሉሎ፡ ቅዱሳን፡ በጊዜ፡ ንዋም፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
 ወይትክፈሉ፡ ካህናት፡ ዕጣን፡⁵ ወዲያቆናት፡ ወዘሉሎ፡ አበው፡ ቅዱሳን፡
 ወይስግዱ፡ ሎቱ፡ ለዘሞተ፡ በአምጣን፡ ኅይሉሎ፡ ወእምዝ፡ ይክዐጢ፡
 አንብሦሙ፡ ላዕለ፡ ዕጣን፡ ወይዕጥኑ፡ እንዘ፡ ይተግሁ፡ ዘላ፡ ሌሊት፤ እ
 ስመ፡ ረከብኩ፡ ዘይብል፡ ይክውን፡ ከመ፡ ሕፃን፡ አመ፡ ይቀውም፡ ቅድመ፡
 ፈጣሪ፤ ወለእለሂ፡ ጸለዩ፡ ይክውኖሙ፡ ዐቢይ፡ ዐስበ ።⁷ ወለእመቦ፡
 ዘአጥረዩ፡ ንዋዩ፡ በቤተ፡ ማኅበር፡ እስከ፡ መርፍእሂ፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡⁸
 መምህሩ፡ ወይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፶ መዓልት፡ በጸመ፡⁹ ሠሉስ፡ በኅብስት፡

¹ Verba ዘ፡ ደ፡ ወዘ፡ መ፡ መ፡ desunt in B.

² ባሕቲቱ፡ B.

³ ወሰመዮ፡ B.

⁴ ለቤተ፡ B.

⁵ ለለዕዕቱ፡ A.

⁶ ዕጣን፡ AB.

⁷ Verba ወለእለሂ፡ — ዐስበ፡ desunt in B.

⁸ ያእምር፡ deest in A.

⁹ በጸም፡ A.

ወማይ፤ ወለውእቱሂ፤ ንዋይ፤ ይግድፍዎ፤ ለማጎበር፤ ወሰጊድሰ፤ ይትመ
ክዐብ፤ ሎቱ፤ ይደ።

ወበእንተህ፤ ግብር፤ እስመ፤ አርአየኒ፤ እግዚአብሔር፤ በውስተ፤ ሰ
ማይ፤ ምግባረ፤ እሉ፤ ሕርቱማን፤ ወለእለ፤ ከማሆሙ፤ ካልአን ። ወር
ኢኩ፤ ፎማጎበረ፤ እኩያን፤ ፩ማጎበረ፤ አዝእብት፤ ወካልእ፤ ማጎበረ፤ ከለ
ባት፤ ወሣልስ፤ ማጎበረ፤ ተኩላት፤¹ ወራብዕ፤ ማጎበረ፤ ቄናጽል፤ ወኃምስ፤
ማጎበረ፤ አጣሊ ። ወካዕበ፤ አርአየኒ፤ ፎማጎበረ፤ ካልአን፤ ሠናያን፤ ፩ማ
ጎበረ፤ አባግዕ፤ ወካልእ፤ ማጎበረ፤ አርጋብ፤ ወሣልስ፤ ማጎበረ፤ ግዕነት፤
ወራብዕ፤ ማጎበረ፤ አንሃብ፤² ወኃምስ፤ ማጎበረ፤ ወይጠላት ።³ ወእቤሎ፤
ፈክር፤ ሊተ፤ ቀዳሚያን፤ ወይቤለኒ፤ ስማዕ፤ በእህነ፤ ልብክ ። አዝእ
ብትስ፤⁴ እሉ፤ ይትሚሰሉ፤ ዘርኢክ፤ እሉ፤ እሙንቱ፤ መነኮሳት፤ እለ፤ ይነ
ብሩ፤⁵ ምስለ፤ አኅው፤ ማጎበረዊያን፤ ስሞሙ፤ ወባሕቱ፤ በእምሳለ፤ ዝእብ፤
ምግባርሙ ። መዓልተ፤ ይውዕሉ፤ ጽጂማን፤ ምስለ፤ አኅው፤ ቅዱሳን፤
ወመሲዮ፤ ጊዜ፤ ንዋም፤ ህዩንተ፤ ትጋህ፤ ዘሌሊት፤ ይወዕሉ፤ በጽልመት፤
ከመ፤ ዝእብ ። ወዩሐውር፤ ውስተ፤ ምኒተ፤ መበሊታት፤ ለፍትወተ፤ ክር
ሦሙ፤ ወጸጊቦ፤ ይመሥጥ፤ አባግዕተ፤ ክርስቶስ፤ ነጻይተ፤ አእሚር፤ እ
ንተ፤ ይዜሙ፤⁶ ብእሲተ፤ መነኮሳይት፤ ዘከማሁ፤ ወይሠገር፤ ባቲ፤ ለሐመረ፤
ነፍሱ፤ ዘለግለም፤ ወይሰበር፤ ከንፈ፤ ምንኩስናሁ ። አሌ፤ ሎቱ፤ ለእመ፤ ኢ
ተመይጠ፤ በንስሓ፤ ስብሐት፤ ለክርስቶስ፤ ዘወሀበ፤ ንስሓ፤ ለስርየተ፤ ጎጢ
አት ። ወዳዲ፤ ማጎበረ፤ ከለባት፤ ዘርኢክ፤ እሉኒ፤ መነኮሳት፤ እሙ
ንቱ፤ እንዘ፤ ይነብሩ፤ ውስተ፤ ማጎበር፤ እለ፤ አጥረዩ፤ ንዋዩ፤ በርእሶሙ፤⁷
እመሂ፤ ዐቢዩ፤ አው፤ ንኡስ፤ ወእመሂ፤ አምትንተ፤ አው፤ መስፌ፤ አው፤
መርፍኢ፤ ዘእንበለ፤ መባሕተ፤ መምህርሙ ። ኮኑ፤ ከመ፤ ከለባት፤ እስመ፤
ከልብ፤ ኢዩጎድግ፤ ኩሉ፤ ዘረከበ፤ እመሂ፤ ኩስሐ፤ አው፤ አንጸዋ፤ አው፤
ደጎብያ፤⁸ ወኩሉ፤ ዕፅያተ፤ ወአልቦ፤ ምንተኒ፤ ዘይሚንን ። ወእሙንቱሂ፤

¹ ተኩላት፤ B.² ንህብ፤ B.³ ወይጠል፤ B.⁴ A et B.⁵ ይትሚሰሉ፤ B.⁶ A et B.⁷ ዶንብያ፤ A.

መንኮሳት፡በእንተ፡ውእቱ፡ምግባሮሙ፡ተመሰሉ፡ከመ፡ከለባት ።
 ወዓዲ፡እለ፡ርእከ፡ማኅበረ፡ተኩላት፡ወእመንቱሂ፡መንኮሳት፡እመ-
 ንቱ፡እለ፡ይውዕሉ፡ውስተ፡ንዲው፡ነገር፡እንዘ፡ይነት፡በመጥባሕተ፡
 ልሳኖሙ፡ሥጋ፡ቢጸሙ፡ከመ፡እንተ፡ተኩላት፡እንዘ፡ያኅብሩ፡ነገረ፡ላ
 ዕለ፡መምህሮሙ፡አው፡ላዕለ፡ቢጸሙ፡ከመ፡ዘይነቁ፡ተኩላ፡ወይጼ
 ውዕ፡አብያጺሁ፡ለቀቲለ፡እንስሳ፡ከማሁኬ፡እሉኒ፡ቀታልያን፡ነፍሰ፡ሰ
 ብእ፡¹ በልሳኖሙ ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአርአያ፡ተኩላተ፤² ውብ
 ጹዕ፡ብእሲ፡ዘከህለ፡አምሥጦ፡እምዝንቱ፡ነኅኔ፡ዘዘከርን ። ወማ
 ኅበረ፡ቄናጽልሂ፡እሉ፡እመንቱ፡መንኮሳት፡እለ፡ይትሟሰሉ፡ማኅበራ-
 ዊያን፡እንተ፡አፍላሆሙ፡ወእንተ፡ውስጦሙሰ፡ከመ፡ቄናጽል ። ወይ
 በልዑ፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡ወቄናጽልሰ፡ቦሙ፡ልማደ፡ይበልዑ፡እንተ፡
 ባሕቲቶሙ፡ኩሉ፡ዘረከቡ፡ወኢየኅብሩ፡ለበሊዕ፡እስመ፡ሥሁዓን፡
 ጥቀ፡ለበሊዕ፤ ወከማሁ፡እሉሂ፡መንኮሳት፤ ቦእለ፡ይበልዑ፡ወዲሁሙ፡እ
 ምቤተ፡ማኅበር፡ወቦ፡እለ፡ይበልዑ፡እምቅድመ፡ይባኡ፡ቤተ፡ማኅበር፡
 እንተ፡ባሕቲቶሙ፡፩፩³ ምስለ፡ሰይጣን፡ፍቁሩ ። ወእንበይን፡ዝንቱ፡ተ
 መሰሉ፡በአርአያ፡ቄናጽል፡ርኩሳን ። ወእቤሎ፡ለዘአስተርአየኒ፡⁴ እግ
 ዚእየ፡እስከ፡ዝኩ፡ኩሉ፡⁵ ያበጽሕ፡ዝሥሥዕተ፡ሥጋ ። ወይቤለኒ፡ኦ
 ማን፡አብለከ፡ፈድፋደ፡ዕጹብ፡ነኅኔሆሙ፤ አሌ፡ሉቱ፡ለውእቱ፡መን
 ኮስ፡ዘተእኅዝ፡በዛቲ፡እኪት፡መሥገርት፡ለእመ፡ሞተ፡ዘእንበለ፡ንስሓ ።
 ወማኅበረ፡አጣሊሂ፡መንኮሳት፡እመንቱ፡ወማኅበራዊያን፡እለ፡
 ይፈእዩ፡ቢጸሙ፡መንኮሳት፡እንዘ፡ይኡብሱ፡ወይተልጢ፡አሠሮሙ፡በ
 ከመ፡አጣሊ፡ሰባ፡ይመጽእ፡ነምር፡ወይእኅዝ፡ለ፩ ወእምዝ፡የሐውሩ፡
 ኩሉሙ፡ኅባ፡ውእቱ፡ነምር፡መሣጢ፡ወየሐርዶሙ፡ለኩሉሙ፡አጣሊ፤
 ወከማሁኬ፡እሉሂ፡መንኮሳት፡ኢይትዐቀቡ፡እንዘ፡ይፈእዩ፡ቀትለ፡⁷

¹ ቀታልያን፡ነፍሰ፡ዘሰብእ፡ B.² ተኩላት፡ B.³ ፩፩ deest

in A.

⁴ additur መልእክ፡ in B.⁵ ኩሉ፡ deest in B.⁶ ወ deest in B.⁷ ቅትለተ፡ B.

ቢጸሙ፡ እምስይጣን፡ ጸላኢሆሙ፤ ወሶበ፡ ይሬእዩ፡ ዘማዊ፡¹ ይዜምዉ፡
ከማሁ፡ ወለእመሂ፡² ሐማዩ፡ ይሳተፉ፡ በምግባሩ፡ እኩይ፡ ወለእመሂ፡
ኮኑ፡ በስዒረ፡ ጸም፡ አው፡ በዘ፡ ኮነ፡ ከዊኖ ። ወበእንተዝ፡ ተመሰሉ፡ በአ
ጣሊ፡ እምሳሉ፡ ኃጥኣን፡ እሙንቱ ። ወእንሰ፡ ሰሚዕዩ፡ አንከርኩ፡ በእን
ተዝ፤ ወእቤሉ፡ ፈከር፡ ሊተ፡ እሎንተ፡ ካልኣነ፡ ማኅበረ፡ ፭ ።

ወይቤለኒ፡ ስማዕ፡ በእዝነ³ ጥበብ፡ ወተፈሣሕ፡ በሙ፡⁴ ወእሉ፡ ቀዳ
ማዊያን፡ እለ፡ በእምሳሉ፡ አባግዕ፡ እሉ፡ እሙንቱ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊ
ያን፡ እለ፡ ይበልዑ፡ ኅቡረ፡ እንዘ፡ ኢይትሴለዩ፡ ዘምስለ፡ ፍቅር፡ ከመ፡
ዘ፩ነፍስ፤ ወውስተ፡ ጸሎትሂ፡ ወቀርባን፡ ወምጥማቅ፡ ወውስተ፡ ዠሉ፡
ምግባረ፡ ወናይ፡ ኅቡራን፡ እንበለ፡ ተፈልጦ፡ ከመ፡ አባግዕ ። ወከማሁ፡
አባግዕኒ፡ በሙ፡ ልማደ፡ ይበልዑ፡ ኅቡረ፡ ወሶበሂ፡ ይወርዱ፡ ይስተዩ፡
ማዩ፡ አው፡ ከመ፡ ዩሐምሱ፡⁵ ኢይትፈለጡ፡ ዘዘዚአሆሙ፡ አላ፡ ኅቡራን፡
በዠሉ፡ ግዕዘሙ ። ወእሉሂ፡⁶ መነኮሳት፡ ተመሰሉ፡ ከመ፡ አባግዕ፡ በኅብ
ረተ፡ ግዕዘሙ ። ወዓዲ፡ አባግዕስ፡ በሙ፡ ካልኣ፡ ልማደ፤ ሶበ፡ ይሬእዩ፡
ነምረ፡ እንዘ፡ ይእንዘ፡ ለ፩እምኔሆሙ፡ ይዘረዉ፡ ዘዘዚአሆሙ፡ ወኢይረ
ክበሙ፡ ቀታሊ፤ ወከማሁ፡ እሉ፡ ቅዱሳን፡ ሶበ፡ ይሬእዩ፡ እንዘ፡ ይትአኅዝ፡
፩ መነኮስ፡ ቢጸሙ፡ እመሂ፡ በዝሙት፡ አው፡ በትምክሕት፡ አው፡ በትዕ
ቢት፡ አው፡ በሐሚት፡ ይትዐቀቡ፡ ከመ፡ ኢየሐኅዘሙ፡ ቀታሌ፡ ነፍስ ።
ወከመዝ፡ ትሬእዮሙ፡ ለእሉ፡⁷ ቅዱሳን፡ አባግዕ፡ ወንጌል፡ ጽዕድዋን፤ ብ
ጹዓን፡ እለ፡ ይደልዎሙ፡ ዝንቱ፡ ክፍል ። ወዓዲ፡ በእምሳሉ፡ አርጋብ፡
እሉ፡ እሙንቱ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊያን፡ ዩዋሃን፡ ከመ፡ ርግብ፡ ምስለ፡
አእምሮ፡ ወጥበብ፡ ወፍቅር፡ ምስለ፡ ቢጸሙ፤ እንዘ፡ ይጽዕልዎሙ፡ ወ
ይፀርፍዎሙ፡ ያፈቅርዎሙ፡ ከመ፡ ነፍሶሙ ። እስመ፡ አርጋብ፡ ሰራሪ
ያን፡ ጥቀ፡ ወእሉሂ፡ ቅዱሳን፡ አቅለሉ፡ ክነፈሆሙ፡ በሥነ፡ ምግባር፡ ዘ
ምንኩስና ። እስመ፡ ተብህለ፡ በእንተ፡ አርጋብ፡ ሶበ፡ ይነሥኡ፡ እጉላ

¹ ለዘማዊ፡ A. ² ወለእለሂ፡ ኮኑ፡ A. ³ Additur ልበ፡ in B.

⁴ ቦቱ፡ B. ⁵ ኢይትኅመዩ፡ B. ⁶ ወዠሉ፡ A. ⁷ እሉ፡ A.

ቲሆን፤¹ ኢይትቂየማ፣ ወከማሁ፣ እሉሂ፣ እንዘ፣ ያአምሩ፣ ነሉ፣ ኢይትቂ
 የሙ፣ ሰብእ = ወእንበይነዝ፣ ትሬአዮሙ፣ በአምሳለ፣ አርጋብ፣ ሰፈሪያን፤
 ወእንዘ፣ ሀለጢ፣ በሥጋ፣ ይሰርሩ፣ በአከናፈ፣ መንፈስ፣ ጸዓድው ።
 ወእሉሂ፣ ካዕበ፣ እለ፣ ርኢከ፣ በአምሳለ፣ ማዕነቅ፣ ወእሉሂ፣ ማኅበረ፣ መነ
 ኮሳት፤ ከህናት፣ ወዲያቆናት፣ ወመዘምራን፣ ወቅዱሳን፣ እለ፣ የሐልዩ፣ በ
 ቃል፣ ጥዑም፣ ወበዜማ፣² ሐዋዝ፣ ዘእንበለ፣ ትዕቢት፣ ወትምክሕት፤ በት
 ሕትና፣ መንፈሳዊ፣ ምስለ፣ ፍርሀት፣ ወረዓድ፣ ወውሕዘተ፣ አንብዕ፣ ነበሩ፣
 እንዘ፣ ይዜምሩ፣ በቤተ፣ ክርስቲያን፣ ለክብረ፣ ፈጣሪ፣ እስከ፣ የሀፍጢ ። ወ
 በእንተዝ፣ ተመሰሉ፣ ከመ፣ ማዕነቅ፣ እስመ፣ ለማዕነቅ፣ ጥዑም፣ ቃሉ፤ ወበ
 እንተዝ፣ ትቤ፣ መርዓት፣ በአፈ፣ ሰሎሞን፣ ነቢይ፣ ቃሉ፣ ማዕነቅ፣ ተሰምዐ፣
 በውስተ፣ ምድርን ። ወእንበይነዝ፣ ተመሰሉ፣ እሉሂ፣ በዝ፣ አርኢያ፤ ብጹ
 ዓን፣ ከህናት፣ እለ፣ ደለዎሙ፣ ዝንቱ፣ ክፍል ። ወእሉ፣ ካዕበ፣ እለ፣ በ
 አምሳለ፣ ንህብ፣ መነኮሳት፣ ማኅበራዊያን፣ ጠቢባን፣ ከመ፣ ንህብ፤ ወበከመ፣
 ታስተጋብእ፣ ንህብ፣ መዓረ፣ እምነሉ፣ ጽጌያት፣ ከማሁ፣ እሉሂ፣ ነበሩ፣ እ
 ንዘ፣ ያስተጋብእ፣ ምግባራተ፣ ጽድቅ፣ እምገድሎሙ፣ ለቅዱሳን ። ወበእ
 ንተዝ፣ ተመሰሉ፣ በአምሳለ፣ ንህብ ። ወዓዲ፣ እለ፣ በአምሳለ፣ ወይጠ
 ላት፣³ እሙንቱሂ፣ መነኮሳት፣ ማኅበራዊያን፣ እለ፣ ነበሩ፣ እንዘ፣ ይትለ
 አኩ፣ በረዊጽ፣ እንዘ፣ ከመ፣ ወይጠል፣ ዘእንበለ፣ ንዝህላል፣ እመሂ፣ ለቤተ፣
 ክርስቲያን፣ ወእመሂ፣ ለቤተ፣ ማኅበር፣ እስመ፣ ቤተ፣ እግዚአብሔር፣ ው
 እቱ፣ ወኢኮነ፣ ቤተ፣ ሰብእ ። እስመ፣ ለሊሁ፣ ይቤ፣ እግዚእን፣ በወንጌል፣⁴
 ኅበ፣ ሀለጢ፣ ደ ደ፤ ጉቡአን፣ በስምየ፣ ህየ፣ ሀለውኩ፣ አን፣ ማእከሎሙ፤
 ኢይትሐሰውኬ፣ እንከ፣ ቃሉ፣ ለክርስቶስ፣ እስመ፣ እማእከለ፣ ማኅበርሰ፣
 ኢይትፈለጥ፣ መድኅን ። ጥቀ፣ ሠናይ፣ ሀልዎ፣ ለከሙ፣ ኦእኅው፣ ምስለ፣
 ፈጣሪ፣ ነቢረ፣ ነሉ፣ መዋዕለ፣ ሕይወትከሙ ። ወዘኒ፣ ዘይትለአከ፣ በቤት፣
 ወበአፍአ፣ አኩ፣ ለሰብእ፣ ዘይትለአከ፣ አላ፣ ለአምላክ፤ ወዘኒ፣ ይቀውም፣

¹ እንላቲሆሙ፣ A.² ወበዝማራ፣ B.³ ወይጠል፣ B.⁴ እግዚእን፣ በ፣ deest in A.⁵ ደ et ፤ deest in A.

በጊዜ፣ ግእድ፣ ለቅዱሳን፣ እኩሉሙ፣ ዘይቀውም፣ አላ፣ ለወልደ፣ አብ፣
 ለሊቀ፣ ግኅበር፣ ዘሀሉ፣ ግእከሉሙ፣ ፤ ለዘክር፣ ይደሉ፣ ክብር፣ ወሱብ
 ሐት፣ ወሰጊድ = ብጽዓን፣ ለከሙ፣ አደቂቅየ፣ ለእመ፣ ዐቀብከምም፣ ለዝ፣
 ወገበርከምም፣ ትረክብም፣ ለቃልየ፣ ይእት፣ ዕለት፣ በጸባብ፣ አንቀጽ፣ በግ
 ርምት፣ ዐውድ = ወውእቱ፣ እግዚአብሔር፣ ይርዳእከሙ፣ ለገበረ፣ ዝ
 ንቱ፣ ትእዛዛት፣ ዘሉቱ፣ ስብሐት፣ ለዓለሙ፣ ዓለም፣ አሜን =

7. Epistolae.

a) *Epistola Joannis Antiocheni ad Cyrillum missa.*

መጽሐፍ፡ ዘጸሐፈ፡ ዮሐንስ፡ ጳጳስ፡ ዘኢንጢዮኪያ፡ ለቂርሎስ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ዘለኢስክንድርያ ።

ለእግዚአብሔር፡ መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ፡ ወኅቡረ፡ ካህንዮ፡ ለ
ቂርሎስ፡ ዮሐንስ፡ በእግዚእ፡ ፍሥሐ ። በትእዛዘሙ፡ ለምሉካን፡ ነገሥት፡
ተአዘዘ፡ ጉባኤ፡ ሲኖዶስ፡ ዘክቡራን፡ ጳጳሳት፡ በገንዚ፡¹ ሀገር፡ ኤፌሶን፡
ይትጋብኡ፡ በእንተ፡ ነገረ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወበእንተ፡ ሃይማኖት፡ ርት
ዕት ። ወበጸሐነ፡ ንሕነኒ፡ ለይሉቲ፡ ሀገር፡ ተመየጥነ፡ እንዘ፡ ኢንትራክብ፡
ወተናግሮስ፡ በመዋዕለ፡ ሰላም፡ ምክንያተ፡ ኑፋቂ፡ ኢኮነ፡ ሠናዩ ። አላ፡
እስመ፡ ተናፈቃ፡ አብያተ፡ ክርስቲያን፡ መፍትወ፡ ለኩሉ፡ የሀሉ፡ ኅቡረ፡
ከመ፡ ሰሊሉ፡ ኩሉ፡ ኑፋቂ፡ ይደመር፡ ኩሉ ። ወዘንተ፡ አዘዙ፡ መፍቀር
ያነ፡ ክርስቶስ፡ ነገሥት፡ ከመ፡ ይደመራ፡ እለ፡ በኩላሂ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ዘክርስቶስ ። ወበእንተዝ፡ ፈነውዎ፡ ለክቡር፡ ጥሬቡኖስ፡ ወጸሓፊ፡² አር
ስጥላኦስ፡³ ጸዊሮ፡ ክቡረ፡ መጻሕፍቶሙ፡ ዘይኤገዝ፡ ኩሉ፡ ዕቅፍታተ፡
ያሰስል፡⁴ እማእከል፡ ወያህድእ፡ ኩሉ፡ ሀውክ፡ ወኩሉ፡ ሐዘነ ። ወበው
እቱ፡ ክቡር፡ መጽሐፍ፡ ተአዚዘነ፡ ሶቤሃ፡ ፈነውናሁ፡ ኅቤከሙ፡ ለእግዚ

¹ በገንዚ፡ in Cod. Tab.; Gr. habet: κατὰ τὴν Ἐπιστολὴν μετρούπολιν.

² scriptum ዘጸሐፈ፡

³ scriptum አስጥላኦስ፡

⁴ sc. Synodus.

እየ፡በኩሉ፡መፍተፊ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ለጳጳስ፡ጳውሎስ፡ተሠሚ
 ረነ፡ምስለ፡ቅዱስ፡ኦካኪዮስ፡ወምስለ፡ኩሎሙ፡ጳጳሳት፡እለ፡ምስሌን ።
 ወከመ፡ይፍጥነ፡ፈነውናሁ፡እስመ፡ንሕን፡ስእን፡መጺአ፡ከመ፡ንፈ
 ጽም፡ገጸ፡በገጽ፡ትእዛዘሙ፡ለነገሥት ። ወበሕቱ፡ኦዘዝናሁ፡ሀየንቲን፡
 ወበእንቲአን፡ወበቃለ፡ዚአን፡ይፈጽም፡ዘበእንተ፡ሰላም ፤ ዘውለቱ፡ው
 ስተ፡ቀዳሚ ፤ መጢዎ፡¹ ለፅማዌከ፡² እንተ፡ፈናን፡ኅቢረን፡በእንተ፡ት
 ስብእት፡ዘእግዚእን፡ኢየሱስ፡እንዘ፡ንብል ። ከመዝ፡በእንተ፡ወላዲተ፡
 አምላክ፡ድንግል፡ነአምንሂ፡ወከመዝ፡ንነግር፡ወበእንተ፡ፍና፡ትስብ
 እት፡ዘዋሕድ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ኦከ፡ይእዚ፡ዘወሰክን፡ኣላ፡እንዘ፡
 ንሴ፡በእማን፡ከመ፡እምትካቱ፡እምቅዱሳት፡መጺሕፍት፡ወእምትው
 ፈቶሙ፡ለቅዱሳን፡አበው፡እለ፡ተጋብሑ፡በኒቅያ፡እስመ፡በከመ፡አቅ
 ደምኩ፡ነጊረ፡ተኦክል፡ውስተ፡ኩሉ፡ኦእምር፡ርትፅት፡ወኩሉ፡ፅልወ
 ታተ፡ትኩሲ ። ንአምንኬ፡በእግዚእን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ወልደ፡እግ
 ዚአብሔር፡ዋሕድ፡እግዚአብሔር፡ፍጹም፡ወሰብእ፡ፍጹም፡ዘእምን
 ፍስ፡ወልቡና ፤ ቅድመ፡ኅለምሰ፡ዘእምአብ፡ተወልደ፡ወበደኃሪ፡መዋ
 ፅል፡ውለቱመ፡በእንቲአን፡ወበእንተ፡መድኅኒትን፡እምድንግል፡ማርያ፡
 በትስብእቱ፡ኅቡረ፡ሀላዊ፡ምስለ፡አብ፡በመለኮቱ፡ወኅቡረ፡ሀላዊ፡ምስ
 ሌን፡በትስብእቱ ። ወበዝ፡ጀክርስቶስ፡ወጀእግዚእ፡ወጀኢየሱስ፡ነአ
 ምን፡በትድምርት፡ዘእንበለ፡ኅሠት ። ወነአምና፡ለቅድስት፡ድንግል፡
 ወላዲተ፡አምላክ፡እስመ፡እግዚአብሔር፡ቃል፡እምኔሃ፡ተሠገወ፡ወተሰ
 ብአ፡ወእምይእቲ፡ፅንስ፡ተደመረ፡ምስለ፡ዘእምኔሃ፡ማኅፈድ፡ዘውለቱ፡
 ሥጋ ። ወቃላተሰ፡ዘወንጌል፡ወዘሐዋርያት፡ነአምን፡ወዘቅዱሳን፡አበው፡
 ወይእዚ፡እምኔህን፡ይዴምሩ፡³ ከመ፡ዘበጀገጽ፡ወእምኔህሙ፡ይፈልጡ፡
 ከመ፡ዘእምፄሀላዊ ፤ ወእለ፡ይደልዎ፡ለመለኮተ፡ክርስቶስ፡ንነግር፡ወት
 ሑታተሰ፡ለትስብእቱ፡አወፈዩን ። በእንተ፡ዝንቱ፡ንሠምር፡ወን
 ኩሲ፡ኩሉ፡ወክሐ፡ከመ፡ሰላም፡የሀሉ፡ውስተ፡ኦብያተ፡ክርስቲያን፡

¹ scriptum ወመጢዎ፡ ² supple መጽሐፈ፡ ³ scriptum ይዴመሩ፡

ዘእግዚአብሔር፡ተሠረዎ፡ኩሉ፡ዕቅድታት = ወሠመርነ፡በስዕረቱ፡ለኛ
ስጦሪዮስ፡ዘቀዳሚ፡ጳጳስ፡ዘቂስጠንጢኦሊስ፡ወኅበርነ፡አውግዞ፡ዕዉ
ጋተ፡ወጥሉታተ፡ትምህርታቶ፡እስመ፡እለ፡በኅቤነ፡አብያተ፡ክርስቲያ
ናት፡በሕያውት፡ወበርትዕት፡ሃይማኖት፡ይሄልዋ፡ወኪያሃ፡የዐቅባ፡ወያ
ወፍያ፡ለአሕዛብ፡ከመ፡ቅድሳቲክሙ = ወንሠምር፡ወኅኅብር፡በሢመቱ፡
ለክቡር፡ወቅዱስ፡ጳጳስ፡መክስሚያኖስ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ቅድስት፡እ
ንተ፡ቂስጠንጢኦሊስ፡ወድሙራን፡ንሕነ፡ምስለ፡ኩሉሙ፡ክቡራን፡
ወቅዱሳን፡ጳጳሳት፡ዘበኩሉ፡ዓለም፡እለ፡ይሄልዉ፡በርትዕት፡ሃይማ
ኖት = እንዘ፡ትጥሂ፡¹ ጸሊ፡ላዕሌዮ፡እግዚእየ፡መፍቀሬ፡እግዚአብሔር፡
ቅዱስ፡ወበኩሉ፡ንጹሕ፡እኑየ =

b) *Epistola Cyrilli ad Joannem.*

መጽሐፍ፡ዘጸሐፈ፡ቂርሎስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡
ለዮሐንስ፡ጳጳስ፡ዘአንጦኪያ =

ለእግዚእየ፡ወፍቁርየ፡ወእኑየ፡ወኅቡረ፡ካህንየ፡ዮሐንስ፡ጳጳስ፡
ዘአንጦኪያ፡ቂርሎስ፡ጳጳስ፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡በእግዚእ፡ፍሥሓ = ይ
ትፈሥሑ፡ሰማያት፡ወትትሐሠይ፡ምድር፡² እስመ፡ተነሥተ፡ማእከላይ፡
አረፍት፡ዘጥቅም፡³ ወተስዕረ፡ሐዘን፡ወኩሉ፡ፍና፡ኑፋቄ፡ተሠረወ፡እ
ንዘ፡መድኅኔ፡ኩልነ፡ክርስቶስ፡ይሁብ፡ሰላመ፡ለአብያተ፡ክርስቲያኑ =
ወጸውዑሂ፡በእንተዝ፡መፍቀርያን፡እግዚአብሔር፡ነገሥት፡እለ፡እም
ትውልዶሙ፡ቀንኢ፡ፍናወ፡አበዊሆሙ፡ወአጽንዑ፡ዘእንበለ፡ትንታኔ፡
በነፍሱሙ፡ርትዕት፡ሃይማኖት፡እንዘ፡የዐቅቡ፡ወጸሀቀ፡ለዝክርሂ፡ዐ
ቢየ፡ይሬስዩ፡ዘበእንተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ከመ፡ለዘ፡ሐረሂ፡ያተርፉ፡ከ
ብሮሙ፡ወመንግሥቶሙ፡ያርእዩ፡ከብርተ፡⁴ ሎሙኒ፡ውእቱኒ፡እግ

¹ ትጤኒ፡ in Cod. Tub.

² Ps. 95 (hebr. 96), 11.

³ Eph. 2, 14.

⁴ ἵνα διαβόητον ἔχουσιν εἰς αἰῶνα τὴν δόξαν καὶ εὐλογεσθῶσιν ἀποφύγεσσι τῶν
ἐκτῶν βασιλείαν.

ዚህ፡ ጎያላን፡ በብዕልት፡ እድ፡ ይጼጉ፡ ሠናይቶ፡ ወይመውሉ፡ ፀሮሙ፡ ወ
 ኢይሔሱ፡ እንዘ፡ ይብል፡¹ ሕያው፡ እን፡ ይቤ፡ እግዚአብሔር፡ እለ፡ ይሴ
 ብሐኒ፡ አክብር = በጸሐኬ፡ ጎቤን፡ በእለ፡ እስክንድርያ፡ ክቡር፡ ወመፍ
 ቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ እግዚእየ፡ ወእኑየ፡ ወጎቡረ፡ ካህንየ፡ ጳውሎስ፡ ፍ
 ሥሐ፡ መልእክን፡ ወጥቀ፡ አማን፡ እስመ፡ ዘከመዝ፡ ብሊሲ፡ ማእከሌን፡ ከን፡
 ዘያፈደፍድ፡ እምጎይሉ፡ ሐሚመ፡ ከመ፡ ይማእ፡ ቅንአቶ፡ ለዲያብሎስ፡
 ወይደምር፡ ለእለ፡ በኑፋቄ፡ ተፈልጡ፡ ወአሰሲሉ፡² ነሉ፡ ዕቅፍታተ፡ በጎ
 ብረት፡ ወበሰላም፡ ይከልሉሙ፡ ለእለ፡ በጎቤን፡ ወለእለ፡ በጎቤከሙ፡ አብ
 ያተ፡ ክርስቲያን = ወበእንተ፡ ምንት፡ ተፈልጡ፡ ቀዳሚ፡ ኢመፍትው፡ ን
 ንግር፡ አላ፡ መፍትው፡ ዘበሰላም፡ ይደሉ፡ ንእመን፡ ወንትናገር = ተፈግ
 ሕንኬ፡ በከመ፡ ንቤ፡ በተራክቡቱ፡ ለዝንቱ፡ ክቡር፡ ብሊሲ፡ ዘላሆ፡ አበሊን፡
 ብሂሉ፡ ከመ፡ መፍትው፡ ይደመራ፡ በሰላም፡ አብያተ፡ ክርስቲያን፡ ወዘዕ
 ልዋን፡ ሠሐቅ፡ ይማስን፡ ወይትከፋእ፡ ሦኑ፡ ለዲያብሎስ = ወለነሂ፡ ረከ
 በን፡ ድልዋን፡ ውስተ፡ ዝንቱ፡ ወኢያጸመውናሁ፡ ወኢበምንትኒ፡ እስመ፡
 ተዘክርናሁ፡ ለመድኅኒን፡ እንዘ፡ ይብል፡³ ሰላመ፡ እንቲአየ፡ እሁበከሙ፡
 ወሰላመ፡ እንቲአየ፡ አጎድግ፡ ለከሙ፡ ወተመሀርነሂ፡ ጸልዮ፡ በጸሎትን፡
 እንዘ፡ ንብል፡⁴ እግዚአ፡ አምላክን፡ ሰላመ፡ ሀበን = ወዘነሥእ፡ ሰላመ፡ እ
 ምጎበ፡ እግዚአብሔር፡ ምሉእ፡ ውለቱ፡ በሠናይቱ = ወከመሰ፡ ዘአልቦ፡
 ጣዕም፡ ከን፡ ኑፋቄ፡ ለአብያተ፡ ክርስቲያን፡ ይእዚ፡ ተሰፈውን፡⁵ በዘክቡር፡
 እግዚእየ፡ ወእኑየ፡ ጳጳስ፡ ጳውሎስ፡ አብጽሐ፡ ለን፡ ክርታሰ፡ መጽሐፍ
 ከሙ፡ ዘላዕሌሁ፡ ሀለወት፡ ርትዕት፡ ሃይማኖት፡ ዘእንበለ፡ ጥልቀት፡ ወአስ
 ተአመንን፡ ከመ፡ ቅድሳቲከሙ፡ ወእለ፡ ሀለጢ፡ ህየ፡ ቅዱሳን፡ ወክቡራን፡
 ጳጳሳት፡ ጸሐፋ፡ ኪያሁ = ወከመዝ፡ ጽሕፈቱ፡ በእንተ፡ ቅድስት፡ ድንግል፡
 ወላዲተ፡ አምላክ፡ ንእምንሂ፡ ወንንግርሂ፡ ወበእንተ፡ ፍና፡ ትስብእት፡ ዘዋ
 ሕድ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ወዘተርፈኒ፡ በከመ፡ ጸሐፍከሙ = ወእንቢ

¹ 1 Reg. (Sam.) 2, 30.² scriptum ወአሲሉ፡³ Joh. 14, 27.⁴ Jes. 26, 12 LXX.⁵ scriptum ተፈወስን፡

በነ፡ኩሉ፡ ቅዱሳተ፡ ቃላተከሙ፡ ከማሁ፡ ረከብን፡ ርእሰነሂ፡ ከሙ፡ ነአምን፡ እስሙ፡ ፩እግዚአብሔር፡ ወአሐቲ፡ ሃይማኖት፡ ወአሐቲ፡ ጥምቀት፤¹ ወሰ ባሕናሁ፡ ለመድኃኔ፡ ኩሉ፡ እግዚአብሔር፡ እንዘ፡ ንትፌሣሕ፡ በበደናቲን፡ እስሙ፡ ዘበቅዱሳት፡ መጻሕፍት፡ ወዘበትውፊተ፡ ቅዱሳን፡ አበው፡ ሃይማኖት፡ ሀለወት፡ ለአብያተ፡ ክርስቲያን፡ እለ፡ በኅሴነሂ፡ ወእለ፡ በኅሴክሙ። ወእስሙ፡ ሰማዕኩ፡ ከመቦ፡ እለ፡ ይትናገሩ፡ ላዕሌየ፡ ወይጉሥ፡ በእንቲአየ፡ ቃላተ፡ ዐመፃ፡ ከሙ፡ ዘእቤ፡ አነ፡ ወአአምን፡ እምሰማይ፡ ከሙ፡ ወረደ፡ ቅዱስ፡ ሥጋሁ፡ ለክርስቶስ፡ ወኢኮነ፡ እምቅድስት፡ ድንግል፡ ጸሀቀ፡ ከነኒ፡ በእንተዝ፡ አውሥኦሙ፡ ኅዳጠ። ኦእለ፡ ዘእንበለ፡ ልብ፡ አላ፡ ባሕቲቶ፡ ቃላምሩ፡ ሐስዎ፤ እፎ፡ ውስተዝ፡ ግዕዝ፡ በጻሕክሙ፡ ወእንተ፡ መጠነዝ፡ ደወይክሙ፡ አበደ። ኢመፍትውኑ፡ በጥበብ፡ ተኅልዩ፡ ከሙ፡ ኩሉ፡ ገድልን፡ ዘበእንተ፡ ሃይማኖት፡ እንዘ፡ ንብል፡ ወላዲተ፡ አምላክ፡ ይእቲ፡ ድንግል። ወእመሰ፡ እምሰማይ፡ ንቤ፡ ሥጋሁ፡ ወኢኮነ፡ እምቅድስት፡ ድንግል፡ ዘተወልደ፡ ሥጋ፡ እግዚእን፡ ክርስቶስ፡ እፎ፡ ትትአመን፡ ወላዲተ፡ አምላክ፡ ቅድስት፡ ድንግል። መን፡ ወለደት፡² እሙ፡ ኢወለደቶ፡ በሥጋ፡ ለአማኑኤል። ይትኅፈሩኬ፡ እለ፡ ነበቡ፡ ላዕሌየ፡ ከመዝ፡ እስሙ፡ ኢይሔሱ፡ ብፁዕ፡ ኢሳይያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡³ ናሁ፡ ትፀንስ፡ ድንግል፡ ወትወልድ፡ ወልደ፡ ወትሰምዮ፡ ስሞ፡ አማኑኤል፡ ዘበትርኃጂሁ፡ እግዚአብሔር፡ ምስሌን፡ ወገብርኤልኒ፡ አማን፡ ይቤ፡ ለቅድስት፡ ድንግል፡⁴ ኢትፍርሂ፡ ማርያም፡ ረከብኪ፡ ሞገሰ፡ በኅብ፡ እግዚአብሔር፡ ወናሁ፡ ትፀንሲ፡ ወትወልዲ፡ ወልደ፡ ወትሰምዮ፡ ስሞ፡ ኢየሱስ፡ እስሙ፡ ውእቱ፡ ያድኅን፡ ሕዝቦ፡ እምኅጢአቶሙ። ወእመሰ፡ ንነግር፡ እምላዕሉ፡ ወእምሰማይ፡ እግዚእን፡⁵ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ አኮ፡ ዘእምላዕሉ፡ ወረደት፡ ቅድስት፡ ሥጋሁ፡ ከመዝ፡ አኮ፡ ዘንብል፡ አላ፡ ተሊወን፡ ለሠራዲ፡ ጳውሎስ፡ እንዘ፡ ንብል፡⁶ ቀዳማይ፡ እምድር፡ መሬታዊ፡ ወደኃራይ፡ እምሰማይ። ወንዚከ

¹ Eph. 4, 5.² scriptum በዘወለደት፡³ Jes. 7, 14.⁴ Luc.

1, 30; Matth. 1, 21.

⁵ scriptum ሥጋሁ፡ ለእግዚእን፡⁶ 1 Cor. 15, 47.

ርሂ፡እግዚእነ፡እንዘ፡ይብል፡¹ አልቦ፡ዘዐርገ፡ውስተ፡ሰማይ፡እመ፡ኢ
ኮነ፡ዘእምሰማይ፡ወረደ፡ቃል ። ወወልደ፡እንሊ፡እመሕያውስ፡እንዘ፡
በአማን፡እምቅድስት፡ድንግል፡ተወልደ፡በሥጋ፡በከመ፡አቅደምኩ፡
ነጊረ፡አላ፡እስመ፡እምላዕሉ፡እምሰማይ፡ወሪዶ፡እግዚአብሔር፡ቃል፡
ሶጠ፡ርእሱ፡ወነሂኦ፡ኦርኦያ፡ገብር፡ወኮነ፡ወልደ፡እንሊ፡እመሕያው፡ሀ
ሊዎ፡አምላክሂ፡እስመ፡አልቦ፡ሚጠት፡ወአልቦ፡ውላጤ፡በሀላዊሁ፡
እንዘ፡፩ውእቱ፡ወ፩ይትአመን፡ምስለ፡ሥጋሁ፡እፎ፡ኢይትበሀል፡² እ
ምሰማይ፡ወረደ፡እንዘ፡ፍጹም፡ውእቱ፡በመለኮቱ፡ወውእቱ፡ፍጹም፡
በትስብእቱ ። እስመ፡፩እግዚእ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ለእመኒ፡እም፤
በሀላዊ፡ውእቱ፡ወተደመረ፡በዘኢይትነገር፡ትድምርት ። ወለእመሰ፡ይብሉ፡
ኀሠተ፡አው፡ቱስሕተ፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ምስለ፡ሥጋሁ፡ገሥጽ፡
እኑየ ። እስመ፡ዮጊ፡ቦሊለ፡ይጉሥ፡እሉንተሂ፡በእንቲአየ፡በዘነበ
ብኩ፡አው፡በዘአመንኩ፡ወእንሰ፡ርሑቅ፡እምዝንቱ፡ወእቡዳን፡እፈስ
ዮሙ፡ለእለ፡ዘንተ፡ይኔልዩ ። እስመ፡ሀሉ፡ለዝላፋ፡ኢተበዐደሂ፡ወ
ኢተመይጠሂ ። ወነአምን፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ዘእንበለ፡ሕማም፡በ
መለኮቱ፡አላ፡በጥበቡ፡በዘውእቱ፡ያአምር፡ዘዚአሁ፡ይፈሲ፡ዘሥጋሁ ።
ወበእንተ፡ዝንቱ፡ይቤ፡ኢጥርስ፡³ ክርስቶስ፡ሐመ፡በእንቲአነ፡በሥጋሁ፡
ወኢይቤ፡በመለኮቱ ። ወከመ፡ውእቱ፡ይትአመን፡መድኅኔ፡ኩሉ፡እን
ቲአሁ፡ይፈሲ፡ዘሥጋሁ፡በከመ፡ይቤ፡ነቢይ፡በቃለ፡ክርስቶስ፡እንዘ፡
ይብል፡⁴ ዘበንዩ፡መጣኩ፡ለቅሥፈት፡ወመልታሕትየ፡ለጽፍዐት፡ወኢ
ሚጥኩ፡ገጽየ፡እምኅፍረተ፡ምራቅ ። ወከመሰ፡ለእለ፡በኩለሂ፡ቅዱ
ሳን፡አበው፡ንተሉ፡ሃይማኖቶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ዘክቡር፡አቡነ፡አትናት
ዮስ፡ወንትከላእ፡ወሂኦ፡እምኔሆሙ፡ከመ፡ኢይትከሐዱ፡ባዕዳን፡ብዘኅ፡
ምዝማረ፡እምረሰይኩ፡እምኔሆሙ፡ውስተዝ፡መጽሐፍ፡ዘእምቃላቲ
ሆሙ፡እንዘ፡አስተአምን፡ቃላትየ፡አላ፡ኑኅ፡⁵ ነገር፡እትከላእ ። ወበሕቱ፡

¹ Joh. 3, 13.² scriptum ይትበሀል፡³ 1 Petr. 3, 18.⁴ Jes. 50, 6. ⁵ legas በኑኅ፡

ወኢበአሐቲ፡ፍና፡ኦሆ፡ኢንብል፡አንቀልቅሎ፡ሃይማኖት፡እንተ፡ተሠ
 ርዐት፡እምቅዱሳን፡አበው፡እለ፡በኒቅያ = ወኢንኤዝዝ፡አሐተ፡ቃለ፡
 አው፡አሐተ፡ኅርመተ፡ይትወለጥ፡እምዘ፡ሀሎ፡ሀየ፡ተዘኪረነ፡ዘይቤ፡¹
 ኢትንሥት፡ሥርዐተ፡ዘሠርዐ፡አበዊክ፡እስመ፡ኢእሙንቱ፡እለ፡ነበቡ፡²
 አላ፡በመንፈስ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ዘእምኔሁ፡ይወፅእ፡ወኢኮነ፡ኃ
 ኪረ፡እምወልድ፡በሀላዊሁ = ወበዝንቱ፡ያስተእምነን፡ቃላቲሆሙ፡ለቅ
 ዱሳን፡እስመ፡ይብል፡ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡³ ወመጸእሙ፡ሚስያ፡
 ፈተዉ፡ይሑሩ፡ቢታንያ፡ወኢኅደጎሙ፡መንፈስ፡ኢየሱስ = ወብፀ-ዕኒ፡
 ጳውሎስ፡ይጽሕፍ፡እንዘ፡ይብል፡⁴ እለስ፡ይሄልዉ፡በሥጋ፡ኢይክሉ፡
 አሥምሮ፡እግዚአብሔር፡ወአንትሙስ፡ኢሀሎክሙ፡በሥጋ፡አላ፡በመ
 ንፈስ፡እስመ፡መንፈስ፡እግዚአብሔር፡የኅድር፡ላዕሌክሙ፡ወዘሰ፡አ
 ልቦ፡መንፈስ፡ክርስቶስ፡ላዕሌሁ፡ውእቱ፡ዘኢኮነ፡ዚአሁ = ወሶበሰ፡እለ፡
 ይመይጡ፡ርትዐ፡ውስተ፡ፁግ፡ይመይጡ፡ቃላትየ፡ኢትትዋክሕዎሙ፡
 አእሚረክሙ፡ከመ፡ከሉ፡ዕልዋን፡ዘእመንፈስ፡ቅዱስ፡ርቱዐ፡ተብሀለ፡
 ይመይጡ፡ውስተ፡ፁጎሙ = ወእስመ፡ሰማዕነ፡ከመ፡መጽሐፍ፡ለቅዱስ፡
 ወለክቡር፡አትናትዮስ፡ዘጸሐፈ፡ለብፀ-ፅ፡ኤዲቅጢጦስ፡ዘቀርንጦስ፡ዘ
 በርትዕት፡ሃይማኖት፡ቦእለ፡አማሲኖሙ፡ያቀርቡ፡ምዝማረ፡ወበዝንቱ፡
 ብዙኃን፡ይድኅፁ፡ጸሀቀ፡ዐቢየ፡ኮነኒ፡በእንተ፡አኅው፡እምዘ፡ሀሎ፡ኅ
 ቤነ፡ዕልወቱ፡ለውእቱ፡መጽሐፍ፡ዘተጽሕፈ፡እምኅበ፡ውእቱ፡ክቡር፡
 አትናትዮስ፡ዘእንበለ፡ጌጋይ፡ጽሑፈን፡ፈነውነ፡አዕሊውነ፡ለቅድሳቲክ፡
 ፍቁርየ =

¹ Prov. 22, 28.² Matth. 10, 20.³ Act. 16, 7.⁴ Rom. 8, 8. 9.

8. Sermones vel Homiliae.

a) *Homilia Severiani Gabalorum.*

ዘሰዊርያኖስ፡ ጳጳስ፡ ዘሀገረ፡ ገብሉን፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ ዘሥላሴ፡
ዘደረሰ፡ በጸሎት፡ እምድኅረ፡ ተነበ፡ ወንጌል ።

ዐቃቤ፡ ሥራይ፡ ይመስል፡ ዘቤተ፡ ክርስቲያን፡ መምህር፡ ዘለብዙኅ፡
ወብዑድ፡ ሕማማት፡ አጥረዮ፡ ፈውሰ፡ ወለለ ሃዘሐመ፡ በሐሳብ፡ ሕማሙ፡
ይሁብ፡ ፈውሶ ። ከመዝብ፡ እለ፡ መጽኑ፡ ውስተ፡ ምፍዋስ፡ ዘቤተ፡ ክር
ስቲያን፡ እንዘ፡ ይትሔበጡ፡ በትዕቢቶሙ፡ ወበትዝኅርት፡ ተፂዊዎሙ፡
ወኅሊአሙ፡ ፈውሰ፡ ዘትሕትኖ፡ ዝኩ፡ ሕበጠ፡ ሕማም፡ ተፈወሱ ። ወካል
አንኒ፡ ሮጹ፡ እለ፡ በሕማሙ፡ መዐት፡ ይነድዱ፡ እሙንቱሂ፡ ደኪሞሙ፡ እ
ምትምህርተ፡ ትዕግሥት፡ አጥፍኑ፡ ሕማሙ፡ ነደ፡ መዐቶሙ ። ወካል
ንኒ፡ እለ፡ በፍትወተ፡ ዝሙት፡ ይትነድኑ፡ መጺኦሙ፡ ነሥኑ፡ ፈውሰ፡
በትዕግሥት፡ ወበንጽሕ፡ አልጎሙ፡ ሥጋሆሙ ። ይእዚኒ፡ ንዑ፡ ፍቁራ
ንዩ፡ እስመ፡ ዘቀዳሚኒ፡ መምህር፡ በሃይማኖት፡ ፈወሰ፡ ነፍሱሙ፡ ለእለ፡ ደ
ወዩ፡ በሃይማኖት፡¹ ንሕንኒ፡ በአሠረ፡ ዚአሁ፡ ንትሉ፡ ወእትሔዘብ፡ ብዙ
ኃን፡ እምእለ፡ ይቀውሙ፡ ዝዩ፡ ይፈቅዱ፡ ይስምዑ፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡
አኮ፡ እስመ፡ ውእቶሙ፡ ኢያእመሩ፡ እስመ፡ ምሁራን፡ ውእቶሙ፡ አላ፡
ይፈቅዱ፡ በዝ፡ ትምህርት፡ እለ፡² ይደውዩ፡ ይትፈወሱ፡ እስመ፡ ብዙኃን፡

¹ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ B.

² ለእለ፡ A.

እለ፡ሕያዋን፡በርእሱ፡ወኢይክሉ፡ፈውሶ፡እለ፡ይደውዩ ። ወበእንተ
ተዝ፡ፍቀራንዩ፤¹ እንዘ፡እፈቱ፡አነ፡ዘይእዚ፡ተነበ፡በወንጌል፡እድርስ፡
ለክሙ፡ወዘውስቲቱ፡መንፈስ፡አርዊክሙ፡እኅድግ፡እምይእዚ፡ዘንተ፡
ወእግበር፡ዘቀደምኩ፡ተናግር፡በእንተ፡ሃይማኖት፡ወእለ፡ትጽህቁ፡
ትቀውሙ፡ትስምዑ፡እመ፡መፍትሔ፡አርድእት፡ንሕነ፡ዘሐዋርያት፡
ምስለ፡ክሉ፡ክሉ፡ንኩን፡ከመ፡ክሉ፡ንርባሕ ። ወእስተበቀላዊክሙ፡
አኅውዩ፡እመሂ፡እሌቢ፤² ውስተ፡ነገራትዩ፡ስረዩ፡ሊተ፡እስመ፡እለ፡ይ
ነግሩ፡እምአፋሆሙ፡ድንቀተ፡ወኢቀደሙ፡ጽሒ፡ዮጊ፡ይሌብዩ፤³
ወኢይክሉ፡ለብዎ፡ወሐውጸ፡መጸሕፍት፡ወነገረ፡አስርግዎ ። ወእንት
ሙስ፡ዘእንተ፡ውስጥክሙ፡ብእሲ፡ዘልብክሙ፡ውእቱ፡አቅሙ፡ሊተ፡
በዝዩ፡ንጹሐ፡ከመ፡ክሉ፡ዘይትነገር፤⁴ ኢኮነ፡ባሕቲቶ፡ትስምዑ፡አላ፡
ባሕቱ፡ትርአዩ፡በዐይነ፡ልብክሙ፡ወለዝክሉ፡ነገር፡ትሌብዉ፡ኅይሉ ።
ወቅድመስ፡ሃይማኖት፡እንተ፡በእግዚአብሔር፡እንተ፡ኢትትሰሰስ፡
ይእቲ፡ወኢትትአኅዝ፡ወኢትትአዩይ፡አላ፡በአርምሞ፡ትትከበር፡ወበ
ልብ፡ትሰገድ፡ሃይማኖት፡እንተ፡እምአብ፡ትዊጥን፤⁵ ወኅበ፡ወልድ፡ትበ
ጽሕ፡ወበመንፈስ፡ቅዱስ፡ትትፈጸም፤ ሃይማኖት፡ጽንዓ፡ለነፍስ፡ወመ
ሠረታ፡ለሕይወት፡ወሥርው፡እንተ፡ኢትመውት ። ወሥርውሰ፡እንተ፡
ሃይማኖት፡ሕይወተ፡አብ፡ውእቱ፡ሥላሴ፡እንተ፡ኢትሰደቅ፡ወኢትት
ሐዩስ፡ወኢትትነገር፡ወኢትትፈለጥ፡በዕሪና፡ወበኅይል፡ወበምግባር፡
ወበመለኮት፡ወበዕበይ፤ ባሕቱ፡በኑልቀ፡ወበአስማት፡ትትፈለጥ፤ ወበ
ኅይልስ፡ወበምግባር፡ትዴመር፤⁶ ሥላሴ፡እንተ፡እምቅድመ፡ዓለም፡ሀ
ለወት፡ወኢኮነት፡በመዋዕል፡ዘሀለወት፡አላ፡አልቦ፡ጽንፍ፡ለሀልዎታ፡
ወኢትረሥእ፡ወኢትዘወግ፡ወኢትመውት፡ወኢትትሀወክ፡ወኢትነ
ትግ፡አላ፡ወትረ፡ለዝሉፋ፡በከመ፡ይእቲ፡ሀለወት፡ትሂሉ፡ሥላሴ፡አኮ፡
እንተ፡ይእዚ፡ተረከበት፡ከመ፡ትሰገድ፡አላ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እመላ

¹ additur እመ in A; erasum est in B. ² እሌቢ፡ A. ³ ይሌብዩ፡ B.

⁴ ዘይትነገር፡ AB. ⁵ ተወጥነት፡ B per correct. ⁶ ትዴምር፡ AB.

እክት፡በሰማያት፡ትሰገድ፡ወእምአበውኒ፡በምድር፡ትሌባሕ፡ወእምነቢ
ያት፡ትትከበር፡ወእምሐዋርያት፡ትሰበክ፡ወእምአብያተ፡ክርስቲያናት፡
እስከ፡ይእዜ፡ትትዒበይ፡ወትሌባሕ = ንጭጥን፡ፍቱፌንዩ፡እምዘሰማያት፡
እኒዛት፡¹ ወናርኢ፡ ከመ፡አሐቲ፡መለኮት፡ዘሥላሴ፡ወእግዚእና፡² ወስ
ግደት፡ወዕበይ፤ ከመዝ፡ሥላሴ፡መላእክት፡ኅያላን፡ሱፌፌል፡ወኪሩ
ቤል፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡በአፍ፡ዘኢያዐርፍ፡በዚማ፡በአሐቲ፡መለ
ኮት፡ይፊስዩ፡ለእግዚእ፡ስብሐተ = ³ መላእክተ፡አቡን፡አብርሃም፡እ
ንዝህሉ፡ታሕተ፡ዕዕ፡ድሩስ፡በመንበር፡ዲበ፡ዳስ፡ርእዩ፡አሐተ፡መለ
ኮተ፡ወአሐተ፡ክብረ፡ለሥላሴ፤ ⁴ መላእክት፡ወዕፀ፡ድሩስ፡ወዳስ፡ወአብ
ርሃም፡ሥላሴ፡ወመስቀል፡ወቤተ፡ክርስቲያን፡ወዘርአ፡ሰብእ፡ውእቱ =
ውእቱኬ፡አብርሃም፡ፍኖተ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡ሐረ፡ከመ፡ይሡዖ፡ለይስ
ሐቅ፡ወልዱ፡ለእግዚአብሔር፤ ወዘሠሉስ፡ዕለት፡ፍኖት፡ወይስሐቅስ፡
ዘይሠዋዕ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡በመስቀል፡ሕማሙ፡ለዋሕድ፡ውእቱ = ወከ
መስ፡ዘክርስቶስ፡ምስጢረ፡በይስሐቅ፡ርእዩ፡አብርሃም፡እግዚእን፡ዝሙ
ርዩ፡በወንጌል፡እንዝ፡ይብል፡⁵ አቡከሙ፡ተሐሥዩ፡ከመ፡ይርአይ፡ዕለ
ትዩ፡ርእዩሂ፡ወተፈሥሐ = ካዕበ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡ሐረ፡ሙሴ፡ይሡዕ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሉ፡ለፈርዖን፡⁶ ምሕዋረ፡ሠሉስ፡ዕለት፡ነሐውር፡
ንሡዕ፡ለእግዚአብሔር፡አምላክን = ⁷ መስፈርተ፡ሐሪዕ፡ነሢእ፡ሳፊ፡
ገብረት፡ዳፍንተ፤ ወ⁸ ⁹ መስፈርት፡ዘሐሪዕ፡ወሳፊ፡ወዳፍንታ፡ዕፍረተ፡
ሃይማኖተ፡ሥላሴ፡ወቤተ፡ክርስቲያን፡በኅቡእ፡ልበ፡ሰብእ፡ዘይትዐቀብ፡
ውእቱ = ¹⁰ አብትረ፡ያዕቆብ፡ነሢእ፡ወውስተ፡ማይ፡ወዲዮ፡አባግዲሁ፡
ለላባን፡አስተዩ፤ ወ¹¹ ¹² አብትር፡ወማይ፡ወአባግዕ፡እለ፡ሰትዩ፡ሥላሴ፡
ወጥምቀት፡ወአሕዛብ፡ዘይጠመቱ፡ውእቱ = ሠሉስ፡ዕለተ፡ወሠሉስ፡
ሌሊተ፡ዮናስ፡ነበረ፡ውስተ፡ክርሠ፡ዐንበሪ፤ ወዐንበሪሰ፡ወሠሉስ፡ዕለት፡
ወ¹³ ¹⁴ ሌሊት፡ወዮናስ፡ሠሉስ፡ዕለተ፡ንብረቱ፡ለዋሕድ፡ውስተ፡ሊእል፡

¹ እኒዛት፡ A, እኒዛን፡ B.² ወእግዚእ፡ AB.³ Joh. 8, 56.⁴ Ex. 5, 3, 8, 23.

ወካዕበ፡ ይቤ፡¹ ፫ ተዘበጥኩ፡ በአብትር፡ አላ፡ አሐተ፡ ተወገርኩ፡ በአእባን፤
 ወዝንቱ፡ ውእቱ፡ ብሂል፡ ፫ በጉልቀ፡ አመንኩ፡ ወበአሐቲ፡ ሃይማኖት፡
 ዘሥላሴ፡ በእብን፡ እምነት፡ በአሐቲ፡ ቃል፡ ትድምርተ፡ ነፍስዩ፡ አጽና
 ዕኩ = ወካዕበ፡ ይቤ፡² ፫ ተሰበርኩ፡ በሐመር፤ ወዝንቱ፡ ውእቱ፡ ብሂል፡
 ጸረ፡ ጎጢአት፡ ዘአመ፡ ይሁድና፡ በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅ
 ዱስ፡ ውስተ፡ ነቅዑ፡ ጥምቀት፡ አስጠምኩ = ፫ መስፈርተ፡ ሐሪዕ፡³ ለመ
 ንግሥተ፡ ሰማያት፡ ተመሰለት፡ ብእሲት፡ ነሢኢ፡ ወበንስቲት፡ ብሐእ፡ አ
 ብሒኢ፡ ነሉ፡ ሐሪዕ፡ አብሕአት፤ ወ ፫ መስፈርቱ፡ ለሐሪዕ፡ ወንስቲት፡
 ብሐእ፡ ወብእሲት፡ እንተ፡ ታብሕእ፡ ጥበብ፡ ይእቲ፡ እንተ፡ በሥጋሁ፡ ለ
 ክርስቶስ፡ ነሉ፡ ሰብእ፡ ውስተ፡ ሃይማኖት፡ ዘሥላሴ፡ ትመይጥ = ለዝ፡
 ነሉ፡ ምስጢራት፡ ከመ፡ ማኅተም፡ ትቲሞ፡ እግዚእነ፡ በ፫ርዶተ፡ ማይ፡
 አሐተ፡ ጥምቀተ፡ ለአርድእተ፡ ዚአሁ፡ አወፈዩ፡ እንዘ፡ ይብል፡⁴ ሐዊረ
 ከሙ፡ መሀር፡ ነሉ፡ አሕዛብ፡ እንዘ፡ ታጠምቅዎሙ፡ በስመ፡ አብ፡ ወወ
 ልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ = ለእመኒ፡ መፍትሔ፡ ውእቱ፡ ግብረ፡ አብ፡ ወ
 ወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አርአዮ፡ ከመ፡ ጀውእቱ፡ ድልወ፡⁵ ኖርኢ፡ እ
 ምክመሰ፡ አርአይነ፡ ጀግብረ፡ ዘአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አማን፡
 አሐተ፡ ሀላዊሁ፡ ነአምን፡ በነሉ፡ እስመ፡ በከመ፡ ግብሩ፡ ጀሀላዊኒ፡ ጀውኅ
 ይሉኒ = ንዌጥንኬ፡ ወንነግር፡ በእንተ፡ ግብረተ፡ ዓለም፡ ወበእንተ፡ ትር
 ሲተ፡ ወልደ፡ ሰብእ፡ በጸጋ፡ ወበእንተ፡ ግዕዛን፡ ወበእንተ፡ ሰማይ፡ ወበእ
 ንተ፡ ምድር፡ ወበእንተ፡ ሀላዊ፡ ነሉ፡ ወአሐተ፡ ንብል፡ በእንተ፡ ምግባር፡
 ወዘባዕድኒ፡ ሕይወት፡ ወዘመፍቅድን፡ እምአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅ
 ዱስ፡ ከመ፡ ተገብረ = ንእኅዝ፡ እምቀዳማይ፡ ወናመጽእ፡ በካልእ፡ እምዝ፡
 በተሊወ፡ ነገርን፡ ንፈጽም = ለሰማይ፡ ገብር፡ አብ፡ አላ፡ ኢኮነ፡ ዘእንበለ፡
 ቃል፡ ወመንፈስ፡ እስመ፡ ይቤ፡⁶ በቃለ፡ እግዚአብሔር፡ ጸንዓ፡ ሰማያት፡
 ወበመንፈስ፡ አቶሁ፡ ነሉ፡ ጎይሉሙ = ለነሉ፡ ዓለም፡ ፈጸሞ፡ አብ፡

¹ 2 Cor. 11, 25.² 2 Cor. 11, 25.³ Matth. 13, 33.⁴ Matth.

28, 19.

⁵ ድልወ፡ ለ.⁶ Ps. 32, 6 (hebr. 33, 6).

በከመ፡ጽሑፍ፡¹ ሰማየ፡ወምድረ፡አን፡ፈጽሞኩ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፤
 ፈጽመ፡ወልድኒ፡በከመ፡ይብል፡ጽሑፍ፡² ነሉ፡በቱ፡ኮነ፡ወዘእንበሌ
 ሁሰ፡አልቦ፡ዘኮነ፡ወኢምንተኒ፤ ስምዖ፡ለጠቢብሂ፡እንዘ፡ይብል፡³ በእ
 ንተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈስ፡እግዚአብሔር፡ፈጽመ፡ዓለመ፡= ወም
 ንት፡የዐቢ፡እምነሉ፡ፍጥረት፤ አኮኑ፡ሰብእ፤ ወኢኮነ፡እምአብ፡ባሕ
 ቲቱ፡ተገብረ፡አላ፡ምስለ፡ወልድ፡እንዘ፡ይፈጽም፡መንፈስ፡ቅዱስ፡=
 እስመ፡ይቤ፡⁴ ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያን፡ወበአምሳሊን፤ ንግበር፡ሰብአ፡
 ይቤ፡ወኢይቤ፡እግበር፡አን፡ወኢይቤ፡ግበር፡አንተ፡ወኢይቤ፡ይግበር፡
 ዝክቱ፡አላ፡ይቤ፡ንግበር፤ ወሶበሰ፡ይቤ፡ግበር፡አንተ፡እምአርአየ፡
 ከመ፡ላእከ፡ውእቱ፡አላ፡ከመ፡ይክላእ፡ዘላእከ፡ወያርኢ፡ከመ፡፩ከብር፡
 ይቤ፡ንግበር፡ሰብአ፡በአሐቲ፡ምክር፡ወአሐቲ፡ግበር፤ ወነሉ፡ፍጥረት፡
 ዘአሐቲ፡ሥላሴ፡ውእቱ፡= ወከመሰ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡
 ገብር፡ለሰብእ፡ዳዊት፡ዝሙር፤⁵ ዘመረ፡እንዘ፡ይብል፡⁶ ኅበ፡እግዚአብ
 ሔር፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ አኮ፡አንተ፡ባሕቲትከ፡ዘፈጠርከኒ፡
 ወኢኮነት፡እደ፡የማንከ፡ዘገብረተኒ፡እንተ፡ይእቲ፡ዋሕድ፡ወልድከ፡
 አላ፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ቃልከ፡ወመ
 ንፈስከ፡ከመዝ፡ብሂል፡እንተ፡ቃልከ፡ጥበብ፡ፈጠረተኒ፡ወእንተ፡መን
 ፈስከ፡አእምር፡ለሐኩተኒ፡እንዘ፡አንተ፡ትፈጽም፡= ከመዝሂ፡ኢዮብ፡
 ይቤ፡ኅበ፡እግዚአብሔር፡⁷ እደዊከ፡ፈጠራኒ፡ወለሐኳኒ፡= ሰማያትኒ፡
 ወነሉ፡ኅይል፡ዘውስቲቶሙ፡በውእቶን፡እደው፡ተገብሩ፡እንዘ፡ይ
 ብል፡⁸ በቃለ፡እግዚአብሔር፡ጸንዓ፡ሰማያት፡ወበመንፈስ፡አፋሁ፡ነሉ፡
 ኅይሎሙ፡⁹ ቃሉ፡ወልዱ፡= ወካዕበ፡ይቤ፡ሆሴዕ፡ነቢይ፡¹⁰ ዘበእደዊሁ፡
 ፈጠረ፡ነሉ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፤ በዝኬ፡ያርኢ፡በቃል፡ወበመንፈስ፡
 ነሉ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፡ከመ፡ፈጠረ፡= ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያን፡ወበ

¹ Jer. 23, 24.² Joh. 1, 3.³ Sap. 1, 7.⁴ Gen. 1, 26.⁵ መዘምር፡ B.⁶ Ps. 118 (hebr. 119), 73.⁷ Job 10, 8.⁸ Ps. 32

(hebr. 33), 6.

⁹ Hos. 13, 4 (LXX).

አምሳሊን፤ ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘብዙኃን፡ወበአምሳል፡ወበአርአያ፡^፩ = ወ
 ከመ፡ኢይትሐዘቡ፡ብዙኃን፡ወኢይበሉ፡በአምሳሊ፡አብ፡ባሕቲቱ፡ተገ
 ብረ፡ሰብሕ፡በእንቲአሁ፡ይቤ፡በአምሳሊን፡ወበአርአያ = ወበእንተዝ፡
 ነሉ፡ፍጥረት፡ቀዳማይት፡እንተ፡በአምሳል፡ወበአርአያ፡ተገብረት፡በተ
 ዐድም፡ትእዛዝ፡ማሲና፡ወመዊታ፡በፍትወት፡ተሐደሰት፡ወንጽሐት፡
 ወኢኮነት፡በከመ፡አብ፡ባሕቲቱ፡ውስተ፡ጥምቀት፡ትትሔደስ፡አላ፡በዘ
 ወልድሂ፡ወበዘመንፈስ፡ቅዱስ = እስመ፡በፍጥረትሂ፡ከመዝ፡ተገብረ፡
 ወበእንተዝ፡የኅትም፡አብ፡በጥምቀት፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡¹
 እስመ፡ዘገብረን፡በዝንቱ፡እግዚአብሔር፡ወቀብአ፡² ኪያን፡እግዚአብ
 ሔር፡ዘኅተመን፡በመንፈስ፡ቅዱስ፡ማኅተምንኒ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡³
 ኢታሕዝንም፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፡ዘቦቱ፡ተኅተምከመ፡ለዕለተ፡ተባ
 ልሐ = ተኅተመንኬ፡እመንፈስ፡አልባቢን፡ኢኮነኬ፡በ፪⁴ አርአያ፡ዘንት
 ሜሰል፡አላ፡በአሐቲ፡እንተ፡ወልድ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡⁵ እለ፡⁶ አቅ
 ደመ፡አእምሮ፡ወአቅደመ፡ሠሪዐ፡አምሳሊ፡ከመ፡ይኩኑ፡በአምሳሊ፡ወ
 ልዱ = ወእምዝ፡ነሉ፡ይትጋባእ፡ከመ፡፩ ዘአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡
 ቅዱስ፡አምሳሊ፡ሥላሴ፡እስመ፡ተኅተመን፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡አርአያ፡
 እግዚአብሔር፡ንክውን፡ወአምሳሊ፡ዚአሁ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡⁷ ብ
 እሲሳ፡ኢመፍትው፡ይክድን፡ርእሶ፡እንዘ፡ክብረ፡እግዚአብሔር፡ወአ
 ምሳሊ፡እግዚአብሔር፡ላዕሌሁ፡ወፈድፋደስ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አርአያ፡
 እግዚአብሔር፡ወ፩ምስሌሁ = ዐቢይ፡ውእቱ፡አብ፡ዐቢይ፡ውእቱ፡ወ
 ልድ፡ወኢይልህቅ፡⁸ መንፈስ፡ቅዱስ = እስመ፡ጽሑፍ፡⁹ ዐቢይ፡እግዚ
 አብሔር፡ወዐቢይ፡ኀይሉ፡ወጽሑፍ፡¹⁰ ከመ፡ክርስቶስ፡ኀይሉ፡እግዚአ
 ብሔር፡ወለጥበቢሁ፡አልቦ፡መስፈርት፡⁹ ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እ

¹ 2 Cor. 1, 21. 22.

ቀብሉ፡ B, per emend.

8, 29. ⁶ አላ፡ AB.⁹ Ps. 146 (hebr. 147), 5.² እስመ፡ዘብን፡ወበዝንቱ፡እግዚአብሔር፡⁸ Eph. 4, 30.⁴ በካልእ፡ B.⁵ Rom.⁷ 1 Cor. 11, 7.⁸ ወኢኀልቀ፡ B.¹⁰ 1 Cor. 1, 24.

ስመ፡ጽሑፍ፡¹ ያዐርፍ፡ላዕሌሁ፡መንፈስ፡እግዚአብሔር፡መንፈስ፡ጥ
በብ፡ወእእምሮ፡= ሰላም፡ውእቱ፡ኦብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡² ነዋ፡እትመዩጥ፡
ላዕሌሆሙ፡ከመ፡ፈለገ፡ሰላም፡ወልድሂ፡ሰላም፡ውእቱ፡በከመ፡ይቤ፡
ጳውሎስ፡³ ውእቱ፡ሰላም፡ሰላም፡ዚኣነ፡ዘገብረ፡ክልኤሆሙ፡፩፤ ሰላም፡
ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡⁴ ወፍሬ፡ዘመንፈስ፡ፍቅር፡ወ
ፍሥሓ፡ወሰላም፡ውእቱ፡= ነቅዕ፡ውእቱ፡ኦብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡⁵ እስመ፡
እምነቤከ፡ነቅዕ፡ሕይወት፡ወወልድሂ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡⁶
ሊተሰ፡ኅደጉኒ፡ነቅዕ፡ማየ፡ሕይወት፡ወከረዩ፡ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ዘኢይት
ረከብ፡ማይ፡ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ነቅዕ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እመ፡ኢይቤ፡ጳው
ሎስ፡⁷ ከላነ፡ኪያሁ፡⁸ መንፈስ፡ሰተይነ፡= ወዓዲ፡ፈድፋድ፡እምዘእግዚ
እነ፡ቃላት፡ኖርኢ፡ከመ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡⁹
ቀዊሞ፡ኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ዘጸምኦ፡ይምጻእ፡ኅቤዩ፡ወይስተይ፡
በከመ፡ይቤ፡መጽሐፍ፡አፍላገ፡ማየ፡ሕይወት፡ይውሕዝ፡እምከርሡ፡
ወዘንተ፡ነገረ፡በእንተ፡መንፈስ፡ዘሀሎ፡ይንሥኡ፡እለ፡የኦምኑ፡ቦቱ፡=
ብርሃን፡ውእቱ፡ኦብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡¹⁰ እግዚአብሔር፡ብርሃን፡ወል
ድሂ፡ብርሃን፡ውእቱ፡እስመ፡ይቤ፡¹¹ ኣነ፡ውእቱ፡ብርሃኑ፡ለዓለም፤ ወሶ
በሰ፡ኢኮነ፡ብርሃን፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እምኢይቤ፡ጳውሎስ፡¹² መንፈስ፡
ኢታጥፍኡ፡= ኣላ፡ለብዙኃን፡ዝነገር፡ደመንሚነ፡ይመስል፡ጻዊትኒ፡
ይነገር፡ገሃደ፡¹³ ብብርሃንከ፡ንሬኢ፡ብርሃን፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡በ
ወልድከ፡ንሬኢ፡ብርሃን፡ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሣልስ፡= ያግዕዝ፡
ኦብ፡ዘተቀንዩ፡ለኅጢኣት፤ ያግዕዝ፡ወልድሂ፡እስመ፡ቦኅበ፡ይቤሎሙ፡
ለኣይሁድ፡¹⁴ እመሰ፡ወልድ፡አግዐዘከሙ፡አማን፡ግዑዛነ፡ኮንከሙ፡
ያግዕዝ፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡ቦኅበ፡ይቤ፡¹⁵ ኅበ፡ሀሎ፡መንፈስ፡

¹ Jes. 11, 2.² Jes. 66, 12.³ Eph. 2, 14.⁴ Gal. 5, 22.⁵ Ps. 35 (hbr. 36), 10.⁶ Jer. 2, 13.⁷ 1 Cor. 12, 13.⁸ ኪያ

ሆሙ፡ AB.

⁹ Joh. 7, 37, 38.¹⁰ 1 Joh. 1, 5.¹¹ Joh. 8, 12.¹² 1 Thess. 5, 19.¹³ Ps. 35 (hbr. 36), 10.¹⁴ Joh. 8, 38.¹⁵ 2 Cor.

3, 17.

እግዚአብሔር፡ሀዩ፡ሀሉ፡ግዕዛን ። ሕገ፡አብ፡ያግዕዝ፤ ሕገ፡ወልድሂ፡
 ያግዕዝ፤ ሕገ፡መንፈስ፡ቅዱስሂ፡ያግዕዝ፤ ወዘሉ፡ኅብ፡ይቤ፡¹ ሕገ፡መንፈስ፡
 ቅዱስ፡ያግዕዝ፤ እምቅኔ፡ወእመስና ። ጌር፡አብ፡ጌር፡ወልድሂ፡እስመ፡
 ቡሳብ፡ይቤ፡² ለእመ፡ዐይንክ፡ድንጻዊ፡³ አነ፡ጌር፤ መንፈስሂ፡ቅዱስ፡
 ጌር፡እስመ፡ይቤ፡⁴ መንፈስክ፡ጌር፡ይምርሐኒ፡በምድር፡ርትዕት ። ኅብ፡
 ይፈቅድ፡ይሄሉ፡አብ፡እስመ፡አልቦ፡ለዘ፡ይገርር፤ ኅብ፡ይፈቅድ፡ወልድሂ፡
 ይሄሉ፡እስመ፡አግዓዛይ፡ውእቱሂ፤ መንፈስ፡ቅዱስሂ፡ኅብ፡ይፈቅድ፡
 ይሄሉ፡እስመ፡ይቤ፡⁵ መንፈስ፡ኅብ፡ፈቀደ፡ይንፍኅ፡ወቃሉ፡ትሰምዕ፡
 አላ፡ኢታኦምር፡እምኅብ፡ይመጽእ፡ወኅብ፡የሐውር ። ኩሉ፡ይእኅዝ፡
 አብ፤ ኩሉ፡ይእኅዝ፡ወልድ፤ ይእኅዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ኩሉ ። ወ
 ጻዊትኒ፡ይቤ፡⁶ አይቲ፡አሐውር፡እመንፈስክ፡ወእምገጽከኒ፡አይቲት፡
 እጉይይ ። ኩሉ፡ይክል፡አብ፡በክመ፡ይቤ፡ኢዮብ፡⁷ አኦምር፡እግዚአ፡
 ከመ፡ኩሉ፡ትክል፡ወኢትስእን፡ወኢምንተ፤ ኩሉ፡ይክል፡ወልድኒ፡
 በክመ፡ይቤ፡በወንጌል፡እግዚእነ፡⁸ ኩሉ፡ይትክሀሉ፡ለዘየአምን፤ ኩሉ፡
 ይክል፡መንፈስሂ፡ቅዱስ፡እስመ፡ይቤ፡⁹ ዛቲ፡ይእቲ፡እንተ፡እግዚአብሔር፡
 ጥበብ፡¹⁰ መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈስ፡አኦምር፡ቅዱስ፡ክፋሉ፡¹¹ ጸጋ፡
 ውስተ፡ብዙኅ፡ቀጢን፤ ወበኩሉ፡ሀሉ፤ ቅድው፡ዘኢይማስን፡ጥበብ፡ዘ
 ኢይረስሐ፡ባላሒ፡ዘኢይትክላእ፡ባቀፅ፡ወመፍቀሬ፡ሰብእ፡ዘኢይትክሳይ፡
 ጽኑዕ፡ዘኢይቲክዝ፡ከሃሌ፡ኩሉ፡ወዋሒ፡ኩሉ፡ዘዲበ፡ኩሉ፡ኤዲስ፡
 ቆጶስ ። ወእኮ፡ባሕቲቱ፡ዘዲበ፡ኩሉ፡ኤዲስ፡ቆጶስ፡አላ፡ዓዲ፡ለሰብእ፡
 ኤዲስ፡ቆጶስ፡ይሬሲ ። ወዝሙርየ፡ጳውሎስ፡ውስተ፡ሐዋርያት፡¹²
 እንዘ፡ይብል፡¹³ ነጽሩ፡ርእስክመ፡ወለኩሉ፡መርዒት፡ዘቦቱ፡ውርዐክመ፡
 መንፈስ፡ቅዱስ፡ኤዲስ፡ቆጶሳተ ። ፈነወ፡ነቢያተ፡አብ፡ወፈነወ፡ነቢያተ፡
 ወልድ፡ወፈነወ፡ነቢያተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡በክመ፡ጀእምነቢያት፡

¹ Rom. 8, 2.² Matth. 20, 15.³ Emendandum ድንጻዊ፡⁴ Ps. 142, 12 (hbr. 143, 10).⁵ Job. 3, 8.⁶ Ps. 138, 6 (hbr. 139, 7).⁷ Job 42, 2.⁸ Marc. 9, 23.⁹ Sap. 7, 22. 23.¹⁰ ጠቢብ፡ A.¹¹ ከፊላ፡ AB.¹² i. e. ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡¹³ Act. 20, 28.

ኢሳይያስ፡ ይኬልሕ፡ ወይብል፡¹ ይእዘኒ፡ እግዚአብሔር፡ ፈነወኒ፡ ወመን
ንፈሱ = እምአብ፡ ተፈነዉ፡ ሐዋርያት፡ ወእምወልድሂ፡ ተፈነዉ፡ እስመ፡
ይሴ፡² ነዋ፡ አነ፡ እፈንወክሙ፡ ከመ፡ አባግዕ፡ ማእከለ፡ ተኩላት፤ ወእመን
ፈስሂ፡ ቅዱስ፡ ተፈነዉ፡ በከመ፡ ይሴ፡³ ውስተ፡ ግብረ፡ ሐዋርያት፡ ወእ
ለሰ፡ ተፈነዉ፡ እመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ወረዱ፡ ሲላውቅያ = ጸውዖሙ፡ አብ፡
ለሐዋርያት፤ ጸውዖሙ፡ ወልድሂ፤ ከመዝ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ጸውዖሙ፡
እስመ፡ ይሴ፡⁴ ወእንዘ፡ ይትቀንዩ፡ ለእግዚአብሔር፡ እምሐዋርያት፡ ይሴ፡
መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፍልጥዎሙ፡ ሊተ፡ ለበርናበስ፡ ወኣውሎስ፡ ውስተ፡ ግ
ብር፡ ዘጸዋዕከዎሙ = ፍልጡ፡ ሊተ፡ ይሴ፡ አንትሙስ፡ ፍልጡ፡ ሊተ፡
ለበርናበስ፡ ወኣውሎስ፤ እነግር፡ አነ፡ ከመ፡ እግዚእ፡ ስምዑኒ፡ ከመ፡ አግ
ብርት፤ ይሴ፡ እንዘ፡ ይጸውሙ፡ ወይትቀንዩ፡ ለእግዚአብሔር፤ ጠይቅኬ፡
ከመ፡ ይሴ፡ ወይትቀንዩ፡ ለእግዚአብሔር = ወይብሉኬ፡ ይእዘ፡ እለ፡ ይን
ግሩ፡ ከመ፡ ላእከ፡ ውእቱ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ወንሕንኒ፡ ንነግሮሙ፡ እመስ፡
ላእከ፡ ውእቱ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ሄውእቱ፡ እመላእከት፡ ወእምሐዋርያት፡
እስመ፡ ይብል፡⁵ ዘይፈስዮሙ፡ ለመላእከቲሁ፡ መንፈስ፡ ወለእለ፡ ይትለ
አከዎ፡ ነደ፡ እሳት፤ አላ፡ ኢኮን፡ ላእከ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ አላ፡⁶ ዘይትለአ
ከዎ፡ ወይትቀንዩ፡ ሎቱ፡ በከመ፡ ይሴ፡ እንዘ፡ ይትቀንዩ፡ ለእግዚአብሔር =
ይሴ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፍልጡ፡ ሊተ፤ ጠይቅ፡ ከመ፡ ይሴ፡ ፍልጡ፤ ትፈ
እዩኑ፡ ከመ፡ እግዚእ፡ ውእቱ፤ ላእከስ፡ እምኢይሴ፡ ፍልጡ፡ ሊተ፡ አላ፡
ዘእምእግዚእ፡ ዛቲ፡ ቃል፡ እንተ፡ ይሴ፡ ፍልጡ፡ ሊተ፡ ለበርናበስ፡ ወለኣ
ውሎስ፡ ለግብር፡ ዘጸዋዕከዎሙ፤ ይእዘኒ፡ አንትሙ፡ ፍልጡ፡ ሊተ፡ ለኣ
ውሎስ፡ ወበርናበስ፡ እስመ፡ አንስ፡ ፈለጥከዎሙ፡ እምከርሠ፡ እሞሙ =
ወከመስ፡ እመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ተጸውዐ፡ ኣውሎስ፡ ወእምሐዋርያት፡ ተፈ
ልጡ፡ ውስተ፡ ወንጌል፡ በቀዳማይ፡ መጽሐፍ፡ ዘዘኢሁ፡ ወይብል፡⁷ ኣው

¹ Jcs. 48, 16.² Matth. 10, 16.³ Act. 13, 4.⁴ Act. 13, 2.⁵ Ps. 103, 5 (hebr. 104, 4).⁶ አላ፡ deest in B.⁷ Rom. 1, 1. B

habet ይብል፡ sine ወ, per emend.

ሎስ፡ገብረ፡ክርስቶስ፡ኢየሱስ፡ዘተጸውዐ፡ወተፈልጠ፡ለወንጌሉ፡እግዚአብሔር ። አላ፡ይእዚሰ፡ፍቁራንዮ፡ረከቡ፡እሉ፡ያስተረክቡ፡ውእተ፡ሥሕጸተ፡እምያስተረክቡ፡ውስተ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወያኦምርዎ፡ለእግዚአብሔር፡በከመ፡ይቤ፡¹ አስተርክቡ፡ወአእምሩ፡ከመ፡እነ፡ውእቱ፤ አላ፡ካልአ፡ፅርፈተ፡ወሥሕጸተ፡ረከቡ፡ወይሌአሉኒ፡እንዘ፡ይብሉ፡ቦኑ፡መንበረ፡አብ፡ወናወሥኦሙ፡እው፡እስመ፡ይቤ፡² እግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበሩ፡ቅዱስ፤ ወይደግሙን፡ቦኑ፡መንበረ፡ወልድሂ፡ወናወሥኦሙ፡እው፡እስመ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡³ መንበርከ፡እግዚአ፡ለዓለሙ፡ዓለም ። ወመንበርሰ፡ሶበ፡ሰግዕክ፡ድልወተ፡መለኮት፡ለብዎ፡ለመንበር፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ሥልጣን፡ወመንግሥት፡ወእግዚእና፡እስመ፡ለነሰ፡መጻሕፍት፡ቅዱሳት፡ከመ፡ሰብእ፡ይትናገራን ። ወካዕበ፡ይብሉን፡አይቲ፡ጽሑፍ፡ከመ፡መንፈስሂ፡⁴ ቅዱስ፡ቦቱ፡መንበረ፡ከመ፡እመንበር፡ለቢወን፡ኅቡረ፡ህላዊ፡ወእግዚአ፡ንፈሰዮ ። ወንሕነሰ፡በዘከመዝ፡ነገር፡ኢመፍትው፡ናወሥኦሙ፡ለእሉ፡ከመዝ፤ እንዘ፡አግብርት፡ጥቀ፡እሉ፡እምድር፡ተፈጥሩ፡አሙንቱ፡ሐዋርያት፡ዘከፈሉሙ፡ነቢረ፡ዲበ፡መንበር፡እስመ፡ይቤ፡⁵ ነዋ፡አንትሙ፡፲ወጀትነብሩ፡ውስተ፡፲ወጀመናብርት፡እንዘ፡ትቅንኑ፡፲ወጀነገደ፡እስራኤል፡እፎ፡ፈድፋደ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ወዓዲ፡ይብሉን፡አይቲ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፤ አብ፡ይሌባሕ፤ ወልድ፡ይሌባሕ፤ አይቲ፡ይሌባሕ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ናወሥኦሙኬ፡በዝሂ፡ይጎሥሡ፡ሐዋርያተ፡⁶ ወይነግር፡ኢሳይያስ፡ወጳውሎስሂ፡ይዚምር ። እስመ፡ይቤ፡⁷ ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ልዑል፤ ወዝንተ፡ይቤ፡በእንተ፡መንፈስ፡ወኢናንዲ፡በእንተ፡አርእዮ ። ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ነዋኅ፡ወልዑል፡ወምሉእ፡ቤተ፡ስብሐተ፡ዚአሁ፡ወሱራፌን፡ይቀውሙ፡ዐ

¹ Ps. 45, 10 (hbr. 46, 11).² Ps. 46, 8 (hbr. 47, 9).³ Ps. 44, 8

(hbr. 45, 7).

⁴ ለመንፈስሂ፡ ለ.⁵ Matth. 19, 28.⁶ ሐዋ

ርያ፡ ለ.

⁷ Jes. 6, 1.

ውዶ፡ እለ፡ ጸክንፈሆሙ፡ ለለ ጆይጸርጉ፡ ወይብሉ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ እግዚአብሔር፡ ጸባኦት፤ ምሉእ፡ ሰማያት፡ ወምድረ፡ ስብሐት፡ ዚአሁ፤¹ መይቅኬ፡ ዝየ፡ መንበረሂ፡ ወስብሐት፤ ወይቤለኒ፡ እግዚአብሔር፡ መነ፡ እፌኑ፡ ወመኑ፡ የሐውር፡ ጎበ፡ ዝንቱ፡ ሕዝብ፤ ወሕዝብስ፡ አይሁድ፤ ወይንግርሙ፡ ወሰሚዐ፡ ትሰምዑ፡ ወኢትሌብዉ፡ ወርእየ፡ ትፈእዩ፡ ወኢታአምሩ፡ እስመ፡ ገዝፈ፡ ልቦሙ፡ ለዝ፡ ሕዝብ፡ ወበእዝኖሙ፡ አክበዱ፡ ሰሚዐ፡² ወዘሀሉ፡ ጽሑፍ፡ እምድጎረዝ ። ይመጽእኬ፡ ጳውሎስ፡ እምድጎረ፡ ብዙጎ፡ ዐውደ፡ ዓመታት፡ ወይበጽሕ፡ በሮሚ፡ ወይትናገር፡ ምስለ፡ አይሁድ፡ እንዘ፡ ይሚህሮሙ፡ ውስት፡ ዘዋሕድ፡ ክርስቶስ፡ ሃይማኖት፡ ወእመንቱስ፡ ይትመየጥዎ፤³ ወይትካሐድዎ፤⁴ ሶቤሃ፡ ይዜከራ፤⁵ ለዛቲ፡ ትንቢት፡ እስመ፡ ቦቱ፡ ተፈጸመት፤ ወምንተ፡ ይንግርሙ፡ ሠናየ፡ ይቤ፡ አክ፡ አብ፡ ወአክ፡ ወልድ፡ አላ፡ ሠናየ፡ ይቤ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ በኢሳይያስ፡ ነቢይ፡ ሰሚዐ፡ ትሰምዑ፡ ወኢትሌብዉ፡ ወዘሀሉ፡ ጽሑፍ፡ እምድጎፌሁ ። እምከመስ፡ ኢሳይያስ፡ ይቤ፡⁶ እግዚአብሔር፡ ጸባኦት፡ ይነብር፡ ዲበ፡ መንበር፡ ልዑል፡ ወእመላእክት፡ ይሌባሕ፡ ወይትቂደስ፤ ጳውሎስኒ፡ ይንግር፡ ከመ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ውእቱ፡ መኑ፡ እንክ፡ ተረፈ፡ ተዋካሔ፡ እስመ፡ እግዚእ፡ ወእምላክ፡ ውእቱ፡ መንፈስ፡ ወይትቀንዩ፡ ሎቱ፡ ወይትለአክዎ ። ወሎቱ፡ ስብሐት፡ ወእኒዝ፡ ወጽንዕ፡ ምስለ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሚን ።

b) *Cyrilli de Melchisedec homilia prior.*

ዘቂርሎስ፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ ዘእለ፡ እስክንድርያ፡ በእንተ፡ መልክ፡ ጼዴቅ ።

ይቤ፡ ጳውሎስ፡⁷ ዝመልክ፡ ጼዴቅ፡ ንጉሠ፡ ሰላም፡ ካህን፡ ዘእግዚአብሔር፡ ልዑል፡ ዘተራከቦ፡ ለአብርሃም፡ ተመይጦ፡ እምጎበ፡ ይቀትሎሙ፡

¹ Jev. 6, 1—3.

² 6, 8—10.

³ Act. 28, 25 seq.

⁴ ወይትክሕድዎ፡ A.

ወይክሕድዎ፡ B.

⁵ ይዜክሩ፡ A.

⁶ ነቢይ፡ AB.

⁷ Hbr. 7, 1—10.

ለነገሥት፣ ወባረከሂ፣ ወወሀቦ፣ ከፍሎ፣ ዓሥራተ፣ እምኩሉ፣ አብርሃም፣ ቀዳሚ፣ ትርጓሜሁ፣ ንጉሠ፣ ጽድቅ፣ ወእምህዩ፣ ንጉሠ፣ ሰላም፣ ዘትርጓሜሁ፣ ንጉሠ፣ ሰሌም፣ ዘይእቲ፣ ኢየሩሳሌም፣ አልቦ፣ አብ፣ ወአልቦ፣ እም፣ ወአልቦ፣ ጽሕፈት፣ ለልደቱ፣ ወአልቦ፣ ጥንተ፣ መዋዕሉ፣ ወአልቦ፣ ማኅለቅት፣ ሕይወቱ፣ በእምሳሉ፣ ለወልደ፣ እግዚአብሔር፣ ይነብር፣ ካህን፣ ለዝሉፋ። ነጽሩ፣ ዕቡዮ፣ ለዝንቱ፣ ዘሎቱ፣ ዓሥራተ፣ አብርሃም፣ ወሀቦ፣ እምሀርካሁ፣ ሊቀ፣ አበው። ወእለሰ፣ እምውሉደ፣ ሴዊ፣ ለካህናት፣ ይነሥኩ፣ ሥርዐተ፣ በሙ፣ ይንሥኩ፣ ዓሥራተ፣ እምሕዝብ፣ በከመ፣ ሕገ፣ ሙሴ፣ እምአኅዊሆሙ፣ ለእለ፣ ወዕኩ፣ እምሐቋሁ፣ ለአብርሃም። ወዘሰ፣ ኢተጽሕፈ፣ እምነገደሙ፣ ነሥኡ፣ ዐሥራተ፣ እምአብርሃም፣ ወለዘቦ፣ ተስፋ፣ ርስት፣ ባረከ። ወጥቅስ፣ ዘእንበለ፣ ካሕድ፣ ዘይንእስ፣ እምዘየዐቢ፣ ይትባረክ፣ ወበዝዩሰ፣ ሰበእ፣ መዋቲ፣ ይነሥእ፣ ዓሥራተ፣ ወበሀዩሰ፣ ዘቦ፣ ስምዕ፣ ከመ፣ ሕያው። በብሂል፣¹ በእንተ፣ አብርሃም፣ ወሴዊ፣ ዘዓሥራተ፣ ይነሥእ፣ ውእቱ፣ ዐሠረ፣ እንዘ፣ ዓዲ፣ ውስተ፣ ሐቋ፣ አቡሁ፣ ሀሎ፣ ሴዊ፣ ሰባ፣ ተራከቦ፣ መልክ፣ ጼዴቅ፣ ለአብርሃም፣ ይቤ።² ዘቂርሎስ። ወይእዚኒ፣ ደቂቅዩ፣ ጽሁቃን፣ መጻእክሙ፣ ዝዩ፣ ወመላእክሙ፣ ቤተ፣ ክርስቲያን፣ እንዘ፣ ጽሙእን፣ እንትሙ፣ ከመ፣ ትትረወዩ፣ ማዩ፣ ዘቤተ፣ ክርስቲያን፣ ወይፍረይ፣ ልብክሙ፣ ፍሬ፣ ወናዩ። በከመ፣ ሀብተ፣ ማይ፣ ያበቀሉ፣ ፍሬሃ፣ ለምድር፣ ዘወትረ፣ ይሰቅይም፣ ከማሁ፣ ቃሎሙ፣ ወትምህርቶሙ፣ ለአበው፣ እለ፣ ተመህሩ፣ በኩሉ፣ ጥበብ፣ ወእእምሮ፣ ይበውእ፣ ውስተ፣ አልባበ፣ ሰበእ፣ ለመድኅኒት። ይእዚኒ፣ ንዑ፣ ጽሙእን፣ ወናረውዩክሙ፣ ጽምእክሙ፣ ነሢእን፣ እምጳውሎስ፣ ጠቢብ፣ ማዩ፣ እስመ፣ ነቅዑ፣ መድኅኒት፣ ውእቱ። ይቤኬ፣ እንከ፣ ጳውሎስ፣ በእንተ፣ ክቡር፣ መልክ፣ ጼዴቅ፣ ዝመልክ፣ ጼዴቅ፣ ንጉሠ፣ ሳሌም፣ ካህኑ፣ ለእግዚአብሔር፣ ልዑል፣ ወዘተጽሕፈ፣ በእንቲአሁ፣ ኩሉ። ብዙኅ፣ እንከ፣ ለብዙኃን፣ ዘበእንቲአሁ፣ ኮነ፣ ነገር፣ በከመ፣ ውእቱ፣ ጳውሎስ፣ ቦ፣ ኅበ፣ ይቤ፣³ ዕጹብ፣ ፍካሬሁ፣ ወኢኮነ፣ ቀሊል፣ ወፈድፋደሰ፣

¹ ὡς ἔπος εἰρηνῆς ዘቦ. 7, 9.² ዘቦ. 7, 1—10.³ ዘቦ. 5, 11.

ለእለ፡ኢይሌብዉ፡ወኮት፡ድንዘዳን፡ለሰሚዕ ። ባሕቱ፡ዘክመ፡ሀሉ፡በእ
ንቲአሁ፡እነግር፡እስመ፡ቦ፡እለ፡ይቤሉ፡ኢኮነ፡ሰብአ፡ከማን፡አላ፡መን
ፈሰ፡ቅዱስ፡ውእቱ፡አው፡እግዚአብሔር ። ጊዩኬ፡ወወዕኡ፡እምኅ
ሊና፡እለ፡ዘንተ፡ከመዝ፡ይኒልዩ፡ወመፍትውኬ፡እንከ፡ዘንተ፡ናቅ
ድም፡ነጊርቶሙ፡እምክሉ ። እፎ፡መልክ፡ጼዴቅ፡ከመ፡ካህት፡ለእግዚ
አብሔር፡ትቤልዎ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አው፡እግዚአብሔር፡እስመ፡ኢ
ኮነ፡በሢመተ፡ከህነት፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ዘኅቡር፡ወዕሩይ፡ምስለ፡አብ፡
ወወልድ፡በህላዊሁ፡ወኢይትመስል፡ወኢይትዋደድ፡ሉቱ፡ግሙራ፡
ስመ፡ከህነት፡ወግብሩሂ፡ኢለመለኮት፡ይደሉ ። ወለመት፡እንከ፡ይትከ
ሀን፡በክመ፡ትቤሉ ፤ ለዘየዐብዮት፡ወለዘይፈደፍዶ፡ወይትሌዐል፡እም
ኔሁ ፤ መት፡ይትሌዐሉ፡ዘእምክሉ ፤ ወዘተሠይመስ፡በከህነት፡ኢኮነ፡ለር
እሱ፡ይትቀነይ፡ወይትከሀን ፤ ለእመሰ፡ርቱዐ፡ትኒልዩ፡ለዘየዐብዮ፡ወይ
ትሌዐሉ ፤ ለእግዚአብሔርሰ፡ዕዉቅ፡እስመ፡በክመ፡ጽሑፍ፡¹ መላእክ
ክት፡ወሊቃነ፡መላእክት፡ወመናብርት፡ወሥልጣናት፡ይትቀነዩ፡በከህ
ነት፡ለቅድስት፡ወኅብርተ፡ህላዊ፡ሥላሴ፡ወውእቱስ፡ሥላሴ፡ለመት፡እ
ንከ፡ይቀውም፡ወይትቀነይ ። ካዕበ፡ይብሉ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡²
ርእይዎ፡ለሐዋርያነ፡ወሊቀ፡ካህናት፡ዘእምነትነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡
ወካዕበ፡ይብሉ፡³ ሐዋርያ፡ኅበ፡ቦአ፡ቀዳማይ፡በእንቲአነ፡ኢየሱስ፡ክር
ስቶስ፡በክመ፡ሢመቱ፡ለመልክ፡ጼዴቅ፡ሊቀ፡ካህናት፡ከዊኖ፡ለዓለም ።
እነግርሙ፡ወዕኡ፡ኅሊናክሙ፡እምፍናት፡ርትዕት፡ዘክቡር፡ወዐቢይ፡
ምስጢር፡ዘትስብእቱ፡ለዋሕድ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ ፤ እፎ፡እ
ንከ፡ኢኅለይክሙ፡ከመ፡ኢተሰምዮ፡⁴ ላእከ፡ወሊቀ፡ካህናት፡ወልድ፡
እንበለ፡አመ፡ኮነ፡ሰብአ፡ወአትሐተ፡ርእሶ፡እንዘ፡ኢይትበዐድ፡ወኢይ
ትመየጥ፡ወኢይትከሀል፡ግሙራ፡ዝንቱ፡ይርከቦ፡አላ፡እስመ፡አትሐተ፡
ርእሶ፡በእምጣነ፡ሰብእ፡ወነድዮ፡ምስሌነ፡እንዘ፡ባዕል፡ውእቱ፡ወእም

¹ 1 Petr. 3, 22; Col. 1, 16.² Ilbr. 3, 1.³ Ilbr. 6, 20.⁴ ኢተሠይመ፡B.

ላክ = ወትሕትናሰ፡ ወንደተ፡ እንቲአሁ፡ ንብል፡ በተሰምዮ፡ ሐዋርያ፡
 ወሊቀ፡ ካህናት፡ ወዝንቱ፡ ነሱ፡ ይደሉ፡ ለእርእያ፡ ንብር፡ ወለመስፈርተ፡
 ሰብእ፡ ሐዋርያሂ፡ ወሊቀ፡ ካህናት፡ እስመ፡ ሰብእ፡ ከነ፡ ከማን = ወይእዚሂ፡
 ለእመኑ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ተሰብእ፤ ለይትከህን፡ ውእቱኒ፡ ወሢመተ፡
 ላእክ፡ ለይርከቦ፡ በከመ፡ ወልድ፡ ምሕር፡ ኪያን፡ ከነ = ወለእመሰ፡ ዝንቱ፡
 ብሂል፡ ፅርፈት፡ ውእቱ፡ ወውፁእ፡ ወኢይመስል፡ ግሙራ፡ ለቅዱሳት፡
 መጻሕፍት፡ ለምንት፡ ይሥሕጹ፡ ላዕለ፡ ስብሐተ፡ መለኮት፡ ወእኮዘ፡ ባሕ
 ቲቶ፡ አላ፡ ዓዲ፡ ያስተዋርድዎ፡ ውስተ፡ አምጣን፡ ንብር፡ ለመንፈስ፡ ቅ
 ዱስ፡ ዘውእቱ፡ ይሰፍኖ፡ ለነሱ፡ ምስለ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወነሱ፡ ፍጥረት፡
 ይሰግዱ፡ ሉቱ፡ ወነሱ፡ ካህናት፡ ይኬልልዎ፡ በሰማይ፡ ወበምድር = አላ፡
 ይብሉ፡ ካዕበ፡ ተሰምዮ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ንጉሠ፡ ጽድቅ፡¹ ዘትርጓሚሁ፡
 ከማሁ፡ ስሙ፡ ወዓዲ፡ ንጉሠ፡ ሳሌም፡ ወሰብእ፡ ዘከማን፡ ውእቱ፡ ኢይት
 ከሀል፡ ይኩን፡ ንጉሠ፡ ጽድቅ፡ ወንጉሠ፡ ሰላም፡ አላ፡ ዝንቱ፡ ይደሉ፡ ለመ
 ለኮት = ወንሕንኒ፡ ንነግርሙ፡ ዘበእንተዝ፡ ንቅሁ፡ ንስቲተ፡ ወጸበለ፡ አዕ
 ይንተ፡ ልብከሙ፡ ተሳቢበከሙ፡ ጎሡ፡ ዘበእንተዝ፡ ጎሊና፡ ርቱዐ = እመ፡
 አማን፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ታመስልዎ፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡ ይኩን፡ ወበዕብይ፡
 ወበስብሐት፡ ተአምንዎ፡ ዘመለኮት፡ በእንተ፡ ዘተሰምዮ፡ ንጉሠ፡ ጽድቅ፡
 ወሰላም፤ እር፡ እንክ፡ ኢትኄልዩ፡ እስመ፡ ዘበስብሐተ፡ መለኮት፡ በእንተ፡
 ነጊሥ፡ ለጽድቅ፡ ወሰላም፡ ኢይትከህሉ፡ ግሙራ፡ ይትቀንይ፡ ወኢየሀሉ፡²
 ውስተ፡ መለኮት = ወተጽሕፈሰ፡ በእንተ፡ ቅዱሳን፡ መላእክት፡³ እስመ፡
 አእላፈ፡ አእላፍ፡ ይትቀንዩ፡ ለእግዚአብሔር፤ ወካዕበ፡ ይቤ፡⁴ ባርከዎ፡
 ለእግዚአብሔር፡ ነሱልከሙ፡ መላእክቲሁ፡ ጽኑዓን፡ በኃይል፡ እለ፡ ትገ
 ብሩ፡ ቃለ፡ ዚአሁ፤ ባርከዎ፡ ለእግዚአብሔር፡ ነሱ፡ ኃይሉ፡ ላእኩ፡ እለ፡
 ይገብሩ፡ ፈቃዶ = ይእዚ፡ እመ፡ አኮ፡ አውረድዎ፡ እመንበረ፡ መለኮቱ፡
 ለእግዚአብሔር፡ ወአኅበርዎ፡ ምስለ፡ መላእክት፡ ወኢይፈደፍድ፡ እምኔ

¹ ጽድቅ፡ AB.² ወኢህሉ፡ AB.³ Dan. 7, 10.⁴ Ps. 102

(hbr. 103), 20. 21.

ሆሙ፡ ወኢምንተሂ ፤ እሙ፡ አክ፡ ዘንተ፡ ብሂል፡ ወኅልዮ፡ ሥሕጽት፡ ው
 እቱ፡ ወኢትት፡ ጌዩልዋ፡ ለጽድቅ፡ እንዘ፡ ትሁቡ፡ ሢመተ፡ ለዘኢኮነ፡ ፍጥ
 ረተ = እፎ፡ እንክ፡ እንዘ፡ ጥቀ፡ ይጤበቡ፡ ወይመስሉሙ፡ ዘይጠናቀቁ፡
 መጻሕፍተ፡ እግዚአብሔር፡ ጌገዩ = እስሙ፡ አክ፡ በጻዊረ፡ ስም፡ ይከውን፡
 ሀላዊሁ፡ በከሙ፡ ስሙ፡ ወእንግር፡ ዘእምድኅረ፡ ሙሴ፡ ዘተሠይመ፡ ለእስ
 ራኤል፡ ኢየሱስሃ፡ ተሰምዮ፡ ወትርጓሚሁ፡ ለዝስም፡ መድኅኔ፡ ሕዝብ፡
 ወኢይሳተፎ፡ ዝስም፡ ለአድኅኖ፡ አላ፡ ለእግዚእን፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡
 ለባሕቲቱ፡ ዘውእቱ፡ መድኅኔን፡ ይደልዎ = እስሙ፡ ክቡር፡ ገብርኤል፡
 ሶበ፡ ይንግራ፡ ለቅድስት፡ ድንግል፡¹ ናሁ፡ ትፀንሲ፡ ወትወልዲ፡ ወልደ፡
 ወትሰምዮ፡ ኢየሱስ፡ እስሙ፡ ውእቱ፡ ያድኅን፡ ሕዝቡ፡ እምኅጢአቶሙ =
 ይእዜኒ፡ እንክ፡ ዘእምድኅረ፡ ሙሴ፡ ተሠይመ፡ ለእስራኤል፡ ተሰምዮ፡ ኢየ
 ሱስ፡ ውእቱኑ፡ እንክ፡ ዘተሠይመ፡ ለመድኅኒተ፡ ኩሉ፡ ዓለም ፤ አልቦ፤
 ኢኮነ፡ ውእቱ፡ አላ፡ ጸዋሬ፡ ስም፡ ኮነ፡ ወዝንቱ፡ ስም፡ ለእግዚእን፡ ኢየ
 ሱስ፡ ክርስቶስ፡ ባሕቲቱ፡ ደለው፡ በአማን = ወክዕበ፡ ስሙ፡ ለእስራኤል፡
 ትርጓሚሁ፡ ኅሊና፡ ዘይሬእዮ፡ ለእግዚአብሔር፡ ወተሰምዮ፡ ከመዝ፡ ዘበ
 ሥጋ፡ እስራኤል፡ ወኢንጸርዎ፡ ለእግዚአብሔር፡ በአዕይንተ፡ ልቦሙ፡
 አላ፡ እምለኩ፡ ለግብረ፡ እደ፡ ሰብእ፡ ወአኮ፡ ለፈጣሪሆሙ ፤ እፎ፡ እንክ፡
 ኅሊና፡ ዘይሬእዮ፡ ለእግዚአብሔር፡ ተሰምዮ፡ ወኢንጸርዎ፡ ለእግዚአብ
 ሔር = ንሕነኬ፡ ሰብእ፡ ተሰመይን፡ አማልክተ፡ ወደቂቀ፡ ልዑል ፤² ወኢ
 ኮነ፡ በሀላዊን፡ አማልክተ፡ አላ፡ በክብር፡ ተወዩምን፡ እምኅበ፡ እግዚአብ
 ሔር፡ ከማሁ = ወክዕበ፡ ይብሉ፡ በእንተ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ አልቦ፡ አብ፡ ወ
 አልቦ፡ እም፡ ወኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ወአልቦ፡ ጥንት፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅ
 ለቅተ፡ ሕይወቱ፡ ወእሉሰ፡ ወዘከመዝሰ፡ ኢይመስል፡ ሰብእ = እነሂ፡ ር
 ቱዐ፡ እንግረከሙ፡ ይቤ፡ ቂርሎስ፡ እምልኡ፡ ዘይቤ፡ ጳውሎስ፡ ከመ፡ ትር
 አዩ፡ ርቱዐ ፤ አልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ወኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ወአልቦ፡
 ጥንተ፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ፡ በእምኅለ፡ ወልደ፡ እግዚአብ

¹ Luc. 1, 31; Matth. 1, 21.² Ps. 81 (hbr. 82), 6.

ሕር = እር፡ እንከ፡ ዘአልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ይመስሉ፡ ለወልደ፡
 እግዚአብሔር፤ እመስ፡ አልቦ፡ አብ፡ ክርስቶስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡
 ይመስሉ፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡ አላ፡ በኅሴነስ፡ ቦቱ፡ አብ፡ እስመ፡ ተወልደ፡
 እምእግዚአብሔር = ወክዕበ፡ እመሂወ፡¹ ወልደቱሂ፡ ተጽሕፈ፡ እስመ፡ እ
 ምኒን፡ ነሥአ፡ እምእንተ፡ ኢታአምር፡ ሰብሳበ፡ እምድንግል፡ ተወልደ፡
 ወጽሑፍ፡ በማቴዎስ፤² በእንቲአሁ፡ ልደቱ፡ ለኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ከ
 መዝ = ይእዜኒኬ፡ ንነግር፡ መኑ፡ ውእቱ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ዳግመ፡ ተጋቢ
 አነ፡ በዝየ = እስመ፡ በአኅጽሮ፡ ይጌይስ፡ ድርሳናት፡ ከመ፡ ጽሙእኒክሙ፡
 ትምጽኡ፡ ወትትረወዩ፡ በሕቁ፡ ቃላቲሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ ከመ፡ እምብ
 ዝኑ፡ ኢያህኪክሙ፡ ወኢይፃእ፡ ኅሊናክሙ፡ እምሰሚዐ፡ ነገርን፡ ወዘሂ፡
 ትጽህቁ፡ ትትመህሩ = ለያትሉ፡ ለነ፡ ዘብዑል፡ ጸጋሁ፡ ለኢየሱስ፡ ክርስ
 ቶስ፡ መድኅኒን፡ ዘቦቱ፡ ወምስሌሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ አብ፡ ወመንፈስ፡
 ቅዱስ፡ ሰብሐት፡ ወእኒዝ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን =

c) *Cyrilli de Melchisedec altera.*

ዓፂ፡ ካልእ፡ ድርሳን፡ ዘቅዱስ፡ ቂርሎስ፡ በእንተ፡ መልክ፡ ጼዴቅ =

እለ፡ ይለምዱ፡ በስራሐ፡ ተድላዝ፡ ዓለም፡ ወበብዝኅ፡ ብዕሉሙ፡
 ይሰርሑ፡ ወይትፈሥሑ፡ በሕቁ፡ በብዝኅ፡ ዕንቆሙ፡ ክቡር፡ ዘብሔረ፡ ሀ
 ንደኬ፡ ወኪያሁ፡ ዕንቁ፡ የዐቅቡ፡ ውስተ፡ ተምጠራት፡ ዘጌሎሙ፡ ጽኑዐ፡
 ወይትጌበዩ፡ በአዕናቆሙ፡ ወንሕነስ፡ እለ፡ በመንፈስ፡ ስራሐ፡ ለዝ፡ ዓለም፡
 ኅላፈ፡ ወምክሐ፡ ዘኢይበቀ፡ ዕርሒቀን፡ ወመልዕልተዝ፡ ረስዩን፡ ኅሊ
 ናን፡ ንትጌበር፡ ክቡረ፡ ባሕርየ፡ ዘበአማን፡ ዘውእቱ፡ ክርስቶስ፡ ወዘበእን
 ቲአሁ፡ አእምሮ፡ ዘውእቱ፡ ማሕዩዊ፡ ወዘለዓለም፡ ይሁበን፡ ክብረ = እ
 ስመ፡ ንዜከር፡ ዘጽሑፍ፡ ውስተ፡ ወንጌል፡ ዘይቤለን፡ ክርስቶስ፡ ለሊሁ፡³
 ትመስል፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ ብእሌ፡ ሠያጤ፡ ዘኅላፈ፡ ይኅሥሥ፡ ባሕ
 ሮየ፡ ሠናየ፡ ወረኪዮ፡ አሐተ፡ ባሕርየ፡ ዘብዙኅ፡ ሜጡ፡ ሖረ፡ ወሚጠ፡ ኩሉ፡

¹ i. e. matrem quoque habet.

² Matth. 1.

³ Matth. 13, 45. 46.

ዘበ፡ ወተሣዩጦ፡ ለውለቱ፡ ባሕርይ፡ ክቡር፡ ወብዙኅ፡ ሜጦ ። በከመ፡
 ይቤ፡ ንዝግብ፡ ለርእሰን፡ ወንረክቦ፡ ሶብ፡ ንሑውጽ፡ ውስተ፡ መጻሕፍት፡
 ዘቅዳሳን፡ አበው፡ ዘ፩እምኔሆሙ፡ ውለቱ፡ ብፁዕ፡ ወጠቢብ፡ ጳውሎስ፡
 ዘበብዙኅ፡ ፈክረ፡ ለን፡ ዘበአማን፡ ዘክርስቶስ፡ ምስጢረ ። ወይእዚ፡ ለሊሁ፡
 ጳውሎስ፡ ኦፍላጠ፡ ወኦርኦዩ፡ ከመ፡ በአምሳሉ፡ ወበኦርኦያ፡ ከህንቱ፡ ለክ
 ርስቶስ፡ ውለቱ፡ መልክ፡ ጼዴቅ ። ወበቀዳማይኒ፡ ተራኪበን፡ ብዙኅ፡ ዘበ
 እንተ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ነገርኩክሙ፡ እንዘ፡ አርእየክሙ፡ ኅሊናሆሙ፡ ለ
 ዕልዋን፡ እስመ፡ ይብሉ፡ ኢኮን፡ ሰብአ፡ ከማን፡ አላ፡ እግዚአብሔር፡ ው
 ላቱ ። ወይእዚሰ፡ ሀለወኒ፡ እንግርክሙ፡ መኑ፡ እንከ፡ ውለቱ፡ ዘበአማን፡
 መልክ፡ ጼዴቅ፡ ወአርእየክሙ፡ አምሳሉ፡ ዘቦቱ፡ ተመሰለ፡ መድኅኒን፡ ኢየ
 ሱስ፡ ክርስቶስ ። ይቤ፡ ጳውሎስ፡ ወባሕቱ፡ ያጽህቀኒ፡ ዘንተ፡ እቅድም፡
 ነገረ፡ ምንተ፡ ኅሊዮ፡ ጳውሎስ፡ ዘንተ፡ ይጽሕፍ፡ ወምንተ፡ ፈቲም፡ ያስተ
 ፈትዕ፡ ወዘመኑ፡ ይትባእስ፡ ያክፍእ፡ ነገረ፡ አምሳሉ፡ ወኦርኦያ፡ ዘክርስ
 ቶስ፡ ይፈስዮ፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ ። ያርኢኬ፡ ጳውሎስ፡ በዙሉ፡ ከመ፡ ከህ
 ነት፡ ዘኦሪት፡ እንተ፡ በደም፡ ወጢስ፡ ከመ፡ ጽንጽንት፡ ይእቲ፡ ወኢትበ
 ቊ፡ ወአልባቲ፡ ኅይለ፡ ግሙራ፡ ለአንጽሖ፡ ኅጢአት፡ አላ፡ እንተ፡ ክርስ
 ቶስ፡ ኅይለ፡ ጽድቅ፡ እንዘ፡ ይትዌከፍ፡ እሙን፡ በአሚን፡ ወበሀላዌሁ፡ ተፍ
 ጸሜተ ። እስመ፡ ሊቀ፡ ካህናት፡ ይሰምዮ፡ በዙለሄ፡ ወይቤ፡ ገሃደ፡ ለእለ፡
 አምኑ፡ ቦቱ፡¹ ርእይዎ፡ ለሐዋርያን፡ ወሊቀ፡ ካህናት፡ ዘእምነትን፡ ኢየሱስ፡
 ምእመን፡ ውለቱ፡ ለዘፈነዎ፡ ወካዕበ፡ ይቤ፡² እንዘ፡ ብን፡ ሊቀ፡ ካህናት፡ ዐ
 ቢይ፡ ዘዐደወ፡ ሰማያቱ፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ናጽንዕ፡ አሚን፡
 እስመ፡ አልብን፡ ሊቀ፡ ካህናት፡ ዘኢይክል፡ ሐሚመ፡ ሕማመን፡ አላ፡ ም
 ኩር፡ በዙሉ፡ በአምሳሉ፡ ዘእንበለ፡ ኅጢአት ። ወካዕበ፡ ብዙኅ፡ ተናገረ፡
 ጳውሎስ፡ በእንተ፡ ጽላሎተ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ከመ፡ አልባቲ፡ ኅይለ፡ ለአን
 ጽሖ፡ ኅጢአት፡ በከመ፡ ንቤ፡ ቀዳሚ፡ እስመ፡ ጽሑፍ፡³ ዙሎሙ፡ እለ፡ በ
 ሕገ፡ ኦሪት፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ መርገም፡ ይነበሩ፡ እስመ፡ ጽሑፍ፡ ርጉም፡

¹ Hbr. 3, 1. 2.² Hbr. 4, 14. 15.³ Gal. 3, 10.

ውእቱ፡ክሉ፡ዘኢዐተበ፡ቃሉ፡ዘጽሑ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ኦሪት፡ከመ፡
ይግበር = ወካዕበ፡ይብል፡¹ ኦሪት፡ትንሥቶ፡ለትእዛዝ፡እግዚአብሔር፡
ሓሰ፤ ሶበሰ፡ተውሀበ፡ሕግ፡ዘይክል፡አሕይዎ፡እምኮን፡ጸዲቀ፡² ቦቱ፡
አላ፡ዘግሐ፡መጻሕፍት፡ለክሉ፡ውስተ፡ኅጢአት፡ከመ፡ትእዛዝ፡በአ
ሚን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ይትወሀብ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ = ወዓዲ፡እንዘ፡
ዝኒ፡ወሰከ፡ኣውሉስ፡ወይቤ፡³ እስመ፡በሕገ፡ኦሪት፡አልቦ፡ዘይጸድቅ፡
በኅዝብ፡እግዚአብሔር፡እሙን፡⁴ ወጸድቅሰ፡በአሚን፡የሐዩ = ዘኬ፡ትም
ሀርተ፡እንዘ፡ይሚሀርሙ፡ኣውሉስ፡ተዋሥእዎ፡ዕብራውያን፡እንዘ፡ይ
ትመረጡ፡ሕገ፡ኦሪት፡ዘሙሴ፡ወይብልዎ፡ኢይትከሀል፡ክህነተ፡ካል
አት፡ትኩን፡ወትሰመይ፡ለእመ፡ኢኮን፡እንተ፡እምኅቤሆሙ፡ወኢይከ
ውን፡ወኢሙት፡ይትከህን፡እመ፡ኢኮን፡እምዘመዱ፡ለሌዊ = ወአኮ፡ለኣ
ውሉስ፡ባሕቲቱ፡ዘተካሐድዎ፡⁵ አላ፡ዓዲ፡ለእግዚእን፡ወመድኅኒን፡ኢየ
ሱስ፡ክርስቶስ፤ አመ፡⁶ እንዘ፡ይበውእ፡ውስተ፡ምክራብ፡እግዚእን፡ኢ
የሱስ፡ረከበ፡እለ፡ይሠይጡ፡አባግዐ፡ወአልሀምተ፡ወአርጋቢ፡ነሢኦ፡ሐ
ብለ፡ገብረ፡መቅሠፍተ፡ወሰደዶሙ፡ወይቤሉሙ፡አውፅኡ፡ዘንተ፡እም
ዝየ፡ወኢትረስዩ፡ቤተ፡አቡየ፡ቤተ፡ምሥያጥ፡ወሶቤሃ፡መዐት፡ዐቢይ፡
ኅንቆሙ፡ዘኢይክሉ፡ጸዊረ፡⁷ ለመምህራኒሆሙ፡ወለክህናቲሆሙ፡ለአይ
ሁድ፡ወተንሥኡ፡ላዕሌሁ፡በቅንዐት፡መሪር፡እንዘ፡ይጸርኑ፡ወይብሉ፡
በአይ፡ሥልጣን፡ዘንተ፡ትገብር፡ወመኑ፡ወሀበከ፡ዘንተ፡ሥልጣን፡እ
ስመ፡ለን፡ለባሕቲትን፡ይከውን፡ንሥራዕ፡ቤተ፡እግዚአብሔር፡ወአን
ተሰ፡እንዘ፡አልብከ፡ሢመተ፡ክህነት፡እር፡ዘንተ፡ትገብር = ወበእን
ተዝ፡ክሉ፡ካሕዶሙ፡ወወክሐቶሙ፡ለዕብራውያን፡አርአዮሙ፡ጠቢብ፡
ኣውሉስ፡እምዲበ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍቲሆሙ፡ከመ፡አርአያ፡ወአም
ሳል፡ለክህነተ፡ክርስቶስ፡ውእቱ፡መልክ፡ጺደቅ፡ወይጽህቅ፡ፈውሶ
ቶሙ፡ከመ፡እንዘ፡ጥቀ፡ኢያስተርአየት፡ክህነት፡እንተ፡ኦሪት፡ሀሉ፡

¹ Gal. 3, 21. 22.² ጸዲቅ፡ A.³ Gal. 3, 11.⁴ እሙን፡ AB.⁵ ዘትከሕድዎ፡ AB.⁶ Joh. 9, 14 seq.⁷ ሐዊረ፡ A.

ከሆኑ፡ ለእግዚአብሔር፡ አሜሃ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ወበረኮ፡ ለአብርሃም፡ ወ
 ዐሠር ። ሀቡኬ፡ እንከ፡ ይእዚ፡ ንፈክር፡ ነገር፡ ከመ፡ ገሃደ፡ ታእምሩ፡ ዘተ
 ጎሥሡ ። ንንግር፡ ከመ፡ ሰብእ፡ ዘበአማን፡ ውእቱ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ዘን
 ጉሥ፡ ዘሀገረ፡ ሳሌም፡ ወከሆኑ፡ ለእግዚአብሔር፡ ልዑል፡ ባሕቱ ። ወአሜ
 ሃስ፡¹ እለ፡ ያመልኩ፡ አማልክተ፡ ግብት፡ ብዙኃን፡ እለ፡ ስሕቱ፡ ፍኖተ፡
 ወክሉ፡ በበጎሊናሁ፡ ያመልክ፤ ወቦሂ፡ እለ፡ ያመልክዎ፡ ለእግዚአብሔር፡
 ልዑል፡ ወዩአምኑ፡ ከመ፡ ፈጣሪ፡ ወገባሬ፡ ክሉ፡ ውእቱ፡ ልዑል፡ ወይሴ
 ብሕዎ፡ ወይትዌከሉ፡ ቦቱ ። አሜሃ፡ ተራከቦ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ለአብር
 ሃም፡ አመተ፡ መይጠ፡ እምድጎረ፡ ቀተለ፡ ፎጎገሥተ፤ በረኮ፡ እንዘ፡ ይብል፡²
 ቡሩክ፡ ለእግዚአብሔር፡ ልዑል፡ አብርሃም፡ ዘገብረ፡ ሰማየ፡ ወምድረ፡ ወ
 ቡሩክ፡ እግዚአብሔር፡ ልዑል፡ ዘመጠወከ፡ ጸላእተከ፡ ውስተ፡ እደክ ።
 ወዘንተ፡ በረከተ፡ ሰሚዎ፡ ብፁዕ፡ አብርሃም፡ ወአእሚር፡ ከመ፡ ላእከ፡ ወ
 ከሀን፡ ውእቱ፡ ወአከ፡ ለአማልክተ፡ ግብት፡ አላ፡ እግዚአብሔር፡ ልዑል፡
 አክበር፡ ወአምኖ፡ ወአብአ፡ ሉቱ፡ ዓሥራተ፡ እምክሉ፡ ዘከመ፡ ጽሑፍ።
 ወባሕቱ፡ ሥርወ፡ ወዐዘቅት፡ ዘትውልደ፡ ሌዊ፡ እንተ፡ ከሀንተ፡ ኦሪት፡
 ይእቲ፡ አብርሃም፡ አክበር፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡ ሕገ፡ ዘየዐብሩ፡ ሉቱሂ፡ ወ
 ለዘእምድጎራሁ፡ ውሉደ፡ ሐቋሁ ። በጥበብኬ፡ እንከ፡ ብፁዕ፡ ጳውሎስ፡ ይ
 ሚህርሙ፡ ከመ፡ ይድጎኑ፡ እለ፡ ይሰምዑ፡ ወይፈክር፡ ሉሙ፡ ከመ፡ አም
 ሳል፡ ወአርአያ፡ ለከሀንተ፡ ክርስቶስ፡ ውእቱ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፤ ቀዳማይ፡
 ትርጓሜሁ፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡ ንጉሡ፡ ጽድቅ፡ ብሂል፡ ወዘሳሌም፡ ሀገር፡
 ጎበ፡ ነገሡ ። ባሕቱ፡ ስመ፡ ጸረ፡ ውእቱ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ወኢኮነ፡ ሀላዊሁ፡
 በከመ፡ ስሙ፤ እግዚእነ፡ ወመድጎኒን፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ዘበአማን፡ ው
 እቱ፡ ንጉሡ፡ ጽድቅ፡ ወንጉሡ፡ ሰላም ። ወዝንቱ፡ ሰላም፡³ ኮነ፡ ለነ፡ እም
 ጎበ፡ እግዚአብሔር፡ አቡሁ፡ ወውእቱ፡ አርአየነ፡ ፍኖተ፡ ጽድቅ፡ በወን
 ጌል፡ ወኮነ፡ ለነ፡ ሰላም፡ እስመ፡ ኮነን፡ በአተ፡ ጎበ፡ አብ፡ ወውእቱ፡ ነሠተ፡⁴

¹ ወአሜሃ፡ ቦ፡ B.² Gen. 14, 19. 20.³ ወዝንቱስ፡ A.⁴ Eph. 2, 14. 15.

ጥቅመ፡ ዘማእከል፡ ሐዱር፡ ወተኅድጉት፡ ትእዛዘ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ወተሐደ
 ስነ፡ ፪ ሕዝብ፡ በ፪ ብእሲ፡ ሐዲስ፡ ዘማእከልነ፡ ክርስቶስ፡ እስመ፡ ውእቱ፡
 ሰላመ፡ ዚእነ፡ ወከሀንን፡ ዐቢይ፡ ንጹሕ፡ ወዳድቅ፡ ወየዋህ፡ ወአልቦ፡ ን
 ውር፡ ወፍሉጥ፡ እምኃጥአን፡ ወልዑለ፡¹ እምሰማያት፡ ከዊኖ ። ወመልክ፡
 ጼዴቅሰ፡ አልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ወኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ወአልቦ፡ ጥ
 ንተ፡ መዋዕል፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ፡ ወይብሉ፡ ዕልዋን፡ ለእመ፡ ሰ
 ብእ፡ ውእቱ፡ እር፡ አልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ወኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ወ
 ኢጥንተ፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ ። ይስምዑኬ፡ እምኅቤን፡
 ካዕበ፡ ፍካሬ፡ ነገሩ ። ዐቀብተ፡ ሕግ፡ ወጸሐፍቶሙ፡ ለ፲ ወ፪ አንጋደ፡ እስ
 ራኤል፡ ተሠይሞሙ፡ ለለንገዶሙ፡ ወየኅሥሁ፡ አስተሓሚሞሙ፡ ወይ
 ጽሕፉ፡ ዘተወልደ፡ ለመኑሂ፡ ወእመኑ፡ ተወልደ፡ ማእዜ፡ ተወልደ፡ ወማ
 እዜ፡ አፅረፈ ። ወዘንተ፡ ይገብሩ፡ በዘይጠናቀቁ፡ ወበዘይትፈለጡ፡ በበእ
 ንጋዶሙ፡ ወበበዘመዶሙ፡ ወፈድፋደስ፡ ከመ፡ ያእምሩ፡ ዘተወልደ፡ እም
 አዝማደ፡ ሴዊ፡ ወኢይትከሀን፡ ዘኢኮነ፡ እም፡ ሴዊ፡ እስመ፡ ኢይከውኖ፡
 ለባዕድ፡ ይትከሀን፡ ለእግዚአብሔር፡ በሕገ፡ ኦሪት ። ወእንዘ፡ ከመዝ፡ ሥ
 ርዐቶሙ፡ ጽህቀ፡ ጳውሎስ፡ ጠቢብ፡ ፈውሶቶሙ፡ ወአርእዮቶሙ፡ ከመ፡
 ሀሉ፡ ከሀን፡ ዘእግዚአብሔር፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ዘኢኮነ፡ ጽሑፈ፡ ውስተ፡
 ልደቶሙ፡ ለሌዋውያን፡ ወበከመ፡ ሕጎሙ፡ ኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ለመልክ፡
 ጼዴቅ፡ ወኢጥንተ፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ፡ ወኢዘወለዶ፡
 ወማእዜ፡ ተወልደ፡ ወማእዜ፡ አፅረፈ፡ እስመ፡ ኢኮነ፡ እምቤተ፡ እስራ
 ኤል ። ወባሕቱ፡ ዓሥራተ፡ ወሀቦ፡ አብርሃም፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡ ሕገ፡ ዘየ
 ዐቢ፡ ከሀንቱ፡ እምከህነተ፡ ኦሪት፡ እንዘ፡ ሀሉ፡ ዓዲ፡ ውስተ፡ ሐቱ፡ አቡሁ፡
 ሴዊ፡ ሶበ፡ ተራከቦ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ለአብርሃም ። ወይእዚኬ፡ እምጽኡ፡
 ነገሮ፡ ንብጻሕ፡ መንገል፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ ። ኮነ፡ ሊቀ፡ ከሀ
 ኖት፡ ዘእምንትነ፡ ወአብእነ፡ ኅበ፡ ልዑል፡ አቡሁ፡ ወውእቱሰ፡ ክርስቶስ፡
 ኢኮነ፡ እምዘመዱ፡ ለሴዊ፡ አላ፡ እምነገዱ፡ ለይሁዳ፡ ዘኢጸሐፈ፡ ሙሴ፡

¹ ወልዑለ፡ AB; vid. Hbr. 7, 26.

እምዘመደ፡ ይሁዳ፡ ከህነተ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ ። ወይእዚኒ፡ በከመ፡
መልክ፡ ጼዴቅ፡ ኢተጽሕፈ፡ ውስተ፡ ዘመዶሙ፡ ለሌዋውያን፡ ከማሁ፡
ክርስቶስ፡ ኢተጽሕፈ፡ በሙ ። ወአልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ወአልቦ፡
ጥንተ፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ዘመደ፡
ሌዋውያን፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡ ወከህነቱስ፡ ለክርስቶስ፡ ኢይሰቦር፡ ለዓ
ለም፡ ወድልወት፡ ላቲ፡ እንበለ፡ ማኅለቅት፡ ከህነተ፡ ክርስቶስ፡ ትባርኮ፡
ለከህነተ፡ ኦሪት፡ ወትንሣእ፡ እምኔሃ፡ ዓሥራተ ። እስመ፡ ዘእንበለ፡ ካ
ሕድ፡ ዘይንእስ፡ እምዘ፡ የዐብዮ፡ ይትባረክ፡ እመስ፡ ሰብእ፡ መዋቲ፡ ጥቀ፡
እለ፡ እምዘመደ፡ ሌዊ፡ ይነሥኩ፡ በሕገ፡ ኦሪት፡ ዓሥራተ፡ እፎ፡ ፈድፋደ፡
ዘኢይማስን፡ ወሕያው፡ ለዓለም፡ ወማሕየዊ፡ ሊቀ፡ ካህናት፡ ወሐዋርያ፡
ዘእምነትን፡ መፍትሔ፡ ይንሣእ፡ እምኅበ፡ ነሉ፡ መበእ ። ዘሂ፡ አእምሩ፡
ምስለ፡ ነሉ፡ ዘንቤ፡ እስመ፡ አውፅእ፡ መልክ፡ ጼዴቅ፡ ኅብስተ፡ ወወይን፡
ወእግዚእነሂ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ በእሉመ፡ አክባሪን፡ ወበዝምስጢር፡
ዘበረከቱ፡ አጥረየን፡ ወአልቦለን፡ እሞት፡ ወእመስና፡ ባልሐን ። አርአይ
ናከሙኬ፡ ገሃደ፡ ወከሠተ፡ ከመ፡ አርአያ፡ ወአምሳለ፡ ከህነቱ፡ ለክርስ
ቶስ፡ ኮነ፡ መልክ፡ ጼዴቅ ። ከሠቶ፡ እግዚአብሔር፡ ለቅዱሳን፡ አበው፡
ወለአብርሃም፡ እለ፡ እምእስራኤል፡ ለኃይለ፡ ምስጢር ። ወአብርሃምስ፡
በዓሥራት፡ ወበመበእ፡ አክባር፡ ለአምሳለ፡ ከህነተ፡ ክርስቶስ፡ ለመልክ፡
ጼዴቅ፡ ወእለሰ፡ ቦቱ፡ አምኑ፡ ነሢአሙ፡ ጥምቀቶ፡ ኢፈተዉ፡ ያእምሩ፡
ከቡረ፡ ወልዑለ፡ ምስጢር፡ ከመ፡ ዘይቤሉ፡ ጳውሎስ፡ ለመልክ፡ ጼዴቅ፡
ከመዝ፡ ወኢያእመሩ፡¹ ጽድቀ፡ ዘእግዚአብሔር ፤ ዘዚአሆሙ፡ ኅሊና፡ ፈ
ተዉ፡ ያቅሙ፡ ወኢገብሩ፡ ለጽድቀ፡ እግዚአብሔር ። እስመ፡ ተፍጻሜ
ቱስ፡ ለኦሪት፡ ክርስቶስ፡ በጽድቅ፡ ለነሉ፡ ዘየአምን፡ ቦቱ ። ወንሕንስ፡
እለ፡ አመን፡ ጸደቅን፡ ወሀሉን፡ በተስፋሁ፡ ከመ፡ ንንግሥ፡ ምስሌሁ፡ ለክር
ስቶስ፡ ዘሉቱ፡ ምስሌሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ አብ፡ ስብሐት፡ ወእኒዝ፡ ም
ስለ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ለዓለም፡ አሜን ።

¹ ወኢያእመሩሙ፡ AB.

d) *Homilia Severi, episcopi Synnadorum.*

ድርሳን፡ ዘደረሰ፡ ሳዊሮስ፡ ጳጳስ፡ ዘሀገረ፡ ሲኖዶን፡ ዘፍርግያ፡ በቤተ፡
ክርስቲያን፡ ዘስማ፡ ማርያ፡ በኤፌሶን፡ በሰንበተ፡ ክርስቲያን፡ አመ፡
፲ ወ ፩ ለሠርቀ፡ ሐምሌ፡ በጽርዕ ።

የሐምም፡ ሥጋየ፡ ወተምህሮ፡ ልሳን፡ ኢያቀውመኒ፡ ለተናግሮ፡ አላ፡
ባሕቱ፡ ተምኒተ፡ ፍቅርክመ፡ ወጸሎትክመ፡ ለቅዱሳን፡ አበው፡ ያሴስል፡
ሕማመ፡ ወይጹጉ፡ ኅይለ ፤ በእንቲአሁ፡ እንኒ፡ አስተጌግሥ፡ ሕማመ፡ ርእ
ይየ፡ ፍቅርክመ፡ ወእመውኦ፡ ለሕማም፡ እስመ፡ አክርር፡ በቀዳ ።¹ ሀሎ፡
ዘለዝላፋ፡² ይሂሉ፡ እግዚእ፡ ወአልቦ፡ አመ፡ ኢህሎ ። ወይኬልሕ፡ ገሃድ፡
ለዛቲ፡ ክብርት፡ ወምልክት፡ ማኅበረ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ እንዘ፡ ይብል፡ አ
ንተ፡ ከኩሉ፡ ወበዛቲ፡ ከኩሉ፡ አሕንጻ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወአናቅጸ፡
ሲኦል፡ ኢይኄይልዋ ። እስመ፡ ቦ፡ እለ፡ ይዘለፋ፡ ወይትመውኦ፡ ስኢ
ኖመ፡ ወበእንቲአሁ፡ ይትነፃ፡ ገዢ፡³ ዲያብሎስ፡ ወይትሀወክ፡ ወየኅ
ፍር፡ ወዲቀ፡ ወቀዊመሂ፡ ኢይክል፡ ወበዘይመውኦ፡ ኢይረክብ፡ ወተመ
ውኦሂ፡ የኅፍር ። ወትእምርቶስ፡ ለኢየሱስ፡ በምግባር፡ ንሬኢ፡ ፈድፋድ፡
እምቃላቲሁ፡ ወይጸንዓ፡ ቃላቲሁ፡ በምግባር፡ ወአልቦ፡ ስኩን፡ በኅቤሁ፡
ለበኩሉ፡ ይክል ፤ ወዘይነግር፡ በቃሉ፡ ይፈጽም፡ በተአምራሁ ። ኅዳጠ፡
ይትናገር፡ ወዐበይተ፡ ተአምራተ፡ ይገብር፡⁴ ወንሕነስ፡ ሰብእ፡ ብዙኅ፡ ንት
ናገር፡ ከመ፡ ንግብር፡ ወኅዳጠ፡ ገቢረ፡ ኢንክል ። ወውእቱስ፡ ከሃሊ፡ በ
ኩሉ፡ እግዚእ፡ ኅዳጠ፡ ይትናገር፡ ተዋሪዶ፡ በትስብእቱ፡ ወዐበይተ፡ ይገ
ብር፡ በመለኮቱ፡ ወሰማዕተ፡ ቃላቲሁስ፡ ምግባሩ ። ወምንተ፡ ይቤ፡ እኒ፡
ውእቱ፡ ፍኖት ፤ እኒ፡ ውእቱ፡ ብርሃን ፤ እኒ፡ ውእቱ፡ ፅዕ፡ ወይን፡ ወእኒ፡

¹ ባቀዳ፡ B.² ለዝላፋ፡ A.³ ዝ፡ eraso የ፡ B.⁴ In

B additur: ትሑታተ፡ ይትናገር፡ ወዐበይተ፡ ተአምራ፡ ይገብር ፤

ውእቱ፡ ሕይወት፤¹ እነ፡ ውእቱ፡ ትንሣኤ ። ወእለሰ፡ ውስተ፡ ምስማዕ፡
 ጎጃጥ፡ አላ፡ ባሕቱ፡ ውስተ፡ ምግባር፡ ዐበይተ፡ አስተርእያ፤² ተአምረ ።
 ይቤ፡ እነ፡ ውእቱ፡ ፍኖት፡ ወሰማዕተ፡ ኮኖ፡ ሐንካስ፡ ሐይዎ፡ እንዘ፡ የሐ
 ውር፡ ውስተ፡ ፍኖት ። ይቤ፡ እነ፡ ውእቱ፡ ሕይወት፡ ወሰማዕተ፡ ኮኖ፡ አ
 ልዐዛር፡ ሐይዎ፡ እሙታን ። ይቤ፡ እነ፡ ውእቱ፡ በትር፡ ወሰማዕተ፡ ኮነ፤³
 አጋንንት፡ ተዘቢጦሙ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ጎድግ፤ ምንት፡ ብነ፡ ምስሌክ፡ ወ
 ልደ፡ እግዚአብሔር፤ መጻእክ፡ ቅድመ፡ ዘመኑ፡ ታመንድበነ ።⁴ ይቤ፡ እነ፡
 ውእቱ፡ ዕፅ፡ ወይን፡ ወሰማዕተ፡ ኮኖ፡ ማይ፡ ተመይጦ፡ ውስተ፡ ወይን ።
 ይቤ፡ እነ፡ ውእቱ፡ ጎብስት፡ ወሰማዕተ፡ ኮንዎ፡ ሂጀሰበእ፡ ጸጊበሙ ። ይቤ፡
 እነ፡ ውእቱ፡ ንጉሥ፡ ወሰማዕተ፡ ኮኖ፡ ዲጥርስ፡ ተወፊዮ፡ መፈጉተ፡ መን
 ግሥት፡ ዘይቤ ። አወፊየነ፡ ምስጢረ፡ ዚአሁ፤ ኢናማስን፡ ጎይለ፡ ምስ
 ጢሩ፡ በመሪር፡ አፍ፡ ደረሰን ። እንዘስ፤⁵ በዐቅም፡ ንደርስ፡ ምስጢር፡ ው
 እቱ፤ እመሰ፡ ግንጽሊተ፡ ደረሰዎ፡ ይትከፋእ፡ ጸጋሁ፡ ለምስጢር ። ኢን
 ግድፍ፡ ዘቅዱሳን፡ አበው፡ እምነተ፤ ኢንግድፍ፡ ምስጢረን፡ ከመ፡ ኢይብ
 ጽሐነ፡ መቅሠፍቱ፡ ለሶምዕን፤ ኢናዕርቅ፡ ምስጢረ፡ ከመ፡ ኢንትረገም፡
 ከመ፡ ከናአን ። ወባሕቱ፡ ኦእኑዮ፡ መፍትው፡ ዘየዐቢ፡ እምዝ፤ ሐሰ፡ ንሕ
 ነሰኬ፡ አላ፤⁶ እስመ፡ መፍትው፡ ድካምነሂ፤⁷ ናእምር፡ ጎደግነ፡ ብዕለ፡ ቃላ
 ቲሆሙ፡ ለአበው፡ ተአኪለን ። ጸልዩ፡ በእንቲአን፡ በክርስቶስ፡ ዘሎቱ፡ ስ
 ብሐት፡ ለዓለመ፡ ዓለም ።

e) *Homilia Juvenalis, Hierosolymitani.*

ድርሳን፡ ዘዮባናሊስ፡ ዘኢየሩሳሌም፡ በይእቲ፡ ዕለት፡ ዘደረሰ ።

ናኣኡቶ፡ ለጸጋዊ፡ ዐቢያተ፤¹ እግዚአብሔር፡ ለዘመጠነዝ፡ ዐቢያተ፡
 ሠናያተ፡ ጸገወን፡ ወእምይእዚሂ፡ ዘየዐቢ፡ ይጺግወን፡ ወበጽሐነ፡ ዘመን፡

¹ In B additur: እነ፡ ውእቱ፡ ንጉሥ፤ ² ያስተርእያ፡ B, per
 emend. ³ ኮኖ፡ B. ⁴ sic in A et B. ⁵ እመ፡ B per emend.

⁶ አላ፡ deest in A ⁷ sic in A et B pro ድካምነሂ፡ ⁸ ለጸጋዊ፡
 ዐቢያት፡ B.

ዘምሮ፡ ምስሉ፡ ብዑዕ፡ ጻዊት፡ እንዘ፡ ንብል፡ አዕባዮ፡ ገቢረ፡ ለን፡ እግዚአብሔር፡ ወኮነ፡ ፍሡሓን፤¹ ወክዕበ፡ ይቤ፡ እግዚአ፡ ኅያላን፡ ምስሌን፡ ወምስ ካይን፡ አምላኩ፡ ለያዕቆብ ።² ወበእንተ፡ ምንት፡ ዝንቱ፤ ምዝማርን፡ ነቢይ፡ እንዘ፡ ይብል፡³ ወድቀ፡ ቤል፡ ወተቀጥቀጠ፡ ጻጎን፤ ጀወድቀ፡ ወጀተ ቀጥቀጠ፡ ወውለቱኒ፡ ይወድቅ፡ ለእመ፡ ኢያስመክ፡ በኅይለ፡ መንፈስ ። እስመ፡ ኢኮነ፡ ተስፋን፡ በሰብእ፡ አላ፡ በእግዚአብሔር፡ ዘተሰብእ፤ ወዝሙረ፡ ቃላትዮ፡ ነቢይ፡ ኤርምያስ፡⁴ ቦእለ፡ ይፀርፋ፡ ቃለ፡ እግዚአብሔር፡ ወበሰብእ፡ ይትጭኩሉ፤ ርጉም፡ ብእሲ፡ ዘይሴር፡ ላዕለ፡ ሰብእ፡ ዘወዕአት፡ እምእግዚአብሔር፡ ልቡ፡ ወይከውን፡ ከመ፡ ኳሂላ፡ ዘገዳም፡ በምድር፡ ጽምእት፡ ወይብስት፡ እንተ፡ ኢትፈኢ፡ ሠናይተ፡ ሶበ፡ ይመጽእ፤ ወለንሰ፡ ይነግር፡ ቡሩክ፡ ብእሲ፡ ዘይትጭኩል፡ በእግዚአብሔር፡ ወኮነ፡ ተስፋሁ፡ በእግዚአብሔር፡ ወይከውን፡ ከመ፡ ዕዕ፡ ዘበማያት፡ ስሙር፤ በዓመት፡ እንተ፡ አልባቲ፡ ዝናም፡ ኢትፈርህ፡ ወይከውን፡ አዕጼቂሁ፡ ስሙረ፤ እስመ፡ ዕሙቅ፡ ልብ፡ እምኩሉ ። ወእመሰ፡ ጠቢባን፡ መምህራን፡ ደረሱ፡ ብዙኃ፡ በእንተ፡ ትሥጉቱ፡ ለክርስቶስ፡ ህብ፡ ንሕነሂ፡ ምስሌሆሙ፡ ናብእ፡ በአምጣን፡ ኅይልን፡ ወንንግር፡ ወድቀ፡ ሰብእ፡ በእንተ፡ ኅጢአቱ፡ ወተሰደ፡ እምንነት፡ በእንተ፡ ኢሰሚዕ፤ በጽሐን፡ መፍቀሬ፡ ሰብእ፡ እስመ፡ ይጸርጉ፡ ነቢያት፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ሠረይን፡ ወኢሐይወ፡ እስመ፡ ሰብእ፡ ስእን፡ አሕይዎ ። ያበስረን፡ ነቢይ፡⁵ እንዘ፡ ይብል፡ አኮ፡ ተንባል፡ ወአኮ፡ መልአክ፡ አላ፡ ውለቱ፡ እግዚአብሔር፡ ይመጽእ፡ ወያድጎንን ። ወጻዊትኒ፡⁶ ያስተበቀሶ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ዘይፊዕሎሙ፡ ለእስራኤል፡ ነጽር፤ ዘይመርሖ፡ ከመ፡ አባግዕ፡ ለዮሴፍ፤ ዘይነብር፡ ላዕለ፡ ኪሩቤል፡ አስተርአዩ፤ አንሥእ፡ ኅይለክ፡ ወነዓ፡ አድጎንን ። ወእስመ፡ ጸውዖ፡ ለኖላዊ፡ እስራኤል፡ በጽሐ፡ ወአስተርአዩ፡ በምድር፡ ወይቤ፡ አን፡ ውለቱ፡ ኖላዊ፡ ኄር፡⁷ አጽነን፡ ሰማ

¹ Ps. 125, 4 (hbr. 126, 3).² Ps. 45, 7 (hbr. 46, 8).³ Jes. 46, 1.⁴ Jer. 17, 5—9.⁵ Jes. 63, 9.⁶ Ps. 79, 1—3 (hbr. 80, 2, 3).⁷ Joh. 10, 11.

ያተ፡ ወወረደ፡ ወቆባር፡ ታሕተ፡ እገረሁ፤ ተጽዕነ፡ ላዕለ፡ ኪሩቤል፡ ወሰረረ
 ወሰረረ፡ በክንፈ፡ ነፋስ፤¹ ክርስቶስ፡ መጽአ፡ ወኮነ፡ ሰብአ፡ ከመ፡ በጸጋሁ፡
 ይረስዮሙ፡ ለሰብእ፡ አማልክተ፤ እስመ፡ ውእቱ፡ ይቤ፡ በነቢይ፡² አንሰ፡
 እቤ፡ አማልክት፡ አንትሙ፡ ወደቂቀ፡ ልዑል፡ ነፋስከመ፡ ሊየሀውልይ
 ምኬ፡ ለክርስቶስ፡ ኃጥኣን፡ እለ፡ ኢይሰግዱ፡ ለሰብሐቱ፡ ለመሰ፡ እንዘ፡
 ኢይፈትዉ፡ ይሰግዱ፡ ሎቱ፡ ከመ፡ ጽሑፍ፡³ ሎቱ፡ ይሰግዱ፡ ነፋስ፡ ብ
 ርክ፡ ዘበሰማይ፡ ወዘበምድር፡ ወዘበመዓምቅኒ፡ ወንሕነሰ፡ ንትሚካሕ፡ በዕ
 በዮ፡ ጸጋሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ አክሊለ፡ ሃይማኖት፡ ጸዊረነ፡ ወትረ፡ ወባቲ፡
 ንሄሉ፡ ወአልበ፡ አመ፡ ነፃድጋ፡ አላ፡ ዘልፈ፡ ባቲ፡ መዊአነ፡ ንነግር፡ ለዕል
 ዋን፡⁴ አእምሩ፡ አሕዛብ፡ ከመ፡ ትትመውሉ፡ ወእመኒ፡ ጸናዕክሙ፡ ካዕባ፡
 ትትመውሉ፡ ወነፋሎ፡ ምክረ፡ ዘመክርክመ፡ እግዚአብሔር፡ ይስዕር፡ እ
 ስመ፡ ምስሌነ፡ እግዚአብሔር፡ ዘይሁበነ፡ አክሊለ፡ ወስብሐተ፡ ለዓለመ፡
 ዓለም፡ አሚን ።

f) *Homilia Eusebii, episcopi Hieracleae.*

ዘአውሴብዮስ፡ ጳጳስ፡ ዘኤራቅልያ፡ ዘጳንመስ፡ በይእተ፡ ዕለት ።

አጠብዕ፡ እነሂ፡ እምዘሀለዉ፡ ላዕሌዮ፡ ቃላት፡ እለ፡ ተመሀርኩ፡ እመ
 ንፈሳውያን፡ እሎንተ፡ መምህራነ፡ ተራኪብዮ፡ ኪያሆሙ፡ ኅዳጠ፡ እነግር፡
 ለፍቁረ፡ እግዚአብሔር፡ ሕዝብ፡ እንዘ፡ ያኒይሰኒ፡ ትእዛዘሙ፡ ለአበው፡
 እለ፡ አስተጋብሎሙ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ብርሃናተ፡⁵ ለነፋሎ፡
 ዓለም፡ ወዘእምግብጽሂ፡ እምኅበ፡ ውእቱ፡ ተጸውዐ፡ እስመ፡ ይቤ፡ እምግ
 ብጽ፡ ጸዋዕክዎ፡ ለወልድዮ፡⁶ ወበአይቲ፡ አስተጋብሎሙ፡ ኅበ፡ ዘይትፈ
 ቀር፡ እምኔሁ፡ ረድእ፡ ዮሐንስ፡ እንዘ፡ ያርኢ፡ ከመ፡ ሎሙኒ፡ ዕሩዮ፡ ምስ
 ሌሁ፡ ያፈቅርሙ፡ ። ዘአስተጋብሎሙስ፡ አክ፡ ከመ፡ ዮም፡ ይትመሀሩ፡ ሰ

¹ Ps. 17, 11. 12 (hbr. 18, 10. 11).

² Ps. 81, 6 (hbr. 82, 6).

³ Jes. 45, 23; Phil. 2, 10.

⁴ Jes. 8, 9. 10.

⁵ sic in AB.

⁶ Hos.

11, 1; Matth. 2, 15.

ቢከ፡ሃይማኖት፡እስመ፡እምንእስመ፡ተመሀሩ፡ከሉሙ፡ቅዱሳተ፡መ
ጻሕፍተ፡አላ፡ከመ፡ይንሥቱ፡ትዕቢተ፡ዲያብሎስ፡እንተ፡በቂለት፡ከመ፡
አሜከላ፡ላዕለ፡ጽድቅ፡ወሃይማኖተ፡ቅዱሳን፡አበው፡እንተ፡ተውሀበት፡
በጉሢሥቱ፡ለከይሲ፡ወይስዕሩ፡¹ በጽንዕ፡ቀጥቂጦሙ፡ርእሰ፡ለዕሩ፡
ከይሲ፡ወለተከላ፡ዘይለብስ፡ሠናዩ፡ልብሰተ፡ዘበግዕ፡ሕስወ፡ያርእዩ፡እ
ምበግዕ፡ወለኖላዊ፡ከመ፡ሕስወ፡²ኖላዊ፡ወለዐቃቢ፡ሰራቂ፡³ወለፈዋሲ፡
ቀታሊ፡⁴አኮ፡ዘይፈውስ፡አላ፡ዘይዌስክ፡ቀስለ፡ነፍስ፡ወአኮ፡ዘይዌ
ስኮ፡⁵ለመክሊት፡አላ፡ይሰርቅ፡ወሀዩንተ፡ኅብስት፡እብነ፡ይሜጡ፡ለዘ
ሰአለ፡ወሀዩንተ፡ዓሣ፡አርዌ፡ምድር፡ዘውእቱ፡ሀዩንተ፡ሃይማኖት፡ኢአ
ሚን ። አማን፡ይእዚሰ፡ዘመነ፡ትፍሥሕት፡በጽሐ፤ኢኮነ፡ከመ፡ትፍሥ
ሕት፡ዘከመ፡ተፈሥሐ፡እስራኤል፡አመ፡ይወድቅ፡አሞራዊ፡ሴዎን፡
ወሀውክ፡ንጉሠ፡ባሳን፡አላ፡ፈድፋደ፡እምዝንቱ፡መስፈርት፡መጠነ፡ዘ
የዐቢ፡ዘዮም፡እምአሚሃ ። እስመ፡ዘተስዕረ፡ፀረ፡ነፍሳት፡ውእቱ፡ወእፎ፡
ኢኮነ፡ፀረ፡ነፍስ፡ዘዐመ፡ዲበ፡ልዑል፡ይትናገር፡ወጠብዐ፡ሀውልዮቶ፡
ለዋሕድ፡በዘተሠገወ፡ወተሰብአ፡ወሐመ ። በምንት፡ንሕነ፡ተመለከነ፡
አኮነ፡በዘአምላክነ፡ተሰብአ፡ለዓለመ፡ዓለም ።

g) *Homilia Theodoti, episcopi Ancyrae.*

ዘቲዎዶሎስ፡ጳጳስ፡ዘአንቂራ፡⁶ዘገላትያ፡በይእቲ፡ዕለት ።

ብሩሀ፡ወፍሠሐ፡እራእዮ፡ለዝጉባኤ፡ወበገድለ፡ሃይማኖት፡ጽ
ኑዐ፤እስመ፡ተጋደልክመ፡ሠናዩ፡ወበገጽክመ፡ያስተርኢ፡ፍሥሐ፡
ገድል፤ከመ፡ዐይን፡ያስተሐይጽ፡⁷ነፍስ፡⁸ወትሬኢ፡በገጽ፡ዘከመ፡ሀለ
ወት ። ተፈሥሐ፡ውሉድ፡ኄራን፡በጉባኤሆሙ፡ለኄራን፡ወዘቅዱሳን፡
አበው፤ተፈሥሐ፡ንጹሐን፡ውሉድ፡ሃይማኖት፤ተሐሠዩ፡እንዘ፡ትሬ

¹ scriptum ወይስዕሩ፡ ² ሕስወ፡ B. ³ ሰራቂ፡ B. ⁴ ቀ
ታሊ፡ B. ⁵ ዘይዌስክ፡ B. ⁶ ዘዕንቆራ፡ B. ⁷ ታስተሐይጽ፡ B.
⁸ ነፍስ፡ A et B. ⁹ ተሐሥዩ፡ A et B.

እይዎ፡ ለክርስቶስ፡ ይሴባሕ ። እክሊልከሙ፡ ውለቱ፡ ዝንቱ፡ ድርገተ፡
 አበው፡ ወሀሉ፡ ማእከሌሁ፡ እብን፡ ከቡር፡ ዘእምግብጽ፡ በጽሑ፡ እምዕባዩ፡
 ጺጋሁ፡ ለእግዚእ ። ኢለዘመጠነዝ፡ ሀብት፡ እንተ፡ ትካት፡ ግብጽ ፤ ዮም፡
 ሰማዩ፡ ኮነት፡ እስመ፡ ኢይበርሀ፡ ከመዝ፡ ብርሃነ፡ ፀሓይ፡ በሰማይ፡ መጠነ፡
 ትበርሀ፡ ግብጽ ። ቀዳሚሰ፡ እንዘ፡ ሀሉ፡ ዲቤሃ፡ ሕፃን፡ ኢየሱስ፡ ጉያዩ፡
 ከዊኖ፡ በእንቲአነ፡ ለእመኒ፡ ይጼዕሉ፡ ጉዩቶ፡ እለ፡ ኢያአምርዎ፡ ለትብብ
 እቱ ፤ ሕፃን፡ ዘበእንቲአነ፡ ጉዩ፡ ተወክፈት፡ ግብጽ፡ ወአሚሃ፡ ከብረት፡ በ
 ሕፃን፡ ዘውለቱ፡ ገባሬ፡ ነሉ፡ ዓለም፡ ወበእንቲአነ፡ ኮነ፡ ሕፃን ። ኢትነ
 ጽር፡ ከመ፡ ጉዩ፡ ኦዕልው፡ አላ፡ ነጽር፡ ከመ፡ ጉዩተ፡ ሕፃን፡ አጉዩዮ፡ ለዲ
 ያብሉስ፡ እስመ፡ ኢጉዩዩ፡ ፈሪሆ፡ አላ፡ ያስተአምን፡ ትብብእቶ፡ እስመ፡
 ኮነ፡ ሰብአ፡ በእንቲአከ፡ ያስተአምን፡ በሕማማቲሁ፡ በዘአስተርአዩ ፤ ኢተ
 ሀውልይኬ፡ ሕማማተ፡ እስመ፡ ቦን፡ ያስተአምን፡ ትብብእቶ ። ወአሚሃስ፡
 ከብረት፡ ነፍሰ፡¹ ግብጽ፡ እንዘ፡ ሀሉ፡ ዲቤሃ፡ ሕፃን፡ በሥጋ፡ ኢየሱስ፡ እ
 ስመ፡ ሕፃን፡ ኮነ፡ ከመ፡ ኪያከ፡ ይረሲ፡ ሕፃን፡ በዩውህና ። ወዮምሰ፡ ሀሉ፡
 ዲቤሃ፡ ዘምስሌሁ፡² ለመድኃን፡ ይበርሀ፡ በማእከለ፡ እክሊል፡ ወያበርሀ፡
 ነፍሳተ፡ በጽድቅ፡ ይሪሶ፡ ሃይማኖተ ።³ በአማንኬ፡ ይእዘሂ፡ ተፈሥሑ፡
 ወተሐሠዩ፡ አበው፡ ንጹሓን፡ ነጺረከሙ ። ወዓዲ፡ አነ፡ ካልእ፡ ትፍሥ
 ሕተ፡ እሬኢ፡ ለከሙ፡ ሀሉኩ ። እይ፡ ዝንቱ ፤ ብዙኅ፡ መዋግዱ፡ ለኢአ
 ሚን፡ ወስእኑ፡ አንቀልቅሉ፡ ወለካሕደ፡ ሃይማኖትከሙ፡ ብዙኅ፡ ባእሱ፡
 ወአልቦ፡ ዘይደክም ፤ አሕጻ፡ ተነድፈ፡ ወአልቦ፡ ዘቂስለ ፤ ተዳበለ፡ ፀራዊ፡
 ወተመዊአ፡ ጉዩ፡ እንኪር፡ ጽንዑ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወሃይማኖታ ። እነ
 ከር፡ ወእትዊዐር፡ ጥበቦ፡ ለዘሐነጻ፡ ክርስቶስ፡ ሐናጺ፡ ወኩኩሕ፡ ይእቲ፡
 እንተ፡ ባቲ፡ ተሐንጸት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ። ትፈቱኑ፡ ታእምራ፡ ለኩኩሕ፡
 እንተ፡ ባቲ፡ ተሐነጽከሙ፡ ወኢታንቀለቅሉ ። መድኃኒነ፡ እንዘ፡ ይትና
 ገር፡ ምስለ፡ አርድእቱ፡ ይቤ፡ መነ፡ ይብለኒ፡ ሰብአ፡ ለወልደ፡ እንለ፡ እመ
 ሕያው ፤ ኢይነግር፡ በእንተ፡ ከበታዩ፡ አላ፡ በዘያስተርኢ ፤ መነ፡ ይብለኒ፡

¹ ነፍሰ፡ *crasum est* in B.² ወምስሌሁ፡ AB.³ *Dicit Cyrillum.*

ሰብእ፡ ለወልደ፡ እጋለ፡ እመሕያው ። ኢታኦምርት፡ እግዚእ፡ አልባበ፡ ሰ
 ብእ፡ ዘአንተ፡ ትደምሕ፡¹ ጎሊናን፤ ኢታኦምርት፡ ልበነ፤ ምንት፡ ኢእ
 ሙር፡ በጎቤክ፡ ዘአንተ፡ ታኦምር፡ ዘይመጽእ፡ ዘእንበለ፡ ይኩን ። መን፡
 ይብለኒ፡ ሰብእ፡ ለወልደ፡ እጋለ፡ እመሕያው፡ ኪያየ፡ ዘያስተርኢ፤ በል፡
 መን፡ ይብለኒ፡ ሰብእ ። ሦ፡ እለ፡ ይብሉክ፡ ኤልያስ፡² ወሦ፡ እለ፡ ይብሉክ፡
 ኤርምያስ፡ ወሦ፡ እለ፡ ይብሉክ፡ ፩ እምንቢያት፡ ዘክቡራን፡ ውእቶሙ፡ አላ፡
 አንትሙ፡ ኩኩሓ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን ። አይቲ፡ ሀሎ፡ ዘይቤሎ፡ ለክርስ
 ቶስ፡ ሰብእ፡ ክቡር፡ ውእቱ፡ ወኢየሐምኖ፡ አምላክ፡ ዘተሰብአ ። ሶበሰ፡
 ሰብእ፡ ክቡር፡ ውእቱ፡ እምኣክሎ፡ ዝንቱ፡ ክብረ፡ ነቢያት፡ ወእመሰ፡ ኢ
 ኣክሎ፡ አምላክ፡ ውእቱ፡ ዘተሰብአ ። መን፡ ይብለኒ፡ ለወልደ፡ እጋለ፡ እመ
 ሕያው፡ ሰብእ፤ ሦእለ፡ ይብሉክ፡ ኤልያስ፡ ወሦእለ፡ ይብሉክ፡ ኢሳይያስ፡
 ወሦእለ፡ ይብሉክ፡ ኤርምያስ፡ ወሦ፡ እለ፡ ይብሉክ፡ ፩ እምንቢያት ። አንት
 ሙኬ፡ መን፡ ትብሉኒ፤ ዘያስተርኢ፡ ኣኮ፡ ዘይትክበት፤ ወአውሥኦ፡ ጴጥ
 ሮስ፡ ነገረ፡ ዘውእቱ፡ ከን፡ መሠረተ፡ ወኩኩሐ፡ ዘቤተ፡ ክርስቲያን ። ወም
 ንተ፡ አውሥኦ፤ አንተ፡ ውእቱ፡ ክርስቶስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ሕ
 ያው ። ወለዘያስተርኢሰ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ሕያው፡ ሰመዮ፡ ወኢ
 ገሠጽ፡ ከመ፡ ዘኣክበሮ፡ ፈድፋድ፡ እምሀላዊሁ፡ አላ፡ አስተብጽዖ፡ ለጴጥ
 ሮስ፤ አማን፡ አማን፡ አውሥኦ፡ ወይቤሎ፡ ብፁዕ፡ አንተ፡ ስምዖን፡ ወልደ፡
 ዮና፡ ዘኢከሠተ፡ ለክ፡ ዘሥጋ፡ አላ፡ አቡዮ፡ ዘበሰማያት ። ኦዕልው፡ ኩን፡
 ብፁዕ፡ ወኢትኩን፡ ኩኑን ። ብፁዕ፡ አንተ፡ ወልደ፡ ዮና፡ እስመ፡ ሥጋ፡
 ወደም፡ ኢከሠተ፡ ለክ፡ ወእስመ፡ ኪያየ፡ ዘያስተርኢ፡ እግዚአብሔርሃ፡
 ቃለ፡ ሰመይክ፡ ወለምስጢረ፡ ትሥጉት፡ አማን፡ አእመርክ፡ ወለዘበአር
 ኣያ፡ ገብር፡ እግዚአ፡ ሰመይክ፡ ንግእ፡ አንተኒ፡ ዕሴተ፡ እምኅበ፡ እግዚእ፡
 ወእምይእዚ፡ እሁበክ፡ ሥልጣን፡ ዘእምክብር፡ ወኣነኒ፡ እነግረክ፡ አንተ፡
 ጴጥሮስ፡ ወበዛቲ፡ ኩኩሕ፡ አሐንጽ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን ። ዛቲኬ፡ ኩኩሕ፡
 መሠረትን፡ ይእቲ፡ ወበእንቲአሁ፡ መዋግደ፡ ጌጋይ፡ ኢያንቀለቅሉ፡ መሠ

¹ ታደምን፡ A.² In B additur: ወሦ፡ እለ፡ ይብሉክ፡ ኢሳይያስ፡

ረተ፡ ሕንጻትን፡¹ ወላዕሌሃ፡² ነፋስን፡³ ናሰምክ ። በዛቲ፡ ከ-ነፋስ፡ ዘሃይማኖት፡ ንትሐነጽ፡ ወንኩን፡ በክርስቶስ፡ ኢየሱስ፡ እንዘ፡ ነአምን፡ ሸመ ። ነአምን፡ ዋሕደ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ እንዘ፡ ኢንክፍሎ፡ ወኢንሌላዮ፡ ለ፩ እስመ፡ ዘተደመረ፡ ኢይትፈለጥ፡ ወዘደመረ፡ ጸጋ፡ ኢይፈልጥ፡ ኅሊና ። ለምንት፡ ትኩሲ፡ ትሰብእተ፡ ኦብእሲ፡ ደመረ፡ ርእሶ፡ እግዚአብሔር፡ ምስለ፡ ሰብእ ። ወለምንት፡ ትቀንእ፡ ለትውልድ፡ ሰብእ፡ ወታዲሪ፡ ርእሰክ፡ ምስለ፡ አርፎ፡ ምድር፡ እስመ፡ ውእቱኒ፡ ቀንኦ፡ እምግብረ፡ እግዚአብሔር፡ እመሬት፡ አምሳለ፡ ርእሱ፡ ገቢሮ፡ ወአንተሂ፡ ዮም፡ ትቀንእ፡ ሶበ፡ ረሰዖ፡ ለአምሳሉ፡ ኅቡረ፡ መንበሩ ። ወኢታንክር፡ በዝንቱ፤ ወእመሰ፡ አማን፡ ትቀንእ፡ ቅናእ፡ ለዘቀዳሚ፡ በአርአያ፡ እግዚአብሔር፡ ተገብረ ። በእሱኬ፡ ቃላት፡ ንትሐነጽ፡ በዲበ፡ ዛቲ፡ ከ-ነፋስ፡ ዐባይ፡ ወሰብሕዎ፡ ለዘበነሱ፡ አምላክ፡ እንዘ፡ ታጽንዑ፡ ኅሊናተ፡ ርእሰክመ፡⁴ ተጋደሉ፡ ፍቁራንዮ፡ በእንተ፡ ጽድቅ፡ እስመ፡ ዘእንበለ፡ ገድል፡ ኢይትኬለል ። ወበእንተዝ፡ ንትዐሰይ፡ ሥነ፡ ህዩንተ፡ ሕማም ። ወለይኩን፡ ለነፋስ፡ በጸጋሁ፡ ለእግዚእነ፡ ክርስቶስ፡ ንብዛኅ፡ ውስተ፡ ቅድስት፡ ቤቱ፡ ለክርስቶስ፡ ኢየሱስ፡ ተሐኒጸን፡ በመሠረቶሙ፡ ለሐዋርያት፡ ወለንቢያት ።

h) *Homilia Firmi, episcopi Caesareae.*

ዘፈርሞን፡ ጳጳስ፡ ዘቄሳርያ፡ በይእቲ፡ ዕለት፡

እለ፡ ይመውኡ፡ በገድሎሙ፡ እምህዩ፡ ያጠርዩ፡ ትፍሥሕቶሙ ። እስመ፡ ተንሥኡ፡ ላዕሌን፡ ፀረ-ዊ፡ ወተመዊእ፡ ኅላፈ ። ነበበ፡ ፍኖተ፡ ከንቱ፡ በጌጋይ፡ ዘጸሮ፡ ላዕለ፡ ቃል፡ ተኅዩለ፤ በእንቲአሁ፡ ቃልኒ፡ ትሑተ፡ ረሰዮ ።¹ እምነሱ፡ ተለዐለ፡ ዐቢዩ፡ ከመ፡ እምልዑል፡ ይደቅ፡ በድቀቱ ። ተመሲሱ፡ ለአቡሁ፡ ዲያብሎስ፡ አንሥኦ፡ ልበ፡ መልዕልተ፡ ሰማይ፡ በእንቲ

¹ ሕንጻት፡ B. ² scriptum ወለይኩን፡ ለነፋስ፡ ³ በርእስ ከመ፡ B. ⁴ ረሰዮ፡ AB.

አሁ፡እምልዕልናሁ፡ወዲቆ፡ተስዕረ፡እምሢመቱ፡ወተሰደ፡ከመ፡ይት
ከየድ፡እምኸሉ፤ ለስሐ፡ጸው፡አከ፡በህላዊሁ፡አላ፡በግዕዙ ። ተቀብአ፡
ሰኦልሂ፡ለነጊሥ፡አላ፡አንስሐ፡¹ ለዘቀብአ፡ኢነቢሮ፡በፍና፡መንግሥቱ።
እንቲአከመኬ፡መዊእ፡እስመ፡ሞአከመ፡ለነ፡አለ፡አወፈይከመነ፡መ
ስቀለ፡ዚአሁ፡ለአምላክነ፤ ወእለሰ፡ክሕዱ፡ለነ፡ለእለ፡አመነ፡ረሰዩነ፡ጥ
ረተ ። ሞአ፡ለዐማሌቅ፡እስራኤል፤² ማእዚ፤ ሶበ፡በአምሳለ፡መስቀል፡
ይትሚሰል፡ሙሴ፤ ወሶበ፡ያቲሕት፡እዴሁ፡ፀር፡ይኔይሉሙ፡ለእስራ
ኤል ። ምንት፡ዝንቱ፡ነገር፡ዘይቤ፤ ኅበ፡ይትረአስ፡መስቀል፡ህየ፡መ
ዊእ ። አከ፡ተሠይሚተነ፡ዲበ፡ብእሲ፡ንትናገር፡እስመ፡መፍትሔ፡ንሕ
ዝን፡እስመ፡እኅ፡ማሰነ፤ ወአከ፡በቅንአት፡ዘንትነሣእ፤ አላ፡እስመ፡አ
በየ፡ለዘያስተሐምም፡ተሰሰለ፡ፈውሱ ።

¹ sic A et B.² Ex. 17, 8 seq.

9. Carmina.

a) *Sapiens Sapientium.*

ጠቢብ፡ ጠቢባን ።

1. እእግዚአብሔር፡ ጠቢብ፡ ጠቢባን፡ ከሃሊ፡
እስከ፡ ለዓለም፡ እምጥንት፡ እንተ፡ ኢትበሊ፡
ድኩመ፡ ጎሊና፡ ገብርከ፡ ወፈራህ፡ ልብ፡ ኢተጎባሊ፡
እስመ፡ ጎቤክ፡ እግዚአ፡ ጸሎተ፡ አድኅኖ፡ እጺሊ፡
አድኅኒኒ፡ ወባልሐኒ፡ እምክሉ፡ ቀታሊ ።
2. አፈጣፊ፡ ዓለማት፡ በኅይለ፡ አርምሞ፡ ወነቢብ፡
እምጥንተ፡ ቀዳማይ፡ አሑድ፡ እስከ፡ ሰርከ፡ ሰዱስ፡ ፀርብ፡
እግዚአብሔር፡ ጎያል፡ እግዚአብሔር፡ ጠቢብ፡
ቀደሱክ፡ ደርገ፡ አሜሃ፡ ትጉሃነ፡ ሰማይ፡ ወኪሩብ፡
እስመ፡ እንበላ፡ አብ፡ ተረከብክ፡ ባሕቲትክ፡ አብ ።
3. አዘነሃኅከ፡ ለዲያብሎስ፡ በትዕቢቱ፡
ወምስለ፡ ሚካኤል፡ አልፀልኮ፡ ለመንፈስ፡ ገብርኤል፡ በተትሕቶቱ፡
እግዚአብሔር፡ እምክሉ፡ እስመ፡ ትሕትና፡ ትፈቱ፡
መሀረኒ፡ ሕገ፡ ትሕትና፡ ዘእምጎቤክ፡ ፀአቱ፡
ትዕቢትሰ፡ እምሰይጣን፡ ውእቱ ።

4. አዘሞቃሕኮሙ፡ በቂላተ፡ ብካይ፡ ወወይሌ፡
ለአባስያን፡ መላእክት፡ እንዘ፡ ታወድቆሙ፡ እምሉዓሌ፡
እግዚአብሔር፡ ተዋሚ፡ ለዓለሙ፡ ዓለም፡ በኢስሳሌ፡
አውድቆሙ፡ ለጸላእትዮ፡ ወአቅንቆሙ፡ ብልባሌ፡
ከመ፡ በዝንቱ፡ ያእምሩ፡ ኅይለክ፡ ከሃሌ ።
5. አዘፈጠርከ፡ እመሬተ፡ ምድር፡ ለአዳም፡
እንዘ፡ ትጠበልሉ፡ በማእስ፡ ወታስተጣግዖ፡ በዐፅም፡
መንፈስ፡ ሕይወት፡ ነፋኝክ፡ ላዕሌሁ፡ እግዚአብሔር፡ ፍጹም፡
ፍጥረኝ፡ በአምሳሊክ፡ በውስተ፡ ሐዳስ፡ ዓለም፡
ከመ፡ እርሳዕ፡ ህላዌዮ፡ ዘሥጋ፡ ወደም ።
6. አዘትቤ፡ ንግበር፡ ሉቱ፡
ለእንሳለ፡ እመሕያው፡ ቢጸ፡ ከመ፡ ኢይንበር፡ በሕቲቱ፡
እግዚአብሔር፡ መጋቢ፡ ወሠራዒ፡ ዓለም፡ በበሥርዐቱ፡
ሥርዐኝ፡ ኅበ፡ ፈቀድክ፡ እምጾታ፡ ፈቃዳት፡ ክልኤቱ፡
ሣልሳዊስ፡ ግብር፡ እምሰይጣን፡ ውእቱ ።
7. አዘአድኅንክ፡ እምአበሳ፡ ርእሱ፡ ለብእሲ፡
እስመ፡ አመክንዮት፡¹ ብእሲት፡ ወይእቲኝ፡ በምክረ፡ ከይሲ፡
በአድኅኖትክ፡ ዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ተዓጋሚ፡
ሥኅተኝ፡ ኢዕርፍ፡ እግዚአ፡ እምቅንዮተ፡ ሥጋ፡ አባሲ፡
እስመ፡ ነግድ፡ እነ፡ ወበግብር፡ ፈላሲ ።
8. አዘአቅለልክ፡ ትካዛተ፡ አዳም፡ አበ፡ ነፉልን፡
እምቅንዮ፡² ስደቱ፡ እምገነት፡ እንዘ፡ ታሌፍዎ፡ ግዕዛን፡

¹ እስከ፡ አመክንዮ፡ scriptam est.² እምቅኔ፡ BC.

እግዚአብሔር፡አቅልል፡ዘአጸርከኒ፡ሐዘነ፤

ትካዘ፡ዓለምሰ፡በበመዳልው፡ኮነ፤

ባሕቱ፡ለሐዘንዮ፡ኅጣእኩ፡ወሰነ ።

9. አዘተወከፍከ፡ዘአቤል፡ቀርባኝ፤

እስከ፡ብእሌ፡ቅንአት፡ቀተሎ፡እንዘ፡ይወግር፡አብነ፤¹

እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡እምስኩረ፡ቅንአት፡ጸወነ፤

እስመ፡ዕዉረ፡ልብ፡ውእቱ፡ቀናኢ፡ወኢይፌኢ፡ብርሃነ፤

ወላዕለ፡እኅሁ፡የዋህ፡የሐቂ፡እስናን ።

10. አመንሥኤሴት፡ሀዩንተ፡አቤል፡ዘኖመ፤

ወዘአለበውኩ፡ለሄኖስ፡ጸውዖተ፡ስምክ፡ቅድመ፤

እግዚአብሔር፡ክድነኒ፡መንዲለ፡በረከት፡እኑመ፤

ወርግም፡ጸላእትዮ፡በከመ፡ቃዩን፡ተረግመ፤

ሶበ፡ነፍሰ፡ጸድቅ፡ቀተለ፡ወከዐወ፡ደመ ።

11. አዘዐቀብኩ፡ምስለ፡ንጹሓን፡ሕዝቡ፤

አመ፡ደቂቀ፡ሴት፡ወረዱ፡ኅበ፡አንስተ፡ቃዩን፡በወርኅ፡ምግቡ፤

እግዚአብሔር፡ለያፌድ፡በደብረ፡መዛግብት፡ደብረ፡ምስክቡ፤²

ዕቀቦኒ፡በምሕረትክ፡ኢይምስወኒ፡በላህቡ፤

ገሃነማዊ፡እሳት፡ለጽልመት፡መዝገቡ ።

12. አዘኅጣእኩ፡ለነቢይክ፡ሄኖክ፤

ወብሔረ፡ሕያዋን፡ወሰድኩ፡እምገጸ፡ሞት፡ድሩክ፤

እግዚአብሔር፡ሕያው፡ዘኢትመውት፡አምላክ፤

¹ Vid. Liber Jubil. ed. Dillmann p. 19.

² Vid. Gadela Adam vel das

christliche Adambuch des Morgenlandes, in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 87 seq.

ኅብአኒ፡በጽላሎትክ፡እምሰብአ፡ምንሳዊ፡ወሀውክ፡
እስመ፡ተወከልኩ፡በኅይልክ፡ፈጣሪ፡ቡሩክ ።

13. አዘወሀብኩ፡ኑኅ፡መዋዕል፡ለመቱሳላ፡
ወለአበው፡¹ ሕዝብ፡ክሉሙ፡እለ፡ውስተ፡ፍጽም፡ወከዋላ፡
እግዚአብሔር፡ወይንዩ፡² ለብርሃን፡³ ልብዩ፡ቀላ፤፡ግላ፡
አስከረኒ፡በጣዕምክ፡ኑኅ፡መዋዕልዩ፡ክላ፡
ወበስቲክ፡⁴ መስተፍሥሒ፡አርብሐኒ፡ተድላ ።

14. አዘኅባእኩ፡ውስተ፡ከርሠ፡ታቦት፡ለኖኅ፡
ደቂቀ፡ቃዩን፡ወሌት፡አመ፡ተሰጥሙ፡⁵ በአይኅ፡
እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወእንበለ፡ቂም፡የዋህ፡
ለኃጥእ፡ገብርክ፡እግዚኦ፡ኢትቅሥ፤፤፤፡በፍትሕ፡
እስመ፡እምኅጢአት፡አልቦ፡በእሲ፡ንጹሕ ።

15. አዘኅደርክ፡ውስተ፡ቤተ፡ጻድቅ፡ሴም፡
እንዘ፡ተኅሪ፡ኪያሁ፡እምኑ፡ያፈት፡ወክም፡
ለመቅደስ፡ነፍስዩ፡ሐዳስ፡ኢየሩሳሌም፡
እግዚአብሔር፡ኅድር፡ላዕሌሃ፡በሥን፡ተዋሕዶ፡ሕሩም፡
ክመ፡ነባቢት፡ነፍስ፡ተኅድር፡በደም ።

16. አዘአማዕቀብኩ፡ቀበረ፡አዳም፡አቡኅ፡
ለመልክ፡ጼዴቅ፡ንጹሕ፡እንዘ፡ትሰምዮ፡ካህኑ፡⁶
እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡ለዑቃሴዩ፡መድኅን፡

¹ ወለአበው፡ BC.

² ኅይልዩ፡ C.

³ ወብርሃን፡ AC.

⁴ ወ

በስትዮትክ፡ AC (pro ወበአስትዮትክ).

⁵ ተኅንቁ፡ C, ተአንቁ፡ B.

⁶ vid. supra p. 16, et Gadelä Adam vel bas christliche Adambuch des Morgenlandes in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 111 seq.

ላዕሌየ፡ሰብአ፡ነገር፡እመ፡አንሥኡ፡ተስና፡
ወከመ፡አርፄ፡ርግምት፡አብልኑ፡ልሳን ።

17. አዘዘረውክ፡ልሳን፡ክሉ፡አንጋድ፡

ኅበ፡ጉልቱ፡ሰብዓ፡ወክልኤ፡እምቃለ፡ዕብራዊ፡ዋሕድ፡
ሶበ፡እምድኅረ፡አይኅ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡ልፀል፡ማኅፈድ፡
ዝርዎሙ፡ለአዕራርየ፡ከመ፡ሐሠረ፡እክል፡እምዐውድ፡
ወከመ፡በነፋስ፡ኅያል፡ይዘረው፡ሐመድ ።

18. አዘአውግእኮ፡እምከላውዴዎን፡ምድረ፡ርስቱ፡

ወጸዋዕኮ፡እምካራን፡እማእክለ፡አፍላግ፡ክልኤቱ፡
እግዚአብሔር፡አሐዱ፡ለአብርሃም፡ሃይማኖቱ፡
ጸውዐኒ፡ኅበ፡አሚን፡እምአምልኮ፡ጣዖት፡ከንቱ፡
እስመ፡ሐውዛተ፡ምድር፡ክሉሙ፡ጣዖታት፡እሙንቱ ።

19. አፈናፄ፡እሳት፡ዲበ፡አህጉር፡ኅምስቱ፡

ወመድኅን፡ጸድቅ፡ሉጥ፡በእደ፡መላእክት፡ክልኤቱ፡
አድኅኖተ፡ዚአየ፡ሥመር፡እግዚአብሔር፡አምላክ፡ዝንቱ፡
ወሚጣ፡ኅበ፡ዕድውየ፡ዘይጸልአኒ፡በከንቱ፡
እንተ፡አንደዳ፡ላዕሌየ፡ትብልዖ፡እሳቱ ።

20. አዘወሀብካ፡ድኅረ፡ግዕዘ፡አንስት፡ኅደጋ፡

ለብእሲተ፡አብርሃም፡ሳራ፡ወልደ፡በረከት፡መላኤ፡ንትጋ፡
እግዚአብሔር፡ሀበኒ፡ዘኢሰአልኩክ፡ፍድፋዴ፡ጸጋ፡
ቅድመኒ፡በእደክ፡ፈጣሬ፡ክሉ፡እንግልጋ፡
እንበለ፡እስአልክ፡አን፡ከደንከኒ፡ሥጋ ።

21. አዘአድኅንኮ፡ለይስሐቅ፡እምተጠብሐ፡

አመ፡አዕረጎ፡አብርሃም፡ላዕለ፡ዕፀ፡ምሥዋዕ፡እንዘ፡ይሞቅሖ፡
 እግዚአብሔር፡ፍጹም፡በኂሩት፡ወተራጎርኖ፡
 አድጎነኒ፡ወባሊሐኒ፡እምነሉ፡እኩይ፡ዘእፈርሆ፡
 ለፀርኒ፡ፍፍ፡ሀጉል፡ምርሖ ።

22. አዘአድጎንኩ፡እምቀትለ፡ዒሳው፡እኑሁ፡
 ወአመ፡ላባ፡ዴገኖ፡እንበይነ፡ክልኤሆን፡አዋልዲሁ፡
 ለወልደ፡ርብቃ፡ያዕቆብ፡እግዚአብሔር፡ዐቃቢሁ፡
 አድጎነኒ፡በምሕረትከ፡ወዕቀበኒ፡ከማሁ፡
 እስመ፡ጸላእትየ፡ጥቀ፡ፈድፈዱ፡ወበዝኑ ።

23. አፈታኔ፡ኢዮብ፡በደዌ፡ተጽናስ፡ወዐበቅ፡
 እስመ፡አመከርከ፡ለሰይጣን፡¹ ሃይማኖተ፡ዝንቱ፡ጻድቅ፡
 እግዚአብሔር፡አንተ፡ማእምረ፡ዘውስተ፡ልበ፡ባሕር፡ዕሙቅ፡
 ኢትፍትነኒ፡² በሕማም፡ወበጽንዐ፡ንዴት፡መጽዕቅ፡
 እስመ፡ድኩመ፡ጎይል፡አነ፡ወብእሲ፡ውዱቅ ።

24. አዘአዕበይኩ፡ለዮሴፍ፡በብሔረ፡ግብጽ፡
 ድጎረ፡አጎዊሁ፡ዒጥዎ፡በብሩረ፡ቅንአት፡ሕጹጽ፡
 ወዘአኩንንኩ፡ለሙሴ፡ዐራቄ፡፪ አብያጽ፡
 አዕብዩኒ፡ላዕለ፡ሥጋየ፡እመንገለ፡ጸባብ፡አንቀጽ፡
 ወአኩንነኒ፡በካልእ፡ገጽ ።

25. አዘፈነውኩ፡እምብሔረ፡ምድያም፡ለሙሴ፡
 አርብዓ፡ዓመተ፡ድጎረ፡ነበረ፡ፈላሴ፡
 ሕዝበ፡እስራኤል፡ያግዕዝ፡እምግብርናተ፡ፈርዖን፡ንጉሠ፡ራምሴ፡

¹ አመከር፡ሰይጣን፡ B. ² ኢታፍትነኒ፡ B.

ፈኑ፡ሊተ፡ከግሆሙ፡ዘያግዕዘኒ፡ብእሌ፡
እምቅንዩተ፡ሕግም፡ፀዋግ፡ወጽኑዕ፡ዝልጋሌ ።

26. ኦዘሰግዕክ፡ገኖረ፡ሕዝብክ፡እስራኤል፡
ወብሔረ፡ግብጽ፡ወረድክ፡ትባልሖሙ፡በኅይል፡
ከመ፡ተናገርከ፡ለሙሴ፡እግእክለ፡እሳት፡ወቂጽል፡
ከግሆሙ፡ሰግዕ፡ገኖርዩ፡ወአድኅነኒ፡እምሆጉል፡
በእድ፡ጽንዕት፡ወበመዝራዕት፡ልዑል ።

27. ኦዘአድኅንክ፡እንጋደ፡ኤፍሬም፡ወምናሌ፡
አመ፡ግብጻውያን፡ተቀሥፋ፡በጉልቂ፡ዐሥር፡መቅሠፍተ፡ሙሴ፡
እስመ፡መስተዐግሥ፡አንተ፡ወኢታስተፋጥን፡ለድምሳሌ፡
ሊተሰ፡ጽንሐኒ፡እግዚኦ፡እስክ፡እክውን፡ኅሣሤ፡
ፍኖተ፡ዚእክ፡ዘምሉእ፡ቅዳሌ ።

28. ኦዘከፈልክ፡ባሕረ፡ኤርትራ፡ግሩመ፡
ወአዕደውኩሙ፡ቦቱ፡ለሕዝብ፡እስራኤል፡ገዳመ፡
እስክ፡አስጠምኮ፡ለፈርዖን፡ምስለ፡ሰራዊቱ፡ፍጹመ፡
አዕድወኒ፡ባሕረ፡እሳት፡እንዘ፡ትገብር፡መድምመ፡
እግዚኦብሔር፡በጽድቅ፡ዘትኳንን፡ዓለመ ።

29. ኦዘተሰባሕክ፡በአስጥሞተ፡ፈርዖን፡ውስቲቱ፡
ለባሕረ፡ቊልዝም፡ዕሙቅ፡ዘኢይትዊሰን፡መስፈርቱ፡¹
ለአእላፈ፡ሙሴ፡ሕዝብክ፡እንዘ፡ታዕድምሙ፡ቦቱ፡
ተሰባሕ፡ዲበ፡ፀርዩ፡እስመ፡ተመያኒ፡ውእቱ፡
እግዚኦብሔር፡ኢሐዱ፡ወአኮ፡ክልኤቱ ።

¹ መሠረቱ፡ B.

30. አዘአጽለልኮሙ፡ እምሐሩረ፡ መዓልት፡ በደመና፡
 ወበነደ፡ እሳት፡ ሌሊተ፡ ዘመራሕኮሙ፡ በፍና፡
 ለእለ፡ ሙሴ፡ ሕዝብክ፡ እግዚአብሔር፡ አምላክ፡ ሲና፡
 ጸልለኒ፡ በረድኤትክ፡ ከመ፡ ኢይርአይ፡ ሙስና፡
 ወሶበ፡ እርኅብ፡ ከማሆሙ፡ ሌስየኒ፡ መና።
31. አዘሴሰይኮሙ፡ አርብዓ፡ ዓመተ፡
 ለሕዝበ፡ እስራኤል፡ መና፡ ሰማያዊ፡ ኅብስተ፡
 እምዐይኔ፡ ኩዌሐ፡ ኮሬብ፡ ማየ፡ እንዘ፡ ታስትዮሙ፡ ግብተ፡
 እግዚአብሔር፡ በዓለ፡ ጸጋ፡ እንበለ፡ ታኅጥሏኒ፡ ምንተ፡
 መፍቅዳተ፡ ሥጋ፡ ወነፍስ፡ ሌስየኒ፡ አንተ።
32. አዘቀደስክ፡ ለአርን፡ ክህነቶ፡
 ወኅረይክ፡ ለክ፡ እምቤተ፡ ያዕቆብ፡ ቤቶ፡
 እግዚአብሔር፡ ቀድስ፡ ለኅሊናየ፡ መልእክቶ፡
 ወበላዕሌየ፡ ቀናኢ፡ ለእመ፡ ነበበ፡ ከንቶ፡
 በእሳተ፡ ቆሬ፡ አውዕዮ፡ ወደምስስ፡ ሕይወቶ።
33. አዘወሀብኮሙ፡ ለሕዝበ፡ እስራኤል፡ ዘተቀደሱ፡
 አህጉረ፡ ሠላሳ፡ ነገሥት፡ ለትውልደ፡ ትውልድ፡ ይረሱ፡
 እግዚአብሔር፡ ዘሙሴ፡ እግዚአብሔር፡ ዘኢያሱ፡
 አብላኒ፡ ውስተ፡ ምድረ፡ ርስትክ፡ እንተ፡ ተዋረሳ፡ በነፍሱ፡
 ጻድቅ፡ አብርሃም፡ ለአሚን፡ ርእሱ።
34. አዘአቀምክ፡ ተክዜ፡ ዮርዳኖስ፡ ቀዳሚ፡
 ከመ፡ ኢያሱ፡ ይዕድዎ፡ ምስለ፡ ተረፈ፡ ዮሴፍ፡ ወብንያሚ፡
 እግዚአብሔር፡ ወጣኒ፡ እግዚአብሔር፡ ፈጻሚ፡

እስከ፡ተጎልቅ፡መብዝሃቶሙ፡ለዕድዋንዩ፡አረሚ፡
ለፀሓይ፡በላ፡በገባአን፡ቁሚ ።

35. አዘአዘዝከሙ፡እምድምፀ፡ጽራኘሙ፡እስከ፡ንጎለ፡
አእላፈ፡እስራኤል፡ይፀዱ፡ጥቅሙ፡ኢያሪከ፡ልዑለ፡
እግዚአብሔር፡ረስዮ፡ለዕጽብዩ፡ቀሊለ፡
ሰይጣንሰ፡ማዕቅፍዩ፡ዘያቀብጸኒ¹፡ሣህለ፡
ጸጹተ፡ትእዛዛት፡ይነጥፍ፡ወይውኅጥ፡ገመለ ።

36. አዘአድኅንከ፡ለብክሲተ፡ብሔር፡አሐቲ፡
አመ፡ዐላውያን፡ተሀጉሉ፡በመቅሠፍትከ፡እንታክቲ፡
ቃለ፡ሰብአ፡ዐይን፡ክልኤ፡እስመ፡ተወክረት፡ይእቲ፡
በምሕረትከ፡ከማሃ፡አመ፡ይነቅህ፡መዋቲ፡
እግዚአብሔር፡አድኅኖ፡ለነፍስዩ፡ዛቲ ።

37. አዘአባእከሙ፡ኅበ፡ምድረ፡ተስፋ፡ዘይሜኒ፡
ለወልደ፡ነዊ፡ኢያሱ፡ወለካሌብ፡ወልደ፡ዮፎኒ፡
እግዚአብሔር፡ድኅረ፡ርስተ፡ነፍሰ፡ጸድቃን፡ክፍለኒ፡
ዮምኒ፡እግዚአ፡በዘአሐዩ፡ሥርዐኒ፡
እምጣነ፡እሱር፡አነ፡በሥጋ፡ማሳኒ ።

38. አዘአድኅንከሙ፡በእደ፡ፊንሐስ፡ቀናኢ፡
ለሕዝብ፡እስራኤል፡እምብድብድ፡ወእምአፈ፡ኩናተ፡ጸባኢ፡
እግዚአብሔር፡ኅይሉሙ፡ወመድኅኔ፡ገጸሙ፡ኢተመዋኢ፡
ከማሆሙ፡ተንሥእ፡ታድኅነኒ፡ለዘዚአክ፡ገባኢ፡
ሶበ፡ላዕሌዩ፡ይትነሣእ፡ጸላኢ ።

¹ ለዘያቀብጸኒ፡ A, በዘያቀብጸኒ፡ C.

39. አመድኅን፣ እስራኤል፣ እንተ፣ ትቀትሎ፣ ለሲሳራ፣
በእደ፣ ኢያዒል፣ ብእሲት፣ አመ፣ ምስፍኖ፣ ባርቅ፣ ወዲቦራ፣
እግዚአብሔር፣ መዋኢ፣ ዘኢትትመዋእ፣ ለግሙራ፣
አድኅንኒ፣ እምእዴሆሙ፣ ለደቂቀ፣ ነኪር፣ ሐራ፣
እለ፣ ይፈቅዱ፣ ያኅስሩ፣ ለነፍስዩ፣ ክብራ ።
40. አአምላክ፣ ጌዴምን፣ ወመዊእ፣¹ መስፍን፣ ዮፍታሔ፣
ወኅይለ፣ ሳምሶን፣ ወልደ፣ ማኑሔ፣
እግዚአብሔር፣ ርድኦኒ፣ ሶበ፣ እጼውዐክ፣ ውስተ፣ ሁለሂ፣
እመኒ፣ መጽኡኒ፣ ኢሉፍሊ፣ ወሞቅሑኒ፣ ሙቃሔ፣
እትአመን፣ አንሰ፣ ኅይለክ፣ ፈታሔ ።
41. አመድኅን፣ እስራኤል፣ በእደ፣ ሳሙኤል፣ ድኅረ፣ ኤሊ፣
ወበጃደ፣ ንጉሥ፣ ሳኦል፣ እንተ፣ አድኅንከሙ፣ እምኢሉፍሊ፣
እግዚአብሔር፣ ወትረ፣ መግቦተ፣ ዚኦዩ፣ ኅሊ፣
ወሥመር፣ አድኅኖትዩ፣ በረድኤትክ፣ ከሃሊ፣
እምአፈ፣ መቃሪ፣ መጥባሕት፣ ወኩናት፣ ቀታሊ ።
42. አዘአድኅንክ፣ ለኢሉፍላዊ፣ ኅልያድ፣ እምእዱ፣
ወእምኩናተ፣ ሳኦልኒ፣ ወእምእቤሊሉም፣ ወልዱ፣
እግዚአብሔር፣ ለዳዊት፣ እንተ፣ ኢትርሕቅ፣ እምነ፣ ዐውዱ፣
አድኅንኒ፣ እምጸላእትዩ፣ ለእመ፣ ኪያዩ፣ ርዱ፣
እስመ፣ እሙንቱ፣ አእላፍ፣ ወአነ፣ አሐዱ ።
43. አዘሰረይክ፣ ኅጢአተ፣ ዳዊት፣ መተንብል፣
ሶበ፣ ቃለ፣ ብካይ፣ አምረረ፣ በሞተ፣ ኦርዮ፣ ቅቱል፣

¹ ወመዋኢ፣ BC.

አናብሂሃ፡ከግሁ፡እንዘ፡ትትዌከፍ፡ልዑል፡
ለነፍስየ፡ስረይ፡ጊጋያ፡እምቅድመ፡ይጸውዓ፡ቃል፡
ነፍስ፡እግዚአብሔር፡ፍጡነ፡ብጽሒ፡ዘይብል ።

44. ኦዘረሰይኮ፡ላዕለ፡ነገሥተ፡ምድር፡መክብብ፡
ለወልደ፡ጻዊት፡ሰሎሞን፡ዘምሳሌ፡ነሱ፡ነበበ፡
ሀበኒ፡እግዚአብሔር፡እምኔክ፡ጥበበ፡
ዘባቲ፡ነገሥት፡ይነግሡ፡እለ፡ይኳንኑ፡ሕዝበ፡
ወኅያላን፡ያጸንዑ፡ምግብ ።

45. ኦዘሰማዕኮሙ፡ሶበ፡ኅቤክ፡ሰአሉ፡
ነገሥተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡ዘተንሥኡ፡በበመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ኅያል፡መዋኤ፡ኅያላን፡ነሱ፡
ከግሁ፡¹ትስማዕ፡ነገርየ²፡አእዛነ፡ርኅራኄክ፡ጽሉ፡
ወአድኅኖትክ፡ወትረ፡ምስሌየ፡ተሀሉ ።

46. ኦዘኅረይኮሙ፡ለነቢያተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡
ዕሴተ፡ጻድቃን፡ይርአዩ፡ወዘኃጥአን፡ፍዳ፡
መንፈስ፡ላእካኒክ፡እሉ፡ቅኑታን፡ማእስ፡ወአነዳ፡
ጸግወኒ፡ሊተ፡ለገብርክ፡ዘፈጻሜ፡³ስምክ፡ቲዳ፡
እግዚአብሔር፡ለጽድቅ፡ዐምዳ፡ወድዳ ።

47. ኦዘተበቀልክ፡እምቤተ፡አክዓብ፡ክሡተ፡
በቀለ፡ኖቡቲ፡በግፍዕ፡በይነ፡ዐጸደ፡ወይኑ፡ዘሞተ፡

¹ ከማሆሙ፡ BC.

² ጸሎትየ፡ BC.

³ ዘፍጻሜ፡ BC.

አድጎነኒ፣ ዘአድጎንኮሙ፣ እንበለ፣ ጸባኢት፣ በከንቱ፣
አምላክ፣ ሙሴ፣ ወአርን፣ እስመ፣ አንተ፣ ውለቱ ።

52. ኦዘርኢከ፣ ለሰናከሬም፣ ትዕይርቶ፣
በመቅሠፍተ፣ መልአክ፣ ጎቡእ፣ እስከ፣ አሀጉልከ፣ ሰፊዊቶ፣
ለዳድቅ፣ ሕዝቅያስ፣ ተወኪፈክ፣ ስእለቶ፣
ትዕይርተ፣ ፀርየ፣ ርኢ፣ ከማሁ፣ ወአርአየኒ፣ ድቀቶ፣
እስመ፣ ሐሳዊ፣ ውለቱ፣ ወያፈቅር፣ ከንቶ ።

53. ኦዘፈታሕከ፣ እሙቃሔ፣ እግሩ፣ ወእዱ፣
ሶበ፣ ምናሴ፣ ጸለየ፣ እንዘ፣ ያዜከረከ፣ ብዝህ፣ እበዱ፣
እግዚአብሔር፣ ፍትሐኒ፣ ለኅጢአትየ፣ እምጽንዐ፣ ጉንዱ፣¹
ወኢታሙተኒ፣ ግብተ፣ በከመ፣ አሞጽ፣² ወልዱ፣
እንበለ፣ አሥምርከ፣ በዘመን፣ ዘሕጹጽ፣ ፍቅዱ ።

54. ኦዘአንጻሕከ፣ ለኢሳይያስ፣ እምለምጽ፣
እንዘ፣ ታለከፎ፣ አፋሁ፣ በፍሕመ፣ እሳት፣ ብቁጽ፣
እግዚአብሔር፣ አዝዝ፣ መላእክቲክ፣ አብያጽ፣
ይውሥርዎ፣ ለፀርየ፣ እማእከለ፣ አእጋር፣ ወገጽ፣
እስከ፣ ይሠጥቅዎ፣ በሞሠርት፣ ዘዕዕ ።³

55. ኦዘተወከፍከ፣ ለኢዮስያስ፣ በፓሳ፣
አመ፣ ሃዎ፣ ለከ፣ መሥዋዕተ፣ ፈቃድ፣ በኅሠሣ፣
እግዚአብሔር፣ ተወከፍ፣ ቍርባነ፣ ጸሎትየ፣ እንዘ፣ ትቂድሳ፣
ወአጉይይ፣ ጸላእትየ፣ እምገጽ፣ ጳዕንበሳ፣
ከመ፣ ይጉይዩ፣ አእላፍ፣ እንስሳ ።

¹ i. e. እ"፣ ጉ"፣ ለኅ"፣

² 4 Reg. 21, 23 sec. LXX.

³ Vid. Asc. Jes.

56. አዘአውግእከ፡እምግበ፡ዐምዐም፡ለኤርምያስ፡
 ዘወደይዎ፡ጳስኮር፡ወሌዴቅያስ፡ንጉሥ፡
 እግዚአብሔር፡ዘሥጋ፡እግዚአብሔር፡ዘነፍስ፡
 አውዕአኒ፡በረድኤትከ፡እምአንቀጸ፡ተስናን፡ወባእስ፡
 ከመ፡አውግእከኒ፡አንተ፡ቀዳሚ፡እምከርሥ ።
57. አዘአትረፍከ፡ነዳያን፡ሕዝብከ፡ውስቴታ፡
 ለአብዕልተ፡ብሔርሰ፡አውረድኩሙ፡ምድረ፡ዴብላታ፡
 ለኢየሩሳሌም፡ቤትከ፡ናቡከደነጾር፡አመ፡ነሠታ፡
 አትርፈኒ፡እምተዪውዎ፡በውስተ፡ዓለማት፡መንታ፡
 እግዚአብሔር፡ጸወን፡ወሥሙር፡ወልታ ።
58. አዘአድኅንከ፡ነፍሳተ፡፫ ደቂቅ፡
 አመ፡በእንቲአከ፡ቦኤ፡ማእከለ፡እቶን፡ዕሙቅ፡
 እንዘ፡ትከውኖሙ፡ጠለ፡ሀየንተ፡ዋዕይ፡ወሞቅ፡
 አድኅነኒ፡እምነበልባል፡ወእምአየራዊ፡መብረቅ፡
 እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወአምላክ፡ጻድቅ ።
59. አዘሰዐርከ፡ለናቡከደነጾር፡ዕዘዞ፡
 እስከ፡አርፎ፡ገዳም፡ረሰይኮ፡እንዘ፡እምቅኔ፡ሰብእ፡ታግዕዞ፡
 ሕዙነ፡ሕዙናን፡ገብርከ፡እብለከ፡በተዐንብዞ፡
 ትክልኑ፡እግዚአብሔር፡ነፍሰ፡ዚአየ፡ናዝዞ፡
 ወለሐራውያን፡ሥጋየ፡ከመ፡ትወልጥ፡ግዕዞ ።
60. አዘወሀብከ፡ለናቡከደነጾር፡ልባዊ፡
 መጠነ፡፯ ዓመት፡ድኅረተኦንሰሰ፡በግዕዞ፡አርፎ፡
 ወአግባእኮ፡ያእኩትከ፡ውስተ፡ምድረ፡ንግሡ፡ነነዊ፡

ጸግወኒ፡ አእምሮትከ፡ ዘመልዕልተ፡ ዠሉ፡ ግጻዊ፡
እግዚአብሔር፡ ሀልው፡ በዋሕድ፡ ሀላዊ ።

61. አዘአድኅንከ፡ እምእደ፡ ረበናት፡ ክልኤቱ፡
ለወለተ፡ ከሀናት፡ ሶስና፡ ለዳንኤል፡ እመ፡ እብሬቱ፡
እንዘ፡ ኪያሃ፡ ታጸድቅ፡ በፍትሐ፡ ነቢይክ፡ ዝንቱ፡
እግዚአብሔር፡ አድኅንኒ፡ እምዕድዋንዩ፡ ተስዐቱ፡
እንበለ፡ ንስሓ፡ ነፍሶሙ፡ ኢትቅትል፡ ባሕቱ።¹

62. አዘአድኅንከ፡ እምአፈ፡ ዐናብስት፡ ርጉባን፡
እመ፡ ወገርዎ፡ በግብ፡ ሐፈ፡ ዳርዮስ፡ መስፍን፡
ለነቢይክ፡ ዳንኤል፡ እግዚአብሔር፡ መድኅን፡
አንግፈኒ፡ እምአፈ-ዊት፡ ኢይውግኡኒ፡ በቀርን፡
ወኢይንስኩኒ፡ በክልኤ፡ አስናን ።

63. አዘአጸርከ፡ ምሳሐ፡ ዳንኤል፡ ዘመዱ፡
እስከ፡ ግበ፡ ባቢሎን፡ ይሰድ፡ እምኢየሩሳሌም፡ ምድረ፡ ሙላዱ፡
ወአግባእከ፡ ፍጡን፡ ለዕንባቶም፡ ውስተ፡ ዐጸዱ፡
አግብኦ፡ ለኅሊናዩ፡ እምእንስሳዊ፡ እበዱ፡
ኅበ፡ ጥበብክ፡ ፍጣሪ፡ አሐዱ ።

64. ኦአምላክ፡ ሕዝቅኤል፡ መንሥኤ፡ አዕዕምት፡ እለ፡ ሞቱ፡
ወዘእርአይኮ፡ በሕልም፡² ሀላዊ፡ እንስሳክ፡ እርባዕቱ፡
እግዚአብሔር፡ ገጸክ፡ እርእየኒ፡ ለለሰዐቱ፡
መንበርከኒ፡ እንተ፡ ይነቅዕ፡ እምታሕቱ፡
ባሕረ፡ ተደሞ፡ ግሩም፡ ዘክልኤ፡ ፍኖቱ ።

¹ በከንቱ፡ ለ. ² በሀልው፡ ለ.

65. አዘአልዐልኮ፡ኅበ፡እለ፡ሄኖክ፡ተልዕሉ፡
 ለገብርክ፡ዕዝራ፡¹ አምጣን፡ኢሥመረክ፡በመዋዕሉ፡
 እግዚአብሔር፡ንሥኢኒ፡በአግዋረ፡ገንት፡አሀሉ፡
 እስመ፡አንተ፡በዓለ፡ጸጋ፡እንተ፡ተአክል፡ለኩሉ፡
 ወመጥኖ፡ሀብትክ፡አምላካዊ፡ፍጡራን፡ኢይክሉ ።
66. አዘፈታሕኮ፡ለኢኮንያ፡እማእሰሩ፡
 አመ፡በባቢሉን፡ነግሠ፡ኤዎልማርዴቅ፡በኩሩ፡
 ለናቡከደነጾር፡ዘሞተ፡ወፈለሰ፡እምን፡ከብሩ፡
 ፍትሖ፡ለኅሊናዩ፡እማእሰረ፡እዱ፡ወእግሩ፡
 እግዚአብሔር፡ኄር፡ለዳዊት፡ፍቁሩ ።
67. አዘመተርክ፡ርእሷ፡ብልጣሶር፡መዐምዕ፡
 አመ፡አውግእከሙ፡ከዕበ፡ለዕብራውያን፡አብያጽ፡
 እምሀገረ፡ሕማም፡ባቢሉን፡እንተ፡ተመሰለት፡በግብጽ፡
 እግዚአብሔር፡ምትር፡እምልብዩ፡አፍቅሮተ፡ዓለም፡ሕጹጽ፡
 ከመ፡በማሕጺ፡ይትመተር፡ወይትገዘም፡ዕዕ ።
68. አዘአስተጋባእክ፡ማኅበረ፡እስራኤል፡ወከዋላ፡
 በእደ፡ንጉሠ፡ፋርስ፡ቂሮስ፡ፈጻሚ፡ብዕዓት፡ወመሐላ፡
 አምጣን፡ተዘርፀ፡ቅድመ፡እመዋዕለ፡ሆሴ፡ወልደ፡ዒላ፡
 አስተጋብእ፡ኅበ፡ሀለወ፡ፍቅረ፡ዚአክ፡ገደላ፡
 አንስርተ፡ልብዩ፡እምአድባር፡ወቂላ ።
69. አዘሚጥከሙ፡ለሰብአ፡ይሁዳ፡እምፂዋዊ፡
 በፍጻሜ፡ሰብዓ፡ዓመት፡ምስለ፡ዘሩባቤል፡ሰርዊ፡

¹ 4 Esr. 14, 7, 53 (sec. Acth. vers.).

እግዚአብሔር፡ሚጠኝ፡እምግዕዝ፡እበድየ፡ኅበ፡ልባዊ፡
ለነቢይክ፡ዮናስ፡በስብከቱ፡ከመ፡ተመይጠት፡ነነዊ፡
እስከ፡እመቅሠፍት፡ድኅነት፡ወሐይወት፡እምደዊ ።

70. አዘወሀብከሙ፡ምሀርካ፡ነኪራን፡ሰብአ፡ጎግ፡
ለዘፋብቤል፡ወዮሴዕ፡ሊቃውንተ፡ኄራን፡አእሩግ፡
ከመ፡ምዝባሬሃ፡ይሕንጹ፡በመቅደሰ፡ብሊት፡ሕግ፡
ሀበኒ፡ብዕለ፡ጸጋክ፡ዘኢይዌስኖ፡ድንጋግ፡
እግዚአብሔር፡የዋህ፡እምእከይ፡ወፁግ ።

71. አዘቀተልክ፡ለሆሎ፡ፎርኒስ፡ብእሌ፡ደም፡
በእደ፡ዮዲት፡ብእሲት፡ዕብስተ፡አባል፡ወዐዕም፡
እግዚአብሔር፡ርድኦኒ፡በቀቲለ፡ሰይጣን፡ርጉም፡¹
እስመ፡አክ፡መንክር፡መዊኦተ፡ኅያል፡ግሩም፡
መንክርሰ፡ለእመ፡ሞኦ፡በኅይል፡ድኩም ።

72. አዘአድኅንከሙ፡በቀቲለ፡ፀርሙ፡ሐማ፡
ለአዝማኒሃ፡እስራኤል፡ወለመርዶኬዎስ፡ሱታፌ፡ደማ፡
እግዚአብሔር፡ለአስቲር፡ዕብ፡ርኢክ፡ሕማማ፡
ስቅሎ፡ለጸላእትየ፡በመስቀለ፡ሕማም፡ወጸማ፡
እስመ፡ቃለ፡ነፍስየ፡ራሔል፡ተሰምዐ፡በራማ ።

73. ኦዘአድኅንከሙ፡እመልአክ፡ሳምር፡ሰንባላጥ፡
አመ፡እለ፡ዕዝራ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡አረፍት፡ውሉጥ፡
እንዘ፡ታረድአሙ፡ኅይለ፡እምወልደ፡አስቲር፡ሥሉጥ፡²

¹ ሕርቱም፡ BC.

² Artaxerxen dicere videtur.

እግዚአብሔር፡አድጎነኒ፡ለብእሴ፡ንስሓ፡ቅጥቁጥ፡
እምቀትለ፡ሕዋሳት፡ዘአፍአ፡ወፍርሃት፡ዘውስጥ ።

74. እዘአፍራህከ፡በርእየተ፡መልአክ፡ጸዋሬ፡ሰይፍ፡
ለንጉሠ፡ነገሥት፡እስከንድር፡ወዮናናዊ፡ፍልሱፍ፡
ለሊቀ፡ካህናቲክ፡ይስግድ፡ምስለ፡አምኃ፡ትሩፍ፡¹
አፍርሆሙ፡ለጸላእትዮ፡ወአደንግዖሙ፡ዘዘልፍ፡
በመብረቀ፡ቃል፡መለኮታዊ፡ዘይነጥር፡እምአፍ ።

75. እዘአጽናዕከ፡እምዘመነ፡በጥሊጦስ፡ዮናኒ፡
እስከ፡አመ፡ትወልድ፡ድንግል፡ለስምዖን፡ተአማኒ፡²
እግዚአብሔር፡ኅዳጠ፡ዕድሜ፡ንስሓ፡ጽንሐኒ፡
ብዙጎሰ፡ኢይብለከ፡³ በከመ፡ቃዮን፡ሀበኒ፤
እመስና፡አእሩግ፡አኮኑ፡መቃብር፡ይሄኒ ።

76. እዘአድጎንከሙ፡ለደቂቀ፡መቃቢ፡⁴ መቃብያን፡
እምአንጥያኮስ፡ፀራዊ፡⁵ ተመሳሌ፡ንኡስ፡ቀርን፡
በእንቲአዮ፡በሉሙ፡ለላእካኒክ፡ጌራን፡
ይደልዎ፡ይደልዎ፡ይደልዎ፡ድኒን፡
እመከራ፡ዝንቱ፡ዘመን፡ለዝንቱ፡ምስኪን ።

77. እዘአጥባዕኮሙ፡በእንተ፡ስምክ፡ይሙቱ፡
ለአልዓዛር፡ወለመክብዩ፡ወለደቂቆሙ፡ሰብዐቱ፡
በመብስለ፡ብርት፡ርሱን፡ለአንጥያኮስ፡አመ፡መንግሥቱ፡⁶

¹ Vid. Pseudojosephum Aeth.; Jos. Gorionides ed. Breithaupt p. 85 et 86.

² Vid. Thilo cod. apocr. N. T. I. p. 386; Eutychii Annales ed. Pocok. p. 297.

³ 1 p. 8.

⁴ መክብዩ፡ BC.

⁵ ጸርጎዊ፡ A.

⁶ Sec. Pseu-

dojosephum et Libros Maccabaeorum, quos circumferunt, spurios.

አጥብቦ፣ ለኅሊናየ፣ ወአስተዋድድ፣ ውስቴቱ፣
ጸሊአተ፣ ዝንቱ፣ ዓለም፣ ዘርኩስ፣ ፍኖቱ ።

78. አዘኅረይካ፣ እምአንስተ፣ ዓለም፣ ዘአሚሃ፣
ማኅደረ፣ ቃልክ፣ ትኩን፣ እስመ፣ ርቱዓት፣ ፍናዊሃ፣
ለወለትክ፣ ማርያም፣ እግዚአብሔር፣ አቡሃ፣
ነፍስየ፣ ቀድስ፣ እግዚአ፣ በዘቀደስክ፣ ኪያሃ፣
ወሥጋየ፣ እንጽሕ፣ በንጽሐ፣ ሥጋሃ ።

79. አዘፈነውክ፣ ከመ፣ ይልበስ፣ ሥጋ፣ ሰብእ፣
ውስተ፣ ከርሠ፣ ድንግል፣ ሕርምተ፣ ሩካቤ፣ ወዘርእ፣
ለቀዳሚ፣ ቃልክ፣ ከርስቶስ፣ ወየማንክ፣¹ ጽኑዕ፣¹
ፈኑ፣ ሊተ፣ ረድኤትክ፣² እግዚአብሔር፣ እግዚእ፣
በዘቦቱ፣ እድኅን፣ ገብርክ፣ ኃጥእ ።

80. አዘአርአይከመ፣ ለኖሎተ፣ ብዙኅ፣ መራዕይ፣
ስብሐተ፣ ልደቱ፣ ለከርስቶስ፣ በሀገረ፣ ዳዊት፣ ዐባይ፣
እንዘ፣ ኑኅ፣ ሌሊት፣ ታበርህ፣ ከመ፣ መዓልታዊ፣ ፀሓይ፣
አርአየኒ፣ መለኮተክ፣ በመጽሔተ፣ አሚን፣ ጽሩይ፣
እግዚአብሔር፣ ስፋሕ፣ ወረቂቅ፣ ባሕርይ ።

81. አዘአዘዝክ፣ ከመ፣ ይፈጽም፣ አሪተ፣
ወከመ፣ አይሁድ፣ ይትገዝር፣ በሰሙን፣ ልደት፣ ግዝረተ፣
ለአካለ፣ ቃልክ፣ ከርስቶስ፣ አመ፣ አልበስክ፣ ትስብእተ፣
እንዘ፣ ትገዝር፣ በእደክ፣ ዘኅሊናየ፣ ቍልፈተ፣
እግዚአብሔር፣ ዘለክ፣ ረስየኒ፣ ቤተ ።

¹ ወባሕርይክ፣ ኅቡእ፣ BC.

² Pro ረድኤተክ፣

82. አዘመራሕከሙ፣ በኮከበ፣ ልደት፣ ሐዲስ፣
 ሐቅለ፣ ቤተ፣ ልሔም፣ ይዕርጉ፣ መሰግላን፣ እምፋርስ፣
 ከሙ፣ የሀብም፣ ወርቀ፣ ለዘተወልደ፣ ክርስቶስ፣
 ምርሐኒ፣ ወአዕርገኒ፣ ጎበ፣ ደብርክ፣ ቅዱስ፣
 እግዚአብሔር፣ ነባቢ፣ መንፈስ ።
83. አዘአዘዝኮ፣ ለዮሴፍ፣ ትኩዝ፣ ገጽ፣
 ሕፃን፣ ያጉይይ፣ እመሀተ፣ ሄሮድስ፣ ሕጹጽ፣
 እግዚአብሔር፣ ጎያል፣ በስረተ፣ ቃልከ፣ ሐጽ፣
 ስድዶሙ፣ ለአጋንንት፣ እምብሔረ፣ ልብየ፣ ግብጽ፣
 ወርእሰ፣ ጣዖቶሙ፣ ቀጥቅጥ፣ በበትርክ፣ ዕዕ ።
84. አዘአድጎንኮ፣ ለዮሐንስ፣ መጥምቅ፣
 ከሙ፣ ኢይቅትሎ፣ ሄሮድስ፣ ቀታሌ፣ ሕፃናት፣ ደቂቅ፣
 ዕባ፣ ኢረከቦ፣ ለክርስቶስ፣ እገለ፣ ማርያም፣ ማዕንቅ፣
 ተማሕፀንኮ፣ በደሙ፣ ግፍዑ፣ ለዘካርያስ፣ ጻድቅ፣
 ከሙ፣ ታድጎንኒ፣ እምጋኔን፣ ወድድቅ ።
85. አዘሰባሕኮ፣ በሐይቀ፣ ዮርዳኖስ፣ ወበደብር፣
 ለክርስቶስ፣ ወልድከ፣ እግዚአብሔር፣
 እምን፣ መጥምቁ፣ ዮሐንስ፣ ከሙ፣ ውእቱ፣ ክቡር፣
 ሰብሐኒ፣ በስብሐቲክ፣ መልዕልተ፣¹ ሁሉ፣ ነገር፣
 ዘአንተ፣ በሰማይ፣ ወአንተ፣ በምድር ።
86. አዘወሀብኮ፣ ለትስብእተ፣ ክርስቶስ፣ መዊኦ፣
 ሰይጣን፣² ሥሥዕት፣ ምስሌሁ፣ አሙ፣ ተጽብኦ፣

¹ ዘመልዕልተ፣ B.² ሰይጣን፣ B.

ቀኖና፡ጸሎት፡ወጸም፡ድኅረ፡በገዳም፡ሠርዐ፡¹
 ሊተኒ፡ለገብርክ፡እስከ፡ዕለታት፡ኣርብዓ፡
 ሀበኒ፡ጸመ፡ወኣኮ፡መብልዐ ።

87. ኣዘኣርኣይኮሙ፡ምስጢረ፡ቀረባን፡እንግዳ፡
 በምሌተ፡ኅመስ፡ለኣርድእት፡እምቅድመ፡ይፃእ፡ይሁዳ፡
 በእደ፡ወልድክ፡ክርስቶስ፡እግዚኣብሔር፡ኣጽናሔ፡ፍዳ፡
 ሀበኒ፡እንግእ፡ሥጋሁ፡እንበለ፡ክኅኔ፡ወዕዳ፡
 ወደሞ፡ክቡረ፡ምስለ፡ማይ፡ጸዕዳ ።

88. ኣዘፈነውክ፡ኅበ፡ወልድክ፡ኣእኳቲ፡
 ዘያጸንዖ፡መልኣክ፡እስከ፡ጽዋዐ፡ይሰቲ፡
 እግዚኣብሔር፡ከማሁ፡እቤለክ፡ወልደ፡መዋቲ፡
 ኣባ፡ኣኅልፋ፡እምኔየ፡ለጽዋዐ፡መስቀል፡እንታክቲ፡
 ባሕቱ፡ለትኩን፡ፈቃድክ፡ዛቲ ።

89. ኣዘሰባሕኮ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ዘሀሎ፡
 ለክርስቶስ፡ወልድክ፡መሠረታተ፡ምድር፡በኣንቀልቅሎ፡
 እስከ፡ጲሳጦስ፡ኣንከረ፡ወመስፍን፡ጀዘይመስሎ፡
 ሰብሐኒ፡በዕለተ፡ደይን፡ወኣልዕለኒ፡ኣልዕሎ፡
 እግዚኣብሔር፡በርትዕ፡ኣመ፡ትቴንን፡ክሎ ።

90. ኣዘነግእክ፡ነፍሳተ፡ኃጥኣን፡እምተሀጉሎ፡
 ወኢረሳዕኮ፡ለኣዳም፡በደብረ፡መዛግብት፡ዘሀሎ፡²
 ትረስዕኑ፡እግዚኣብሔር፡ተግህሎ፡

¹ Matth. 4, 2.

² Vid. Gadela Adam; coll. 1 Ptr. 3, 19. 20.

ወትደፍንኑ፡ባሕረ፡ምሕረታቲክ፡ነሱ፡
በመዐትክ፡ዘይጸንዕ፡እምዐውሉ።

91. አዘአንሣእከ፡እምን፡ሙታን፡ባቲ፡
በዕለተ፡አሑድ፡ዐባይ፡ወበክረ፡ዕለታት፡አሐቲ፡
እግዚአብሔር፡እኩት፡ለወልድክ፡አእኳቲ፡
በኪነ፡ጥበብክ፡ኅብእት፡ዘኢያአምራ፡መዋቲ፡
አንሥአተ፡ነፍስየ፡ምክር፡ወተጠበብ፡ላቲ።
92. አዘአዕረኅ፡ነፍሳተ፡ጻድቃን፡ኅበ፡ኢዐርጋ፡
ወአንበርከ፡ፍጹሙ፡ውስተ፡የማንክ፡መላኤ፡ንትጋ፡
እምን፡ምውታን፡ለክርስቶስ፡እንዘ፡ታንሥአ፡በሥጋ፡
አዕርገኒ፡ወአብአኒ፡ሀገረ፡ንጹሓን፡እንግልጋ፡
እግዚአብሔር፡ኄር፡አቡየ፡በጸጋ።

93. አዘፈነውከ፡ጳራቅሊጦስሃ፡መጽንዒ፡
ኅበ፡ሐዋርያት፡ሀለጢ፡እንዘ፡ይገብሩ፡ጉባኤ፡
በፍጻሜ፡ዓዕለት፡እምአመ፡ከነ፡ትንሣኤ፡
አስትየኒ፡ዘንተ፡ወይነ፡ኅይል፡መጥለሌ፡
እግዚአብሔር፡ዘትንግሥ፡ለዓለም፡ክልኤ።

94. ኢታርእየኒ፡እግዚአ፡ገሃንሙ፡እሳት፡ውዑየ፡
ወኢትስድደኒ፡አጹር፡ምስለ፡ኃጥአን፡ሥቃየ፡
እግዚአብሔር፡ወልድክ፡አመ፡ይኳንን፡ዕሩየ፡
ወይብሉሙ፡ለጻድቃኒሁ፡ንዑ፡ኅቤየ፡
ቡሩካኒሁ፡ለቡሩክ፡አቡየ።

95. ሶበ፡እዚክር፡ምጽአተ፡ወልድክ፡ለኩንኖ፡አግብርት፡እለ፡ናፈቁ፡

በገርማ፣ መለኮት፣ መፍርህ፣ ወመደንግዕ፣ በሕቁ፣
እግዚአብሔር፣ ኅያል፣ አምላክ፣ አዳም፣ ወደቂቁ፣
ተኅመኒ፣ ምድር፣ እስከላ፣ እንዘ፣ አፋሃ፣ ታበቁ፣
ወእብሎሙ፣ ለአድባር፣ ላዕሌየ፣ ደቁ ።

96. አእግዚአብሔር፣ አምላክ፣ ነዳያን፣ ሕዝብ፣
አእግዚአ፣ ተስፋ፣ ቅቡዳን፣ መዝገብ፣
አእግዚአ፣ መቅለሌ፣ ነገር፣ ዕጹብ፣
አዘትሰምዕ፣ በርኅራኄ፣ ዐውያተ፣ ዠሉ፣ ምንዱብ፣
ስእለተ፣ ኃጥእ፣ ገብርከ፣ ኢትመንን፣ ኦብ ።

97. አአምላክ፣ ኢጥርስ፣ ወአምላክ፣ ጳውሎስ፣ አምላክነ፣
ዘአጽናዕኩሙ፣ በገድሎሙ፣ ወኢኮንኩሙ፣¹ መድኅን፣
ከማሆሙ፣ አኅድር፣ መንፈስ፣ ትዕግሥት፣ ላዕሌነ፣
እመሰ፣ በዠሉ፣ አድኅኖትከ፣ ሰፈነ፣
ነሢአ፣ ዕሌት፣ በነፍስ፣ በአይቲ፣ እምኮን ።

98. አዘኅደጎሙ፣ አምላክ፣ ብሩር፣ ይትፈተኑ፣
ለሐዋርያት፣ ወሰማዕታት፣ እለ፣ አስተርአዩ፣ በበዘመኑ፣
በቀላዲተ፣ ሥቃይ፣ ሎሙ፣ በዘአሥመሩከ፣¹ አኮኑ፣
ከመ፣ ይበቀሥ፣ ለብሩር፣ አጽርዮተ፣ እሳት፣ በርስኑ፣
ኢተኒ፣ እምትዕግሥቶሙ፣ ይሁበኒ፣ መኑ ።

99. ከመ፣ ኢይበሉ፣ አሕዛብ፣ አይቲ፣ ውእቱ፣ አምላክሙ፣
እምአፈ፣ ዐናብስት፣ ወእሳት፣ መድኅኒ፣ ሥጋ፣ ኮንኩሙ፣

¹ ወኮንኩሙ፣ C, ወዘኮንኩሙ፣ B.

² በዘአሥመርከ፣ AC.

ወነሢአ፡ አክሊል፡ በነፍስ፡ ከመ፡ ኢይፀራ፡¹ ም፡
 ዘገደፍከመ፡ ለሰማዕታት፡ በብዝሃ፡ ሥቃያት፡ ይሕም፡
 እግዚአብሔር፡ ተባረከ፡ ለኒሩት፡ ማኅተመ፡ ።

100. አክ፡ በዝንቱ፡ ልሳን፡ ሥጋ፡ ተናጋሪ፡
 ወኢበዝ፡ ቃለ፡ ሕንጻ፡ ተመዝባሪ፡
 አላ፡ በዝንቱ፡ ቃለ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ነባሪ፡
 በዝ፡ ዓለም፡ አካሉተከ፡ ፈጣሪ፡
 በዘይመጽአኒ፡ በዓለም፡ ደኃሪ ።

b) *Congregatio fidelium.*

ማኅበረ፡ ምእመናን ።

1. ማኅበረ፡ ምእመናን፡ ወምእመናት፡ እለ፡ ኪያክ፡ ተአምኑ፡
 ለነሢአ፡ ሥጋክ፡ ወትረ፡ ኅበ፡ ተዐየኑ፡
 ወልደ፡ አብ፡ ክርስቶስ፡ ዘኢትትፈለጥ፡ እምሕፅኑ፡
 እስብክ፡ ሎሙ፡ ሕማመክ፡ ወመስቀለክ፡ እዚኑ፡
 ጸጋ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ሊተ፡ እምሰማይ፡ ፈኑ ።
2. ዝውእቱ፡ ጊዜ፡ ባርኮት፡ እምክሉ፡² ንሣእ፡
 ወዕርገተ፡ ቍርባን፡ ቅዱስ፡ መልዕልተ፡ ምሥዋዕ፡
 እክርስቶስ፡ ተቅዋመ፡ ስድስቱ፡ አብራዕ፡
 አውድ፡ የማነክ፡ በማእዘኒሁ፡ አርባዕ፡
 ለባርኮ፡ ዝንቱ፡ ኅብስት፡ ወዝንቱ፡ ጽዋዕ ።
3. አምሳለ፡ ብእሲ፡ ዘይጸሊ፡ በውሳጢ፡ ቤት፡ ወየዐጺ፡ ፍኅቶ፡
 አስተጋቢአን፡ ልበ፡ እምኅሊና፡ እበድ፡ ወአስትቶ፡

¹ ኢይፀራ፡ AC.

² እምክሉን፡ A.

ለሊሁ፡ክርስቶስ፡ከመ፡¹ አዘዘ፡አርድእቶ፡
ንዑ፡ንስተይ፡ጽዋዖ፡ወንብላዕ፡ኅብስቶ፡
እንዘ፡ሕማሞ፡ንኄሊ፡ወንዜክር፡ሞቶ።

4. ለኒሩተ፡እግዚእ፡ክርስቶስ፡በዘታእምሩ፡ዐቅሞ፡
አምጣነ፡ትበልዑ፡ሥጋሁ፡ወለለ፡² ትሰትዩ፡ደሞ፡
ኅልይዎ፡እስኩ፡በትጋህ፡ወአሰተሐምሞ፡³
ይፍትሐሙ፡እምሕማማት፡ለእለ፡የአምኑ፡ሕማሞ፡
ከመ፡አፍተዎ፡በመስቀል፡⁴ ለመዊት፡አደሞ።

5. ተዘክርዎ፡ለክርስቶስ፡ወሠናያቲሁ፡ኢትርስዑ፡
ትሰተፍዎ፡በሞቱ፡ወበትንሣኤሁ፡ትትነሥኡ፡
አምጣነ፡ትሰትዩ፡ደሞ፡ወለለ፡ሥጋሁ፡ትበልዑ፡
ይቁም፡ቅድሜክሙ፡ተዝካረ፡መስቀሉ፡ወግፍዑ፡
ከመ፡ለሊሁ፡አዘዘ፡ለጳውሎስ፡ረድኡ።

6. ተዘክር፡እግዚእ፡ተአምኖተነ፡ብከ፡
ወአጥብዖተነ፡ጥቀ፡በአፍቅርትከ፡
መለያልዩ፡አሐደ፡ከመ፡ንኩን፡ለከ፡
ናሁ፡በሥጋነ፡ንዴምር፡ሥጋከ፡
ወበደምነ፡ንቶስሕ፡ደመከ።

7. በከመ፡ኅደጉ፡ለነ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡አምሳለ፡
አመ፡በልብሰሙ፡ገብሩ፡ትእምርተ፡ደርከኖ፡ፍቱለ፡
በጥብሐ፡ሥጋሁ፡ወደሙ፡ጊዜ፡ንገብር፡በዓለ፡

¹ አመ፡ AB.² ወለእለ፡ A.³ ወ deest in utroque cod.⁴ scriptum est መስቀለ፡

ክርስቶስሃ፡ ጌጽር፡ ስቁለ፡
እንዘ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ይጸውር፡ ዘአሥዋክ፡ አክሊለ ።

8. ትእዛዘ፡ አምላክ፡ ይዘክሩ፡ ወኢይርስው፡ ኪዳኖ፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ አሰሩ፡ በዘፈረ፡ ልብሶሙ፡ ፈትለ፡ ደርከኖ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ጊዜ፡ ናዐርግ፡ ቀሩርባኖ፡
ይንጠላዕ፡ ቅድመ፡ ገጽ፡ መጽሔተ፡ ከዊኖ፡
በዘሕማሞ፡ ንኔሊ፡ ወጌጽር፡ በድኖ ።

9. ቅንዋተ፡ እደዊክ፡ ወእገሪክ፡ ወአክሊለክ፡ ዘሦክ፡
ሶበ፡ ጌጽር፡ ውቱረ፡ በመሥዋዕተ፡ ጽባሕ፡ ወሰርክ፡
ተዘክረነ፡ እግዚእ፡ ወመሐረነ፡ በበክ፡
በከመ፡ ተዘክርክ፡ ለፈጽታዊ፡ በማዕርገ፡¹ ፍቁር፡ ወዐርክ፡
እስክ፡ ትሕትናክ፡ ያነክር፡ መልእክ ።

10. ተዝካረ፡ ፀሐቶሙ፡ እምድረ፡ ግብጽ፡ ወግዕዛኖሙ፡ እምግብርኖት፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ ገብሩ፡ በመሥዋዕተ፡ በግዕ፡ ዘዓመት፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ በኩሉ፡ ሰዓት፡
ንዚክር፡ ሕማመክ፡ ወጥብሐተክ፡ ለሞት፡
ለባርክ፡ ዝንቱ፡ ጽዋዕ፡ ወዝንቱ፡ ጎብስት ።

11. አመ፡ ዐሠረ፡ ወርሓ፡ ታስዕ፡² ይበክዩ፡ ለለዓሙ፡
ሶበ፡ ይዚክሩ፡ እይሁድ፡ ምዝባሬ፡ ሀገሮሙ፡ ዘቀዲሙ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ንበኪ፡ ለለ፡³ ጌሰሙ፡

¹ በመዓርገ፡ A.

² sic scriptum est in utroque codice; cfr. Jer.

52, 4 secundum LXX.

³ ለእለ፡ A.

ሶበ፡ንጌጽ፣ ለምሥዋዕ፡ዘተቀደሰ፡በስሙ፡
እንዘ፡መሌሊቱ፡ይትከፈል፡ወይትከፀው፡ደሙ።

12. እንዘ፡ብዙኃን፡ንሕነ፡እምጸታ፡ዘመን፡ዘዚአሁ፡
ነእምን፡ሞቶ፡ወንፊፍ፡በትንሣኤሁ፡
ለእግዚእነ፡¹ ክርስቶስ፡ዘኢይትአተት፡ጸጋሁ፡
መለያልዮ፡አሐደ፡ይረስዮን፡ምስሌሁ፡
በአጽናፈ፡ዓለም፡ይጠባሕ፡አሐዱ፡ሥጋሁ።
13. አክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡መድኅኒት፡አሐዱ፡
ከሀን፡ወንጌል፡ሥጋክ፡ለለ፡ጊዜ፡ይሠዋዕ፡በፈቃዱ፡
ለተዝካረ፡ሞትክ፡በሕር፡ለልበ፡ምእመናን፡ምእላዱ፡
ነፋስ፡ኅሊና፡መንፈሳዊ፡ሶበ፡ይነፍኅ፡በፀውዱ፡
ከመ፡ነበልባል፡ይትንሣእ፡ሞገዱ።²
14. ጊዜ፡ይሠዋዕ፡ኅብስተ፡ሥጋክ፡እመልክአ፡ሥጋ፡ፍሉጥ፡
ወደምክ፡ወይን፡እምደመ፡ጠባይዕ፡ውሉጥ፡
ፍጹመ፡መድኅኒት፡ክርስቶስ፡ለስርዮተ፡ኅጢአት፡ሥሉጥ፡
ንሕነስ፡በዐይነ፡ሃይማኖት፡ምሡጥ፡
ፍጹመ፡ሥጋዊክ፡ንፊኢ፡እምውስጥ።
15. አብርሃም፡ተመነዮ፡ወተፈሥሐ፡ወተነበዮ፡
ምስጢረ፡ሞትክ፡ክርስቶስ፡አመ፡በበግዕ፡ርእዮ፡
ብጹዓን፡ንሕነ፡እምኔሁ፡ዘአፈድፈድናሁ፡ዕበዮ፡

¹ ለእግዚአብሔር፡ ለ, ንሕነስ፡ ለ B.

² sc. ለባሕር፡ምእላዱ፡

ለልበ፡ምእመናን፡, quod est ለተዝካረ፡ሞትክ፡

ጊዜ፣ንሠውወክ፣ለለዕለቱ፣ወንጠብሐክ፣ዝየ፣
ወበደምክ፣ነኅዕብ፣ጌጋየ ።

16. በመንፈቀ፣ሳብዕ፣ወርኅ፣በዓለ፣መጸለት፣ይጉብሩ፣
ተድላ፣ንብረቶሙ፣በገዳም፣እንዘ፣እስራኤል፣ይዜክሩ፣
ንሕነሰ፣ለክርስቶስ፣ንበኪ፣ለለ፣¹ አሟሩ፣
ንዚክር፣ሕማመክ፣ዘኅቱም፣ምስጢሩ፣
ወግብረ፣ሞትክ፣ዘዕጹብ፣ነገሩ ።
17. ናሁ፣ማእከሌን፣ወማእከሌክ፣ሥዩም፣
ትእምርተ፣መሐላ፣ሥጋክ፣ወቀስተ፣ኪዳንክ፣ደም፣
ኢየሱስ፣ክርስቶስ፣መሥዋዕተ፣ሰላም፣
በክመ፣ተገብረ፣ቀስተ፣ደመና፣አመ፣ተአይኅ፣ዓለም፣
ዝናመ፣ጌጋይዩ፣ይዕጹ፣ጥብሕክ፣ልንም ።
18. ደቂቀ፣እስራኤል፣ቅድመ፣በንስከተ፣አርፎ፣ደወዩ፣
ወበርእዩ፣አርፎ፣ዘብርት፣እምን፣ሕማሞሙ፣ጥዕዩ፣
ንሕነሰ፣ለክርስቶስ፣ሱቱፋን፣ደሙ፣ወማዩ፣
ኢነሐምም፣በዓለም፣ከመ፣ኢየሐምም፣ባሕርዩ፣
ወለእመ፣ነሥአን፣ሞት፣ዳግመ፣ነሐዩ ።
19. ግንዩ፣ለእግዚአብሔር፣ወጸውዑ፣ስሞ፣
ኢትፋልጡ፣እሞ፣
ምእመናን፣አኅው፣ወትረ፣በኢያርምሞ፣
ተዘኪረከሙ፣በመልዕልተ፣መስቀል፣ሕማሞ፣
በእንቲአን፣ዘከዐወ፣ደሞ ።

¹ ለእለ፣ ለ.

20. ግንዩ፡ለእግዚአብሔር፡እስመ፡ለዓለም፡ምሕረቱ፡
 ዐቢይ፡ኅይሉ፡ወብዙኅ፡አኩቲቱ፡
 እምልብክሙ፡በቀለ፡እንዘ፡ታአትቱ፡
 ስረዩ፡¹ አበሳክሙ፡ሰአልዎ፡ሉቱ፡
 እስመ፡መሐረ፡ውእቱ፡ወጻድቅ፡ባሕቲቱ ።
21. ግንዩ፡ለእግዚአብሔር፡ኅበ፡ማርያም፡² ሰአሉ፡
 እስመ፡ንጽሕት፡አንቲ፡³ ኩለንታሁ፡አባሉ፡⁴
 ኅሊናክሙ፡ሰማየ፡እንዘ፡ታሌፅሉ፡
 ከመ፡ትትባልሉ፡እምግባረ፡እከይ፡ኩሉ፡
 መሐረኝ፡አምላክኝ፡አቡኝ፡በሉ ።

c) *Effigies Mariae.*

መልክአ፡ማርያም ።

1. እግዚአብሔር፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘይሜለስ፡በአካሉ፡
 እንዘ፡ተዋሕዶ፡ያጸንፅ፡በመለኮቱ፡ወኅይሉ፡
 ዐይኝ፡ልቡናየ፡ያብርሀ፡በማኅቶተ፡ጥበብ፡ሥን፡ጸዳሉ፡
 ከመ፡እርአይ፡ገጸ፡ነገር፡ለኪዳንኪ፡ዘይዶሉ፡
 ማርያም፡እግዝእተ፡ኩሉ፡ዘታሕቱ፡ወላፅሉ ።
2. ሰላም፡ለዝከረ፡ስምኪ፡ዘአስተማሰልዎ፡በኮከብ፡
 ሶበ፡ብርሃኖ፡ተከድኑ፡ጽልሙታኝ፡ራእይ፡ሕዝብ፡
 ኪዳኝ፡አምላክ፡ማርያም፡ወተስፋ፡መድኅኒት፡ዘዐርብ ፤

¹ ከመ፡ይኅድግ፡ B. ² ኅበ፡ከርስቶስ፡ B. ³ Emendandum
 videtur ይእቲ፡ ⁴ እንተ፡ይእቲ፡ሥጋሁ፡ወንጽሕተ፡አባሉ፡ B.

ተናዘዘ፡ ብኪ፡ እኮኑ፡ ጎሊና፡ ቀዳማይ፡ እብ፡
አመ፡ እምገንቱ፡ ተሰደ፡ በሐዘን፡ ዕጹብ ።

3. ሰላም፡ ለሥዕርተ፡ ርእሰኪ፡ ዘፈትሉ፡ ሚላት፡ ዘውጋ፡
ወምልእት፡ ይእቲ፡ እምጠለ፡ ሠናይት፡ እንበለ፡ ንትጋ፡
ለዘተካድኪ፡ ማርያም፡ ቅድመ፡ ማኅበር፡ ወእንግልጋ፡
ሰአልዮ፡ ሕይወተ፡ ነፍስ፡ ይጸግወኒ፡ በጸጋ፤
አምሳለ፡ ኤልያስ፡ አኮ፡ ያሐይወኒ፡¹ በሥጋ ።

4. ሰላም፡ ለርእሰኪ፡ ዘሀሉ፡ ወይሄሉ፡
ዲበ፡ ጠባይዓት፡ ነሉ፡
ተካድኒ፡² ማርያም፡ ኪዳን፡ ምሕረት፡ ዘይደሉ፤
ምስለ፡ ሞትሰ፡ ተካድኒ፡ ወተማሐልን፡ ዘይብሉ፡³
ከንቱ፡ ነበቡ፡ ወነፍሶሙ፡ ሀጉሉ ።

5. ሰላም፡ ለገጽኪ፡ ገጽ፡ ቅድስና፡ ስቡሕ፡
ዘይበርሀ፡ ሥኑ፡ እምጸዳለ፡ ፀሓይ፡ ወወርኅ፡
ትእምርተ፡ ኪዳን፡ ማርያም፡ ወቀስተ፡ ደመና፡ ብሩህ፡
እምኅበ፡ አምላክ፡ መሓሪ፡ እምአመ፡ ነሥኦኪ፡⁴ ኖኅ፡
አማስኖታ፡ ለምድር፡ ኢደገመ፡ አይኅ ።

6. ሰላም፡ ለቀፊንብትኪ፡ ንጻፌ፡ አዕይንት፡ ለውቃቤ፡⁵
እለ፡ ሥዩማት፡ እማንቱ፡ ህዩንተ፡ ምስዋር፡ ወግልባቤ፤
ማርያም፡ በሊዮ፡ ለዘወለድኪዮ፡ በኢሩካቤ፡

¹ ያሐይወኒ፡ B.

² ተካድኒ፡ B.

³ Jes. 28, 15.

⁴ scriptum፡ ነሣእኪ፡

⁵ i. e. ለው፡ ን፡ አዕ፡

አይቴኑ፡ቃልከ፡እግዚአ፡እምሕር፡ለክ፡ዘይቤ፡
እመ፡ኃጥአን፡ጸውው፡ስመኪ፡ነባቤ ።

7. ሰላም፡ለአፅይንትኪ፡አምሳለ፡ክልኤቱ፡ቀናዲል፡
እንተ፡ሰቀሎን፡ኬንያ፡በማጎፈደ፡ሥጋ፡ልውል፤
ማርያም፡አንቲ፡ነቅፀ፡ተራኅርኖ፡ውግህል፡
አድኅንኒ፡በኪዳንኪ፡ወባልሕኒ፡እምሆጥል፡
እስመ፡ዘእንበሌኪ፡አልቦ፡አድኅኖ፡ዘይክል ።
8. ሰላም፡ለአእዛንኪ፡እለ፡ተበስራ፡ኪዳን፡
እምአፈ፡ፈጣሪ፡ወልድኪ፡ዘበባሕርይኪ፡ተከድን፤
አምሕለኪ፡ማርያም፡ከመ፡ኢታርእይኒ፡ደይን፡
እንበለ፡ምግባር፡ባሕቱ፡ለእመ፡ኢይጸድቅ፡አን፡
ቦኑ፡ለክንቱ፡ኪዳንኪ፡ኮነ ።
9. ሰላም፡ለመላትሕኪ፡ጽጌያተ፡ሮማን፡እለ፡ይመስላ፡
ባሕቱ፡መጽለዋ፡በእሳተ፡አንብፅ፡በነበልባላ፡
በኪዳንኪ፡ማርያም፡አፅርግኒ፡ፀጸደ፡ተድላ፡
ወይ፡ለን፡አሌ፡ለን፡አመ፡ውስተ፡ደይን፡ይብላ፡
ነፍሳተ፡ክልኤቲ፡አሐቲ፡ሀሊባ፡¹ ወሀላ ።²
10. ሰላም፡ለአእናፍኪ፡መሳክወ፡ሕይወት፡ምንታዊ፡
ዘአስተዋደዶን፡አምላክ፡በአጽባፅተ፡ጥበብ፡ወልባዊ፤
ማርያም፡ሕጽርኒ፡በኅይለ፡ኪዳንኪ፡እምንሳዊ፡
ወቀጥቅጢ፡ርእሶ፡በበትረ፡ሕማም፡ወደዊ፡
ለእመ፡አፋሁ፡አብቀወ፡የኅጠኒ፡አርዊ ።

¹ Hez. 23, 4.² pro ወክልእታ፡ሀላ፡

11. ሰላም፡ለከናፍርኪ፡በእንተ፡ኃጥኣን፡እለ፡ሰላላ፡
 እምሳብ፡እምላክ፡መሐሪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡ወመሐላ፡
 ውስተ፡ጎልጎታ፡ማርያም፡አመ፡ገይሶትኪ፡¹ እምገሊላ፤
 ለጽድቀ፡ዛቲ፡ኪዳንኪ፡ለለ፡ጊዜ፡ይከውን፡በዓላ፡
 ጂቦ፡ርእሰ፡ኃጥእ፡ገብርከ፡አንብሪ፡አከሊላ።
12. ሰላም፡ለአፋኪ፡አፈ፡በረከት፡ትሩፍ፡
 አንቀጸ፡² ቅጽሱ፡መጽሐፍ፡
 ተማሕፀንኒ፡ማርያም፡በኪዳንኪ፡ውኩፍ፡
 ኢይትጎፈር፡ቅድመ፡ወልድኪ፡ወመላእክቲሁ፡አላላፍ፡
 አመ፡ሥርወ፡³ ልሳን፡ይትመተር፡ወይትጎተም፡አፍ።
13. ሰላም፡ለአስናንኪ፡ከመ፡መራዕይ፡እለ፡ተቀርፃ፡⁴
 እለ፡ወዕኣ፡እምሳፃብ፡እንዘ፡ይትባዩጸ፤
 ማርያም፡ንሥእኒ፡ኪዳንኪ፡ህዩንተ፡ሞፃ፤
 ወለዕድውዩ፡ግብጻዊ፡ዘፍትወተ፡ልቡ፡ዐመፃ፡
 መዝራዕተ፡ጸሎትኪ፡ሙሴ፡ይድፍኖ፡በኖጸ።⁵
14. ሰላም፡ለልሳንኪ፡ዘአፈድፈደ፡ቅዳሴ፡
 እምከህናተ፡ሰማይ፡ሱራፈል፡እለ፡ይቀውሙ፡ቅድመ፡ሥላሴ፡
 አዘክሪ፡ሊተ፡ማርያም፡ተዝካረ፡ኪዳንኪ፡አመ፡ድምሳሴ፡
 በእንተ፡እስራኤል፡በገዳም፡ከመ፡አዘክሪ፡አውሴ፡
 ኪዳን፡አብርሃም፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡ወጽድቆ፡ለሙሴ።

¹ scriptum est ገይሶተኪ፡ ² ወአንቀጸ፡ B.

³ እምሥርወ፡ A, አመ፡ሥጋ፡ወ B. ⁴ Cant. 4, 2.

⁵ Ex. 2, 12.

15. ሰላም፡ለቃልኪ፡ተሰማዊ፡ቃል፡ለቃሉ፡
 ለመልአክ፡ብስራት፡¹ገብርኤል፡ዘጸያለ፡ብርሃን፡መንዲሉ፤
 ማርያም፡ቅድስት፡ለእግዚአብሔር፡መካነ፡ኅይሉ፡
 እንጽዕ፡ተውሀበኪ፡ኪዳን፡ምሕረቱ፡ወሣህሉ፡
 በዘበቱ፡ጸዲቀ፡ኃጥኣን፡ይክሉ።²
16. ሰላም፡ለእስትንፋስኪ፡ነፋስ፡ጥዲና፡ፈዋሲ፡
 ነፍሳት፡ብዙኃን፡ሰብእ፡እለ፡ቄስሉ፡በሕምዝ፡ክይሲ፤
 በኪዳንኪ፡ማርያም፡ኅጣውእየ፡ደምስሲ፤
 እንበለ፡ኪዳንኪሰ፡ወመስቀለ፡ክርስቶስ፡ወራሲ፡
 አልቦ፡እምሲኦል፡ዘይድኅን፡ብእሲ።
17. ሰላም፡ለጉርዒኪ፡ሠናይ፡ወአዳም፡
 እንተ፡ይትፈለጡ፡ቦቱ፡ጸዋትወ፡መሪር፡³ወጣዕም፤
 ምንተ፡እግበር፡ማርያም፡እስመ፡ኅይልየ፡ድኩም፤
 ሐጸኒ፡ግብር፡እምኩለሄ፡ወጸበኒ፡ዓለም፤
 ባሕቱ፡በኪዳንኪ፡ናዝዝኒ፡እም።
18. ሰላም፡ለክሳድኪ፡ዘማኅፈደ፡ዳዊት፡ርእዮታ፡⁴
 ዲበ፡ተልፍዮስ፡ጠቢባን፡ዘአስተናደፋ፡መሠረታ፤
 ማርያም፡በልዮ፡ውስተ፡እዝነ፡ነፍስየ፡ለናዝዘታ፡
 ለምንት፡ብዙኅ፡ትሰርሒ፡ነፍስ፡ዚአየ፡ማርታ፡⁵
 እስመ፡ኅዳጥ፡የአክል፡እምብዙኅ፡ሐተታ።

¹ ምስጢር፡ ለ.² ኢይክሉ፡ ለ.³ scriptum est ጸዋት፡ወመሪር፡⁴ Cant. 4, 4.⁵ Luc. 10, 41.

19. ሰላም፡ለመታክፍትኪ፡ግዕዛን፡በረከት፡እለ፡ተወክፋ፡
 ሀየንተ፡¹ መርገም፡ወዘለፋ፡
 ግርያም፡ጹርኒ፡ለጽድቀ፡ኪዳንኪ፡ዲበ፡መትክፋ፡
 ወንሥኢኒ፡ዐሥራተ፡እድ፡እመሬተ፡ወልድኪ፡አልፋ፡
 እስመ፡ሃይማኖትየ፡አንቲ፡ወዘብየ፡ተስፋ፡ =
20. ሰላም፡ለዘባንኪ፡በወርኅ፡ተሰዶ፡ቀዲሙ፡
 ምዕራፈ፡አምላክ፡ዘኮን፡ውስተ፡ፍኖተ፡ቀብጽም፡ጊዜ፡ድካሙ፡
 ግርያም፡ስመኪ፡ለዘጸረ፡መልዕልተ፡ስሙ፡
 በዕለተ፡ኩነኔ፡እመ፡ኢያስለጠ፡ደሙ፡
 ዐሥራተ፡ኪዳንኪ፡ንሥእዮ፡መሓሪት፡እሙ፡ =
21. ሰላም፡ለእንግድኣኪ፡ወለሕፅንኪ፡ካልኢታ፡
 ወለኢእዳውኪ፡መንታ፡
 አምሕለኪ፡ግርያም፡በነጻፍጻፈ፡² ደም፡ዘጎልጎታ፡
 ለነፍስየ፡ምስለ፡ነፍስኪ፡ታስተዳልዊ፡መክፈልታ፡
 አመ፡መሬታዊት፡ሥጋየ፡ትትከደን፡መሬታ፡ =
22. ሰላም፡ለመዛርኂኪ፡ወለኩርናዕኪ፡ምዕንጋዕ፡³
 ዘሐቀፋሁ፡ለክርስቶስ፡ባሕርየ፡መለኮት፡ኅቡእ፡
 ግርያም፡ኅሪት፡እመላእክት፡ወሰብእ፡
 ተዝክረኪ፡ለእመ፡ገብረ፡በተአምኖ፡ጽኑዕ፡
 በመንግሥተ፡ሰማይ፡ምስሌኪ፡ይንግሥ፡ኃጥእ፡ =
23. ሰላም፡ለእመታትኪ፡ለቤተ፡መቅደስ፡ቀዋሚ፡
 እለ፡አሠንያ፡ወርቀ፡ምስለ፡ፈትለ፡ሜላት፡ግብረ፡አናሚ፡

¹ እምቅኔ፡ B.² በጸፍጻፈ፡ B.³ ምዕንጋዕ፡ B.

ማርያም፡ላዕሌየ፡ኪዳን፡ምሕረትኪ፡ፈጽሟ፤¹
ወቅትሊ፡ዕድወ፡ነፍስየ፡እስመ፡ውእቱ፡ረጋሟ፤
ከመ፡በጥበቡ፡ሰሎሞን፡ቀተሎ፡ለሳሟ።²

24. ሰላም፡ለእራሳትኪ፡ተመጣዊ፡ኅብስት፡ወማይ፡
ሶበ፡ያመጽኑ፡ለኪ፡መላእክት፡ሰማይ፡
እንዘ፡ሀሎኪ፡ማርያም፡በመቅደስ፡ኦሪት፡ዐባይ፤
ይትወክፍ፡ሊተ፡ኪዳንኪ፡ከመ፡መሥዋዕተ፡ሰርክ፡ኅሩይ፡
እመ፡ሕፍን፡ማይ፡ኦስተይኩ፡ለጽሙእ፡ነዳይ።

25. ሰላም፡ለአጻብዕኪ፡ወለአጽፋርኪ፡ጽዕድው፡
ወለአጥባትኪ፡ክልኤ፡አንቅዕተ፡ሐሊብ፡ፍትው፤
ማርያም፡ጽጌ፡ዘዘመንኪ፡መፀው፡³
ተማሕፀንኩ፡በአጥባትኪ፡ወበሥንኪ፡ምጽአው፡
በኅይለ፡ጸሎትኪ፡እድግን፡እምኦሳት፡ድልው።

26. ሰላም፡ለገቦኪ፡መንገለ፡ለፌ፡ወለፌ፡
እለ፡ተረሰያ፡ደርገ፡ሐመልማለ፡ወርቅ፡ኢኅላፌ፤
ማርያም፡ምጥቅኒ፡በገቦ፡ኪዳንኪ፡ምስለ፡ሐቃፌ፡
ሶበ፡ይወርዱ፡ኃጥእን፡ብሔረ፡ጽልመት፡ጸናፌ፡
እለ፡በሕይወቶሙ፡ጸልኤ፡ዘጻድቃን፡ሱቃፌ።

27. ሰላም፡ለከርሥኪ፡ለከርሡ፡⁴ መላእክት፡ዘውጉ፡
ኅብስተ፡ሰማይ፡ወትረ፡ዘይሴሰይ፡ዐቅመ፡ምዕራጉ፤
ማርያም፡በጽዮን፡⁵ ለእገዚኢብሔር፡ታቦተ፡ሕጉ፡

¹ scriptum est ፈጽሟ፤

² 3 Reg. 2, 41 seq.

³ ምጽአው፡ ለ.

⁴ ከርሡ፡ ለB.

⁵ ጽዮን፡ ለ.

ያንጽሐኒ፣እምፍቅረ፣ወይን፣ለማየ፣ኪዳንኪ፣ዐይጉ፣
እስመ፣ፍቅረ፣ወይን፣ተብህለ፣ለስይማን፣ዲረጉ።

28. ሰላም፣ለልብኪ፣ስንእው፣ኩልያት፣ወኅሊና፣
ወለአማዑትኪ፣ሰላም፣ምስለ፣ንዋየ፣ውስጥኪ፣በፅሪና፤
ውስተ፣ምድረ፣ርስት፣አብእኒ፣ማርያም፣ዐምደ፣ደመና፣
በብርሃነ፣እሳት፣ኪዳንኪ፣እንዘ፣ትመርሐኒ፣ፍና፣
ወትሌስይኒ፣እምፍቅርኪ፣መና።

29. ሰላም፣ለሕንብርትኪ፣ምሳሌ፣ፍሑቅ፣ማፅከክ፣¹
ወለማሕፀንኪ፣ንጹሕ፣ምስለ፣ሐቋኪ፣ቡሩክ፤
ማርያም፣ቅድስት፣ወላዲተ፣ቅዱስ፣አምላክ፣
ተዐየኒ፣ዐውደ፣ነፍስየ፣እስክ፣ሣልሳዊ፣ፈለክ፣
አመ፣ተቃወማ፣በአየር፣ቀናኢ፣መልአክ።

30. ሰላም፣ለድንግልናኪ፣መክብብ፣ሕዋሳት፣ኅምስ፣
ወለአቀ፡ያጽኪ፣ክልኤ፣አፅማደ፣ነባቢት፣መቅደስ፤
ማርያም፣ታቦት፣ወጽላተ፣ኪዳን፣ሐዲስ፣
ቅብእኒ፣ርጢነ፣ጾም፣እስክ፣ሰኩና፣እግር፣ወርእስ፣
እስመ፣ጾም፣ትፈውስ፣ሕማማ፣ለነፍስ።

31. ሰላም፣ለአብራክኪ፣ጊዜ፣አስተርእዮ፣² ወተንብሎ፣
ምስለ፣አእጋርኪ፣ደርገ፣እለ፣ይሰግዳ፣በኢያብጥሎ፣
ማርያም፣በቃልኪ፣³ እስመ፣ተሳተፍኪ፣ቃሎ፣
ሰአልዮ፣ለወልድኪ፣ይጸገወኒ፣ሣህሎ፣
አመ፣ውስተ፣እሳት፣ይወዲ፣ኃጥኣነ፣ምድር፣ኩሎ።

¹ Cant. 7, 3.² emendandum አስተስርዮ፣³ ለቃልኪ፣ AB.

32. ሰላም፣ ለሰኩናኪ፣ ወለመከየድኪ፣¹ እለ፣ ሐራ፣
 ውስተ፣ ደብረ፣ ቀስቋም፣ ለደቂቅ፣ አመ፣ ቀተልምሙ፣ ሐራ፣
 ለአምላክ፣ ሰማይ፣ በሊዮ፣ ማርያም፣ ወለተ፣ ፅዝሬ፣
 አማንኑ፣ ትኩንና፣² በእንተ፣ ጸንገሬ፣
 ለዘ፣ ታፈቅረኪ፣ ነፍስ፣ በዙሉ፣ ምግባሬ ።
33. ሰላም፣ ለአጻብዕኪ፣ አቅርንተ፣ አእጋር፣ ክልሉቴ፣
 ወለአጽፋሪሆን፣ ለለአሐቲ፣
 በኪጻንኪ፣ ማርያም፣ ኅጢአት፣ ክብቲ፣
 ሰብእስ፣ ካልእየ፣ እንዘ፣ ከማየ፣ መዋቲ፣
 በጽዋፀ፣ ልሳን፣ ደምየ፣ ቀዲሐ፣ ይሰቲ ።
34. ሰላም፣ ለቆምኪ፣ አየረ፣ ትሩፋት፣ ዘሐፀኖ፣
 ወፀውሉ፣ ኅጢአት፣ ዘኢያጽንኖ፣
 በከንፈ፣ ኪጻንኪ፣ ክድንኒ፣ ማርያም፣ እምተኩንኖ፣
 ሶበ፣ ኪጻንኪ፣ ምክንያተ፣ ድኒን፣ ኢኮኖ፣
 ነፍሰ፣ በላፒ፣ ሰብእ፣ መኑ፣ እምክሀለ፣ አድኅኖ ።
35. ሰላም፣³ ለመልክእ፣ ሐኖ፣ ወኤልሳቤጥ፣
 ዘብፀድ፣ ሥኑ፣ ወልምላሜሁ፣ ፍሉጥ፣
 ማርያም፣ ድንግል፣ ድንግልተ፣⁴ አፍእ፣ ወውስጥ፣
 ቤዛ፣ ይኩነኒ፣ ኪጻንኪ፣ በገጸ፣ ፈጣሪ፣ ሥሉጥ፣
 አመ፣ ወርኅ፣ ንግድ፣⁵ የኅልቅ፣ ወይፀራዕ፣ በሜጥ ።

¹ ወለመከየድኪ፣ B.² ተኩንና፣ A.³ B addit ለመልክእኪ፣⁴ ቅድስተ፣ B.⁵ ነገድ፣ A, ዕድሜ፣ B.

36. ሰላም፡ለፀአተ፡ነፍሰኪ፡በነጽሮ፡ብርሃን፡ዘየጎቱ፡
መልአክ፡አፍርሆ፡ጸሊም፡እንበለ፡ያደንግዕኪ፡በጽላሎቱ፤
እምሕለኪ፡ማርያም፡ለእግዚአብሔር፡በመለኮቱ፡
ከመ፡ያድጎነኒ፡በኪዳንኪ፡እመደንግዳን፡ሠለስቱ፡
አመ፡ይፈልጠኒ፡ሞት፡እምሥጋዩ፡ዝንቱ ።
37. ሰላም፡ለበድነ፡ሥጋኪ፡ዘኢጉንደዩ፡በምስካብ፡
እስመ፡አንሥኦ፡ፍጡነ፡መንፈሰ፡ሕይወቱ፡ለአብ፤
ኢይትነክር፡ለኪ፡ማርያም፡አድጎኖተ፡ጻድቃን፡ሕዝብ፡
እመሰ፡አድጎንኪ፡ኃጥአን፡በኪዳንኪ፡ጥበብ፡
ዝኬ፡መንክር፡ወዝኬ፡ዕጹብ ።
38. ሰላም፡ለግንዘተ፡ሥጋኪ፡በመዋጥሐ፡ከታን፡ወክርቤ፡
ላዕለ፡እደ፡ጴጥሮስ፡ብእሴ፡ይባቤ፡
ተሣህልኒ፡ማርያም፡ወኢትበልኒ፡አመ፡ምንዳቤ፡
ለምንት፡ታኣኩት፡ኪዳንዩ፡ወረድኤትዩ፡ዐቃቤ፡
ቅብኦ፡ኃጥአን፡አኮኑ፡ኢይትቀባእ፡እቤ ።
39. ሰላም፡ለመቃብርኪ፤ እለ ይትጋብኡ፡ባቲ፡
ለኦሕዛብ፡ከሉሎሙ፡እስመ፡ምክራሙ፡አንቲ፤¹
ማርያም፡ብጽሕኒ፡ለሰዐተ፡ሞትዩ፡ለመዋቲ፤
እምነፍሰ፡ክርስቲያን፡አኮኑ፡ሶበ፡ይመውት፡አሐቲ፡
ለናዝዞታ፡ፍጡነ፡ትበጽሒ፡አንቲ ።

¹ I p. S.² i. e. እስመ፡ምክራሙ፡ለኦሕዛብ፡እ"፡ይ"፡ባ"፡አንቲ፡

40. ሰላም፡ ለትንሣኤኪ፡ ለትንሣኤ፡ ክርስቶስ፡ እምሳሌሁ፡
 እንቀጸ፡ መቃብር፡ ዝጉሐ፡ እንዘ፡ ኢያርጉ፤
 ማርያም፡ እንቲ፡ ለአዳም፡ ጥንተ፡ ተስፋሁ፤
 ሶበ፡ እኮ፡ ጸሎትኪ፡ ወኪዳንኪ፡ ምስሌሁ፡
 ውስተ፡ ዕመቀ፡ ሀጉል፡ እምኮን፡ በነፍሱ፡ ወሥጋሁ ።
41. ሰላም፡ ለፍልሰተ፡ ሥጋኪ፡ ኅበ፡ መካን፡ ሕይወት፡ ዘተሐደሰ፡
 እምቅድመ፡ ዝኒ፡ ኅቤሁ፡ ሥጋ፡ ወልድኪ፡ ፈለሰ፤
 ቤዛዊተ፡ ዓለም፡ ማርያም፡ አስተበቀላላኪ፡ አንሰ፡
 ትቤዝዊ፡ በኪዳንኪ፡ ዘጸላእትየ፡ ነፍሰ፡
 እስመ፡ በሥራይኪ፡ ለቀህልየ፡ ቀባእክኒ፡ ፈውሰ ።
42. አኣዡቶ፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዘጸውዐነ፡ ጽዋዒ፡¹
 ተዝክረ፡² ኪዳንኪ፡ ንግበር፡ ማእከለ፡ ምንዳብን፡ ጉባኤ፤
 ተመጠዊሉ፡ ባሕቱ፡ ማርያም፡ አመ፡ ትንሣኤ፡
 ወአንብሪ፡ በርእሰ፡ ነፍሱ፡ አከሊላተ፡ መንግሥት፡ ሱባዒ፡
 ለነባቤ፡ ዝንቱ፡ ድርሰት፡ አርብዓ፡ ወክልኤ ።

ስብሐት፡ ለኪ፡ ማርያም፡ በጉልቂ፡ አድባር፡ ወአውግር፡
 ስብሐት፡ ለኪ፡ ማርያም፡ በጉልቂ፡ ዕፅዋት፡ ወሣዕር፡
 ስብሐት፡ ለኪ፡ ማርያም፡ በጉልቂ፡ ቀለያት፡ ወባሕር፡
 ስብሐት፡ ለኪ፡ ማርያም፡ በጉልቂ፡ ዙሉ፡ ፍጡር፡
 ምሉእ፡ ስብሐትኪ፡ በሰማይ፡ ወምድር ።³

¹ በጽዋዒ፡ B.² ተዝክረ፡ A.³ Haec strophæ deest in B.

d) *Salām ad Mariām.*

1. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡ተስፋዮ፡ዘታጸድቂ፡ኃጥአ፡
ወዘተኅሥሢ፡አሐደ፡በግዑ፡
ዘተገድፈ፡እምን፡ተስዓ ።
2. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡ሐውልት፡ዘተከለኪ፡እግዚእ፡
ትእምርተ፡አድኅኖ፡ትኩኒ፡ለኩሉ፡ኃጥእ፡
ፍቅርኪ፡ዘያጸንፅ ።
3. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡በግይ፡ዘታጸንኒ፡መድሎተ፡
ተአምኖተኒ፡ብኪ፡ረስዪ፡ሊተ፡
ገድልኪ፡ወትሩፋተ ።¹
4. ሰላም፡ለኪዳን፡ምሕረት፡ወርቅ፡ወመዝገበ፡ኩሉ፡ንዋይ፡
አንቲ፡ውእቱ፡ምስክበ፡ነዳይ፡
ወብዕል፡² ዘበሰማይ ።
5. ሰላም፡ለኪ፡ሶበ፡ስእንኩ፡ጸዲቀ፡በምግባረ፡ሠናይ፡ወገድል፡
አስመኩ፡ብኪ፡ኪዳን፡ድንግል፡
መድኅኒተ፡ነፍስዮ፡እምን፡ሀጉል ።
6. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳን፡ምሕረት፡አንቲ፡አረቦን፡መንፈስ፡ዘላዕሉ፡
ዘያፈቅረኪ፡በተስፋ፡ይሄሉ፡
እስከ፡አመ፡ይከውን፡ትንሣኤ፡ኩሉ ።

¹ i. e. ወት“ግ”፡² rectius ወብዕሉ፡

7. ሰላም፡ለኢ፡በስመ፡ኪዳንኢ፡ቤተ፡ለዘሐንጸ፡ገብርኢ፡
 ወለእመ፡ጸላይን፡በስምኢ፡
 ግርያም፡ፈትቲ፡እምበረከትኢ፡
 ሰአሊ፡ኅበ፡ኄር፡ወልድኢ ።

c) *Gloria tibi.*

ስብሐት፡ለክ ።

1. ስብሐት፡ለክ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ጥንተ፡መዋዕል፡ወዕድሜ፡
 ለመለኮትክ፡ዘአልቦ፡ትርጓሜ፡
 ወለመንግሥትክ፡ግብረ፡ፈጻሚ ።
2. ስብሐት፡ለክ፡ለመንፈስክ፡ሰጊድ፡ወለወልድክ፡ይደሉ፡
 እግዚአብሔር፡ከሃሌ፡ኩሉ፡
 ዘሀሉክ፡ወዘትሂሉ ።
3. ስብሐት፡ለክ፡መዝገበ፡ርኅራኄ፡ወሣህል፡እግዚአብሔር፡አቡን፡
 ክርስቶስሃ፡ወልደክ፡መድኅን፡
 ዘፈኖክ፡ቤዛ፡ዚአን፡
4. ስብሐት፡ለክ፡መዛግብተ፡ወልድ፡ሀበን፡እግዚአ፡እንበለ፡ሕጻጽ፡
 ወንትጋ፡
 እስመ፡በእንቲአን፡ሞተ፡ድኅረ፡ሐመ፡በሥጋ፡
 ወልድክ፡ቀዳሚ፡ጸጋ ።
5. ስብሐት፡ለክ፡ኅይለ፡ትዕግሥት፡ሀበን፡እግዚአ፡አመ፡¹ ወርኅ፡¹ ጽ፡
 ንዐ፡¹ ተስናን፡

¹ Scriptum est ከመ፡ወርኅ፡ጽንዕ፡

ወእመንፈስከ፡መንፈስ፡ሥልጣን፡
እግዚአብሔር፡ወላዲ፡ሥን ።

6. ስብሐት፡ለክ፡ኅበ፡ሰማያዊት፡ማኅበር፡ከመ፡ነህሉ፡ምስሌክ፡
ቀድሰኑ፡እባ፡በሥነ፡ጽድቅክ፡
ሥነ፡ጽድቅ፡ቃለ፡ዚእክ ።

7. ስብሐት፡ለክ፡ዘኢትፈቅድ፡አምላክ፡ሞተ፡ኃጥእ፡ብእሲ፡
ቀትረ፡መዓልትኑ፡ቅድመ፡ይምሲ፡
እግዚአብሔር፡አብ፡ተሥላሲ፡
ጌጋይየ፡በሣህልክ፡አናሕሲ ።

10. Antiphonae in festum Joannis Baptistae,

primo anni Abyssinorum die,

quo eodem Requies Bartholomaei Apostoli commemoratur.

ዋዜማ፡ ዘቅዱስ፡ ዮሐንስ ። ግዕዝ፡ በ፩ ። ብጹቅ፡ እንተ፡ ዮሐንስ፡
 ዘሀለወክ፡ ታእምር፡ ወተሐውር፡¹ ቅድመ፡ እግዚአብሔር፡ ጸሊ፡ በእንቲ
 እነ፤ ውስተ፡ ርእሰ፡ ዐውደ፡ ዓመት፡ ተጽሕፈ፡ ተዝካርክ፤ ባርከኒ፡ እን
 ሣእ፡ በረከተክ ። ምልጣን፡ ውስተ፡ ርእሰ፡ — በረከተክ ። ለእግዚአ
ብሔር፡ ምድር፡ በምልክ ።² ይቤ፡ ዮሐንስ፡ ለልዩ፡ ርኢኩ፡ ወአነ፡ ሰማ
 ዕቱ፡ ወውእቱ፡ አንሰ፡ ኢያአምር፡ ጻእሙ፡ ከመ፡ ያእምርዎ፡ እስራኤል፡
 አንሰ፡ መጻእኩ ። ምልጣን፡ ይቤ፡ ዮሐንስ፡ — መጻእኩ ። እግዚአ
ብሔር፡ ነግሠ ።³ ጸርኅ፡ ዮሐንስ፡ ወይቤ፡ ድኅረ፡ እምነቢያት፡ እምቅድመ፡
 ምጽአተ፡ ወልድ፡ ቤዛ፡ ኅጢአቶሙ፡ አጥምቅ፡ በማይ፡ አንሰ፡ ተፈኖኩ ።
ምልጣን፡ ጸርኅ፡ ዮሐንስ፡ — ተፈኖኩ ። እግዚአ፡ ጸረኅኩ፡ ኅቤክ፡
 ስምዐኒ ።⁴ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ ሰ
 ገደ፡ ወእንፈርዐጸ ። ምልጣን፡ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ —
 ወእንፈርዐጸ ። ይትባረክ ።⁵ ዋዜማ፡ ጸርኅት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ኅብ፡
 ዮሐንስ፡ ወትቤሉ፡ እንተኑ፡ ክርስቶስ፡ ወይቤላ፡ አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፡

¹ Expectaveris ወትሖር፡ ² Ps. 23 (hbr. 24). ³ Ps. 92. 96.
 98. (hbr. 93. 97. 99). ⁴ Ps. 140 (hbr. 141). ⁵ Preces Zachariae Luc. 1,
 68 seq.?

ነዋ፡ በግዑ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘያኢትት፡ ጎጢኢተ፡ ዓለም ። ፖልጣን፡
 ነዋ፡ በግዑ፡ ይቤ፡ ጥሐንስ፡ መጥምቅ፡ ሶበ፡ ርእዮ፡ ለክርስቶስ፡ ሊቅ ።
ፖልጣን፡ ነዋ፡ በግዑ፡ ጎጢኢተ፡ ዓለም፡ ዘያኢትት፡ ነዋ፡ በግዑ፡ ጎጢኢተ፡
 ዓለም፡ ዘያኢትት ። ሰላም፡ በ፩ ። ዘመጠነዝ፡ ትርሲተ፡ ከብር፡
 ፈረሀ፡ ልዑል፡ ትሕትና፡ ወፍቅር፡ ርእዮ፡ ፅበዮ፡ ለዮሐንስ፡ ዘመላእ
 ክት፡ ይሰግዱ፡ ሎቱ፡ ጎይለ፡ ልዑላን፡ ኪያሁ፡ ይሒብሑ፡ ዘምስለ፡ እግ
 ዚኡ፡ ኪዳን፡ ዘአቀመ፡ ወብዙኃን፡ አሕዛብ፡ አእመነ፡ ውስተ፡
 ሐቋሁ፡ ቅናቱ፡ ዘአዲም፡ ንብረቱ፡ ገዳም፡ ወክሉ፡ ነገሩ፡ በሰ
 ላም ። ርእዮ፡ ፅበዮ፡ ለዮሐንስ፡ እግዚኡ፡ ዘከመ፡ ከለሎ፡ ጥም፡ በም
 ድር፡ ተዝካሩ፡ በሰማያት፡ በላዕሎ ። ይቤሎ፡ መድኅኒን፡ ለዮሐንስ፡ ፅጢ
 ፊን፡ ይፈእዩ፡ ወጽመማን፡ ይሰምዑ፡ እለ፡ ለምጽ፡ ይነጽሑ፡ እለ፡ መ
 ጽኡ፡ ጎቤዮ ። ፖልጣን፡ ርእዮ፡ ፅበዮ፡ ለዮሐንስ፡ እግዚኡ፡ ዘከመ፡ ከ
 ለሎ፡ ዘመላእክት፡ ይሰግዱ፡ ሎቱ፡ ውስተ፡ ሐቋሁ፡ ቅናቱ፡ አዲም፡
 ንብረቱ፡ ገዳም፡ ወነገሩኒ፡ ሰላም ። ፖልጣን፡ ዘነግሀ፡ ወአንተኒ፡
 ሕገን፡ ነቢዮ፡ ልዑል፡ ትሰመይ፡ ዐርኩ፡ ለመርዓዊ፡ ትሰመይ፡ ወአዝማዱ፡
 በሥጋ፡ ትሰመይ፡ ተፈናክ፡ ታርኑ፡ አናቅጸ፡ ጽድቅ ። ዘተሣህለኒ ።
 ጥሐንስ፡ ጸሊ፡ በእንቲኦን፡ ጸሎትክ፡ ወትረ፡ ይብጽሐን ። አርያም፡
ቀዳሚ፡ ዜማ፡ ጥሐንስኒ፡ ሀሎ፡ በል ። ይገብሩ ። ሰመዮ፡ ብርሃን፡ በው
 ስተ፡ ጽልመት፡ ለዘተወልደ፡ እምብእሲት፡ አእሚር፡ እምከርሠ፡ እሙ፡
 ሰገደ፡ ወልደ፡ መካን፡ ለወልደ፡ ድንግል ። በዚማሁ፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡
 በል ። ይቤ፡ ጥሐንስ፡ ለልዮ፡ ርእኡ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ እንዝ፡ ይወርድ፡
 ከመ፡ ርግብ፡ ውስተ፡ ምጥማቃት ። ጥሐንስ፡ ካህን፡ እምነቢያት፡ ተለ
 ዐለ፡ ረሰዮ፡ ሲሳዮ፡ ቂጽለ፡ ወጠለ፡ ሰበክ፡ ለሐራ፡ ዘወንጌል፡ ቃለ፡
አጥመቀ፡ ነበልበለ፡ ዘአልቦ፡ መምሰለ ። ሰባኬ፡ ወንጌል፡
 በጥዑም፡ ልሳኑ፡ ርስነ፡ መለኮት፡ ገሰሰት፡ የማኑ፡ ጸጉረ፡ ገመል፡
 ተክድነ፡ ዘባኑ፡ ለዮሐንስ፡ ኒሩቶ፡ ንዜኑ፡ ንዜኑ ። ብጹዕ፡ ጥሐንስ፡
 ዘአጥመቀ፡ ወልደ፡ በአዕይንቲሁ፡ ርእዮ፡ ገሃደ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡
 እምሰማይ፡ ወረደ፡ በአምሳለ፡ ርግብ፡ ጥርጳዮስ፡ ሆደ ። ተክ

ሥተ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡
 በብርሃኑ፡ዮሐንስ፡ከቡር፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል፡ተፈኘክ፡ቅድሚሁ፡
 ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሰማያዊ ። በዚማሁ፡አጥመቆሙ፡በል ። ዮሐንስ፡
 አምክርሠ፡እሙ፡በል ። ጎላፈ፡ንሴብሕ፡ወንዜምር፡ለአምላክ፡ሰማይ፡
 ለዘአጥመቆ፡በማይ፡ ዮሐንስ፡ጎሩይ ። በዚማሁ፡ዮሐንስ፡
 ስሙ፡በል ። ተሰፍሐ፡ዐቢይ፡ነቢይ፡ ዮሐንስ፡ጎሩይ፡ አስተ
 ፍሥሐ፡ለነጻይ፡ አዘዘ፡ይሑሩ፡በፍኖት፡ሠናይ፡ ለስርዮተ፡አ
 በሳ፡አጥመቆ፡በማይ ። ዮሐንስኒ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡በሄኖን፡ሃ፡¹ ለወ
 ልድ፡ንዜምር፡ሃ፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ፡ንሴብሕ፡ ወንዜምር፡ኪያሁ፡ መ
 ድጎን፡አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡በፈለገ፡ዮርጻኖስ ። ግነዩ፡ይቤ
 ልዎ፡ሕዝብ፡ለዮሐንስ፡ሃ፡መኑ፡አንተ፡ብእሲ፡ዘታጠምቅ፡ሃ፡ ወይቤ
 ሎሙ፡ዮሐንስ፡ለሕዝብ፡አንስ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘእሰብክ ። ረኪቦሙ፡
 ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፡ሃ፡አጥመቆሙ፡ዮሐንስ፡
 ለሕዝብ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብርሃኑ ። ጽድቅ፡መካን፡ተበክረት፡
 ዮሐንስሃ፡ድንግል፡በገዳም፡ዮርጻኖስ፡ዘገብረ፡ተአምረ ። ካህን፡ወድ
 ንግል፡እንዘ፡ይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡ወይቤሎሙ፡ለሐራ፡ጺሑ፡ፍ
 ኖቶ፡ለልዑል ። ትጉሃን፡ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ሃ፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለል
 ዑል፡ሃ፡ዮሐንስ፡ከቡር፡ወንጌላዊ፡ሴዋዊ፡ሃ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብ
 ርሃኑ ። አዋልደ፡ዮሐንስ፡ወልደ፡አምላክ፡ረሰየክ፡ዐርክ፡ ወኢ
 ሳይያስ፡ሰመየክ፡መልአክ፡ ለመጸብሐን፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡ሰበክ፡
 በዲበ፡ባሕር፡ዘአጥመቆ፡አምላክ ። ካህን፡ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡
 ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘአምነገደ፡ሴዊ፡ ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡
 ምጽአቶ፡ትዜኑ፡ፈነወክ፡ቃል፡ ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዮሐንስ፡
 ወንጌላዊ፡ ተሰመይክ፡ነቢየ፡ልዑል ። ጸወን፡ዮሐንስ፡ከቡር፡
 ዐርኩ፡ለቃል፡ ተንብል፡ተንብል፡ ለምሕረት፡ወለሣህል ።
 በክረ፡ለመካን፡ ዮሐንስ፡ካህን፡ ፍሬ፡ዘአምጻድቃን፡

¹ ሃሌሉያ፡

ሰማዕቱ፡ ለብርሃን ። ዮሐንስ፡ እዲክ፡ መጥወኒ፡ ወበርተሎሜ
 ምስ፡ አቡዮ፡ ለባርኩ፡ ቅረበኒ ። ዐቢይ፡ ዜማ፡ ይቤልዎ፡ በል ።
ማጎ፡ ዮሐንስ፡ ክቡር፡ ወንጌላዊ፡ ገዳማዊ፡ ዐርኩ፡ ለመርዓዊ፡ እግዚአብሔር፡ ዘ
 አጥመቀ፡ በዮርዳኖስ ። ዮሐንስ፡ ክቡር፡ ገዳመ፡ ሲኖ፡ ነባሪ፡ ለፍጻሜ፡
 ስምዑ፡ በመጥባሕት፡ ተመትረ ። ሕንፂ፡ ንዚኑ፡ ዮም፡ ለዮሐንስ፡ ዕብዮ፡
 ወክብሮ፡ ወልደ፡ አምላክ፡ ለሊሁ፡ ዘሠምሮ ። ዮሐንስ፡
 ካህን፡ እምክርሠ፡ መካን፡ ዘተበኑረ፡ ቃላተ፡ ወንጌል፡ ለሕዝብ፡ መ
 ሀረ ። ወንጌል፡ መንግሥት፡ በርተሎሜምስ፡ ሰበክ፡ ለብሔረ፡ አል
 ዋሕ፡ መምህረ፡ ሕግ፡ ዜናዊ፡ ንጹሕ ። ኦረጋ፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዘይ
 ሰብክ፡ ጥምቀተ፡ ለንስሓ፡ ከመ፡ ይእመኑ፡ ሕዝብ፡ በእንተ፡ ብርሃን፡ እ
 ንዝ፡ ይብል፡ ነስሐ፡ ወተጠመቁ፡ ወእመኑ፡ በወልደ፡ እግዚአብሔር ።
በመዳል፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ሰበክ፡ ለሙሃ፡ ሕዝብ፡ እስራኤል፡ ከመ፡ ይእ
 መኑ፡ ሃ፡ ሃ፡ ዮሐንስ፡ ካህን፡ ነቢዮ፡ ልዑል፡ ሰባኬ፡ ቃለ፡ ወንጌል ። ጸለየ፡
 ... ስብከቱ፡ ገዳመ፡ ያዋኪ፡ ምስጢረ፡ ወንጌል፡ በጽድቅ፡ ምእ
 መኑ፡ በጽድቅ፡ ሰባኪ፡ ሃ፡ ለወልድ፡ መላኪ፡ እምነቢያት፡ ዮሐ
 ንስ፡ የዐቢ፡ በእደዊሁ፡ ዘተጠምቀ፡ ረቢ ። አዳም፡ በገዳም፡ ይጸ
 ርኅ፡ ከመ፡ ቃለ፡ ቀርን፡ ሰባኬ፡ ብርሃን፡ ዮሐንስ፡ ካህን ።
ለዘገብርኤ፡ ለቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዕብዮ፡ ንዚኑ፡ ሃ፡ መዝገበ፡ ፍሥሓ፡ ዘር
 እየ፡ በዐይኑ፡ ሃ፡ በዲበ፡ በሕር፡ ርስን፡ መለኮት፡ ገሰሰት፡ የማኑ፡
 አማን፡ ለወልደ፡ አብ፡ ካህኑ ። እምሳብ፡ መንፈስ፡ ነሢኦ፡ እሳተ፡ ሃ፡
 ምህሮ፡ ሃይማኖት፡ ለሕዝብ፡ ከሠተ፡ ለብሔረ፡ አልዋሕ፡ በር
 ተሎሜምስ፡ ሰበክ፡ ዘወንጌል፡ ቃላተ፡ ካህን፡ በጽድቅ፡ ኮን፡ ሰማዕተ ።
መዝሙ፡ በ፪ ሃሌ፡ ሉያ ። ጸርኅት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ኅብ፡ ዮሐንስ፡
 ወትቤሉ፡ አንተኑ፡ ክርስቶስ፡ ወይቤላ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡
 ሰባኬ፡ ቅድሜሁ ። ክርስቶስ፡ ኤልያስ፡ ነቢይት፡ ወይቤ፡ ዮሐ
 ንስ፡ ተፈኖኩ፡ አንሰ፡ አጥምቅ፡ በማይ፡ በዮርዳኖስ፡ ቀላይ ። በ፪ ወሰ
 ሚያ፡ ዮሐንስ፡ ምግባር፡ ለኢየሱስ፡ በቤተ፡ ሞቅሕ፡ ለአክ፡ ፪ እምኦርዳ
 ኢሁ፡ እንዝ፡ ይብል፡ አንተኑ፡ ትመጽእ፡ ወቦኑ፡ ካልእ፡ ዘንሴ፡ በዕደ፡

ንግረኝ፡ንገደ። አውሥኦ፡ኢየሱስ፡ወይቤሉሙ፡ሐዊረከሙ፡
 ዜንወዎ፡ለዮሐንስ፡ዘሰማዕከሙ፡ወዘርኢከሙ፡ወበልዎ፡ዕዉራን፡ይ
 ሬእዩ፡ወሐንካሳን፡ርቱዐ፡የሐውሩ፤ ሙታን፡ይትነሥኡ፤ እለ፡ለምጽ፡
 ይነጽሑ፡ወጽሙማን፡ይሰምዑ። በ፪ ወበውእቱ፡መዋፅላ፡መጽኦ፡
 ዮሐንስ፡መጥምቅ፡ወሰበክ፡ጥምቀተ፡በገዳሙ፡ይሁዳ፡ወይቤ፡ነስሑ፡
 ወእመኑ፡በብርሃኑ፡ወመጽኦ፡ኅይሁ፡ሰብኦ፡ኢየሩሳሌም፡ወክሉሙ፡
 ሰብኦ፡ይሁዳ፡ወክሉሙ፡ማያተ፡ዮርዳኖስ፡ከሙ፡ያጥምቆሙ፡በፈለገ፡
 ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይትኦመኑ፡ኅጣውኢሆሙ፡በዙኃን፡እምፈረሳውያን፡
 በዙኃን፡እምሳዱታውያን፡እለ፡መጽኡ፡ኅይሁ፡ከሙ፡ያጥምቆሙ፡ወይ
 ቤሉሙ፡ግበሩ፡እንከ፡ፍሬ፡ዘይደልወከሙ፡ለንስሓ፡ወእነ፡አጠምቀ
 ከሙ፡በማይ፡ይመጽእ፡እምድኅሬዩ፡ዘሀሉ፡እምቅድሚዩ፡ዘኢይደል
 ወኒ፡¹ ውእቱዜ፡ያጠምቀከሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፡አሚሃ፡መጽኦ፡ኢየ
 ሱስ፡እምገሊላ፡ኅበ፡ዮሐንስ፡ከሙ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡አበዮ፡
 ዮሐንስ፡ወይቤሉ፡እነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ወአንተ፡ትመጽእ፡
 ኅይዩ፡ይቤሉ፡ኢየሱስ፡ኅድግ፡ንፈጽም። በ፩ ይቤሉሙ፡ዮሐንስ፡ለእ
 ሙንቱ፡ሕዝብ፡ለእለ፡መጽኡ፡ከሙ፡ያጥምቆሙ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፡እም
 እሳት፡ዘይወፅእ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ ይትነፋኅ፡ቀርን፡እምእርእስተ፡ኢድ
 ባር፡እንዘ፡ይበል፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ መጽኦ፡ንጉሥ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ ውእ
 ቱሰ፡መሥዒ፡እሳት፡ውስተ፡እዲሁ፡የእርር፡ዐውዶ፡ወሥርናዮስ፡ይመ
 ልእ፡ውስተ፡መዛግብቲሁ፡ወሐሠርስ፡ያውዒ፡በእሳት፡ዘኢይጠፍእ፡ለ
 ዓለም። እመሰ፡ሰማዕከሙ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእኢዝዘከሙ፡እነ፡ታመ
 ሥጡ፡እመቅሠፍት፤ እመሰ፡አበይከሙኒ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእቤለከሙ፡
 እነ፡አልብከሙ፡ኅበ፡ታመሥጡ፡እምእዲሁ፡ለኦኃይ፡ክሉ። እስመ፡
 ለዓለም፡ብዱዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡ስምዐ፡ቆሙ፡ለከ፡ወአንተኒ፡
 ሰማዕቱ፡ለሊከ፡እፎ፡አጥመቆ፡በመይ፡መሬታዊ፡ለሰማያዊ፡ከሙ፡ይት
 ቀደስ፡ማይ፡በዮርዳኖስ፡ቀላይ። ብዱዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡

¹ sc. እፍታሕ፡ቶታነ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ።

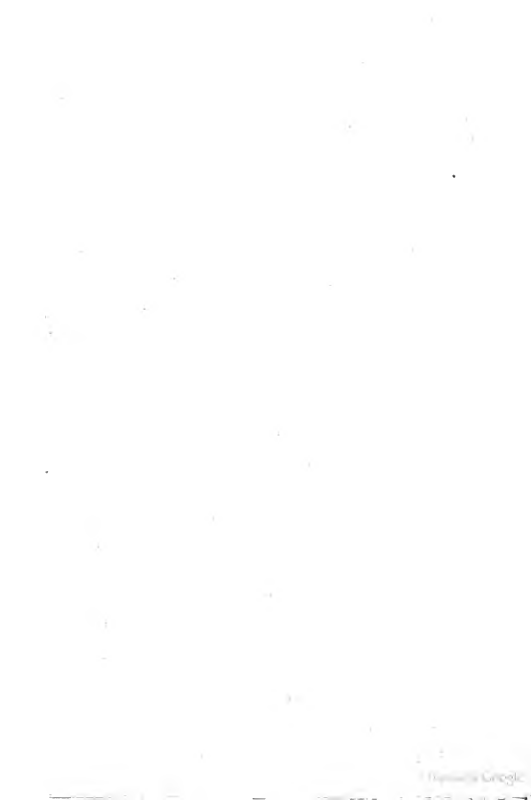
ስምዐ፡ፋሙ፡ለክ፤ ብዱዕ፡ዮሐንስ፡ዐርከ፡መርፃዊ፡ተሰመይከ፡
 አብያተ፡ዘውቅር፡መኒነከ፡ በተዘክር፡ማኅደር፡ዘበሰማያት፡ጸጉረ፡
 ገመል፡ረሰይከ፡ዐራዝክ ። ብዱዕ፡ዮሐንስ፡እግዚአ፡ዘአጥመቀ፡ወፍ
 ኖተ፡ጼሐ፡ እግዚአ፡መርሐ፡ ዮርዳኖስ፡አብጽሐ፡ ወበ
 ህየ፡ዮሐንስ፡ፍጹመ፡ተፈሥሐ ። ምል፡እግዚአ፡መርሐ፡ — ተፈ
 ሥሐ ። ወለአከ፡ዮሐንስ፡፪ እምአርዳኢሁ፡ኀበ፡ከርሱቶስ፡ሀገረ፡
 ገሊላ፡ወሰበከ፡እስከ፡አድያሚሃ፡ለዮርዳኖስ፡ከመ፡ይብጻሕ፡ቃለ፡መጽ
 ሐፍ፡ዘተፈነወ፡አንተነ፡ትመጽእ፡ወቦነ፡ካልእ፡ዘንሴር፡ባዕደ፡
 ንግረን፡ገሃደ፡ ሰባኬ፡ወንጌል፡ፍሥሐ፡ዘይዜኑ፡ለውሉደ፡ሰብእ፡
 ዐቢይ፡ነበይ፡ዘተፈነወ ። ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሐ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፤
 ዮሐንስ፡መጽአ፡ሰማዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡ ስምዑኒ፡እ
 ሙነ፡እመኑ፡በብርሃኑ ። ዮሐንስሂ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡በሄኖን፡በቅሩብ፡
 ሰሌም፡በማዕዶተ፡ዮርዳኖስ፤ ስምዐት፡ወተፈሥሐት፡ጽዮን፤ ሰሚኃ፡
 ተፈሥሐት፡ጽዮን ። በኧ ልዑል፡ይሰርር፡ይጸርኅ፡ወይሚህር፡ወ
 ይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡በቤታንያ፡በማዕዶተ፡ዮርዳኖስ፡ወሰበ፡ርእዮ፡
 ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ነዋ፡በግዑ፡ለእግዚአብሔር፡ወ
 ልዱ፡ለአብ፡መድኅኔ፡ዓለም፡ነስሐ፡ወእመኑ፡በብርሃኑ ። ጸርኅ፡ኢ
 የሱስ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡እንዘ፡ይብል፡አነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡
 ወወሪዶሙ፡ዮርዳኖስ፡ኢየሱስ፡ወዮሐንስ፡ተቀደሰት፡ማይ፡በጥም
 ቀቱ፡ወተጠምቀ፡መድኅኔ፡ዓለም፡ወተከሥተት፡ብርሃን ። አላ፡ዮሐ
 ንስ፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዕተብ፡ወጸሊ፡ፍሬሃ፡ለምድር፡ቀዳማዊ፡ኀዕረ፡
 ዕተብ፡ወጸሊ፡ዳኅሬዊ፡ሰብለ፡በእንተ፡ዘይዘርእ፡ወየአርር፡ዕተብ፡ወ
 ጸሊ፡ፍሬሃ፡ለምድር ። ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፤ ዘእምን፡አጠምቅ፡ወ
 ይቤ፡መጻእኩ፡ከመ፡ይእመኑ፡ቦቱ፤ በእንተ፡ብርሃን፡ከመ፡ይሥራዕ፡
 ሕዝበ፡መሀረ፡ወይቤ፡አንሰ፡መጻእኩ፡ሰባኬ፡ተፈኖኩ ። አንሰ፡አጠ
 ምቀከሙ፡በማይ፡ወማእከሌከሙ፡ይቀውም፡ሀሎ፡ዘኢታአምርም፡አ
 ንትሙ፡ዘኢይደልወኒ፡እፍታሕ፡ቶታነ፡አማእኒሁ፡እምእገሪሁ፡ኖሁ፡
 ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሚየ፡አንሰ፡ኢያአምር፡እስመ፡

ውእቱ፡ ቀደመኒ ። ወይቤልዎ፡ ረቢ፡ ዝሰኩ፡ ዘምስሌክ፡ ዘአንተ፡ ስ
 ምዑ፡ ኮንክ፡ በእንቲአሁ፡ ሀሎ፡ ያጠምቅ፡ ወይቤ፡ ዮሐንስ፡ ዐርኩ፡ ለመ
 ርዓዊ፡ ፍሥሓ፡ ይትፈሣሕ፡ በእንተ፡ ቃለ፡ መርዓዊ፡ ወዘሰ፡ መጽሐ፡ እ
 ምላዕሉ፡ እመልዕልተ፡ ነሉ ። ወይቤልዎ፡ ረቢ፡ ዝሰኩ፡ ዘምስሌክ፡ ዘ
 ለሊክ፡ ስምዑ፡ ኮንክ፡ በእንቲአሁ፡ ሀሎ፡ ያጠምቅ፡ ወይቤሎሙ፡ አለቦ፡
 ዘይክል፡ ሰብእ፡ ነሢኦ፡ እመ፡ ኢተውሀበ፡ ሎቱ፡ እምሰማይ፡ እንትሙ፡
 ሰማዕትዮ፡ ዘእቤለክሙ፡ አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡ ቅድሚሁ፡
 አጥምቅ፡ በማይ ። አጥመቆ፡ ዮሐንስ፡ በፈለገ፡ ዮርዳኖስ፡ ወይቤሎ፡
 ዮሐንስ፡ ባዕደ፡ ሶበ፡ አጠምቅ፡ በስምክ፡ አጠምቅ፡ ወኪያክ፡ ሶበ፡ አጠ
 ምቅ፡ እግዚአ፡ ምንተ፡ እብል፤ ወልዱ፡ ለቡሩክ፡ ከሣቲ፡ ብርሃን፡ እግዚ
 አብሔር፡ ተሳህለኒ፡ በል፡ ርእዩክ፡ ማያት፡ በውስተ፡ ምጥማቃት፡ ፈልሑ፡
 ማያት፡ ላዕለ፡ ጂበ፡ ርእሱ፡ ወተቀደሰት፡ ማይ፡ በጥምቀቱ ። ተሰኢልዎ፡
 ሊቃነ፡ ካህናት፡ ወሌዋውያን፡ ወይቤልዎ፡ ክርስቶስት፡ አንተ፡ ኤልያ
 ስት፡ አንተ፡ ነቢይት፡ አንተ፡ ዘናዩድያሙ፡ ለእለ፡ ፈነዉነ፡ ወይቤሎሙ፡
 አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡ ቅድሚሁ፡ አጥምቅ፡ በማይ ። ዮሐ
ንስ፡ እምነቢያት፡ መኑ፡ ከማክ፡ ልዑል፡ ካህን፡ ወነቢይ፡ ድንግል፡ ወሰማ
 ዕት፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዘይሰብክ፡ ጥምቀተ፡ ለንስሓ ። ሰበክ፡ ሎሙ፡ ጥም
 ቀተ፡ ለንስሓ፡ ለኩሎሙ፡ እስራኤል፡ ከመ፡ ይእመኑ፡ ወይጠመቁ፡ ወይነ
 ስሑ፡ በከመ፡ ይቤ፡ መድኅኒን፡ በወንጌል፡ አለቦ፡ ዘየዐብዮ፡ ለዮሐንስ፡
 መጥምቅ፡ ዘተወልደ፡ እምአንስት ። ዝንቱ፡ ውእቱ፡ ዮሐንስ፡ ዘይሰመይ፡
 ዐርኩ፡ ለመርዓዊ፡ አለቦ፡ ዘየዐብዮ፡ ለዮሐንስ፡ መጥምቅ፡ ዘተወልደ፡
 እምአንስት፡ እግዚአ፡ ዘአጥመቀ፡ በፈለገ፡ ዮርዳኖስ፡ እንዘ፡ ይጸርኅ፡ ወ
 ይሚሀር፡ ጥምቀተ፡ ያደ፡ እስክ፡ አድያሚሃ፡ ለዮርዳኖስ ። ኦሚሃ፡ መ
 ጽሐ፡ ኢየሱስ፡ እምገሊላ፡ ኅበ፡ ዮሐንስ፡ ከመ፡ ያጥምቆ፡ በፈለገ፡ ዮርዳ
 ኖስ፤ አበዮ፡ ዮሐንስ፡ ወይቤሎ፡ እርኑ፡ እክል፡ አጥምቆተክ፤ አይት፡
 ማይ፡ እግዚአ፡ ዘይጸውረክ፤ አንሰ፡ እፈቅድ፡ አንተ፡ ታጥምቀኒ፡ ዘልዑል፡
 አንተ፡ እምሰማያት፡ ወንጹሕ፡ እምኅጢአት ። ዓ፡ ዘአንተ፡ ቃለ፡ አብ፡
 ዘእምኔሃ፡ ለቅድስት፡ ማርያም፡ ተሰባእክ፡ ወብዉሕ፡ ለክ፡ ትኅድግ፡ ኅ

ጢአተ፡ ወትቤሉ፡ ለመግጥፅ፡ ተንሥእ፡ ንሣእ፡ ዐራተክ፡ ተኅድግ፡ ለክ፡
 ኅጢአትክ = ዓ፡ ይቤሉ፡ ኢየሱስ፡ ለዮሐንስ፡ ኅድግ፡ ንፈጽም፡ ዡሉ፡
 ጽድቀ = ዓ፡ አንሰ፡ እፈቅድ፡ ጥምቀተ፡ ከመ፡ እቀድስ፡ ማያተ፡ ወከመ፡
 እረሲ፡ መድኅኒተ = ነአምን፡ ክርስቶስሂ፡ መድኅኒን፡ ዘዮሐንስ፡ አጥ.
 መቆ፡ በዮርዳኖስ፡ ተጠምቀ፡ ነዓ፡ ይቤሉ፡ ኢየሱስ፡ ለዮሐንስ፡ አጥም
 ቀኒ፡ በማይ፡ ከመ፡ ይትቀደስ፡ ማይ፡ ወይኩን፡ መድኅኒተ፡ ለውሉደ፡
 ሰብእ = ዓ፡ አበዮ፡ ዮሐንስ፡ ወይቤሉ፡ ባዕደ፡ ሶበ፡ ኣጠምቅ፡ በስመ፡ ዚ.
 እክ፡ ኣጠምቅ፡ ወኪያክ፡ ሶበ፡ ኣጠምቅ፡ እግዚአብሔር፡ ምንተ፡ እብል = ነ፡
 ወልዱ፡ ለቡሩክ፡ ከሣቲ፡ ብርሃን፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ተሣህለኒ፡ በል፡
 አጥመቆ፡ ዮሐንስ፡ በሂኖን፡ በፈለገ፡ ዮርዳኖስ = ኢይሰቲ፡ ወይን፡ ወሚስ፡
 ክቡር፡ ውእቱ፡ በኅበ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ወይሰብክ፡ ቃለ፡ ወንጌል፡ ወያ
 ጠምቅ፡ በፈለገ፡ ዮርዳኖስ፡ ወይቤሉሙ፡ ዮሐንስ፡ አንሰ፡ ተፈኖኩ፡ ሰማ
 ዕተ፡ እኩን፡ ከመ፡ ይእመኑ፡ ሕዝብ፡ በብርሃኑ = ዮሐንስ፡ መጽእ፡ ሰማ
 ዕተ፡ ይኩን፡ በእንተ፡ ብርሃን፡ ወብርሃን፡ ጽድቅሰ፡ ውእቱ፡ ኢየሱስ፡ ክር
 ሰቶስ፡ ወይቤሉሙ፡ ዮሐንስ፡ ለሕዝብ፡ ዘበ፡ ጀከዳናት፡ የሀብ፡ ጀለዘአል
 ቦቱ = ካዕበ፡ ይቤ፡ ግበሩ፡ ፍሬ፡ ዘይደሉ = በከመ፡ ይቤ፡ በወንጌል፡ ል
 ብሱ፡ ለዮሐንስ፡ ጸጉረ፡ ገመል፡ ውስተ፡ ሐቋሁ፡ ቅናቱ፡ ዘአዲም፡ ምንተ
 ኑመ፡ ትትሐዘቡኒ፡ አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፡ አንሰ፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዘእሰ
 ብክ፡ በገዳም = ዮሐንስ፡ ገዳመ፡ ነበርከ፡ ጸጉረ፡ ገመል፡ ረሰይክ፡
 ዐራዘክ፡ ሀየንተ፡ ቅናት፡ ዘወርቅ፡ አዲም፡ ውስተ፡ ሐቋክ፡
 አንበጣ፡ ወመዓረ፡ ጸደና፡ ተሴሰይክ፡ ነቢየ፡ ልዑል፡ ተሰመይክ =
ዮሐንስ፡ ዘእምንገደ፡ ሌዊ፡ ገዳማዊ፡ ዐርኩ፡ ለመርዓዊ፡ ምጽአቶ፡ ትዜ
 ንው፡ ለወልደ፡ እግዚአብሔር፡ በከመ፡ ተብህለ፡ በኢሳይያስ፡ ነቢይ፡ ቃለ፡
 ዐዋዲ፡ በገዳም፡ ጺሑ፡ ፍኖቶ፡ ለልዑል = ዮሐንስ፡ ሰበክ፡ እንዘ፡ ይብል፡
 ናሁ፡ ይመጽእ፡ እምድንሬየ፡ ዘህሉ፡ እምቅድሚየ፡ ብርሃን፡ ውእቱ፡ ዘያበ
 ርህ፡ ለዡሉ፡ ዓለም፡ ነአንሰ፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዘእሰብክ፡ ጥምቀተ፡ ለንስሓ =
 ናሁ፡ በጽሑ፡ ሰብአ፡ ኢየሩሳሌም፡ ሰሚዖሙ፡ ምግባሮ፡ ለዮሐንስ፡ ከመ፡
 ያጥምቆሙ፡ ወይቀድሶሙ፡ አጥመቆሙ፡ ከመ፡ ይእመኑ፡ ሰሚኖሙ፡ አ

ሚን፡ብሂሉሙ፡ተፈሂሐሙ፡በዮሐንስ፡ወልደ፡ዘካርያስ ። መሴ፡ከህ
ነተ፡ወዮሐንስ፡ጥምቀተ፡ኅቢሮሙ፡ፈጸሙ፡ሥርዐተ፡እለ፡ኅብሩ፡ወአ
ርትዑ፡ሃይማኖተ፡ለከህናት፡ነገሩ፡ሥርዐተ፡ከመ፡ያዕርጉ፡መሥዋዕተ፡
ጸሎተ፡ርትዕተ፡ሃይማኖተ፡ኅቢሮሙ፡ለእግዚአብሔር፡ያዐርጉ ። ቅንዋ፡
ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ተቀነወ፡ወዲበ፡ምዕንጋዕ፡ተጠብለለ፡ዘዮሐንስ፡ሰ
በከ፡ጥምቀቱ ። መጽሐ፡ዮሐንስ፡ሰማዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡መ
ጽሐ፡ዮሐንስ፡በፍኖተ፡ጽድቅ፡ወኢአመንም፡ወንሕነኒ፡እለ፡አመነ፡በ
መስቀሉ፡ድኅነ ። በ፩ምንተኑመ፡መጸእከሙ፡ትርአዩ፡ገዳመ፡ብርዐት፡
ዘይትሐወስ፡እምገጸ፡ነፋስ፡ወሚመ፡ብእሴ፡ዘርሱይ፡በቀጠንተ፡አልባስ፡
ነቢዮት፡እወ፡አሚን፡እብለከሙ፡የዐቢ፡እምነቢያት፡ፍሡሕ፡ወልድ ።
በ፩ዮሐንስ፡ከቡር፡ብእሴ፡ወንጌላዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሃሌ፡መንክር፡
ዘኢይትገመር፡መንክርኬ፡ዘኢይጸወር፡ተጽውረ፡ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡
ተጠምቀ፡ሰማያዊ፡በእደ፡መሪታዊ ። በ፪ዮሐንስ፡ከቡር፡ዐርኩ፡ለመር
ዓዊ፡ዮሐንስ፡ብእሴ፡ወንጌላዊ፡ዮሐንስ፡ወአዝማዱ፡በሥጋ፡ተሰምዮ፡
ዮሐንስ፡አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡ዮሐንስ፡ወስእነ፡ጠይቆቹ ። በ፫
ሃሌ፡ሉያ፡ሃሌ፡ሃሌሉያ፡ያደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ዐቢይ፡
ነቢይ፡ዘልዑለ፡ይሰርር፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃለ፡ወንጌል ። ያ፡እምክ
ርሠ፡እሙ፡አእሚሮ፡ሰገደ፡ቃለ፡አብ፡በእዝት፡ሰምዐ ። ያ፡ኢይሰቲ፡
ወይነ፡ወሚሰ፡ይመልእክ፡ላዕሌሁ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ያ፡መጽሐ፡ዮሐንስ፡
ወሠረጸ፡ጽድቀ፡ወበእንተዝ፡ይረድአ፡ኅይል፡ዘአቡሁ፡ከህን፡ወእሙ፡
መካን፡ዮሐንስ፡ይጸርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ያደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እ
ንዘ፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃላተ፡ወንጌል፡ለንስሓ ። በ፫ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይ
ሰብከ፡ጥምቀተ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በብርሃኑ ። ቃ፡ዮሐንስ፡ከቡር፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደሌዊ፡ ብእሴ፡ወንጌላዊ ። ቃ፡ወገ
ሰሰ፡ርስነ፡ቅድስተ፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡ወአጥመቆ፡በዮርዳኖስ፡ቃለ፡
ዐዋዲ፡ቃለ፡ዘይሰብከ፡በገዳም ። ሰላም፡ዕ፡ዮሐንስ፡ከቡር፡ነቢይ፡ል
ዑል፡ብእሴ፡ሰላም፡ ዘንብረቱ፡ገዳም ።

GLOSSARIUM.

υ· num, -ne, an? (gr. § 161. 198). De usu ejus in enunciationibus conditionalibus vid. gr. § 205, 2.

Υ· (gr. § 168, 3. 200, 1. 206) 1) etiam, quoque, item (seinerfeitē, andererfeitē); **λυν·** etiamsi. 2) et, -que (sive **Υ·** sive **ω-Υ·**; cum negatione: nec); **Υ·-ω**, vel **Υ·-ω-Υ·** et — et (cum negatione: nec—nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

Υ· nota Accusativi (gr. § 143).

Υ· gr. § 160, a; vid. **Υ·Α·**

ΥΥ· pl. **ΥΥΨ·** sonus et litera alphabeti; elementum.

ΥΑ· 'Οολά (Hez. 23, 4), p. 138.

ΥΑ·Α· et **ΥΑ·Α·** allelnia (nonnunquam **ΥΑ·**).

ΥΑ·Α· 'Οολάβ (Hez. 23, 4), p. 138.

ΥΑ· et **ΥΑ·** I, 2 (gr. § 91) 1) fuit, exstitit, est. a) c. c. Acc. vel Nom. praedicati (gr. § 177 s. f.). b) verbo finito additur durationi actionis notandae (gr. § 181, β), p. 104 l. 18. c) fuit = praeteriit, p. 78 l. 22. 2) instat, futurus est, μέλει (de constructione vid. gr. § 89). 3) se habuit, se habet, ἔχει (p. 90 l. 1). 4) duravit, mansit, vixit, p. 57; 68 l. 3

et 23; 75 l. 6 et 14; 91. 5) seq. **Π·** versatus est in re p. 36 l. 20; tenuit alqd p. 72. 94. 98. 102. 6) adfuit, praesens fuit. — **ΥΑ·** qui vel quod est, existens; qui vere est, stabilis; **ΠΥΑ·** re vera. — **ΥΑ·** essentialis, substantialis. — **ΥΑ·** essentialia. — **ΥΑ·** 1) essentia, existentia, substantia, natura; **ΥΑ·** ὁμοούσιος, consubstantialis. 2) praesentia p. 55 l. 9.

ΥΑ· ἑρμηνεία; Holofernes, p. 124.

ΥΑ· I furuit.

ΥΑ· rad. inus. — **ΥΑ·** praeda. — **ΥΑ·** I captivum duxit, praedam egit.

ΥΑ· Herodes.

ΥΑ· Hosea; etiam **ΥΑ·** p. 123.

ΥΑ· Hosianna.

ΥΑ· — **ΥΑ·** III, 1 infamavit, conviciatus est.

ΥΑ· et **ΥΑ·** vid. **ΥΑ·**

ΥΑ· — **ΥΑ·** ros copiosus.

ΥΑ· pl. **ΥΑ·** accipiter; pl. **ΥΑ·** simia.

ΥΑ· Enos p. 110.

ΥΑ· Αἰών (Joh. 3, 23), p. 152. 155. 157.

ሂናክ፡ Henoch.

ሀንደኤ፡ India, p. 93.

ሀከክ፡ tumultus, perturbatio, turbae.

ሀከየ፡ — **አሀከየ**፡ II, 1 languidum, segnem reddidit, taedium attulit. — **ተሀከየ**፡ III, 1 segnitiae se dedidit, otiosus fuit, languit, cessavit, intermisit, c. Acc. rei p. 11; seq. **ከመ**፡ c. Subj. p. 29. — **ሀከይ**፡ segnis, otiosus, deses, piger. — **ሀኬት**፡ segnitia, inertia, pigritia.

ሀውለየ፡ quadri. I ludibrio habituit, irrisit, cavillatus est.

ሀውክ፡ Og, rex Basan, p. 103.

ሀከ፡ I, 1 subj. **ይሀከ**፡ movit, commovit, agitavit, perturbavit, excitavit. — **ተሀውክ**፡ III, 1 agitatus, perturbatus est. — **ሀውክ**፡ motus, perturbatio, turbae, tumultus. — **ሀከት**፡ agitatio, perturbatio, turbae.

ሀየ፡ ibi, illic, illuc; **ሀሀየ**፡ ibi, illic; **አምሀየ**፡ inde, illinc; deinde p. 6 l. 23; 89 l. 2; **አንተሀየ**፡ per, praeter illum locum.

ሀየል፡ pl. **ሀየላት**፡ cervus.

ሂላ፡ botrus palmarum.

ሀይማኖት፡ vel **ሃይማኖት**፡ fides qua creditur, fidelitas; fides quae creditur (religio, confessio); is in quem quis credit (Gegenstand des Glaubens) p. 112 str. 18; 141 str. 19. — **መሃይምን**፡ f. **መሃይምንት**፡ fidus, fidelis.

ሀየንተ፡ loco, vice, pro (statt, anstatt, für); pro = sicut p. 137 str. 6.

ሀይከል፡ templum, sacrarium.

ሀየየ፡ — **አሀየየ**፡ II, 1 fecit ut non videret, videndo praetermitte-

ret. — **ተሀየየ**፡ III, 2 neglexit, praetermisit, non curavit, c. c. Acc. — **ሀየት**፡ inscitia, imprudentia, memoriae defectus, p. 6 l. 3.

ሂደ፡ I, 1 subj. **ይሂድ**፡ vi abstulit, rapuit, diripuit. — **ተሀይደ**፡ III, 1 pass. et refl. — **ሀይድ**፡ rapina, res rapta. — **ሀያዲ**፡ rapax, raptor.

ሂእ፡ I, 1 jaculando attigit, ferit. — **ተሀይእ**፡ III, 1 pass. — **ሂእት**፡ emissio teli.

ሀደመ፡ — **ተሀደመ**፡ III, 2 (an 1?) somnolentus fuit, somno obrutus est. — **ሀድመት**፡ somnus gravis. — **መሀደምት**፡ deliramentum, alucinatio, ineptiae, fabulae fatuae.

ሀድአ፡ I, 1 subj. **ይሀድአ**፡ tranquillus fuit, sedatus, compositus est. — **አሀድአ**፡ II, 1 trauquillavit, sedavit, composuit. — **ሀድአት**፡ 1) tranquillitas (**ሀሀድአት**፡ sedate, leniter p. 44). 2) modestia, mansuetudo. — **ሀዱአ**፡ tranquillus, animo sedatus, modestus.

ሀጉላ፡ I, 1 periiit, interiiit; **ሀጉላ**፡ et **ሀጉላ**፡ I, 1 perdidit, detrimentum fecit. — **አሀጉላ**፡ II, 1 disperdidit, pessam dedit, deleivit. — **ተሀጉላ**፡ III, 1 pessum ivit, perditus, deletus est. — **ሀጉላ**፡ perditus, amissus. — **ሀጉላ**፡ perditio, interitus, exitium. — **ግሀጉላ**፡ vel **ግሀጉሊ**፡ perdens, perditor, perniciosus.

ሀገር፡ pl. **አሀጉር**፡ 1) terra habitata, regio, provincia, patria. 2) urbs, oppidum, civitas; **፩አሀጉር**፡ Pentapolis; **ገንዚላሀገር**፡ civitas libera, municipium, p. 70. —

ሀገሪት፡ 1) civitas, cives. 2) familiaris.

ሀጉሬ፡ minium, rubrica.

ሀገረአስ፡ Agrippa.

ሀፈው፡ I, 1 caluit, sudavit. —

ሀፍ፡ vel **ሃፍ፡** calor, sudor.

ሀጥለ፡ — **መሀጥሉ፡** fullo.

ለ፡ conj. insep., seq. Subj. verbi, nota Jussivi vel Cohortativi (gr. § 169, 7. 199, b).

ለ፡ praep. insep. 1) versus, ad, in. 2) in, ad-usque (de tempore), p. 14 l. 10. 3) in (ገጠ, post verba fiendi, faciendi, sumendi p. 89 l. 7). 4) in, ad (de fine actionis; creberime Infinitivo praepositum, gr. § 183, a). 5) nota Dativi. 6) ab (vel Dat. Latinorum, post verbum passivum, p. 45 l. 24). 7) nota Genitivi, p. 13 l. 17; 14 l. 8; 47 l. 8. 8) in, erga, contra. 9) nota relationis, qua nomen ad pronomem suffixum vicarium refertur; gr. § 172, c. 10) nota Accusativi (gr. § 179, 1): p. 2 l. 6; 42 l. 26; 43 l. 13; 73 l. 7; 81 l. 10; 103 l. 5. — **ለለ፡** i. e. **ለ፡** duplicatum 1) praep., qua Latinorum vox *singuli* exprimitur (gr. § 159, g. 164, 2). 2) conj.: quotiescumque, p. 132 str. 4 (etiam **ለለ፡** scriptum).

ላህም፡ pl. **አላህምት፡** bos (tanrus, vacca).

ላህስ፡ I, 1 evanuit, abiit. — **ተ**

ላህስ፡ III, 1 elapsus est, evanuit. — **ተላህስ፡** III, 3 labendo vel rependo se motitavit.

ላህት፡ I, 1 subj. **ፆላህት፡**

1) crevit, adolevit. 2) senuit. 3) natu major fuit (seq. pron. suff., gr. § 176, d). — **አላህት፡** II, 1 caus. — **ላሂት፡**, f. **ላህትት፡** aetate pro-
vectus, senex, senior. — **ሊት፡** pl. **ሊትት፡**, pl. **ሊትትት፡** et **ሊት**
ውትት፡ senior (dignitate et munere), magister, princeps, praepositus, ἄρχι - (in qualibet dignitate vel vitae genere). — **ላህትት፡** aetas provector, ius natu majoris. — **ላህትት፡** aetas provector, primogenitura; dignitas senioris. — **መላህትት፡** seniores, principes.

ላህበ፡ I, 1 flammam edidit. —

አላህበ፡ II, 1 inflammavit, adusit. — **ላህብ፡** flamma, ardor.

ላህየ፡ — **አላህየ፡** II, 1 solatus est, a sollicitudine abduxit. — **ተላህየ፡** III, 3 invicem sese oblectavit, collusit, lusit tempus.

ለለ፡ vid. sub **ለ፡**

ለለ፡ c. pron. suff. (gr. § 150, c) ipse.

ላሕ፡ vid. sub **ለሐው፡**

ለሐሐ፡ — **አሐሐሐ፡** II, 1 humectavit. — **ላሕሐሐ፡** quadr. I humectatus, refrigeratus est.

ለሕመ፡ I, 1 tener, debilis fuit. —

ለሕም፡ vid. sub **ቤተ፡ ልሕም፡**

ለሐስ፡ I, 1 subj. **ፆሐሐስ፡** linit, lambit; siti fatiscit; mussitavit.

ለሐት፡ — **መሐሕት፡** ancora.

ለሐኩ፡ I, 1 subj. **ፆሐሐኩ፡** finxit (ex luto), formavit, plasmavit. — **ተሐሕኩ፡** III, 1 pass. — **ለሐኩ፡** figulus, formator. — **ለሐኩት፡** plasma, fictile, testa.

ለሐው፡ — **ላሐው፡** I, 3 planxit, luxit, deflevit (c. Acc. pra.). — **ለ**

ሕው፡ et **ሉሕው፡** plangens, luctu-
gens. — **ላሕ፡** plangens, luctus.

ሐሰሰ፡ — **አሐሰሰ፡** quinquel.
II susurravit, mussitavit. — **ሐሳሰ፡**
susurrus, mussitatio, loquela sub-
missa.

ሐሐዩ፡ I, 1 nitidus, venustus
fuit. — **ላሕይ፡** f. **ላሕይት፡** niti-
dus, speciosus, venustus. — **ላሕይ፡**
nitor, forma, venustus.

ሐሕዩ፡ — **ሐሐዩ፡** tener, mol-
lis, delicate habitus.

ሐሐጽ፡ I, 1 decorticavit. — **ሐ
ሕጽ፡** cortex.

ሐሐፈ፡ — **ተሐሐፈ፡** III, 1 moe-
ruit, sollicitus fuit. — **ተሐሐፍ፡**
curae, sollicitudo.

ሐምላም፡ quadr. I gemmas egit,
germinibus viruit; tener, lentus fuit. —
ሐምላሚ፡ viror; mollities, teneritas.

ሐምስንያ፡ λαψάνη vel λαμψάνη,
olera agrestia, p. 59.

ሐምዐ፡ — **ተሐምዐ፡** III, 1 splen-
duit, emituit.

ሐመደ፡ I, 1 subj. **ይሐመድ፡**
consuetus, solitus fuit. — **አሐመ
ደ፡** II, 1 assuefecit; in usu ha-
buit. — **ሐመድ፡** assuetus, suetus,
familiaris. — **ሐማድ፡** consuetudo,
mos (seq. verbo finito, Indic., p. 66.
67).

ሐመጽ፡ I, 1 laevis, glaber, lu-
bricus fuit. — **ሐመጽ፡** laevis, gla-
ber, lubricus. — **ሐምጽ፡** lepra; **ዘ
ሐምጽ፡** leprosus.

ሐስሐ፡ I, 1 subj. **ይሐሳሕ፡** in-
sulsus, fatuus, insipidus fuit vel fa-
ctus est. — **ሐሱሕ፡** insulsus, fa-
tuus, insipidus.

ሐሳን፡ pl. **ሐሳናት፡** lingua; sermo.

ሊቅ፡ vid. sub **ላህተ፡**

ለቅሐ፡ I, 2 mutuum dedit. —
ተለቅሐ፡ III, 2 mutuum petiit vel
accepit. — **ሉቃሕ፡** mutuum, res
mutuo data vel accepta.

ለብሐ፡ — **ለብሐ፡** fictile. — **ለ
ብሐዊ፡** figulus.

ላባ፡ i. q. **ላባን፡** Laban, p. 113.

ለብሰ፡ I, 1 subj. **ይለበስ፡** in-
duit, indutus fuit, c. Acc. vestis. —
አለበሰ፡ II, 1 vestivit, c. dupl.
Acc. — **ተለበሰ፡** III, 1 refl. et
pass. — **ለቡስ፡** indutus, vestitus. —
ለብስ፡ pl. **አለባስ፡** vestis. — **ለብ
ሰት፡** indutus, -us, vestitus, -us. —
መለበስ፡ et **መለበስት፡** pl. **መላ
ብስ፡** vestimentum, tunica.

ለበበ፡ — **ለብ፡** pl. **አለባብ፡**
1) cor; medium rei p. 80. 113.
2) animus, sentiendi ratio; mens, ra-
tio, intellectus (memoria p. 20 l. 24). —
ለቡብ፡ prudens, placatus, mode-
ratus.

ለብን፡ styrax.

ላባን፡ Laban.

ሊባናስ፡ Libanus.

ለበወ፡ I, 2 1) animo percepit,
comprehendit, cognovit, perspexit;
intelligens fuit vel factus est; com-
pertum vel perspectum habuit (seq.
እምነ፡ e re p. 87 l. 13). 2) ani-
mum attendit, providit. — **አለበወ፡**
II, 2 intelligentem reddidit; edo-
cuit, c. dupl. Acc. — **ተለበወ፡** III,
2 perceptus, intellectus est. — **ለ
ብወ፡** prudens, intelligens, periti-
tus. — **ለባዊ፡** prudens, intelli-
gens. — **ለባዊ፡** intelligentia, mens. —

ለቡና፡ prudentia, peritia, intelligentia, mens, ratio.

ለበዩ፡ I, 1 et 2 in dicendo erravit, offendit, lapsus est.

ለበጠ፡ I, 1 subj. **ይልብጥ፡**, obduxit, induxit, illeivit. — **ለቡጥ፡** obductus, illitus.

ለቢጦን፡ lebitonarium, colobium sine manicis. — **ለቢጦናር፡** id. (forma vocis latina).

ለትሐ፡—መልታሕት፡, pl. **መላትሕ፡** maxilla, (mala, gena).

ለተመ፡ contudit. — **ልቱም፡** contusus.

ለተተ፡—ተለተተ፡ III, 2 balbutiit, lallavit. — **ልቱት፡** balbus, lingua haesitans. — **ለታት፡** id.

ላጎልጎ፡ quadri. I languit. — **ላጎሉጎ፡** latus, remissus, languidus, mollis. — **ልጎላጎ፡** languor, mollieties, impotentia.

ለንጽ፡ λέντιον, linteum.

ለአለ፡ nonnumquam scriptum pro **ለለ፡** (vid. sub **ለ**) p. 132. 133. 135.

ለአመ፡ vid. sub **አመ፡**

ለአሰከንድርያ፡ vid. sub **አለአሰከንድርያ፡**

ለአክ፡ I, 1 subj. **ይልአክ፡** legavit, nuntium misit (c. Acc. prs. et Acc. nuntii, p. 9 annot.). — **ተልአክ፡** III, 1 ministravit, famulatus est (c. Acc. vel Dat. ejus, cui ministratur). — **ላአክ፡**, pl. **ላአክን፡** minister, famulus (collective, p. 91). — **መልአክ፡**, pl. **መላአክት፡** 1) nuntius, legatus. 2) angelus. 3) praefectus, princeps, dux, summus. — **መልአክት፡**, pl. **መልአክታት፡** 1) missio, legatio, nuntius. 2) epistola,

literae. 3) ministerium, munus, res gerenda.

ላእፍ፡ esca.

ላኳ፡ vid. **ለኩዩ፡**

ልኩንት፡, **ልኩትንት፡** lecythus, ampulla.

ለከወ፡ I, 1 hebescit, caligavit (oculus).

ለከአ፡ I, 1 impressit, inscripsit, consignavit. — **ተለከአ፡** III, 1 1) affixus est, inhaesit. 2) signatus est (impressis signis). 3) impressus, inscriptus est. — **ልኩአ፡** affixus; impressus, inscriptus. — **መልከአ፡** effigies, imago, figura, character.

ለኩዩ፡—ተላኩዩ፡ III, 3 altercatus, rixatus est. — **ላኳ፡** altercatio, jurgium, rixa.

ለከፈ፡ I, 1 subj. **ይልከፍ፡** tetigit, attigit. — **አልከፈ፡** II, 1 tangere vel attingere fecit. — **ተለከፈ፡** III, 1 pass.

ሌዊ፡ Levi; **ሌዊዊ፡** Levita.

ሉለወ፡ quadri. I 1) micare fecit, inflammavit. 2) motitavit (linguam). — **ሉል፡** margarita.

ለውሕ፡ tabula (ligna), asser.

ሉሰ፡ I, 1 subegit maasam, depesuit.

ለወወ፡—ለዋወ፡ perversus (animo), malignus, pravus, saevus.

ሌዋዊ፡ vid. **ሌዊ፡**

ለውዝ፡ amygdalus arbor.

ለቦለ፡ I, 1 altus, superior fuit. — **አለቦለ፡** II, 1 et **አለቦለ፡** II, 2 1) exaltavit, elevavit, sustulit, sursum eduxit (seq. **እምን፡** p. 98). 2) laudibus extulit. — **ተለቦለ፡** et

ተላዕለ፡ III, 2 1) se extulit, exaltatus, elevatus, sursum elatus est. 2) altior, superior fuit aliquo (seq. **አምን፡** vel pron. suff.). — **ላዑላ፡** altus, excelsus, sublimis, superior, summus; **ላዑለ፡** sursum p. 155. — **ላዕል፡** altitudo; **ላዕለ፡** adv. sursum; **በላዕለ፡** supra, superne; **አምላዕለ፡** desuper, e supernis, a summo; **ዘላዕለ፡**, f. **እንተ፡ላዕለ፡** superus, superior. — **ላዕለ፡** praep. 1) super, supra, über, auf; (in specie post voces tegendi, tuendi, onerandi, imperandi, emineudi, inhabitandi p. 76; **ዘላዕሁ፡ሀለወት፡** in quo scriptum erat = qui continet p. 73 l. 21; res est **ላዕሁ፡** = rem habet p. 83 l. 19; 102 l. 16; de **ላዕለ፡እደ፡** vid. **እድ፡**). 2) ob, propter (post verba ridendi p. 6, flendi p. 10, providendi p. 12; irandi p. 22), pro (precari pro p. 72). 3) ad, in, an (ante p. 28 l. 21). 4) contra, adversus, in, erga. — **በላዕለ፡** super, in, ad, contra, adversus. — **አምላዕለ፡** desuper, ab, ex. — **ሉዓሌ፡** altitudo, loca sublimia. — **ላዕልኛ፡** altitudo, celsitudo. — **ላዕላይ፡** superior, summus, celsus, elatus. — **መላዕልት፡** locus editus, altitudo, cacumen, fastigium; **መላዕልተ፡** praep. sursum in, super, supra, ultra (supra = unā cum, neben, zu — ከንጋ p. 141 str. 20); **አመላዕልተ፡** supra p. 156.

ላዕልዐ፡ — **ተላዕልዐ፡** balbutiit. — **ላዕላዕ፡** balbus, blaesus.

ለዐት፡ capulus gladii.

ለዘጉብርኤ፡ siglum (e ለ, ዘ et ገብርኤ) p. 153.

ለይ፡ coccum, coccinum.

ሌሊት፡, pl. **ለያልይ፡** nox; **ሌሊት፡** vel **በሌሊት፡** noctu. — **አሌለየ፡** quadr. II noctem transegit, noctu fecit, antelucanis horis surrexit.

ሌለየ፡ quadr. I 1) separavit, disjunct. 2) distinxit. — **ተሌለየ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሊሉይ፡** separatus, diversus, discretus. — **መሌሊት፡**, pl. **መለያልይ፡** membrum, artus.

ልደት፡ vid. sub **ወለደ፡**

ለጉመ፡ I, 1 subj. **ይልጉም፡** frenavit, infrenavit, refrenavit. — **አልጉመ፡** II, 1 freno cohibuit, refrenavit. — **ተለጉመ፡** III, 1 pass. — **ልጎም፡** frenum.

ልገት፡ vid. sub **ወለገ፡**

ለገ፡ — **ልጉት፡**, pl. **ልጉታት፡** profundum maris, vorago, abyssus.

ሉጥ፡ Lot.

ለጥር፡ λῥα, libra.

ለጽሊጽ፡ lingua vel examen bilancis.

ለጽቀ፡ I, 1 adhaesit, affixus est. — **አለጽቀ፡** II, 1 prope accessit, appropinquavit, prope abfuit, seq. ለ፡ c. Inf. p. 25. — **ተላጽቀ፡** III, 3 cohaesit, connexus est inter se, confinis fuit, se applicuit. — **አስተላጽቀ፡** IV, 3 cohaerere fecit, conjunxit, agglutinavit. — **ልጽቅ፡** adhaerens, addictus, confinis, continuus. — **ላጽቂት፡** et **ለጽቂት፡** stellio.

ለጸየ፡ — **ላጸየ፡** I, 3 rasis, abrasit, totondit. — **ተላጸየ፡** III, 3 sibi rasis; rasis, tonsus est. — **መላጸ፡** novacula.

ለፈዩ፡ — **ለፈ፡** latus; a) **ለፈ፡** — **ወለፈ፡** ntrimque, huc — illuc, hic — illic; **መንገለ፡ለፈ፡ወለፈ፡** utroque. b) **ግዕዶተ፡ለፈ፡** citra, p. 60.

ለፈጸ፡ i. q. **ሉስ፡**

ልፋ፡ፍ፡ fascia, taenia.

ሐለለ፡ — **ከሐለለ፡** II, 1 torruit, adussit, arefecit. — **መሐለለ፡** pigmentarius.

ሐለመ፡ I, 1 somniavit. — **ተሐለመ፡** III, 2 somniis studuit. — **ሕለም፡** pl. **ከሕለም፡** somnium.

ሐለስትዮ፡ onager; simiae species.

ሕለቀት፡ annulus.

ሐለበ፡ I, 1 subj. **ይሕልብ፡** mulat. — **ሐሊብ፡** 1) lac. 2) succus.

ሐለዩ፡ I, 1 subj. **ይሕሊ፡** cecinit, cantavit. — **ሐላዬ፡** cantor. — **ግሕሌት፡** (et **ግሕልይ፡** p. 11 annot. 7), pl. **መሐልይ፡** cantus, canticum, cantilena; modi musici; instrumentum musicum. — **ግሕሌታይ፡** canendi peritus, musicus.

ሐለዩ፡ — **ከሐለዩ፡** II, 2 dono corruptit. — **ተሐለዩ፡** III, 2 dono corruptus est. — **ሕልያን፡** donum quod corruptionis causa datur.

ሐለፈ፡ — **ተሐለፈ፡** III, 1 exsecratus, dira precatus est.

ሐማ፡ Haman, Aman, p. 124.

ሐምል፡ pl. **ከሕማል፡** olus, viride. — **ሐመለ፡** I, 1 olera collegit. — **ሐምሌ፡** mensis Abyssinorum undecimus, qui VII° Julii sec. Cal. Greg. incipit.

ሐመልመለ፡ — **ከሐመልመለ፡** quinquel. II 1) viruit. 2) virescere fecit. — **ሐመልሟል፡** f. **ሐመልማል፡** viridis. — **ሐመልማል፡** viror, viriditas, (flavum).

ሐሚላት፡ et **ሐሚለት፡** ἡ μῆ-λωτιῆ, pellis hispida (ovina).

ሐመ፡ (**ሐመመ፡**) I, 1 subj. **ይሕመም፡** et **ይሕምም፡** doloribus arsit, morbo laboravit, aegrotavit; doluit, passus est; labores subiit, afflictus, tribulatus, miseria pressus est. — **ከሕመመ፡** II, 1 dolore, morbo affecit; aegritudine affecit; male habuit, vexavit. — **ከስተሐመመ፡** IV, 8 (etiam **ከስተሐመመ፡** scriptum, p. 107; vid. gr. § 48, 4) curam adhibuit; diligentiam, sollicitudinem impendit, sollicite studuit vel curavit. — **ሕመም፡** aeger, morbo laborans, dolens, afflictus. — **ሐማሚ፡** patiens; aeger, invidus. — **ሕማም፡** pl. **ሕማማት፡** 1) aegritudo, morbus; dolor, dolores. 2) passio, (in specie Christi et Christianorum; **ዘእንበለ፡ሕማም፡** ἀπαῖψς, impatibilis). 3) afflictio, aerumna, miseria. 4) aegritudo, animi affectio vel perturbatio p. 28 l. 24. — **ማሕምም፡** 1) dolorem efficiens, p. 25. 2) dolor, dolores parturientis.

ሐምሐም፡ cucurbita.

ሐመር፡ pl. **ከሕማር፡** navis.

ሐመር፡ tamarindus.

ሕምሥ፡ uterus, matrix.

ሐመስ፡ I, 2 (= حبس) lambit, depastus est plantam amaram et salsam, p. 67.

ሐመስ፡ p. 8 vid. sub **ኅመስ፡**

ሐመቀ፡ — **ከስተሐመቀ፡** IV, 1

stultum reputavit. — **አመቅ፡** stultus, fatuus.

አመት፡ fuligo; **ማየ፡አመት፡** atramentum.

ሐመው፡—ተሐመው፡ III, 3 afinitatem contraxit. — **ሐም፡** pl. **አአማው፡** 1) socer. 2) gener. — **ሐማት፡** 1) socrus. 2) nurus. — **ታአማ፡** affinitas.

ሐምት፡ fel.

ሐምዝ፡ 1) aestus irae, furor. 2) amaritudo, fel. 3) venenum, virus.

ሐመየ፡ I, 1 et 2 conviciatus est, maledixit, contumelia affecit. — **ሐማዪ፡** et **ሐማይ፡** conviciator, calumniator, susurro. — **ሐሜት፡** convicium, contumelia, calumniatio.

ሐመዳ፡ pruina, nix.

ሐመድ፡ cinis (pulvis). — **ሐምደ፡** I, 1 et **ተሐምደ፡** III, 1 in cinerem versus est.

ሐመገ፡ I, 1 turbavit, turbidam reddidit (aquam). — **ተሐምገ፡** III, 1 pass. — **አመግ፡** turbidus, turbulentus.

ሐሠመ፡ I, 1 foedus, turpis, malus fuit, displicuit. — **አአሠመ፡** II, 1 1) turpiter egit. 2) turpem, malum reddidit. 3) male habuit, injuria affecit. — **ሐሠም፡** 1) foedus, turpis, malus. 2) malus, pravus, nequam. 3) noxius. — **ሐሠም፡** pl. **ሐሠማት፡** 1) turpitudine, deformitas. 2) laesio, malum. 3) foeditas, malefactum, dedecus.

ሐሠር፡ 1) culmus aridus, stipula. 2) palea, gluma.

ሐሠየ፡—ተሐሠየ፡ et **ተሐሠየ፡** III, 1 laetatus est, exsultavit

laetitia. — **ሐሜት፡** laetitia, exsultatio, gaudium.

ሐራ፡ vid. ሐረረ፡

ሐረመ፡ I, 1 1) a communi usu prohibuit, dicavit Deo. 2) illicitum censuit. — **ሐረመ፡** I, 2 anathematizavit. — **አአረመ፡** II, 1 1) Deo sacravit. 2) Deo devovit, anathematizavit. 3) illicitum dixit, vetuit, prohibuit. — **ተሐረመ፡** III, 2 1) interdictum est, prohibitus est. 2) abstinuit re tamquam illicita. 3) sacra coluit, religionem secutus est. — **ሐሩም፡** 1) sacratus, sacer. 2) anathematizatus. 3) illicitus, interdictus. 4) abstinens p. 126. — **ሐርመት፡** pl. **ሐርመታት፡** opus sacrum, ritus sacer, caeremonia — **ምሐራም፡** pl. **ምሐራማት፡** sacrum, delubrum, templum (idolorum). — **ትሐርምት፡** devotio, abstinencia.

ሐሪሥ፡ rhinoceros.

ሐረረ፡ vel **ሐረ፡** I, 1 subj. **ይሐርር፡** et **ይሐረር፡** aruit, adustus est. — **አሐረረ፡** II, 1 caus. — **ሐሩር፡** ardor, fervor, aestus.

ሐሪር፡ sericum (album).

ሐረረ፡—ሐራ፡ 1) milites, exercitus, copiae. 2) praefecti militum. — **ሐራዊ፡** 1) liber, nobilis, ingenuus. 2) praefectus militum. 3) miles.

ሐረሰ፡ I, 1 subj. **ይሐርሰ፡** aravit. — **ተሐርሰ፡** III, 1 pass. — **ሐራሲ፡** et **ሐረሳዊ፡** arator. — **ማሐረሰ፡** pl. **መሐርሰ፡** aratrum.

ሐረሰ፡ **ሐርሰ፡** **ሐራሰ፡** incantationis vel magiae genus. — **ሐራሲ፡** et **ሐረሳዊ፡** incantator.

ሐርተመ፡ quadri. I acrumnosus,

miserabilis, perditus fuit. — **ሕር ቱም፡** deperditus et scelestus, miserimus, infelix. — **ሕርትምና፡** conditio scelesti et deperditi, perditio, miserise et aerumnae.

ሐረ-ውያ፡ pl. **አሕርው፡** sus, porcus.

ሐርደ፡ I, 1 subj. **ይሕርድ፡** jugulavit, mactavit, dilaniavit. — **ተሐርደ፡** III, 1 pass.

ሐርግ፡ palmes vitis, vitis.

ሐርጌ፡ pl. **ሐረ-ጌት፡** aries, hircus, caper.

ሐርገጽ፡ (et **ሐገጽ፡**), pl. **ሐርገጻት፡** crocodilus.

ሐርፀ፡ I, 1 subj. **ይሕርፀ፡** 1) contrivit, comminuit. 2) moluit. — **ተሐርፀ፡** III, 1 pass. — **ሐርፀ፡** farina, massa farinacea. — **ማሕርፀ፡** mola; catillus.

ሐርፋ፡ pituita.

ሐሳ፡ et **ሐሳ፡** absit! (**ሐሳ፡ንሕነሳኹ፡** nos autem minime sc. hoc faciamus, p. 100 l. 16).

ሐሰለ፡ I, 1 capistro duxit. — **ሐሳል፡** et **ሐሳል፡** capistrum. — **ሐሰል፡** saccus frumentarius.

ሐሰት፡ vid. sub **ሐሰው፡**

ሐሰበ፡ I, 1 1) supputavit, computavit. 2) imputavit. 3) putavit, aestimavit, respexit. — **ተሐሰበ፡** III, 1 pass. — **ተሐሰበ፡** III, 3 rationem rei 1) requisivit; 2) reddidit; 3) inivit. — **ሐሳብ፡** 1) supputatio, computus. 2) quantitas, pretium. 3) ratio quam alqs reddit vel reposcit. 4) ratio, proportio: **በሐሳብ፡** pro ratione.

ሐሰው፡ I, 2 1) mentitus est, fidem sefellit. 2) infitatus est. — **አ**

ሐሰው፡ II, 2 mendacii arguit. — **ተሐሰው፡** III, 2 mendacii convictus, falsus repertus est. — **ሕሰው፡** mendax, fallax, falsus, simulator. — **ሐሰት፡** mendacium. — **ሐሳዊ፡** mendax.

ሐሰዐ፡ — **ማሕሰዐ፡** (et **መሐሰዐ፡**), pl. **መሐሰዐ፡** agnus, capellus, hoedus.

ሐሰየ፡ I, 1 subj. **ይሕሰየ፡** fricuit, confricuit, trivit.

ሕቅ፡ vid. sub **ሐቀቀ፡**

ሕቀ፡ juniperus, pinus, cupressus, tbya.

ሐቅል፡ pl. **አሕቁል፡**, **አሕቃል፡**, **አሕቅልት፡** 1) ager, campus; **ንዋየ፡ሐቅል፡** arma. 2) loca vasta et deserta. — **ሐቃል፡** qui agros colit, rusticus.

ሐቀረ፡ — **አስተሐቀረ፡** et **አስታሕቀረ፡** IV, 1 contempsit, vilipendit, dedecoravit, ludibrio habuit. — **ሕቁር፡** contemtus, vilis.

ሐቀቀ፡ — **ሕቅ፡** 1) modicus, mediocris, paulum, aliquantulum. 2) **በሕቅ፡** a) sufficienter, satis. b) valde, admodum, perquam. c) intente, diligenter. d) omnino. 3) **ሕቅ፡** paulum, paulo, aliquantulum, paulisper. 4) **በሕቅ፡** sensim, paulatim. 5) **ሕቅ፡ ከመ፡ዘለም፡** haud multum abfuit quin.

ሐቀው፡ — **ሐቋ፡** pl. **ሐቋያት፡** lumbus, lumhi.

ሐቀየ፡ I, 1 1) stridit, frendit dentibus, c. Acc. dentium. 2) contrivit manducando. — **አሕቀየ፡** II, 1 caus.

ሐቀፈ፡ I, 1 subj. **ይሕቀፈ፡** 1) complicit (manus). 2) amplexus,

complexus est. 3) alia amplexa est, fovit (avis). — ተሐቀፈ፡ III, 3 recipr. — ሐቃፈ፡ amplexus, us.

ሐበለ፡ I, 1 1) religavit. 2) dolulum intendit, insidiatus est. 3) prave egit. — ሐብል፡ pl. አሕባል፡ funis, funiculus, laqueus. — ሐብለት፡ plectile, tortile. — ሕቡል፡ dolosus, perversus, pravus. — ሕብል፡ dolus, fraus, perversitas, pravitas.

ሐብለየ፡ quadrl. I 1) defraudavit. 2) expilavit, despoliavit, praedatus est. — ተሐብለየ፡ III, 1 sibi praedatus est. — ሕብልያ፡ praeda, rapina, res spolio capta.

ሕብር፡ pl. ሕበር፡ et ሕብራት፡ color. — ሕቡር፡ versicolor, variegatus. — አሕበረ፡ II, 1 mundavit, polivit.

ሕብረተ፡ quadrl. I mundavit, polivit.

ሕብቀቀ፡ — ተሐብቀቀ፡ et ተሐብቂቂ፡ quadrl. III, 1 commixtus, immixtus, conturbatus est. — ሕብቂቂ፡ contaminatus; ሕብቅቅት፡ intemperantia. — ሕብቃቂ፡ contaminatio.

ሐበየ፡ — ተሐበየ፡ III, 1 et 2 1) tutelam, curam suscepit. 2) sponsorem, vadem se dedit, fidejussit (c. Acc. pr. = pro alio, c. አምን፡ ejus, cui quis se dat, p. 25). 3) promisit. — ሐቢ፡ pl. ሐበይት፡ procurator, praefectus. — ሕቢት፡ procuratio, fidejussio, vadimonium. — ተሐባዩ፡ sponsor, fidejussor.

ሐበወ፡ I, 1 intamuit, extubavit. — ተሐበወ፡ III, 2 intamuit, infatus est. — ሕበዋ፡ tumor, extuberatio, ulcus.

ሐተተ፡ I, 1 subj. ይሕትት፡ 1) scrutatus est, investigavit, exploravit. 2) inquisivit, cognovit, ad cognitionem vocavit. — ተሐተተ፡ III, 1 refl. et pass. — ሐተታ፡ scrutatio, (cura p. 140 str. 18), exploratio; cognitio, inquisitio. — ማሕተት፡ testimonium, testis, testes.

ሐና፡ Hanna, Anna.

ሕንቅርት፡ 1) fornax, focus liquatorius. 2) struma.

ሕንባል፡ pl. ሕንባላት፡ clitellae.

ሕንብርብ፡ vitiligo alba, impetigo.

ሕንብርት፡ umbilicus.

ሕንባብ፡ pl. ሕንባባት፡ acinus, bacca; granum; gutta.

ሕንከ፡ I, 1 intellexit, percepit.

ሕንከሰ፡ quadrl. I claudicavit. — ሕንከሰ፡ claudus. — ሕንከሌ፡ claudicatio.

ሕነወ፡ — ሐናት፡ pl. ሐዋኒት፡ taberna, macellum, caupona.

ሐንዘር፡ ሕንዘር፡ pl. ሐናዘር፡ porcus, aper.

ሐንገዝ፡ supercilia; pubes.

ሐንጸ፡ I, 1 subj. ይሕንጽ፡ aedificavit, extruxit, (restituit aedificando p. 124). — ተሐንጸ፡ III, 1 pass. — ሕንጸት፡ (var. ሕንጸት፡) aedificatio, aedificium. — ሕንጸ፡ aedificatio (fundatio); aedificium (p. 131 str. 100, ubi corpus aedificio assimilatur). — ሐናጸ፡ aedificator, architectus. — ሕንፂ፡ p. 153 est siglum.

ሐንፈጽ፡ quadrl. I ventilando purgavit.

ሐከመ፡ — **ተሐከመ፡** III, 1 se cohibuit, continuit.

ሐከከ፡ I, 1 subj. ይሐከከ፡ scabit, scalpsit. — **ሕከከ፡** prurigo.

ሐው፡ vid. sub **ሐወየ፡**

ሐውልት፡ columna.

ሐወለ፡ — **ተሐወለ፡** III, 3 communionem, societatem, commercium inivit vel habuit cum alquo.

ሐረ፡ I, 1 subj. ይሐረ፡ et ይሐረ፡ 1) ivit, profectus est, abiit (ለዘ፡ሐረሂ፡ etiam ei ad quem permeaverit ec. ዝከርሙ፡, p. 72 l. 22). 2) iter fecit, peregrinatus est. 3) ambulavit i. e. vitae rationem aliquam secutus est. 4) coivit, inivit, c. Acc. prs. — **ሐረ፡** II, 1 caus. — **አስተሐውረ፡** IV, 1 nuntio misso retulit alqd. — **ሐረት፡** 1) itio, itus. 2) abitus, profectio. 3) ambulatio i. e. sentiendi agendique ratio. — **ሕዋር፡** ambulacrum, porticus. — **ሐዋሪ፡** 1) incedens, viator. 2) bajulus. — **ዎሕዋር፡** pl. ዎሕዋራት፡ eundi spatium, iter, cursus. — **ሐዋርያ፡** pl. **ሐዋርያት፡** 1) viator, cursor (— ቀዳማይ፡ πρῶτος p. 90). 2) missus, legatus, nuntius. 3) apostolus; vir apostolicus. (**ግብረሐዋርያት፡** Acta apostolorum, nec non **ሐዋርያት፡** nude, p. 85).

ሐሰ፡ — **አሐሰ፡** II, 1 movit, quassit, concussit. — **ተሐውሰ፡** III, 1 se movit, motus, commotus, agitata est (ዘይትሐወስ፡ reptilia). — **ሐሰት፡** motus, motio. — **ሕዋስ፡** pl. **ሕዋሳት፡** sensus, sentiendi facultas. — **ሐዊሳ፡** papae! euge! macte!

ሐወዝ፡ I, 2 gratus, jucundus, suavis fuit, placuit, delectavit. —

አስተሐወዝ፡ IV, 1 delectatus est. —

አስተሐወዝ፡ IV, 2 1) oblectavit.

2) gratum, jucundum censuit alqd. —

አስተሐወዝ፡ IV, 3 id. q. IV, 2. —

ሐውዝ፡ pl. **ሐውዛት፡** jucunditas, voluptas, deliciae. — **ሐዋዝ፡** jucundus, amoenus, gratus, suavis.

ሐወየ፡ — **ሐው፡** ignis. — **ሕዋይ፡** rubor coeli vespertini.

ሐወጸ፡ I, 2 1) spectavit, introspexit, inivit, speculatus est. 2) in-spexit, visit, visitavit. 3) providit, prospexit alicui (c. በእንተ፡ p. 8; ላዕለ፡ p. 12; Acc. p. 48. 52.). 4) recensuit. — **ተሐወጸ፡** III, 2 pass. — **ሐዋጸ፡** inspicens, perspicens, visitans, providens. — **ሕዋጸ፡** 1) speculatio, exploratio. 2) visitatio, providentia.

ሐዘለ፡ I, 1 gestavit, bajulavit (sinu, dorso, humeris). — **ተሐዘለ፡** III, 1 pass. — **ሐዘሊ፡** bajulus.

ሐዝሐዝ፡ locus glareosus, glareae; stagnum.

ሕዝቅኤል፡ Hezekiel, Ezechiel.

ሕዝቅያስ፡ Hizkia, Ezechias.

ሐዘበ፡ I, 1 pntavit, opinatus, suspicatus est. — **ተሐዘበ፡** III, 1 (p. 157) et **ተሐዘበ፡** III, 2 1) putavit (c. dupl. Acc. p. 157), opinatus, imaginatus est (seq. oratione recta, sine **ከመ፡**, p. 77). 2) suspicatus est, expectavit. 3) diffusus est, metuit, cavet. 4) sollicitudine affectus est, curavit. — **ትሕዝብት፡** opinio, expectatio, suspicio, metus.

ሕዝብ፡ pl. **ሕዝብ፡** et **አሕዝብ፡** 1) populus, gens, natio, tribus. 2) multitudo hominum, homines (et **ሕዝብ፡** et **አሕዝብ፡**); concio, coetus;

plebs; incolae (urbis p. 6. 12); laici, grex.

ሐዘን፣ I, 1 subj. **ይሕዝን፣** et **ይሕዘን፣** aeger animi, tristis, moestus fuit, contristatus est. — **ሐዘነ፣** II, 1 1) contristavit, moerore affecit. 2) sollicitum reddidit, curae fuit. — **ሕዙን፣** tristis, moestus. — **ሐዘን፣** 1) tristitia, moeror. 2) aerumnae. 3) cura, sollicitudo. — **ማሕዝን፣** contristans, inoerorem afferens.

ሕዝአት፣ 1) latibulum. 2) sepimentum, stabulum. 3) pascuum circumseptum.

ሐዘዘ፣ — **አሕዘዘ፣** II, 1 1) scabrum reddidit. 2) exasperavit (fauces).

ሐሰ፣ I, 1 subj. **ይሒሰ፣** 1) vituperavit, reprehendit. 2) incusavit, increpuit, objurgavit. — **ተሐይሰ፣** III, 1 vituperatus est. — **ሒሰ፣** vituperatio, reprehensio; increpatio, objurgatio.

ሐይቅ፣ pl. **ሐይቃት፣** litus, ora, regio maritima.

ሐብ፣ I, 1 hausit (aquam). — **ማሕየብ፣** hanstrum, situla, urna.

ሐከ፣ I, 1 mandit, manducavit.

ሐይወ፣ I, 1 subj. **ይሕየወ፣** 1) vixit. 2) revixit. 3) revaluit, convaluuit, sanatus est. 4) salvus factus, salvatus est. — **አሕየወ፣** II, 1 1) vivificavit, vivum servavit. 2) revivificavit, in vitam revocavit, sanavit. 3) salvum reddidit, salvavit. — **ሕያው፣** f. **ሕያውት፣** 1) vivus, vivens. 2) sanus, salvus, incolumis; (de **አመሕያው፣** vid. **አም፣**). — **ሕይወት፣** 1) vita. 2) vivendi ratio.

3) sanatio, sanitas, valetudo bona. 4) salus, salvatio. 5) resurrectio. — **ማሕይወ፣** et **ማሕየዊ፣** vivificans, salvans, salutifer, salvator.

ሓይዝት፣ vid. sub **ውሒዝ፣**

ሐየጸ፣ — **አስተሐየጸ፣** IV, 3

1) speculatus est, exploravit, accurate observavit. 2) ancipatus, insidiatus est. 3) speculandum tradidit vel speculanti prodidit alqd (p. 103 l. 21: sicut oculus animam speculanti prodit et vides). — **ሐያጸ፣** speculatio.

ሐደሰ፣ I, 2 1) renovavit, instauravit. 2) novavit, innovavit, novum produxit. — **ተሐደሰ፣** III, 2 pass. — **ሐዲስ፣** f. **ሐዳስ፣** 1) novus, recens (**በሐዲስ፣** ሂመቱ፣ postquam minus novum suscepit p. 33). 2) inauditus. — **ሐዳሲ፣** renovans, redintegrator.

ሐዳፍ፣ cervix.

ሐግል፣ numella, vinculum.

ሕጉር፣ nva passa.

ሐጋይ፣ ver, aetas.

ሐገገ፣ I, 1 legem dedit. — **ሕግ፣** pl. **ሕገግ፣** 1) lex, statutum (**ሕግ፣** e lege p. 96 l. 16; 97 l. 21). 2) foedus, testamentum. 3) regula, norma, mos, consuetudo. 4) instituta, sacra, religio.

ሐገፋ፣ clypeus, scutum.

ሐጠብ፣ I, 1 subj. **ይሕጥብ፣**

1) ligna fidit vel cecidit. 2) lignatus est. — **ሐጥብ፣** fissio (ligni), fissum (lignum). — **ሐጣብ፣** et **ሐጣቢ፣** qui ligna findit, lignator.

ሐጽ፣ vid. sub **ሐጸየ፣**

ሐጸረ፣ I, 1 subj. **ይሕጽረ፣**

1) circumsepsit, sepimento conclusit, obstruxit. 2) praemunivit, circumvallavit, obsedit. — ተሐጽረ፡ III, 1 pass. — ሐጽር፡ circumsepsit, circumvallatio. — ሐጽ-ር፡ sepes, maceria, munitionis, circumvallatio, vallum.

ሐጸፍ፡ — ሐጽ፡, pl. አሐጽ፡ et አሐጽት፡ sagitta. — ግሕሌ፡ ascia, securis.

ሐጸጸ፡ et ሐጸ፡ I, 1 subj. ይሐጽጽ፡ 1) minatus, imminutus est, defecit, decrevit. 2) minor, minimus, inferior, mancus fuit. — አሐጸጸ፡ 1) minuit, deminuit. 2) justo minus fecit vel habuit. 3) detraxit. — ሕጸጽ፡ 1) deficiens, mancus. 2) minatus, parvus, minor, minimus, inferior. — ሕጸጽ፡ deminutio, decrementum, defectus, exiguitas. — ሕጸት፡ id. — ሐጸሌ፡ deminutio, defectio. — ተሕጸጽ፡ defectus, conditio inferioria.

ሐፃነ፡ I, 1 subj. ይሐፃነ፡ 1) sinu fovit. 2) nutrit, nutrit, educavit. 3) fovit, incubavit (avis). — ተሐፃነ፡ III, 1 pass. — ሐፃነ፡, pl. ሐፃነ፡ sinus, gremium. — ሐፃነት፡ nutritio. — ሐፃነ፡, pl. ሐፃነት፡ infans, parvulus, -a, puer, puella. — ሐፃነ፡, f. ሐፃነት፡ nutritor, altor, tutor. — ግሐፃነ፡, pl. መሐፃነ፡ et ግሐፃነት፡ uterus, matrix. — ግሐፃነት፡ quidquid tutelae, custodiae, fidei alej's committitur, depositum. — አግሐፃነ፡ qdrl. II custodiae, fidei commissit, concredidit, deposuit. — ተግሐፃነ፡ III, 1 1) in tutelam vel custodiam se commisit, refugit ad alqm. 2) in fidem, clientelam, tutelam recepit, tuitus est,

defendit. — ምሽሕን፡ refugium, asylum.

ሐፀፍ፡ I, 1 subj. ይሐፀፍ፡ donum sponsalium dedit, dono sponsalicio emit. — ሐፀ፡ 1) donum sponsalium. 2) dos.

ሐፈሠ፡ I, 1 comprehendit, arripuit, abstulit. — ሐፍሥ፡ (manipulus) munusculum, honorarium.

ሐፍን፡ pugnus, pugillus.

መ፡ particula enclitica, de qua vid. gramm. § 162; occurrit p. 6. 71. 98. 105. 157. 158.

ግ፡ (gr. § 147, b) 1) quid? 2) quam! quantopere! — De ግመጠን፡ vid. መጠን፡

መሀረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይምሀር) docuit, instituit, erudit (c. Acc. rei et pers., nec non c. Acc. prs. et ውስተ፡ rei p. 17. 88; c. Acc. rei et ለ፡ prs. p. 153; c. Acc. prs. et ከመ፡ seq. Subj. p. 55); ምሀር፡ (infin.) doctrina p. 153. — ተመሀረ፡ et ተመሀረ፡ III, 1 et 2 institutus est, didicit (c. Acc. rei et c. በ፡ rei p. 89; c. አምነ፡ pers. = ab alqo p. 27. 41; c. Acc. Infin. p. 73. 102). — ምሀር፡ doctus, institutus, peritus, gnarus. — መምሀር፡ doctor, magister, praeceptor (est titulus honorificus prioris monasterio praepositi p. 64—66). — ትምሀርተ፡, pl. ትምሀርታት፡ 1) doctrina, disciplina, scientia, literae, ars; dogma. 2) institutio, eruditio, ingenii animique cultus.

ግሪክ፡ vid. ሀረክ፡

መሀና፡ μακρά τιμήν donum, tributum, oblatio.

መሀከ፡ et **ምሀከ፡** I, 1 pepercit (c. Acc. p. 52). — **መሃኪ፡** parcens, clemens.

ምሀው፡ I, 1 liquit, liquefactus, dilapsus est. — **ግሀው፡** vitrum, vas vitreum.

ምላ፡ siglum p. 155 (pro **ምላግን፡**).

መላሐ፡ I, 2 sallit. — **ተመላሐ፡** III, 1 et 2 pass. — **ምላሐ፡** sapor, iudicium.

መለሐ፡ I, 1 1) laevigavit, polivit. 2) splenduit, fulsit.

ግላቃት፡ μαλάχια (γυναικεῖον κοσμήριον, Hesych.), canistri (secundum interpretem Aethiopem, quippe qui vocem μαλάχια verbis sequentibus τὰ σπυριδαλία τὰ μωρά expositam putaverit) p. 60.

ግላት፡ purpura (byssus).

መላጎ፡ I, 1 subj. **ይምላጎ፡** 1) evulsit, extraxit. 2) evaginavit. 3) eradicavit. — **ተመላጎ፡** III, 1 pass. — **ምላጎ፡** part. pass.

መለንስ፡ melanthium, nigella.

መላክ፡ I, 1 subj. **ይምላክ፡** 1) implevit, re-, complevit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. rei et **ውስተ፡** loci et vasis p. 154). 2) impletus, completus, multiplicatus est, plenus fuit, abunde exstitit, abundavit (c. **ውስተ፡** loci p. 19; c. **ሳላ፡** pra. p. 158). — **አምላክ፡** II, 1 1) implendum curavit. 2) completum reddidit, supplevit, p. 92. — **ምላክ፡** 1) plenus, repletus, c. Acc. rei p. 2. 114; c. **አምነ፡** p. 23. 137); com-

pletus, vollständig p. 52. 146. 2) abundans (c. **ብ፡** rei, p. 78). 3) implens (c. Acc. rei, p. 87. 88). — **ምላክ፡** plenitudo; c. **ብ፡** et pron. suff.: universus, totus, p. 150. — **ምላክት፡** impletio, plenitudo, p. 53. — **መላክ፡** implens, completor.

መለከ፡ I, 1 subj. **ይምለከ፡** 1) possedit, occupavit, potitus est, dominio tenuit. 2) dominatus est, regnavit. — **አምለከ፡** II, 1 1) caus. 2) Deum vel deos coluit, divinis honoribus affecit (denom. ab **አምላከ፡**; c. c. Acc., vel c. **ላ፡** p. 92). — **ተመለከ፡** III, 1 1) possessus, dominio subjectus est. 2) dominus constitutus est (an: divinus factus est?) p. 103. — **መላኪ፡** possessor, herus, dominus, dominator. — **ምላከ፡** 1) occupatus, possessus, subjectus. 2) **ፍሬቻኝ፡** pius p. 70. 99. — **አምላከ፡** pl. **አግለከት፡** deus. — **አምላከዊ፡** divinus. — **ምለከና፡** dominium, potestas, auctoritas, majestas. — **መለከት፡** 1) dominatio. 2) divinitas, deitas. — **መለከታዊ፡** divinus. — **መምለኪ፡** Deum vel Deos colens, divinus.

መለከ፡ጸደቅ፡ Melchisedec.

መላኬ፡ μαλάχη malva.

መላዐ፡ I, 2 propere transiit, cursum tetendit, perrexit. — **አምላዐ፡** et **አመላዐ፡** II, 2 porro ivit, protenus profectus est. — **ተግላዐ፡** III, 3 secum abstulit (c. Acc.).

መለጠ፡ I, 1 derasit, destrinxit, depilavit. — **ተመለጠ፡** III, 1 pass.

ምላግን፡ alternatio vel iteratio canendi, cantus alternus.

መሐላ፡ I, 1 subj. **ይምሐላ፡**

juravit. — **አምሐላ**፡ II, 1 1) ad iurandum adegit. 2) adjuravit, obsecravit, obtestatus est. — **ተማሐላ**፡ III, 3 conjuravit, jurejurando foedus sanxit. — **መሐላ**፡ juramentum, iuramentum, foedus juramento sanctum. — **ተማሐላላ**፡ quadri. III, 1 suppliciter oravit, supplicavit. — **ምሕላላ**፡ preces supplices.

መሐረ፡ et ምሕረ፡ I, 1 subj. ይምሐር፡ 1) misericors fuit, misertus est (c. Acc., vel c. ለ፡ prs. p. 138 str. 6). 2) misericordia ductus donavit. — **አምሐረ፡ II, 1 caus.** — **ተምሕረ፡ ተመሐረ፡ III, 1 misericordia affectus est.** — **አስተምሐረ፡ IV, 1 1) misericordem se prae-buit (p. 9.). 2) commiserationem petiit, intercessit. 3) ad misericordiam adduxit.** — **ምሕረት፡ pl. ምሕረታት፡** misericordia, miseration. — **መሐረ፡** misericos, miserator, misericordiae amans.

መሓን፡ corium tenuiter confectum, aluta. — **ምሕን፡** radius textorius.

መሐው፡ I, 1 subj. ይምሐው፡ vulsit, avulsit, evulsit. — **ተምሕው፡ III, 1 pass.**

መሐዘ፡—ተማሐዘ፡ III, 3 1) amores junxit, mutuis amoribus fructus est. 2) sodalitem iniit. — **መሐዝ፡ et ማሕዝ፡ pl. ማሕዝን፡** 1) fervor studii. 2) anasius, amator, amatrix. — **መሐዛ፡ pl. መሐዛት፡** 1) juvenus. 2) juvenis, adolescens. 3) amator, amatrix. — **ማሕዝን፡** amores meretricii.

መሐጸ፡ I, 1 percussit.

ማሕፅን፡ vid. sub ሐፅን፡

ሚመ፡ (gr. § 161, a. 198, c) 1) num, utrum? 2) **ወሚመ፡** an? **መምዐ፡ I, 2 pavit, trepidavit, consternatus fuit.** — **ምምዓ፡** trepidatio, pavor, consternatio.

ምሃር፡ vid. sub ወሠረ፡

መሥኮዐ፡—አመሥኮዐ፡ qdri. II ruminavit.

መሠጠ፡ I, 1 subj. ይምሥጥ፡ 1) avulsit, deripuit. 2) discerpsit, dilaniavit. 3) diripuit, rapuit. 4) raptim abstulit, vel deduxit. — **አምሠጠ፡ II, 1 aufugit, se abstulit, evasit.** — **ተመሥጠ፡ ተመሠጠ፡ III, 1 refl. et pass.** — **ተማሠጠ፡ III, 3 recipr.** — **ምሠጥ፡ raptus.** — **መሣጢ፡ pl. መሠጥ፡** rapax, dilacerans. — **መምሠጥ፡** ansula, uncina, vectis.

መርሐ፡ I, 1 subj. ይምራሕ፡ 1) viam monstravit, duxit (c. Acc. prs., et praep. loci vel c. Acc. viae p. 113 str. 21). 2) praeivit, dux fuit. 3) monstravit. — **ተመርሐ፡ III, 1 ductus, ducem secutus est.** — **መርሕ፡ pl. አምርሕት፡** dux, rector. — **መራሒ፡** ductor, dux. — **ተመራሒ፡** ducem sequens.

መረረ፡ et መረ፡ I, 1 subj. ይምረር፡ (et ይምርር፡) amarus fuit vel factus est; exacerbatus est dolore vel ira. — **አምረረ፡ II, 1 1) amarum, acerbum reddidit. 2) amare, acerbe egit. 3) exacerbavit, moerore affecit, irritavit. 4) exacerbatus est.** — **መረር፡ f. መራር፡** 1) amarus, acerbus. 2) exacerbatus. — **ምረር፡ pl. ምረራት፡** amaritudo, acerbitas. — **ምረት፡ id.**

መርሐ፡ vid. sub ረሐው፡

መረሰ፡ — **ተመርሰ፡** III, 1 putruit.

መርሰሰ፡ qdrl. I palpavit, palpando quaesivit.

ምርሰኔ፡ myrtus.

ምራቅ፡ vid. sub **ወረቀ፡**

ማርቆስ፡ Marcus.

መረብ፡ ingluvies; **አድገ፡ መረብ፡** pelecaneus onocrotalus.

ሚርበጵዮስ፡ Meropius, p. 33.

መራት፡ pulvis terrae, humus. —

መራታዊ፡ terrenus.

ማርታ፡ Martha.

ሚርን፡ μύρον, unguentum, chrisma.

መራናት፡ vid. **መናረት፡**

መርዐ፡ I, 1 lasciviit, libidinosus fuit. — **ምሩሕ፡** libidinosus, lascivus, impudicus. — **ምርዐት፡** luxuria, lascivia, libido.

መርዓ፡ **መርዓት፡** vid. sub **ረዐዐ፡**

ግሪ፡ pl. **ግርያን፡** **ግርያት፡** **ግረይት፡** sacerdos ethnicus, sacrificulus, hariolus, fatidicus. — **ተመረዩ፡** III, 2 et **ተማረዩ፡** III, 3 hariolatus est, divinavit.

ግርያም፡ etiam **ግርያ፡** p. 71. 99, Maria.

መረደ፡ I, 2 raptim cucurrit, insiliit, incursionem vel impetum fecit. — **ምራድ፡** **መራድ፡** 1) incursio bellica, impetus. 2) turma irruentium.

መርዶኬምስ፡ Mardochai, p. 124.

መረገ፡ I, 1 tectorio obdixit, calce illeivit. — **መርግ፡** calx tectoria, tectorium.

መረግድ፡ smaragdus.

መርጡር፡ **መርጡል፡** μαρτύριον, testimonium.

ሙሴ፡ Moyses.

መሰለ፡ et **መሰለ፡** I, 1 subj. **ይምሰል፡** 1) similis fuit vel factus est (c. Acc.); consentaneus fuit, convenit (c. **ለ፡** p. 91 l. 6; c. Acc. p. 92 l. 23). 2) putatus, visus est (seq. Acc. praed., vel **ዘ፡** vel **ከመ፡**). — **መሰለ፡** I, 2 assimilavit 1) comparavit. 2) figuravit. 3) parabolam proposuit. — **አምሰለ፡** II, 1 1) similem fecit. 2) similem putavit i. e. habuit, putavit, existimavit (c. dupl. Acc. p. 15; seq. Subj. verbi p. 91 l. 16). — **አመሰለ፡** II, 2 id. (p. 15 aannot. 3). — **ተመሰለ፡** III, 1 et **ተመሰለ፡** III, 2 assimilatus est, a) similis factus est, aequiparavit (c. Acc., vel **ለ፡** vel **በ፡** vel **ከመ፡**). b) imitatus est. c) se transformavit, speciem alius induit (seq. **ከመ፡**, **በ፡**, **ለ፡**, **በአምሳለ፡**, Acc.). d) similis visus est (seq. Nom. praed. p. 66 l. 9). e) comparatus est (c. **ለ፡**, **በ፡**, **ምሰለ፡**, **ከመ፡**, Acc.). f) effigatus, repraesentatus est (imagine). — **ተማሰለ፡** III, 3 repr. — **አስተማሰለ፡** IV, 3 assimilavit, similem putavit, comparavit, ad similitudinem rei effinxit, imaginem rei repraesentavit (p. 50). — **ምሰል፡** pl. **ምሰል፡** **አምሳል፡** **ምሰላት፡** similitudo, proverbium, imago, effigies, simulacrum. — **አምሳል፡** (forma plur., significatu sing.) 1) similitudo, simile („homines istis peccatoribus similes“ p. 67 l. 4); **አምሳል፡** vel **በአምሳል፡** sub specie, instar, tamquam, quasi. 2) imago, typus, imitatio. 3) parabola, proverbium. —

ምስሉ: praep. (gr. § 166, 12. 167, 3) cum (**ዘረሰዮ: ምስሉክ**: „quem tibi adjuuxit“, p. 30 l. 6. 7; unā cum p. 67 l. 21; „filius cum patre“ = communicans patri, p. 27 l. 8). 2) erga, contra. 3) apud, ad, juxta; penes, inter. 4) ad, praeter. 5) non obstaute (bei, trotz). — **ምሳሌ**: pl. **ምሳሌያት**: et **ምሳሌያት**: similitudo, simile; parabola, proverbium; typus, exemplum. — **መምሳሌ**: et **መምሳሌ**: id quod alicui simile est. — **ተመሳሊ**: assimilatus, comparatus, comparabilis.

መስሐ: I, 1 epulatus est, prandit. — **አምስሐ**: II, 1 caus. — **ምሳሕ**: epulae laetae; cibus meridianus, praudium. — **መሲሕ**: unctus, Messias, Christus. — **መሲሐዊ**: Christianus.

ምስር: vid. **ምዝር**:

ማሰነ: qdrl. I 1) corruptus est, putruit, fracuit. 2) pessum ivit, interit, evanuit. 3) exstinctus; vastatus, desolatus est. 4) depravatus est. — **አማሰነ**: II 1) corruptit, depravavit, vitiauit. — 2) perdidit, delevit, vastavit, desolavit. — **ተማሰነ**: III, 1 pass. — **መሰነ**: corruptus, perditus. — **ማሳነ**: corruptibilis, fragilis. — **መስና**: corruptio, laesio, putrefactio, pravitas, perditio, perniciēs, exitium, vastatio.

መስከ: I, 1 et 2 tetendit arcum.

ምስኪን: panper, egenus, inops. — **ምስኪነት**: paupertas.

መሰወ: I, 1 subj. **ይምሰ**: liquavit, liquefecit, dissolvit, diluit. — **ተመሰወ**: III, 1 liquefactus, dilapsus, dissolutus est, diffuit, tabuit.

መስዕ: aquilo, septentrio, plaga septentrionalis.

መስዩ: I, 1 subj. **ይምሰይ**: et **ይምሰይ**: (p. 149) vesperavit (**መሰዩ**: vesperscente coelo). — **ምሰት**: pl. **ምሰታት**: vespera (**በምሰት: ጥቀ**: pervesper, p. 60).

ምስጢር: pl. **ምስጢራት**: mysterium, arcanum, secretum, sacramentum (elementum sacramenti p. 24. 26).

ምቁር: fructus (aceto) conditus (**ፎጅማቂጥ**), p. 59.

መቃርስ: Macarius; in vocativo **መቃሪ**: p. 32.

መቂሰ: I, intercudit, praecidit, deminuit. — **ተመቂሰ**: III, 2 sibi denegavit, denegatus est.

መቃቢ: Maccabaeus.

መቁሳል: pl. **መቆሳል**: et **መቆሳልት**: pecus pingue, altile, saginatum.

መበለ: I, 2 dominatus est, potestatem habuit.

መበለት: vid. sub **በለለ**:

መበሐት: vid. sub **በሐት**:

ምት: pl. **አምታት**: maritus, vir.

መትሀ: I, 1 specie fefellit. — **ምትሀት**: pl. **ምትሀታት**: phantasia, species imaginaria, spectrum, phantasma.

ምተላሚ: nomen viri Abyssini infidelis, p. 36 (an arabicum a **عالم**?).

መተረ: I, 1 subj. **ይምትር**: 1) desecuit, abscidit, amputavit, decollavit. 2) excedit. 3) dissecuit. 4) deposuit, removet munere. 5) intermisit, interrupit. 6) diremit, decrevit. —

ተመትረ፡ III, 1 pass. — **ምቱር፡** part. pass. — **ምትረት፡** n. act. — **ምታር፡** segmentum, fragmentum. — **መታረ፡** sector, secans (acutus).

መቱሳላ፡ Mathusala.

መትን፡ pl. አምትንት፡ nervus, chorda.

ማቴዎስ፡ Matthaeus.

ማኅ፡ est siglum p. 153 (pro **ማኅ በር፡?**).

መኑ፡ (gr. § 147, b. 198, e; Acc. **መነ፡** et **መኑ፡** p. 105 l. 3) 1) quis? 2) adjecto **ሂ፡** aliquis; c. neg.: nemo.

መና፡ manna.

ማኑሐ፡ Manue, pater Simsonis, p. 117.

መናረት፡ et **መራናት፡** candelabrum.

ምናሌ፡ Manasse.

ምንት፡ (gr. § 147, b. 198, e) 1) quid? (**ምንት፡ ብነ፡ ምስሌክ፡** quid nobis est tecum sc. negotii? p. 100; **ምንት፡ ዘ፡** quid est quod? p. 25 l. 8); **አምንት፡** በእንተ፡ **ምንት፡** **ምንት፡** cui rei, cur, quare, quid? 2) adjecto **ኒ፡** vel **ሂ፡** aliquid, quidquam, ullum; c. neg.: nihil.

መንተው፡ qdrl. I 1) geminus fuit. 2) geminos peperit. — **አመንተው፡** II geminavit. — **መንታ፡** pl. **መናትው፡** gemini, gemelli. — **ምንታዊ፡** geminatio; gemini (p. 138 str. 10).

መነነ፡ I, 2 repudiavit, rejecit, aspernatus est, sprevit. — **ተመነነ፡** III, 2 pass. — **ምኑን፡** reprobatus, rejiciendus, spretus, vilis, nequam. — **ምናኔ፡** 1) repudiatio. 2) nequitia.

ምናን፡ mina.

መንከስ፡ pl. **መንከሳት፡** monachus, monacha. — **መንከስ፡** qdrl. I vitam monasticam ingressus est vel egit. — **መንከሳይት፡** monacha. **ምንከስና፡** monachatus, vita monastica.

መንዝር፡ spurius.

ምንከጎ፡ vid. **መዝጎ፡**

መነየ፡ — **እምነ፡** et **እም፡** praep. (gr. § 164, 3. 167, 3) 1) ab, ex, de, procul a (de discessu, separatione, distantia, et negatione: „sedavit vel sedatum est aliquid ab aliquo = ei“, p. 21. 47; **ሕስው፡ እም በግዕ፡** „falsus procul ab ove, ovis falsa“ p. 103 l. 5; **እምበኩጎ፡ ሐተታ፡** „nec opus est multa cura“, „pro multa cura“ p. 140 str. 18; post verba tuendi et tegendi). 2) ex, ab (de egressu, origine, materia, auctore — „factum est a te“ p. 25 l. 25 —, causa efficiente et instrumentali — „laudaris laudibus“ p. 46 l. 18 —, causa remotiore:) ob, propter (p. 1. 22. 37. 77. 93. 103; de norma). 3) ex (de parte: **እምው እቱ፡ እስመ፡** p. 22 l. 19; 30 l. 13). 4) prae, quam (comparative). 5) inde a, ex, abhinc, post (de tempore). 6) aliis praepositionibus nec non conjunctionibus praefigitur. — **ምኔት፡** pl. **ምኔታት፡** monasterium, coenobium.

መነየ፡ — **ተመነየ፡** III, 2 exoptavit, iu votis habuit. — **ተምኔት፡** optatum, votum, desiderium.

መንዲል፡ 1) mantile. 2) stola.

መንደበ፡ vid. **ነደበ፡**

መንገዝ፡ pl. **መናገዝት፡** 1) ma-

china. 2) machinatio, mala ars. — ተ
መንገን፡ qdrl. III, 1 machinatus est.

መንጢጥ፡ turtur, palumbes.

መታፍ፡ Memphis.

ማለስ፡ pl. አምለስት፡ cutis, pel-
lis, corium.

ምእት፡ pl. አምአት፡ centum,
centuria.

መአከ፡ — ተምእከ፡ et ተመ
አከ፡ III, 2 minatus, comminatus
est. — ምኡከ፡ minax, trux. — ት
ምእከት፡ minae.

ማለዚ፡ quando?

ማለድ፡ pl. ማለዳት፡ 1) mensa.
2) coena p. 69 l. 1.

መከሐ፡ — ተመከሐ፡ III, 2
gloriatu est, se jactavit. — ምከሐ፡
et ትምከሐት፡ gloriatio, jactatio;
causa gloriationis. — መከሐ፡ glo-
riouse.

መከረ፡ I, 1 subj. ይምከር፡
1) exploravit, tentavit. 2) consilium
cepit, decrevit, sibi proposuit. 3) con-
sultavit, deliberavit. — አምከረ፡
II, 1 1) suavit, consilium dedit.
2) raro i. q. II, 2 (p. 9 annot.). —
አመከረ፡ II, 2 1) exploravit, exa-
minavit, experimento probavit, ten-
tavit. 2) tentare fecit (c. dupl. Acc.
p. 113 str. 23). — ተመከረ፡ III, 2
exploratus, tentatus, probatus est (c.
Acc. = in alqa re, p. 61). — ተማ
ከረ፡ III, 3 1) consultavit, delibera-
vit. 2) consilium iniiit, communi con-
silio decrevit. — ምከር፡ probatus,
tentatus. — ምከር፡ pl. ምከረት፡
1) consilium, consilia. 2) considera-
tio, prudentia. 3) sententia, senti-
endi ratio. 4) voluntas. — መከረ፡

1) suavor, consiliarius. 2) consultus,
gnarus. — መከረ፡ pl. መከረት፡
1) probatio, examinatio. 2) experimen-
tum. 3) tentatio, πειρασμός. — መ
ምከር፡ pl. መምከረን፡ et መማ
ከርት፡ consiliarius (መማከርት፡
etiam pro singulari usurpatur p. 44).

መከሊጥስ፡ Maximus.

መከስጊያናስ፡ Maximianus.

መከብዩ፡ Maccabaeus.

መከነ፡ I, 1 subj. ይምከን፡ 1) ste-
rilis fuit. 2) liberis orbatus est. —
መከነ፡ I, 2 et አምከነ፡ II, 1 orba-
vit. — ምከነት፡ sterilitas. — መ
ከን፡ sterilis, infecunda.

መከን፡ locus vid. sub ከን፡

መከነዩ፡ vid. sub ከነዩ፡

ጊከኤል፡ Michael.

ሞቀ፡ I, 1 caluit, incaluit, cale-
factus est. — አሞቀ፡ II, 1 calefecit,
fovit. — አስተማወቀ፡ IV, 3 fecit
ut calefieret. — ምወቀ፡ 1) calidus.
2) fervens. 3) fotus. — ሞቀ፡ ca-
lor. — ሙቀት፡ calor.

ሞቀሐ፡ vid. sub ወቀሐ፡

ሞተ፡ I, 1 subj. ይሙት፡ mor-
tuus est (etiam de rebus). — አሞተ፡
(et አሙተ፡) II, 1 1) mori juseit,
mortem attulit, interfecit. 2) eneca-
vit, mortificavit. — ምወት፡ et ም
ውት፡ pl. etiam ሙታን፡ mor-
tuus. — ሞት፡ 1) mors, (nex, sup-
plicium). 2) morbus letalis, pestis. —
ሙተት፡ mors, obitus. — ማውታ፡
1) morticinam, cadaver. 2) mortui;
አጓለ፡ ማውታ፡ orbis, -a, pupillus,
-a, orbi. — ሙዋቲ፡ mortalis.

ሞአ፡ I, 1 subj. ይማአ፡ vicit. —
አሞአ፡ (et አምአ፡) II, 1 1) victorem

reddidit, victoriam praebuit. 2) victum vel inferiorem reddidit alqm aliquo (c. Acc. et ለ፡ p. 44). — ተመውአ፡ III, 1 victus est (seq. አምዝንቱ፡ = victi abstiterunt hac re p. 28 l. 23). — ምወአ፡ victus, inferior. — መአት፡ 1) victoria. 2) devictio. — መዋአ፡ victor, vincens. — ተመዋአ፡ qui vincitur, victus. — ትምውአት፡ devictio.

ጥገሳ፡ vid. ወገሳ፡

ጥዋ፡ vid. ወልአ፡

መዓልት፡ vid. ወዐለ፡

ምዕር፡ pl. ምዕራት፡ 1) momentum, ictus temporis; ምዕረ፡ jam, modo, paulisper. 2) vicis; ምዕረ፡ semel; በምዕር፡ uno ictu, uno eodemque tempore.

መዓር፡ mel. — መዐርዒር፡ dulcis, mellitus. — አማዕረረ፡ qdrl. II 1) dulcem fecit. 2) dulcis fuit.

ማዕቀበ፡ vid. ዐቀበ፡

መዐት፡ vid. መዐዐ፡

ማዕተበ፡ vid. ዐተበ፡

ምዕኖ፡ coeum, lutum.

መዐው፡ — አማዐት፡ pl. አማዐቶት፡ viscera, intestina.

መዐዐ፡ — አምዐዐ፡ II, 1 ad iram concitavit, irritavit. — ተምዐዐ፡ vel ተምዐ፡ III, 1 iratus est. — መዐት፡ vel መዓት፡ ira.

ምዕዘ፡ I, 1 bene oluit. — አምዐዘ፡ II, 1 1) bonos odores diffudit. 2) suavis odoribus perfudit vel suffivit. — ተምዐዘ፡ III, 2 suavis odoribus perfusus est, bonos odores exhalavit. — ምዐዝ፡ odor, bene olens, suavis. — መዐዛት፡ odor bonus, suavis.

መዐደ፡ vel ምዐደ፡ I, 1 subj. ይምዐደ፡ admonuit, adhortatus est. — ተምዐደ፡ III, 1 refl. et pass. — መዓዲ፡ hortator, monitor. — ምዕዳን፡ pl. ምዕዳናት፡ adhortatio, admonitio.

መዝመ፡ est siglum (pro መዝመር፡) p. 153.

መዝመዘ፡ qdrl. I abstersit, detersit. — ተመዝመዘ፡ III, 1 pass.

ምዝር፡ et ምስር፡ potus ex frumento paratus, cerevisia. — መዛረ፡ pincerna.

መዝበረ፡ vid. ዘበረ፡

መዝጎ፡ — አስተማዝጎ፡ IV, 3 delicatius tractavit. — ምዙጎ፡ et ምንዙጎ፡ deliciis assuetus.

ሚዛን፡ libra, bilanx. — ተመዝን፡ III, 2 ponderatus est.

መዝን፡ vid. ዘን፡

ማይ፡ pl. ማያት፡ aqua.

ሚስ፡ pl. አምያስ፡ vinum facticium, mulsum, sicera. — መያሊ፡ caupo, tabernarius.

ሚን፡ — ተመየን፡ III, 2 1) solertia, prudentia usus est. 2) callide, astute egit, subdolos fuit. 3) dolo circumvenit. 4) falsavit, ad fraudem abusus est. — ሚን፡ fallacia, fraus. — ተመያኒ፡ callidus, subdolos, praestigiator. — ተምያን፡ subditiuum, spurium, falsum. — ትምያንት፡ astutia, versutia, calliditas, fraus. — መስተመያን፡ astutus, vafer, fraudulentus.

ሚዓ፡ ሚዓ፡ stacte.

ሚያዝያ፡ uomen mensis Abyssinorum octavi, qui VIII° Aprilis sec. Cal. Greg. incipit.

ሚጠ፡ I, 1 subj. **ይሚጥ፡** 1) vertit a) avertit. b) advertit, convertit. 2) revertit, reduxit, restituit, revocavit, reddidit (p. 41), remisit (p. 22 l. 10). 3) transformavit, mutavit, pervertit (p. 76). 4) irritum fecit. — **ተመይጠ፡** III, 1 1) se vertit, versus est, a) se avertit, b) se advertit, convertit, couversus est. 2) re-versus est, a) se retro vel circum vertit, b) rediit, c) recessit, d) resipuit. 3) transformatus, mutatus est. — **ሚጠት፡**, pl. **ሚጠታት፡** conversio, aversio, reversio, reditus, responsum, transformatio, mutatio (τροπή p. 75). — **መያጠ፡** 1) couverteus. 2) reductor. 3) inconstans. — **ምያጠ፡**, **መ-ምያጠ፡** conversio, mutatio, vicissitudo.

ምድር፡, pl. **አምዳር፡** et **ምድራት፡** 1) terra, a) orbis terrarum, b) continens, c) regio, d) terrae tractus, ager, e) humus, f) terrae elementum vel materia. 2) solum, fundus. — **ምድራዊ፡** terrenus, terrester.

ምዳቀ፡ dorcas, antilope.

መደብ፡ vid. **ደበበ፡**

ምድያም፡ Midiau.

መግሉ፡, pl. **አምግሉት፡** pus, pustula, vibex.

ምጥሕያ፡ vid. **ጥሕያ፡**

መገበ፡ I, 2 1) circumdedit, cinxit. 2) tuitus est, defendit. 3) procuravit, administravit, disposavit. — **አመገበ፡** II, 2 rebus gerendis praefecit, curam mandavit, administratorem constituit. — **ተመገበ፡** III, 2 pass. — **ምገብ፡** administratio, munus, procuratio. — **መገብ፡** 1) administra-

tor, dispensator, oecouomus. 2) praefectus cujusvis generis.

መጋቢት፡ uomen meusis Abyssiuorum septimi, qui IX° Martii sec. Cal. Greg. incipit.

መገዝአ፡ vid. **ገዝአ፡**

መጠቀ፡ I, 1 subj. **ይምጥቀ፡** iu altum tulit vel traxit. — **ተመጥቀ፡** III, 1 pass. — **ምጠቀ፡** elatus, sublimis. — **መምጠቀ፡** corium fundae.

ምጠቀ፡ dulcis. — **ምጥቀት፡** dulcedo.

መጥነ፡ I, 1 decuit, convenit. — **መጠነ፡** I, 2 1) mensus, demensus est. 2) emensus est mente. — **ተመጠነ፡** III, 2 mensuratus est. — **መጠን፡**, pl. **አምጠን፡** 1) dimensio, modus, mensura. 2) quantitas. 3) ratio, proportio, rhythmus. 4) dignitas (gradus honoris p. 90. 91), meritum, id quod convenit vel sufficit, sat est. — **መጠነ፡** (i. e. **መጠን፡** iu st. c.; gr. § 157) 1) circumscribeudis pronominibus quantitatis adhibetur: tautus quantus, quantum (p. 104 l. 4), quot, quantumvis; **መጠነዝ፡** tantus, tot (at p. 104 l. 22 **መጠነዝ፡** = tam); **ዘመጠነዝ፡** id. 2) in acc. et st. c. a) circiter, fere. b) per (de tempore, wāyrend, p. 31. 121). c) secundum, pro. d) **መጠነ፡ዘ፡** = quauto, p. 103 l. 12. — **አምጠን፡** 1) nouuunquam id. q. **መጠነ፡** 2) **አምጠን፡** et **በአምጠን፡** a) praep.: secundum, pro. b) conj.: quantum, quoad, quatenus, quamdiu, quoties, prout. — **ሚመጠን፡** 1) quantus? quantum? quot? 2) quantopere? quam! quamdiu? quoties? — **ም**

ጣኔ፡ 1) extensio, dimensio, modi.
2) ratiocinatio, analogia.

መጠው፡ I, 2 porrexit, prae-buit, tradidit, in manus dedit, reddidit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ). — **ተመጠው፡** III, 2 accepit; cepit, comprehendit; recepit, resumsit; suscepit, excepit. — **ምጥው፡** traditus. — **ተመጣዊ፡** is qui accipit vel accepit.

መጸለት፡ vid. ጸለለ፡

መጽለው፡ qdrl. I marcuit, flaccuit, languit. — **አመጽለው፡** II caus. — **ተመጽለው፡** III, 1 marcidus factus est; faciem corrugavit. — **ምጽለው፡** marcidus, flaccidus.

መጸረ፡ I, 1 et 2 maudit, masticavit.

መጽአ፡ I, 1 subj. ይምጽአ፡ venit; a) supervenit alicui (c. Acc. p. 117). b) ዘይመጽአ፡ venturus i. e. futurus. c) provenit. d) ad exitum venit, evenit. — **አምጽአ፡** II, 1 attulit, adduxit, tulit; pertulit, perduxit; obtulit; in medium protulit (c. Acc. rei p. 97 l. 23; c. በ፡ rei p. 81 l. 22); evenire jussit; provenire jussit. — **አስተግጽአ፡** IV, 3 attulit rem super vel praeter aliam. — **ምጽአት፡** adventus, eventus. — **ምምጸአ፡** locus unde provenit alqd, locus originis.

ምጽዋት፡ elemosyna; beneficentia, bonitas. — **መጽወተ፡** qdrl. I elemosynas dedit. — **ተመጽወተ፡** III, 1 elemosynas accepit.

መፀው፡ ver.

መጊቅ፡ acidus, acerbus.

ሠህለ፡ — **ተሣህለ፡** III, 3 clemens fuit, propitius se prae-buit, ignovit, condonavit (c. Acc. pra.). — **ሣህለ፡** clementia, lenitas, benignitas. — **ምሥሃል፡** propitiatorium. — **መስተሣህለ፡** 1) clemens, venia facilis. 2) placans, pians p. 55.

ሣህር፡ pl. አሥህርት፡ nova luna.

ሣህበበ፡ qdrl. I mucuit. — **ሥህበብ፡** mucidus.

ሠለስ፡ I, 2 tertiavit, triplicavit (triplicem fecit vel dixit sc. laudem p. 47. 49. 50). — **ተሠለስ፡** III, 2 tertius, triplex factus est, trinus fuit. — **ሥሉስ፡** triplex, tergeminus, trinus. — **ሠለስ፡** (fem.) tres. — **ሠለስቱ፡** (m.) tres. — **ሥላስ፡** 1) tres. 2) triens. 3) ሥላስ፡ et ሥላስ፡ ter. — **ሣለስ፡** tertius. — **ሣልሳዊ፡** ሣልሳዊ፡ tertius. — **ሠሉስ፡** 1) tres dies, tertius dies. 2) feria tertia. — **ሠላሳ፡** triginta. — **ሥላሴ፡** trias, trinitas. — **መሥልስት፡** 1) triplum, triplex ordo. 2) triental (mensurae genus). — **ተሥላስ፡** tabulatum tertium, contignatio superior. — **ትሥልስት፡** 1) triplum, triplex ordo. 2) trinitas. — **ተሥላሲ፡** trinus p. 149 str. 7 (ni ተሥላሲ፡ emendare malueris).

ሠለጠ፡ I, 2 potestatem habuit. — **አሥለጠ፡** II, 1 et አሥለጠ፡ II, 2 caus. — **ተሠለጠ፡** III, 1 et ተሠለጠ፡ III, 2 potestatem nactus est vel habuit, dominatus est. — **ሥሉጥ፡** potestate, auctoritate praeditus. — **ሥልጣን፡** pl. ሥልጣናት፡ potestas, facultas, auctoritas, potentia; ሥልጣናት፡ angeli cujusdam ordinis p. 90. — **አሠለጠነ፡** qdrl. II potestatem commisit alicui.

ወሐቀ፡ et **ሥሐቀ፡** I, 1 subj. **ዩ.ሥሐቅ፡** risit, a) c. Acc. vel **ሳዕለ፡** derisit, irrisit, b) jocus est. — **አሥሐቅ፡** II, 1 caus. — **ሣሐቅ፡** et **ወሐቅ፡** 1) risus. 2) irrisio. — **ጥሥሐቅ፡** theatrum ludicrum.

ሥሕጸ፡ I, 1 protervus fuit, ferociter contempsit, frivole locutus est (seq. **ሳዕለ፡** p. 91). — **ሥሐጸ፡** feror, insolens, frivolus. — **ሥሕጸት፡** pl. **ሥሕጸታት፡** ferocitas, protervitas, convicium protervum.

ወምረ፡ et **ወመረ፡** I, 1 subj. **ዩ.ሥመረ፡** 1) gratum habuit, probavit, delectatus est (c. **በ፡** vel Acc.). 2) voluit, dignatus est. 3) assensit, annuit, acquievit. — **አሥመረ፡** II, 1 placuit, gratus et acceptus est alicui (c. Acc.). — **ተወምረ፡** III, 1 et **ተሣመረ፡** III, 3 convenit, consensit (c. alqo de re). — **ሥመረ፡** 1) gratus, acceptus. 2) jucundus, pulcher. 3) libens, promptus. — **ሥምረት፡** benevolentia, beneplacitum, voluntas, arbitrium, assensus. — **መሥመረ፡** gratus, acceptus, placens.

መሥመር፡ linea, versus scripturae; enthygrammus.

ወምዕ፡ pl. **ወምዓት፡** 1) cora. 2) cereus, candela.

ሥሥዕ፡ I, 2 1) insatiabilis fuit. 2) nimis cupidus, avidus, avarus fuit. — **ሥሡዕ፡** insatiabilis, vorax, avidus. — **ሥሥዕት፡** insatiabilitas ventris; aviditas; intemperantia.

ወርሐ፡ I, 2 prosperum successum dedit, secundavit (c. Acc.). — **ተወርሐ፡** III, 2 prosperum successum habuit. — **ሥሩሐ፡** prosper, bene succedens, prospero successu usus.

ወርም፡ pl. **አሥራም፡** gurgres, abyssus. — **ተወርመ፡** III, 1 in abyssum submersus est.

ወረረ፡ I, 1 altus fuit. — **ሥር፡** **ወር፡** altitudo, longitudo.

ሣረረ፡ I, 3 fundavit. — **ተሣረረ፡** III, 3 pass. — **ሠሩር፡** **ሥሩር፡** fundatus, stabilitus. — **ሠራሬ፡** fundatio. — **ሣራራ፡** fundator, (anctor p. 46). — **መወረት፡** pl. **ወረታት፡** 1) fundamentum. 2) fundus (maris) p. 114. — **አመሥረት፡** qdrl. II fundavit. — **ተመሥረት፡** III, 1 pass.

ወረቀ፡ I, 1 subj. **ዩ.ሥርቅ፡** ortus, exortus est, illuxit (p. 49 l. 8 **መድኅኒት፡** Acc. appos. videtur, nec est quod stirpem I, 2 causativam statuas). — **አሥረቀ፡** II, 1 oriri jussit. — **ወርቅ፡** pl. **አሥራቅ፡** 1) ortus (sideris). 2) oriens (plaga). 3) luna nova, novilunium, calendae mensis (p. 99). — **ወረቅ፡** oriens (plaga). — **ሥርቀት፡** ortus, apparitio. — **ወረቃዊ፡** orientalis. — **ጥሥራቅ፡** pl. **ጥሥራቃት፡** oriens, regio orientalis.

ወረበ፡ I, 1 sorbuit, absorpsit, imbibit.

ሥሩኅ፡ splendens, magnificus. — **ወርኅ፡** **ሥራኂ፡** **ሠራኂ፡** splendor, magnificentia.

ሥርናይ፡ triticum; frumentum.

ሣራክ፡ rubrica, tabella, series tabellae.

ሥርወ፡ pl. **ሥረወ፡** **አሥራወ፡** **ሥርዋት፡** 1) nervus, musculus. 2) radix. — **ወረወ፡** I, 1 et 2 eradica vit, exstirpavit. — **ተወርወ፡**

III, 1 et ተወረወ III, 2 pass. — ሥራዊ፡ eradicatio, exstirpatio. — ወርዊ፡ pl. ወራዊት፡ trabs, tignum.

ወርዕ፡ I, 1 subj. ይሥራዕ፡ 1) disposuit, instruxit, ordinavit (exstruxit mensam). 2) statuit, constituit, instituit, composuit, sanxit, definivit, praeinivit, praecepit. 3) administravit, dispensavit. — ተወርዕ፡ III, 1 pass. — ሥራዕ፡ dispositus, ordinatus, institutus, constitutus. — ሥርዕት፡ pl. ሥርዕታት፡ 1) dispositio, ordinatio, ordo. 2) institutio et institutum a) praeceptum, mandatum, b) lex statutum, c) foedus, pactum, testamentum, d) regula, e) ritus, usus, mos, consuetudo, f) sacramentum, mysterium, g) ratio, modus, h) sors, conditio. 3) administratio, dispensatio. — ወራዒ፡ dispositor, institutor, legislator (divinae legis internuntius, Θεσπίστος p. 74). — ሥራዕ፡ pl. ሥራዓት፡ velum navis.

ወረዩ፡ — ሣሬት፡ aranea.

ወረዩ፡ I, 1 et 2 1) medicinam adhibuit, sanavit. 2) beneficiis infecit, incantavit. — ሥራይ፡ pl. ሥራያት፡ 1) ars medicina, medicamentum, pharmacum; ዐቃቤ፡ ሥራይ፡ medicus, medicamentarius. 2) beneficium, incantamentum; ዘሥራይ፡ veneficus, pharmacus. — መወርይ፡ መወራ፡ veneficus, incantator. — Vid. ወረዩ፡

ወርግ፡ pl. ኢሥራግ፡ rivulus, incile.

ወረጸ፡ et ወርጸ፡ I, 1 subj. ይሥርጸ፡ et ይሥረጸ፡ 1) pullulavit,

germinavit (c. Acc. rei p. 158). 2) processit (Spiritus S.). — አሥረጸ፡ II, 1 caus. — ወርጸ፡ germen, surculus, propago.

ወቅ፡ pl. ወቃት፡ et አሥቃቅ፡ saccus, cilicium. — ወቅወቅ፡ 1) opus reticulatum. 2) cancelli, clathri, clathri fenestras. — ሥቅዉቅ፡ reticulatus.

ዛቀዩ፡ I, 3 afflixit, vexavit, male habuit, cruciavit. — ተዛቀዩ፡ III, 3 pass. — ሥቃይ፡ pl. ሥቃያት፡ vexatio, cruciatus, tormentum. — መሥቂ፡ 1) stimulus. 2) pecten textorius.

ወብሐ፡ I, 1 pinguis, obesus, opimus fuit vel factus est. — አሥብሐ፡ II, 1 caus. — ሥብሐ፡ part. — ሥብሐ፡ pinguedo, adeps. — መሥብሐ፡ pl. መሣብሐት፡ id.

ወብሣብ፡ sporta.

ወበጠ፡ — አሥበጠ፡ II, 1 coena excepit alqm. — ሥበጥ፡ ሥባጥ፡ cibis coctus, ferculum, coena.

ወተረ፡ I, 1 subj. ይሥትር፡ laceravit, laniavit. — መሥተር፡ et መሥትር፡ scalprum, scutica ferrata.

ወጎተ፡ ሥጎተ፡ I, 1 relaxatus fuit, requievit, tolerabiliter se habuit. — ወጎተ፡ I, 2 requiescere sivit, relaxavit. — አወጎተ፡ II, 2 id. — ተሥጎተ፡ III, 2 pass. — ሥጎት፡ relaxatus, sublevatus. — ሣጎት፡ relaxatio, tranquillitas.

ወንቅ፡ I, 1 subj. ይሥንቅ፡ comineatum, viaticum paravit vel sumsit. — አሥንቅ፡ II, 1 comineatum instruxit, viaticum suppeditavit. — ሥንቅ፡ comineatus, viaticum. — መሥ

ንቅ፡, መሥንቅ፡, መሥንቅት፡, pl. መሣንቅ፡ et መሣንቅት፡ pera viatoria, saccus.

ሥንት፡ vid. ሄን፡

ሠን፡ — ሥን፡ 1) forma, venustas, pulchritudo. 2) bonitas, praestantia; a) bona (p. 106 l. 14). b) virtus (p. 80 l. 18; 111 str. 15; 149 str. 5).

ሠንዩ፡ I, 2 1) pulcher, speciosus fuit. 2) bonus, praestans, (melior, optimus) fuit. — አሠንዩ፡ II, 2 1) pulchrum reddidit, exornavit. 2) bonum reddidit, bene vel recte egit vel perfecit; beneficio affecit, benefecit. 3) meliorem fecit, emendavit, reconcinnavit. — ተሠንዩ፡ III, 2 ornatus est, se exornavit. — አስተሣንዩ፡ IV, 3 ornavit, bene paravit, reparavit. — ሠናይ፡ 1) pulcher, speciosus, jucundus, gratus. — 2) bonus, a) praestans, b) aptus, saluber, c) faustus, prosper, d) honestus, rectus, e) benignus, f) rectus, verus; ሠናይ፡ et ሠናይት፡ bonum, honestum, benefactum, bona; በሠናይ፡ bene; ሠናዩ፡ bene, recte. — ምሥናይ፡ locus optimus, pars optima. — መሠንይ፡ optimum (in quavis re).

ሥኔ፡ vel ስኔ፡ nomen mensis Abyssinorum decimi, qui VII° Junii sec. Cal. Greg. incipit.

ሥእበ፡ I, 1 seminis fluxu pollutus est. — ሥኡብ፡ pollutus, contaminatus. — ሥእበት፡ pollutio, contaminatio.

ሣእን፡, pl. አሥእን፡, አሥእን፡ (አሣእን፡ gr. § 47) solea, calceus. — አሥእን፡ II, 1 soleas subligavit ali-

cui (c. Acc.). — ተሥእን፡ III, 1 sibi soleas subligavit.

ሠወን፡ I, 2 spumavit. — አሠወን፡ II, 2 caus.

ሦከ፡, pl. አሥዋከ፡ 1) spina, spinae. 2) aculeus.

ሠውዐ፡ I, 1 sacrificavit. — ተሦዐ፡ III, 1 pass. — ሠዕ፡ fomes, linum, linamentum. — ሠዋዒ፡ sacrificulus, sacerdos. — መሥዋዕት፡, pl. መሥዋዕታት፡ et መሣውዕ፡ 1) sacrificium (መሥዋዕት፡መድኅኒት፡ ራጥጥጥ pro salute; መሥዋዕት፡ሰላም፡ ሪጥጥጥ pacificum). 2) altare. — ምሥዋዕ፡, pl. ምሥዋዕት፡ 1) altare. 2) sacrificium.

ሠወዩ፡ I, 1 maturuit frumentum. — ሠዊት፡ spica.

ሦጠ፡ I, 1 reduxit, restituit. — አሦጠ፡ II, 1 reduxit, reportavit. ተሠውጠ፡ III, 1 reversus est, rediit, revenit.

ሦጠጠ፡ — አንሦጠጠ፡ qdr. V 1) riguit, horruit, cohorruit. 2) fecit ut cohorresceret. — ነሦጣጥ፡ horror.

ሠዐለ፡ I, 1 subj. ይሥዐለ፡ 1) formavit, figuravit. 2) delineavit, adumbravit. 3) pinxit, effinxit. — አሥዐለ፡ II, 1 caus. — ተሥዐለ፡ III, 1 refl. — ሥዑል፡ part. pass. — ሥዐል፡, pl. ሥዐላት፡ imago, effigies, simulacrum, pictura. — ሠፃለ፡ plastes, pictor. — መሥዐል፡ id.

ሥዕረ፡ I, 1 herbescit. — ሣዕር፡, pl. አሥዕርት፡ herba, gramen. — ሥዑር፡ herbidus, graminosus. — ሥዕርት፡, pl. አሥዕርት፡ 1) pilus. 2) capillus, crines, coma.

ወዐዐ፡ — ተሥዕዐ፡ III, 1 dissipatus, discussus est

ወወጥ፡ I, 1 dissipavit, ventilavit. — **መሥኢ፡** vannus, ventilabrum.

ወዘጥ፡ I, 1 et 2 abstraxit, se suasve res seorsim tenuit.

ሂመ፡ I, 1 subj. ይሂም፡ posuit, imposuit, praeponuit, constituit (ordinavit clericum). — **ተሠይመ፡** III, 1 pass. — **ሥዩም፡** positus, repositus, constitutus, praepositus, praefectus. — **ሂመት፡** pl. ሂመታት፡ positio; impositio (manus), ordinatio (clerici); munus, officium, functio, administratio. — **መሥዩም፡** pl. መሣዩምት፡ 1) repositorium, corbis, canistrum. 2) constituti, praepositi. — **ምሥዩም፡** 1) munus. 2) horreum, corbis. — **ተሠይመት፡** qdrl. III, 1 auctoritatem sibi sumsit, se praeponendum censuit.

ሂረጥ፡ qdrl. I et ሠረጥ፡ tril. colore infecit, tinxit. — **ተሂረጥ፡** qdrl. III, 1 et **ተሠረጥ፡** III, 1 pass. — **ሂሩይ፡** infectus (colore). — **ሥርዩት፡** tinctura. — **ሂራይ፡** pl. ሂራያት፡ vestis pretiosissimi generis.

ሂበ፡ I, 1 canuit. — **ሂበት፡** pl. ሂበታት፡ canities, capillus canus.

ሂን፡ I, 1 minxit. — **ሥንት፡** urina.

ሂጠ፡ I, 1 subj. ይሂጥ፡ vendidit. — **አሠዩጠ፡** II, 2 et **አሣዩጠ፡** II, 3 venum dedit (c. dupl. Acc.). — **ተሠይጠ፡** III, 1 venditus est. — **ተሣዩጠ፡** III, 3 mercatus est, emit. — **ሥዩጥ፡** venditus. — **ሂጥ፡** 1) mercatura, emtio et venditio; merx. 2) pretium. — **ሠያጢ፡** pl. ሠዩጥ፡ venditor, mercator. — **ተሣያጢ፡** emtor. — **ምሥ**

ያጥ፡ pl. ምሥያጥት፡ 1) emporium, forum. 2) mercatus, nundinae.

ሠገረ፡ I, 1 et 2 1) gradus fecit, gressus est. 2) grassator, planus fuit. — **አሥገረ፡** II, 1 et **አሠገረ፡** II, 2 intercalavit. — **ምሥጋር፡** gressus, passus. — **ሠገር፡** intercalatio.

ሠገረ፡ — **አሥገረ፡** II, 1 et **አሠገረ፡** II, 2 laqueis, retibus, hamis cepit; illaqueavit, irretivit. — **ተሠገረ፡** III, 1 pass. — **ሠገራት፡** lictores, carcerum custodes. — **አሥጋሪ፡** laqueator, venator, piscator. — **መሠገር፡** piscator. — **መሥገርት፡** pl. መሣገር፡ laqueus, rete, plaga, sagena.

ሠገወ፡ ፡ ሥጋ፡ pl. ሥጋት፡ 1) caro. 2) corpus. 3) corpus mortui, cadaver. — **አሥገወ፡** II, 1 incarnavit. — **ተሠገወ፡** III, 1 incarnatus, corporatus est. — **ሥገወ፡** incarnatus. — **ሥጋዊ፡** carnalis, corporeus. — **ሥጋዊ፡** 1) incarnatio. 2) natura (Christi) corporea vel humana. — **ትሥጉት፡** incarnatio, corporatio.

ሠጠቀ፡ I, 1 subj. ይሥጥቅ፡ scidit, discidit, fidit, dirupit. — **ተሠጥቀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሥጠቅ፡** scissus, fissus. — **ሥጥቀት፡** scissio, fissura, rima.

ሠጠጥ፡ — **ተሠጥጥ፡** III, 1 1) a recta via aberravit, evagatus, effusus est (in libidinibus). 2) aberravit mente, consternatus est. — **ሥጥጥት፡** effrenatio, intemperantia.

ሠጠጠ፡ I, 1 subj. ይሥጥጥ፡ scidit, discidit, divellit, dirupit. — **ተሠጠ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሥ**

ጡጥ፡ scissus, ruptus, lacer. — **ሥጢት፡** scissio, diruptio, scissura, pars abscissa.

ሠጸረ፡ I, 2 (raro I, 1) fudit, diffidit. — **ተሠጸረ፡** III, 2 pass. — **ሥጸር፡** assula.

ሣጸን፡, pl. **ሣጸናት፡** scrinium, cista, arca, loculus.

ሮ፡ ῥῶ litera alphabeti Graeci XVII^a, p. 58.

ራሒል፡ Rachel.

ረሐለ፡ vid. **ረሐን፡**

ርሐስ፡ I, 1 maduit, humidus fuit. — **አርሐስ፡** II, 1 caus. — **ርሐስ፡** humidus, madidus.

ርሐቀ፡ I, 1 subj. **ይርሐቅ፡** 1) procul abfuit, remotus, longinquus fuit, distitit. 2) recessit, discessit, destitit, abstinuit. — **አርሐቀ፡** II, 1 procul amovit, removit. — **ተርሐቀ፡** III, 1 et **ተራሐቀ፡** III, 3 se removit, se sejunxit, discessit, (defecit, abhorruit, destitit). — **አስተርሐቀ፡** IV, 1 et **አስተራሐቀ፡** IV, 3 amovit alium ab alio, sejunxit a se invicem res. — **ርሐቅ፡** remotus, longinquus, distans; **አምርሐቅ፡** e longinquo, procul, eminus; **ርሐቀ፡** procul, longe. — **ርሐቅት፡** discessus, longinquitas, intervallum.

ርሐስ፡ I, 1 subj. **ይርሐስ፡** amplus, latus, spatiosus fuit vel factus est. — **አርሐስ፡** II, 1 amplum, latum fecit, dilatavit, late aperuit. — **ተርሐስ፡** III, 1 dilatatus, ampliatus est. — **ርሐስ፡** latus, amplus, spatiosus, late patens. — **ርሐስ፡**, f.

ረሐስ፡ id. — **ርሐስ፡** amplitudo, latitudo. — **ራሐስ፡** id. — **ርሐስት፡** dilatatio, amplitudo. — **መርሐስ፡**, pl. **መራሐስት፡** 1) locus amplus, planities. 2) platea, vicus, forum.

ረሐን፡ et **ረሐለ፡** I, 1 stravit, instravit jumentum.

ረሐየ፡ — **ርሐ፡** odor suavis; planta odorata.

ርሐ፡ vel **ረሐ፡** I, 1 copiosius sudavit.

ራማ፡ Rama, oppidum Palaestinae.

ሮሚ፡, etiam **ሮም፡** p. 26, Roma; **ሮማዊ፡** Romaeus, Graecus.

ረምሕ፡, pl. **አርማሕ፡** lancea, hasta.

ረመመ፡ — **አርመመ፡** II, 1 1) tacuit, contacuit, siluit. 2) quievit. 3) ad silentium redegit. — **ተረመ፡** III, 1 silentio praetermissus est. — **አስተረመመ፡** IV, 3 1) ad silentium redegit. 2) tranquillavit, sedavit. — **መርምም፡** tacitus, silens. — **አርማሚ፡** taciturnus.

ረመረ፡ — **መርመረ፡** pera.

ረምስ፡, pl. **አርማስ፡** ratia.

ራምሴ፡ Ramesses, urbs Aegypti.

ረምስስ፡ — **አረምስስ፡** qdrl. II palpavit, contrectando quaesivit.

ሮማን፡, pl. **ሮማናት፡** malus punica, malum punicum.

ረመየ፡ I, 1 icit, jaculando petiit. — **ተረምየ፡** III, 1 pass. — **ርምየት፡** et **ሮሚት፡** ictus, vulnus, plaga, ulcus.

ረመ፡ I, 1 torruit. — **አርመ፡** II, 1 adussit, extorruit.

ረሥአ፡ I, 1 senuit, aetate confectus est. — **አረሥአ፡** II, 1 caus. — **ርሥአ፡**, **ርሥአት፡**, **ርሥአን፡**, **ርሥአና፡** senectus, senium.

ረስሐ፡ I, 1 1) squaluit, sordidus, pollutus fuit. 2) reus fuit vel factus est. — **አረስሐ፡** II, 1 1) sordidum reddidit, inquinavit. 2) reum convict, condemnavit. — **አርሳሕሕሐ፡** quinq. II id. — **ርሱሕ፡** 1) squalidus, sordidus. 2) reus. — **ርስሐት፡**, pl. **ርስሐታት፡** 1) pollutio, sordes, macula. 2) culpa, crimen.

ርስት፡ vid. **ወረሰ፡**

ረስነ፡ I, 1 ferbuit, igne canduit, igne adustus est. — **አርሰነ፡** II, 1 igne candefecit, igne probavit, adusit. — **ርሱን፡** 1) ignitus, igne fervens. 2) igne probatus. 3) maturus. — **ረስን፡** et **ርስን፡** caudor, ardor, fervor, ustio; **ግዕተብዛርስን፡** signum inustum, stigma (አህርጥጥ) p. 58.

ረሰወ፡ — **አርሰወ፡** II, 1 appulit in portum. — **መርሶ፡** portus. — **መርስ፡** portus, tranquillum.

ረስዐ፡ I, 1 1) oblitus est (c. Acc.). 2) errorem commisit, deliquit. 3) impius, scelestus fuit. — **አርስዐ፡** II, 1 caus. — **ተረስዐ፡** III, 1 1) in oblivionem venit, memoriā excidit, latuit alqm. 2) in impietatem incidit. — **ራስዐ፡** 1) obliviosus. 2) impius. — **ረሲዐ፡** impius, injustus, scelestus. — **ርስዐት፡** 1) oblitio. 2) impietas. — **ርስዓን፡** et **ርስዓና፡** impietas.

ረስየ፡ I, 2 1) posuit, a) iniecit, indidit (p. 147 str. 3; p. 19 l. 8). b) apposuit, attulit (p. 75 l. 24),

adjunxit (p. 30). c) constituit, praeposuit. d) paravit. e) imputavit, attribuit (p. 79 l. 7). 2) fecit a) perpetravit, instituit (p. 157). b) alicui alqd = affecit alqm re, intulit alicui alqd (p. 34). c) c. dupl. Acc.: fecit, reddidit, convertit alqm in alqd. („sua ipsius facit = sibi ipsi adscribit quae corporis propria sunt“, p. 75 l. 16; „eos qui non credunt nobis credentibus fecerunt obnoxios“, p. 107 l. 5); etiam seq. Acc. et Subj. verbi vel **ከመ፡** et Subj. d) censuit, putavit, habuit, declaravit (c. dupl. Acc., p. 75. 87. 94.). e) simulavit (p. 24). f) c. Acc. et **ለ፡** dignum fecit alqm re („et magnam curam, ecclesiae impensam, memoria quoque dignam faciunt“ p. 72 l. 21. 22). — **አርሰየ፡** II, 1 appulit in portum. — **ተረስየ፡** et **ተረሰየ፡** III, 1 et 2 sibi induit, amictus est, se ornavit (c. Acc. rei), accinctus est, se paravit. — **አስተርሰየ፡** et **አስተረሰየ፡** IV, 1 et 2 amixit, instruxit, ornavit, paravit. — **ርሱይ፡** indutus, instructus, ornatus, paratus. — **ትርሲት፡** 1) factio seu adoptio (filii, p. 81.), nec non: adoptati (p. 52 l. 21). 2) amictus, habitus, paratus, ornatus. 3) quidquid pompae, magnificentiae est.

ረቀቀ፡ I, 1 subtilis, tenuis fuit. — **አርቀቀ፡** II, 1 caus. — **ረቂቅ፡**, f. **ረቃቅ፡** subtilis, tenuis. — **ርቀት፡** subtilitas, tenuitas. — **ረቅ፡** charta pergameni.

ረቀየ፡ I, 1 et 2 1) incantavit, fascinavit. 2) exorcizavit. 3) aqua lustrali purgavit. — **ተረቅየ፡** III, 1 pass. — **ረቃዩ፡** incantator. — **ርቅ**

የት፡ et **ርቂት፡** incantatio, exorcismus.

ረቀየ፡ — **መርቂ፡** 1) calor gravis. 2) regio torrida, aestuosa.

ርቢ፡ ሄጸ።።፫ Rabbi.

ረብሐ፡ I, 1 subj. **ይርባሕ፡** 1) lucratus est, lucrificavit. 2) lucrosus, utilis fuit. — **አርብሐ፡** II, 1 caus. —

ርባሕ፡ et **ረባሕ፡** lucrum; usura, quaestus; utilitas, commodum, emolumentum. — **ይርባሕ፡** vel **ያርብሕ፡** grigas, gigautea.

ርብቃ፡ Rebecca.

ረበበ፡ I, 1 pandit, expandit, exteudit. — **ተረበ፡** III, 1 pass. —

ርበት፡ expansio. — **መርበብት፡** rete majus, sagena, verriculum. — **ረባን፡** pl. **ረባናት፡** et **ረባናት፡** 1) senior Judaeorum. 2) magister, antistes. — **ረበዋት፡** (a **ረቦ፡**), pl. myriades.

ረብዐ፡ I, 2 quatuor confecit. —

ርቦ፡ quadratus; quadruplex. —

አርባ፡ f. quatuor. — **አርባ፡** f. m. quatuor. — **ርቦ፡** 1) quatuor;

2) **ርቦ፡** vel **ርቦ፡** quater. — **ረብዐ፡** quartus. — **ረብዐዊ፡** id. —

ረቦ፡ quatuor dies; quartus dies; feria quarta. — **አርባ፡** quadraginta. — **ርባ፡** tetras. — **መርባ፡** 1) quadrum, quatuor partes quadri. 2) quadrans. — **ትርባ፡** quadruplum, quadrum, quadrans.

ረትዐ፡ I, 1 subj. **ይርታዐ፡** 1) re-

ctus, directus, erectus fuit. 2) re-

stitutus, recte dispositus est. 3) ve-

rus fuit, recte dixit. 4) justus fuit;

justum, aequum, rectum fuit vel vi-

sum est. — **አርትዐ፡** II, 1 1) ere-

xit. 2) rectum fecit, direxit. 3) ju-

stum, probum, verum fecit; verum dixit, recte egit. — **አስተረትዐ፡**

IV, 3 1) in ordinem redegit, correxit, composuit, reformavit. 2) rectum vel verum probavit alqd. — **ርቶ፡**

1) erectus, rectus, plauns. 2) pro-

bus, sincerus, integer. 3) verus, fidus.

4) justus, aequus, congruens; impers.:

debet, convenit, par est (**ርቶ፡** **ይ**

ደሉ፡ ልጅዐን እና ልጅዐን dignum et

justum est, p. 46. 48. 49). 5) **ር**

ቶ፡ p. 92 et **ርትዐት፡** p. 71 =

id quod rectum, verum est. 6) **ር**

ቶ፡ recte, recta via, in rectum,

rite, beue, vere, jure. — **ረትዐ፡**

probus, siucerus, integer, verax. —

ርትዐ፡ rectitudo; probitas, integri-

tas; rectum, jus fasque; justitia, ae-

quitas; verum, veritas. — **ርትዐት፡**

rectitudo. — **መስተረትዐ፡** lictores,

speculatores.

ረጎርጎ፡ — **አረጎርጎ፡** qdrl. II

tenerum reddidit, mitigavit, lenivit. —

ተረጎርጎ፡ III, 1 teneriorem, lenio-

rem se praeibuit; amore molliore,

misericordia motus fuit. — **ርጎርጎ፡**

teneri amoris plenus; lenis, mitis. —

ርጎራጎ፡ teneritas, lenitas; amor

mollior, misericordia.

ርጎብ፡ I, 1 subj. **ይርጎብ፡** esu-

rivit. — **አርጎብ፡** II, 1 caus. —

ርጎብ፡ esuriens, famelicus, fame ene-

ctus. — **ረጎብ፡** et **ረጎብ፡** fames.

ረጎወ፡ — **አርጎወ፡** II, 1 pate-

fecit, aperuit, reseravit. — **ተርጎወ፡**

III, 1 refl. et pass. — **ርጎወ፡** aper-

tus, patens. — **መርጎ፡** pl. **መራ**

ጉት፡ clavis.

ረጎጸ፡ — **ረጎጸ፡** tener corpore,

delicatus.

ርእስ: pl. **አርእስት**: 1) caput. 2) c. pron. suff.: ipse. 3) summum, cacumen, fastigium; summus, caput, princeps. 4) summa. 5) pars anterior, principium, initium. 6) caput libri, pericope, titulus. — **ራእስ**: id. — **ርኡስ**: summus, princeps, praefectus. — **ትርእስ**: pl. **ትርእሳት**: 1) quidquid ad caput est. 2) cervical. — **መተርእስ**: cervical. — **ርእስ**: I, 1 caput, princeps fuit. — **አርእስ**: II, 1 caus. — **ተርእስ**: III, 1 capitis instar vel supremo loco constitutus est.

ርእየ: I, 1 impf. **የፈኢ**: subj. **የርእይ**: 1) vidit (**ርእየት**: visio, aspectus, p. 140 str. 18). 2) spectavit, intuitus est, adspexit. 3) habuit, censuit (für etwas ansehen). 4) visit. 5) intellexit, cognovit. 6) vidit = expertus est, interfuit. — **አርእየ**: II, 1 impf. **የፈኢ**: et **የርእየ**: videre fecit, a) monstravit, ostendit; b) significavit, exposuit, demonstravit; c) manifestum fecit, revelavit; d) notum fecit, certiore reddidit; e) cum voluptate videre fecit, c. **በ**: rei (p. 119 str. 47). f) experiri fecit (erleben lassen), affecit. — **ተርእየ**: III, 1 visus, conspectus est, conspiciendum se prae-buit, apparuit. — **ተራእየ**: III, 3 repr. — **አስተርእየ**: IV, 1 1) se conspiciendum prae-buit, comparuit, apparuit, manifestatus, revelatus est, visibilis, conspicuus fuit (**ዘያስተርእየ**: visibilis, p. 13. 104; c. neg.: invisibilis p. 46. 49, ubi fem. = neutr.); visus est (**ጻላጽፎኛ**); speciem prae-buit, similis fuit. 2) visibilem, notum, conspicuum, manifestum fecit, ostendit, revelavit. — **ራ**

እይ: videns, vates. — **ራእይ**: pl. **ራእያት**: 1) visio, visum; revelatio, revelatum. 2) visus, vultus, species, forma. — **ርእየት**: visus; adspectus, facies, species; visio, apparitio. — **ረእየ**: et **ረእይ**: spectator, vates. — **አርእየ**: species, visio (p. 19), imago, similitudo (**በአርእየ**: et **አርእየ**: ceu, tamquam, instar); forma; norma, exemplum, spectaculum, typus.

ርእም: marmor.

ረከሰ: I, 1 subj. **ይርከስ**: impurus, immundus fuit, contaminatus est. — **አርከሰ**: II, 1 contaminavit, inquinavit, polluit, profanavit, impurum censuit vel declaravit. — **አስተራከሰ**: IV, 3 sibi vel aliis impurum censuit, respuit. — **ርከሰ**: impurus, immundus, contaminatus, profanus. — **ርከሰ**: impuritas, res immunda, detestabilis, turpis.

ረከበ: I, 1 subj. **ይርከብ**: et **ይርከብ**: 1) adeptus, nactus, assecutus, potitus est (acquisivit, possedit, occupavit, assecutus est mente). 2) invenit, reperit, deprehendit, recuperavit, a) vidit, percepit, censuit, comperit; b) incidit alicui vel in alqm. c) contigit, accidit, obvenit alicui, invasit alqm; d) cecidit in alqm, ei convenit (**ረከበ**: p. 152 est siglum). — **አርከበ**: II, 1 caus. — **ተርከበ**: III, 1 pass. — **ተራከበ**: III, 3 sibi invicem occurrit, convenit, concurrit, congressus est (c. **ምለ**: vel c. Acc.; p. 58 l. 15 pro **ተራከበ**: e Graeco emendandum videtur **ተርከበ**); coivit, concubuit; accidit, contigit. — **አስተርከበ**: IV, 1 1) applicuit. 2) vacavit, operam dedit rei, versatus est in re (c. **ወስተ**: p. 87).

3) opportunitatem, otium habuit vel praebuit. — አስተራከብ፣ IV, 3 fecit ut sese invicem recuperarent, attingerent, convenirent. — ርኩብ፣ inventus; contiguus, connexus. — ርከብት፣ inventio. — ራካቤ፣ coitus, concubitus. — አርኩብት፣ cameli feminae. — ምርኩብ፣ 1) res acquisita, quæstus, victus, stipendium. 2) res inventa. — አስትርኩብ፣ vacans rei.

ርሐ፣ I, 1 flabello ventulum fecit. — መረዋሕት፣ 1) flabellum. 2) aspergillum.

ርስ፣ mas, masculus.

ርተ፣ I, 1 fricuit, defricuit.

ረወ፣ et ረወዮ፣ I, 1 subj. ይርወይ፣ potu satiatu est, largius bibit; irrigatus est. — አርወዮ፣ II, 1 potu satiavit, sitim explevit, inebriavit; irrigavit. — ተረወዮ፣ III, 1 et 2 potu satiatu est (c. Acc. rei); irrigatus est. — ርወይ፣ part. pass.

ርደ፣ I, 1 subj. ይሩድ፣ incur-savit, invasit; insectatus, persecutus est.

ርዳ፣ I, 1 subj. ይሩድ፣ cucurrit (ac-, in-, præter-, discurrit). — አርዳ፣ II, 1 ad cursum impulit, currentem incitavit. — ተራወዳ፣ III, 3 concurrit, undique accurrit; discursavit. — ርወዳ፣ currens, citatus. — ሩዳት፣ cursus, motus rapidus. — ረዋዳ፣ cursor; citus, velox, pernix. — ምርዋዳ፣ spatium cursus, curriculum.

ረዐመ፣ — አርዐመ፣ II, 1 tonuit. — ራዐም፣ fremitus. — ረዓም፣ tonitru; strepitus.

ረዐወ — አርዐት፣ jugum. — መርዓ፣ nuptiae, convivium nuptiale. —

መርዓ፣ nuptiator, sponsus, (gener). — መርዓት፣ pl. መራዕው፣ sponsa, sponsa nuptialis; nurus. — ተመርዐው፣ qdrl. III, 1 nuptiis sibi adjunxit (sponsam).

ርዐዮ፣ (ረዐዮ) I, 1 impf. ይርዓ፣ et ይራዓ፣ rubj. ይርዐይ፣ 1) pavit. — 2) pastus est. — ተርዐዮ፣ III, 1 pastus, depastus est, pastum ivit. — ተራዐዮ፣ III, 3 conjunctim vel alternatim pastus est. — መርዓት፣ pl. መራዕይ፣ et መርዓት፣ 1) grex. 2) pascuum. — ምርዓይ፣ 1) pascuum. 2) pastus, custodia pastoralis. — ረዐይት፣ gigantes.

ርዐደ፣ I, 1 subj. ይርዐድ፣ tremuit, contremuit. — አርዐደ፣ II, 1 tremefecit, tremulum fecit. — ርዐድ፣ tremebundus, tremulus. — ረዓድ፣ ረዐድ፣ tremor. — ርዐደት፣ id.

ራዛ፣ oryza.

ረዘመ፣ — መርዘም፣ titubatio, vertigo, tremor.

ራመ፣ — አርያም፣ pl. excelsa, sublimia, coelum excelsum (ማሕሌተአርያም፣ p. 35 et አርያም፣ ቀዳሚዜማ፣ sunt voces musicae technicae).

ረየ፣ I, 2 condocfecit, domuit. — ተረየ፣ III, 2 exercitus, condocfactus, institutus est. — ርየ፣ part. pass.

ረዳ፣ rosa.

ርደት፣ vid. sub ወረደ፣

ረድአ፣ I, 1 juvit, adjuvit, auxiliatus est (c. Acc.). — አርድአ፣ II, 1 1) adjuvare fecit vel jussit. 2) open tulit, adjumento fuit. — ተረድአ፣ III, 1 adjutus, auxilium nactus est. — ተራድአ፣ III, 3 1) mutuam sibi

opem tulit. 2) communi auxilio ad-
juvit (c. Acc.). — **ረድኦ፡** 1) auxi-
lium. 2) f. **ረድኦት፡**, pl. **አርዳኦ፡**
et **አርድኦት፡** adjntor, minister, dis-
cipulus. — **ረዳኦ፡** adjutor, auxi-
liator. — **ረድኦት፡** auxilium, adju-
mentum. — **መርድኦ፡** adjntor, so-
cius. — **መርድኦ፡** auxilium, instru-
mentum.

ረደዮ፡ — **ተረድዮ፡** III, 1 usuras
cepit, fenori dedit. — **ተራደዮ፡** III, 3
fenus cepit vel imposuit. — **ርዱ፡**
fenus, nsura.

ረገሐ፡ — **መርገሐ፡** saxum, la-
pis magnus. — **አመርገሐ፡** qdrl.
II saxa provolvit.

ረገሙ፡ I, 1 subj. **ይርገም፡** exse-
cratus est, diris devovit, maledixit. —
ተረገሙ፡ III, 1 refl. et pass. — **ተራ
ገሙ፡** III, 3 recipr. — **ርጉም፡** di-
ris devotus, maledictus. — **ርገሙት፡**
exsecratio. — **ረጋሚ፡** dirarum jacta-
tor, exsecrator. — **መርገም፡**, pl. **መር
ገማት፡** exsecratio, dirae, maledictum.

ርገብ፡, pl. **አርጋብ፡** columba.

ራግናት፡ pl. ratis, scapha.

ረገዐ፡ I, 1 concrevit, coagulatus,
spissatus, congelatus est. — **አርገዐ፡**
II, 1 caus. — **ርጉዕ፡** part.

ረገዝ፡ I, 1 subj. **ይርገዝ፡** trans-
fixit, confodit; occidit, jugulavit (ha-
sta, gladio). — **ተረገዝ፡** III, 1 refl.
et pass. — **ተራገዝ፡** III, 3 recipr. —
ርጉዝ፡ part. pass. — **ርገዝት፡** per-
fossio, ictus. — **ራግዛት፡** pl. postes
(januae). — **ምርጉዝ፡** baculus, sci-
pio. — **ተመርጉዝ፡** qdrl. III, 1 iu-
nixus est (baculo, et in genere).

ረገዐ፡ I, 1 pedem supposuit, pede
percutit, calcitravit. — **ተራገዐ፡**

III, 3 pedibus obnixas est. — **አስ
ተራገዐ፡** IV, 3 fecit ut palpitans
pedes jactaret. — **ትርጋዕ፡** quidquid
ad pedes est, locus ad pedes.

ረገፈ፡ — **ርጉፍ፡** 1) colore distin-
ctus, variegatus. 2) (pro **ርጉፍ፡**)
opus tessellatum.

ረጥበ፡ I, 1 humidus, succosus
fuit, viruit. — **አርጥበ፡** II, 1 caus. —
ርጥብ፡ 1) humidus, succosus, vi-
rens. 2) humidum, humor. — **ርጥ
በት፡** humiditas.

ርጢን፡ ረጥንጥን resina, gummi,
resina medicatrix, balsamum, medi-
camentum.

ረፈቀ፡ I, 1 subj. **ይርፍቅ፡** re-
clinavit, accubuit, discubuit (ad men-
sam). — **አርፈቀ፡** II, 1 caus. —
መርፈቅ፡ superliminare, limen. —
ምርፋቅ፡ 1) locus accubitus. 2) con-
vivium, compotatio.

ረፍኦ፡ I, 1 consuit, sarsit. — **ተ
ረፍኦ፡** III, 1 pass. — **ርፍኦት፡** su-
tura. — **ረፋኦ፡** sartor, reparator
(medicus). — **ርፍኦ፡** opus sarto-
rium. — **መርፍኦ፡**, pl. **መራፍኦት፡**
acus.

ረፈደ፡ — **አርፈደ፡** II, 1 largum
fecit, abunde, large praeiit (?),
p. 61.

ሰ፡ (gr. § 168, 5. 200, 2) part.
suff.: certe, vero, quidem, antem;
ወ—ሰ፡ autem, sed.

ሶ፡ (gr. § 162) part. suff.: quaeso, ፊኅ.

ሰለሙ፡ — **ተሳለሙ፡** III, 3 1) pa-
cem composuit. 2) consulavit. —
አስተሳለሙ፡ IV, 3 1) pacem com-

posuit, reconciliavit, pacavit. 2) con-
salutare fecit. — ሰላም፣ pax, salus,
salutatio (በሰላም፣ tempore pacis
p. 73 l. 10). — ሰላማዊ፣ pacificus,
concor, pacatus.

ሰላግ፣ Salāmā, primus Abyssini-
ae metropolita.

ሳሌም፣ et ሰሌም፣ Salem, urbs
Melchisedeci, et Σαλῆμ (p. 155;
Joh. 3, 23); p. 88 seq. nomina ሳ
ሌም፣ et ሰላም፣ a librariis pro-
miscue adhibita sunt.

ሰሎሞን፣ Salomo.

ስልሞናሶር፣ Salmanassar.

ስለቀ፣ — ተሳለቀ፣ III, 3 1) jo-
catus est, ludit. 2) illusit, irrisit,
ludibrio habuit. — ስላቅ፣ jocus, il-
lusio, irrisus, ludibrium. — መስተ
ሳልቅ፣ illusor, irrisor.

ስለበ፣ I, 1 subj. ይስልብ፣ 1)
exiit. 2) spoliavit. 3) rapuit, abri-
puit (meutem). — ተስለበ፣ III, 1
refl. et pass. — ስለበት፣ actus
exueudi.

ሲላውቅያ፣ Seleucia.

ስላት፣ gaudium et ludibrium ob
aliorum calamitates.

ሰሊፕት፣ cassia (aromatica).

ሰሊክ፣ ሰሊክ፣ cassia.

ሳሌዳ፣ ሰሌዳ፣ ሰሊዳ፣ tabula.

ስለጠ፣ I, 1 et 2 1) I, 1: inte-
ger, perfectus fuit. 2) I, 1 et 2:
a) integrum accepit vel reportavit.
b) persolvit, rependit. c) absolvit,
consummavit, perfecit. — አስለጠ፣
II, 1 1) complevit, absolvit, perfe-
cit. 2) peregit, efficax fuit, pro-
fuit. — ተሰለጠ፣ III, 1 et ተሰ
ለጠ፣ III, 2 1) completus, consum-

matus, finitus est. 2) efficax fuit,
profecit, peregit. — ስሉጥ፣ com-
pletus, absolutus, perfectus. — ስላ
ጤ፣ 1) profectus, perfectio. 2) offi-
cium alicui praestitum. 3) utilitas,
finis.

ስሐለ፣ I, 1 subj. ይስሐለ፣
acuit. — ተስሐለ፣ III, 1 pass. —
ስሐሉ፣ acutus. — አንሳሐለለ፣
qdrl. V extrivit, calcando detrivit.

ሳሕስሐ፣ — አንሳሕስሐ፣ qdrl. V
1) se movit, motus est. 2) movit,
commovit, concitavit. — ንስሕሳሕ፣
motus.

ስሐበ፣ I, 1 subj. ይስሐብ፣ 1)
traxit (sursum traxit, attraxit, ex-
de-, dis-, con-, protraxit, humi
traxit, captivum traxit, intendit, ad-
duxit). 2) induxit, pellexit. — ተ
ስሕበ፣ III, 1 pass. — መስሐብ፣
pala.

ስሕተ፣ I, 1 subj. ይስሕት፣
1) erravit, aberravit, errorem com-
misit. 2) in errorem inductus, se-
ductus, deceptus est. 3) peccavit,
deliquit, offendit. — አስሕተ፣ II, 1
errare fecit, seduxit, decepit, in pec-
catum induxit, scandalizavit. — ተ
ስሕተ፣ III, 1 erratum, delictum est
(c. Acc. pra. = ab aliquo). — ስሐ-
ት፣ errore captus, seductus. — ስ
ሕተት፣ pl. ስሕተታት፣ error, er-
rores, peccatum, delictum. — መስ
ሕት፣ impostor, seductor, fallax. —
አስሕትያ፣ uix, pruina, grando, ge-
lucidium.

ስሕክ፣ I, 1 asper, scaber, raucus
fuit vel factus est. — አስሕክ፣ II, 1
caus. — ስሐክ፣ asper, scaber. — ሳ
ሕክ፣ asperitas, scabrities.

ሰሐው፡ I, 1 subj. **ይሰሐው፡** expansus, dilatatus est. — **አሰሐው፡** II, 1 caus. — **ሰሐው፡** expansio, dissipatio.

ሰሐገ፡ — **ምሰሐግ፡** vel **መሰሐግ፡** 1) stragulum vile, storea. 2) luctus, cultus lugubris. 3) lamentum, carmen lugubre.

ሰሐጠ፡ et **ሰሐጠ፡** I, 1 subj. **ይሰሐጥ፡** laesit, violavit, nocuit, malum intulit.

ሰም፡ vid. **ሰመዩ፡**

ሴም፡ Sem.

ሳሚ፡ Semei.

ሰምረ፡ I, 1 subj. **ይሰመር፡** uber, fertilis fuit, frugibus abundavit, laete provenit. — **አሰመረ፡** II, 1 caus. — **ሰመር፡** uber, fertilis, frugibus abundans. — **ሰምር፡** et **ሰመር፡** proventus uberior.

ሰምር፡ (p. 124), plerumque **ሰማርያ፡** Samaria urbs.

ሰምሶን፡ et **ሳምሶን፡** Simson.

ሳሚሳጢ፡ Samosatenus.

ሰመን፡ — **ሰማኒ፡** f. octo. — **ሰማኒቱ፡** et **ሰማንቱ፡** m. octo. — **ሰምን፡** octo. — **ሳምን፡** octavus. — **ሳምናዊ፡** id. — **ሰሙን፡** octo dies, octavus dies, hebdomas, septimana. — **ሰማንያ፡** octoginta.

ሰሚን፡ 1) plaga australis, merides. 2) Semën, regio montana Abyssinae. 3) septentrio (vid. **ደቡብ፡**).

ሳሙኤል፡ Samuel.

ሰመከ፡ — **አሰመከ፡** II, 1 1) imposuit ut incumberet; inniti fecit, fulsit. 2) nixus, innixus est, se reclinauit, incubuit. 3) confusus est. — **ተሳመከ፡** III, 3 se invicem fulsit, con-

tinuit. — **መሰመከ፡** vel **መሰመከት፡** 1) fulcrum, fulcrum. 2) latus, eris. — **ምሰማከ፡** 1) administratum, fulcrum. 2) latus.

ሰምዐ፡ I, 1 subj. **ይሰማዕ፡** 1) audivit; a) auribus percepit, comperit, b) auscultavit, aures dedit, c) exaudivit, d) obedivit (**ኢሰሚዕ፡** inobedientia p. 101), e) admisit, assensit, f) audita intellexit. 2) testatus est. — **አሰምዐ፡** II, 1 1) fecit ut audiret vel audiretur, nuntiavit. 2) testatus, contestatus, obtestatus est. — **ተሰምዐ፡** III, 1 1) auditus est, ad aures pervenit. 2) percubuit, in vulgus emanavit. 3) nominis famam adeptus est. — **ሰሙዕ፡** auditus, fama clarus, famosus; **ሰሙዓት፡** res audita, rumor, fama. — **ሰምዕ፡** pl. **ሰምዓት፡** 1) res audita, rumor, nuntius. 2) testimonium, martyrism. 3) testis, testes, martyr, martyres. — **ሰማሂ፡** 1) pl. **ሰማዕያን፡** audiens, auditor, exauditor, obediens. 2) pl. **ሰማዕት፡** (quod et ipsum pro singulari accipitur), pl. pl. **ሰማዕታት፡** testis, testes, martyr, martyres. — **መሰማዕት፡** obedientia. — **ምሰማዕት፡** pl. **ምሰማዓት፡** 1) auditus, aurium sensus. 2) obedientia. 3) auditorium.

ሰምዖን፡ Simon, Simeon.

ሰመዩ፡ I, 1 subj. **ይሰሚ፡** nominavit, appellavit, nomine vocavit. — **አሰመዩ፡** II, 1 inclaruit, inclutus fuit. — **ተሰምዩ፡** III, 1 nominatus, appellatus est (c. Acc. vel Nom. praedic.); inclutus fuit. — **ሰም፡** pl. **አሰማት፡** nomen, fama, nomen celebre. — **ሰሙይ፡** nominatus, vocatus; inclutus.

ሰግዶ፡ pl. **ሰግዶች፡** coelum (Aegyptus **ሰግዶ፡ ከነት፡** „coeli instar claruit“, p. 104 p. 4). — **ሰግዶዎ፡** coelestis, coelicola.

ሰመዋ፡ lumbi.

ሰራ፡ Sara.

ሰርሐ፡ I, 1 subj. **ይሰራሕ፡** 1) laboravit, labore confectus, defatigatus est. 2) afflictus, molestia pressus est, miseria vel aerumnis laboravit. — **አሰርሐ፡** II, 1 fatigavit (etiam precibus), laborem vel molestiam exhibuit, negotium facessivit, afflictavit, ursit. — **ሰሩሕ፡** laborans, fatigatus, vexatus. — **ሰራሕ፡** pl. **ሰራሐት፡** labor, molestia, fatigatio, afflictio, sollicitudo.

ሰረረ፡ I, 1 subj. **ይሰርር፡** 1) in-, as-, pro-, exsilit. 2) volavit. — **አሰረረ፡** II, 1 caus. — **ሰሩር፡** volans, volaticus, fugax. — **ሰረት፡** volatus. — **ሰራሪ፡** volaticus, volatilis.

ሰረቀ፡ I, 1 subj. **ይሰርቅ፡** furatus est, surripuit; furto expilavit, furto subduxit. — **አሰረቀ፡** II, 1 caus. — **ተሰርቀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሰርቅ፡** ሰርቅ፡ furtum. — **ሰራቂ፡** pl. **ሰረቅት፡** fur; latro.

ሰረበ፡ — **አሰራብ፡** pl.: dejectus aquae, cataractae, imbres.

ሰራብዮን፡ Serapion.

ሰርከ፡ vespertinum, crepusculum.

ሰርዌ፡ pl. **ሰራዊት፡** 1) copiae militares, exercitus. 2) poet.: dux militum, satrapa (p. 123 str. 69).

ሰርዋጽ፡ assula, schidiae.

ሰረደ፡ I, 1 subj. **ይሰረይ፡** et **ይሰረ፡** remisit, ignovit, condonavit

(peccatum, delictum); expiavit. — **ተሰርደ፡** III, 1 pass. — **አስተሰረደ፡** IV, 1 veniam petiit (peccati), expiavit, deprecatus est. — **ሰርደት፡** remissio (peccati); expiatio. — **ሰራዬ፡** remissor, ignoscens. — **መስተሰርዶ፡** expiator, expiatorius. — **ፆስትሰራይ፡** locus expiationis.

ሰርዶ፡ Syria.

ሰረገላ፡ pl. **ሰረገላት፡** currus (cujusvis generis); rota, rotae.

ሰርገው፡ — **አሰርገው፡** qdrl. II ornavit, comisit, exornavit. — **ተሰርገው፡** III, 1 refl. et pass. — **ሰርገው፡** comitus, ornatus. — **ሰርጉ፡** pl. **ሰርጓት፡** ornatus, comitus, mundus muliebris, ornamentum. — **ሰርጋዊ፡** ornatio, ornatus.

ሰራፌን፡ et **ሰራፌል፡** Seraphim.

ሰሳ፡ ሰሱ፡ vid. ሰደሰ፡

ሰሰለ፡ I, 2 discessit, recessit, abstitit, remotus, sublatus est. — **አሰሰለ፡** II, 2 removit, amovit, sustulit. — **ተሰሰለ፡** III, 2 remotus est. — **ሰሳሌ፡** secessio, amotio, abolitio; ሰአሰሳሌ፡ sine intermissione.

ሰሳራ፡ Sisara (Jud. 4).

ሰስና፡ Susanna.

ሰሱዊር፡ ሰሱዊር፡ ሰሳዊር፡ nomen oppidi Aegypti.

ሰቀለ፡ I, 1 subj. **ይሰቅለ፡** 1) suspendit. 2) crucifixit. — **ተሰቅለ፡** III, 1 1) suspensus, crucifixus est. 2) pendit, pendulus fuit, adhaesit, affixus fuit. — **ሰቅለ፡** suspensus, crucifixus, pendulus, pendens ab alio = devinctus alicui. — **ሰቅለት፡** suspendium, crucifixio. — **ሰቅላ፡** pl. **ሰቃልው፡** tabernaculum, taberna. —

መስቀል: crux; patibulum p. 124;
ገብረ፡መስቀል: servus crucis, n. pr.
regis Aethiopici.

ሰቃል, **ስቃል**, **ስቃሉ**, **ስቃሉስ**: sictus.

ስቂረ: I, 1 subj. **ይስቅር**: perforavit, excavavit, perfodit. — **ተስቅረ**: III, 1 pass. — **ስቂር**: part. pass. — **ስቅረት**: foramen. — **መስቅር**: res excavata, navis Noae.

ስቂረረ — **አስቂረረ**: vel **አስቆረረ**: qdrl. II abhorruit, abominatus, detestatus est. — **ስቆራር**: abominatio, abominandum.

ስቅራጥ: Socrates.

ስቂቂ — **ተስቂቂ**: III, 1 appetiit bona aliena, intervertit.

ስቆቀው — **አስቆቀው**: quinq. II lamentatus est, plauxit, lessum fecit. — **ስቆቃው**: lamentatio, lessus, threnus. — **መስቆቃው**: lamentans, plangens.

ስቆየ: I, 1 subj. **ይስቂ**: rigavit, irrigavit. — **ተስቆየ**: III, 1 pass.

ሶበ(**ሶቤ**): 1) conj. a) (gr. § 204, 4): quum, ubi, postquam, quando, quoties, si quando (**እስከ**: **ሶበ**: usque dum; **ወእልዎ**: **ሶበ**: nec est quando = nec umquam, nec mox, p. 5 l. 16). b) (gr. § 205, 2): si = ነገ (seq. **እመ**: vel **እም**: in apodosis). c) o si, ntinam! (gr. § 199, e). 2) **ሶቤሃ**: (gr. § 166, 38) adv.: eo tempore, tunc, tum, illico.

ሰብላ: I, 1 spicas emisit. — **ሰብላ**: spica. — **ሰንቢል**: et **ሰንበልት**: spica aromatica.

ሰበልዮስ: Sabellina.

ሰብላ: I, 2 1) landavit, magni-

ficavit, celebravit (c. Acc.). 2) laudes dixit, hymnos celebravit (c. **ለ**: prs.). 3) glorificavit, clarificavit (ver. ffärem). — **ተሰብላ**: III, 2 1) laudatus, magnificatus est. 2) magnificum, laudabilem se praestitit, glorificatus est. 3) splendore circumfusus, clarificatus est. — **ስቡሕ**: 1) laudatus, celebratus. 2) gloriosus, magnificus. 3) splendidus, clarus. — **ስባሔ**: landatio, hymnus, glorificatio. — **ስብሐት**: et **ስብሐት**, pl. **ስብሐታት**: 1) landatio, cantatio laudis. 2) laus, laudes. 3) hymnus. 4) gloria, magnificentia, splendor.

ስበረ: I, 1 subj. **ይስበር**: 1) fregit, confregit, perfregit. 2) infregit, debilitavit. — **ስበረ**: I, 2 intens. — **ተስበረ**: III, 1 1) fractus, contractus est (**ተስበርኩ**: **በሐመር**: naufragium feci, p. 81). 2) profligatus, clade affectus est. — **ስቡር**: fractus, (etiam: is cujus membrum fractum est). — **ስበር**: fragmentum. — **ስበር**: id. — **ስበረት**: fractio, fractura.

ስብሳብ: vid. **ወሰበ**:

ሰበበ: I, 1 infusus est.

ሰበበ — **አስባብ**: excubiae, excubitores.

ሰበን: sabanum, sandarium, fascia capiti circumvolnta.

ሰብላ: homo, homines, genus humanum; seq. Gen. a) domestici, familiares, cognati (p. 43 l. 10); b) ciues, incolae; c) is qui pertinet ad alqd: **ሰብላ**: **በርባር**: praedones p. 22; — **ግጎበር**: conventuales p. 59; — **ነገር**: lingnosi p. 112; — **ዐይን**: speculator p. 116; — **ቤተ**: **ክርስቲያን**: Christiani p. 20. — **ሰ**

ብላዊ፡ humanus. — **ሰብላት፡** cognatio, cognati. — **ሰብላኛ፡** natura humana. — **ተሰብላ፡** III, 1 homo factus est. — **ትሰብላት፡** assumptio humanae naturae; natura humana, humanitas.

ሰበክ፡ I, 1 subj. **ይሰበክ፡** fudit, conflavit (metalla). — **ተሰበክ፡** III, 1 pass. — **ሰብከ፡** pl. **ሰብከዋት፡** opus e metallo fusum, fusile. — **መሰብከ፡** hydria. — **ምሰባክ፡** officina fusorum, catinus liquatorius.

ሰበክ፡ I, 1 subj. **ይሰበክ፡** proclamavit, praedicavit, annuntiavit (verbum Dei, evangelium; c. Acc., vel c. በ፡, p. 17. 34.). — **ተሰበክ፡** III, 1 pass. — **ሰብከት፡** praedicatio. — **ሰባኪ፡** pl. **ሰባክያን፡** praedicator.

ሰብዐ፡ I, 2 septem fecit. — **ሰብዐ፡**, f. septem. — **ሰብዐቱ፡** vel **ሰባዐቱ፡**, m. septem. — **ሰብዐ፡** 1) septem. 2) **ሰብዐ፡** vel **ሰብዐ፡** septies. — **ሰብዐ፡** septimus. — **ሰብዐዊ፡** id. — **ሰብዐ፡** 1) septem dies, septimus dies. 2) feria septima. 3) septimana. — **ሰብዓ፡** septuaginta. — **ሰብዒ፡**, pl. **ሰብዒያት፡** 1) numerus septenarius, septem(poët.). 2) hebdomas. — **ምሰብዒት፡** septuplum.

ሰብዐ፡ vel **ሰብዐት፡** incantatio. — **መሰብዒ፡** incantator.

ሰብድዓት፡ vipera.

ሴት፡ Seth.

ሰተረ፡ I, 1 occultavit, abscondit.

ሰተተ፡ — **አስተተ፡** II, 1 1) misum fecit, neglexit, (**አስትቶ፡** incaria, p. 131). 2) nihili fecit, con-

temsit. — **ተሰተ፡** III, 1 pass. — **መስትት፡** 1) negligens. 2) res contentui obnoxia.

ስትዐ፡ — **አስትዓ፡** munus, donum, tributum.

ስትየ፡ I, 1 subj. **ይስተይ፡**, imper. **ስተይ፡** et **ስቲ፡** hibet. — **አስተየ፡** II, 1 bibendum dedit, propinavit (c. Acc. et **ለ፡**, vel c. dupl. Acc.). — **ተሰትየ፡** III, 1 pass. — **ስት፡** papyrus (planta). — **ስቲ፡** potio, potus. — **ስታይ፡** potatio, potus, compotatio. — **ስታይ፡** et **ሰታይ፡** bibax, potor, potator. — **መስቲ፡** potio, potus. — **ምስታይ፡** locus bibendi.

ስተፈ፡ — **ተሳተፈ፡** III, 3 societatem inivit, commercium habuit, socius, particeps, consors fuit, communicavit (c. በ፡ vel Acc. rei; c. Acc. pers.; **ኢይሳተፈ፡ዝስም፡** „ei non commune vel par est hoc nomen“ p. 92). — **አስተሳተፈ፡** IV, 3 participem fecit, participavit (c. dupl. Acc.). — **ሱቱፍ፡** socius, consociatus, particeps, consors. — **ሱታፈ፡** 1) communio, societas. 2) socius, sodalis, collega, particeps, (ante pron. suff. **ሱታፍ፡** p. 16; **ሱታፈ፡ደማ፡** „consanguineus ejus“ p. 124).

ስጎን፡ I, 1 subj. **ይስጎን፡** caluit, calefactus est. — **ስጊን፡** incensum, thus. — **መስጎንት፡** culina.

ስን፡ vid. **ሰን፡**

ሲና፡ Sinai mons.

ሰንሐ፡ — **ሰንሐት፡** calvitiumincipitis.

ሰናም፡ vel **ሰናም፡** gibbus.

ሰንሰል፡, pl. **ሰናሰል፡** catena. —

አሰንሰለ፡ qdrl. II concatenavit. —
ተሰናሰለ፡ III, 3 concatenatus est. —
ስንሰሌ፡ concatenatio.

ሰንሰራቶ፡ vestis serica.

ሰንቀው፡ qdrl. I tibiis vel fidibus
cecinit, instrumentorum musicorum
concentum edidit. — **መሰንቆ፡** pl.
መሰናቁት፡ instrumentum musicum,
cithara. — **ሰንቃዊ፡** et **መሰንቃዊ፡**
musicus.

ሰንቢል፡ vid. ሰብለ፡

ሰንባላ፡ Sanaballat.

ሰንበት፡ pl. ሰናበት፡ et ሰንበ
ታት፡ 1) sabbatum. 2) dominica,
plerumque ሰንበተ፡ ክርስቲያን፡ 3)
septimana, hebdomas. — **አሰንበተ፡**
qdrl. II feriatu est, die sabbati vel
dominicæ.

ሰንቡእ፡ pulmo.

ስነ፡ — ስን፡ pl. ስነን፡ et አ
ሰናን፡ dens. — **ተሰነ፡** III, 2 et ተ
ሳነ፡ III, 3 litigavit, iudicio con-
tendit, altercatus est. — **ተሰናን፡**
litigium, lis, controversia.

ሰንአ፡ — ስንእ፡ et ስንእ፡ 1)
pax, concordia, consensus. 2) con-
cors, amicus, socius, pace junctus. —
ተሰናአው፡ qdrl. III, 3 1) pacem vel
concordiam junxit. 2) consensit, con-
cordavit. 3) convenit de re, pactus
est. — **አስተሰናአው፡** IV, 3 con-
cordes reddidit, fecit ut consenti-
rent. — **ሰንአው፡** pace junctus, con-
sociatus, consensuens. — **ሰንአዊ፡**
paciis studium, concordia.

ሰንአለ፡ — **ተሰንአለ፡** qdrl. III
1 et **ተሰናአለ፡** III, 3 veniam abe-
undi petiit vel nactus est, valedixit.

ሰናከረም፡ Sennacherib.

ስንክሳር፡ syuaxaria, acta Sancto-
ram.

ስንክፅር፡ lilium.

ስንዩ፡ — ሳኒት፡, plerumque cum
አ suff., ሳኒታ፡ postera (dies vel
nox). — ሰንዩ፡ 1) biduum, secun-
dus dies. 2) feria secunda.

ስንዳሌ፡ simila, similago.

ሲኖዶስ፡ pl. ሲኖዶሳት፡ 1) sy-
nodus, concilium. 2) canones vel
constitutiones conciliorum et patrum.

ሲኖዶን፡ Synnada, urbs Phry-
giæ.

ስንዱን፡ ስንዶን፡ sindon, lintei
tenuissimi species.

ሰንጉጉ፡ — ሰንጉጉ፡ solidus,
firmus (massivus).

ሰናፒ፡ sinapi.

ሰንፔር፡ sapphirus.

ሰአለ፡ I, 1 subj. ይሰአል፡ 1) pe-
tiit, rogavit (c. Acc. prs. et rei);
a) precibus oravit, precatu est (c.
ጎበ፡ pers.). b) intercessit (c. ለ፡
vel በእንተ፡). c) mendicavit. d) ve-
niam petiit (p. 61). 2) raro: inter-
rogavit. — **ተሰአለ፡** et **ተሰአለ፡**
III, 2 interrogavit (c. Acc. prs.; c.
በእንተ፡ rei; p. 58 l. 7 lectio cor-
rupta videtur). — **ስአለት፡** 1) ro-
gatio, petitio, petitum. 2) precatio,
oratio.

ሲአል፡ orcus, inferna.

ሳአል፡ Saul, rex Israelis.

ሳእር፡ et ስእር፡ uter (aquæ,
lactis).

ስእነ፡ I, 1 subj. ይሰእን፡ non
potuit, nequivit (c. Acc. vel Acc.
Iuf.), impotens, impar fuit. — **ተሰ**

እን፡ III, 1 fieri non potuit, impossibile fuit. — **ሰኩን፡** 1) impotens, debilis. 2) impossibilis. — **ሰእነት፡** impotentia.

ሰከለ፡ — **አስካል፡**, pl. **አስካላት፡** uva, uvae.

ሰከመ፡ I, 1 bajulavit, humeris portavit. — **አስከመ፡** II, 1 onus imposuit humeris alcjs (c. Acc. pra.). — **ተሰከመ፡** III, 1 1) in humeros suscepit. 2) se invicem sustinuit.

ሰከረ፡ I, 1 subj. **ይሰከር፡** et **ይሰከር፡** inebriatus est, ebrius fuit. — **አስከረ፡** II, 1 inebriavit. — **ሰኩር፡** ebrius, temulentus. — **ሰከር፡** 1) ebrietas, crapula. 2) vinolentia. 3) potus inebrians. — **ሰከረት፡** inebriatio, ebrietas. — **ሰከረ፡** ebriosus, vino deditus. — **ሶከር፡** saccharum.

ሰኩሰ፡ I, 2 cessavit, languit, defecit.

ሰከበ፡ et **ሰከበ፡** subj. **ይሰከብ፡** et **ይሰከብ፡** 1) cubuit, cubitum ivit, dormivit. 2) concubuit. — **አስከበ፡** II, 1 fecit ut cubaret vel jaceret, prostravit, posuit. — **ሰኩብ፡** cubans, jacens. — **ምሰከብ፡**, pl. **ምሰከባት፡** cubile, lectus, requietorium.

ሰኩት፡, **ሰኩት፡**, pl. **አስካት፡** platea, vicus.

ሰክተት፡ pedamentum, basis.

ሰክተዩ፡ — **ተሰክተዩ፡** III, 3 conjuravit, conspiravit.

ሰኩና፡, pl. **ሰኳንው፡** planta seu solum pedis, calx, ungula.

ሰክንድርያ፡ vid. **አለ፡ ሰክንድርያ፡**

ሰከው፡ — **መሰከት፡**, pl. **መሰከው፡** fenestra.

ሰከዐ፡ I, 1 filum in acum inseruit. — **ሰኩሶ፡** perforatus filo inserendo. — **ሰኳዕት፡** formicarum species.

ሰከዩ፡ I, 1 subj. **ይሰኪ፡** 1) confugit ad alqm. 2) questus est; reum fecit, accusavit, egit in alqm. — **ተሰከዩ፡** III, 1 pass. — **ሰካዩ፡** actor, accusator. — **ሰከዩት፡** actio, accusatio („simus in actione = admittamur ad actionem“, p. 49 l. 20). — **ምሰካይ፡** refugium, asylum.

ሰኩዩ፡ I, 1 et **ሳኩዩ፡** I, 3 erravit, oberravit, vagatus est.

ሺዋ፡ Schoa, provincia Abyssiniae.

ሶም፡ et **ሳውም፡** onyx, sardonys.

ሶመት፡ allium.

ሶር፡, pl. **አስዋር፡** 1) taurus. 2) p. 11 l. 15 **ሶር፡** nomen fictici-
cium, e syllaba **ጸር፡** vocis **ናቡከደነጾር፡** petitum, esse videtur.

ሰወረ፡ I, 2 1) occuluit, operuit; velavit. 2) texit, protexit. — **ተሰወረ፡** III, 2 1) se occuluit, opertus est, latuit. 2) se abscondidit, disparuit. 3) tectus est. — **ሰወር፡** occultus, tectus, absconditus, arcanus. — **መሰወር፡** protector. — **ምሰዋር፡** 1) locus occultus, locus tegens. 2) velum, tegumentum, praesidium. 3) operculum.

ሰዊርስ፡ Severus.

ሰዊርያኛስ፡ Severianus.

ሶሰው፡ — **አንሶሰው፡** V 1) gressus est, ambulavit, incessit, obambulavit. 2) adegit, impulit. — **ሰውሰው፡**, pl. **ሰዋሰው፡** 1) gradus scale, scala, scalae. 2) vocabularium. — **አንሶሰው፡** ambulatio, incessus. — **አን**

ሰሳ፡ quadrupedes, jumenta, pecus; quadrupes, bestia. — **እንስሳዊ፡** bestialis, animalis. — **ተኣንስሰ፡** qdrl. III, 1 obbrutuit, pecori assimilatus est.

ሰቀ፡ I, 1 subj. **ይሱቅ፡** fulsit, sustentavit. — **ተሳወቀ፡** III, 3 repr. — **ስዋቅ፡** ስዋቅ፡, pl. **አስዋቅ፡** fulcrum, adminiculum. — **መስወቅ፡** fulcimentum, columen.

ሰበ፡ — **መሶብ፡** 1) canistrum. 2) capsula, discus major.

ሴዎን፡ Sebou, rex Amorrhæorum.

ሰደ፡ I, 1 ignem fecit seu tulit (in acerra). — **መስወድ፡** acerra, battillus.

ሰጠ፡ I, 1 subj. **ይሱጥ፡** 1) fudit, ef-, pro-, in-, superfudit. 2) evacuavit, exinanivit. — **ተሰውጠ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስዉጥ፡** fusus, effusus, infusus. — **ሱጠት፡** effusio, exinanitio.

ሰውጥ፡ pl. **አስዋጥ፡** scutica, flagellum.

ሳዕ፡ hora, tempus. — **ሰዐት፡** vel **ሰዓት፡**, pl. **ሰዐታት፡** hora; pars temporis; tempus.

ሰዐለ፡ tussivit. — **ሰዓል፡** tussis.

ሰዐመ፡ I, 1 subj. **ይሰዐም፡** osculatus est. — **ተስዐመ፡** III, 1 pass. — **ተሳዐመ፡** III, 3 repr. — **ስዐመት፡** osculum.

ሰዐረ፡ I, 1 subj. **ይሰዐር፡** 1) rescidit, dirupit, violavit. 2) dissolvit, abolevit, abrogavit, irritum fecit. 3) abscidit, removit, cessare fecit; removit a munera. 4) dimisit (concionem). 5) excidit, delevit. 6) **ስዐረ፡** abruptus, abolitus, irritus factus est. — **ተስዐረ፡** III, 1 pass. — ስ

ዐረት፡ 1) ruptio, violatio. 2) abrogatio. 3) remotio, expulsio (a munere).

ሳዕስዐ፡ — **እንሳዕስዐ፡** V ebullire fecit.

ሰዐት፡ vid. **ሳዕ፡**

ሰዐዘዘ፡ — **አስዐዘዘ፡** quingl. II 1) torpore, stupore, spasmo affect. 2) rigidum, refractarium fecit. 3) torpuit, spasmo affectus est. — **ሰዐዛዝ፡** torpedo, spasmus.

ስዘረ፡ spithama mensus est. —

ስዛር፡ spithama.

ስይል፡ 1) malum magnum. 2) vae!

ስይል፡ fetus, embryo.

ሲሐ፡ — **ስየሐ፡** I, 2 tabescere fecit. — **ሲሕ፡** tabes, phthisis. — **ስያሕ፡** crater, pelvis, patera.

ሲሰየ፡ qdrl. I aluit, nutrit, cibum vel victum praebeat (c. dupl. Acc.). — **ተሲሰየ፡** III, 1 alitus, nutritus est, cibum sumsit, vixit re (c. Acc. cibi). — **ሲሳይ፡** alimenta, cibus, victus. — **ሲሲት፡** alimentum, cibus. — **መሴስይ፡** altor, nutritor.

ስይእ፡ facius malum vel turpe, flagitium.

ስይጣን፡ pl. **ስይጣናት፡** sata-nas, diabolus, daemon, adversarius. — **ስይጣናዊ፡** diabolicus.

ስይፍ፡ pl. **አስያፍ፡** et **አስይፍት፡** gladius, ensis. — **ስየፈ፡** I, 1 et 2 gladio percussit, concidit.

ሲድራኩስ፡ Sidracus, n. viri.

ሰደሰ፡ — **ሰሱ፡** f. sex. — **ስድስቱ፡** m. sex. — **ስድስ፡** sex; **ስድሰ፡** sexies. — **ሳድስ፡** sextus. — **ሳድሳዊ፡** id. — **ሰዱስ፡** sex dies, sextus dies. — **ሰሳ፡** sexaginta.

ሰደቀ፡ I, 1 stipavit, conservavit. — **ተሰደቀ፡** III, 1 pass.

ሰዱቃዊ፡ Sadduceus.

ሴዴቅያስ፡ Sedecias, rex Isr.

ሰደደ፡ I, 1 subj. **ይስድድ፡** 1) propulit, expulit, protrusit, exturbavit, in exilium misit, abegit, dispulit. 2) persecutus, insectatus est. — **ተሰደ፡** III, 1 pass. — **ሰዱድ፡** part. pass. — **ሰደት፡** pl. **ሰደታት፡** expulsio, exilium, persecutio. — **ሰዳዲ፡** expulsor, abigens, persecutor.

ሰገላ፡ — **አሰገላ፡** II, 1 divinitus, ominatus, auguratus, hariolatus est. — **አስተሰገላ፡** IV, 1 1) id. 2) divinatores consuluit. — **ሰገላ፡** divinatio, hariolatio. — **መሰገላ፡** pl. **መሰገላን፡** divinator, hariolus, magus.

ሰግላ፡ pl. **ሰጋላው፡** sycaminus, sycomorus.

ሰግላጥ፡ 1) vestis pretiosae genus. 2) floris odoriferi genus.

ሰገመ፡ — **ሰጉም፡** mutus. — **ሰገመት፡** status muti.

ሰገም፡ et **ሰገም፡** hordeum.

ሰጉርድ፡ porrum.

ሰገኖ፡ struthiocamelus.

ሰገድ፡ amygdala arbor.

ሰገደ፡ I, 1 subj. **ይሰገድ፡** se prostravit, adoravit, submitte vel precibus veneratus est (seq. ለ፡ prs.). — **አሰገደ፡** II, 1 caus. — **ተሰገደ፡** III, 1 adoratus est. — **ሰጉድ፡** prostratus, in genua provolutus. — **ሰገደት፡** ritus adorandi solemniss. — **ሰጋዲ፡** adorator. — **ምስጋድ፡** locus adorationis, templum, delubrum.

ሰጥሐ፡ I, 1 1) pandit, expandit.

2) spectaculo exposuit. — **ተሰጥሐ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስጥሐ፡** expansus (siccando), expositus (spectaculo), patens.

ሰጠመ፡ — **አሰጠመ፡** II, 1 1) demersit, submersit. 2) aquā obruit. — **ተሰጥመ፡** III, 1 pass. — **ስጥም፡** part. pass. — **ሰጥመት፡** submersio. — **መሰጥም፡** submergens, obrueus.

ሰጠው፡ — **ተሰጥው፡** III, 1 1) excepit, suscepit, accepit, admisit. 2) respondit; obtemperavit, exaudiit. 3) acceptus est. — **ተሰጥዊ፡** responsor, respondens.

ሰፈላያ፡ malleus.

ሰፍሐ፡ I, 1 subj. **ይስፋሕ፡** 1) se extendit, expandit. 2) ex-, dis-, protendit, expandit, ad largiendum = aperuit, p. 44. 3) dilatavit. — **ተሰፍሐ፡** III, 1 pass. (p. 152 **ተሰፍሐ፡** siglum est). — **ስፋሕ፡** 1) extensus, expansus. 2) latus, amplius, patens. 3) simplex, integer, sincerus. 4) liberalia. — **ስፍሕ፡** 1) extensio, latitudo, tractus. 2) res expansa. 3) simplicitas. 4) stameu (telae). — **ስፍሐት፡** 1) extensio. 2) amplitudo, capacitas. — **መስፍሕ፡** malleus, incus.

ሰፈረ፡ I, 1 mensus, dimensus est. — **ተሰፍረ፡** III, 1 pass. — **ተሰፈረ፡** III, 3 commensus est, metiendo distribuit. — **ስፋር፡** mensurā definitus. — **መስፈርት፡** pl. **መስፍር፡** mensura, (modius, satum).

ሰፈረ፡ — **አሰፈር፡** icterus. — **ሰፈርኩል፡** vel **ሰፈርጎል፡** malum cydonium.

ሰፈነ፡ I, 1 subj. **ይስፍን፡** 1) in-

valuit, praevaluit, superior evasit.
 2) dominatus, moderatus est, principatum tenuit (c. ሳዕለ፣ ጸብ፣ ለ፣ Acc.). — ሰፍን፣ (quantitas) 1) aliquot. 2) interrog.: quantus, quot? ሰፍን፣ quoties? — እስፍንቱ፣ 1) quot? 2) እስፍንተ፣ quamdiu, quantum? — ሰፋኒ፣ moderator, praefectus; praecipuus. — መስፍን፣ pl. መሳፍንት፣ 1) princeps, praefectus, moderator, dux, hegumenos; መስፍን፣ 2) judex (Isaëlitarum). — ምስፍና፣ 1) principatus, ducatus, praefectura. 2) iudicatus (Isaëlitarum).

ሰፍንግ፣ ሰፍንግ፣ spongia.

ሰፈወ፣ — አሰፈወ፣ II, 2 spem fecit, promisit, pollicitus est (c. Acc. pra. et rei). — ተሰፈወ፣ III, 2 expectavit, speravit, confisus est (c. Acc., ሳዕለ፣ በ፣). — አስተሰፈወ፣ IV, 2 sperare fecit, spe lactavit. — ተስፋ፣ pl. ተስፋት፣ 1) spes, expectatio. 2) promissio, promissum.

ሰፈየ፣ I, 1 subj. ይስፈ፣ suit, consuit, sarsit. — ተሰፍየ፣ III, 1 pass. — ሰፋይ፣ part. pass. — ሰፍየት፣ sutura. — ሰፋይ፣ et ሰፋይ፣ sentor, sartor. — መስፈ፣ subula.

ሰፈጠ፣ — አሰፈጠ፣ II, 1 pellexit, seduxit, suadendo movit, decepit. — ተሰፍጠ፣ III, 1 pass. — ሰፍጠት፣ seductio. — ሰፋጢ፣ seductorius, deceptor.

ሰፈፈ፣ I, 1 subj. ይሰፍፍ፣ se extendit, increvit, percubuit, abundavit.

ቃ፣ p. 158 siglum est.

ቃህም፣ formicarum species.

ቃል፣ vid. ቆለ፣

ቂላ፣ pl. ቂላት፣ vallis, locus depressus, profundum.

ቀለለ፣ I, 1 levis fuit, exiguus, facilis, tolerabilis, celer fuit. — አቀለለ፣ II, 1 1) levavit, onus minuit, de onere remisit. 2) celerem, pernitem reddidit. 3) vilipendit. — አቀለለ፣ II, 2 levem existimavit, levavit. — አስተቃለለ፣ IV, 3 1) levavit. 2) nimis levem existimavit, vilipendit, contempsit. — ቀሊል፣ f. ቀሊል፣ levis, exiguus, facilis, celer. — መቅለሊ፣ qui levem, facilem reddit.

ቂልሕ፣ calyx, folliculus florum.

ቀለም፣ pl. አቅላም፣ 1) calamus scriptorius. 2) calamarium. — ቅልመት፣ macula.

ቀለምጽጽ፣ et ቀለምጸጽ፣ scintilla, scintillae.

ቀለሰ፣ — ተቃለሰ፣ III, 3 colluctatus est.

ቀልቀለ፣ — አንቀልቀለ፣ qdrl. V 1) commotus, concussus, labefactatus est, vacillavit. 2) commovit, concussit, labefactavit. — ነቀልቃል፣ commotio, concussio, agitatio.

ቂልቂል፣ qdrl. I vibravit, vibratus est. — ተቂልቂል፣ III, 1 1) devolutus est, declivis fuit. 2) ad occasum vertit (sol). — ቀልቀል፣ locus declivis, praecipitium. — ቀልቀሊተ፣ deorsum.

ቀለበ፣ I, 1 versavit horsum prorsum, sursum ac deorsum.

ቀለወ፣ I, 1 torruit, frixit. — ተቀለወ፣ et ተቂለወ፣ III, 1 et 2 1) pass. 2) stigmatus est.

ቀለል፡ I, 1 subj. ይቀለል፡ re-
velavit, retextit, detraxit, exuit. —
ተቀለል፡ III, 1 pass. — **ቀላላ፡**
revelans, retegens, detrahens.

ቀለል፡ — መቅለል፡ funda.

ቀላላ፡, pl. ቀላላያት፡ famu-
lus, domesticus. — **ቀላላት፡** fa-
mula.

ቂለዘ፡ abscidit. — **መቀለዝ፡**
securis bellica.

ቀለዝም፡ Qulzum, Κλύσμα, ca-
stellum ad mare rubrum situm.

ቀለዩ፡ I, 1 torruit vel ussit i. e.
papugit, condenuavit (conscientia).

ቀለዩ፡ I, 1 profundus fuit. — **አ
ቅሌለዩ፡** quinq. II exploravit pro-
fundum, scrutatus est. — **ቀላይ፡**, pl.
ቀላያት፡ et **ቀለያት፡** profundum,
abyssus, vorago.

ቀለዩ፡ — መቅለዩ፡, **መቅለ
ዩ፡** labrum, pelvis. — **ቀለዩድ፡**
(arcus); **ቀለዩድዐይን፡** supercilium.

ቀለጸ፡ I, 1 et **ቀለጸጸ፡** qdrl. I
hiante ore exceperit, avide dentibus
arripuit.

ቂለ፡ — ቀላፍ፡, pl. **ቀላ
ፋት፡** pessulus, sera. — **ቀላፈት፡**,
pl. **ቀላፈታት፡** praeputium. — **ቂ
ላፍ፡** et **ቂላፈ፡** praeputiatus, incir-
cumcised.

ቃሕቀሐ፡ qdrl. I sonitum, stre-
pitum edidit, murmuravit.

ቀሐው፡ I, 1 contendit, nisus, ae-
mulatus est. — **ተቃሐው፡** III, 3
1) aemulatus, zelo prosecutus est, con-
tendit. 2) invidit. 3) contentiosus
fuit, rixatus est. — **ቃሕው፡** cer-
tatio, certandi libido, invidia, zelo-
typia.

ቃማ፡ torques, monile.

ቀማል፡ pediculus. — **ቀመለ፡**
I, 1 expediculavit.

ቀምሐ፡ I, 1 pabulum carpsit,
pastus est. — **አቅምሐ፡** II, 1 pa-
bulum praeibit, pavit. — **ቀምሐ፡**,
pl. **አቅማሐ፡** et **አቅማሕት፡** pro-
ventus, fruges, fructus, poma, olera,
legumina. — **ምቅማሐ፡** pastus;
praesepe.

ቀመረ፡ I, 1 1) concameravit,
fornicavit. 2) orbiculavit. — **ቀመ
ር፡**, pl. **አቅማር፡** 1) camera, for-
nix. 2) orbis, circulus, cyclus. 3) luna
(قمر).

ቆምስ፡ hegumenos, iudex ecclē-
siae.

ቀምጠራ፡, pl. **ቀምጠራት፡** 1)
arca, capsula, loculus, fiscus. 2) fibula.

ቀምጥዐ፡ — አቀምጥዐ፡ qdrl. II
occavit, complanavit.

ቀሚጽ፡ et **ቀሚስ፡**, pl. **ቀማ
ይጽ፡** tunica, interula, camisia (cle-
ricorum).

ቀሠመ፡ I, 1 subj. ይቅሠም፡
collegit, decerpit, vindemiavit, ra-
cematus est. — **ተቀሠመ፡** III, 1
pass. — **ቀሠም፡** decerptio, a) vin-
demia, messis pomorum. b) pl. **አቅ
ሣም፡** res decerptae: **አቅሣመ፡ዐ
ጸድ፡** λαπτολῆχνα, p. 59. — **ቀ
ሣም፡** et **ቀሣሚ፡** collector fructuum,
vindemiator.

ቅሣር፡ squama, squamae.

ቀሥት፡ vid. ወቀሥ፡

ቀሠት፡, pl. **ቀሠታት፡**, **ቀሣው
ይ፡**, **ቀሣውት፡** hydria, urceus, urna.

ቀሠጠ፡ I, 1 subj. ይቅሠጥ፡
subduxit, surripuit, intervertit.

ቀሠፈ: I, 1 subj. **ይቅሥፍ**: 1) virga, flagello percussit, castigavit, verberavit. 2) plagam inflixit, punivit, castigavit (Deus). — **ተቀሥፈ**: III, 1 pass. — **ቅሠፍ**: part. pass. — **ቅሥፈት**: verberatio, flagellatio, verbera, plaga. — **መቅሠፍት**: pl. **መቅሠፍታት**: 1) flagellum, scutica, virgae. 2) verber, plaga. 3) castigatio divina, poena a Deo inflictā, calamitas.

ቀሥፍ: quidquid foris est. — **ቅሥፈ**: foris, in latrina. — **ቀሠፋይ**: exterior, qui foris est.

ቀሬ: Core (Num. 16).

ቂርሎስ: Cyrillus.

ቀርሐ: I, 2 calvum fecit tendendo.

ቀረመ: — **ተቀረመ**: III, 2 spicas legit, racematus est. — **ቀረም**: spicae, racemi, fructus in agris relictī. — **ተቀራም**: spicilegium, racematio.

ቂረረ: et **ቂረ**: I, 1 frigidus fuit vel factus est; deferbuit. — **አቀረረ**: II, 1 1) frigefecit, refrigeravit. 2) frigore affect. 3) defervescere fecit, lenivit. — **ቀር**: frigus. — **ቂረር**: f. **ቂራር**: frigidus, frigore nocatus. — **ቀረት**: frigidus, frigus.

ቂርስ: Cyrus.

ቀርስ: corus (mensura).

ቀርቦ: I, 1 subj. **ይቅርብ**: 1) appropinquavit, propinquus fuit, prope abfuit. 2) accessit ad altaris communionem, p. 56. — **አቅርቦ**: II, 1 1) fecit ut appropinquaret vel accederet vel appeteret. 2) admovit, attulit,

apposuit. 3) aditum patefecit. 4) obtulit. 5) ad communionem altaris admisit alqm, eucharistiam administravit alicui. — **አቀረቦ**: II, 2 obtulit (sacrificia). — **ተቃረቦ**: III, 3 aggressus, congressus est, conterminus fuit, prope accessit, adjunctus est. — **አስተቀረቦ**: IV, 2 et **አስተቃረቦ**: IV, 3 admovit, adjunxit. — **ቅሩብ**: propinquus; **ቅሩብ**: et **በቅሩብ**: prope, haud procul; **በቅሩብ ሰሌም**: prope a Salem p. 155. — **ቀርባን**, pl. **ቀርባናት**: oblatio; sacrificium; sacramentum altaris, eucharistia.

ቀርን: pl. **አቅርንት**: cornu; a) buccina; b) apex, extremum p. 144. — **ተቃረን**: III, 3 oppositus, contrarius fuit, repugnavit. — **ተቃራኒ**: et **ተቀራኒ**: contrarius, adversarius. — **መስተቃርን**: id.

ቅርንብ, **ቀርንብ**: pl. **ቀራንብት**: pili oculorum, cilium, palpebra.

ቂርንንዓት, **ቂርንንዓት**: ranae.

ቀራንዩ: et **ቀራንዮ**: $\kappa\rho\alpha\nu\acute{\iota}\nu\tau\omicron\varsigma$, calvariae locus.

ቀርንጦስ: Corinthus.

ቀረጸ: et **ቂረጸ**: I, 1 incidit, insculpsit. — **ተቀርጸ**, **ተቂረጸ**: III, 1 pass. — **ቅርጸት**: et **ቀርጸት**: 1) incisio. 2) apex vel ductus literae.

ቀረፀ: et **ቂረፀ**: I, 1 1) abscidit, resecurit. 2) totondit, rasit. — **ተቀርፀ**: III, 1 pass. et refl. — **ቀራፂ**: tonsor.

ቀረፈ: I, 1 decorticavit. — **ቅርፍት**: cortex.

ቃስ: feminalia.

ቴስለ፡ I, 1 vulneratus, sauciatus est. — **አቀሳለ፡** II, 1 vulneravit, sauciavit, dolore affecit. — **ቀሱል፡** part. pass. — **ቀሱል፡**, pl. **ቀሱል፡** et **ቀሱላት፡** 1) vulnus, (plaga, vibex). 2) ulcus. 3) dolor, morbus. — **መቀሱሊ፡** vulnerator.

ቀሰመ፡ I, 2 sapidum reddidit, condidit. — **ተቀሰመ፡** III, 2 pass. — **ቅሱም፡** part. pass. — **መቅሱም፡**, pl. **መቃሱም፡** cibi conditi.

ቀሰመ፡ — **አስተቀሰመ፡** IV, 1 et **አስተቃሰመ፡** IV, 3 sortibus definivit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — **መቅሰም፡**, pl. **መቃሱም፡** et **መቃሱምት፡** 1) sortilegium, augurium, divinatio. 2) honorarium divinatoris.

ቂሳርያ፡ Caesarea, urbs.

ቀሰስ፡ — **ቀሲስ፡**, pl. **ቀሳውስት፡** presbyter, sacerdos (christianus). — **ቅስስና፡** et **ቅስና፡** dignitas presbyteri, sacerdotium.

ቀሳዳም፡ Kuskam, oppidum Aegypti superioris.

ቴስቴስ፡, **ቀስቀስ፡** supellex, vasa omnis generis.

ቀስት፡, pl. **አቀስስት፡** et **አቅስት፡** arcus (**ቀስተ፡** ደመና፡ iris). — **ቀስተው፡** qdrl. I arcu jaculatus est. — **ቀስተም፡** 1) arcus. 2) pedum.

ቀስያት፡ pl. cucumeres.

ቴስጥ፡ costus.

ቴስጠንጢንጲሊስ፡ Constantinopolis.

ቆፍርስ፡ Cicero.

ቀቀብ፡ vagina (gladii).

ቀቀናን፡ cygnus.

ቴቀሳ፡ I, 2 durus fuit, rignit,

torpuit. — **አቴቀሳ፡** II, 2 durum fecit, emarcescere fecit.

ቀብለ፡ I, 1 evacuatus, exhaustus, exinanitus est. — **ቅቡል፡** evacuatus, vacuus.

ቀበለ፡ — **ተቀበለ፡** III, 2 1) obviam ivit vel venit, occurrit (c. Acc.). 2) accepit, excepit, recepit; gratum accepit. — **ቀበላ፡** occursum.

ቀበረ፡ I, 1 subj. **ይቅብር፡** sepelivit, humavit. — **ተቀብረ፡** III, 1 pass. — **ቀብር፡** sepultura: a) funus, exsequiae; b) sepulcrum. — **መቅበርት፡**, pl. **መቃብር፡** sepulcrum; pl. **መቃብር፡** 1) sepulcretum. 2) sepulcrum.

ቆባር፡, pl. **ቆባራት፡** caligo, tenebrae.

ቀብአ፡ I, 1 subj. **ይቅባአ፡** 1) illeivit, oblevit. 2) unxit (c. dupl. Acc.). — **ተቀብአ፡** III, 1 1) se vel sibi oblevit vel unxit. 2) illitus, unctus, ungendo consecratus est. 3) oleum factum est. — **ቅብአ፡** part. pass. — **ቅብአ፡** 1) oleum. 2) unguentum. 3) butyrum. — **ቅብአት፡** unctio.

ቀብው፡ aqua intercute laboravit. — **ቅብው፡** hydropicus.

ቅብዕ፡, pl. **ቀቀብዕት፡** 1) mitra, cidaris (sacerdotum). 2) cucullus (monachorum).

ቀብጽ፡ I, 1 subj. **ይቅብጽ፡** et **ይቅብጽ፡** 1) contractus est, defecit. 2) abiecit, vel despondit animum, (seq. **ተስፋ፡**) desperavit alqd. 3) desperavit alicui, dereliquit, destituit. — **አቅብጽ፡** II, 1 fecit ut spem abjiceret, desperaret (c. dupl. Acc.). —

ቅቡጽ፡ desperatus, exspes. — **ቅብጺት፡** desperatio.

ቀተለ፡ I, 1 subj. **ይቅትል፡** 1) interfecit, occidit; a) supplicio necavit; b) profligavit (hostes). 2) pugnavit, impugnavit (p. 124 str. 71), expugnavit. — **ተቀትለ፡** III, 1 interfectus, expugnatus est. — **ተቃተለ፡** III, 3 1) sese invicem occidit. 2) bellum gessit, pugnavit. — **ቅቱል፡** occisus. — **ቀትል፡** 1) caedes, interfectio. 2) bellum, pugna. — **ቅትለት፡** 1) occisio. 2) impugnatio. — **ቀታሊ፡** occisor, interficiens (seq. Acc.), homicida, caedis reus. — **መስተቃትል፡** pugnax, bellator, pugnae aptus et strenuus.

ቀተረ፡ I, 2 clavis, pessulo clausit, obseravit. — **ቅቱር፡** part. pass. — **ቅትራት፡** pl. 1) clavi. 2) stimulus.

ቀትረ፡ I, 1 tempus meridiie fuit. — **ቀትር፡** meridies i. e. tempus meridianum.

ቅታሬ፡ suffitus, suffimentum.

ቀተት፡ pactum, foedus.

ቀተው፡ — **አቅተው፡** II, 1 1) rem praestandam imposuit, exegit. 2) certantibus constituit praemium. — **ቀቶት፡** praemium certantium sponcione facta constitutum.

ቅኑም፡ pl. **አቃኒም፡** hypostasis, persona (divina).

ቅናሞሙ፡ cinnamomum, cinnamum.

ቀናመት፡ **ቀናማት፡** crumena, marsupium.

ቀንቀኔ፡ tinea, blatta. — **ቂንቂኔ፡** qdrl. I tineis corruptus est.

ቀነተ፡ I, 1 subj. **ይቅንት፡** se

vel sibi cinxit, accinxit (c. Acc. rei et **ውስተ፡** membri, c. Acc. membri et **ቦ፡** rei). — **አቅነተ፡** II, 1 cinxit, accinxit, cingulo ornavit (c. dupl. Acc.). — **ቅኑት፡** cinctus, accinctus. — **ቅናት፡** pl. **ቅናታት፡** et **ቅናውት፡** cingulum, zona.

ቀናና፡ pl. **ቀናናት፡** 1) canon, regula. 2) canon poenitentialis, poenitentia a sacerdote imposita. — **ቀነነ፡** I, 2 poenitentiam imposuit vel subivit.

ቀንአ፡ I, 1 subj. **ይቅናአ፡** 1) zelotypus fuit, iavidit (c. **ለ፡** pers., p. 106; c. **አምነ፡** ob p. 106). 2) zelavit. 3) aemulatus est (c. Acc. rei, p. 72). — **አቅንአ፡** II, 1 incitavit ad invidiam, zelum, aemulationem. — **ተቃንአ፡** III, 3 repr. — **አስተቃንአ፡** IV, 3 caus. recipr. — **ቀንአ፡** et **ቅንአት፡** zelotypia; iavidia, aemulatio; amor ardens, ira ardens. — **ቀናሊ፡** zelotypus, zelotes, invidus.

ቀንአት፡ gallanum.

ቀነው፡ I, 1 et 2 clavis affixit vel perfodit; clavos fixit. — **ተቀነው፡** III, 1 et 2 pass. — **ቅንው፡** part. pass. — **ቀናት፡** pl. **ቀናታት፡** et **ቅንዋት፡** 1) aculeus. 2) clavus. 3) vulnus clavis factum. — **ቅንዋ፡** p. 158 siglum est.

ቀነው፡ — **ተቀነው፡** III, 1 cantus liturgicos cantavit. — **ቃና፡** vox canora, melodia.

ቀንዛዕት፡ pl. **ቂናዝዕ፡** cinnus, cirrus.

ቃነየ፡ I, 3 modulatus est, concentum fecit. — **ቅኔ፡** cantus modulatus, ecclesiasticus.

ቀነየ፡ I, 1 subj. **ይቅኔ፡** 1) in

potestatem vel servitutem redegit, subegit, imperio tenuit. 2) ad laborem vel opus faciendum adegit. — **አቅንዮ**፡ II, 1 servire fecit vel subegit alqm alicui. — **ተቀንዮ**፡ III, 1 1) subactus, subditus, in servitutem redactus est. 2) serviit, servus fuit. 3) famulatus est, ministravit (Deo), sacra peregit vel administravit. 4) operatus est (c. Acc. rei = alicui, p. 59), coluit (agrum, c. Acc., p. 60). — **ቅኑይ**፡ subjectus, servus. — **ቅኑ**፡ (in st. c. **ቅንዮ**፡ pro **ቅኑ**፡ p. 109 str. 8) 1) servitus, servitium, („ad modum servitii quidem“ p. 59 l. 6). 2) labor, opera, opus. 3) muneris functio, ministerium, officium, λειτουργία. — **ቅንዮት**፡ 1) dominatio, dominium, actus subjugandi. 2) servitus. 3) creatura serva.

ቀንጻል፡ pl. **ቀናጻል**፡ lucerna, lampas.

ቂንደዮ፡ — **ተቂናደዮ**፡ III, 3 superbivit, fastum fecit.

ቅንጣጭ፡ dolor ventris.

ቀንጽ፡ I, 1 et 2 salit, ab-, ex-, pro-, insiluit. — **ቀንጽ**፡ pulex.

ቀንጽል፡ pl. **ቂናጽል**፡ thos, vulpes.

ቀንፍዝ፡ erinaceus.

ቀለ፡ — **ቃል**፡ pl. **ቃላት**፡ 1) vox, sonus vel strepitus cujusvis rei; **በቃል**፡ ex persona vel in nomine alcjs p. 71. 75. 2) sermo, oratio. 3) verbum, verba (mandatum, promissum, effatum, nuntius, ὁ Δόγος) 4) causa, res.

ቀመ፡ I, 1 subj. **ይቁም**፡ stetit (c. **ለ**፡ prs. = alicui, serviendi causa,

p. 54. 68/9. 90; adstitit, praesens fuit p. 56). — **አቀመ**፡ II, 1 stare fecit; a) statuit, erexit; b) collocavit, posuit; d) prodire fecit, excitavit (p. 99); e) instituit, constituit; f) stabilivit, confirmavit, ratum fecit. g) subsistere fecit, cohibuit, inhibuit; h) praesentavit (alqd alicui p. 78). — **ተቃወመ**፡ III, 3 1) se opposuit, restitit, adversatus est (c. Acc. prs.). 2) sustinuit impetum alcjs. 3) propugnavit, defendit (c. **ለ**፡ prs.). — **ቃውም**፡ protector, patronus. — **ቆም**፡ statura, altitudo. — **ቀዋሚ**፡ 1) procerus, erectus. — **ቀዋሚ**፡ 1) stans. 2) stabilis, permanens. 3) protector. 4) antistes. — **ምቅዋም**፡ 1) locus standi, statio, locus. 2) basis, fundamentum. 3) stagnum. 4) sectio libri. — **ተቅዋም**፡ 1) statumen, basis. 2) candelabrum, lychnuchus.

ቀውቅሀ፡ — **ቆቃሀ**፡ perdix. — **አንፋቅሀ**፡ ovum, ova.

ቀውሶ፡ **ቆሶ**፡ 1) flos vitis. 2) omphax.

ጳሶ፡ pl. **ጳፃት**፡ cornus, cornix.

ቀዐን፡ — **ተቃዐን**፡ III, 3 se invicem coangustavit. — **መቅዐን**፡ locus angustus, angustiae.

ቃዕደወ፡ — **አንቃዕደወ**፡ qdrl. V 1) prospectavit, sursum respexit. 2) sustulit, elevavit oculos, mentem.

ቂሐ፡ I, 1 rubuit. — **ቀይሐ**፡ et **ቀይሐ**፡ f. **ቀያሐ**፡ ruber. — **ቂሐት**፡ rubor. — **አቅየሐይሐ**፡ quinqu. II 1) subrubicundum fecit. 2) subrubuit.

ቀየመ፡ — **ተቀየመ**፡ III, 2 et 1 ultionis cupidus fuit, vindictam paravit, succensuit (c. Acc. prs., et c.

በ፡ pro). — ቂም፡ ultionis cupiditas, simultas. — ተቀያሚ፡ et መስተቀይም፡ ultionis studiosus.

ቂቅሕ፡ ቂቃሕ፡ flos farinae, simila.

ቂቀዩ፡ qdrl. I avarus, tenax fuit, avaritiā ductus detraxit alicui alqd (c. እምን፡ opum et ለ፡ prs., p. 44). — ቂቂይ፡ avarus, tenax.

ቃዩን፡ Cain.

ቃይናን፡ Cainan (Gen. 11, 13, sec. LXX).

ቂለ፡ I, 1 subj. ይቂለ፡ vomuit. — ቅያለ፡ vomitus.

ቀይጽ፡ pl. ቀዩጽ፡ et አቀያጽ፡ crus, tibia.

ቀድሐ፡ I, 1 subj. ይቅድሐ፡ 1) hausit (aquam). 2) infudit (miscuit vinum). — ተቀድሐ፡ III, 1 pass. — ቀዳሐ፡ 1) haustor. 2) pocillator. — መቅድሕት፡ urna, hydria.

ቀደመ፡ I, 1 subj. ይቅድም፡ 1) praeivit, anteivit (c. Acc. vel ለ፡). 2) praevenit. 3) prior fuit (tempore, ordine), antea vel prius fecit (sive seq. ወ፡ c. verb. fin., p. 1; sive seq. Acc. Inf.). 4) initium fecit, incepit. — አቅደመ፡ II, 1 1) priorem reddidit, praemisit. 2) praevenit. 3) prius vel antea fecit (seq. Acc. Inf.). 4) praetulit. — ተቀደመ፡ III, 1 et 2 praevenit, praevertit. — ቅድም፡ pars anterior, initium („ab initio mundi“ p. 48 l. 8), tempus praeteritum, antiquitas, prioratus. — ቅድመ፡ adv.: primo loco, antea (seq. እምን፡ = ante p. 58 l. 22), prius, primum, primo, olim (ወቅድመሰ፡ ante omnia autem p. 78 l. 13). — ቅድመ፡ praep.: ante, prae,

coram, ex adverso; በቅድመ፡ id.; እምቅድመ፡ e conspectu, ab, ex, ante, abhinc, a parte adversa, ob, propter. — ቅድመ፡ et እምቅድመ፡ conj.: priusquam, (seq. Subj. verbi). — ቀዲሙ፡ (gr. § 163, 2) primum, primo, antehac, prius, olim; ዘቀዲሙ፡ prior, pristinus, priscus. — ቀዳሚ፡ pl. ቀዳምያን፡ et ቀደምት፡ 1) primus, prior; primordialis, pristinus, antiquus; princeps. 2) ቀዳሚ፡ et ቀዳሚት፡ subst. initium, principium; primum cujusvis generis („initium Zionis i. e. tamquam primam Zionem“ p. 35 l. 11; „quod est in primo = quod est summa rei“ p. 71 l. 5. 6). 3) adv.: primum, primo, prius, antea, olim, pridem. — ቀዳማዊ፡ et ቀዳማይ፡ primus, prior, antecedens (ሐዋርያ፡ — praecursor p. 90; አብ፡ — proavus p. 136). — መቅደም፡ et መቅድም፡ primum, principium, exordium; መቅድመ፡ primo, primum, primitus, potissimum; praep.: ante, coram.

ቂድርሰ፡ cedrus.

ቀደስ፡ I, 2 1) sanctum habuit vel declaravit, sanctificavit. 2) consecravit. 3) sacra administravit, sacramentum altaris celebravit. — ተቀደሰ፡ III, 2 1) sanctum se praestitit. 2) sanctus praedicatus, sanctificatus est. 3) consecratus est. — ቅዱስ፡ sanctus, sacer. — ቅድሳት፡ 1) sanctitas, sanctimonia (honoris causa episcopi compellantur ቅድሳቲክሙ፡ ἡ ὑμετέρας ἐσώτης p. 72. 73. 76). 2) sanctificatio (p. 55), sancti praedicatio (p. 47 l. 2). 3) res sacra (ut ምስጢራት፡ ቅድሳት፡

„mysteria sacra“ p. 24. 26. 30). — **ቀዳሴ፡**, pl. **ቀዳሴያት፡** et **ቅዳስያት፡** 1) sanctificatio, sanctimonia. 2) sanctitatis predicatio. 3) consecratio. 4) consecratio eucharistiae, precatio sacrificii altaris, missa, liturgia. — **ቅድስና፡** sanctimonia, sanctitas. — **መቅደስ፡** sacrum, sanctuarium, sacrarium, templum. — **ፆቅዳስ፡** id.

ቀደው፡ I, 1 purus, candidus fuit. — **ቅድው፡**, pl. **ቀደውት፡** purus, candidus, sincerus, praestantissimus (in quovis genere).

ቀደፈ፡ I, 1 remigavit.

ቃግስት፡ vipera, cerastes.

ቅጥሬን፡ pix liquida.

ቀጥቀጠ፡ qdrl. I confregit, contrivit, comminuit. — **ተቀጥቀጠ፡** III, 1 pass. — **ቅጥቁጥ፡** part. pass. — **ቅጥቃጤ፡** comminutio, contritio, clades.

ቀጠነ፡ — **ቀጠን፡**, f. **ቀጠን፡** 1) tenuis, subtilis; pl. **ቀጠንት፡** vestes tenues et pretiosae. 2) p. 33 **ቀጠን፡** = قَطِينٌ servi et ancillae, domestici. — **ቅጥነት፡** tenuitas, exilitas, subtilitas. — **መቃጥን፡** pl. hamus.

ቂጥዐ፡ — **ተቂጥዐ፡** III, 2 et 1 impatiens, pertaesus fuit, taedio habuit, fastidivit. — **አስተቂጥዐ፡** IV, 2 caus. — **ቀጡፊ፡** indignabundus, stomachosus. — **ቀጥፃ፡** fastidium, indignatio, stomachus.

ቂጠጠ፡ — **አቀጠጠ፡** II, 1 tenuem, gracilem fecit. — **ቀጥ፡** cupis. — **ቂጠጥ፡** tenuis, gracilis.

ቂጽርስስ፡ cypressus.

ቆጵን፡ ocrea, caliga.

ቀጸለ፡ — **ቂጽል፡**, pl. **አቀጽል፡** folium, folia, frons, frondes. — **ቀጽል፡** et **ቂጸል፡** frondosus. — **ተቀጸለ፡** III, 2 sibi imposuit, coronam vel diadema sibi imposuit, coronatus est. — **አስተቀጸለ፡** (**አስተቂጸለ፡**) IV, 2 redimivit caput alrjs, coronavit (c. dupl. Acc.). — **ቀጸላ፡** 1) sarta, diadema, corona. 2) (folium) lamina.

ቀጸመት፡ calamus odoratus.

ቀጸረ፡ I, 1 circumsepsit, circumvallavit. — **ቅጽር፡** et **ቀጽር፡**, pl. **አቅጽር፡** 1) sepes, maceria. 2) moenia, munimentum.

ቂጸረ፡ I, 1 1) constrinxit, colligavit. 2) corragavit, austere contraxit, tetricum fecit vultum. 3) nexuit consilia, dolnm. — **ቀጽር፡** ligamentum, nodus, dolus, insidiae. — **ቀጽር፡** opus nodatum.

ቀጽቀጽ፡ qdrl. I dolore diruptus est.

ቀጸበ፡ I, 1 subj. **ይቅጽብ፡** innuit, nutu significavit, nictavit. — **ተቃጸበ፡** III, 3 oculis nictavit, sanis delusit, subsannavit. — **ቅጽበት፡** 1) nntus. 2) nictus oculi = momentum, punctum temporis. — **ተቃጸቢ፡** oculis nictans, subsannator.

ቀጽዐ፡ I, 1 depressit, humiliavit, incurvavit; complanavit (viā); consternavit. — **ተቀጽዐ፡** III, 1 pass.

ቀፅዐ፡ I, 1 secundo aptavit (pannum).

ቀፅው፡ — **መቅፅት፡**, pl. **መቃፅው፡** olla.

ቀፈለ፡ I, 1 subj. **ይቅፍል፡** obduxit (alqd metallo), inauravit. —

አቀፈለ፡ II, 1 caus. — **ቅፋል፡**
part. pass. — **ቅፍለ፡** lamina.

ቅፍር፡ capitulum columnae.

ቀር፡ cophinus, qualus; alveare.

ቀፈጸ፡ I, 1 rexit, nudavit, denudavit, revelavit. — **ተቀፍጸ፡** III, 1 pass. —

ቀፈፈ፡ — **ቅፈት፡** rigor, durities; pertinacia.

በ፡ praep. insep.: 1) de loco: in; ad, juxta. 2) de tempore: in vel Abl., per, intra et iuter. 3) de statu: in („qui in recta fide est = orthodoxus“ p. 76 l. 17). 4) de comitatu: cum, inter (cum aliqua re = ea non obstante). 5) de instrumento et pretio: Abl. (jurat aliquis **በ፡** i. e. per, p. 13. 141); **በኢ፡** sine p. 137 str. 6. 6) de anctore et causa efficiente: a, per, Abl. 7) de causa remotiore: ob, propter. 8) de norma: secundum, pro, ex, Abl. 9) de ratione et modo: Abl. vel Adv. (ut **በእኩት፡** male). 10) objecto in verbum referendo: in, auf, an, contra („respondit **በነገር፡** ad orationem aliquam“ p. 87 l. 13 et 20). — **በበ፡** (gr. § 159, g) ἀνά, κατά c. Acc.; et numeralibus et aliis nominibus praepositum vim distributivi infert. — **በ፡** (gr. § 167, 1, b. 176, 3, h) cum prou. suff. omnium personarum conjunctum significat: penes aliquem est i. e. habet, ut: **ብን፡** habemus; res, quam quis habet, sive in Nom. sive in Acc. ponitur; is qui habet, in Nom. apponitur („hi habent mouasterium“ p. 60 l. 8; 87 l. 5 — 7.

12). — **በ፡** et **በቱ፡** (gr. § 167, 1, b. 192, 1, b) 1) est, exstat (seq. Nom. vel Acc.). 2) **በዘ፡**, **በ፡** **እለ፡** est qui, sunt qui, quidam; **በ፡** **እለ፡** — **በ፡** **እለ፡** alii — alii; **እመቤዘ፡** si quis, si quid; si quando (p. 63 l. 14); **በ፡** **ኅበ፡** alicubi; **ሴ፡** numquid?

ብህለ፡ I, 1 (gr. § 92. 152) dixit (c. Acc. prs., vel c. **ኅበ፡** ad p. 82; c. dupl. Acc. p. 104. 105). a) **ዘይብል፡** = hoc, folgendes p. 57 l. 12; **ብሂል፡** dictum, verbum p. 91 l. 6; **ከመዝ፡** **ብሂል፡** quasi hoc verbum = tamquam si dixisset p. 82 l. 17; **በብሂል፡** ὡς ἔπος εἰπέν p. 89; „dicere: faciamus, multorum est“ p. 83 l. 1; **ዝንቱ፡** **ወለቱ፡** **ብሂል፡** hoc est dicere = „hoc significat“ vel „hoc est“ p. 81. 82. 84; „interpretatio Melchidee (vocis) vox rex justitiae est“ p. 96 l. 20. b) dixit = significavit, meinen p. 91 l. 1. c) dixit = vocavit, nominavit. d) dixit = iussit, seq. Subj. verbi, p. 64. — **እበለ፡** II, 1 caus.; **እሆ፡** **እበለ፡** annuere fecit, persuasit. — **ተብህለ፡** III, 1 dictus (prountiatus, vocatus, narratus, mandatus) est; dicitur, fertur; („quomodo dici uou poterit“? p. 75 l. 7). — **ተብህለ፡** III, 3 1) collocutus est. 2) disputavit, contradixit. — **ባህል፡** pl. **ባህላት፡** dictum, propositio, disputatio.

ብህመ፡ I, 1 subj. **ይብህም፡** obmutuit, mutus fuit. — **ብሃም፡** mutus. — **ብህመት፡** loquendi impotentia.

ባህን፡ — **ተባህን፡** III, 1 se inane praebuit; irritus factus est. — **ብህትን፡** inanis, vanus.

በል፣ vid. **ብህለ፣**

ቤል፣ Belus, numen Babyloniorum.

በለለ፣ — **መበለት፣** pl. **መበለት**: 1) viduitas. 2) vidua. 3) vidua ecclesiastica, virgo monialis.

በልሐ፣ — **ባልሐ፣** I, 3 eripuit (e periculo), liberavit, servavit. — **ተባልሐ፣** III, 3 pass. — **ባላሐ፣** liberator, vindex (p. 85 l. 18 pro **ባላሐ፣** emendandum erit **በሊኅ፣** e libro Sap.).

በለስ፣ pl. **በለሳት፣** et **አብላስ፣** ficus (arbor et fructus).

በለሳን፣ balsamum, chrisma.

በለቅ፣ pl. **አብላቅ፣** marmor.

በልባል፣ vestis detrita seu vilis, saccus.

በልኅ፣ I, 1 acutus fuit. — **አብልኅ፣** II, 1 acuit. — **ብልኅ፣** scies, mucro, cuspis. — **በሊኅ፣** acutus; acer.

ብለኔ፣ balneum.

በልዐ፣ I, 1 subj. **ይብላዐ፣** edit, comedit, consumpsit. — **አብልዐ፣** II, 1 comedendum dedit, cibavit. — **ተበልዐ፣** III, 1 pass. — **ተባልዐ፣** III, 3 repr. — **ብላዐ፣** res comesta. — **ብልዐት፣** comestio. — **በላዒ፣** edens, comedens, vescens, edax, vorax. — **መብልዐ፣** pl. **መባልዐት፣** et **መባልዐ፣** edulium, cibus, cibatus, pabulum.

በልዩ፣ I, 1 subj. **ይብሊ፣** vetustate consumptus est, consennit; antiquatus est. — **አብልዩ፣** II, 1 caus. — **ብሉይ፣** f. **ብሊት፣** 1) vetus, vetustus. 2) inveteratus, antiquus. — **ብልዩት፣** vetustas.

ባሉ፣ quercus.

ብልጣሶር፣ Baltasar.

ባሕ፣ **ባሐ፣** **ባሐ፣** ave! **ጸላጾ** (pron. suff. admittit); **ባሐ፣** **ብህለ፣** salutavit.

ብሐር፣ pl. **ብሐውርት፣** 1) locus. 2) regio, terra, provincia, fines. 3) patria (seq. Gen.).

ባሕር፣ pl. **አብሐርት፣** mare, (fluvius magnus p. 36. 63). — **ባሕርይ፣** pl. **ባሕርያት፣** 1) margarita. 2) natura, essentia, substantia, hypostasis.

ባሕረረ፣ — **አባሕረረ፣** qdrl. II pavorem incussit.

ባሕሩስ፣ arundo.

ባሕብሐ፣ — **አንባሕብሐ፣** qdrl. V strepuit, cum murmure lapsus est. — **ምንባሕባሕት፣** cataracta, dejectus aquae.

ብሐተ፣ I, 1 potestatem, facultatem habuit. — **መባሕት፣** vid. sub **ቦሐ፣**

ብሐተ፣ — **ብሐት፣** unicus, solus, solitarius. — **ባሕቱ፣** (gr. § 163, 2. 168, 8) 1) solum, tantum. 2) **ባሕቱ፣** et **ወባሕቱ፣** at, sed, autem, tamen, attamen, verum tamen. 3) quin, imo, potius (vielmeher). — **ባሕቲት፣** (solitudo, gr. § 157, 2. 163, 2) 1) seq. pron. suff.: solus. 2) praemissa praep. **ቦ፣** vel **አንተ፣** et seq. pron. suff.: seorsum, separatim, solitarie. 3) **ባሕቲቱ፣** solum, tantum; praemissa negatione, sequente **አላ፣** vel **ዓዲ፣** = non tantum — sed etiam. — **ባሕተው፣** qdrl. 1 solus, separatus, solitarius fuit. — **ተባሕተው፣** III, 1 solitarius fuit, in solitudinem se recepit. — **ብሕትው፣** solus, sejunctus, solitarius. — **ባሕ**

ታዊ፡ solitarius, solivagus, anachorita. — **ብሕትውና፡** vita solitaria, vita anachoretæ.

ብሕላ፡ I, 1 fermentatus est, acorem contraxit. — **አብሕላ፡** II, 1 fermentavit. — **ተብሕላ፡** III, 1 pass. — **ብሐላ፡** 1) fermentatus, acidus. 2) fermentum et fermentatum. — **ብሕላ፡** fermentum. — **ብሐላ፡** 1) acidus. 2) acetum. — **ብሕት፡** fermentatio.

ብሐኑ፡ pl. **አብሐኑ፡** aries, hircus.

በመዳል፡ (pro በመዳልው፡) est solum p. 153.

በርህ፡ I, 1 subj. **ይብረህ፡** luxit, illuxit. — **አብርህ፡** II, 1 1) lucidum reddidit, illuminavit, collustravit. 2) lucem emisit, luxit. — **ብሩህ፡** 1) incens, lucidus, clarus, splendidus. 2) hilaris, serenus. — **በርህ፡** lux, claritas. — **ብርሃን፡** pl. **ብርሃናት፡** 1) lux, lumen. 2) luminare. — **ብርሃናዊ፡** luminosus. — **ብርሃና፡** charta pergamena, membrana.

በርህየ፡ qdrl. I in terram incul-tam mutatus, vastatus est.

በረሌ፡ beryllus; crystallum.

በራሕ፡ calvus. — **ብርሐት፡** calvitium.

ብርሞስ፡ = **ደብረ፡ሮም፡** = በጸ-ጥሠዴዐር p. 26.

ብሩር፡ argentum.

በረረ፡ I, 1 pertransivit, penetravit, (perforavit).

ብርስን፡ lens, lentes.

በረቀ፡ I, 1 subj. **ይብረቀ፡** fulsit, fulguravit. — **አብረቀ፡** II, 1 fulgere fecit, fulminavit. — **መብ**

ረቀ፡ pl. **መብርቀት፡** fulgur, fulmen.

ብርቅ፡ Barac, iudex Israël.

በርቃ፡ Barca, regio Africae septentrionalis.

በርቢር፡ fovea, profundum.

በርቦረ፡ qdrl. I praedatus est, diripuit, expilavit. — **ተበርቦረ፡** III, 1 pass. — **በርቦር፡** et **በርባር፡** 1) praeda, rapina; **ሰብላ፡** **በርባር፡** praedatores, praedones. 2) praedones, latrones, barbari.

ብርት፡ aes.

በርተሉ-ሜዎስ፡ Bartholomæus.

በርናበስ፡ **በርናባስ፡** Barnabas.

በረከ፡ I, 1 in genua procubuit. —

ባረከ፡ I, 3 1) landavit (genibus flexis), celebravit, veneratus est (Deum). 2) fausta precatus est, benedixit (benedicendo consecravit, fortunavit). 3) salutavit, valedixit. — **ተባረከ፡** III, 3 pass. — **አስተባረከ፡** IV, 1 in genua procubuit. — **ብርከ፡** pl. **አብረከ፡** genu. — **ቡሩከ፡** laudatus, benedictus, fortunatus, praestans, bonus. — **በረከት፡** pl. **በረከታት፡** landatio, benedictio, dona fausta, bona, prosperitas, fortunæ. — **ቡራኬ፡** benedictio, hymnus, fausta precatio, donum bonum.

ባሮክ፡ Baruch.

በረከ፡ — **ተባረከ፡** III, 3 alvum exoneratum ivit.

ብርዕ፡ pl. **አብረዕ፡** calamus, arundo; canalis vel brachium (candelabri) p. 131.

በረዩ፡ — **ተባረዩ፡** III, 3 alter alteri succcessit, alternis vicibus egit. —

አብሬት፡ alternatio, vicissitudo, vices; a) vices functionis, functio; b) **በአብሬት**፡ sub (administrante alqo); per (auspiciis alcs); propter, causa.

በረድ፡ grando, (pruina; cry-stallus).

በረጸ፡ — **ተባረጸ**፡ III, 3 con-fulsit, scintillavit.

በሰለ፡ I, 1 1) coctus est. 2) ma-turuit. — **አብሰለ**፡ II, 1 coxit. — **ብሰል**፡ coctus; maturus. — **ተብሰል**፡ coctum, ferculum. — **መብሰል**፡ et **መብሰል**፡ coquus, coqua. — **መብሰል**፡ et **መብሰል**፡ olla, lebes.

በሰረ፡ — **አብሰረ**፡ II, 1 laeto nuntio exhilaravit. — **ተብሰረ**፡ III, 1 1) laetus nuntius allatus est. 2) laeto nuntio exhilaratus est (c. Acc. nun-tiū). — **ብሰረት**፡ nuntius laetus; evangelium.

ቢሶስ፡ **ብሶስ**፡ bysaeus.

በስበስ፡ — **አንበስበስ**፡ V cum impetu se movit, micuit, coruscavit.

ባላን፡ Basan.

በቀለ፡ — **ተበቀለ**፡ III, 2 1) ul-tionem, poenam petiit vel sumsit (seq. **አምን**፡ ab alqo). 2) vindica-vit, ultus est (c. **ለ**፡ alqm). — **በቅል**፡ ultio, vindicta; ultionis studium. — **ተበቃሊ**፡ et **መስተበቅል**፡ ultor, vindex, ulciscendi cupidus.

በቅል፡ pl. **አብቅል**፡ et **አብቅልት**፡ mulus, mula.

በቂለ፡ et **በቀለ**፡ I, 1 germina-vit, pullulavit, crevit. — **አብቂለ**፡ II, 1 caus. — **በቀለ**፡ pl. **በቀለት**፡ planta, herba, olus. — **በቀለት**፡ palma dactylifera.

በቀው፡ — **አብቀው**፡ II, 1 disten-dit, aperuit os; haviit.

በቀሳ፡ I, 1 1) profecit, utilita-tem percepit. 2) profuit, juvit, utilis fuit (c. Acc. pra. vel **ለ**፡). 3) ido-neus, aptus fuit. 4) se utilem prae-buit, gratificatus est (c. Acc. pra.); **ብቀሳ**፡ obsecro, quaeso. — **አስተብቀሳ**፡ IV, 1 sibi gratiam petiit, precibus appellavit, rogavit, suppli-cavit (c. Acc. pers.; c. **ለ**፡ Dei; c. **በአንተ**፡ pro p. 11; per p. 13); in-tercessit, consolatus est. — **ብቀሳ**፡ utilis, fructuosus (p. 85 e libro Sap. legendum erat **በቅላ**፡), idoneus, aptus; (utile, utilitas p. 99 ann. 1). — **በቀሳ**፡ usus, utilitas. — **በቅላ**፡ 1) utilis, frugi, idoneus. 2) gratifi-cator, benefactor. — **በቀላት**፡ usus, utilitas, commodum.

በቀጽ፡ I, 1 congesit, accendit prunas. — **ብቅጽ**፡ part. pass.

ባቢሉን፡ Babylon.

ባብኑዳ፡ Paphnutius.

በበዩ፡ I, 2 jubilavit.

በበይናት፡ vid. **በይን**፡

በትር፡ pl. **አብትር**፡ 1) virga. 2) baculus, scipio, pedum.

ቢታንያ፡ Bithynia.

ቤታንያ፡ Bethania (Joh. 1, 28).

በተከ፡ I, 1 subj. ይብትክ፡ ru-pit, dirupit, divellit. — **ተበትከ**፡ III, 1 pass. — **ብትከ**፡ discerptum, dilaniatum.

ቡኔ፡ et **ቢን**፡ hippopotamus.

ቡንብን፡ qdrl. I putruit, cariosus fuit vel factus est.

ቦን፡ vid. **ቦ**፡ **ቦ**፡

በነተ፡ I, 2 tributum contulit. — **በነት፡** tributum, vectigal.

ብንት፡ pupilla oculi.

ብንዮሚ፡ Benjamin.

ብእስ፡ I, 1 (asper,) malus, peior fuit vel factus est; displicuit; nocuit. — **ተባእስ፡** III, 3 vires contendit; pugnavit, dimicavit, certavit. — **ባእስ፡** contentio, luctatio, conflictio, pugna. — **ብእሲ፡** 1) vir (de **ብእሲሁ፡** vid. gr. § 172, 1, b). 2) maritus. 3) homo. — **ብእሲት፡** 1) femina, mulier. 2) uxor, conjux. — **መብእስ፡** salebra. — **መስተባእስ፡** pugnator, bellator, pugnax.

በአት፡ vid. **ቦአ፡**

በእንተ፡ vid. **እንተ፡**

በከ፡ vid. **በከየ፡**

በከመ፡ vid. **ከመ፡**

በኩሐ፡ I, 1 sufflavit ignem. — **አብኩሐ፡** II, 1 sufflavit, inflavit, efflavit. — **መብኩሐ፡** et **ምብኩሐ፡** folliis.

በከራረ፡ — **ተበኩረ፡** III, 1 1) primum edidit partum. 2) primogenitus fuit. — **በኩረ፡** primogenitura; primogenitus, a, um, (primitius, p. 129 str. 91). — **በኩረሩ፡** primogenitura.

በከየ፡ I, 1 subj. ይብኪ፡ flevit, deflevit, deploravit (c. ላዕለ፡ prs. vel rei; c. ለ፡ vel Acc. prs.). — **አብከየ፡** II, 1 caus. — **ተባከየ፡** III, 3 flevit alius cum alio, comploravit. — **ብከይ፡** fletus, ploratus. — **መብከይ፡** solemniter deflens.

በከየ፡ I, 1 vacuus fuit, evanuit. — **በከ፡** (vacuitas,) vacuus, ina-

nis; **በከ፡** inaniter, frustra, temere, nude, solum, gratis; **በበከ፡** gratis.

ቦሐ፡ — **አብሐ፡** II, 1 permisit, concessit; potestatem dedit (c. ለ፡ vel Acc. prs.). — **ተበሐሐ፡** III, 1 potestatem habuit vel nactus est. — **አስተበሐሐ፡** IV, 1 et **አስተባሐሐ፡** IV, 3 veniam petiit; veniam nactus est. — **ብዉሐ፡** vel **ብወሐ፡** 1) potestatem habens. 2) permisus, licitus. 3) licet (seq. Subj. verbi). — **መባሐት፡** facultas, auctoritas, permissio.

ቦአ፡ I, 1 subj. ይባእ፡ intravit, ingressus est, (venit, penetravit, incidit, admissus, receptus est), c. Acc. loci vel c. praep. — **አብአ፡** II, 1 introduxit, induxit (c. Acc. prs. et rei p. 37), adduxit; introtulit, importavit, immisit; attulit; obtulit (munus, sacrificium). — **በአት፡**, pl. **በአታት፡** 1) introitus, aditus. 2) spelunca, caverna. — **ምብአ፡** et **መብአ፡** ingressus, introitus, aditus. — **መባእ፡**, pl. **መባእት፡** oblatio.

ቦዐ፡ — **ባዐ፡** spithama.

ብዕለ፡ I, 1 dives fuit vel factus est. — **አብዕለ፡** II, 1 1) locupletavit, divitem reddidit. 2) festum celebravit. — **ብዕለ፡** dives, locuples, (largus). — **ብዕል፡** divitiae, opulentia, (abundantia). — **ባዕል፡**, f. **ባዕልት፡**, pl. **አብዕልት፡** 1) dives, opulentus. 2) possessor, dominus, herus. — **ባዕል፡**, f. **ባዕልት፡** possessor, dominus. — **ባዕል፡**, pl. **ባዕልት፡** festum, solemnities.

ቦዐረ፡ — **ብዕረዊ፡**, **ብዕረደ፡**, **ብዕረ፡**, pl. **አባዕር፡** bos, armentum.

በዕዛ፡ et **በሂዛ፡** cornu, buccina.

በዐደ፡ I, 1 mutavit. — **ተበዐደ፡** III, 1 et **ተበዐደ፡** III, 3 1) se amovit, sedem mutavit, migravit. 2) mutatus, alius factus est, (c. Acc. pra.: mutatus visus est alicui p. 6). — **በዑድ፡** 1) diversus, alienus. 2) varius, versicolor. — **በዕድ፡** alius, caeteri (seq. **እምን፡** praeter, p. 58; **በዕድ፡** **ዘኮን፡** alius quicumque fuerit). — **በዕድና፡** 1) mutabilitas. 2) diversitas.

በዛተ፡ I, 2 carminavit.

በዝጎ፡ I, 1 subj. **ይበዛጎ፡** multus fuit, multiplicatus, auctus est, crevit; plus, plurimus fuit. — **አበዝጎ፡** II, 1 multiplicavit, auxit, multum fecit vel comparavit. — **ተበዝጎ፡** III, 3 se invicem multiplicavit. — **አስተበዝጎ፡** IV, 3 caus. — **በዙጎ፡** multus, abundans (plus, plurimus); **በዙጎ፡** multum, valde, pluries, saepe, diu; **በበዙጎ፡** multifariam. — **በዝጎ፡** multitudo, copia. — **መበዝጎት፡** pars major vel maxima, plurimi.

በዝጎና፡ ornamentum colli, torques.

ቤተ፡ I, 1 subj. **ይቤት፡** pernoctavit. — **አቤተ፡** II, 1 caus. — **ቤት፡** pl. **አብያት፡** 1) domus, domicilium, a) tentorium; b) cella, cellula p. 57 seq.; c) aedes, templum; d) **ቤተ፡** **ክርስቲያን፡** ecclesia (tam aedificium quam congregatio fidelium; pl. **አብያተ፡** **ክርስቲያን፡** vel **ክርስቲያናት፡**). e) **ቤተ፡** **ግንበር፡** monasterium; **ቤተ፡** **ጥቅሕ፡** carcer. 2) familia, prosapia, progenies, gens. 3) theca. — **አብያታዊ፡** domesticus.

ቤተ፡ **ልሴም፡** Bethlehém.

ቤን፡ — **በየን፡** I, 2 discrevit, perspicuit, animadvertit. — **አበየን፡** II, 2 perspicuum reddidit. — **በይን፡** 1) inter. 2) ob, propter. — **እንበይን፡** ob, propter, causa. — **በበይን፡** 1) inter. 2) ob, propter. — **በበይናት፡** seq. pron. suff.: inter.

ቤዝ፡ pl. **አብያዝ፡** stella lucida, lucifer, phosphorus.

ቤዘው፡ qdrl. I redemit. — **አቤዘው፡** II caus. — **ተቤዘው፡** III, 1 1) sibi redemit. 2) redemptus est. — **ቤዛ፡** 1) redemptionis pretium, pisculum. 2) praep.: pro. — **ቤዛዊ፡** redemptor, liberator. — **መቤዝው፡** id.

በየጸ፡ I, 2 separavit, decrevit. — **ተበየጸ፡** III, 3 consociatus, par, aequalis, sodalis fuit vel factus est; **ተበየጸ፡** societatis vel sodalitatis vincula, p. 40. — **ቢጽ፡** pl. **አብያጽ፡** 1) singulus, singuli, quidam e multitudine. 2) par, aequalis, socius, sodalis, consors, collega. 3) quisvis alius quocum vivimus, (ጸገላጽ).

በደረ፡ I, 1, properavit, praecurrit, praevenit, praevertit. — **አብደረ፡** II, 1 anteposuit, praetulit, praecoptavit, maluit, prae cacteris dilexit, (seq. verbo fin.: lubentissimo animo, p. 8 l. 9/10). — **ተበደረ፡** III, 1 praelatus, optabilior visus est. — **ተበደረ፡** III, 3 praevenire studuit, (curreudo) certavit, contendit. — **በድር፡** cursus, certamen.

በድበደ፡ qdrl. I interiit, periit. — **አብድበደ፡** perniciēs, pestis, lues.

በድን፡ pl. **አብድንት፡** corpus mortuum, cadaver, mortuum.

በድው I, 1 vastus, desertus, incultus fuit vel factus est. — **አብደው** II, 1 caus. — **በድው** locus vastus, incultus, desertum. — **በዳ** id.

በግዕ, f. **በግዕት**, pl. **አባግዕት** et **አባግዕት**: ovis; agnus, aries.

ቤግ: βῆτα litera alphabeti Graeci II^a.

በጠለ I, 1 subj. **ይብጠል**: 1) inanis, irritus, incassum fuit; vanus factus est, evanuit. 2) abolitus fuit. — **አብጠለ** II, 1 1) vanum, irritum reddidit. 2) cessare fecit, desistere fecit, interrupit. 3) irritum declaravit, abolevit. — **ብጡል**: vanus, inanis, irritus.

በጥሊጥስ: Ptolemaeus.

በጥሐ I, 1 scalpello secuit, incisiones fecit, scarificavit.

ብጥም, **ቡጥም**: terebinthus.

በጸለ I, 2 laceravit, dispersit. — **ተበጸለ** III, 1 et **ተበጸለ** III, 2 pass. — **በጸል**: cepa. — **ብጸል**: pars rei laceratae.

በጸሎተሚካኤል: „precibus Michaëlis“, n. pr. viri Abyssini.

በጸሐ I, 1 subj. **ይብጸሐ**: 1) pervenit, advenit (c. Acc. loci et pers. vel c. praep.). 2) de tempore: venit, appetiit, adest; evenit, ad exitum pervenit. 3) attigit, pertigit, assecutus est. 4) supervenit, obvenit, obtigit, accidit (c. Acc. vel **ላለ** pra.). — **አብጸሐ** II, 1 1) adduxit, perduxit, attulit, pertulit; duxit, induxit. 2) fecit ut attingeret, appropinquaret. 3) perduxit i. e. pervenit ad, assecutus est p. 33 l. 20. 4) retulit,

nuntiavit, demonstravit. — **ብጸሐ**: qui pervenit, proventus, assecutus, congruus. — **ብጸሐት**: perventio, adventus.

በጽዐ vel **በዕዐ** I, 1 subj. **ይብጽዐ**: 1) definivit, aestimavit. 2) vovit. — **አብጽዐ** II, 1 1) beatum fecit. 2) beatum praedicavit. 3) voto potitus, felix factus est. — **አስተብጽዐ** IV, 1 beatum praedicavit. — **ብጽዕ**: 1) votus. 2) felix, fortunatus, beatus. — **ብጽዐት**: vel **ብጽዓት**: votum. — **ብጽዓዊ**: ad beatos pertinens, beatus. — **ብጽዓን**: beatitudo, beatificatio.

በዐው I, 1 dormitavit. — **ብዓው**: somnus, dormitio; deliramentum.

በዕዐ — **ብዓውዕ**: pl. somnia vel commenta hariolorum.

ትልም, pl. **ትለም** et **አትለም**: sulcus.

ተልሚድ: discipulus.

ትለቤ: linum herba.

ተለው I, 1 subj. **ይትሉ**: 1) adhaesit. 2) secutus est (c. Acc., vel **ለ**: p. 74; **በተለውነገር**: ordinem orationis sequendo). 3) persecutus est. — **አትለው** II, 1 caus. — **ተታለው** III, 3 rcpr. — **ትልውት** et **ትሉት**: 1) secutio. 2) dos. — **ተላዊ**: secutor; sectator, discipulus; successor. — **መትልው**: sequens. — **መትልው** et **መትሉ**: 1) id quod sequitur, sequentia, caetera; **መትልው** deinceps, porro, proxime post. 2) ordo, tenor.

ተላዕ፡ pectus, pectusculum brutorum.

ተልፍዮስ፡ ὁ ἀλπιώσι (Cant. 4, 4), p. 140.

ተሐለ፡ — **ተተሐለ፡** III, 1. 2 et **ተታሐለ፡** III, 3 vagus oberravit.

ትሕት፡ I, 1 humilis, humilior factus est. — **አትሐተ፡** II, 2 humiliavit, demisit, deiecit, depressit, submisit. — **ተትሕት፡** III, 2 1) se humiliavit, submisit; **ተትሕቶት፡** animi submissio. 2) humiliatus, dejectus, demissus est. 3) inferior, vilior, infimus fuit. — **ትሐት፡** humilis, vilis, ignobilis; depressus, afflictus; submissus, modeste de se sentiens; obediens; inferior. — **ታሕተ፡** 1) adv.: infra, sub, deorsum. 2) praep.: sub, infra; **ባታሕተ፡** id; **እምታሕተ፡** id. — **ታሕታዊ፡** **ታሕታይ፡** inferior, infimus. — **ትሕትና፡** humilitas, animus submissus, modestia, mansuetudo. — **መትሕት፡** 1) pars vel locus inferior, infimus, ima, inferna. 2) **መትሕት፡** praep.: sub, infra.

ተሐግ፡ herba agrestis.

ትግልም፡ heri.

ተምር፡ dactylus. — **ተመርት፡** palma dactylifera, dactylus.

ተመን፡ serpens ingens, draco.

ተምዐ፡ vid. sub **መዐዐ፡**

ተርመስ፡ lupinus.

ታሪክ፡ 1) aera, epocha. 2) chronicon, historia.

ትርያ፡ pleiades.

ተርጉመ፡ qdrl. I exposuit, interpretatus est, transtulit (e lingua in linguam). — **ተተርጉመ፡** III, 1

pass. (**ዘኢይተረጉም፡** inenarrabilis). — **ትርጓሜ፡** interpretatio, expositio. — **መተርጉም፡** interpres, translator.

ተርፈ፡ et **ተረፈ፡** I, 1 subj. **ይትረፍ፡** et **ይትርፍ፡** 1) reliquus fuit vel factus est; superfuit, restitit. 2) redundavit, superfluous fuit. 3) remansit. — **አትረፈ፡** II, 1 1) reliquum fecit, reliquit. 2) reposuit, reservavit. 3) reliquum i. e. abunde habuit. — **ትሩፍ፡** 1) reliquus; a) abundans; b) supervacaneus (p. 57). 2) praestans, eximius, egregius; **ትርፍት፡** pl. **ትሩፋት፡** virtus, praestantia. — **ተረፍ፡** et **ተርፍ፡** 1) reliqua pars, reliquiae, reliquum, supplementum. 2) superfluum, abundantia. 3) id quod redundat, lucrum. — **ትራፍ፡** pl. **ትራፋት፡** reliqua pars, reliquiae.

ትስዑ፡ **ትስዑ፡** f. novem. — **ትስዑቱ፡** **ተሳዕቱ፡** **ትስዑቱ፡** m. novem. — **ትስዕ፡** novem; **ትስዐ፡** novies. — **ታስዕ፡** novus. — **ተሱዕ፡** novem dies, nonus dies. — **ተሱዐት፡** vel **ተሱዓት፡** hora nona. — **ተስዓ፡** et **ትስዓ፡** nonaginta.

ተቅዳ፡ coriandrum.

ተቤሳ፡ fascia.

ታዐት፡ pl. **ታዐታት፡** arca (Noae, legis; Abyssini arcam templi Zionis in ecclesiam Axumae cathedralem perlatam perhibent, p. 36).

ትብሌ፡ **ትብልያ፡** superhumale.

ተብዐ፡ I, 1 constans, fortis, virilis fuit. — **ትብዕ፡** fortitudo, virtus. — **ትብዐት፡** id. — **ተብዕት፡** pl. **አትቡዕ፡** mas, masculus. — **ተ**

ባዕ፡ et ተባዒ፡ fortis, strenuus. —
ተባዕታይ፡ ተባዕታዊ፡ masculinus.

ተባይስ፡ Thebais.

ታኅሣሥ፡ mensis Abyssinorum
quartus, qui IX° Decembris sec. Cal.
Greg. incipit.

ተነነ፡ — ተን፡ vapor, fumus.

ተንበለ፡ qdrl. I oratoris munere
functus est, intercessit, oravit pro
alqo; patronum adiit alqm. — **ተን
በለ፡** ተንባለ፡ ተንብለ፡ pl. ተ
ናበለ፡ ተንበላት፡ orator, inter-
pres, legatus, intercessor, deprecator. — **መተንበለ፡** intercessor, de-
precator, advocatus.

ተንተነ፡ qdrl. I vacillavit, laba-
vit, titubavit; animo percussus est. —
አተንተነ፡ II caus. — **ትንታኔ፡** va-
cillatio, nutatio.

ትንንያ፡ culices, sciniphes.

ተከለ፡ I, 1 infixus est, penetra-
vit (p. 35). — **ተከለ፡** I, 1 subj.
ይትከለ፡ 1) fixit, infixit; statuit,
stabilivit. 2) plantavit (plantam);
plantis consevit (terram). 3) substituit. — **አተከለ፡** II, 2 de-, pro-,
extrusit, contudit. — **ተተከለ፡** III, 1
fixus, infixus, statutus, plantatus
est. — **ትኩለ፡** fixus, statutus,
plantatus. — **ተከለ፡** pl. **አትከ
ለት፡** et ተከላት፡ planta, planta-
rium; ተከለ፡ pro, loco. — **ተከለ፡
ሃይማኖት፡** „planta fidei“, n. pr. viri
Abyssini. — **መትከለ፡** paxillus, clavus.

ተኩላ፡ pl. ተኩላት፡ et ተኩ
ሉት፡ lupus.

ተኬሳ፡ scapula.

ተከተ፡ I, 1 menstruis labora-
vit. — **ትከት፡** menstrua (femina). —
ትከቶ፡ menstruum (profluvium).

ተከተ፡ — **አትከተ፡** II, 1 et አ
ተከተ፡ II, 2 tempus lucrari voluit. —
ትከት፡ 1) tempus pristinum, anti-
quum, vetus memoria; **ዘትከት፡** pri-
stinus, vetus, priscus, antiquus; **አ
ምትከት፡** vel **አምትከቱ፡** antiqui-
tus, antehac, olim. 2) adv.: pri-
dem, prius, antehac, olim.

ተከዘ፡ I, 2 1) moeruit, aeger
animi, tetricus fuit, contristatus est.
2) curis vel sollicitudine affectus
est. — **አተከዘ፡** II, 2 caus. — **ት
ኩዝ፡** moestus, tristis, morosus, ae-
ger animi, afflictus. — **ትከዝ፡** pl.
ትከዛት፡ 1) moeror, tristitia. 2) sol-
licitudo, cura. 3) res qua opus est,
necessitas. 4) negotium, occupatio,
opus, res.

ተከዚ፡ flumen, fluvius, amnis.

ተከፈ፡ — **መትከፍት፡** et **መት
ከፍ፡** pl. **መታከፍት፡** humerus,
scapula.

ቶራ፡ pl. ቶራት፡ bubalus.

ቶስሐ፡ qdrl. I miscuit, ad-, com-
permiscuit, temperavit (c. dupl. Acc.;
c. Acc. et በ፡). — **ተቶስሐ፡** III, 1
pass. — **ቱሱሐ፡** mixtus, tempera-
tus. — **ቱስሐት፡** mixtura, tempe-
ratio, commixtio (κράσις, φαρμάκ). —
ቱሳሐ፡ id.

ቶታን፡ pl. ቶታናት፡ corrigia.

ተወን፡ 1) auctumnus. 2) pluvia
tempesta.

ቴዎዶሶስ፡ Theodotus.

ተይ፡ et ትይ፡ sulphur.

ቴነ፡ — **ቴን፡** extensio (longi-
tudo, latitudo, crassities).

ተይፈን፡ pl. ተይፍን፡ et ተይ
ፍንት፡ juvencus, bos.

ቴዳ፡ ὤρεα, nomen literae graecae Θ.

ተግሀ፡ I, 1 1) vigilavit, insomnis fuit. 2) invigilavit, vigilanter at-tendit, intentus fuit. — ትጉሀ፡ 1) vigil, pervigil. 2) vigilanter at-tentus, (ትጉሃን፡ p. 152 siglum est). — ትጋሀ፡ 1) vigilia, insom-nia. 2) vigilantia, attentio, cautio, sedulitas.

ትፋሕ፡ ትፋሕ፡ malum (fructus).

ተፍአ፡ I, 1 sput. — ትፍአት፡ sputum.

ተፈየ፡ I, 1 confisus est, fidu-ciam posuit.

ጎለለ፡ — ጎለት፡ canna, arundo.

ጎለቀ፡ I, 1 subj. ይጎለቅ፡ et ይጎለቅ፡ 1) defecit, interiit, confectus, consumtus est, desiit. 2) praeteriit, ad finem perductus, consummatus est. — አጎለቀ፡ II, 1 1) consumsit, absum-sit, confecit. 2) ad finem perduxit, consummavit, perfecit. — ጎለቀት፡ consumtio, interitus, consummatio. — ግጎለቀት፡ 1) finis, terminus. 2) summa rei. 3) exitium. 4) peractio, exsecutio p. 35.

ጉለቂ፡ I, 2 1) uumeravit. 2) an-numeravit (c. Acc. et ምስለ፡), im-putavit. 3) recensuit. — ተጉለቂ፡ III, 2 et 1 pass. — ጉለቀ፡ et ጉለቀ፡ part. pass. — ጉለቀ፡ et ጉለቀ፡, pl. ጉለቀ፡ uumerus; summa. — ጉለቂ፡ numeratio, uu-merus.

ጎለወ፡ I, 2 excubias egit, cu-stodivit.

ጎለየ፡ I, 2 1) cogitavit, meditatus est, consideravit, reputavit, in animo habuit, respexit. 2) sollicitus fuit, cu-ravit (p. 44 l. 26), prospexit. 3) intelle-xit, percepit, sensit. 4) putavit. — አጎለየ፡ II, 2 fecit ut cogitaret, me-tem injecit alicui. — ተጎለየ፡ III, 2 cogitatus est, in mentem venit. — ጎለና፡, pl. ጎለናት፡ 1) cogitatio, cogitatum, sententia. 2) mens, in-tellectus. 3) sentiendi ratio, animus. 4) voluntas, consilium.

ጎለ፡ I, 1 subj. ይጎለፍ፡ 1) transiit, a) praeteriit, praeteregres-sus est; b) pertransiit, obiit; c) trans-gressus est, trajecit; d) discessit, abiit. 2) praeteriit, elapsus est, periit, evanuit. — አጎለ፡ II, 1 caus. — ተጎለ፡ III, 1 se subdn-xit alicui. — ተጎለ፡ III, 3 huc illuc transiit. — አስተጎለ፡ IV, 3 1) circumnisiit (nuntios, praecones). 2) decussatim posuit. — ጎለፍ፡ transiens. — ጎለ፡ transiens, pe-rieus, fluxus, caducus (p. 152 l. 4 siglum est). — ጎለ፡ agmen praetereuntium. — ጎለ፡ 1) transitus. 2) abitus. 3) interitus, exi-tus, finis. — ምጎለ፡ locus tran-situs, transitio pervia.

ጎመስ፡ I, 2 quinque fecit. — ጎምስ፡ f, ጎምስ፡ m. quinque. — ጎምስ፡ quinque; ጎምስ፡ et ጎምስ፡ quinquies. — ጎምስ፡ et ጎምስ፡ quietus. — ጎመስ፡ 1) quinque dies, quintus dies. 2) feria quieta. — ጎምስ፡ quinquaginta. — ተጎምስ፡ 1) quinio. 2) quinta pars. — ትጎምስት፡ quintuplum, quique par-tes. — ምጎምስት፡ quintuplum. ጎመዘ፡ — ምጎማዝ፡ furnus.

ገመድ I, 1 et 2 vinculis constrinxit, vinxit. — **ተገምድ** III, 1 pass. (p. 67 ann. 5, ubi ኢ e gr. § 19 annot. exponendum est). — **ማገሚ**: vinculum.

ገሠሠ I, 1 subj. **ይገሥሥ**: 1) quaesivit. 2) sciscitatus est. 3) scrutatus est, investigavit. 4) petiit, postulavit, requisivit. 5) operam dedit, studuit. — **ተገሠ** III, 1 1) quaesitus, investigatus, postulatus est. 2) sibi quaesivit, scrutatus est, requisivit rationem. — **ተጋሠሠ** III, 3 disputavit, controversiam habuit, altercatus est. — **ገሣሣ**: quaesitor, investigator, studiosus. — **ገሣሣ**, pl. **ገሣሣት**: 1) petitio, desiderium, studium. 2) percontatio, quaestio. — **ማገሥሥ**: petitum, desiderium; controversia. — **መጉሥሥ**: fuscina, forceps. — **ታገሣሥ**: vid. sub ተ.

ገሥዐ I, 1 sedatus est, siluit. — **አገሥዐ** II, 1 sedavit, restinxit.

ገሠፈ I, 1 scabiosus fuit. — **ገሠፍ**: scabiosus.

ገረመ — **ገረመት**: ductus litterae, littera, syllaba.

ገረሠ I, 1 et 2 bene nutrit. — **ተገረሠ** III, 2 pass.

ገረሰ I, 1 parturit, in puerperio cubuit. — **ገረሰ**: partus, puerperium. — **ገረሰ**: puerpera.

ገረወ I, 1 caelavit, sculpsit. — **ተገረወ** III, 1. 2 pass. — **ገረወ**: part. pass. — **ገረወት**: 1) sculptura. 2) caelum, castrum. 3) foramen.

ገረየ et **ገረየ** I, 1 subj. **ይገረይ**: e-, se-, delegit, praetulit. — **ተገረየ** III, 1 pass. — **ገረይ**:

1) electus, selectus. 2) acceptus, gratus. 3) arbiter, conciliator. — **ገረየት**: optio, electio.

ገረጸ: i. q. **ቀረጸ**:

ገሪፍ: annus praesens.

ገሰረ I, 1 subj. **ይገሰር**: 1) depressus, in conditionem viliorem dejectus, miseria afflictus est. 2) imminutus, ad paucitatem redactus est. 3) ignominia, dedecore affectus est. — **ገሰረ** I, 2 ignominia, injuria affecit (p. 21, ni **አገሰረ**: legere maulueris). — **አገሰረ** II, 1 1) humilem, vilem reddidit. 2) ad paucitatem redegit; multa, poena affecit. 3) ignominia, dedecore affecit, vilipendit. 4) vitiavit, stupravit. — **ገሰር**: 1) vilis, inferioris ordinis. 2) contemptus, probrosus. 3) miser. 4) depravatus. — **ገሰር**: conditio vilis, miseria, ignominia, dedecus, conviciium.

ገበ: praep. 1) apud, juxta, penes. 2) ad, versus, in; **ገበ፡ዘ፡** ubi, quo, ubicumque („nec corpus ejus, ubicumque sit = nec corporis ejus partem quamlibet“ p. 62 l. 11), quocumque. — **ለገበ**: ad, versus, in, erga, ad modum, instar. — **በገበ**: ad, apud, juxta, παρά c. Gen. = ab; penes; coram; e sententia alcijs; ad modum, secundum, pro, prae, instar. — **እም፡ገበ** vel **እምገበ**: ab, ex, a parte, e vicinia alcijs, per. — **እንተ፡ገበ**: praeter, per.

ገበ: adv. rel.: ubi, quo; ubicumque, quocumque; ibi ubi vel quo; eo ubi vel quo; **በ፡ገበ**: alicubi, uspiam. — **በገበ**: ubi; ibi ubi; ubi-

cumque. — አምገብ፡ vel አምን፡ገብ፡ unde, ibi unde, eo unde; inde ubi vel quo. — አንተ፡ገብ፡ a qua parte, ubi.

ገበላ፡ — ተገበላ፡ III, 1 ausus est. — ገቡል፡ et ተገባሊ፡ audax.

ገበረ፡ et ገብረ፡ I, 1 subj. ይገበር፡ 1) consociatus est, se adiunxit. 2) consensit; congruit; conspiravit. 3) e communi consensu, conjunctim, unā, communiter fecit alqd (c. Acc. rei; c. Acc. Inf. vel ለ፡ seq. Inf.). — አገበረ፡ II, 1 1) conjunxit, connexuit, (conflavit p. 66). 2) consociavit. 3) consentire, consonare fecit, conspirationem fecit. 4) societatem inivit. — ተገብረ፡ III, 1 conjunctus, consociatus est. — ገቡር፡ conjunctus, consociatus, consentiens, concors, consors; ገቡረ፡ሀላዊ፡ consubstantialis; ገቡረ፡ካህንዮ፡ collega sacerdos; ገቡረ፡መንበር፡ σύμῆγορος. — ገቡረ፡ unā, simul, conjunctim, unanimiter. — ገብር፡ 1) funis. 2) tractus. 3) latus. 4) caterva. 5) fasciatio. — ገብረት፡ 1) consociatio, communio. 2) consensus, consonantia, concordia. — ግገበርት፡ junctura, commissura. — ግገበር፡ 1) congregatio, conventus, coetus, concio; a) concilium; b) conventus monachorum, ordo monachicus; ሰብአ፡ግገበር፡ conventuales; ቤተ፡ግገበር፡ monasterium. c) agmen, turba, classis, ordo, τάγμα p. 58. 2) socii, collegae. — ግገበራዊ፡ conventionalia.

ገብስት፡ vid. ገበዘ፡

ገበበ፡ — ግገበብት፡ lacus torcularis.

ገባኔ፡ vel ገበኔ፡ limbus vestis.

ገብአ፡ I, 1 subj. ይገባአ፡ 1) abscondidit, occultavit, abdedit. 2) celavit (c. dupl. Acc.). — ተገብአ፡ III, 1 refl. et pass. — ገቡአ፡ occultus, absconditus, (apocryphus), arcanus; በገቡአ፡ in occulto, clam; ገቡአት፡ arcana, mysteria. — ምገባአ፡ locus absconditus, latibulum.

ገበዘ፡ I, 1 subj. ይገብዝ፡ coxit panem. — ገብስት፡ pl. ገባውዝ፡ panis; placenta panis. — ገባቢ፡ pistor. — ምገባዝ፡ pistrina.

ገበይ፡ seria.

ገተመ፡ I, 1 subj. ይገተም፡ sigillo clausit, signavit, obsignavit, (sigillum impressit p. 81). — ተገተመ፡ III, 1 pass. — ገተም፡ signatus, obsignatus. — ገተሚ፡ signator, obsignator. — ግገተም፡ et ግገተምት፡ sigillum, signaculum.

ገተው፡ I, 1 accensus est, arsit et luxit. — አገተው፡ II, 1 1) accendit. 2) illuminavit. 3) lumen emisit. — ገትው፡ accensus, lucens. — ግገተት፡ pl. መጋትው፡ 1) lucerna, lampas. 2) lychnus. 3) fax.

ገነቀ፡ I, 1 subj. ይገነቅ፡ anxii, suffocavit; suffocando necavit. — ተገነቀ፡ III, 1 refl. et pass.

ገንባዝ፡ instrumentum quo corpus torquetur.

ገንጸጸ፡ qdrl. I folliculis extraxit (grana).

ፕናፊ፡ ገናፊ፡ ethnici, haeretici.

ፕወ፡ — ተፕወ፡ III, 1 commixtus est. — ገፊሥ፡ mixtus, commixtus. — ጉሠት፡ commixtio, confusio.

ጥገ: prunus.

ጥገት, pl. **ጥገት**: ot **ጥገ**
ው: ostium, janua, porta.

ጥጻ: arena.

ጎዘዘ — **አጎዘዘ**: II, 1 animam
interclusit alicui.

ጎለ: I, 1 invaluit. — **ጎለ**:
I, 2 1) fortis, potens fuit; roboratus est. 2) superior fuit (c. Acc.: aliquo), praevaluit, praepolluit. — **አጎለ**: II, 2 corroboravit. — **ተጎለ**: III, 2 1) fortem vel fortiozem se praebuit, vires contendit; corroboratus est. 2) praevaluit, praepolluit, dominatus est. 3) vim adhibuit vel intulit, vi oppressit (c. Acc. pers.; „Verbo, quod eum sursum tulerat, vim intulit“ p. 106 l. 21). — **ጎለ**: fortis, validus. — **ጎለ**: pl. **ጎለት**: 1) vis, vires, robur, potentia. 2) virtus. 3) opes. 4) facinus virtute, robore factum. 5) copiae, exercitus. — **ጎለ**: fortis, potens, validus.

ጎለመት: tentorium, tabernaculum.

ጎረ — **ጎረ**, f. **ጎረት**: bonus, (probus, pius) praestans. — **ጎረት**: bonitas, praestantia, benignitas, virtus. — **ጎረው**: qdrl. I bonus, praestans fuit.

ጎረ: I, 2 melior, praestantior fuit vel factus est. — **አጎረ**: II, 2 praestantiozem, magis idoneum reddidit alqm i. e. virtutem addidit alicui (c. Acc. pers., p. 102). — **ጎረ**: praestantia, excellentia.

ጎረ: I, 1 subj. **ጎረ**: pollexit, seduxit, decepit. — **ተጎረ**:

III, 1 pass. — **ጎረት**: seductio, deceptio.

ጎረ: I, 1 subj. **ጎረ**: 1) consedit; devertit. 2) habitavit, incoluit, commoratus est. — **አጎረ**: II, 1 caus. — **ጎረ**: qui consedit, habitans, commorans. — **ጎረት**: habitatio. — **ጎረ**: inquilinus, advena. — **ጎረ**, pl. **ጎረ**: habitatio, habitaculum, domicilium, (cella monachi p. 59 seq.).

ጎረ: mensis Abyssinorum tertius, qui IX° Novembris sec. Cal. Greg. incipit.

ጎረ: I, 1 subj. **ጎረ**: a) trans. 1) reliquit; deseruit. 2) commisit alicui alqd. 3) dimisit. 4) remisit, condonavit. 5) omisit, praetermisit, intermisit, neglexit; α) misum fecit, abstinuit; β) destitit, desiit. 6) sivit, permisit, concessit (c. Acc. vel **ለ**: pers.; seq. Subj. verbi vel **ከመ**: c. Sbj.). b) intr.: remisit, cessavit. — **አጎረ**: II, 1 caus. — **ተጎረ**: III, 1 pass. (defuit, non comparuit, p. 62). — **ጎረ**: part. pass. — **ጎረት**: relictio, dimissio, (abjectio p. 80); remissio. — **ጎረት**: repudium, divortium.

ጎረ: vid. **ጎረ**:

ጎረ: I, 2 (et 1) gubernavit. — **ጎረ**: remus, gubernaculum; gubernatio. — **ጎረ**: remex, gubernator. — **ጎረ**: remus, gubernaculum.

ጎረ: I, 1 1) non reperit. 2) non habuit, destitutus est re (c. Acc. rei); **ጎረ**: inopia, defectus. 3) raro: peccavit. — **አጎረ**: II, 1 1) privavit (c. dupl. Acc.). 2) exper-

tem esse voluit alqm rei, egere vel carere fecit. 3) peccare fecit. — **†** **ἡμέρα**: III, 1 1) se subduxit, au- fugit. 2) abfuit, defuit, non re- pertus est. — **ἡμέρα**: 1) expers, indigus, inops. 2) fugitivus. — **3** **ἡμέρα**: peccator, (impius, improbus). — **ἡμέρα**: defectus, inopia. — **ἡμέρα** **ἡμέρα**, pl. **ἡμέρα**: et **ἡμέρα**: peccatum, (delictum, crimen).

ἡμέρα — **ἡμέρα**: granum. — **ἡμέρα**, pl. **ἡμέρα**: 1) exiguus, paucus. 2) paulum, paululum, ali- quantulum.

ἡμέρα I, 1 subj. **ἡμέρα**: bre- vis fuit vel factus est, (brevior algo, c. Acc. p. 45). — **ἡμέρα** II, 1 bre- viorem reddidit, decurtavit, („cum aequalia perficerent ita ut alins alio minus non proficeret“ p. 32/33). — **ἡμέρα**: contractus, brevis. — **ἡμέρα** **ἡμέρα**, f. **ἡμέρα**: brevis, curtus.

ἡμέρα, pl. **ἡμέρα**: ferrum; a) instrumentum ferreum; b) gladius. c) **ἡμέρα**: lorica.

ἡμέρα I, 1 castravit. — **ἡμέρα**: castratus, eunuchus.

ἡμέρα, **ἡμέρα**: uncinus, fibula.

ἡμέρα I, 1 subj. **ἡμέρα**: lavit, abluit. — **ἡμέρα** III, 1 pass. et refl. — **ἡμέρα**: 1) pelvis, labrum. 2) balneum. — **ἡμέρα**: locus lo- tionis, lavacrum, piscina.

ἡμέρα I, 1 subj. **ἡμέρα**: 1) erubuit, puduit alqm (seq. Acc. Inf.). 2) reveritus est. 3) pudore, igno- minia affectus est (seq. Acc. Inf., ut: „ignominia cadendi afficitur“ p. 99). — **ἡμέρα** et **ἡμέρα** III, 1 pudefactus, pudore, ignominia

affectus est. — **ἡμέρα** IV, 1 caus. — **ἡμέρα**: pudefactus, pudu- cus. — **ἡμέρα** et **ἡμέρα**: pudibun- dus, pudicus. — **ἡμέρα**: 1) pudor. 2) turpitudine, dedecus, ignominia. 3) pudenda.

ἡμέρα — **ἡμέρα**: propinqui, amici, familiares; amicus, familiaris.

ἡμέρα — **ἡμέρα**: turris, (ναός templum p. 71).

ἡμέρα I, 1 percussit, planxit.

ἡ p. 157 l. 8 siglum est.

ἡ: num, -ne, an? (gr. § 161, a; 198, 2, a). a) **ἡ** — **ἡ**, **ἡ**: **ἡ** — **ἡ**: nonne? annon? b) **ἡ**: numquid? c) etiam pronomini- bus et adverbis interrogativis annectitur („et, si natus est, quando natus sit?“ p. 97 l. 11).

ἡ: (gr. § 168, 4; 200, 1; 206) 1) etiam, quoque, item (seinerseits, andererseits); **ἡ**, **ἡ**: etsi, quamvis. 2) et, -que, autem (sive **ἡ**, sive **ἡ** — **ἡ**, cum negatione: nec); **ἡ** — **ἡ** — **ἡ**: et — et, tam — quam (cum negatione: nec — nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ἡ, **ἡ**: gr. § 160, a.

ἡ: (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ἡ I, 1 metalla exercuit, fa- bricatus est. — **ἡ**: faber aera- rius, argentifex. — **ἡ**: officina aeraria.

ἡ, pl. **ἡ** et **ἡ** **ἡ**: apis, apes.

ἡ I, 1 gemit. — **ἡ**, **ἡ**: gemitus.

ንዐየ፣ I, 1 so levatum sensit, respicavit. — **አንዐየ፣** II, 1 refocillavit, consolatus est. — **ተናዐየ፣** III, 3 confessus est peccata. — **ናዐይ፣** tranquillitas, pax, solamen.

ነፀገ፣ — **አንፀገ፣** II, 1 minavit gregem.

ናላ፣ cerebrum.

ናሕሰ፣ pl. **አንሕሰት፣** tectum.

ናሕስ፣ aes.

ነሐሴ፣ mensis Abyssinorum XIIus, qui VI° Augusti sec. Cal. Greg. incipit.

ናሕሰዩ፣ — **አናሕሰዩ፣** qdrl. II ignovit, condonavit.

ናሕንሐ፣ — **ተናሕንሐ፣** qdrl. III, 1 agitatus, concussus est. — **ንሕኑሕ፣** concussus.

ነምር፣ pl. **አናምርት፣** pardus, tigris.

ነሠተ፣ I, 1 subj. **ይንሥት፣** 1) destruxit, demolitus est, evertit. 2) disiecit, dirupit. — **ተነሥተ፣** III, 1 pass. — **ንሠተ፣** destructus. — **ንሥተት፣** destructio.

ነሥሐ፣ I, 1 subj. **ይንሣሐ፣** 1) sustulit, extulit, suscepit. 2) abstulit, ademittit. 3) cepit, prehendit, occupavit. 4) sumsit, petiit, secum duxit, assumsit. 5) accepit. — **አንሥሐ፣** II, 1 1) extulit, sustulit. 2) surgere jussit, excitavit, suscitavit, resuscitavit (mortuum). 3) exiit, restituit. 4) i. q. **ተንሥሐ፣** exsurrexit p. 22 ann. — **ተነሥሐ፣** III, 1 pass. stirpis I, 1. — **ተንሥሐ፣** III, 1 refl. stirpis I, 1: surrexit, ex-, in-, resurrexit, se extulit. — **አስተናሥሐ፣** IV, 3 1) extulit, restituit. 2) ex-,

in-, suscitavit. 3) se extulit, superbiuit. — **ንሥሐት፣** sumtio, assumptio, acceptio. — **ትንሣሐ፣** surrectio, resurrectio. — **መንሥሐ፣** is qui surgere facit, suscitavit; resuscitator.

ነሠገ፣ I, 1 repagulo occlusit. — **መንሠግ፣** et **መንሥግ፣** repagulum, pessulus.

ናርዶስ፣ nardus.

ነስሐ፣ I, 2 poenituit aliquem, poenitentiam egit. — **አንስሐ፣** II, 1 et **አነስሐ፣** II, 2 ad poenitentiam induxit, p. 107. — **ተነስሐ፣** III, 2 poenitentiam egit. — **ንስሐ፣** poenitentia. — **ነሳሐ፣** poenitentiam agens.

ንስር፣ pl. **አንስርት፣** aquila, vultur.

ንስቲት፣ vid. **ንስስ፣**

ንስጎት፣ foetor.

ኒሳን፣ **ኒሳን፣** Nisan, mensis Hebraeorum primus.

ነስነስ፣ qdrl. I adpersit, conspersit.

ነስከ፣ I, 1 subj. **ይንስከ፣** momordit. — **ተነስከ፣** III, 1 pass. — **ንስከት፣** morsus.

ነስወ፣ — **መንስት፣** pl. **መናስወ፣** 1) tentatio. 2) periculum. 3) calamitas, poena a Deo inflicta. — **አመንስወ፣** qdrl. II in tentationem, calamitatem induxit. — **ተመንስወ፣** III, 1 pass. — **ምንስወ፣** tentationi, calamitati obnoxius. — **ምንሳዊ፣** tentatio, periculum.

ናስጦሪዮስ፣ Nestorius.

ነቅሀ፣ I, 1 subj. **ይንቃሀ፣** 1) evigilavit, experrectus est. 2) sobrius, cautus, attentus fuit. — **አንቅሀ፣**

II, 1 experefecit, suscitavit, resuscitavit. — ንቃሀ፡ experrectus, sobrius, vigilans, attentus. — ንቃሀት፡ evigilatio, cautio, attentio.

ነቀለ፡ I, 1 evulsit, eradicavit.

ነቂረ፡ I, 1 effusus, erutus est oculus. — አንቂረ፡ II, 1 caus. — ነቋር፡ luscus, coctus. — አንቀር፡ interior pars oris et narium. — አንቀራ፡ cellas favorum.

ንቃቅ፡ rima, fissura.

ነቀበ፡ I, 1 se avulsit, abalienatus est ab alqo.

ንቀብት፡ succinctorium.

ናቀት፡ camela.

ነቀኅ፡ — አንቀኅ፡ exclusit pullos ex ovis.

ነቀው፡ I, 1 et 2 sonum vel vocem edidit (res, animal). — ንቃው፡ sousus, vox animalium quaelibet.

ነቅዕ፡ I, 1 1) fissus, diruptus est, rimas egit. 2) erupit, prorupit, scaturiit. — አንቅዕ፡ II, 1 caus. — ንቅዕ፡ fissus, rimosus. — ነቅዕ፡ pl. አንቅዕት, fons, scaturigo. — ንቅዕት፡ fissura, rima, hiatus. — መንቅዕት፡ femur.

ነቅዘ፡ I, 1 cariem contraxit. — ንቅዝ፡ vermiculosus. — ነቅዝ፡ et ነቅዝ፡ caries, teredo, vermiculatio.

ኒቅያ፡ Nicæa.

ነቅጽ፡ I, 1 exaruit. — ንቅጽ፡ aridus, durus.

ነቅጽ፡ vel ነቅፀ፡ — አንቅጽ፡ vel አንቅፀ፡ pl. አናቅጽ፡ porta.

ነቅፈ፡ I, 1 decussit corticem. — ንቅፈት፡ maculatio, macula.

ነበለባለ፡ flamma (p. 151 infra,

Christus dicitur flamma). — አንበልባ፡ quinq. II flammavit, flammam edidit.

ናብሊስ፡ nablium.

ነብሐ፡ I, 1 latravit.

ነበረ፡ I, 1 subj. ይንበር፡ 1) sedit, consedit. 2) mansit, permansit, perseveravit. 3) habitavit, incoluit, commoratus est. — አንበረ፡ II, 1 1) sedere jussit vel fecit. 2) posuit, collocavit, imposuit, ap-, reposuit, deposuit (ut: vestem p. 58). 3) habitare, mauere fecit. — አስተናበረ፡

IV, 3 bene disposuit vel composuit. — ንበር፡ 1) sedens. 2) positus. 3) manens. 4) incolens. — ንበረት፡ 1) sessio. 2) positio, dispositio, impositio. 3) status, conditio, vivendi ratio, victus. 4) habitatio, commoratio. — ነበረ፡ 1) manens, stabilis. 2) habitans, incolens. 3) verna, famulus domesticus. — መንበር፡ pl. መናበርት፡ sedes, sella, thronus („throne“ = unus ex ordinibus angelorum); at p. 79 l. 8 = Mambre (Gen. 18, 1). — ምንበር፡ locus, sedes, basis. — መንበርት፡ status, vita, victus.

ነበበ፡ I, 1 subj. ይንብብ፡ locutus est (c. Acc. prs. = alicui). — አንበበ፡ II, 1 1) legit. 2) recitavit, cantavit. 3) meditatus est. — ተነበ፡ III, 1 recitatus, cantatus, lectus, enuntiatu est. — ተናበበ፡ III, 3 collocutus, locutus est, dixit. — ንብብ፡ loquela, sermo. — ነበቢ፡ loquendi facultate et ratione præditus; locutor, orator, auctor vel poëta (p. 146); linguosus, vaniloquus. — አንበቢ፡ lector. — ምንብብ፡ lectio.

ናቡቴ፡ Naboth.

ንሀዩ፣ I, 1 se levatum sensit, respiravit. — **አንሀዩ፣** II, 1 refocillavit, consolatus est. — **ተናሀዩ፣** III, 3 confessus est peccata. — **ናሀይ፣** tranquillitas, pax, solamen.

ነሀገ፣ — **አንሀገ፣** II, 1 minavit gregem.

ናሳ፣ cerebrum.

ናሕሰ፣ pl. **አንሕሰት፣** tectum.

ናሕሰ፣ aes.

ነሐሌ፣ mensis Abyasinorum XII^{us}, qui VI° Augusti sec. Cal. Greg. incipit.

ናሕሰዩ፣ — **አናሕሰዩ፣** qdrl II ignovit, condonavit.

ናሕንሐ፣ — **ተናሕንሐ፣** qdrl III, 1 agitatus, concussus est. — **ንሕኑሕ፣** concussus.

ነምር፣ pl. **አናምርት፣** pardus, tigris.

ነሠተ፣ I, 1 subj. **ይንሥት፣** 1) destruxit, demolitus est, evertit. 2) disiecit, dirupit. — **ተንሥተ፣** III, 1 pass. — **ንሠት፣** destructus. — **ንሥተት፣** destructio.

ነሥአ፣ I, 1 subj. **ይንሣአ፣** 1) sustulit, extulit, suscepit. 2) abstulit, ademittit. 3) cepit, prehendit, occupavit. 4) sumsit, petiit, secum duxit, assumsit. 5) accepit. — **አንሥአ፣** II, 1) extulit, sustulit. 2) surgere jussit, excitavit, suscitavit, resuscitavit (mortuum). 3) exiit, restituit, 4) i. q. **ተንሥአ፣** exsurrexit p. 22 ann. — **ተንሥአ፣** III, 1 pass. stirpis I, 1. — **ተንሥአ፣** III, 1 refl. stirpis I, 1: surrexit, ex-, in-, resurrexit, se extulit. — **አስተናሥአ፣** IV, 3 1) extulit, restituit. 2) ex-,

in-, suscitavit. 3) se extulit, superbiuit. — **ንሥአት፣** sumtio, assumptio, acceptio. — **ትንሣአ፣** resurrectio, resurrectio. — **መንሥአ፣** is qui surgere facit, suscitavit; resuscitator.

ነሠገ፣ I, 1 repagulo occlusit. — **መንሠገ፣** et **መንሥገ፣** repagulum, pessulus.

ናርዶስ፣ nardus.

ነስሐ፣ I, 2 poenituit alqm, poenitentiam egit. — **አንስሐ፣** II, 1 et **አነስሐ፣** II, 2 ad poenitentiam induxit, p. 107. — **ተነስሐ፣** III, 2 poenitentiam egit. — **ንስሐ፣** poenitentia. — **ነሳሐ፣** poenitentiam agens.

ንስር፣ pl. **አንስርት፣** aquila, vultur.

ንስቲት፣ vid. **ንስሰ፣**

ንስነት፣ foetor.

ኒሳን፣ **ኒሳን፣** Nisan, mensis Hebraeorum primus.

ነስነሰ፣ qdrl I adpersit, conspersit.

ነስከ፣ I, 1 subj. **ይንስከ፣** momordit. — **ተነስከ፣** III, 1 pass. — **ንስከት፣** morsus.

ነስው፣ — **መንስት፣** pl. **መናስው፣** 1) tentatio. 2) periculum. 3) calamitas, poena a Deo inflicta. — **አመንስው፣** qdrl II in tentationem, calamitatem induxit. — **ተመንስው፣** III, 1 pass. — **ምንስው፣** tentationi, calamitati obnoxius. — **ምንሳዩ፣** tentatio, periculum.

ናስጦሪዮስ፣ Nestorius.

ነቅሀ፣ I, 1 subj. **ይንቅሀ፣** 1) evigilavit, exprorectus est. 2) sobrius, cautus, attentus fuit. — **አንቅሀ፣**

II, 1 expegefecit, suscitavit, resuscitavit. — **ንቀሀ፡** experrectus, sobrius, vigilans, attentus. — **ንቅሀት፡** evigilatio, cautio, attentio.

ነቀለ፡ I, 1 evulsit, eradicavit.

ነቂረ፡ I, 1 effossus, erutus est oculus. — **አንቂረ፡** II, 1 caus. — **ነቋር፡** luscus, cocles. — **አንቀር፡** interior pars oris et narium. — **አንቀፊ፡** cellae favorum.

ንቃቅ፡ rima, fissura.

ነቀበ፡ I, 1 se avulsit, abalienatus est ab alio.

ንቀብት፡ succinctorium.

ናቀት፡ camela.

ነቀላ፡ — **አንቀላ፡** exclusit pullos ex ovis.

ነቀው፡ I, 1 et 2 sonum vel vocem edidit (res, animal). — **ንቃው፡** sonus, vox animalium quaelibet.

ነቅዕ፡ I, 1 1) fissus, diruptus est, rimas egit. 2) erupit, prorupit, scaturiit. — **አንቅዕ፡** II, 1 caus. — **ንቁዕ፡** fissus, rimosus. — **ነቅዕ፡** pl. **አንቅዕት፡** fons, scaturigo. — **ንቅዕት፡** fissura, rima, hiatus. — **መንቅዕት፡** femur.

ነቅዘ፡ I, 1 cariem contraxit. —

ንቁዝ፡ vermiculosus. — **ነቀዝ፡** et

ነቅዝ፡ caries, teredo, vermiculatio.

ኒቅያ፡ Nicaea.

ነቅጽ፡ I, 1 exaruit. — **ንቁጽ፡** aridus, durus.

ነቀጽ፡ vel **ነቀፀ፡** — **አንቀጽ፡** vel **አንቀፅ፡** pl. **አናቅጽ፡** porta.

ነቀፈ፡ I, 1 decussit corticem. — **ንቅፈት፡** maculatio, macula.

ነበልባል፡ flamma (p. 151 infra,

Christus dicitur flamma). — **አንበልባል፡** quinq. II flammavit, flammam edidit.

ናብሊስ፡ nablium.

ነብሐ፡ I, 1 latravit.

ነበረ፡ I, 1 subj. **ይንበር፡** 1) sedet, consedit. 2) mansit, permansit, perseveravit. 3) habitavit, incoluit, commoratus est. — **አንበረ፡** II, 1 1) sedere jussit vel fecit. 2) posuit, collocavit, imposuit, ap-, reposuit, deposuit (ut: vestem p. 58). 3) habitare, manere fecit. — **አስተናበረ፡** IV, 3 bene disposuit vel composuit. — **ንቡር፡** 1) sedens. 2) positus. 3) manens. 4) incolens. —

ንበረት፡ 1) sessio. 2) positio, dispositio, impositio. 3) status, conditio, vivendi ratio, victus. 4) habitatio, commoratio. — **ነበረ፡** 1) manens, stabilis. 2) habitans, incolens. 3) verna, famulus domesticus. — **መንበር፡** pl. **መናበርት፡** sedes, sella, thronus („throni“ = unus ex ordinibus angelorum); at p. 79 l. 8 = Mambre (Gen. 18, 1). — **ምንባር፡** locus, sedes, basis. — **መንበርት፡** status, vita, victus.

ነበበ፡ I, 1 subj. **ይንብብ፡** locutus est (c. Acc. prs. = alicui). — **አንበበ፡** II, 1 1) legit. 2) recitavit, cantavit. 3) meditatus est. — **ተነበ፡** III, 1 recitatus, cantatus, lectus, enuntiatus est. — **ተናበበ፡** III, 3 collocutus, locutus est, dixit. — **ንብብ፡** loquela, sermo. — **ነበቢ፡** loquendi facultate et ratione praeditus; locutor, orator, auctor vel poeta (p. 146); linguosus, vaniloquus. — **አንበቢ፡** lector. — **ምንብብ፡** lectio.

ናቡቴ፡ Naboth.

ናቡከደነጾር፡ Nebucadnezar.

ነብዕ፡ — **አንብዕ፡** II, 1 lacrymatus est. — **አንብዕ፡**, pl. **አናብዕ፡** lacryma, lacrymae.

ነቢይ፡, pl. **ነቢያት፡** propheta. — **ነቢይት፡** et **ነቢት፡** prophetissa. — **ተነብዩ፡** III, 2 propheta constitutus est, prophetavit. — **ትንቢት፡** prophetia, vaticinium.

ነበጦ፡ — **አንበጣ፡**, pl. **አናበጥ፡** locusta, locustae.

ነት፡ coccum, coccium.

ነተነ፡ — **አስተንተነ፡** IV, 1 in-tente vel assidus occupatus est re.

ነትዐ፡ I, 1 in fugam inclinator est, fugit. — **አንትዐ፡** II, 1 fugavit. — **ነትዕ፡** tentorium, aulaeum.

ነተገ፡ et **ነትገ፡** I, 1 decrevit, imminutus est, defecit, desuit. — **አንተገ፡** II, 1 1) demisit, detraxit, deminuit. 2) intermisit, cessavit. — **ንቱግ፡** mancus, imperfectus. — **ንትጋ፡** 1) defectus, lacuna. 2) intermissio, cessatio. — **ትንታግ፡** titio, torris.

ነተፈ፡ I, 1 et 2 discerpit, dilaceravit. — **ተነተፈ፡** III, 1 pass.

ንጎላ፡ I, 1 subj. **ይንጎላ፡** corruit, collapsus, dirutus, devastatus est. — **አንጎላ፡** II, 1 destruxit, diruit, subvertit. — **ንጉላ፡** part. pass.

ንጎረ፡ I, 1 rhonchissavit. — **መንጎር፡** antlia, haustum, follis.

ነነዌ፡ Ninive.

ንእስ፡ I, 1 minor, minimus fuit. — **አንእስ፡** II, 1 parvum, minorem reddidit, extenuavit, minorem aestimavit. — **ንኡስ፡** parvus, minor (etiam

numero, aetate, auctoritate; minus perfectus p. 59). — **ንእስ፡** parva, minor, puella. — **ንእስ፡** infantia, pueritia, adolescentia. — **ናእስ፡** parvitas, pusillitas. — **ንስቲት፡** 1) paulum, aliquantulum; **በበንስቲት፡** vel **በበንስቲት፡** **ንስቲት፡** paulatim. 2) pusillus, exiguus, aliquot, pauci.

ንእከ፡ I, 1 gemit. — **ናእከ፡** gemitus.

ናእከ፡ plumbum, stannum.

ናእከ፡ macula.

ንእደ፡ I, 1 laudavit. — **ተንእደ፡** III, 1 pass.

ነከረ፡ — **አንከረ፡** II, 1 1) peregrinum, insolitum invenit. 2) miratus, admiratus est (c. **በእንተ፡** **እምነ፡**, **በ፡**, c. Acc.). — **ተነከረ፡** III, 1 mirandus, mirus fuit. — **ንኪር፡**, f. **ነኪር፡** et **ነኪርት፡** 1) peregrinus; etiam neutr.: peregrinum, p. 11. 2) alienus, seq. **እምነ፡** ab (p. 76 l. 5. 6). 3) alius, mutatus. 4) inauditus, mirus. — **መንከር፡** 1) part.: mirabilis, admirandus. 2) subst., pl. **መንከራት፡** res mirabilis, miraculum.

ነከሰ፡ — **መንከሰ፡** maxilla.

ነከበ፡ — **መንከብያት፡** flexurae brachiorum et pedum.

ነከነከ፡ qdrl. I concussit, excussit.

ነከዕ፡, pl. **አናከዕ፡** brachus, at-telabus.

ነከዩ፡ I, 1 laesit, nocuit, c. Acc. — **ተነከዩ፡** III, 1 pass.

ነዋ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነዌ፡ Naue vel Nun, pater Josuae.

ናላጂ፡, pl. **ናላት፡** pastor. —

ተኖለው፡ qdrl. III, 1 pastor fuit, duxit et custodivit gregem.

ኖመ፡ I, 1 subj. **ይኑም፡** 1) dormivit. 2) obdormivit i. e. vita defunctus est. — **አነመ፡** et **አኖመ፡** II, 1 caus. — **ንዉም፡** dormiens. — **ንዋም፡** somnus.

ነወረ፡ — **አንወረ፡** II, 1 notam iussit, macula aspersit, vitium irrogavit (c. Acc. pra.). — **ነውር፡** pl. **ነውራት፡** macula, labes, vitium.

ኖትያዊ፡ pl. **ኖትያት፡** nauta.

ኖኅ፡ Noë, Noah.

ኖኅ፡ I, 1 subj. **ይኑኅ፡** 1) longus, longior fuit vel factus est. 2) procerus, altus fuit vel factus est. 3) resedit. — **አንኅ፡** II, 1 1) longum fecit, prolongavit, produxit. 2) procerum, altum fecit. 3) in altum crevit, p. 14 l. 14. — **ኑኅ፡** 1) longitudo. 2) altitudo. — **ነዊኅ፡** et **ነዋኅ፡** f. **ነዋኅ፡** 1) longus; **ነዋኅ፡** diu. 2) longinquus, **ነዋኅ፡** longe, procul. 3) procerus, altus.

ንዋይ፡ pl. **ንዋይት፡** 1) vas, vasa; **ንዋየውስጥ፡** intestina. 2) instrumentum, -ta, utensilia, apparatus; **ንዋየሐቅል፡** arma. 3) sarcinae. 4) res quas quis possidet, opes, bona, pecunia.

ነዓ፡ **ንኒ፡** **ንዑ፡** **ነዓ፡** (gr. § 160, 1, a) 1) veni, venite! 2) age, agite!

ንዑልት፡ fratria quam levir uxorem ducit.

ነዐው፡ I, 1 subj. **ይንዐው፡** 1) venatus est. 2) aucupatus est, avidè inhiavit. — **ነዓዊ፡** 1) venator. 2) venatorius. — **ነዕዊ፡** **ነዐዊ፡** venatio.

ንዝህላል፡ vid. **ዛህለለ፡**

ነዛረ፡ I, 1 et 2 momordit.

ነዝኅ፡ I, 1 con-, aspersit. — **ተነዝኅ፡** III, 1 pass. — **ንዝኅት፡** conspersio, aspersio.

ነዝኅ፡ — **አንዝኅ፡** II, 1 visit (ut videtur; aliàs non occurrit, at vid. locum in meo Lexico Aeth. c. 677 e Phlx. 89 allatum).

ነዝነዝ፡ — **ተነዝነዝ፡** III, 1 vexatus est.

ነዝዐ፡ I, 1 evulsit.

ነዝዝ፡ — **አመንዝዝ፡** qdrl. II insultavit, probrose dictis proscidit.

ናዘዝ፡ I, 3 solatus, consolatus est. — **ተናዘዝ፡** III, 3 solatium admisit, solatio erectus est. — **ናዘዚ፡** solator. — **ኑዘዚ፡** consolatio, solatium.

ነዘፈ፡ — **ተነዘፈ፡** III, 1 exhaustus, evacuatus est.

ነየ፡ ecce me! **ነያ፡** ecce eam! caet. (vid. gr. § 160, 1, a).

ናእት፡ pavis infermentatus, azy-mus.

ንድለት፡ caverna.

ነድሐ፡ I, 1 trusit, impulit.

ነድቀ፡ I, 1 struxit, extruxit, aedificavit. — **ተነድቀ፡** III, 1 pass. — **ንድቀ፡** structura, opus latericium, murus. — **ነዳቂ፡** aedificator.

ነደበ፡ — **አመንደበ፡** qdrl. II afflictavit, in calamitatem et periculum induxit, vexavit, persecutus est. — **ተመንደበ፡** III, 1 pass. — **ምንዳብ፡** afflictus, calamitatibus et difficultatibus pressus. — **ምንዳቤ፡** af-

fictio, calamitas, aerumnae, periculum.

ነድክ፡ I, 1 egit gregem, propulit, abegit, exegit. — **ተነድክ**፡ III, 1 pass. — **ነጻኢ**፡ exactor.

ነድዩ፡ I, 1 subj. **ይንዲ**፡ inops, egenus, pauper fuit vel factus est. — **አንደዩ**፡ II, 1 caus. — **ነጻይ**፡ pauper, egenus, inops. — **ንድዮት**፡ et **ንደት**፡ paupertas, inopia.

ነደደ፡ et **ነደ**፡ I, 1 arsit, exarsit, incensus fuit. — **አንደደ**፡ II, 1 1) accendit, incendit. 2) combussit. — **ነድ**፡ flamma; ardor. — **ምንጻድ**፡ focus, culina.

ነደፈ፡ I, 1 jaculatus est, icit. — **ተነደፈ**፡ III, 1 1) jaculando emissus est. 2) ictus, ictu vulneratus est. — **አስተናደፈ**፡ IV, 3 fundamentum jecit. — **ንደፈት**፡ jaculatio; ictus. — **ነጻፈ**፡ jaculator, sagittarius. — **ምንጻፍ**፡ spatium jactus teli.

ነ፯፡ elephas.

ነግሀ፡ I, 1 illuxit dies. — **አንግሀ**፡ II, 1 mane fecit, mane venit vel profectus est. — **ነግሀ**፡ prima lux, tempus matutinum; **በነግሀ**፡ mane, bene mane.

ነገላ፡ — **መንገላ**፡ 1) versus, ad, in. 2) quod attinet ad. — **ለመንገላ**፡ id. — **በመንገላ**፡ versus, juxta, ad. — **አመንገላ**፡ 1) a parte. 2) ratione habita, quod attinet ad.

ነግሠ፡ I, 1 subj. **ይንግሥ**፡ 1) regnavit, rex fuit (c. **ለ**፡ ሳላ፡ **ዲበ**፡). 2) regnum, imperium adeptus est. — **አንግሠ**፡ II, 1 regem, imperatorem constituit. — **ንጉሥ**፡

pl. **ነግሥት**፡ rex, imperator. — **ንግሥት**፡ pl. **ንግሥታት**፡ regina, imperatrix. — **ንግሥ**፡ regimen, regia dignitas. — **ነጋሢ**፡ pl. **ነግሥት**፡ rex, dynasta. — **መንግሥት**፡ pl. **መንግሥታት**፡ regnum, imperium.

ነገረ፡ I, 1 subj. **ይንገር**፡ 1) locutus est, dixit (c. Acc. prs. vel **ለ**፡ alicui). 2) recitavit, narravit, retulit, enarravit, exposuit, enuntiavit (addixit፡ „quas decet, divinae Christi naturae addicimus“ p. 71 l. 24). — **ተነገረ**፡ III, 1 pass. — **ተናገረ**፡ III, 3 collocutus, locutus est (c. **ምስላ**፡ ጎበ፡, Acc. pers.; c. **በእንተ**፡ በ፡, Acc. rei); a) disseruit, dixit; b) enarravit. — **ነገር**፡ pl. **ነገራት**፡ 1) sermo, oratio, verbum, verba, (ሰብአነገር፡ linguosi). 2) sermoneinatio, enarratio, relatio, expositio. 3) res, causa, res gesta (quatenus narratur). — **ተናገረ**፡ 1) loquens, orator. 2) rationalis. — **መስተናገር**፡ patronus causae, intercessor (seq. **ለ**፡ pers.).

ነግዐ፡ — **አንጉዕ**፡ medulla. — **አንጉዐ**፡ II, 1 emedullavit.

ነገደ፡ I, 1 peregre abiit vel fuit, peregrinatus est, iter fecit, mercaturam fecit. — **ንገድ**፡ peregrinatio, mercatura. — **ነገድ**፡ pl. **ነገጻን**፡ peregrinns, advena, hospes, (exsul, exsules p. 9 annot.). — **ነጋዲ**፡ peregrinator, mercator. — **መንገድ**፡ 1) via publica. 2) iter, profectio, peregrinatio. — **አንገጻን**፡ pl. **አናገድ**፡ peregrinus, hospes, advena. — **ተአንገደ**፡ qdrl. III, 1 peregrinatus, deversatus est, hospes fuit.

ነገድ፡ pl. **አንጋድ**፡ et **አናገድ**፡ gens, stirps, tribus.

ነጉድጓድ፣ vid. ጉድጉድ፣

ነገፈ፣ I, 1 excussit, decussit. — **አነገፈ፣** II, 1 1) excussit, eripuit, liberavit. 2) seq. ላሐ፣ fecit ut luctum deponert. — **ተነገፈ፣** III, 1 1) decussus est, decidit. 2) foliis nudatus est. — **ንጉፍ፣** decussus, deciduus.

ነጥረ፣ I, 1 scintillavit, fulsit. — **ንጥር፣** scintillae, fulguratio.

ነጥበ፣ ነጠበ፣ I, 1 stillavit. — **ነጥብ፣** gutta, stilla; punctum. — **አንጠብጠበ፣** quinq. I 1) destillavit. 2) guttatim demisit. — **ነጠብጣብ፣** stillicidium, stilla, gutta.

ነጥዐ፣ — **አንጥዐ፣** II, 1 abruptit.

ነጠዩ፣ — **አንጠዩ፣** II, 1 importune urait, defatigavit, molestus fuit alicui. — **አንጣዩ፣** et መንጠዩ፣ molestus, importunus.

ነጠፈ፣ I, 1 colavit, defaecavit. — **ንጠፍ፣** colatus, defaecatus, purus. — **መንጠፍት፣** colum, cribrum.

ነጸሐ፣ — **ተነጸሐ፣** III, 1 evulsus vel abruptus excidit.

ነጸሐ፣ I, 1 purus fuit, purificatus est. — **አንጸሐ፣** II, 1 1) purgavit, purificavit. 2) purum, insonnem declaravit. — **አስተናጸሐ፣** IV, 3 inter-, ex-, de-, repurgavit. — **ንጸሐ፣** purus; immaculatus, incorruptus, innocens, castus, sanctus, sincerus, serenus. — **ንጸሐ፣** 1) purgatio. 2) puritas, castitas, continentia, innocentia, sanctimonia, serenitas. — **ንጸሐና፣** puritas, innocentia, castitas. — **መንጸሐ፣** purificator, purgatorius.

ነጸረ፣ I, 2 1) intuitus est, spectavit, in-, con-, aspexit. 2) respexit,

rationem habuit; attendit (c. A፣ vel Acc. p. 85). — **ተናጸረ፣** III, 3 repr. — **ንጸፈ፣** 1) intuitus. 2) obtutus, visus. — **መንጸር፣** regio ex adverso sita; **መንጸረ፣** 1) adv. ex adverso, in adversum, coram, manifesto. 2) praep.: e regione. — **አንጸረ፣** praep. ex adverso, e regione.

ነጸብራቅ፣ vid. ጸብረቀ፣

ነጸዩ፣ I, 1 vellit, evellit.

ነጸፈ፣ I, 1 stravit, substravit. — **ተነጸፈ፣** III, 1 refl. et pass. — **ንጸፍ፣** stratus. — **መንጸፍ፣** stratum, stragulum.

ነጸፍጸፍ፣ vid. sub ጸፍጸፈ፣

ነፀረ፣ I, 1 et 2 dirupit, discussit.

ነፀኅ፣ I, 1 1) contudit, discussit. 2) prostravit, dejecit, detrusit, terrae impegit. — **ተነፀኅ፣** III, 1 pass. (prostratus, detrusus jacuit).

ነፀፈ et **ነፀፈ፣** I, 1 defecit, exaruit, exsiccatus est, fluere desiit.

ነፈረ፣ I, 1 aestuavit, bullivit.

ነፍሐ፣ I, 1 spiravit, flavit (ventus). — **አንፈሐ፣** II, 1 1) exhalavit. 2) respiravit. 3) recreavit, refocillavit. — **አስተንፈሐ፣** IV, 1 1) respiravit. 2) inspiravit. — **ነፍስ፣** pl. **ነፍሳት፣** anima, animus; nonnumquam = animans; c. pron. suff. = ipse, p. 67. — **ነፋስ፣** pl. **ነፋሳት፣** 1) ventus. 2) aër, auræ. 3) halitus, spiritus p. 140 str. 16. — **ነፍሐት፣** 1) corpus. 2) pudenda. — **መንፈሐ፣** pl. **መናፍሐት፣** et **መንፈሳት፣** spiritus (tam halitus, ventus, anima, quam vis vel natura rationalis, ርቂ፤); **አለ፡መንፈሐ፣** πνευματικός. — **መንፈሳዊ፣** spiritualis. — **አስተንፋስ፣** spiratio, halitus.

ነፈቀ፡ I, 1 diffidit, divisit, bipartitus est. — **ናፈቀ፡** I, 3 1) divisit, dimidiavit. 2) ambiguus fuit animo, dubitavit, hypocrita, incredulus fuit. — **ተነፍቀ፡** III, 1 1) divisus fuit. 2) sibi divisit. — **ተናፈቀ፡** III, 3 in partes vel factiones discossit, discedit. — **ንፋቅ፡** fissus, divisus, bifidus. — **ኑፋቅ፡** dubitans, hypocrita. — **ነፍቅ፡** arca, scrinium, locus. — **ንፍቅ፡** dimidia pars. — **ኑፋቂ፡** 1) divisio. 2) dissensio, ὁμοφωνία p. 70 — 73. 3) hypocrisis, incredulitas. — **መንፈቅ፡** dimidia vel media pars.

ነፍኅ፡ I, 1 subj. ይንፋኅ፡ flavit, spiravit, afflavit, inspiravit, sufflavit, inflavit (በቀርን፡ = buccinavit p. 4). — **ተነፍኅ፡** III, 1 flatus, inflatus est, intumuit. — **ንፍኅት፡** flatus, afflatus, inflatio.

ነፍነፈ፡ qdrl. I roravit. — **ንፍ፡** **ንፍ፡**, **ነፍኒፍ፡** roratio, tenuis pluvia.

ነፈዩ፡ I, 1 cribravit. — **መንፈ፡** cribrum.

ነፍጥ፡ 1) naphtha. 2) bombardia, sclopetum.

ነፍጽ፡ I, 1 subj. ይንፍጽ፡ aufragit, effugit. — **አንፈጽ፡** II, 1 abegit, fugavit. — **ነፋጺ፡** profugus, fuga elapsus. — **ነፋጺት፡** quidquid e clade superstes est.

ከ፡ vid. gr. § 162 a. f.

ከ፡ 1) non. 2) seq. Subj.: ne. 3) nominibus praepositum vim ἄ privativi (= in-) habet, ut: **ከሰሚዕ፡** inobedientia.

ከ፡ o! interj. dolentis, minantis, mirantis, acclamantis; quibusdam nominibus suffigitur (gr. § 142).

ከህ፡ ah, eheu! intrj. dolentis et gementis.

ከሆ፡ utique, esto, bene, sic (ja); **ከሆ፡ ብህለ፡** obtemperavit, annuit, morem gessit (c. Acc.: alicui); **ከሆ፡ አበለ፡** persuasit.

ከላ፡ sed, at (p. 74 l. 9 **ከላ፡** inde exponitur, quod in **ዘእንበለ፡** negatio continetur); nisi (p. 4 l. 21); tamen (post **ከንዘ፡** quamvis) p. 75 l. 4.

ከለ፡ pl. vocis **ዘ፡**; **ከሉ፡ ከላ፡** pl. vocis **ዝ፡**

ከሌ፡ vae! seq. Dat.

ከሊ፡ Eli, iudex Israël.

ከልሳቤል፡ Jezabel.

ከልሳቤጥ፡ Elisabeth.

ከለ፡ ስከንድርያ፡ i. q. **ከለ፡ ከስከ፡**

ከልሳዕ፡ Elisaeus.

አለ፡ 1) non est penes eum = non habet (gr. § 167, 1, b; 176, b), c. c. Acc. vel Nom. rei, quam quis habet; is qui habet in Nominativo apponitur (ut p. 89 l. 4. 5; 92 l. 22; 93 l. 2); **ዘአለ፡** qui non habet = sine. 2) **አለ፡** vel **አለባቱ፡** non est; **አለ፡ ዘ፡** nemo, nihil, non est quod; **አለ፡ አመ፡** nunquam; **አለ፡ ሶበ፡** non est quando = non mox p. 5. 3) **አለ፡** non, minime, nequaquam.

አለባታሪን፡ pater noster (corruptum ex Ἰῆ et πάτερ ἡμῶν) p. 31.

አለንቱ፡, **አላንቱ፡** pl. vocis **ዝንቱ፡**

ከሊከሁ፡ pl. vocis **ዘከሁ፡**

አለአገዳ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitchrift der deutschen morgenl. Ge-

feilſchaft, *Wb.* VII. p. 344 nr. 11 et 29).

አለ፡አስከንድርያ፡ Alexandria (praeſixa voce **ዘ፡** **በ፡** **ለ፡** illud **አ** initiale omittit licet).

አለ፡አዝንን፡ n. regis Abyssiniae (cfr. *Zeitiſchrift der deutſchen morgenl. Geſellſchaft Wb.* VII. p. 344 nr. 15).

አልኩ፡ **አልከቱ፡** pl. vocis **ዝኩ፡** **ዝከቱ፡**

አልዋሕ፡ **አልዋሕ፡** n. terrae, ubi Bartholomaeus evangelium praedicasse dicitur.

አልዐዘር፡ Eleazar, Lazarus.

አልያስ፡ (Acc. *ἐλαίας*) oleae.

አልያስ፡ Elias.

አለደ፡ I, 2 legit, collegit. — **ተአለደ፡** III, 2 pass. — **ምአላደ፡** collectaculum, receptaculum.

አልፍ፡ pl. **አላላፍ፡** myrias, decem millia. — **ትአልፊት፡** **ምአልፊት፡** decem millium multitudo.

አልፋ፡ litera alphabeti Graeci prima (p. 58); cognomen Christi (ex Apoc. I, 8) p. 141.

አሉፍሊ፡ ἄλλόφυλοι Philistaei;

አሉፍላዊ፡ Philistaeus.

አሓ፡ boves.

አሐዱ፡ **ፈ አሐተ፡** 1) unus; **ጳጳ** singuli, unusquisque; **አሐተ፡** semel. 2) aliquis, quidam (p. 13. 18—20. 24 al.).

አመ፡ 1) adv. rel. temporis: quo, qua, quibus, quum; **አለበ፡አመ፡** numquam. 2) conj.: quo tempore, tum quum, ubi; **አምአመ፡** ex quo; **አስከ፡አመ፡** usque dum, donec; **ዘ አመ፡** quum. 3) praep. temporis: tempore, in, Abl.; **አምአመ፡** ab-

hinc, inde a; **አስከ፡አመ፡** usque ad. 4) **አሚሃ፡** et **አሚሁ፡** tunc, tum.

አመ፡ et **ለአመ፡** (gr. § 170, 1; 205) 1) conj. condit.: si; c. neg.: si non, nisi; **አመሰ፡** si vere, si quidem; **ወአመሰ፡** sin; **አመቦ፡ዘ፡** si quis, si quid, si quando, si forte; **አመኒ፡** **ለአመኒ፡** **ወአመኒ፡** **አመሂ፡** **ወለአመሂ፡** etsi, quamvis, (at p. 81 l. 14 et si, si quidem); **አመ፡** — **ወአመኒ፡** **አመሂ፡** — **ወአመሂ፡** **አመኒ፡** — **አመ፡** — **ወአመኒ፡** **አመሂ፡** — **አው፡** sive — sive; **ወአመ፡አከ፡** **ወአመ፡አከሰ፡** **ወአማአከ፡** si vero non, sin minus, aut; **አመ፡አከ፡** — **አመ፡(ወአመ፡)አከ፡** aut — aut; **አምከመ፡** vid. sub **ከመ፡** 2) part. interr.: an, num, -ne? (tam in interr. directa quam in obliqua); etiam adjecto **ሁ፡** **ኑ፡** ut **ለአመኑ፡**

አመ፡ vel **አም፡** 1) ἄν in apodosis enunciationis condit., si quidem in protasi **ሶበ፡** rarius si **አመ፡** (p. 130) adhibitum est. 2) optative: ὥς ἐλον, debebam, ut: **አምያስተረክቡ፡** „vacare debebant“, p. 87.

አም፡ i. e. **አምነ፡** vid. sub **መነየ፡**

አም፡ mater vid. sub **አመመ፡**

አምሐራ፡ Amhara, provincia Abyssiniae.

አምሔው፡ **ፈ አምሔውት፡** pl. **አምሔዋት፡** **አምሔዋን፡** **አማሐት፡** avus, avia; proavus, proavia.

አመሕያው፡ vid. sub **አም፡**

አመመ፡ — **አም፡** pl. **አማት፡** mater; **አመሕያው፡** i. e. **አመ፡ሕያው፡** mater vivi i. e. mater viventium, seu mater generis humani.

አመ፡ — **አመት፡**, pl. **አመታት፡** cubitus, ulna (cum pars brachii anterior, tum mensura).

አመረ፡ I, 2 monstravit, ostendit, significavit, indicavit, notum fecit (etiam c. Acc. pra.: alicui). — **አአመረ፡** II, 1 1) cognovit, novit, scivit, agnovit; c. neg.: nescivit, ignoravit (**ዘአያአመረ፡አባስ፡** quod nescit Abbas = nesciente Abbate); **አቅደመ፡አአምሮ፡** praescivit, praenovit; (p. 60 l. 3 „e singulis signis literarum suarum singuli horas suas norunt“; at emendandum est **ደአምሮ፡** „singula signa literarum singulas horas indicant“). 2) percepit, comperit. 3) intellexit, comprehendit. 4) sciens, gnarus, intelligens fuit; **አአምሮ፡** et **አአምሮት፡** cognitio, scientia, intelligentia, disciplina. — **አአመረ፡** II, 2 demonstravit, edocuit, scientia impertivit. — **ተአመረ፡** III, 1 cognitus, agnitus, dignotus est, se cognoscendum praebuit, innotuit. — **ተአመረ፡** III, 3 repr.: familiaritatem contraxit. — **አመር፡** 1) notus, cognitus. 2) nescibilis. 3) certior factus. 4) constitutus, status, certus. — **አሚር፡** 1) sol. 2) dies; **ኩሉ፡አሚረ፡** quotidie, totum dicm; **ለለአሚሩ፡** quotidie. — **ማአምር፡** 1) scitus, sciens, gnarus. 2) intelligens, prudens, sapiens. 3) familiaria. — **ትአምርት፡**, pl. **ተአምር፡** (quod et ipsum pro Sing. usurpatur), et **ትአምርታት፡**, pl. **ተአምራት፡** signum, a) nota, indicium; b) documentum; c) monumentum; d) miraculum, prodigium; e) typus.

አምራዊ፡ Amoraues.

አመት፡, pl. **አአማት፡** serva, ancilla.

አመት፡ vid. sub **አመ፡**

አም፡ I, 2 salutavit. — **ተአም፡** III, 3 1) osculatus est. 2) consalutavit. 3) salutavit. — **አም፡** 1) osculum. 2) salutatio. 3) munus, donum, munera (venerationis causa oblata).

አም፡ I, 1 subj. **ደአመ፡** 1) fidem habuit, confisus est. 2) credit (አመኒ፡ crede! p. 8 l. 1), nec non: ad finem conversus est. 3) confessus est (ἔμολογῆσθαι); **አሚን፡** πιστις et ὁμολογία. — **አአመ፡** II, 1 1) persuasit. 2) ad fidem convertit. — **ተአም፡** et **ተአመ፡** III, 1 a) refl.: 1) confisus est, fiduciam vel spem posuit. 2) credidit. 3) confessus est. 4) bono et confidenti animo fuit. b) pass.: creditus est. — **አስተአመ፡** IV, 1 fidem fecit rei, persuasit, confirmavit, asseruit. — **አመን፡** 1) fidus, fide dignus. 2) verus; **አመን፡** vere, re vera. 3) confisus. — **አማን፡** 1) fidus, 2) verus; subst.: verum, veritas; adv.: **አማን፡**, **አማን፡**, **በአማን፡** vere, revera, recte, sane, profecto; **አማን፡ብሂል፡** verum dicere, (ἀληθεύειν); **ዘበአማን፡** verus. — **አሚን፡** ἄμην, certo, profecto, ita sit! — **አምነት፡** fiducia, fides (qua creditur, seq. በ፡ rei; quae creditur; „tempore regni Zaguiæorum in fide i. e. ad fidem conversorum“ p. 37 l. 25). — **ምአመን፡** et **ማአምን፡** confidens, credens, fidelis, fidus, fide dignus. — **ተአማን፡** 1) fidelis, credens. 2) confessor.

አም፡ vid. **መነ፡**

እሙንቱ፡፡ እግንቱ፡ pl. vocis
ውእቱ፡

አምአ፡ vid. ጥአ፡

እግእኮ፡ vid. እመ፡

አጂከላ፡ tribulus, herba mala.

አምከመ፡ vid. ከመ፡

አግዑት፡ vid. መዐወ፡

አምዝ፡ vid. ዝ፡

አጥጽ፡ 1) Amos, pater Isaias.

2) Amon, filius Manasse (4 Reg. 21,
23 sec. LXX).

አሠር፡ pl. አሠራት፡ vestigium.

አራሕ፡ pl. አራሓት፡ palma ma-
nus cum carpo, manus.

አረጂ፡ ethnici, ethnicus. — አ
ረግዊ፡ ethnicus.

አርምያስ፡ Jeremias.

አረረ፡ I, 1 decerpit, messuit, de-
messuit, collegit. — ግእረር፡ messis.

አራራይ፡ vid. አርአረ፡

አርስው፡ n. ignotum viri, p. 17.

አርስጥላኦስ፡ Aristolaus.

አርስጣጣሊስ፡ Aristoteles.

አራቅሌያ፡ Heraclea, urbs Ponti.

አረቦን፡ arrhabo, pignus.

አሪት፡ lex Mosaica.

አርትራ፡ erythraeus.

አሮን፡ Aaron.

አርአረ፡ — አራራይ፡ nomen
unius e tribus canendi modis (vid.
ዕዝላ፡ et ግዕዝ፡).

አርጭ፡ pl. አራጭት፡ bestia፡ አ
ርጭምድር፡ et አርጭ፡ serpens. —
ተአርወዩ፡ qdrl. III, 1 efferatus est,
saeviiit.

አርዑት፡ vid. ረዐወ፡

አርዝ፡ cedrus.

አረዩ፡ I, 1 legit, collegit, con-
quisiuit.

አርዮ፡ Urias.

አረገ፡ — አረጋዊ፡ et አረጋይ፡፡
f. አረጋይት፡ et አረጊት፡፡ pl. አእ
ሩግ፡ grandaevus, senex, senior፡ ve-
tula, anus.

አረጋ፡ p. 153 est siglum.

አርጊንስ፡ Origenes.

አርጋዩን፡ organum, instr. mu-
sicum.

አረፍት፡፡ pl. አረፋት፡ 1) pa-
ries. 2) murus.

አስሐትያ፡ vid. ሰሐተ፡

እስመ፡ 1) quod, quia, ὅτι (weil,
daß; sicut ὅτι orationi directae prae-
mittitur). 2) nam, enim, etenim;
nempe, scilicet.

እስረ፡ I, 1 subj. ይእስር፡ 1) li-
gavit, al-, de-, col-, religavit (c. ው
ስተ፡ vel በ፡ rei, cui quid alligatur).
2) vinxit, devinxit. — ተእስረ፡ III, 1
pass. — እሱር፡ 1) ligatus, alliga-
tus. 2) vinctus. — እስረት፡ 1) li-
gatio, vinctio. 2) faecis. — ግእ
ሰር፡ ግእስር፡ ግእሰርት፡ liga-
men, vinculum.

እስራኤል፡ Israël (de p. 27 l. 6
vid. Joann. 1, 48). — እስራኤላዊ፡
Israëlitæ.

እስቴጥስ፡ Sreticus, Sceticum de-
sertum.

እሳት፡ ignis.

እስቴር፡ Esther.

ኢስታዎስ፡ εἰς Ἰσῶς, p. 18.

እስከ፡ 1) conj.፡ a) donec, usque
dum; b) adeo ut, ita ut. 2) praep.፡

a) usque ad, usque in (= ad, in, p. 8 l. 22). b) intra, per (temporaliter).
3) አስኩ፡ሊ፡ usque ad, in.

አስኩ፡ part. excitandi፡ ፅኅ, tandem, -dum, quaesio!

አስኩ፡— አስኩት፡, pl. አስኩት፡ testiculi, scrotum.

አስኩማ፡ ማጥፋፋ, stola vel vestis monastica.

አስኩሬን፡ scrinium.

አስኩንድር፡ Alexander; አስኩንድርያ፡ Alexandria.

አሰው፡— አሰት፡ medela, sanatio, ars medendi.

አሰየ፡— ትላሊት፡ scoriae.

ኢሳይያስ፡ Isaias.

አስጳፕስ፡ corruptum ex εἰς Πάνο; i. e. Panos, Panopolis, oppidum Aegypti (el-Achmim) p. 59.

አስፈራጃ፡, አስፋራጃ፡, pl. "ጃት፡ sporta, sportula.

አስፍንቱ፡ vid. ሰፈን፡

አቀመ፡ vid. ቆመ፡

አብ፡ (gr. § 154, d) pl. አበው፡ pater (proprie et translate); አቡን፡ ማሰማያት፡ Pater noster; titulo አቡን፡ insignitur Metropoli Abyssiniae; አበው፡ parentes p. 20. 23. 24. 26; praepositi monachorum p. 62 l. 3; ሊቀ፡አበው፡ patriarcha. — አባ፡ 1) Vocativus vocis አብ፡ (gr. § 142 a. f.). 2) titulus honorificus virorum reverendorum. — አባስ፡ abbas monasterii.

አበለ፡ vid. ብህለ፡

አባል፡, pl. አባላት፡ 1) membrum, membra. 2) corpus, persona, ipse (c. prou. suff., p. 136 str. 21).

አቤል፡ Abel.

አብሐ፡ vid. ቦሐ፡

አቤሜሌክ፡ Abimelech, corruptum ex Ἀβιμελὲχ, p. 3 seq.

አቤር፡, pl. አቤራት፡ 1) grandaeva, anus. 2) vidua.

አብርሃ፡ n. regis Abyssiniae (Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII S. 344/5).

አብርሃም፡ Abraham.

አብሬት፡ vid. በረየ፡

አበሰ፡ I, 2 crimen commisit, peccavit. — አቡስ፡ criminis reus, improbus. — አባሊ፡, pl. አባሰያን፡ peccator, improbus. — አበላ፡, pl. አበላት፡ peccatum, improbitas, culpa peccando contracta, crimen. — መአብስ፡ peccator, maleficus.

አባስ፡ vid. አብ፡

አቤሌሎም፡ Absalom.

አብቅራጥ፡ Hippocrates.

አብን፡, pl. አበን፡ et አላባን፡ lapis, lapides.

አብኦ፡ vid. ቦኦ፡

አበው፡ vid. አብ፡

አባየ፡ I, 1 subj. ይላበይ፡ 1) noluit, seq. Acc. Inf. 2) recusavit, denegavit alicui alqd (c. Acc. pra.). 3) noluit obtemperare, repugnavit (c. Acc. vel አምን፡ rei, c. Acc. vel ለ፡ pers.).

አብደ፡ I, 1 subj. ይላበድ፡ (obervavit), amens, stultus fuit, furuit, rabiosus fuit. — አላበደ፡ II, 1 caus. — አስታላበደ፡ IV, 1 contempsit, illisit, indubrio habuit. — አቡድ፡ 1) rabiosus. 2) insanus, vecors. — አብድ፡ amentia, stultitia, insipientia. — አ

ብድ፡፡ pl. አብዳን፡ 1) stultus, amens, insipiens, disciplinae expers. 2) insanus.

አትራፍስ፡ አትሮንስ፡ thronus, sella.

አተተ፡ I, 1 a-, re-, submotus, ablatu est, recessit. — አአተተ፡ II, 1 a-, re-, submovit, abstulit. — ተአተተ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) dis-, abs-, recessit. — አቱት፡ remotus, amotus, distans.

አቶን፡ pl. አቶናት፡ clibanus, furnus, fornax.

አትናትዮስ፡ Athanasius.

አተወ፡ I, 1 subj. ይአቱ፡ domum ivit vel venit, revenit, reversus est. — አአተወ፡ II, 1 caus. — አትወት፡ reditus.

ኢትዮጵያ፡ Aethiopia. — ኢትዮጵያዊ፡ Aethiops.

አጉ፡ vid. አገው፡

አኋል፡ massa ficuum (vel dactylorum) compressa.

አጎረ፡ I, 2 retardavit. — አአጎረ፡ II, 1 post se reliquit. — አኃሪ፡ posterior; አኃሪት፡ extremum, exitus.

አጎት፡ vid. አገው፡

አገው፡፡ አጉ፡ (gr. § 154, d) pl. አገው፡ frater (sensu strictiori et latiori, proprie et translate). — አጎት፡ pl. አኃት፡ soror. — ተአጎወ፡ III, 1 et ተአጎወ፡ III, 3 fraterno vinculo junctus fuit, amorem fraternum coluit, foedus amicitiae junxit. — ታአኃ፡ necessitudo fratrum, amicitia; fratres, amici.

አጎዝ፡ I, 1 impf. ይአጎዝ፡ subj. ይአጎዝ፡ et የአጎዝ፡ 1) prehendit,

com-, apprehendit, cepit (c. Acc. rei; c. በ፡ manus); a) አጎዝ፡ ሥርወ፡ radices cepit p. 14 ann. 7. b) prehendit i. e. aggressus est alqm p. 42. 2) tenuit; occupavit, possedit, potius, dominatus est; inde አኋዝ፡ potentia, dominatio; pl. አኋዝት፡ virtutes vel potentiae (coelorum; angelis) p. 79 l. 4. 3) coepit, incepit (seq. Subj. verbi). — ተአጎዝ፡ III, 1 pass. — ተአጎዝ፡ III, 3 1) coagmentatus, confinis fuit. 2) pugnam commisit, aggressus est. — አጉዝ፡ 1) prehensus, captus, detentus, occupatus. 2) tenens. 3) contigua. — አጎዝ፡ et አጎዝ፡ pignus. — አጎዝት፡ apprehensio, occupatio, dominatio. — አኃዚ፡ potens, dominator, potestate praeditus. — ምአኃዝ፡ confinium; ምአኃዝ፡ juxta, proxime.

አነ፡፡ pl. ንሕነ፡ ego; አንሰ፡ i. e. አነ፡ et ሰ፡ (gr. § 171).

አነመ፡ I, 1 texuit. — ተአነመ፡ III, 1 pass. — አነም፡ textus. — አንመት፡ textura, ars textrina. — አናሚ፡ textor. — ማአነም፡ opus textorium. — ምአናም፡ jugum textorium, textrina.

አንሰ፡ vid. አነ፡

አንሰሳ፡ vid. ሰውሰው፡

አንስት፡ sing. et coll. pl. አአኑስ፡ femina, mulieres, feminae. — አንስቲያ፡፡ አንስትያ፡ mulieres, feminae; uxores, maritae.

አንቀ፡ forma amharizans e. q. ጎንቀ፡ p. 111 ann. 5.

አንቂ፡ accipiter.

አንቂራ፡ Ancyra Galatae.

አንቋፅ፡ eia, evax, euge!

አንቀጽ: vid. ነቀጽ:

አንቢ:, **አንብዩ:** (gr. § 162)
nolo, recus; **አንብዩ:ብህለ:** noluit,
recusavit.

አንበለ: et **ዘአንበለ:** 1) conj.,
seq. Sulj. verbi: a) nisi, praeterquam.
b) ita ut non, quin, quamvis non.
c) priusquam, autequam. d) post sen-
tentias negativas: nisi, sed. 2) praep.:
a) praeter, excepto. b) sine, absque.

አንበይነ: vid. በይነ:

አንበጣ: vid. ነበጣ:

አንተ:, f. **አንቲ:**, pl. **አንተሙ:**,
f. **አንትን:** tu.

አንተ: 1) f. vocis **ዘ:** q. v. 2)
conj. a poetis usitata: quod (= **ዘ:**,
አስመ:), dum, cum (= **አንዘ:**).
3) praep.: a) versus, a (in der Richtung
ven). b) per (sensu locali). c) ad modum,
instar (**አንተ:ቅኔ:ጥቀ:** wenigstens
als Dienst p. 59 l. 6). d) aliis prae-
positionibus loci praemittitur (gr. §
166, 19). — **በአንተ:** praep.: 1)
quod attinet, de (**ወበአንተ:ዘ:** et
quod attinet id quod p. 6 l. 16;
ዘበአንተ:ርእስክ: τὰ κατὰ σαυτόν
p. 57; **ዘበአንተ:ሰላም:** τὰ περὶ
τῆς εἰρήνης p. 71; **ዘበአንተ:ዝ:** quod
attinet hoc p. 91 l. 14). 2) ob,
propter, causa, gratia; **በአንቲአው:**,
በአንተ:ዝንቱ:, **በአንተ:ዝ:** pro-
pterea, propter hoc; **በአንተ:ዘ:**
quia. 3) in gratiam alcijs, pro, ὑπέρ
c. Gen.; per (in formulis obtestandi,
p. 13. 50). 4) per, διὰ p. 89 l. 13.

አንተለ: — **ተአንተለ:** qdrl.
III, 1 pertaesus, impatiens fuit vel
factus est, indignatus est.

አንቲአዩ: vid. ዘ:

አንትኩ:, **አንታኩቲ:** vid. ዝኩ-
ዝኩቱ:

አንጎ: vid. ኖጎ:

አንክ: (gr. § 169, 2) 1) ὅν,
igitur, ergo; **አንክስ:** igitur, jam,
jam vero. 2) adhuc, porro, amplius,
diutius.

አንዘ: (gr. § 170, 5. 190) dum,
cum, Part. vel Gerund. Latinorum,
(**አንዘ:ዝኒ:** haec cum ita sint p.
95 l. 5. 6); a) quamdiu, dum ad-
huc; b) quamvis, etsi.

አንያኖስ: Anianus.

አንዳ: cutis; pellis, corium.

አንዳፂ: vid. ዩድዐ:

አንጋ: (gr. § 169, 3) ἄρα.

አንግልጋ: vid. ገለገ:

አናጉንስጢስ: anagnosta.

አንጉፅ: vid. ነግዐ:

አንግድአ: vid. ጉድአ:

አንጦንዮስ: Antonius.

አንጥያኮስ: Antiochus.

አንጢዮኪያ: Antiochia.

አንጸንጺ: pustulae, ulcera ele-
phantiaci.

አንጸኪያ: Antiochia.

አንጸዋ:, pl. **አናጸት:** mus.

አንፍ:, pl. **አእናፍ:** nasus.

አንፈ: — **ግእንፍ:** tryblum, pa-
tella.

አኮ: (gr. § 162. 197, b) part.
neg., ad negandas singulas senten-
tiarum voces vel in sentiendi nomi-
nalibus adhibita: non; **አኮ:ዘ:** non
est quod = non; **አኮ:በአቲቱ:** —
አላ:ዓፂ: non tantum — sed etiam;
አመ: **አኮ:** vid. **አመ:**; **አኮኑ:**
nonne? annon?

አከለ፡ — **አከለ፡** 1) cibus, pabulum. 2) frumentum, fruges; **ዐውደ፡አከለ፡** arena.

አከለ፡ I, 1 subj. **ይእከለ፡** et **ይእከለ፡** reichten 1) effecit summam, fuit circiter, fere, plus minus. 2) suffecit, satis fuit (c. Acc. vel **ለ፡** pers.: = alicui; c. **ዐስተ፡** ad, p. 71 l. 12, ubi **ትወራቶሙ፡** subjectum sententiae est). — **አእከለ፡** II, 1 satis habuit. — **ተእከለ፡** III, 1 contentus fuit, satis habuit. — **እኩል፡** sufficiens. — **አካል፡** pl. **አካላት፡** 1) corpus, statura. 2) substantia, hypostasis, persona. — **ማእከለ፡** medium, media pars, medius locus; (**ማእከለ፡ አፍላግ፡ከላሊቱ፡** Mesopotamia p. 112 str. 18), **ዘማእከለ፡** medius. — **ማእከለ፡** praep.: in medio, in medium, inter, (**ማእከሌን፡ኮነ፡** μεστωρ mediator factus est p. 73; **ዘማእከሌን፡** mediator noster p. 97); **በማእከለ፡** in medio, inter; **እማእከለ፡** e medio („per medios pedes et faciem“ p. 120 str. 54). — **ማእከላዊ፡** et **ማእከላይ፡** 1) medius. 2) mediator. — **አማእከለ፡** qdrl. II ad medium pervenit, medium tenuit.

አከሊል፡ vid. **ከሊል፡**

አከሱም፡ Axuma, metropolis Abyssiniae.

አኩተ፡ — **አእኩተ፡** II, 1 1) laudibus celebravit. 2) gratias egit (c. Acc. prs. = alicui). — **ተእኩተ፡** III, 1 laudibus, gratiarum actione celebratus est. — **እኩት፡** part. pass. — **አእኩቲ፡** qui gratias referre, laudibus celebrare solet. — **አኩቲት፡** 1) laudatio, laus, gloria. 2) gratiarum actio, gratiae; **አኩቲተ፡ቀርባን፡** oratio eucharistica.

አኮት፡ sciniphes, muscae caninae.

ኢኮንያ፡ Jechonias.

አካኪዮብ፡ Acacius.

አካንብ፡ et **አካዐብ፡** Achab.

አከየ፡ I, 1 subj. **ይእከየ፡** malus, pejor, deterior fuit vel factus est. — **እእከየ፡** II, 1 1) male egit. 2) malum reddidit. 3) male habuit. — **አስተእከየ፡** IV, 3 vilipendit, dedecoravit. — **እኩይ፡** f. **እኪት፡** malus; subst. **እኩይ፡** vel **እኪት፡** malum; **በእኪት፡** male. — **እከይ፡** pl. **እከያት፡** mala indoles, pravitas, malitia, facinus malum.

አው፡ aut, vel, - ve; **እመሂ፡** — **አው፡** sive — sive; **አው፡** — **አው፡** aut — aut, vel — vel; in quaestione disjunctiva **አው፡** vel **ወአው፡** an?

አው፡ sane, utique, profecto; a) in responsione: sic, ita, etiam; b) in rogatione: utique, quaeso (o ja doch p. 13. 56).

አውል፡ vapor, nebula.

ኤዎልግርደት፡ Evilmerodach.

አውልዕ፡ oleaster.

አውሴ፡ Hosea = Josua p. 139.

አውሲም፡ **أوسيم** Ausim, Usim, **Βοτρυνη** Letopolis.

አውሴብዮብ፡ Eusebius.

አውስት፡ vultur.

አዘበ፡ — **አስተአዘበ፡** minxit.

አዘብ፡ **አዘብ፡** hyssopus.

አዘብ፡ auster, regio australis.

እዝን፡ silex.

እዝን፡ pl. **እዝን፡** et **አእዝን፡** auris. — **ማእዝን፡** **ማእዝን፡** **ማእዝን፡** **ማእዝን፡** angulus.

አዘዘ፡ I, 2 jussit, praecepit, man-

davit (c. Dat. vel Acc. pra., c. Acc. rei vel seq. Subj. verbi vel ስሙ፡ c. Subj.); testamentum fecit; አ.አ.ዘዘ፡ non permisit, vetuit. — ተአዘዘ፡ III, 1 1) jussus est. 2) paruit, obediuit. — አዘዝ፡ 1) jussus. 2) mandatus, statutus. — ትእዛዝ፡ pl. ትእዛዛት፡ 1) praeceptum, mandatum, jussus; በትእዛዝ፡ jussu. 2) testamentum p. 95. 3) potestas, imperium p. 11 ann. 1. 4) obedientia. — ተአዛዘ፡ 1) mandato instructus, praefectus. 2) obediens, se subji-ciens.

አይ፡ 1) አይ፡ vel አይት፡ qui? qualis? 2) አይ፡ vel አይሂ፡ quilibet, quisquis, qualiscumque.

አይሁድ፡ vid. ይሁዳ፡

አመ፡ — ምእደም፡ caula.

አየር፡ pl. አየራት፡ aër, aether. — አየራዊ፡ aërius.

አዮር፡ aër, aether.

አሰ፡ I, 1 tabuit, liquit.

አያሱ፡ Josua.

አየሱስ፡ 1) Jesus. 2) Josua.

አዮስያስ፡ Josias.

አዮብ፡ Job.

አዮቤል፡ 1) jubilum. 2) annus jubili.

አይቲ፡, etiam adjecto ኑ፡ አይቲት፡, ubi? quo? — ኅበ፡ አይቲ፡ quorsum? — አምአይቲ፡ unde? — በአይቲ፡ ubi? qui? quomodo? — ወኢአይቲኒ፡ nec usquam, nec quopiam.

አይኅ፡ diluvium. — ኡኅ፡ I, 1 diluvio obrutus est.

አያሌል፡ Jahel (Jud. 4, 17 seq.).

አየየ፡ — ተአየየ፡ III, 1 aequa-

lis, comparabilis fuit. — አያይ፡ 1) aequalis, socius. 2) species, imago. — አያት፡ et አያያት፡ similitudo, simile.

አድ፡, pl. አደው፡ et አእዳው፡ (gr. § 154, d) manna. a) በአደ፡ et በአደው፡ per; ዲበ፡አደው፡ vel ላዕለ፡አደ፡ ۞ على sub auspiciis alejs, per. b) brachium, armus. c) pars (ዐሥራተ፡አድ፡ pars decima p. 141 str. 19). d) latus, locus; አደ፡ ubi.

አድል፡ indumentum, tunica.

አዳም፡ 1) Adam. 2) homo (poët.).

አዲም፡ (ruber), corium (und als iḥre Gürtel Leder p. 57 l. 19).

አዶም፡ Eden (Gen. 2, 8).

አደመ፡ I, 2 placuit (c. Acc. = alicui). — አስተአደመ፡ IV, 2 et 1 jucundum, gratum censuit, probavit, delectatus est (c. Acc. rei). — አዳም፡ jucundus, amoenus, suavis, gratus. — መአድም፡ placens, voluptate afficiens, delectans.

አድማስ፡ adamas.

አድስዮስ፡ Aedesius.

አደው፡ vid. አድ፡

አደው፡ I, 1 verrit, everrit. — አዳው፡ purgamenta, quisquilinae.

አድግ፡, f. አድግት፡, pl. አእዳግ፡ asinus, -a.

አጉል፡, pl. አጉል፡, pl. pl. አጉላት፡ pullus, suboles, proles. — አጉልት፡, አጉልት፡, pl. አጉላት፡, አጉላት፡ vitula, juvenca. — አጓል፡, pl. አጓላት፡ proles, suboles, pullus et pulli, natus; አጓለ፡ማውታ፡ pupillus, pupilli; አጓለ፡አመሕያው፡ homo, homines, genus humanum.

አገሌ፣ ὁ δεινός, certus quidam.

አገር፣ pl. **አገር፣** et **አላጋር፣** pes. — **አጋር፣** et **አጋሪ፣** pedes, pedester.

አገዚአ፣ vid. **ገዝአ፣**

አገዳ፣ erus, armus, tibia.

ኢጲስ፡ቆጶስ፣ pl. **ኢጲስ፡ቆጶ**
ሳት፣ episcopus; **ዘጺበ፡ኩሉ፡ኢ፡፡**
πανεπίσκοπος omnia prospiciens p. 85.

ኢጲቅጢጢስ፣ Epictetus.

ኢጲፋንያ፣ epiphania festum.

አጽብሃ፣ n. regis Abyssiniae, qui
socius erat regis **አብርሃ፣**

አፍ፣ vid. **አፈው፣**

አፎ፣ etiam **አፎት፣** quomodo? a)
quam, quantopere! b) qui? quid
quod? quomodo fit vel fiat ut? cur?
c) **አፎ፣ ፈጽፋጽ፣** quanto magis?
d) **ዘከመ፡አፎ፣** qualis? — **አፎፎ፣**
quomodo?

አፍላጦን፣ Plato.

አፍሬም፣ Ephraim.

አፍራቅያ፣ Africa.

አፍርንጅ፣ Frauci i. e. Romani.

ኤፈሶን፣ Ephesus.

አፍቶኒ፣ Aphthonius.

አፍክ፣ vid. **አፈው፣**

አፋኪያ፣ circuli, annuli.

አፈው፣ — **አፍ፣** pl. **አፈው፣**
(gr. § 154, d) 1) os, oris. 2) ostium;
acies gladii. — **አፈ፡፡ውርቅ፣** Chry-
sostomus. — **አፍክ፣** et **አፍክ፣** 1)
adv. forās, foris, extra; **በአፍክ፣**
id., **እንተ፡አፍክ፣** extrinsecus; **ዘአ**
ፍክ፣ extraneus, exterior. 2) praep.,
(sive **አፍክ፣** **በአፍክ፣** simplex, sive
seq. **እምን፣**) extra („nec extra nec
aliud quid praeter mensam aspiciet“

p. 58 l. 20). — **አፍአዊ፣** exterior,
externus, extraneus. — **አፈው፣** pl.
አፈዋት፣ aroma, odor suavis.

ኬ፣ 1) igitur, ergo; (in epana-
lepsi:) inquam; (ubi ad novi aliquid
proceditur) jam, jam vero, porro,
proinde. 2) utique, quidem, vero
(ad distinguenda vocabula ea, in quae
vis orationis cadit), sane. (Bis in
eādē sententiā legitur p. 83).

ክህላ፣ I, 1 imprf. **ይክላ፣** subj.
ይክህላ፣ 1) potuit, valuit (seq. Acc.
rei, vel Acc. Inf. vel Subj. verbi).
2) praevaluit, superavit (c. Acc.
pers.). — **አክህላ፣** II, 1 caus. —
ተክህላ፣ III, 1 possibile fuit, fieri
potuit (c. **ለ፣** vel Acc. pers. = ali-
cui; seq. Nom. vel Acc. Inf. vel Subj.
verbi). — **ከሃሊ፣** potens, validus;
ከሃሊ፡ኩሉ፣ **ከሃሊ፡በኩሉ፣** omni-
potens.

ኳሂላ፣ quisquiliae, purgamenta;
at p. 101 in loco e Jer. 17, 6 sumto
ፈጽመውታል **ፈጽመውታል** respondet.

ክህን፣ pl. **ክህናት፣** sacerdos (tam
Judaicus quam Christianus); **ሊቀ፣**
ክህናት፣ et **ክህን፡ዐቢይ፣** sacerdos
summus; de **ጾወ፡ክህናተ፡ሰማይ፣**
p. 35 vid. Apoc. 4, 4. — **ተክህን፣**
III, 1 sacerdotio functus est, sacra
peregit. — **ክህነት፣** sacerdotium,
munus sacerdotale.

ከሌላ፣ — **ኩሉ፣** (gr. § 157, 2)
omnis, omnes; quivis, unusquisque;
quilibet, ullus, c. neg.: nullus, nihil.
2) totus. 3) subst.: omnia, univer-
sum. 4) **ኩሉ፣** vel **በኩሉ፣** prorsus,
omnino. — **ኩልሂ፣** **ኩለሂ፣**

quoquo-versus, ubivis, ubique; **በኩላሄ**, **ውስተ-ኩላሄ**: id.; **እምኩላሄ**, **እንተ-ኩላሄ**: ab omni parte, undique. — **ኩላንታ**: (gr. § 157, 2) c. pron. suff.: totus.

hAA: I, 2 coronavit, coronae instar cinxit. — **ተከላለ**: III, 2 pass. **ከሉል**: part. pass. — **እከላል**: pl. **እከላላት**: corona. — **ተከላል**: consecratio nuptialis, nuptiae.

ከልሐ: I, 1 et 2 clamavit, ex-, proclamavit, vociferatus est. — **ከላሕ**: clamor, vociferatio.

ከለጄዳ: chlamys.

ከልስስት: manipulus frugum, merges.

ከሉብ: Caleb.

ከልብ, pl. **ከለባት**, **እከልብት**, **እከላብ**: canis.

ከልኦ: I, 1 subj. **ይከላኦ**: 1) cohibuit, retinuit. 2) prohibuit, („ut prohibeat τὰ τοῦ διακόνου p. 82 l. 10), impediit, vetuit (c. Acc. rei et pers.). 3) recusavit, denegavit. — **ተከልኦ**: III, 1 1) cohibitus est. 2) prohibitus, vetitus est (c. Acc. Inf. p. 75 l. 23; „longitudinem verborum vetitus sum“ p. 75 l. 25; **ዘኢይት ከላኦ**: ἀκώλυτος p. 85). 3) refl.: aversatus est, abstinuit (seq. **እምን**).

— **ከልኦ**: duo, duae, ambo. — **ከላሉቱ**, **ከልኦቲ**: duo, duae. — **ከልኦ**: 1) diversus. 2) alius, alter. 3) secundus, alter. 4) quivis alius (quocum vivimus), socius, proximus.

ከልከለ: qdrl. I retinuit, impedivit.

ከለዐ: I, 1 exuit, detraxit.

ከለየ — **መከሊት**, pl. **መከላይ**: talentum.

ኩሊት, pl. **ኩልያት**: ren.

ከላዴዎን, **ከላውዴዎን**, **ከለዳውያን**: Chaldaei.

ከሓ, **ከሐ**, **ከሓከ**, **ከሐከ**, **ከሐከ**: 1) illuc, illie. 2) ultra, ulterius, supra, amplius.

ኩሓ, **ኩሐ**: salix.

ከሐሐ: I, 1 illeivit oculos, fucavit stibio. — **ተኩሐለ**, **ተከሐለ**: III, 1 refl. et pass. — **ኩሐል**: collyrium, stibium.

ከሐከ: vid. **ከሐ**.

ከሕደ: I, 1 subj. **ይከሐድ**: negavit, abnegavit; a) infidelis fuit, non credit; b) perfide egit, descivit. c) abjuravit, apostata factus est. — **እከሐደ**: II, 1 1) falsi arguit, contradixit. 2) ad apostasiam induxit. — **ተከሕደ**: III, 1 1) pass. 2) i. q. III, 3 p. 88 ann. 4. — **ተከሐደ**: III, 3 contradixit, disputavit, altercatus est (c. Acc. = alicui, eum alqo); in controversiam, dubium vocavit. — **ከሕድ**: negatio, contradictio, controversia, infidelitas, inobedientia. — **ከሓዲ**: abnegator, infidelis (ungläubig), rebellis, apostata.

ከመ: 1) adv. rel.: ut, sicut, quemadmodum. a) **በከመ**: id.; **በከመ**: — **ከመዝ**: vel **ከማሁ**: ut — ita. b) **ዝከመ**: sicut; quomodo (in orat. indir.). 2) praep.: ut, sicut, instar, tamquam. a) **በከመ**: secundum, juxta, pro. b) **ዝከመ**: vel **ከመ**: **እንተ**: instar, secundum, juxta, ad modum. c) Componitur cum pronomi-nibus, α) **ከመዝ**, **ከመ**: **እንተ**: quasi, tamquam; **ከመ**: **ዝ**: — **ከማሁ**: ut — ita p. 66. β) **ከመዝ**, **ከማሁ**: et **ዝከመዝ**: talis, tale, talin.

γ) ከግሁ፡ et ከመዝ፡ eodem modo, sic, ita, pariter; ከመዝ፡ tam, tantopere, (ከመዝ፡ — መጠነ፡ tantum — quantum p. 104 l. 4). 3) conj.: a) ፆጥ, ልፅ፡, Nom. vel Acc. c. Inf. Latiuorum; etiam orationi directae praemittitur sicut ፆጥ p. 29. b) seq. Ind.: ፊና, ፊና፡ ita ut, se ልፅ፡. c) seq. Subj.: ut; ከመ፡ ሊ፡ ue. — እም ከመ፡ (raro ለእምከመ፡) ፎላን si; ፆጥ, ሳጳጳ ፊና, cum, quando, quotiescumque, quamdiu, ut primum, simul ac.

ከመ፡ 1) fere, propenodum. 2) pronomini postpositum: -met, -dem, ipse. 3) tantum, solum, modo (p. 87 l. 12 nomini suo antepositum est, neque emendandum videtur ከመ፡ንረስ፡).

ከም፡ Cham.

ከምር፡, pl. አከማር፡ acervus.

ከመሰ፡ — አከምሰሰ፡ qnql. II subrisit, leuiter risit.

ከሚን፡, ከሚን፡ cumium.

ከሠተ፡ I, 1 subj. ይከሥት፡ 1) re-, detexit, uulavit. 2) aperuit, patefecit. 3) revelavit, manifestum fecit, evulgavit. — ተከሥተ፡ III, 1 pass. — ከሠተ፡ reiectus, apertus, manifestus, revelatus; ከሠተ፡ aperte, manifesto. — ከሣተ፡ revelator, manifestator.

ከሥከሥ፡ variegatus, versicolor.

ከርሀ፡ I, 1 invitum adegit. — ከርሀ፡ aversatio, animus iuventus.

ከርመ፡ et ከረመ፡ I, 1 1) hibernavit. 2) annotinus fuit. — ከረምት፡ 1) tempus pluvium, hiems.

2) annus. — ከረሚ፡ annotinus. — መስከረም፡ mensis Abyssiuorum primus, qui X^o Septembris sec. Cal. Greg. incipit.

ከሪር፡ collis rotundus.

ከርሥ፡, pl. ከርሣት፡ 1) venter; stomachus. 2) uterus. 3) alveus, cavum rei.

ክርስቶስ፡ Christus. — ክርስቲያን፡ Christiani; ሴተ፡ ክርስቲያን፡ ecclesia, vid. ሴት፡ ሰንበተ፡ ክርስቲያን፡ dominica. — ክርስቲያናዊ፡ Christianus. — ክርስትና፡ Christianismus, religio Christiana.

ከረበ፡ — ምክራብ፡ templum Iudaeorum; delubrum, fanum ethnicorum. — ክርበት፡ amuletum.

ከረቦ፡ corbis, sporta.

ከርቤ፡ myrrha.

ከሩብ፡ Cherub, Cherubim. — ከሩቤል፡ Cherubim, Cherub. — ከሩባዊ፡ Cherubicus.

ከራብ፡ Horeb mons.

ከርታስ፡ charta.

ከራን፡ Harran (Gen. 11, 31. 32).

ክርናዕ፡, pl. ክርናዓት፡ ulna, cubitus.

ከራኪ፡ grus.

ክርከረ፡ — መክርከር፡ molens, molaria.

ክርክራረ፡ — አንክርክራረ፡ qdl V 1) volutus, rotatus est. 2) volvit, volutavit. — ነክርካር፡ rotatio, turbo. — መንክራተር፡ rota.

ክርክንድ፡ rhinoceros.

ክርክዕ፡ nux, amygdalus.

ከርዕ፡ I, 1 et 2 percussit caput

alcjs pugnjs. — ተኩርዐ፣ III, 1 pass.

ከረዩ፣ I, 1 1) fodit, ef-, de-, per-, suffodit. 2) fodicavit. — ተኩርዩ፣ III, 1 pass. — መክርይ፣ pala, bipalium.

ክርዳድ፣ lolium, zizania.

ኩርጓኔ፣ circulus, chors, aula.

ኩስሐ፣ I, 1 cacavit. — ኩስሐ፣ stercus, excrementa.

ክሰብ፣ I, 1 circumcidit. — ክሰብት፣ circumcisio.

ክስተረ፣ qdrl. I de-, repurgavit, verit, interpurgavit.

ኩስኩስ፣ pl. ኩሳኩሳት፣ urceus, guttus aquarius.

ኩሰዩ፣ I, 1 discidit, dissolvit, diluit, refutavit. — ተኩሰዩ፣ III, 1 pass.

ኩሰዩ፣ I, 1 ejnsdem familiae fuit, idem nomen habuit. — መኩሰ፣ cognominis.

ክሳድ፣ pl. ክሳውድ፣ et ክሳዳት፣ collum, cervix.

ክብረ፣ I, 1 subj. ይክበር፣ 1) honoratus, magni aestimatus est, gloriosus fuit. 2) pretiosus fuit. — አክበረ፣ II, 1 1) magni aestimavit, honoravit, honore prosecutus est. 2) honoratum reddidit, ad gloriam et dignitatem exivit. — ተክብረ፣ III, 1 pass. — ክቡር፣ 1) honoratus, magni aestimatus, reverendus. 2) gloriosus, spectatus et honestus, illustris, nobilis, inclutus. 3) pretiosus. — ክብር፣ 1) honor. 2) gloria.

ክበር፣ tympanum.

ክባሬት፣ sulphur.

ክበሰ፣ — ተክበሰ፣ III, 1 sibi crines redimivit.

ክብስ፣ aqua intercus.

ክበብ፣ I, 1 in orbem circumstitit, circumvit. — ክብብ፣ rotundus. — ክብብ፣ circulus, orbis; glomus. — መክብብ፣ 1) circulus, concio, coetus. 2) summa, universitas. — መክብብ፣ concionator, ecclesiastes.

ክበተ፣ I, 1 subj. ይክበት፣ 1) abdidit, occultavit. 2) celavit. — ተክበተ፣ III, 1 occultus fuit, latuit. — ክቡት፣ occultus, celatus, arcannus. — ክበታ፣ res occulta, indoles latens.

ክብካብ፣ nuptiae, solemnia nuptiarum.

ክብደ፣ I, 1 gravis, gravior fuit. — አክብደ፣ II, 1 1) gravem fecit, (አክብዱሰሚዐ፣ aurium gravitate laborant p. 88). 2) gravavit; oneri fuit. — ክቡድ፣ gravis. — ክብድ፣ gravitas. — ክብድ፣ 1) jecur. 2) venter.

ክተመ፣ — ክተግ፣ extremitas, summitas, fastiginm, vertex. — ተክተግ፣ pons.

ክታብ፣ libellus, syngraphus, diploma, pttacium.

ክታን፣ linum, linteum; tunica.

ክተፈ፣ — ክትፈት፣ constrictio.

ክነሰ፣ — ተክነሰ፣ III, 1 ad sacra obeunda (in ecclesia) congregatus est.

ክንቱ፣ (gr. § 157, 2) vanum, vanitas, inanitas; በክንቱ፣ et ክንቱ፣ a) incassum, frustra; b) temere; c) gratis.

ክናት፣ vid. ከየን፣

ኩነት፣ I, 2 1) iudicavit; a) dam-

navit; b) poenis vel supplicio affecit, cruciavit. 2) imperium tenuit, dominatus est (c. Acc. pers.). — **አኩንን**: II, 2 caus. — **ተኩንን**: III, 2 1) judicatus, condemnatus, punitus, cruciatus est. 2) imperio subjectus fuit, serviit, paruit. — **ኩኑን**: judicatus, damnatus, punitus. — **ኩንኔ**: 1) iudicium. 2) condemnatio, poena, supplicium, cruciatus. 3) causa forensis. 4) ius. — **መኩንን**: pl. መኳንንት: 1) iudex. 2) dominator, praefectus, magistratus. — **ፆኩናን**: 1) tribunal. 2) locus poenae. 3) ditio, provincia, praefectura.

ክናኦን: Chanaan.

ክነዩ — **ፆክንያት**: 1) causa falsa, praetextus, ambages, excusatio. 2) occasio. 3) causa, ratio, ልጥፋ. — **አመክነዩ**: qdrl. II causatus est, praetexuit, praetendit.

ክንፍ: pl. ክንፍ: et አክንፍ: ala. — **ክንፈፍ**: ora, margo.

ክንፈር: pl. ክንፍር: 1) labrum, labium. 2) ora, margo.

ኳኳ: coccum, coccianm.

ኩኩሕ: rupes, petra, saxum.

ከከማት: caldaria.

ከወለ: I, 2 clausit agmen. — **ከወለ**: et **ከዋለ**: pars rei postica, extremum agmen.

ከል: pl. አክዋል: 1) malum. 2) malus.

ከለለ — **አንከለለ**: V 1) vertigine circumactus est. 2) vertiginem fecit. — **ነከለል**: vertigo.

ከሠ: i. q. ፕሠ:

ከረ — **ተከወረ**: III, 2 gubernaculum rexit, clavum tennit.

ከረ: poculum; phiala.

ከወር: fornax.

ከሰ: i. q. ሐሰ:

ከን: I, 1 subj. **ይኩን**: 1) factus est, ἔγενετο, (**ፆንት**: **ዘከን**: **እኩን**: quid factum est a te? p. 25); a) accidit, evenit; b) absolutus, consummatus est; c) ortus est; d) conversus est in alqd (c. Acc.); e) factus est alqs alqd = accidit ei alqd (nt: **ፆንተ**: **ከንከ**: quid tibi accidit? p. 2; **አልቦ**: **ዘከን**: nihil iis accidit p. 80 l. 15). 2) fuit (c. Acc. praed.; raro c. Nominat.). a) Perf. **ከን**: Imperfecto alius verbi praemissum significat Imperfectum Latinorum (ut: **ኩን**: **ይጸልዩ**: precabantur, erant precantes p. 17. 19. 21 al.). b) c. Dat.: fuit alicui = habuit, p. 23. 25. c) c. **ለ**: vel Acc. rei: fuit in rem i. e. rei alicui (bienen, gereidfen ju). d) c. **በ**: rei: versatus est in re, occupatus est re (p. 67 l. 3), habuit (p. 90 l. 7). e) **ዘከን**: quicumque, quidquid sit vel fuerit (p. 61 l. 23; 62; 63; **ኅበ**: **ዘከን**: ubicumque sit p. 62 l. 11); idem significat **ዘከን**: **ከዊኖ**: (p. 64. 67). f) **ኢከን**: (sicut **አከ**) ad negandas singulas enunciationis voces usurpatur (p. 90 l. 11; 103 l. 10; **ኢከን**: **ባሕቲቱ**: — **አላ**: non tantum — sed etiam p. 78. 82. 83). 3) a) c. pron. suff.: satis fuit, sufficit alicui. b) c. Dat. prs.: decuit alqm. c) possibile fuit, seq. Acc. vel Nom. Inf. d) permissum, licitum fuit, seq. Inf. vel Subj. verbi vel **ከመ**: c. Ind. vel Subj. (p. 6. 58. 95. 97). — NB.: pronomina person. huic verbo suffixa Dativo exponenda sunt. — **ኩንት**:

ortus, status, conditio. — መካን፡,
pl. መካናት፡ locus.

ከክ፡ prunum, prunus.

ከክብ፡, pl. ከዋክብት፡ stella.

ከዋው፡ volubilis.

ከውከው፡ — መንከከት፡ axis.

ከዕሊ፡ fimus, merda.

ከበብ፡ — ከዑብ፡ duplex. — ከ
ዕብ፡ 1) alter, secundus. 2) duplum. —
ከዕብ፡ 1) bis. 2) iterum, rursus, se-
cundo; vicissim, etiam. — ከዕበት፡
duplum. — ምክዕቢት፡ duplum; Acc.:
dupliciter, bifariam. — ተመክበብ፡
qdrl. III, 1 duplicatus, duplo au-
ctus est.

ከዐው፡ I, 1 subj. ይከዐው፡ fu-
dit, ef-, profudit. — ተከዕው፡ III, 1
refl. et pass.

ከያ፡ c. pron. suff., plerumque
verbo (in Acc.) subjunctum: 1) ipse.
2) idem. 3) Accusativum pronomi-
num personalium majore vel minore
cum emphasi significat (gr. § 150, a).

ከይሊ፡, pl. እከይሊት፡ 1) draco,
serpens. 2) litera graeca ξῖ, p. 58.

ከየነ፡ — ከሩናት፡, etiam ከሩናት፡,
pl. ከሩያንው፡ et ከሩያንው፡ hasta,
spiculum, mucro, ensis.

ከየነ፡ — ከን፡ ars, ars operosa,
opificium, artificium. — ከንያ፡, pl.
ከንያት፡ et ከነት፡ artifex, opi-
fex. — ተከነው፡ qdrl. III, 1 arte
confecit, artificiose fabricatus, ma-
chinatus est.

ከደ፡ I, 1 subj. ይከደ፡ 1) cal-
cavit (c. Acc.), pedes imposuit (c.
ውስተ፡ loci). 2) con-, proculcavit,
contrivit. 3) triturravit. — እከደ፡
II, 1 1) calcare fecit. 2) triturravit. —

ተከደደ፡ III, 1 pass. — መከደ፡
et መከደ፡ 1) scabellum, sugge-
stus. 2) planta, solum pedis, vesti-
gium. 3) basis. — ምክያድ፡ 1) res
conculcata. 2) area, torcular. 3) ba-
sis. 4) vestigium, planta pedis.

ከደ፡ — እከደ፡ II, 1 contesta-
tus est. — ተከደደ፡ III, 3 1) obte-
status est. 2) foedus pepigit, pactus
est. 3) spocondit, promissa fecit (c.
Acc. = alicui). — ከደን፡, pl. ከደ
ናት፡ 1) stipulatio, testamentum.
2) foedus, pactum, (Maria ipsa vo-
catur ከደን፡አምላክ፡, ከ፡"ምሕ
ረት፡ testamentum vel foedus Dei,
misericordiae, etiam ከ፡"ድንግል፡
testamentum virginis. Preces matuti-
nae ከደን፡ዘንግህ፡ testamentum ho-
rae matutinae vocantur, quia e libro
ከደን፡ዘለግሊእ፡፡ኢየሱስ፡ inscri-
pto sumtae sunt, p. 46). 3) pro-
missio (in specie: promissio Sanctis
moribundis a Deo facta de iis, qui
eorum memoriam qualibet ratione ce-
lebraturi sunt).

ከደነ፡ I, 1 subj. ይከደነ፡ 1)
textit, operuit, cooperuit. 2) pro-
textit. 3) condonavit (peccata) p. 12. —
ተከደነ፡ III, 1 refl. et pass. — ከ
ዱን፡ part. pass. — ከደን፡, pl. ከ
ደናት፡ tegumentum, indumentum, tu-
nica. — ከደነት፡ protectio p. 8. —
ከደኒ፡ tector, protector.

ከፈለ፡ I, 1 subj. ይከፍለ፡ 1)
divisit, partitus est. 2) distribuit,
tribuit, assignavit, participem fecit
(c. dupl. Acc.). — ተከፍለ፡ III, 1
1) divisus, distributus est; (divisus
est animus = dubitavit, haesitavit
p. 54). 2) inter se divisit et distri-

buit. — ተክፈለ፡ III, 3 inter se divisit et distribuit. — ክፉል፡ divisus („gratia in multos divisus“, πολυμερής p. 85). — ክፍል፡, pl. ክፍላት፡ 1) pars, portio, pars rata, sors. 2) sectio, classis. — መክፈልት፡ pars, portio, sors.

ክፈር፡, pl. አክፋር፡ cophinus, canistrum, modius.

ክፋር፡ infula.

ክፍኡ፡ I, 1 hebes fuit, obtusus est. — አክፍኡ፡ II, 1 hebetavit, re-, obtudit. — ተክፍኡ፡ III, 1 pass.

ክፈየ፡ — መክፈ፡ fascia.

ወ፡ 1) et, -que, atque; ወ — አ፡ nec. a) et — quidem, idque (p. 6 l. 15; 73 l. 5; 75 l. 5; 105 l. 21). b) ad subjungendas enunciationes secundarias, quibus status vel conditio alius describitur (gr. § 200, 1). 2) etiam, quoque (ut p. 35 l. 11; 89 l. 13, al.). 3) vel. 4) autem, sed. 5) consecutive: et statim, tum, igitur, ut (e. g. p. 10 l. 15 al.); ad introducendam apodosin (ut p. 7 12. 18. 21. 24 al.); ad epanalepsin orationis post verba absolute praemissa (ut p. 97 l. 10).

ወሀብ፡ I, 1 imprf. ይሁብ፡ subj. የሁብ፡ dedit (c. Acc. vel Dat. pers.); a) መኑ፡ ይሁበኒ፡ utinam! p. 130. b) ሀብ፡, ሀብ፡ age! agite! quaeso! c) praeiuit. d) concessit, permisit. e) attribuit (p. 92 l. 2). — ተወሀብ፡ III, 1 datus, traditus est (c. ለ፡ vel Acc. pers.). — ሀብት፡, pl. ሀብታት፡ donum. — ወሃቢ፡ dator, donator. — ሀብሀብ፡ donum (mulieri datum).

ዋህወህ፡ — ተዋህወህ፡ qdrl. III, 1 nituit; bilaris fuit.

ወላርዮስ፡ Valerianus.

ወልብ፡ ova.

ወልታ፡ scutum, clypeus, arma. — ተወልተወ፡ qdrl. III, 1 se armavit, armatus est.

ወልወለ፡ — ተወልወለ፡ qdrl. III, 1 trepide festinavit, consternatus est. — ተወላወለ፡ III, 3 huc illuc agitatus, consternatus, perturbatus, animo ambiguus fuit. — ወልዋል፡ perturbatio, trepidatio.

ወለደ፡ I, 1 subj. ይለድ፡ 1) peperit. 2) genuit, procreavit. — አወለደ፡ II, 1 caus. — ተወለደ፡ III, 1 1) natus est. 2) genitus, generatus, ortus est. — ተዋለደ፡ III, 3 liberos procreavit, progenie numerosus factus est. — ወሉድ፡ natus, filius. — ወልድ፡, pl. ወሉድ፡ 1) filius. 2) pl.: liberi, progenies. 3) filius = alumnus, discipulus, addictus; ወሉድቤተክርስቲያን፡ catechumeni p. 21 l. 5; ወሉድ፡ ጥምቀት፡ p. 21 baptizati; ወሉድ፡ ሃይማኖት፡ fideles p. 103. 4) puer, adolescens. 5) famulus, servus. — ወለት፡, pl. አዋልድ፡ 1) filia. 2) puella, adolescentula. 3) ancilla, serva; አዋልድ፡ p. 152 est siglum. — ልደት፡ partus, nativitas, generatio. — ወላጁ፡, f. ወላጁት፡ parens, genitor, -trix, pater, mater; ወላጅያን፡ parentes. — መወልድ፡ obstetrix. — መላድ፡ 1) locus natalis, patria. 2) progenies. — ትወልድ፡, pl. ትወልዳት፡ 1) progenies. 2) gens, stirps, familia, genus (አምትወልደሙ፡ inde a stirpe vel familia sua

i. e. secundum vel juxta familie suae rationem p. 72 l. 20). 3) homines eadem aetate degentes, actas.

ወለገ፡—ልገት፡ tugurium, casa.

ወለጠ፡ I, 2 mutavit, com-, per-, immutavit (**ይወልጥ፡ርእሱ፡** mntet i. e. convertat caput suum p. 61 l. 12; „ut carnis meae indolem convertas in liberorum sc. indolem, p. 121 str. 59). — **ተወለጠ፡** III, 2 pass. (p. 76 l. 3 **እምዘ፡** partitive „ex iis quae ibi continentur“ sumendum est). — **ውሉጥ፡** mutatus, immutatus, transformatus, diversus. — **ውላጤ፡** mutatio, ἀλλοίωσις. — **መወልጥ፡** numularius. — **ተውላጥ፡** 1) mutatio. 2) ἄλλαγμα, pretium.

ወሐሰ፡—አውሐሰ፡ II, 1 commodavit. — **ተውሐሰ፡** III, 1 commodato accepit, mutuatus est. — **ሕስት፡** commodum, commodatum.

ወሐስ፡ I, 2 lacessivit, irritavit.

ዋሕውሐ፡—ተዋሕውሐ፡ qdrl. III, 1 obambulavit, obiit.

ውሕዝ፡ I, 1 subj. **የሕዝ፡** fluxit, manavit, effluxit. — **አውሐዝ፡** II, 1 caus. — **ውሒዝ፡** pl. **ውሒዛት፡** et **ወሓይዝት፡** nec non **ሓይዝት፡** (p. 51) fluctus, torrens, rivus, fluvius, flumen. — **ውሕዝት፡** fluxus, fluxio. — **መሓዝ፡** pl. **መሓዛት፡** alveus, rivus, canalis, aquaeductus.

ወሐየ፡ I, 1 circumiit, obiit. — **ዋሐየ፡** I, 3 1) obambulavit. 2) perlustravit, inspexit, visitavit, recognovit. — **ዋሕይ፡** et **ዋሒ፡** (st. c. **ዋሒ፡** pro **ዋሕየ፡**) inspicens, prospiciens. — **ውሓይ፡** et **ውሓየ፡** inspectio, visitatio.

ወሐደ፡—ተውሕደ፡ III, 1 uni-

tus est. — **ተዋሐደ፡** III, 3 adunatus, in unum conjunctus est; **ተዋሕደ፡** unitio, unio. — **ዋሕድ፡** unicus, unigenitus.

ወሠረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይውሥር፡** **ይሥር፡** **ይሠር፡**) serra secuit vel dissecuit. — **ዋሠርት፡** serra. — **ዋሣር፡** ascia, securis.

ወሥኦ፡—አውሥኦ፡ II, 1 1) locutus est, verba fecit, (p. 29 l. 12). 2) respondit (c. Acc. pra. = alicui; c. **በ፡** ad alqd p. 87 l. 13. 14. 19. 20). — **ተዋሥኦ፡** III, 3 oblocutus est, contradixit (c. Acc. pra.). — **ዋሣኦ፡** pl. **መዋሥኦት፡** responsoria, antiphonae. — **ሣኦሣኦ፡** facundia, eloquentia.

ወረሰ፡ I, 1 subj. **ይረሰ፡** heres fuit, hereditate accepit, nactus est tamquam partem assignatam; occupavit. — **አውረሰ፡** II, 1 caus. — **ተወርሰ፡** III, 1 hereditate nactus est, sibi occupavit. — **ተዋርሰ፡** III, 3 hereditatem cum aliis partitus vel nactus est. — **ርስት፡** pl. **ርስታት፡** hereditas, patrimonium, portio (hereditate) assignata. — **ወራሒ፡** heres. — **ዋርሰ፡** 1) heres institutus, coheres. 2) hereditas.

ወረቀ፡ I, 1 et 2 spuit, exspuit. — **ዎራቅ፡** sputum, saliva.

ወርቅ፡ 1) aurum, 2) pecunia. — **አፈ፡ወርቅ፡** Chrysostomus.

ወርኅ፡ pl. **አውራኅ፡** 1) luna. 2) mensis. 3) tempus (apud poetas, p. 110. 141. 144. 148).

ወርኦ፡—ዋራኦ፡ subligaculum.

ወረወ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይውሩ፡**), jecit, con-, in-, e-, de-, pro-

jecit. — ተወርወር፡ III, 1 et ተወርወር፡ III, 2 pass.

ወርዘው፡ qdrl. I adolevit, juvenit. — ወርዘው፡ adultus, juvenilia. — ወረዘ፡ pl. ወረዘት፡ juvenis, adolescens. — ወርዘት፡ et ወርዘዊ፡ juvenus, adolescentia.

ወረደ፡ I, 1 subj. ይረድ፡ descendit, delapsus, demissus, delatus est, devolvit. — አወረደ፡ II, 1 caus. deduxit, demisit, detrusit, dejecit, deposuit; c. እደ፡ manum admovit, intulit p. 61. — ተዋረደ፡ III, 3 se demisit vel submisit. — አስተዋረደ፡ IV, 3 in inferiorem ordinem dejecit vel detrusit. — ርደት፡ descensio, descensus. — ሙራድ፡ locus declivis, descensus.

ወርድ፡ et ወረድ፡ latitudo.

ወሰቀ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum, nervo imposuit (sagittam).

ወሰበ፡ — አወሰበ፡ II, 1 1) in matrimonium duxit (uxorem). 2) nupsit. — አስተዋሰበ፡ IV, 3 in matrimonium dedit (c. dupl. Acc.). — ሰብሳብ፡ matrimonium, conjugium.

ወሰተ፡ vid. ወሰጠ፡

ወሰነ፡ I, 2 definivit, terminavit, circumscripsit. — ተወሰነ፡ III, 2 pass. — ወሰን፡ terminus, limes, finis.

ወሰከ፡ I, 2 1) addidit, adjecit (c. pron. suff. = alicui, et በ፡ ad p. 45). 2) addendo auxit. — ተወሰከ፡ III, 2 1) se adjecit, adjunxit. 2) additus est. 3) auctus est, increvit. — ተወሰከ፡ id quod additur vel adjicitur.

ወሰደ፡ I, 1 subj. ይወስድ፡ ይሰድ፡ ይሰድ፡ duxit, ab-, de-, ad-, induxit; tulit, at-, ob-, abstulit.

ወሰጠ፡ — ወሰጥ፡ medium, intimum, interiora, a) penetrabile; b) ንዋየ፡ ወሰጥ፡ intestina; c) እም ወሰጥ፡ intrinsecus, እንተ-ወሰጥ፡ intrinsecus, intus; ዘእንተ-ወሰጥ፡ qui intus est. — ወሰተ፡ praep.: in c. Abl., in c. Acc., ad, versus, super, inter. — በወሰተ፡ intus in, in, super, inter (tam localiter quam temporaliter p. 60 l. 23). — እም-ወሰተ፡ e medio, ex, de, a, inter (ዘእም-ወሰተ-ቶሙ፡ quod unum ex iis est p. 59 l. 15). — እንተ-ወሰተ፡ per medium, per. — ወሰጢ፡ 1) pars interior. 2) conclave interius, penetrabile. — ወሰጢ፡ ወሰጢ፡ interior, intus.

ወቅሐ፡ — ጥቅሐ፡ pl. መዋቅሐት፡ vinculum, catena, carcer; ቤተ-ጥቅሐ፡ carcer. — ጥቅሐ፡ qdrl. I vinxit, in vincula conjecit. — ተጥቅሐ፡ III, 1 pass. — ሙቅሐ፡ in vincula conjectus, captivus. — ሙቃሐ፡ vinctura, captivitas, vincula.

ወቀሠ፡ I, 1 verba opposuit, redarguit, litigavit, causam suam defendit. — ተዋቀሠ፡ III, 3 litigavit, altercatus est, causam defendit. — ቀሥት፡ et ቅሥት፡ 1) litigatio, altercatio, controversia. 2) vindicatio sui juris. 3) lis, causa.

ወቀረ፡ I, 1 et 2 excavavit, excidit, cecidit. — ተወቅረ፡ III, 1 pass. — ወቁር፡ part. pass. — ወቅር፡ opus lapicidae; lapides caesi.

ወቅዐ፡ I, 1 contudit, tntudit fistibis (spicas).

ወቅዐ፡ I, 1 excoxiavit.

ወቀየ፡ — አወቀየ፡ II, 1 am-

putavit, abscedit. — ተወቅየ፡ III, 1 pass.

ወቂት፡ uncia.

ወቅፍ፡ pl. አውቃፍ፡ armilla, brachiale.

ወተረ፡ I, 1 nervum adduxit. — አውተረ፡ II, 1 1) intendit, attendit, vires intendit. 2) continuavit, perseveravit, assiduus fuit. — ወቱረ፡ continenter, assidue. — ወትር፡ pl. አውታር፡ nervus, chorda, funiculus. — ወትር፡ spatium temporis continuum; ዘወትር፡ perpetuus, quotidianus, jugis; ከመወትር፡ sicut perpetuo et semper (p. 47); ወትረ፡ perpetuo, assidue, semper.

ወተገ፡ I, 1 effugit, evasit.

ወጎደ፡ I, 1 deminutus est, paucus fuit. — አውጎደ፡ II, 1 caus. — ወጎድ፡ paucus, exiguus. — ወጎደት፡ paucitas, exiguitas.

ወጎጦ፡ et ወጎጦ፡ I, 1 subj. የጎጥ፡ voravit, devoravit.

ወጎየ፡ — ተወጎየ፡ III, 2 et ቀጎየ፡ III, 3 luit (jocando, saltando, canendo, irridendo). — ተወጎት፡ oblectatio, libido, ludus, lusus, illusio.

ወንጌል፡ evangelium; ጸሎተወንጌል፡ oratio evangelica. — ወንጌላዊ፡ 1) evangelista. 2) evangelicus.

ወአቱ፡ f. ይአቲ፡ pl. አመንቱ፡አግንቱ፡ ወአቶሙ፡ወአቶን፡ 1) is, ea, id (ዘወአቱ፡ ut qui, quippe qui p. 3; = እንዘወአቱ፡ p. 91); እምወአቱ፡አስመ፡ unum ex iis est quod p. 22 l. 19). 2) ipse, (p. 1 l. 14, al.). 3) idem (p. 8. 71. 79. 80. 100. 102). 4) Usurpatur

in sententiis nominalibus pro copula verbali. 5) ፊ, ሻ, ሼ.

ወአደ፡ adv. 1) በወአደ፡ መንገል፡ወአደ፡ ad latus, juxta. 2) ወአደ፡ adv. rel.፡ ubi, ubicumque.

ወክለ፡ — ተወክለ፡ III, 2 fiduciam posuit, fretus, confisus est (c. በ፡, vel ጸበ፡ vel Acc.). — ወኩል፡ confisus, fretus. — ትወክልት፡ confisio, fiducia.

ወክሐ፡ — ተዋክሐ፡ III, 3 rixatus, altercatus est, contendit (c. ምሐለ፡ vel Acc.). — ወክሕ፡ et ወክሕ፡ contentio, rixa. — ወክሐት፡ id. (p. 95 l. 22). — ተዋክሐ፡ in controversiam vocans, pertinaciter negans.

ወክተ፡ I, 1 et አውክተ፡ II, 1 clamorem edidit, vociferatus est.

ወክዐ፡ — አውክዐ፡ II, 1 defatigavit.

ዋክየ፡ I, 3 refulsit, splenduit. — አዋክየ፡ II, 3 resplendere fecit, collustravit. — ዋክ፡ splendor, fulgor.

ወክፈ፡ — አውክፈ፡ II, 1 excepit manu. — ተወክፈ፡ III, 1 et ተወክፈ፡ III, 2 1) refl.፡ excepit, suscepit, recepit, accepit (gratum accepit, assensit, aurem praebuit; obsecundavit; sustentavit, opitulatus est). 2) pass.፡ exceptus, ac-, susceptus est. — ወኩፍ፡ acceptus, gratus.

ወውዐ፡ I, 2 alta voce clamavit, magnum clamorem edidit. — ወውዓ፡ clamor magnus, vociferatio tumultuantium.

ወዕላ፡ damae vel dorcadis species.

ወዐለ፡ et ወዕለ፡ I, 1 diem egit,

tempus transegit, commoratus est, inansit. — **ዕለት**: pl. **ዕለታት**: dies (quatenus est pars temporis); **ዕለተ**: vel **በዕለተ**: eo die quo = quum vel quo die p. 37. — **ወዓሊ**: stator, apparitor, satelles, lictor. — **መዓልት**: (**ጥዓልት**), pl. **መዋዕል**: 1) dies (opp. nocte), tempus diurnum, meridianum; **በመዓልት**: et **መዓልተ**: interdiu. 2) pl.: a) dies. b) tempus. c) vitae tempus. — **መዓልታዊ**: diurnus, meridianus.

ወዐረ: — **ተወዐረ**: III, 2 mente comprehendere nequivit, obstupuit ob alqd (c. Acc. rei). — **ዋዕር**: difficilis intellectu, paradoxus.

ውዕዩ: I, 1 subj. **የዐይ**: 1) combustus, igne consumtus, conflagratus est. 2) arsit. — **አውዐዩ**: II, 1 1) combussit, concremavit. 2) ussit, adussit. — **ውዑይ**: 1) ardens, fervens, incensus. 2) ustus. 3) concrematus. — **ዋዕይ**: 1) incendium. 2) ardor, fervor, aestus.

ዋዜግ: modus quidam cantandi hymnos ecclesiasticos; hymnus hoc modo cantatus.

ወይ: heu, prob, vae!

ወይሌ: calamitas, infortunium, vae.

ወይን: pl. **አውያን**: 1) vitis, vinea; **ዐጸደ**: **ወይን**: vinea. 2) vinum.

ወይጠላ: pl. **ወይጠላት**: caprea, capreae.

ወደሰ: I, 2 laudavit, collaudavit (c. Acc.), laudes dixit (c. Dat.). — **ተወደሰ**: III, 2 laudatus, laudem meritus est. — **ውዳሌ**: laudatio, laus, laudes, encomium.

ወደቀ: I, 1 subj. **ይደቅ**: 1) cecidit (de-, in-, superin-, con-, excidit). 2) procidit, se prostravit. — **አውደቀ**: II, 1 caus., deiecit, projecit. — **ውዳቅ**: cadens, lapsus, jacens. — **ደቀት**: casus, lapsus, clades; casus = res fortuita, eventum. — **ደንቀት**: casus, res fortuita, subita; **ደንቀተ**: casu, improvise, subito, ex tempore p. 78.

ወደአ: I, 2 perfecit, consummavit, consummavit; seq. alio verbo finito (gr. § 88): jam, dudum. — **ተወደአ**: III, 2 pass.

ወደዩ: I, 1 subj. **ይደይ**: indidit, iniecit, immisit, imposuit. — **ተወደዩ**: III, 1 pass. — **አስተዋደዩ**: IV, 3 objecit crimen, criminatus est, accusavit. — **ውደት**: criminatio, calumnia, accusatio. — **ውዳይ**: vas quodlibet, receptaculum. — **መስተዋደይ**: calumniator, criminator.

ወደደ: — **አውደደ**: II, 1 immisit, inseruit, indidit. — **ተዋደደ**: III, 3 concinne conjunctus, co-, adaptatus est, congruit (seq. **ለ**: p. 90). — **አስተዋደደ**: IV, 3 apte inseruit, bene commisit, concinnavit. — **ድድ**: pl. **ድዳት**: 1) commissura. 2) basis, fundamen.

ወዲፈት: lacinia.

ወገረ: I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይውገር**: et **ይገር**): 1) jecit, iniecit, projecit. 2) lapidibus petiit, lapidibus obrutis necavit. — **ተወገረ**: III, 1 et 2 pass. — **ወገር**: pl. **አውገር**: collis, tumulus, elivus.

ወገሰ: — **ጥገሰ**: gratia, χάρις (tam favor, benevolentia, quam venustas, suavitas). — **ጥገሰ**: qdrl. I

favit. — ተዋገሰ፡ III, 1 gratia affectus, favorem consecutus est.

ወገብ፡ — አውገብ፡ II, 1 subito supervenit, improviso invasit. — ግብት፡ accidens improvisum; ዘግብት፡ temere vel recens inventus, fortuitus (πρόσφατος); ግብተ፡ subito, improvise.

ወገኣ፡ I, 1 subj. ይውጋኣ፡ 1) ferit cornu, arietavit. 2) icit, confodit, contudit. — ውጉኣ፡ 1) ictus. 2) tusus. — ጥግኣ፡ ጥጋኣ፡ 1) mortarium. 2) aries machina.

ወግዐ፡ I, 1 lacte aluit.

ወገዝ፡ — አውገዝ፡ II, 1) excommunicavit, anathematizavit. 2) diris devovit. — ተወገዝ፡ III, 1 pass. — ውጉዝ፡ part. pass. — ግዘት፡ excommunicatio, anathematis-mus, dirae.

ወገድ፡ — ጥገድ፡, pl. መዋገድ፡ unda, fluctus.

ወገዳ፡ et **ወገዳ፡** regio Schoae, (regionem hujus nominis in Amhara sitam exhibet Ludolfus in Hist. Aeth. I, 3, 10).

ወጥሐ፡ I, 2 in struem congeffit, struendo coacervavit. — ጥጣሕት፡, pl. መዋጥሕ፡ linteamen, indumentum, velamen, velum. — ተጥጥሐ፡ qdrl. III, 1 amictus est indumento exteriore.

ወጠሰ፡ I, 2 accendit.

ወጠነ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውጥን፡) coepit, inceptit (seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj., vel Inf.). — ተወጥነ፡ III, 1 et ተወጠነ፡ III, 2 coeptum, inceptum est. — ጥንት፡ initium, principium. — ወጣኢ፡ inceptor, inchoator.

ወጽሐ፡ — አውጽሐ፡ II, 1 1) infudit, libationem effudit. 2) stillas emisit. — ጥጻሕት፡ 1) libatio. 2) vas spondeum. — ጸሕጻሕ፡ stillicidium.

ወጽሐ፡ — ጥጻሕት፡ trabs, tignum.

ወጸብ፡ — ውጽብ፡, pl. አውጸብ፡ inauris.

ወጽኣ፡ I, et 2 praevaluit, vicit in proelio.

ወፅኅ፡ — ተወፅኅ፡ III, 2 dolores parturientis passus est.

ወፅኣ፡ I, 1 subj. ይገኣ፡ exiit, egressus est; a) emigravit p. 13. b) processit p. 76. c) progenitus, exortus est. d) excessit, decessit, recessit, declinavit (p. 75 l. 23; 90. 93. 101). e) expulsus est (p. 52). f) exclusus, privatus, expers factus est (p. 90 l. 3). g) exiit = ad finem venit p. 61. — አውፅኣ፡ II, 1 exire jussit, oduxit, ejecit, expulit, emisit, extraxit, eripuit; foras extulit; produxit p. 14; exiit vel deposnit (vestes p. 61); in vulgus extulit, evulgavit p. 44; expendit, erogavit. — ውፅኣ፡ 1) oriundus. 2) excedens, alienus, contrarius, absonus. 3) expers, destitutus. — ፀኣት፡ exitus, egressus, a) origo, b) emigratio, c) discessus, decessus. — ጥፃ፡ donum, quod abeunti datur. — ሙገኣ፡ locus unde alqd exit. — ገኣገኣ፡ 1) abortus, embryo. 2) sumtus, impensae.

ወፀፈ፡ I, 1 et 2 funda projecit. — ወገፈ፡ funditor. — ጥፀፍ፡ funda.

ወፈረ፡ I, 1 subj. ይውፍር፡ et ዩፈር፡ rus iit, in agros exiit, ruri

fuit. — **ወፍር**፡ rus, agri, praedium, fundus. — **ጥፈርት**፡ instrumentum rusticum. — **ሙፋር**፡ 1) agri, praedium rusticum. 2) pascua.

ወረዳ፡ — **አወረዳ**፡ II, 2 et **አወረዳ**፡ II, 1 tradidit, commisit, in potestatem permisit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ፡). — **ተወረዳ**፡ III, 2 et 1 traditum vel commissum accepit. — **ትወረት**፡ traditio, παράδοσις.

ወረዳ፡ igne torruit vel coxit.

ዳ፡ p. 156/7, **ዶ**፡ et **ዕ**፡ p. 158 est sive siglum sive nota musica.

ዳላ፡ Ela, pater Hoseae regis (4 Reg. 17, 1).

ዐለለ፡ I, 2 separavit, distinxit. — **አዕለለ**፡ II, 1 segregavit, excommunicavit. — **ዕለለ**፡ separatus, distinctus, versicolor.

ዐለመ፡ I, 2 consignavit literis.

ዓለም፡ pl. **ዓለማት**፡ 1) aevum, saeculum, tempus antiquum; **ትድመ**፡ vel **አምቅድመ**፡ **ዓለም**፡ πρὸ αἰώνων p. 71. 78. 2) tempus futnrum, saecula, aeternitas; **ለዓለም**፡ in aeternum vel perpetuum; **ዘለዓለም**፡ aeternus; **እስከ**፡ **ለዓለም**፡ in perpetuum; **ለዓለመ**፡ **ዓለም**፡ in saecula saeculorum. 3) mundus, a) rerum universitas, res creatae, res mundo contentae. b) orbis terrarum, οἰκουμένη p. 72. c) mundus vel saeculum, quatenus opponitur Deo, rebus divinis et ecclesiasticis et vitae monachorum; **ዘዓለም**፡ saecularis, μέτληξ.

ዐለስ፡ zea.

ዐለቅት፡ hirudo.

ዕለት፡ vid. **ወዐለ**፡

ዐለው፡ I, 1 subj. **ደዕለ**፡ 1) pervertit, depravit. 2) praevaricatus, transgressus est, migravit (praeceptum). 3) perfide egit, rebellis, refractarius fuit. — **አዕለው**፡ II, 1 1) pervertit. 2) transtulit e lingua in linguam. 3) transcripsit, descripsit p. 76. — **ዕልው**፡ perversus, pravus, refractarius, ἑτερόδοξος, haereticus, apostata. — **ዕልውት**፡ 1) catastropha. 2) perversa et haeretica opinio, haeresis, apostasia. 3) apographum, transcriptum. — **ዐለዊ**፡ perversus, perfidus, transgressor, infidelis, haereticus.

ዐለዋ፡ **ዓልው**፡ alo.

ዐለዋ፡ — **ግዕሌት**፡ defectio, rebellio, reipublicae conversio.

ዐለገ፡ — **ዕለገት**፡ victoriae signum, tropaeum.

ዓም፡ annus; **ለለዓመ**፡ quotannis. — **ዓመት**፡ pl. **ዓመታት**፡ annus.

ዐማሌቅ፡ Amalec.

ዐመቀ፡ I, 1 subj. **ደዕምቅ**፡ vel **ደዕመቅ**፡ profundus fuit vel factus est. — **አዕመቀ**፡ II, 1 profundum fecit, altius penetravit. — **ዕመቅ**፡ profundus. — **ዕመቅ**፡ profunditas, profundum. — **ግዕምቅ**፡ pl. **መዓምቅ**፡ profundum, abyssus.

ዐምዐም፡ limus, stagnum.

ዐምድ፡ pl. **አዕማድ**፡ columna. — **ምዕማድ**፡ basis, stylobates.

ዐመ፡ I, 2 iniuste egit, iniustus fuit, injuria affecit. — **ዐማ፡** iniustus, iniquus, improbus. — **ዐመ፡**

injustitia, injuria, improbitas. — **ዐምፅ፡** inique agens, injustus.

ዓሣ፡ pl. **ዓሣት፡** piscis.

ዐሠረ፡ I, 2 coetum convocavit, invitavit. — **ዐሠር፡** convivium.

ዐሠረ፡ I, 2 decimam partem dedit; d. p. sumsit (c. Acc. = ab alqo). —

ዐሥር፡ decem p. 114 str. 27. —

ዐሥሩ፡ f. **ዐሠርቱ፡** m. decem. —

ዕሥር፡ decem. — **ዓሥር፡** decimus.

— **ዐሠር፡** decem dies, decimus dies. — **ዕሥራ፡** viginti. — **ዓሥራት፡** **ዐሥራት፡** decima pars,

decimae; tributum, oblatio.

ዐሪሥ፡ umbraculum, tabernaculum.

ዐረር፡ plumbum.

ዐርቀ፡ et **ዐረቀ፡** I, 1 1) nudus fuit. 2) vacuus fuit, evacuatus est.

3) orbatus, privatus est. — **አዕረቀ፡**

II, 1 1) nudavit, denudavit. 2) evacuavit, exinanivit. — **ተዐርቀ፡** III, 1

ae nudavit, nudatus, privatus est. —

ዕሩቅ፡ 1) nudus. 2) vacuus. — **ዕራቅ፡**

c. pron. suff.: 1) nudus (merus, solus p. 64). 2) vacuus, inanis.

— **ዕርቃን፡** nuditas; pudenda.

ዐረቀ፡ I, 1 1) aequalis, congruus fuit. 2) coequavit; reconciliavit,

gratiam composuit. — **ተዐረቀ፡** III, 1

et **ተዓረቀ፡** III, 3 reconciliatus est, in gratiam rediit. — **ዕርቅ፡** reconciliatio.

— **ዐራቂ፡** reconciliator, arbiter, mediator.

ዐርብ፡ et **ዐረብ፡** I, 1 occidit (sol, sidus). — **ዐረብ፡** occidens. — **ዐርብ፡**

feria sexta. — **ምዕራብ፡** occidens, plaga occidentalis.

ዐረብ፡ Arabes. — **ዐረብያ፡** Arabia.

ዐረብ፡ — **ማዕረብት፡** locus mercatus, emporium.

ዐራት፡ pl. **ዐራታት፡** lectus.

ዐረክ፡ — **ተዓረክ፡** III, 3 amicitia vel familiaritate junctus est. —

ዐርክ፡ f. **ዐርክት፡** pl. **አዕርክት፡** m. **ዐርክን፡** f. **ዐርክት፡** amicus, a.

ዐረዝ፡ I, 2 vestitum paravit vel praebuit (c. Acc. prs.). — **ዐራዝ፡** pl. **ዐራዛት፡** vestimentum, indumentum.

ዐረዩ፡ I, 2 et 1 1) aequalis fuit vel factus est (c. Acc.), congruit.

2) exaequavit, conciliavit. — **አዕረዩ፡**

II, 1 coequavit, parcm et aequalem reddidit. — **ተዐረዩ፡** III, 2 exaequatus, equiparatus est. — **ዕሩዩ፡**

aequalis, par; **ዕሩዩ፡** pariter, aequae. —

ዕረዩ፡ aequalitas, coequalitas; **በዕረዩ፡** aequaliter.

ዐርገ፡ I, 1 subj. **ዩዕረገ፡** et **ዩዕርገ፡**

ascendit, escendit. — **አዕረገ፡** II, 1 1) ascendere fecit. 2) sursum

duxit vel tulit. 3) obtulit (Deo sacrificium). — **ዕርገት፡** ascensio, (oblatio).

— **ማዕርገ፡** pl. **መዓርገ፡** gradus, scala; **በማዕርገ፡** in gradu alejs

= sicut, tanquam p. 133 str. 9. — **ምዕራግ፡**

1) ascensus, locus olivus. 2) gradus.

ዒረግ፡ decipula, tendicula, cavea.

ዐረፈ፡ — **አዕረፈ፡** II, 1 1) intr.: quievit, requievit; a) quietem nactus est; b) resedit, commoratus est; c) obdormiit, obiit; d) intermisit, cessavit. 2) trs.: quiescere fecit, quietem dedit (c. Acc. prs.). —

ዕሩፍ፡ quietus, considens, commorans, defunctus. — **ዕረፍት፡** quies, requies; obitus; intermissio. — **ምዕ**

ፊፍ፡ 1) locus quietis, locus quo quis residet. 2) stadium, milliarium. 3) sectio vel caput libri.

ዕርፍ፡ 1) cochlear. 2) vomer, aratrum.

ዕሱቅ፡ inter-, intextus, versicolor. — **ዐስቅ፡** textura artificiosa, vestis versicolor.

ዐሰባ፡ I, 1 mercede conduxit. — **ዐስብ፡** merces; pretium; praemium. — **ዐሳብ፡** mercenarius.

ዐሰባ፡ — **ግዕሰብ፡** **ግዕስብ፡** pl. **መግሰብ፡** 1) viduatus. 2) caelebs, viduus, vidua.

ዒሰው፡ Esau.

ዐሰየ፡ I, 1 rependit, retribuit, remuneratus est (c. Acc. prs.). — **ተዐስየ፡** III, 1 praemium vel remunerationem accepit. — **ዕሊት፡** remuneratio, praemium.

ዐቀለ፡ — **አዕቀለ፡** II, 1 aqnas collegit in piscina. — **ፖዕቃል፡** pl. **ፖዕቃላት፡** piscina.

ዐቀመ፡ I, 2 et 1 1) coëreuit, compescuit. 2) modum statuit, terminis circumscripsit, definivit. — **ዕቁም፡** statutus, definitus, praeinitus. — **ዐቅም፡** 1) modus, a) mensura, b) moderatio, temperantia; II **ዐቅም፡** moderate, temperanter; c) proportio; **ዐቅመ፡ፖዕራጉ፡** secundum gradum ejus p. 142 str. 27; d) justa, definita ratio; **ዐቅመ፡ውርዛዊ፡** justa juvenus vel aetas. 2) finis, terminus. — **ዕቃሜ፡** constitutio, statutum.

ዐቂረ፡ I, 1 involvit, colligavit. — **ተዐቀረ፡** III, 1 pass. — **ዕቅር፡** fasciculus, marsupium, crumena.

ዐቃር፡ pl. **ዐቃቂር፡** pharmacum.

ዐቅረብ፡ pl. **ዐቃርብት፡** scorpion.

ዐቀባ፡ I, 1 subj. **ይዕቀብ፡** 1) custodivit. 2) cautionem adhibuit, cavet. 3) servavit, observavit. 4) reservavit, con-, asservavit. 5) in animo, memoria tenuit. — **አዕቀባ፡** II, 1 1) caus. 2) custodiendum vel asservandum tradidit (**ከመ፡ዘአዕቀብ፡** tamquam id quod ei asservandum tradidit = in depositum p. 62 l. 18). — **ተዐቀባ፡** et **ተዐቅባ፡** III, 1 1) custoditus, servatus, asservatus est. 2) se custodivit, se abstinuit, cavet, attendit. — **ዕቁብ፡** part. pass. — **ዕቅብት፡** pl. **ዕቁባት፡** concubina, pellex. — **ዑቃቤ፡** custodia, tuitio (p. 137 str. 6 vim Infinitivi habet); cautio; observatio; id quod observandum est. — **ዐቃቢ፡** pl. **ዐቃባዖች፡** et **ዐቀብት፡** custos; tutelarior p. 145 str. 38; **ዐቃቤ፡ሥራይ፡** medicus. — **ግዕቀብ፡** custodia, excubiae. — **አግዕቀብ፡** qdrl. II custodiendum commisit, c. dupl. Acc.

ዐቀብ፡ locus acclivis, clivus.

ዐቀብ፡ et **ዐቃብ፡** spinae.

ዕቋን፡ lac spissum, butyrum.

ዐቀደ፡ — **ዕቁድ፡** constrictus, ligatus.

ዐቀጸ፡ I, 2 illaqueavit, intravit. — **አዕቀጸ፡** II, 1 illaqueavit, supplantavit, defraudavit. — **ተዐቅጸ፡** III, 1 pass.

ዐቀፈ፡ — **አዕቀፈ፡** II, 1 impedivit, offendiculo fuit, scandalum prae-buit (c. Acc. prs.). — **ተዐቅፈ፡** III, 1 1) impeditus est. 2) offendit. 3) offensionis causam habuit, scandalizatus est. — **ዕቅፍት፡** pl. **ዕቅፍታት፡**

offensio, offendiculum, scandalum. — ማዕቀፍ፡ et ማዕቅፍ፡ id.

ዐበለ፡ — ማዕበለ፡ instrumentum, in specie: ferreum.

ዐበለ፡ — ማዕበለ፡, pl. ማዕበ ላት፡ fluctus, unda, undae.

ዐብረ፡ I, 1 subj. ይዕበር፡ aridus, sterilis fuit vel factus est. — ዕቡር፡ aridus, sterilis. — ዐባር፡ sterilitas, penuria annonae.

ዕብራዊ፡ Hebraeus. — ዕብራይ ስፕ፡ Hebraice.

ዐበት፡ scabiei vel leprae species.

ዐብየ፡ I, 1 subj. ይዕበይ፡ magna, major fuit vel factus est (c. pron. suff. = aliquo); ዘየዐቢ፡ magnus, major, maximus. — አዕበየ፡ II, 1 magnum fecit (አዕበየ፡ገቢረ፡ magna fecit p. 100), magnificavit, exaltavit, ad dignitatem evehit. — ተዐበየ፡ III, 2 1) refl. se extulit, se jactavit, superbus fuit. 2) exaltatus, magnificatus est. — ዕቡይ፡ superbus, arrogans, insolens. — ዕበይ፡ magnitudo. — ዐቢይ፡, f. ዐባይ፡, pl. ዐበይት፡, m. ዐቢያን፡, f. ዐቢያት፡ magnus, (ካህን፡ ዐቢይ፡ sacerdos summus; በዐቢይ፡ ቃል፡ alta voce; ዐቢያት፡ vel ዐበይት፡ magnalia); ዐቢየ፡ adv. valde, alte, p. 106. — ትዕቢት፡ superbia, insolentia, arrogantia.

ዐበጠ፡ I, 2 ad angarias vel opus praestandum coëgit.

ዐተመ፡ — መዐትም፡ iracundus, ad iram propensus. — መዐትማዊ፡ id. (p. 45).

ዐተር፡ faba.

ዐተበ፡ I, 1 subj. ይዕተብ፡ et

ይዕተብ፡ obsignavit, signo crucis signavit et consecravit. — ቲዐትበ፡ III, 1 pass. — ማዕተብ፡ signaculum, signum. — አማዕተበ፡ qdrl. III, 1 signo crucis signavit, in formam crucis posuit manus.

ዐንሰበ፡ — መዐንሰብ፡ hariolus, incantator.

ዐንቀ፡ I, 1 collo circumdedit vel suspendit rem. — ዕንቀ፡, pl. አዕናቀ፡, gemma. — ማዕነት፡ et ማዕንት፡ turtur.

ዕንቂራ፡ Ancyra in Galatia.

ዐንበረ፡ et ዐንበር፡ bellua marina, cetus.

ዐንበላ፡, pl. ዐናብላት፡ leo.

ዕንባቆም፡ Ilabneue.

ዐንበዘ፡ qdrl. I defecit animo, despondit. — ተዐንበዘ፡ III, 1 id. (p. 121 str. 59). — ዕንቡዝ፡ part. — ዕንባዜ፡ defectio mentis, desponsio.

ዐንዘረ፡ qdrl. I fidibus, tibia cecinit. — ዕንዘራ፡ instrumentum musicum cujusvis generis. — መዐንዝር፡ musicus, fidicen, tibicen.

ዐነግ፡, pl. አዕነግ፡ inauris.

ዕንጉት፡ mandragora.

ዐንጉግ፡, ዐንጉጉ፡ lacerta aquatica.

ዕንፎራ፡ anaphora.

ዐከከ፡ — ማዕከከ፡ pelvis, labrum, crater.

ዐከወ፡ — ታዕከ፡ castra regia, arx, palatium.

ዓው፡ acetabulum (femoris).

ዐውሉ፡ turbo, procella.

ዕዋል፡ pullus, in specie: asellus.

ሥመ፡ — ሥም፡, pl. አዕዋም፡,

pl. pl. አዕዋግት፣ 1) densa arborum, silva, nemus, lucus. 2) arbores. 3) arbor.

የረ፣ I, 1 caecus fuit vel factus est. — አየረ፣ II, 1 caus. — ተዐወረ፣ III, 2 1) connivit. 2) neglect. 3) despexit, contempsit. — ዕወር፣ caecus. — ዑረት፣ caecitas.

የቀ፣ I, 1 (custodivit) attendit, providit, cavit. — አየቀ፣ II, 1 1) cognoscere fecit. 2) notum, manifestum fecit, demonstravit. — ተዐውቀ፣ III, 1 1) animadversus (c. pron. suff. = alicui, p. 35), cognitus, agnitus est. 2) innotuit, manifestatus, revelatus est. 3) evidens fuit, apparuit. — ዕዉቅ፣ notus, bene notus.

የነ፣ — ምዕዋን፣ septentrio, plaga septentrionalis.

ዐውከከ፣ qdrl. I aberravit, declinavit.

ዐውዋወ፣ qdrl. I flebilem clamorem edidit, ploravit, ejulavit. — ዐውያት፣ ejulatio, flebilis clamor, ploratus.

የደ፣ I, 1 subj ይዑድ፣ 1) se circumvertit. 2) circumivit, circumvolavit, obiit. 3) cinxit, circumvenit, circumstetit. — አየደ፣ II, 1 circumvertit, circumdixit. — ዐውድ፣ 1) circuitus, orbis, circulus; periodus. 2) area (sive ዐውድ፣ sive ዐውድ፣ እከላ፣). 3) consessus judicium, forum. — ዐውደ፣ praep.: circa. — ዐዋዲ፣ circutor, praeco. — ምዕዋድ፣ ambitus, circuitus, orbis.

የገ፣ — ተዐውገ፣ III, 1 subsanavit, irrisit.

የፍ፣ pl. አዕዋፍ፣ aves; avis.

ዕዝላ፣ unus e tribus cantandi modis, quibus Abyssini utuntur, p. 35.

ዐዘረ፣ — ግዕዘር፣ ግዕዝር፣ nimbis splendens.

ዕዝራ፣ Eedras.

ዐዘቅት፣ puteus, cisterna.

ዐዘዘ፣ I, 2 validus, fortis, robustus fuit. — ዐዘዝ፣ 1) validus, potens. 2) summe venerandus, eximius. — ዕዘዝ፣ robur, potentia, dignitas dominatoris.

ዒለ፣ I, 1 et ዐየለ፣ I, 2 circum-, ob-, pererravit, vagus fuit.

ዐየረ፣ — ተዐየረ፣ III, 2 probro affectit, exprobravit, conviciatus est. — ትዕይርት፣ probrum, convicium.

ዐይን፣ pl. አዕይንት፣ 1) oculus; ሰብአ፣ ዐይን፣ explorator, speculator p. 116. 2) fons. — ዐየን፣ I, 2 intente contemplatus est, dispexit. — ተዐየን፣ III, 1 tentoria, castra posuit, turmatim convenit, congregatus est. — ትዕይንት፣ pl. ተዓይን፣ 1) castra. 2) tentorium, tabernaculum. 3) exercitus, copiae, agmen, multitudo congregata.

ዐየየ፣ I, 1 aberravit, mente erravit. — ዕዩይ፣ mente alienatus, amens, delirans.

ዐይግ፣ pl. አዕይግ፣ palus, stagnum. — ዐይንን፣ et ዐይንን፣ urceus, labrum.

ዓዲ፣ adv. 1) adhuc, etiamnum (ዓዲየ፣ adhuc ego (superstes) sum p. 32). 2) porro, amplius, diutius, iterum, rursus. 3) praeterea, insuper, etiam, (p. 15 l. 7 በእንተዛ፣ vel እስመ፣ post ወዓዲ፣ suppleendum est); አላዓዲ፣ sed etiam (post እኮባሕቲቱ፣).

ዐደመ፡ I, 2 diem vel tempus constituit. — **ዕድሜ፡** tempus constitutum, tempus.

ዐደው፡ — **ዕድ፡** pl. **ዕደው፡** viri (vir).

ዐደው፡ — **ዕዳ፡** 1) res persolventa, debitum. 2) culpa, reatus.

ዐደው፡ I, 1 subj. **ይዕዳ፡** 1) transiit, trajecit, pertransiit. 2) excessit, superavit, (excelluit), seq. **እምነ፡** p. 35. — **አዕደው፡** II, 1 traduxit, trajecit. — **ተዐደው፡** III, 1 transiit, transgressus est (c. **እምነ፡** p. 41; c. Acc. mandati). — **ዕድው፡** pl. **ዕድዋን፡** adversarius. — **ተዐዳዊ፡** transgressor, praevaricator. — **ማዕደት፡** regio opposita, ripa ulterior, ripa; **ማዕደት፡** trans, ultra; **በማዕደት፡** trans, (praeter).

ዐጌ፡ linum, linteum.

ዐገለ፡ — **ተዐገለ፡** III, 2 1) fraudavit, defraudavit. 2) injuste et violenter oppressit, vim intulit. — **ትዕገልት፡** fraudatio, defraudatio, oppressio, injuria.

ዐገው፡ — **ተዐገው፡** III, 2 1) se continuit, abstinuit. 2) perseveravit, constans fuit. 3) mansit, expectavit (c. Acc.). 4) patiens fuit, patienter tulit, constanter toleravit. — **አስተዐገው፡** IV, 2 1) ad continentiam; constantiam, patientiam impulit. 2) patienter sustinuit vel pertulit (p. 99). — **ተዐገሢ፡** constans, patiens. — **ትዕገሥት፡** 1) continentia, temperantia. 2) constantia, patientia, tolerantia. — **መስተዐገሥ፡** 1) continens. 2) patiens, longanimis.

ዕጉሥታር፡ absinthium.

ዐገት፡ I, 1 subj. **ይዕገት፡** circumvenit, circumscedit, cinxit. — **ማዕገት፡** 1) circumscripio. 2) conclusura. 3) circumsessio, insidiae. 4) indago, cassis, plagae.

ዐጠሰ፡ sternutavit. — **ዕጠስ፡** et **ዕጣስ፡** sternutatio.

ዐጠቀ፡ I, 1 adstrinxit, accinxit, arcte cinxit.

ዐጠነ፡ I, 1 subj. **ይዕጥን፡** suffivit, adoluit thus. — **ዕጣን፡** 1) suffimentum, incensum, thus. 2) suffitio. — **ማዕጠንት፡** pl. **መፃጥን፡** thuribulum.

ዐጠፈ፡ — **ዕጡፍ፡** textus; textum, textura.

ዐጸረ፡ I, 1 expressit.

ዐጸቅ፡ pl. **አዕጸቅ፡** ramus, ramulus.

ዐጸበ፡ I, 1 1) durus, difficilis, molestus fuit (c. pron. suff. = alicui). 2) molestiis laboravit. — **አስተዐጸበ፡** IV, 1 1) durum, difficile, molestum putavit, graviter tulit. 2) mirum putavit, demiratus est. — **ዕጸብ፡** 1) durus, asper. 2) gravis, molestus, vehemens. 3) difficilis, arduus. 4) mirus, mirandus. 5) **እምዕጸብ፡** aegre, difficulter, vix. — **ዕጸብ፡** 1) duritas, gravitas. 2) difficultas, molestia.

ዐጸው፡ I, 1 subj. **ይዕጸ፡** 1) clausit, observavit. 2) occlusit, praeclusit, obstruxit. — **ተዐጸው፡** III, 1 pass. — **ዕጸው፡** clausus. — **ዐጸዊ፡** janitor, ostiarius. — **ማዕጸ፡** pl. **መፃጸት፡** 1) janua, fores. 2) sera, claustrum.

ዐጸው፡ abscidit, concidit.

ዐጸድ፡ pl. **አዕጸድ፡** area circum-

septa, area, chors, atrium, aula; caula, septum; ager, praedium, fundus; **ዐጸደ፡ወይን፡** vinea; **ዐጸደ፡ሐምል፡** p. 60 et **ዐጸድ፡** p. 59 hortus, viridarium.

ዐጸፈ፡ I, 1 complicuit. — **ተዐጽፈ፡** et **ተዐጸፈ፡** III, 1 se amicit, amictus est. — **ዕጽፍ፡** complicatus, duplicatus, amictus. — **ዐጽፍ፡** amictus, amiculum, pallium.

ዐፅም፡ pl. **አዕፅምት፡** os, ossis.

ዐፀው፡ — **ዕፅ፡** pl. **ዕፀው፡** pl. **ዕፀዋት፡** 1) arbor; arbuscula; **ዕፀ፡ወይን፡** vitis. 2) patibulum, crux (sive **ዕፀ፡መስቀል፡** sive **ዕፅ፡**). 3) lignum. 4) sors. — **ዕፀት፡** arbuscula, frutex. — **ተዓፀው፡** III, 3 sortitus est. — **ዕፃ፡** sora. — **ዕፃፂ፡** **ዐፃፂ፡** sortitio.

ዐፀዩ፡ et **ዐፅዩ፡** I, 1 vermiuavit, putruit. — **ዕፂ፡** pl. **ዕፀያት፡** et **ዕፂያት፡** vermis, vermiculus; eruca p. 34. 36.

ዐፀደ፡ I, 1 messuit, demessuit. — **ተዐፅደ፡** III, 1 pass. — **ዐፃዲ፡** messor. — **ግዕፀድ፡** falx.

ዐፀፀ፡ injuriam intulit. — **ዐፅ፡** sterilitas, terra salebrosa, inculta, vasta.

ዐፈረ፡ — **ዕፍረት፡** ungueutum. — **ግዕፈረት፡** cidaris, mitra, tiara.

ዝ፡ f. ዛ፡ pl. m. **አሉ፡** f. **አላ፡** et **አሉን፡** hic, haec, hoc (**ዝሂ፡** Acc.: hoc quoque p. 98 l. 11); tam **ዝ፡** quam **አሉ፡** **አላ፡** pro neutro: „hoc, haec“ usurpatur; **ዘመዝ፡** talis, sic; **በእንተዝ፡** ob hoc, propterea; **እምዝ፡** post hoc, deinde, deinceps, tum.

ዝ፡ 1) pron. rel. f. **እንተ፡** pl. **አሉ፡** qui, quae, quod; is qui, caet.; quicumque; si quis; (**ዘውአቱ፡** quod est, hoc est p. 103; **ዝሂ፡** — **ዝሂ፡** alius — alius p. 59; **ጎበዝ፡** quocumque p. 26; **ዝ፡** ubi p. 84 l. 8; ad quod p. 86 l. 9; quo, in quam p. 121 str. 56). 2) quod, ፀፒ, ፳፭. 3) **በዝ፡** a) cum, dum (= **እንዝ፡**). b) eo quod, ሐሕጥፍ ሐፍ p. 103. c) qua ratione. d) seq. Impf. vel Subj.: quo c. Subj., ut. c) quasi, p. 75 l. 12. 4) **እምዝ፡** ex quo, postquam.

ዝ፡ (**እንተ፡** p. 82, **አሉ፡**) nota Genitivi (gr. § 145. 186; a) τὸ τοῦ, τῆ τοῦ p. 82 l. 10; 103 l. 13. b) res alicujus, ut: **ንግበርሰ፡ሰላላ፡ዘብተ፡ን፡** „faciamus“ dicere multorum est, p. 83. c) pertinens ad aliquem: **አሉ፡መሴ፡** homines vel conequales Mosis p. 115. 122. 124; vel: praeditus re, ut: **ዘለምጽ፡** lepra affectus. d) ex: **ዘብፍር፡** ex argento, argenteus. — **ዘዝ፡** (§ 159, g) nota Genitivi cum vi distributiva p. 58.

ዘአዩ፡ **ዘአከ፡** **ዘአሁ፡** caet., **እንተአዩ፡** caet., **አሊአዩ፡** caet. (gr. § 150, b) pron. possessivum: meus, -a, -um, tuus caet. 1) nomini in st. c. posito subjungitur (ut: **በጎይሉ፡ዘአሁ፡** vi ejus p. 8); vel nomini suo anteponitur (ut: **አሊአከ፡አገብርት፡** tui servi p. 47), nec non Subjecti vel Praedicati locum tenere potest (p. 48. 107). 2) c. **ዝ፡** relat.: **ዘዘአዩ፡** qui mei est = meus (p. 8. 50. 62. 86 al.); at p. 62 l. 18 **ዘዘአሁ፡** = cujus est. 3) **ዘዘዘአሁ፡** caet. a) vim distributivam habet: suus cujusque, varius, multimodus. b) ab invicem, alius ab alio p. 67.

ዛህለ፡ — **አንዛህለ፡** qdrl. V languit, emollitus, dissolutus, lasciviae et desidia deditus est. — **ንዝህላ፡** vita dissoluta, languor, desidia, lascivia, animi levitas.

ዘለ፡ — **መዝለ፡** pertica, vectis tenuior.

ዘሐሐ፡ I, 1 hausit.

ዘላሰ፡ qdrl. I scabie ulcerosa, elephantiasi correptus est. — **ዝላጉስ፡** part. pass. — **ዝላጋሴ፡** lepra maligna, elephantiasis.

ዝሉፍ፡ liquor stillans, stacte.

ዘለ፡ — **አዝለ፡** II, 1 continuavit, perpetuavit, perseveravit. — **ዝሉፍ፡** 1) continuus; **ለዝሉፍ፡** et **ዝሉፍ፡** in perpetuum, perpetuo, semper. 2) pertinax; temerarius; audax. — **ዘላፍ፡** tempus perpetuum, a) **ዘዘላፍ፡** perpetuus; b) **ዘላፍ፡** perpetuo, indesinenter, semper; crebro; c) **ለዘላፍ፡** in perpetuum. — **ዘላፍ፡** et **ዝላፍ፡** i. q. **ዘላፍ፡**; **ለዝላፍ፡** vel **ለዘላፍ፡** in perpetuum. — **ትዝላፍት፡** pertinacia, temeritas.

ዘለ፡ I, 1 arguit, reprehendit, corripuit, admonnit, convicit. — **ተዘለ፡** III, 1 et 2 pass. — **ተዘለ፡** III, 3 1) argutatus, jurgatus est. 2) redarguit, convicit. 3) reprehendit, corripuit, castigavit. — **ዘላ፡** reprehensio, correctio, admonitio.

ዝሐለ፡ et **ዘሐለ፡** I, 1 rubigine obductus est. — **ዛሐላ፡** rubigo, aë rugo.

ዝሐነ፡ I, 1 sedatus est, tranquilluss fuit. — **አዝሐነ፡** II, 1 sedavit, tranquillavit. — **ዝሐን፡** tranquilluss. — **ዛሐን፡** tranquillitas, malacia.

ዘሐቀ፡ I, 1 decorticavit, deglupsit.

ዝሕቱሕ፡ superabundans.

ጋጥ፡ sc. **ባሕረ፡ጋጥ፡** Djemma fluvius Abyssiniae, qui in Abāi amnem effunditur, p. 36.

ዝግም፡ circulus naribus bestiarum alligatus.

ዘመረ፡ I, 2 1) instrumento cecinit, psallit, psalmos cantavit. 2) sancte pronuntiavit, testatus est p. 87 l. 21. — **አዝመረ፡** II, 1 1) sancto professus est, publice praedicavit. 2) provocavit, appellavit ad alqm. — **ዝመር፡** testis, auctor (፬፻፵፻፳፻). — **ዝማራ፡** psalmodia, hymnus sacer, psalmus. — **መዘምር፡** psalter, cantor ecclesiasticus. — **መዝመር፡** pl. **መዝመራት፡** 1) psalmus, psalmi, psalmodia. 2) psalterium. 3) chorus psallentium. — **ምዝማር፡** testimonium, auctoritas.

ዘመን፡ pl. **አዝማን፡** pl. pl. **አዝማናት፡** tempus, tempora, tempus statutum.

ዘመደ፡ I, 2 1) scortatus, fornicatus est (c. **ምስለ፡** vel c. Acc. p. 65). 2) moechatus est. — **አዘመደ፡** II, 2 caus. — **ዝመት፡** scortatio, stupra, adulterium, impudicitia. — **ዘማ፡** pl. **ዘማት፡** scortum, meretrix, moecha. — **ዘማዊ፡** scortator, moechus.

ዘመደ፡ — **ተዘምደ፡** III, 1 propinquitatis vinculis conjunctus est. — **ዘመድ፡** pl. **አዝማድ፡** 1) cognatio, familia, stirps, gens, genus. 2) **ዘመድ፡** et **አዝማድ፡** parentes, consanguinei, cognati; etiam in Sing.: cognatus. —

ትዝምድ፡ cognatio, stirpes, familiae, gentes; genus.

ዘረፊ፡ n. regionis Abyssinicae.

ዘርቅ፡ fucus, verba fucata, vana.

ዘረቀ፡ — **አዝረቅ፡** caeruleus.

ዘሩባቤል፡ Zernbabel.

ዘርቤት፡ tapetum.

ዘራት፡ camelopardalis.

ዘርአ፡ I, 1 sparsit semen, seminavit, sevit. — **ተዘርአ፡** III, 1 pass. — **ዘርእ፡** pl. **አዝርእት፡** 1) sementis, semen, satum, seges. 2) semen virile. 3) proles, suboles. — **መዘርእ፡** pl. cophini.

ዘርዘየ፡ qdrl. I exprobravit, improperavit, calumniatus, conviciatus est.

ዘረወ፡ I, 1 subj. ይዝሩ፡ 1) sparsit, dispersit, dissipavit. 2) dilargitus est; disperdidit. — **ተዘረወ፡** III, 1 pass. et refl. — **ዝረወ፡** part. pass. — **ዝረወት፡** dispersio. — **ዘራዊ፡** 1) dispersor. 2) prodigus.

ዘርዐ፡ — **መዝርዐ፡** velum navis. — **መዝራዕት፡** pl. **መዛርዐ፡** brachium.

ዘርዘረ፡ qdrl. I dispersit, discussit. — **ተዘርዘረ፡** III, 1 pass.

ዝርዘቅ፡ opus concatenatum.

ዝሰኩ፡ vid. ዝኩ፡

ዝቅ፡ pl. **ዝቃት፡** uter.

ዝብል፡ fimus, stercus.

ዘብሐ፡ I, 1 mactavit ad sacrificandum, sacrificavit. — **ዝብሐ፡** victima.

ዘበረ፡ — **ዘብርት፡** fragmentum. — **መዝበር፡** et **መዝብር፡** ruina, rudera, desolatum, vastatum. — **መዝበረ፡** qdrl. I dirutus, destructus,

vastatus est. — **አመዝበረ፡** II diruit, desolavit. — **ምዝቡር፡** dirutus, ruinosus. — **ምዝበረ፡** eversio, destructio, ruina, rudera. — **ተመዝበረ፡** destructus, ruinosus.

ዘቢብ፡ uvae passae.

ዘባን፡ dorsum, tergum.

ዘባየ፡ I, 2 emit.

ዘብድ፡ **ዘብዳ፡** **ዘብድው፡** pl. **ዘባድው፡** pellis hispida, melote, cilicium.

ዘበጠ፡ I, 1 verberavit, percussit. — **ተዘብጠ፡** III, 1 verberatus, percussus, percussus est. — **ዝብጠት፡** percussio, verberatio, verber, plaga. — **ዝብጠ፡** opus malleo ductum.

ዛቲ፡ vid. ዝንቱ፡

ዘትር፡ scaturigo; mel favorum.

ዘነረ፡ — **ተዘነረ፡** et **ተዘነረ፡** III, 2 1) gloratus est, se jactavit. 2) rixatus est. — **ዝንር፡** jactabundus, insolens; rixosus. — **ትዝነርት፡** 1) gloriatio, fastus, insolentia, sui admiratio. 2) contentio, rixa.

ዝነር፡ monumentum sepulchrale, sepulchrum.

ዘንመ፡ I, 1 pluit. — **አዝንመ፡** II, 1 caus. — **ዝናም፡** pl. **ዝናማት፡** pluvia.

ዝናር፡ pl. **ዝናራት፡** cingulum.

ዘነብ፡ pl. **አዝነብ፡** cauda.

ዘናቢር፡ pl. crabrones, vespa.

ዝንቱ፡ pl. **ዛቲ፡** pl. m. **እለንቱ፡** f. **እለንቱ፡** hic, haec, hoc; crebro **ዝንቱ፡** pro nentro usurpatur.

ዘነየ፡ — **ዝንየት፡** et **ዝኔት፡** effusio seminis virilis, semen virile effusum.

ዘንግዑ፡ qdrl. I alienatus est mente, deliravit. — **ዝንጉዕ፡** delirus, desipiens, ineptus, stupidus.

ዘንጉጉ፡ qdrl. I subsannavit, irrisit, ludibrio habuit. — **ዝንጋጋ፡** subsannatio, cavillatio, irrisio.

ዝእብ፡ pl. **አዝእብት፡** hyaena.

ዘአሁ፡ vid. **ዘ፡**

ዘእንበለ፡ vid. **እንበለ፡**

ዝኩ፡ et **ዝኩቱ፡** f. **እንትኩ፡** et **እንታኩቲ፡** pl. **እልኩ፡** **እልኩቱ፡** **እልኩቱ፡** 1) ille, iste. 2) ὁ ἡ τό. Particulam **ሰ፡** inter **ዝ፡** et **ኩ፡** inserere licet: **ዝሰኩ፡** p. 156 l. 1 et 4.

ዝከመ፡ vid. **ከመ፡**

ዝከረ፡ I, 1 subj. **ደዝከር፡** 1) meminuit, recordatus est, memor fuit (c. Acc.). 2) memoravit, mentionem fecit. — **ዝከረ፡** I, 2 1) in memoriam revocavit. 2) memoravit. — **አዝከረ፡** II, 2 1) memorem fecit, in memoriam revocavit, monuit (c. dupl. Acc.; p. 139 str. 14 supplicat: coram Deo). 2) memoravit. — **ተዝከረ፡** III, 2 recordatus est, meminuit (c. Acc.). — **ዝኩር፡** 1) memor. 2) memoratus. — **ዝከር፡** 1) memoria, recordatio, mentio. 2) fama. — **ተዝከር፡** memoria, commemoratio, festum commemorationis, monumentum, res memoriae prodita.

ዝከርያስ፡ Zacharias.

ዝኩቱ፡ vid. **ዝኩ፡**

ዘወረ፡ I, 2 perduravit. — **አዘረ፡** II, 1 vertiginem fecit alicui. — **ዘወር፡** gyrus, orbis, circulus.

ዘዐ፡ — **ተዛወዐ፡** III, 3 sermonibus oblectatus, confabulatus est;

secum collocatus, meditatus est; fabulatus est. — **ዘወዕ፡** sermones ludicri, nugae, fabulae.

ዘወግ፡ 1) par (i. e. duo vel bini). 2) par, aequalis, socius. — **ተዘወግ፡** III, 1 copulatus, consociatus est. — **ተዛወግ፡** III, 3 1) se consociavit. 2) par, aequalis fuit, aequalem secutus est.

ዘወረ፡ — **ተዘወረ፡** III, 2 sui ipsius amore et admiratione tumuit.

ዝዕላ፡ (ሷ፻፺፭) villus (p. 58; Gr. habet: κουνουλλᾶ ἢ ἀλλᾶ).

ዘዘ፡ vid. **ዘ፡**

ዝዩ፡ hoc loco, hic; huc; **በዝዩ፡** hic; **እምዝዩ፡** hinc.

ዘመ፡ — **ዘማ፡** melos, modulatio, cantus modulatus, modi.

ዘይት፡ 1) olea arbor. 2) oliva fructus. 3) oleum.

ዘነወ፡ qdrl. I certiore fecit, nuntiavit, annuntiavit, narravit, enarravit (c. Acc. vel **በጎበ፡** prs., c. Acc. vel **በእንተ፡** rei). — **ተዘነወ፡** III, 3 repr. — **ዘና፡** pl. **ዘናት፡** 1) nuntius. 2) rumor, fama. 3) nuntius de valetudine alcjs. 4) narratio, historia, res. — **ዘናዊ፡** annuntiator, nuntius (p. 49 l. 12 **ለ፡** nota Genitivi est).

ዘጌ፡ nomen familiae regum Aethiopiae Zagaenae, de qua vid. Ludolfi Hist. Aeth. II, 5 et Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII p. 350.

ዘጉል፡ concha.

ዘግሐ፡ I, 1 clausit, in-, con-, occlusit. — **ተዘግሐ፡** III, 1 pass. — **ዝጉሕ፡** clausus. — **መዝግሕ፡** 1) claustrum, repagulum. 2) fibula.

ዘገባ፡ I, 1 subj. **ይዝግብ፡** coarce-
cervavit, recondidit, reposnit. — **ተ**
ዘገባ፡ III, 1 pass. — **መዝገብ፡**
pl. **መዝግብት፡** thesaurus, a) opes
vel copiae collectae. b) promptua-
rium, apotheca, horreum.

ዘግባ፡ pl. **ዘግባት፡** cedrus, cu-
pressus, taxus.

ዘገን፡ I, 1 pugillo comprehendit.

ዘገን፡ — **አመዝገን፡** qdrl. II gra-
tiam retulit, gratias egit, contentus
fuit (c. በ፡ rei; c. ለ፡ vel pron. suff.
prs.); **አመዝግኖ፡** animus gratus et
contentus. — **ምዝጋኖ፡** praeonium,
gratia, beneficium.

ዘፈር፡ pl. **አዝፋር፡** ora, fim-
bria vestimenti.

ዝፍት፡ pix.

ዘፈን፡ I, 1 saltavit. — **ዘፈን፡**
saltatio, chorus. — **ዘፋኒ፡** f. **ዘፋ-
ኒት፡** saltator, -trix. — **ምዝፋን፡**
locus saltandi.

ዘፍዘፈ፡ — **አንዘፍዘፈ፡** qdrl. V
expandit (alas).

ዩ፡ heu, ah, au, prohi!

ይሁዳ፡ 1) Judas. 2) Juda, tribus
Israel. 3) Judaea, Judaei; **ሰብአ፡**
ይሁዳ፡ Judaei. — **አይሁድ፡** Ju-
daei. — **ይሁድኛ፡** Judaeismus. —
ተይሀደ፡ et **ተየሀደ፡** III, 1 et 2
Judaens fuit vel factus est.

ዮሐንስ፡ Joannes.

የግን፡ dextra manus; dextra
pars. — **ይምን፡** dextra pars; **ይ-
ምን፡** dextrorsum. — **ይመን፡** probe,
valde, perquam.

ያርብሕ፡ **ያርባሕ፡** vid. **ረብሕ፡**
ያርከላ፡ Heraclaeas.

ያሬድ፡ Jared, n. viri.

ዮርዳኖስ፡ Jordanes fluvius.

ይስሐቅ፡ Isaac.

ዮሴቦ፡ Josua.

ዮሴፍ፡ Joseph.

ይቤ፡ **ይቤሉ፡** **ይብል፡** **ይበ-
ል፡** vid. **ብህል፡**

የብስ፡ I, 1 subj. **ይይበስ፡** siccus,
aridus fuit vel factus est. — **አይ-
በስ፡** II, 1 cans. — **ይቡስ፡** siccus,
aridus. — **የብስ፡** aridum vel sic-
cum, terra continens.

የበበ፡ I, 2 et 1 jubilavit, ovavit,
laetum clamorem edidit. — **ይባቤ፡**
jubilatio, jubulum.

ዮባናሊስ፡ Juvenalis.

ይጎኡ፡ — **አይጎኡ፡** II, 1 decidit,
descendit coelitus.

ዮና፡ et **ዮናስ፡** Jonas.

ዮናኒ፡ et **ዮናናዊ፡** Graecus.

ይእቲ፡ vid. **ውእቱ፡**

ይእዚ፡ hoc tempore, nunc, jam;
ይእዚኒ፡ **ወይእዚኒ፡** jam vero, jam
antem, igitur; **ዘይእዚ፡** praesens;
እምይእዚ፡ inde ab hoc tempore,
amodo; **እስከ፡ይእዚ፡** hucusque, ad-
huc.

ይክል፡ vid. **ክህል፡**

የካቲት፡ mensis Abyssinorum se-
xtas, qui VII° Februarii sec. Cal.
Greg. incipit.

ያካንት፡ hyacinthus.

የዑሀ፡ I, 2 et 1 1) lenem, co-
mem, elementem se praebuit, pla-
cide locutus est. 2) permulcit, so-
latus est, placavit. 3) persuasit, pel-

lexit. — **ዮውህ:** i. q. **የዋህ:** — **የዋህ:** 1) mitis, mansuetas, placidus (fanftmüthig). 2) submissus, modestus. 3) simplex, sincerus, innocens, integer. — **ዮውህት:** 1) lenitas, mansuetudo. 2) simplicitas, sinceritas, integritas. — **የዋህት:** id. — **ዮውህና:** id.

ዮም: hodie; nunc.

ዮጊ: (gr. § 169, 10) 1) forsitan; num forte, an forte? 2) ne forte (seq. Imprf.).

ዮውጣ: Ἰωτα.

ዮቆብ: Jacob, Jacobus.

ዮዲት: Judith.

የደዐ: — **አይደዐ:** II, 1 indicavit, narravit, nuntiavit, notum fecit, exposuit (c. Acc. prs.). — **ተየደዐ:** III, 1 pass. — **አንጻላ:** nescio, nescio an, an forte, quis novit annon? fortasse.

ዮፈት: Japheth.

ዮፍታሔ: Jephthe, Jiphtah.

ዮፎኒ: Jephunne, pater Calebi.

ድሉል: pampinatus, crispatus.

ድልቅልቅ: 1) commotio vehemens. 2) terrae motus vel tremor. — **አድለቅለቅ:** qnql. II 1) commotus, concussus est, contremuit. 2) caus.

ደለወ: I, 1 subj. **ይደሉ:** 1) trs.: libravit, pependit, ponderavit. 2) intra: a) aequus, congruus, idoneus fuit. b) decuit, par, justum fuit, c. Acc. vel **ለ:** prs.: decuit alqm = dignus fuit, seq. Subj. verbi vel **ከመ:** c. Subj.; **ርቱዕ:ይደሉ:** ἄξιον καὶ

δόκιον p. 46. 48. c) oportuit, meum tunum ejus fuit. — **አድለወ:** II, 1 1) placuit, satisfecit, favit, gratificatus est (c. Acc. vel **ለ:** pers.). 2) adulatus, nimis admiratus, partium studio ductus est, contra jus et fas respexit alqm. — **ተደለወ:** III, 2 1) se paravit, praeparatus est. 2) omnibus rebus abundavit, bene vixit, delectatus, jucundatus est. — **አስተደለወ:** IV, 2 et **አስተዳለወ:** IV, 3 paravit, praec-, ap-, comparavit. — **ድልው:**, f. **ድሉት:** 1) ponderatus. 2) decens, dignus (seq. Subj. verbi p. 30); **ድልው:** digne, convenienter. 3) paratus (c. **ውስተ:** ad, p. 73). — **ድልወት:** 1) pondus. 2) convenientia, dignitas (seq. Subj. verbi p. 98); **ድልወት:** pro dignitate, convenienter p. 87 l. 9. — **ተድላ:** 1) paratio. 2) congruentia, decus, dignitas. 3) affluentia rerum bonarum, vita commoda, juncuditates, deliciae, voluptas. — **መድሉት:**, pl. **መዳልው:** 1) pondus. 2) **መዳልው:** libra, bilanx (**መዳልው:አልባብ:** = ὧβ-ζύτ p. 26 l. 10). 3) i. q. **ፊፊ** amphora p. 147 str. 3 (ni በሰማይ: pro በማይ: legere et መድሉት: pro መዳልው: usurpatum putare malueris). — **መድልው:** et **መደልው:** judex iniquus, placendi cupidus, hypocrita.

ደለገ: — **ተደለገ:** III, 1 animosum, strenuum se praeibuit.

ደልጣ: δέλω p. 58.

ደሐለ: — **ተደሐለ:** III, 1 se abstulit, subduxit.

ደሐረ: I, 1 subj. **ይደሐር:** repudio dimisit uxorem.

ድሕንጽ፡ pecten, plectrum quo fides pulsantur.

ድሕክ፡ I, 1 repait, reptavit.

ድሐዩ፡ — መድሐ፡ meta, lapis molaris superior.

ደም፡ sanguis; ብሕሌ፡ደም፡ sanguinolentus; ሱታፌ፡ደማ፡ consanguineus ejus p. 124.

ደምሐ፡ I, 1 infuit, inhabitavit, c. Acc. (p. 104).

ደማሕ፡ vertex (capitis).

ደመመ፡ — ተደመ፡ III, 1 et ተደመመ፡ III, 2 stupuit, obstupuit, miratus est. — መድምም፡ 1) part.: stupendus, admirabilis. 2) subst., pl. መድምማት፡ miraculum, facinus stupendum.

ደመት፡ felis, catus.

ደመረ፡ I, 2 1) inseruit, indidit. 2) ad-, commiscuit. 3) conjunxit, copulavit, consociavit, univit, communem fecit („earum quasdam communes faciunt tamquam ad unam personam pertinentes“ p. 71 l. 23). — ተደመረ፡ III, 2 1) mixtus, com-, in-, admixtus est. 2) conjunctus, copulatus, consociatus, unitus est. 3) matrimonio conjunctus est, connubium iniit. — ደመር፡ 1) mixtus, com-, admixtus. 2) consociatus, unitus, communione junctus. — ደማሬ፡ 1) consortio. 2) conjunctio, unio. — ትድምርት፡ 1) commixtio. 2) conjunctio, copulatio, unio, commercium. 3) conjugium.

ደመሰ፡ — ደመሰ፡ obscurus, nubilus. — ደምሰሰ፡ qdrl. I exstinxit, deleuit; obliteravit; perdidit. — ተደምሰሰ፡ III, 1 pass. — ደምሰሰ፡ 1) obliteratio. 2) exstinctio, extitium, perniciēs.

ደመቀ፡ I, 1 contudit, contrivit.

ዳምት፡ Damot, provincia Abyssiniae meridionalis p. 36. 37.

ደማቲያስ፡ Dometius (?), p. 26.

ደምሳ፡ — መድምሳ፡ cyathus, patera.

ደመነ፡ I, 2 1) obnubilavit. 2) nubilus fuit vel factus est, obscuratus, obfuscatus est. — አደመነ፡ II, 2 obnubilavit, obscuravit (p. 105 ann. 2, ubi expectaveris ታደምን ።). — ድመን፡ nubilus, fuscus. — ደመና፡, pl. ደመናት፡ nubes, nubila; ቀስተ፡ደመና፡ iris. — ደመንሚን፡ subobscurus p. 84.

ደምዐ፡ — አድምዐ፡ II, 1 assecutus, adeptus, nactus est.

ድምድማ፡ coma, caesaries, capillus.

ደሚጥርስ፡ Demetrius.

ደም፡ I, 1 ደድም፡ et ደድመ፡ strepuit, sonuit, resonuit, fremit. — አድመ፡ II, 1 caus. — ድም፡ strepitus, murmur, fremitus, sonitus, rumor.

ደርሀም፡ drachma; numus aureus.

ደርማንቅ፡ feminalia.

ደረረ፡ — ተደረ፡ III, 1 et ተደረ፡ III, 2 coenavit. — ድራር፡ coena.

ደረሰ፡ I, 1 subj. ደድርሰ፡ commentatus, interpretatus est, explanavit, homiletice vel exegetice tractavit, orationem habuit, composuit. — ድርሰት፡ versus poematis, strophæ, carmen. — ደራሲ፡ interpres, commentator. — ድርሳን፡ dissertatio,

tractatus, sermo, homilia, communitio.

ድሩስ፡ et **ድርስ፡** δρῦς quercus p. 79.

ደርበየ፡ qdrl. I jaculatus est, tela jecit, telo icit, confixit.

ደርንቅ፡ coturnix, attagen (?).

ደረከ፡ I, 1 asper, trux fuit. —

ድሩክ፡ asper, durus, trux, saevus. —

መድረክ፡ limen; vestibulum. —

ደርኩት፡ cardo januae.

ደረከኖ፡ et **ደርከኖ፡** purpura caerulea, hyacinthina.

ድርዕ፡ lorica, thorax.

ዳርዮስ፡ Darius.

ደርገ፡ I, 1 connexus fuit, cohaesit. — **አድረገ፡** II, 1 connexuit, complicit, junxit. — **ደርገ፡** conjunctio; **በደርገ፡** et **ደርገ፡** conjunctim, unā, pariter. — **ድርገት፡** conjunctio, congregatio, chorus, (sertum, corona p. 103).

ደርግሐ፡ panni pars, panniculus.

ዳስ፡ casa, tugurium.

ድስከን፡ tragelaphus.

ደሰየ፡ — **ደሴት፡** pl. **ደሰያት፡** insula.

ደቅሐ፡ I, 1 terebravit, perforavit. — **መድቅሐ፡** terebra. — **መድቅሐ፡** encaenia, initiatio.

ደቀስ፡ I, 2 dormitavit, somnolentus fuit. — **ድቃስ፡** dormitio, somnolentia.

ደቀቀ፡ I, 1 et 2 contrivit, comminuit. — **አድቀቀ፡** II, 1 id. — **ድቁቅ፡** contritus, tenuis. — **ደቂቅ፡** f. **ደቃቅ፡** 1) contritus. 2) minutus, tenuis, parvus. — **ደቂቅ፡**

subst. coll. 1) pueri cum puellis, liberi. 2) plerumque: filii. — **ደቅ፡** sing. et coll. 1) parvuli, pueri, filii. 2) famuli, servi.

ድቀንደቀ፡ securis, bipennis.

ዲበ፡ vid. **ደበበ፡**

ደበለ፡ — **ተዳበለ፡** III, 3 se collegit, conglobatus est. — **መድበለ፡** coetus, chorus, conventus. — **መድበለ፡** qdrl. I concilium habuit. — **ዳበላ፡** et **ደበላ፡** (mas pecoris) 1) hircus, caper. 2) taurus, p. 19.

ደብላታ፡ Deblatha (Hez. 6, 14; 4 Reg. 25, 6 sec. LXX).

ዲበራ፡ Debora.

ደብር፡ pl. **አድብር፡** pl. pl. **አድብራት፡** 1) mons, regio montana. 2) regio monasteriorum, monasterium. — **ደበርቢር፡** supinus (ὑπεριώτερος) p. 57.

ድቡስ፡ **ድንቡስ፡** clava, tudes.

ደበበ፡ — **ዲበ፡** 1) super, supra, in, ad. 2) ob, de. 3) adversus, contra, in. — **በዲበ፡** 1) super, supra, in, ad. 2) inter (p. 12). — **እምዲበ፡** 1) desuper. 2) ex, p. 7 (partitive); p. 95. — **ተድብብ፡** 1) tectum, operculum, uraniscus. 2) pinna, lorica pinnata, acroterion. — **መደብ፡** suggestus, pulvinus, scamnum, ornamentum prominens.

ደበበ፡ — **ድብ፡** pl. **ደባት፡** ursas, ursa.

ደቡብ፡ septentrio, plaga septentrionalis, (in codicibus recentioribus substituitur pro **ሰሜን፡**).

ደብተራ፡ pl. **ደባትር፡** tabernaculum, tentorium.

ደበወ፡ — **ድቡት፡** sc. **በድቡት፡**

vel ድቡተ፡ 1) opportune, tempe-
stive. 2) repente, improvise.

ድብዕተሉ፡ 1) cavea, carcer be-
stiarum. 2) funis validus, quo bestiae
constringuntur.

ደቦ፡ I, 1 obrepit, repente in-
vasit, irrupit.

ደብደቦ፡ I, 1 inquietus fuit, in-
quietudine consumtus est.

ዲባ፡ vestis serica, Attalica,
auro intexta.

ደኅረ፡ — ተደኅረ፡ et ተደኅረ፡
III, 2 1) tardus fuit, moratus, cun-
ctatus est. 2) retro relictus est, re-
mansit. — ደኅረ፡ 1) pars rei po-
sterior vel postica; ደኅረ፡ retro,
retrosum. 2) tempus posterum vel
futurum; ደኅረ፡ postea, posthac,
postremo, tandem, (ደኅረ፡ እምነ፡
postremo post p. 150 L 11). — ደ
ኅረ፡ 1) praep.: a) pone, post; በደ
ኅረ፡ id.; እንተ፡ ደኅረ፡ pone, a
parte posteriori. b) post (de tem-
pore) p. 117 str. 41; እምደኅረ፡
id. (multo crebrius usurpatum quam
ደኅረ፡). 2) conj.: postquam (apud
poetas); እምደኅረ፡ postquam. —
ደኅሪተ፡ retrorsum. — ደኅሪ፡ po-
sterior, postremus, futurus, novissi-
mus; ደኅሪ፡ et crebrius ደኅሪተ፡
novissimum, finis, exitus. — ዳኅረ
ዊ፡ et ዳኅረይ፡, ደኅረዊ፡ et ደኅ
ረይ፡ posterior, postremus.

ደኅረ፡ I, 1 fausta imprecatus
est, benedixit. — መደኅረ፡ bene-
dictio.

ድኅኅ፡ excavatus, cavus.

ድኅኅ፡ I, 1 subj. ይድኅኅ፡ 1) sal-
vus evasit. 2) salvus, incolumis fuit,

servatus, salvatus, liberatus est. —
አድኅኅ፡ II, 1 liberavit, servavit,
salvum fecit, salvavit, redemit. —
ተድኅኅ፡ III, 1 se vadem dedit. —
ድኅኅ፡ incolumis, salvus, salvatus,
immunis. — ዳኅኅ፡ 1) adj.: incolumis,
bene valens, salvus. 2) subst.: in-
columitas, bona valetudo, salus. — መ
ድኅኅ፡ et መድኅኅ፡ servator, libe-
rator, salvator, redemptor. — መድ
ኅኅተ፡ liberatio, redemptio, salus;
መሥዋዕተ፡ መድኅኅተ፡ sacrificium
pro salute.

ደኅዩ፡ I, 1 effodit, excavavit;
defodit.

ደኅ፡ I, 1 subj. ይድኅ፡ lapsus
est in lubrico, fallente vestigio ce-
cidit, lapsus est, falsus est. — አድ
ኅ፡ II, 1 caus. — ዳኅ፡ 1) lapsus.
2) lubricum, offendiculum. 3) abortus.

ዲናር፡ denarius.

ደኅስ፡ I, 2 pretium stupri de-
dit. — ተደኅስ፡ III, 2 1) conspur-
catus est. 2) mercedem meretriciam
accepit. — ደኅስ፡ 1) spurcitia, im-
pudicitia. 2) merces meretricia.

ደንቀት፡ vid. ወደቀ፡

ደንቀው፡ qdr. I surdaster fuit. —
ደንቀው፡ surdaster, tardus ingenio.

ደንባዝ፡ 1) vectis. 2) furca. 3)
fulcrum.

ደኅኅ፡ I, 1 se inclinavit, pronus
fuit, corpus incurvavit. — አድኅኅ፡
II, 1 incurvavit, deorsum flexit, de-
misit.

ዳንኤሉ፡ Daniel.

ደንዙዝ፡ hebes, segnis, socors,
tardus.

ደንደር፡ tribulus, spinæ genus.

ድንግሉ፡ pl. ደናግሉ፡ 1) virgo.

2) m. castus, caelebs. — **ደንግልት፡** virginalis, casta. — **ደንግልና፡** virginitas, castitas.

ደንጉላ፡ lilium, cnicus.

ደንጉግ፡ ora, crepido, ripa; limes. — **ደንጉጌ፡** id.

ደንገወ፡ qdrl. I mente perculsus, perturbatus, consternatus, perterritus est, expavit. — **አደንገወ፡** II caus. — **ደንጉዕ፡** part. pass. — **ደንጉፍ፡** pavor, terror repentinus, consternatio, perturbatio. — **መደንግዕ፡** perterrefaciens, terribilis, horribilis, stupendus.

ደንጸ፡ invidia, rixa invidentium. — **ደንጸወ፡** qdrl. I invidus et avarus fuit. — **ደንጸዊ፡** invidus, avarus. — **ደንጸዌ፡** invidia, avaritia.

ደክመ፡ 1) profecto, revera. 2) tantummodo, solum, tantum. 3) contra, potius, immo vero; sed; at, tamen.

ደክመ፡ I, 1 subj. **ደድክም፡** et **ደድክም፡** 1) lassus, fessus fuit, defatigatus est. 2) infirmus, imbecillus, debilis fuit, viribus defecit. — **አድክመ፡** II, 1 caus. — **ድክም፡** 1) tener, mollis. 2) lassus, fessus. 3) infirmus, debilis. — **ድክም፡** 1) lassitudo, fatigatio. 2) infirmitas, imbecillitas, debilitas. 3) labor, aerumna.

ደክተመ፡ qdrl. I orbatus est, orbus fuit. — **ደክተም፡** orbus, orba, orphani. — **ድክትምና፡** orbitas.

ድኩዕ፡ stercus, fimus.

ደወል፡ pl. **አድዋል፡** 1) regio circumjacens, territorium, fines. 2) terminus, limes.

ደወል፡ campana.

ደርሆ፡ pl. **ደዋርሆ፡** gallus, galinaceus, gallina.

ዳኬዎስ፡ Decius.

ዳዊት፡ David.

ደወደ፡ I, 1 subj. **ደድወደ፡** aegrotavit, morbo affectus est et laboravit. — **አድወደ፡** II, 1 caus. — **ድወደ፡** aegrotus, invalidus. — **ደዊ፡** pl. **ደዊያት፡** morbus, aegrotatio.

ደደም፡ inus, pl. **አድደም፡** pl. **አድደማት፡** loca finitima et vicina, fines, provincia.

ዲያቆን፡ pl. **ዲያቆናት፡** diaconus. — **ዲቆና፡** munus diaconi.

ዲባ፡ vid. **ዴፒ፡**

ዲባ፡ vid. **ደበባ፡**

ዲያብሎስ፡ diabolus.

ደየነ፡ I, 2 iudicavit, punivit. — **ተደየነ፡** III, 2 et 1 damnatus, punitus est. — **ደይን፡** damnatio, iudicium, iudicium novissimum, poena infernalis.

ዲዮናስዮስ፡ et **ድ፡** Dionysius.

ዴን፡ qdrl. I 1) in-, persecutus est. 2) sectatus, secutus est.

ዲዮጋኑስ፡ Diogenes.

ዴፒ፡ I, 1 insidiatus est. — **ዲፒ፡** et **ዲባ፡** insidiae.

ድድ፡ vid. **ወደደ፡**

ዴዴ፡ pl. **ዴዳት፡** et **ዴዴያት፡** 1) ostium, porta, fores. 2) vestibulum.

ዲድርክም፡ didrachmum.

ደደቀ፡ I, 2 accidit, casu et fortuito factum est. — **ተዳደቀ፡** III, 3 accidit, incidit, supervenit alicui. —

ደድቅ፡ accideus, res fortuita, casus, malum improvisum.

ደደክ፡ frigis recreans, aura frigidula.

ደ፡ cantus ecclesiasticus, thesaurus canticorum ecclesiasticorum.

ደጉልግ፡ et **ደልጉግ፡** armilla, brachiale, annulus.

ደገመ፡ I, 1 repetiit, iteravit (**ደደገመ፡** = **ደደገመ፡ ተስእሎተ** ፤ p. 87). — **ዳገም፡** iteratus, secundus, alter; secundarius (δευτερεύων) p. 58. 59; **በዳገም፡** secunda vice, iterum; **ዳገመ፡** rursus, iterum, dequo. — **ዳገማዊ፡** et **ዳግማይ፡** secundus, alter.

ደጉር፡ bura.

ደጎብያ፡ var. **ደጉብያ፡** brachus, locusta.

ዳጎን፡ Dagou idolum (cujus nomen prava lectione vocis Ναβώ Jes. 46, 1 sec. LXX irrepsit).

ደጉዓሊ፡ palmae species.

ደግደገ፡ qdrl. I macer, macilentus fuit. — **ደግዱግ** et **ደግደግ፡** macer, macilentus.

ደጉጸ፡ I, 1 et 2 pupugit, fodit. — **እስተዳጉጸ፡** IV, 3 falso criminatus, calumniatus est. — **መደጉጸ፡** stimulus.

ደፈረ፡ I, 1 ausus est, audax, protervus, irreverens fuit. — **ደፋረት፡** audacia, protervitas, irreverentia.

ደፈነ፡ I, 1 subj. **ደድፍን፡** operuit, obruit, abscondidit, defodit. — **ተደፍነ፡** III, 1 pass. — **ዳፍንት፡** et **ዳፍንታ፡** panis subcinericius, placenta hujus pauis. — **መደፍን፡**

1) thesaurus. 2) monumentum sepulchrale.

ደፋዐ፡ I, 1 trusit, pro-, detrusit, prostravit.

ዓ፡ utique, saue.

ገሃሀ፡ 1) plenilunium. 2) idus.

ገሀረተ፡ — **ተጋሀረተ፡** qdrl. III, 1 sedulo attentus fuit.

ጉሀን፡ et **ጉሀን፡** arcauum, mysterium.

ገሃነም፡ gehenna, infernum. —

ገሃነማዊ፡ infernus, tartareus.

ገሀደ፡ I, 1 palam, aperte locutus est vel egit. — **እገሀደ፡** II, 1 1) publicavit, e-, divulgavit. 2) dilucidavit, perspicuum fecit. 3) palam, publice, aperte egit vel locutus est. — **ገሀድ፡** part. pass. — **ገሃድ፡** manifestus, apertus; **ገሃደ፡** aperte, palam, publice, perspicue, manifesto (aperte = memoriter p. 21; ἐν παρ- ὅψει p. 59).

ጋሀሀ፡ qdrl. I cessare fecit, cohibuit.

ገሊላ፡ Galilaea.

ገለበ፡ I, 1 piscatus est. — **ገለብ፡** et **መግለብት፡** hamus.

ገለበበ፡ qdrl. I velavit, obvolvit, obtexit. — **ተገለበበ፡** III, 1 se vel sibi velavit, velamento operuit. — **ገለባብ፡** et **ገለባቤ፡** velamentum, velum.

ጉለተ፡ I, 1 et 2 legavit vel dicitur in pium usum.

ገላትያ፡ Galatia.

ጋሊኖስ፡ Galenus.

ገለወ፡ I, 1 1) obduxit. 2) velavit. — **ግላ፡** velum, tegumentum, involucreum.

ገልፅ፡, pl. **ገልፃት፡** et **አግልፅ፡** testa.

ገለየ፡ I, 1 resecurit.

ግልየት፡ explanatio.

ገልያድ፡ Goliath.

ገለደ፡ I, 1 obduxit, constravit.

ገለገ፡ — **አንገለገ፡** V se congregavit, catervatim congregatus est, concursus, conventus fecit. — **አንግልጋ፡** 1) congregatio, coetus. 2) catervae.

ገልገለ፡ qdrl. I evacuavit. — **ተገልገለ፡** III, 1 in exilium ductus est.

ገልገታ፡ Golgotha.

ገለፈ፡ I, 1 sculpsit, ex-, insculpsit, coelavit. — **ተገልፈ፡** III, 1 pass. — **ግለፍ፡** part. pass. — **ግልፎ፡** sculptile, idolum, statua.

ግሐ፡ byrax Abyssinicus.

ጉሐሉት፡ dolus, frans, fraudulentia. — **ተጓሐለወ፡** qdrl. III, 1 dolose, fraudulenter egit, dolo circumvenit. — **ጉሐልያ፡** in dolo et fraude versatus, furator, latro. — **ጉሐላዊ፡** id.

ግሐሠ፡ I, 1 devertit ad alqm. — **አግሐሠ፡** II, 1 1) sevocavit, solum prendit; ad devertendum invitavit; seduxit, avertit. 2) seposnit, semovit, removit. — **ተግሐሠ፡** III, 1 1) viā declinavit, deflexit, recessit. 2) devertit. 3) abs-, discessit. 4) semotus est.

ጉሐቂ፡ I, 1 incurvatus est, curvus fuit.

ጉሐየ፡ — **ምጉሕያ፡** herba inutilis.

ገሐፈ፡ I, 1 abstulit, abripuit (ventus). — **ገሐፍት፡** canistrum.

ጉማ፡ sonus canorus, suavis.

ጋማ፡ γάμμα.

ገመል፡, pl. **አግማል፡** camelus.

ገመረ፡ — **አግመረ፡** II, 1 1) perfecit, consummavit. 2) totum comprehendit, complexus est. — **ተገምረ፡** III, 1 pass. — **ግመራ፡** (gr. § 163, 2) prorsus, omnino, semper, umquam, c. neg.: nunquam. — **ለግመራ፡** prorsus, in perpetuum, semper.

ጋመስ፡ bubalus.

ግማስ፡ frustum, frustulum. —

ገመስ፡ numus minutus, obolus.

ገመነ፡ I, 2 contaminavit, inquinavit, polluit. — **አግመነ፡** II, 1 id. — **ተገመነ፡** III, 2 pass. et rsl. — **ግማኔ፡** contaminatio; res immunda.

ገምዐ፡ I, 1 et 2 totondit, rasit.

ግምዒ፡ ampulla, lecythus, urceus.

ገመደ፡ I, 1 secuit, abscidit, cecidit, dissecuit. — **ተገምደ፡** III, 1 pass. — **ግምድ፡** segmentum, pars abscisa. — **ግማድ፡** segmentum, frustum.

ገመጸ፡ I, 1 1) flexit, inflexit, inclinavit. 2) flexus est. — **ግምጸት፡** inclinatio.

ገሥገሠ፡ — **አንገሥገሠ፡** V com-movit, agitavit.

ጉሥዐ፡ I, 1 eructavit, ebullivit.

ገሠጸ፡ I, 2 castigavit, redarguit, reprehendit, admonuit, correxit, instituit, erudit. — **ተገሠጸ፡** III, 2

pass. — ተግዛጽ፡, pl. ተግዛጸት፡ reprehensio, castigatio, disciplina, morum conformatio, admonitio.

ገራ፡ favius; መዓረ፡ገራ፡ cera.

ገራህት፡, pl. ገራውህ፡ terra arva, arvum, ager arabilia.

ገርሉስ፡ Cyrillus.

ገርላዎስ፡ Gallus.

ገርሕ፡ merx, mercatura.

ገረመ፡ I, 1 verendus, formidabilis fuit, terruit. — ገረመ፡ I, 2 ex-, perterrituit, formidare fecit. — ተገረመ፡ III, 2 verendam prae se tulit speciem, territavit, uinatus est. — ገሩዎ፡ terribilis, formidabilis, timendas, verendus, augustus. — ግርግ፡ terror, magnificentia veneranda, dignitas, gravitas, auctoritas. — ትገርዎት፡ res terrorem injiciens, terrores, minae.

ጋርዛ፡ offa.

ገረረ፡ I, 1 se submitit, subjectus est imperio, paruit, subactus est. — አገረረ፡ II, 1 caus. — መገረረ፡ subactor, domitor.

ገራርያ፡ n. regionis Abyssinae.

ገረት፡ species acaciae.

ገርስ፡ cardo januae.

ገራብ፡ uter, culeus.

ጦርን፡ area frumentaria.

ጦርኋ፡, pl. ጦራኋት፡ guttur, gula, fauces. — ተጐርዐየ፡ qdrl. III, 1 se ipse jugulavit vel strangulavit.

ገርዜን፡ carbasinum, linteum subtilissimum.

ገርገረ፡ — አንገርገረ፡ V 1) volutatus est, se volutavit. 2) caus. —

ነገርጋር፡ volutatio, epilepsiae species.

ጐርጐረ፡ — አንጐርጐረ፡ V murmuravit, fremuit, stomachatus est. — ነጐርጐር፡ murmuratio, querela, indignatio. — መንጐርጐር፡ murmurator, querulus.

ጎርጎርዮስ፡ Gregorius.

ጐረጸ፡ — መጐረጸ፡ unguis aduncus.

ጎሪ፡ verriculum, sagena.

ጌሰዎ፡ vid. ጌሰ፡

ገሰሰ፡ I, 1 con-, attractavit, tetigit, attigit. — ተገሰ፡ III, 1 pass. — ገሰት፡ contractatio, tactus.

ገሰገሰ፡ qdrl. I de-, abrasit.

ገብላ፡ lacus vel canalus potatorius.

ገብሉን፡ Gabala, oppidum Syriae.

ገብረ፡ I, 1 subj. ይገብር፡ 1) egit, efficax, actuosus fuit (wirfen). 2) fecit, a) creavit; b) produxit; c) confecit, fabricatus est; d) paravit, subministravit; e) instituit, peregit; f) operatus est, uerogotium fecit; g) effecit; h) perfecit, peregit, perpetravit, exsecutus est, patravit; i) adhibuit; k) egit, fecit; l) fecit alicui aliqd, affecit, commisit iu aliqm, c. ለ፡, ጥሰሉ፡, ዲሰ፡, ላዕሉ፡ prs.; m) fecit vel reddidit aliqm aliqd, c. dupl. Acc.; n) indidit, illevit p. 18 l. 15). — አገብረ፡ II, 1 caus. — አገብረ፡ II, 2 coëgit, adegit. — ተገብረ፡ III, 1 factus, con-, ef-, perfectus, peractus est. — ተገብረ፡ III, 2 1) opus fecit, operatus est, laboravit. 2) coluit agrum. 3) mercaturam fecit, negotiatus est (c. Acc.

rei). — ግብር፡ factus, con-, perfectus. — ገብር፡, pl. ግበር፡ et ግብራት፡ 1) labor, operatio, opera; negotium, officium, administratio. 2) opus (quod quis producit), opificium. 3) actio, facinus, opus, agendi ratio, factum, res gesta; ግብረ፡ሐዋርያት፡ Acta Apostolorum (liber). 4) res (p. 24. 40. 43. 64. 65. 109. 140). 5) necessitas፡ በግብር፡ per vim vel necessitatem=invitus. 6) tributum, vectigal. — ገብር፡, pl. አግብርት፡ servus. — ግብረት፡ confectio, fabricatio, opus. — ግብር፡ operarius, operarii. — ግብረ፡ factor, creator, auctor, opifex, operator, perpetrator. — ግብርናት፡ servitus, servitium. — ምግብር፡, pl. ምግብራት፡ actio, agendi ratio, institutum vitae, facinora, opus, opera, negotium, officium, res agenda. — ተግብር፡ 1) opus, res creata. 2) labor, labor operosus, agricultura, mercatura, negotium, munus, officium. 3) res labore parata, quaestus, lucrum, opes.

ገብረ፡መስቀል፡ (servus crucis), n. regis Aethiopiae.

ገብርኤል፡ Gabriel.

ግብስስ፡ gypsum.

ገበበ፡ — ግብ፡, pl. ግበብ፡ et አግባብ፡ fovea; caverna.

ግብት፡ vid. ወገበ፡

ጉብነት፡ et ግብነት፡ caseus.

ጉባኦ፡ I, 1 subj. ይግባኦ፡ 1) rediit, reversus est. 2) devenit, transiit in vel ad alqm, se dedit, traditus est. — አግብኦ፡ II, 1 1) revertit, retro vertit. 2) reduxit, restituit, reddidit, tradidit, prodidit. — ተጋብኦ፡ III, 3 1) se con-

traxit, clausus est, confluit; se recepit (p. 53 l. 5); collectus est (p. 80 l. 23). 2) convenit, se congregavit, congregatus est. — አስተጋብኦ፡ IV, 3 1) ad se recepit, contraxit, recuperavit. 2) collegit (etiam: animum p. 131 str. 3). 3) comprehendit, complexus est. 4) congregavit, convocavit. 4) in suam ditionem redegit, expugnavit. — ጉቡኦ፡ comprehensus, congregatus. — ግብኦት፡ reditus; proditio. — ግባኤ፡ mercenarius. — ጉባኤ፡ 1) collectio. 2) congregatio, coetus, concilium, synodus. — ምግባኤ፡ locus quo quis se recipit, reditus.

ገባኦን፡ Gibeon.

ገቦ፡, pl. ገበዋት፡ latus (corporis).

ገበዝ፡ tutor, -rix, praefectus, -a; epitheton ecclesiae cathedralis Axumiticae.

ገበገብ፡ atrium vel vestibulum tentorii.

ገብጥ፡ vermina, tormina ventris.

ግብጽ፡ Aegyptus. — ግብጻዊ፡ Aegyptius.

ገተተ፡ — ግቱት፡ sartus, resartus. — ግተተ፡ vas resartum, vile.

ጌና፡ nativitas Christi, parasceue festi natalitii.

ገንኦ፡ I, 1 truculente objurgavit. — ግናኦ፡ increpatio truculenta.

ጉንባኦ — አበጉንባኦ፡ vel ያፈ፡ ጉንባኦ፡ bucerus Abyssinicus, pelecarnus p. 41.

ግንቦት፡ mensis Abyssinorum novus, qui VIII° Maji sec. Cal. Greg. incipit.

ገነት፡, pl. **ገነታት፡** hortus; hortus bestorum, paradisi.

ጋኔን፡, pl. **አጋንንት፡** daemon, daemonium.

ጉነኩ፡ I, 1 et 2 conguessit, concervavit (mergites).

ገናዊ፡, pl. **ገነውት፡** sacerdos idolorum, sacrificulus.

ገንዕ፡ hydria major, cortina.

ገንዘ፡ I, 1 linteis involvit, pollinxit (mortuum). — **ተገንዘ፡** III, 1 pass. — **ግንዘት፡** involutio mortui, funus.

ገንዩ፡ I, 1 subj. **ይገነይ፡** 1) promum se inclinavit. 2) se submisit, obsequium praestitit. 3) submisit rogavit, supplicavit, humiles gratias egit, humili animo celebravit Deum. (**ግንዩ፡** p. 152 est siglum). — **አግነዩ፡** II, 1 subjecit, domuit. — **ተጋነዩ፡** III, 3 supplicavit, confessus est (peccatum), veniam (delicti), gratiam petiit. — **ግናይ፡** gratiae humiles.

ጉንድ፡, pl. **አጉናድ፡** et **ጉንዳት፡** 1) stipes, truncus. 2) codex (nervus) quo captivorum pedes conclusi tenentur.

ገንዶር፡ compes; jugi genus.

ጉንደዩ፡ qdrl. 1 1) stabilis fuit. mansit, duravit. 2) diu mansit, sero venit, cunctatus, moratus est, tardavit. — **አጉንደዩ፡** II moratus, cunctatus est, tardavit. — **ጉንዱይ፡** cunctabundus, tardus, diuturnus, longus, longinquus.

ገንጵ፡ — **ፆጉንጵ፡** pharetra.

ገንጸለ፡ qdrl. I in-, pervertit, detorsit (in contrarium). — **ግንጸሊት፡** perverse, inverse.

ገናፍ፡, **ገናፊ፡** fullo.

ገንፋል፡ later, lapis coctus.

ገእዘ፡ I, 1 subj. **ይግእዝ፡** 1) fastidivit, indignatus est. 2) vituperavit, reprehendit, exprobravit. — **ተጋእዘ፡** III, 3 stomachatus, iratus, altercatus, rixatus est, litigavit. — **ጋእዝ፡** objurgatio; altercatio, jurgium, rixa.

ጎል፡, pl. **አግዋል፡** stabulum, praesepe, caula.

ጎሐ፡ I, 1 erupit lux, di-, illuxit. — **ተጋውሐ፡** III, 3 alius post alium, sua quisque vice diluxit. — **ጎሐ፡** diluculum, aurora.

ጎር፡, pl. **አግዋር፡** 1) vicinus. 2) vicinitas, loca vicina. — **ተጋወረ፡** III, 3 1) confinis, vicinus fuit. 2) officio vicini functus est.

ገውዝ፡ nux, juglans.

ጎወ፡ — **አንጎወ፡** V 1) hinc illinc oberravit, aberravit, animo fluctuatus est. 2) caus. — **አንጉግው፡** errabundus, vagans. — **ነጎጋው፡** vagatio, fluctuatio, haesitatio.

ግዕረ፡ et **ገዕረ፡** I, 1 clamavit, ploravit, gemit. — **አግዕረ፡** II, 1 caus. — **ገዕር፡** et **ገዓር፡** ploratus, gemitus, ejulatus.

ገዐተ፡ I, 1 in os indidit alimenta.

ጉዕትያ፡ 1) praestigia, artes magicae. 2) inanitas, fallacia.

ግዕዝ፡ I, 1 subj. **ይግዐዝ፡** 1) castra movit, migravit, profectus est. 2) manumissus, libertatem adeptus est. — **አግዐዝ፡** II, 1 1) transtulit, transposuit; expertem fecit alqm rei (c. Acc. et **አምነ፡** p. 121 str. 59). 2) manumisit, libertate donavit, libe-

ravit. — **ግዑዝ፡** 1) migrans. 2) libertatem adeptus, liber. — **ግዕዝ፡** 1) migratio, ii qui migraverunt et liberi facti sunt i. e. populus Aethiopum, nec non terra Aethiopum, et lingua Aethiopica. 2) ἀναστροφῆ, agendi et sentiendi ratio, mores, studium, indoles, natura, ratio, modus; **ግዕዝ፡አንስት፡** = menstrua (p. 112 str. 20); **በግዕዝ፡** ad modum vel rationem (p. 121 str. 60). 3) nomen primi e tribus canendi modis, quibus Abyssini utuntur i. e. simplex, communis p. 35. 150; forma litterarum alphabeti simplex. — **ግዕዝን፡** manumissio, liberatio, libertas. — **ገንዘ፡** liber; **ገንዘ፡ሀገር፡** municipium p. 70 (si quidem lectio sana est). — **አግንዘ፡** 1) liber. 2) hoc nomine Aethiopes ipsi sese nominant; **ብሔረ፡አግንዘ፡** Aethiopia. — **አግንዘዬ፡** liber.

ጉዛ፡ accipiter.

ገዘመ፡ I, 1 cecidit, abs-, succidit (arbores, ligna). — **ተገዘመ፡** III, 1 pass.

ገዘረ፡ I, 1 circumcidit. — **ተገዘረ፡** III, 1 pass. — **ግዙር፡** part. pass. — **ግዝረት፡** circumcisio. — **ግዝር፡** circumcisura.

ገዝአ፡ — **አግዚአ፡** pl. **አጋእዝት፡** et **አጋእስት፡** dominus, herus, possessor, (**አግዚአ፡ኅያላን፡** κύριος τῶν δυνάμεων). — **አግዚአ፡ኅረድ፡** (Dominus elegit eam) n. feminae Abyssinae p. 36. — **አግዚአብሔር፡** (Dominus, terrae vel universi) Dominus, Deus S. S. — **አግዝእት፡** et **አግዚእት፡** domina, hera. — **አግዚእና፡** dominatus, dominium.

ገዝእ፡ I, 1 ministravit convivis. — **ገዝእ፡**, **ገዝእ፡** convivium, epulae. — **ገዛእ፡** et **ገዛእ፡** minister inter epulas, pocillator.

ገዝእ፡ — **መገዝእ፡** saginatum, altile. — **አመገዝእ፡** qdrl. II saginavit.

ገዝዐ፡ I, 1 serra secuit. — **መገዝዐ፡** serra.

ገዘዘ፡ — **አግዘዘ፡** sepsit.

ጉዛጉዝ፡ pl. stragula villosa.

ገዝፈ፡ I, 1 subj. **ዩገዝፍ፡** crassus, spissus fuit vel factus est. — **አገዝፈ፡** II, 1 crassificavit, spissum reddidit, (rigidum fecit, obfirmavit). — **ግዙፍ፡** et **ገዚፍ፡** crassus, spissus, corpulentus. — **ግዝፍ፡** et **ግዝፍ፡** crassitudo, spissitas, densitas.

ጊመ፡ — **ጊጫ፡** 1) nebula. 2) tempestas nivalis.

ገዩር፡ advena, hospes peregrinus.

ገዩረ፡ calce obduxit. — **መገዩር፡** caementarius.

ጊራ፡ 1) galea, cassis. 2) mitra, diadema.

ጊሰ፡ I, 1 subj. **ዩጊሰ፡** mane surrexit vel venit vel egit vel profectus est. — **ጊሰም፡** dies posterus, crastinus; **ለለጊሰመ፡** quovis mane (p. 133 str. 11); **ጊሰመ፡** et **ጊሰም፡** cras.

ገዩብ፡ calix, scyphus.

ጊዜ፡ pl. **ጊዜያት፡** 1) tempus definitum, certum, justum, opportunum; tempus. a) crebro **ጊዜ፡** Acc. = praep. temporis; **ውእተ፡** vel **ዩእተ፡** **ጊዜ፡** eo tempore, tunc, statim; **በኩሉ፡** vel **ኩሉ፡ጊዜ፡** omni tempore, semper; **በጊዜሃ፡** statim, illico,

confestim. b) ጊዜ፡ conj. temporis: quo tempore, quum, quando, quandocumque, simul ac; ለለ፡ ጊዜ፡ quandocumque. 2) hora. 3) vicis, vices: በዙ፣ ጊዜ፡ saepenumero.

ጉዩ፡ et ጉዩዩ፡ I, 1 subj. ይጉዩዩ፡ et ይጉዩዩ፡ fugit, aufugit. — አጉዩዩ፡ II, 1 1) fugavit. 2) fugiendo secum tulit, fugiendo servavit (p. 127). — ጉዩ፡ et ጉዩት፡ fuga. — ጉዩዩ፡ et ጉዩዩ፡ profugus, fugitivus. — ምጉዩዩ፡ refugium.

ገዩዩ፡ velox, cursor (equus).

ጊገዩ፡ qdrl. I 1) erravit, oberavit, in errorem inductus est. 2) errorem commisit, deliquit, peccavit. — አጊጊዩ፡ V hinc inde oberravit. — ጊጉዩ፡ 1) errans, errore captus. 2) peccator, impius, scelestus. — ጊጋዩ፡ pl. ጊጋዩት፡ 1) error. 2) delictum, peccatum, peccata, impietas, improbitas, crimen, culpa.

ገዩጸ፡ — ተጋዩጸ፡ III, 3 1) infensus fuit, insultavit, vexavit. 2) fastidivit.

ገዩለ፡ — ተጋዩለ፡ III, 3 luctatus, colluctatus, conflictatus est, certavit. — ገዩለ፡ pl. ገዩላት፡ lucta, agon, certamen (martyrum, ascetarum, sanctorum). — መስተጋዩለ፡ luctator, certator, (miles Christi).

ገዩለ፡ I, 1 occidit, mactavit. — ገዩላ፡ morticinum, cadaver bestiae.

ጉዩለ፡ I, 1 mancus fuit, defecit.

ግዩም፡ pl. ግዩም፡ 1) latus transversum. 2) latitudo. — ግዩም፡ pl. ግዩማት፡ 1) planities, campus, agri. 2) locus incultus, eremus, desertum. — ግዩማዊ፡ eremita.

ጉዩዝ፡ securis, ascia.

ጉዩኣ፡ I, 1 subj. ይጉዩኣ፡ percussit, pulsavit. — ተጉዩኣ፡ III '1 percussus, pulsatus, collisus est. — አጉዩኣ፡ pectus.

ገዩወ፡ — ጋዩ፡ donum, munus (superiori oblatum).

ግዩድ፡ 1) praedo. 2) serius, gravis.

ገዩገድ፡ maceria, septum.

ጉዩጉድ፡ qdrl. I pultavit (fores). — አጉጉድጉድ፡ V tonuit, intonuit. — ገጉድጋድ፡ tonitru.

ገዩፈ፡ I, 1 subj. ይገዩፍ፡ 1) jecit, con-, e-, projecit. 2) rejecit, abjecit, a) repudiavit; b) dereliquit, neglexit; c) missum fecit; d) tradidit; e) amisit, perdidit. — ተገዩፈ፡ III, 1 pass.; in specie: amissus, perditus est. — ግዩፍ፡ part. pass. — ጉዩፍ፡ ejectamenta, purgamentum.

ጎግ፡ Gog (Ezech. 38).

ጉጋ፡ ጉጋ፡ nycticorax.

ጋግ፡ ጋጋ፡ pl. ጋጋት፡ colare ferream, numella.

ጉጉኣ፡ I, 2 1) festinavit, properavit. 2) summo studio egit, intentius studuit. — አጉጉኣ፡ II, 2 caus. — ጉጉኣ፡ properus, festinatus. — ጉጉኣ፡ 1) festinatio. 2) trepidatio. 3) summum studium.

ገገጸ፡ I, 2 pavit, formidavit, anxie dubitavit.

ጉጠዩ፡ — ምጉጠዩ፡ stimulus.

ጉጠጠ፡ — ጉጠት፡ fascina, forceps.

ገጽ፡ pl. ገጽት፡ 1) facies, (vultus, aspectus, species); ገጽ፡ በገጽ፡ κατά πρόσωπον p. 71; በገጽ፡ coram

p. 144: **አምገጸ፡** = ጸጸጸ p. 110. 120. 158. 2) respectus qui habetur alcjs. 3) facies alcjs = a) is ipse, alqs praesens; **መደኅኒ፡ገጸመ፡** p. 116 str. 38 (sumtum e Ps. 41, 7. 16). b) persona p. 22. 71. 4) superficies p. 51. 5) pars anterior; latus, pars; ratio, modus (p. 113 str. 24). — **ገጸወ፡** I, 2 repraesentavit. — **ገጸዊ፡** 1) expositio, explicatio. 2) synopsis. 3) personalitas, personae.

ጉግጉሶ፡ 1) salebrae. 2) salebrosus, asper.

ገፍትአ፡ qdrl. I in-, per-, e-, subvertit. — **ተገፍትአ፡** III, 1 pass.

ገፍዐ፡ I, 1 1) compressit. 2) oppressit, vim intulit, injuria affecit — **ተገፍዐ፡** III, 1 pass. — **ግፋዕ፡** 1) oppressus, injuria affectus. 2) violentus. — **ግፍዕ፡** oppressio, vis, violentia, injuria. — **ገፋዒ፡** oppressor, tyrannus.

ጠሀረ፡ — **አጥሀረ፡** II, 1 purgavit. — **ጥሀረት፡** purificatio (Judaeorum).

ጠለ፡ I, 1 maduit, pinguis fuit. — **አጥለለ፡** II, 1 madefecit, pinguefecit, roravit. — **ጥለል፡** madidus, humidus, roscidus, pinguis, uber; **በርሥአን፡ጥለል፡** (e Ps. 91, 14) p. 39. — **ጠል፡** ros. — **መጥለሊ፡** humectans (recreans, fecundans), p. 129.

ጠለቀ፡ et **ጠልቀ፡** I, 1 1) oblitus, contaminatus est. 2) nausea vel taedio captus est. — **አጥለቀ፡** II, 1 nauseam fecit, taedio fuit. — **ጥ**

ለቀ፡ inquinatus, pollutus, profanus (βέβηλος). — **ጥልቀት፡** contaminatio, macula.

ጠለዩ፡ — **ጠሊ፡** f. **ጠሊት፡** pl. **አጣሊ፡** pecus caprinum, capra, caper, capellus, hoedus.

ጠሐለ፡ I, 1 resedit, subsedit. — **ጣሐል፡** faex.

ጥሐል፡ projectus.

ጥሕረ፡ et **ጠሐረ፡** I, 1 rugiit (leo). — **ጣሕር፡** et **ጥሕረት፡** rugitus.

ጥሕን፡ polenta, farina hordacea.

ጦማር፡ tomus, codicillus, libellus, literae, diploma.

ጠመቀ፡ — **አጥመቀ፡** II, 1 1) intinxit. 2) baptizavit. — **ተጠምቀ፡** III, 1 pass. — **ጥምቀት፡** 1) intinctio, ablutio. 2) baptismus. — **ምጥማቅ፡** pl. **ምጥማቃት፡** a) locus baptismi, baptisterium. b) lavacrum (ut videtur) pl 67 l. 9. c) **ምጥማቃት፡** piscina. — **መጥምቅ፡** baptista.

ጠምዐ፡ I, 1 intinxit, imbuit, immersit. — **ተጠምዐ፡** III, 1 pass. — **ጥምዐት፡** tinctura, liquor tinctorius.

ጥር፡ mensis Abyssinorum quatuor, qui VIII° Jauuarii sec. Cal. Greg. incipit.

ጠርሰ፡ I, 1 stupuit, stupidus factus est dens. — **ጥርስ፡** dens molaris.

ጢርስ፡ Tyrus.

ጥሬቡኖስ፡ tribunus.

ጠርቤንስስ፡ vicus Tabennesis ad Tentyritem nomum pertinens, in Thebaide.

ጠርአ፡ I, 1 et 2 clamavit, vo-

ciferatus est. — ጥርእ፡ et ጥራእ፡
vociferatio.

ጥራዝ፡, pl. ጥራዛት፡ plagulae,
fasciculus chartarum.

ጠረፍ፡ — አጥረፍ፡ II, 1 1) acqui-
sivit, sibi comparavit. 2) possedit. —
ተጠርፍ፡ III, 1 pass. — ጥሪት፡
res quaestu paratae, possessio, pecu-
linum, opes, bona.

ጥራይ፡ crudus, incoctus.

ጠረኢዛ፡ mensa sacra, altare.

ጠሰፍ፡ I, 1 conculcavit, contrivit,
perdidit, deleivit.

ጣቃ፡ caligo.

ጥቀ፡ vid. ጠቀቀ፡

ጠቀለ፡ I, 1 mentitus, calumniat-
us est.

ጠቀመ፡ I, 1 muro circumdato
limitavit. — ጥቅም፡ maceria, mu-
rus, moenia.

ጥቅምት፡ mensis Abyssinorum
II^{us}, qui X^o Octobris sec. Cal. Greg.
incipit.

ጠቀር፡ fuligo.

ጠቀሰ፡ I, 1 signum dedit, innuit.

ጠቀቀ፡ — ጥቅ፡ sc. in Acc. ጥቀ፡
1) accurate, exacte, diligenter. 2)
valde, admodum, perquam. 3) adeo,
vel, etiam (fogar). 4) saltem, qui-
dem (p. 59); ኢ — ጥቀ፡ vel ጥ
ቀ፡ — ኢ፡ ne quidem. — ጠቃ፡
vel ጥቃ፡ vel በጥቃ፡ praep.፡ pro-
xime, juxta.

ጠቀበ፡ I, 1 suit, as-, in-, con-
suit. — ጥቅበት፡ suendi ars, sutura.

ጠቅዐ፡ I, 1 inflavit buccinam,
buccinavit (a. በ፡ vel Acc. instr.). —
መጥቅዐ፡ tuba, buccina.

ጥብ፡ vid. ጠበወ፡

ጠብለለ፡ qdrl. I involvit, obvol-
vit (cinwile(n). — ተጠብለለ፡ III, 1
pass.

ጠብሐ፡ I, 1 1) scalpello inse-
cuit, scarificavit. 2) mactavit. — ተ
ጠብሐ፡ III, 1 pass. — ጥብሐ፡
mactatio, pecudes mactatae, victima,
sacrificium. — ጥብሐት፡ mactatio. —
መጥባሕት፡, pl. መጥባሕ፡ culter,
gladius, ensis.

ጠበሰ፡ I, 1 assavit, torruit. —
ጥበሰ፡ assum, tostum. — መጥበሰ፡
focus, craticula.

ጠበቀ፡ I, 1 appactus est, adhe-
sit, assecutus est. — አጥበቀ፡ II, 1
caus. — ተጣበቀ፡ III, 3 cohaesit,
conglutinated est. — ጥበቅ፡ con-
glutinated, compactus.

ጠበበ፡ et ጠበ፡ I, 1 sapiens,
prudens, intelligens, disciplina im-
butus, peritus fuit. — አጥበበ፡ II, 1
sapientia et disciplina imbuo. — ተ
ጠበበ፡ III, 1 et 2 1) sapientem vel
prudentem se praeibit, sapiens vel
prudens sibi visus est. 2) callidus
fuit, artibus circumvenit. — ጠቢብ፡,
f. ጠባብ፡, pl. m. ጠቢባን፡, f. ጠ
ቢባት፡, ጠባባት፡ c. ጠበብት፡ 1)
sapiens, prudens, scientia et disci-
plina imbutus, philosophus. 2) pe-
ritus, gnarus (ex. gr. architectus). —
ጥበብ፡, pl. ጥበባት፡ 1) sapientia,
prudentia, scientia, disciplina, philo-
sophia. 2) peritia, ars. — መጥበቢ፡
institutor, magister. — ተጥባብ፡
artificia, artes, astutia.

ጠበወ፡ I, 1 suxit (mammas,
lac). — አጥበወ፡ II, 1 lactavit

mammās prae-buit. — **ጥብ፡** pl. **አጥባት፡** mamma, uber.

ጠብቦ፡ I, 1) lubens fuit animo. 2) ausus est. 3) firmiter sibi proposuit. — **አጥብቦ፡** II, 1) promtus fuit animo, lubentem se praestitit, voluit, animum induxit (seq. verb. fin. p. 102). 2) perseveravit, constans fuit. 3) confisus est, fortis, imperterritus fuit. 4) caus.: fortem, firmum et constantem reddidit. — **ጥቡዕ፡** 1) lubens, promptus, spontaneus. 2) confidens, intrepidus, audax. 3) constans, perseverans.

ጥብዖት፡ pensum, labor imperatus.

ጠባይዕ፡ pl., pl. **ጠባይዖት፡** natura; res naturales.

ጠብጠብ፡ — **ተጠብጠብ፡** qdrl. III, 1 flagellatus est. — **ጥብጣቤ፡** scutica, lorum, flagellum; flagellatio.

ጠንቂለ፡ qdrl. I hariolatus est.

ጠንቀቀ፡ qdrl. I 1) exacte congruit. 2) accurate fecit vel scrutatus est. — **ተጠናቀቀ፡** III, 3 1) accuratus, subtilis fuit in facienda vel cognoscenda re, minutius scrutatus est. 2) subtiliter vel accurate cognitus est (sicut III, 1 **ተጠንቀቀ፡**). — **ጥንቁቅ፡** subtilis, accuratus, exactus. — **ጥንቃቄ፡** subtilitas, exacta convenientia, scrupulositas.

ጥንቃቄዖት፡ fissurae, rimae.

ጥንት፡ vid. ወጠን፡

ጥንፍ፡ transtillum superimpositum.

ጥንፍሕ፡ limis oculis aspiciens.

ጣእጥእ፡ — **አጣእጥእ፡** qdrl. II bene disposuit, ordinavit, concinnavit. — **ተጣእጥእ፡** III, 1 pass. —

ጥእጥእ፡ bene dispositus, concinnatus, rectus.

ጣእጥእ፡ — **አንጣእጥእ፡** V com-motus, terrefactus est.

ጣለለ፡ — **አንጣለለ፡** V latus dependit.

ጣላላ፡ — **አንጣላላ፡** V expandit (veli instar), velo obtendit, velavit. —

ተንጣላላ፡ pass. V, impf. et subj.

ይንጣላዕ፡ pro **ይትንጣላዕ፡** (p. 51 et 133) pass. — **መንጣላዕት፡** pl. **መንጣዋላዕ፡** velum, aulseum, quidquid obducitur rei.

ጦመ፡ I, 1 convolvit, compli-cuit. — **ተጦመ፡** III, 1 pass.

ጣዎስ፡ pavo.

ጦቀ፡ I, 1 1) angustus, coarctatus fuit. — **አጦቀ፡** et **አጥወቀ፡** II, 1 1) coangustavit, compressit. 2) oppressit, vexavit. — **ተጦቀ፡** III, 1 pass. et refl.

ጦላ፡ I, 1 avarus fuit, avare invidit. — **ጦዋዒ፡** parvus, avarus, invidus.

ጠወዩ፡ I, 1 1) contortus, tortuosus, sinuosus fuit. 2) de-, retorsit, pervertit. — **ጠዋይ፡** incurvus, tortus, tortuosus, pravus, perversus. — **ጥወዮ፡** opus tortile. — **መጥወይ፡** instrumentum torquendi.

ጡጥ፡ gossipium.

ጥዕመ፡ I, 1 subj. **ይጥዕም፡** 1) gustavit. 2) sapidus, suavis, dulcis fuit. — **አጥዕመ፡** II, 1 caus. — **አስተጠዕመ፡** IV, 1 et **አስተጣዕመ፡** IV, 3 1) sapidum, dulce, jucundum reddidit alqd. 2) dulce censuit, jucunditatem rei laudavit. — **ጥዕም፡** sapidus, gustu jucundus, dulcis,

suavis. — ጣዕዎ፡, pl. ጣዕዎት፡
1) gustus, sapor; iudicium፡ ዘአልዐ፡
ጣዕዎ፡ irrationalis p. 74. 2) dul-
cedo, suavitas. 3) jucunditas, deli-
ciae, voluptas.

ጣዕዋ፡ pullus lactens; vitulus,
-a; agnus, -a.

ጣዐው፡ — ጣዖት፡, pl. ጣዖታ-
ት፡ idolum, idola. — አጣዐው፡
qdrl. II 1) pravam superstitionem
secutus est. 2) idola coluit.

ጥዕዩ፡ I, 1 imprf. ይጥሩ፡ et
ይጤሩ፡ p. 72 annot., subj. ይጥ-
ዐይ፡ 1) sanus fuit, bene valuit, belle
se habuit, saluber fuit. 2) consanuit,
convaleuit. — አጥዐዩ፡ II, 1 1) sanum,
incolumem servavit. 2) sanavit. —
ጥዑይ፡ sanus, valens; saluber; in-
columis. — ጥረኛ፡ 1) sanitas, bona
valetudo. 2) salus.

ጠየረ፡ — ጠየረ፡ III, 2 au-
guratus, ominatus est. — ጠያሪ፡
auspex, augur, ominator.

ጤስ፡ I, 1 subj. ይጤስ፡ fuma-
vit. — አጤስ፡ II, 1 fumigavit. —
ጤስ፡ fumus.

ጠየቀ፡ I, 2 1) perspexit, con-
templatus est. 2) attendit, animad-
vertit, cavit. 3) sciscitatus, percon-
tatus est. 4) exploratum habuit, certo
scivit, bene cognovit. — አጠየቀ፡
II, 2 1) certiore fecit. 2) docuit,
exposuit, demonstravit. — ጠየቀ፡
III, 2 1) diligenter sciscitatus est,
pro certo cognovit. 2) perspectus,
compertus, eventu probatus est. —
ጥዩቅ፡ 1) perspicax. 2) subtilis, ac-
curatus. 3) exploratus, certus, in-
dubitatus, evidens.

ጤዐ፡ I, 1 1) ob-, col-, illeivit.
2) obturavit.

ጤገን፡ sartago, frixorium. — ጤ-
ገን፡ qdrl. I in sartagine frigit.

ጠገዐ፡ I, 1 subj. ይጥጋዕ፡ com-
pactus, af-, infixus fuit, co-, ad-, in-
haesit. — አስተጣገዐ፡ IV, 3 con-,
agglutinavit, coagmentavit.

ጥጥ፡ i. q. ጡጥ፡

ጠፍላኤት፡ numus argenteus.

ጠፍሐ፡ I, 1 composuit, plausit.

ጠፈረ፡ I, 1 texit domum, con-
tabulavit, laquearibus texit. — ጠ-
ፈር፡ laqueare, tectum.

ጠፍአ፡ I, 1 subj. ይጥፋአ፡ 1)
extinctus est. 2) evanuit, disparuit.
3) deletus, perditus est, interiit, pe-
riit. — አጥፍአ፡ II, 1 1) re-, extin-
xit. 2) delevit, perdidit, ad nihilum
redegit.

ጣፍያ፡ splen, lien.

ጠፈረ፡ — ጠፍ፡ infans, parvulus.

ጳጳሳስ፡ Pilatus.

ጳራቅሊጦስ፡ paracletus.

ጳስኮር፡ Paschur (Jer. 20).

ጳንገላ፡ — አጳንገላ፡ qdrl. II
ἀπαγγέλλειν, (memoriter) recitavit,
meditatus est; exposuit.

ጳንጦስ፡ Pontus.

ጳንፍልያ፡ Pamphylia.

ጳኩሚስ፡ Pachomius.

ጳኩሲማ፡ paxamas, paximatum,
buccella.

ጳጉሜን፡ Epagomenai, mensis
Abyssinorum XIII^{us}.

ጳጥሮስ፡ Petrus.

ጳጳስ፡, pl. ጳጳሳት፡ 1) episco-
pus, archiepiscopus. 2) metropolita.

3) ሊቀ፡ጳጳሳት፡ (etiam ሊቀ፡ጳጳስ፡ p. 88), pl. ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ patriarcha. — ጵጵስና፡ munus a) episcopi, b) metropolitae, c) patriarchae.

ጽሀርት፡, ጸሀርት፡ lebes, ahenum.

ጽሀቀ፡ I, 1 subj. **ይጽሀቅ፡** desideravit, desiderio affectus est, studiosus, sollicitus fuit, studuit, curam habuit. — **አጽሀቀ፡** II, 1 desiderio affecit, curae fuit. — **ጽሀቅ፡** desiderio affectus, studiosus, sollicitus. — **ጸሀቅ፡** desiderium, cura, studium, sollicitudo.

ጽሌ፡, pl. **ጽላት፡** tabula.

ጸለለ፡ I, 2 1) innatavit, supernatavit. 2) libere latus est, volitavit (in aëre).

ጸለለ፡ I, 2 et 1 1) ob-, inumbravit; umbra protexit; obscuravit. 2) umbraculi instar expandit. — **አጸለለ፡** II, 1 1) umbram captavit vel subiit. 2) consedit, habitavit. 3) umbram praebeuit. — **ተጸለለ፡** III, 2 obscuratus, obtenebratus est. — **ጸለለ፡** fuligo. — **ጽላሎት፡** 1) umbra. 2) tenebrae, nigror p. 145. — **ፆጽላል፡** locus umbratus; umbraculum. — **መጸለት፡** umbraculum, tabernaculum; **በዓለ፡መጸለት፡** festum tabernaculorum.

ጸለለ፡ — መጸለት፡ panis merus, azymus.

ጽላልሽ፡ n. loci Abyssinicum.

ጸልሐው፡ qdrl. I dolose egit. — **ጽልሐው፡** dolosus, subdolos, mali-

tiosus. — **ጽልሐት፡** 1) dolus. 2) malitia, impietas.

ጸለመ፡ et **ጸለመ፡** I, 1 1) obscuratus, tenebris circumfusus fuit, caligavit. 2) niger fuit vel factus est. — **አጽለመ፡** II, 1 1) obscurum reddidit, obnubilavit, obfusseavit. 2) nigrum fecit, denigravit. — **ጸለም፡**, f. **ጸላም፡** niger, ater, fuscus. — **ጽለመት፡** 1) obscuratio, eclipsis. 2) tenebrae. — **ጸለመተ፡** qdrl. I tenebricavit. — **ጽለመት፡** tenebris circumfusus, tenebricosus.

ጸለበ፡ — ተጸለበ፡ III, 1 crucifixus est. — **ጸለበ፡** crux, patibulum.

ጽላት፡ vid. **ጽሌ፡**

ጸልክ፡ I, 1 subj. **ይጽላክ፡** odit. — **ተጸልክ፡** III, 1 1) odio habitus est, in odio fuit. 2) sese invicem odit. — **ተጸልክ፡** III, 3 repr. — **ጽሉክ፡** odio habitus, invisus, odibilis. — **ጽልክ፡**, **ጸልክ፡** odium, inimicitia. — **ጸላኢ፡**, pl. **ጸላእያን፡** et **ጸላከት፡** osor, inimicus.

ጸለው፡ I, 1 subj. **ይጽሉ፡** 1) inclinavit (aures). 2) auscultavit, audit. — **ጸሉት፡** vid. **ጸለየ፡**

ጸለው፡ I, 1 assavit.

ጸልዕ፡, pl. **አጽልዕት፡** vulnus, ulcus.

ጸላዕ፡, pl. **ጸልዓት፡** et **ጸላዕት፡** rupes, saxum.

ጸለየ፡ I, 2 1) precatus est, preces fecit, oravit (c. ኀበ፡ vel በ፡ ad alqm). 2) exoravit, vovit. 3) precibus consecravit vel benedixit (c. Acc., p. 155; **ጸለየ፡** p. 153 siglum est). — **ጸሎት፡**, pl. **ጸሎታት፡** 1) precatio, preces, oratio. 2) votum. — **ፆጽላይ፡** oratorium, sacellum.

ጸሐል፡ 1) patina, laux, paropsis.
2) acerra, patera.

ጸሐም፡ barba.

ጸሐረ፡ I, 1 perfregit, discussit.

ጸሐብ፡ — **አጽሐብ፡** II, 1 1) molestus fuit, defatigavit alqm. 2) ur-sit, importune institit. — **ጸሐብ፡** molestia, difficultas.

ጸሐብ፡, pl. **አጽሐብት፡** vas te-staceum; urceus, amphora.

ጸሐው፡ et **ጸሐው፡** I, 1 1) serene-fuit (coelum). 2) evigilavit, cra-pulam exhalavit, sobrius fuit. — **ጸሐው፡** serenus.

ጸሐየ፡ — **መጽሔት፡**, pl. **መጽሐይ፡** speculum. — **ተጸሐየየ፡** qdrl. III, 1 in speculum inspexit, in spe-culo conspexit.

ጸሐየየ፡ qdrl. I runcavit, erun-cavit.

ጸሐደ፡ I, 1 laevis, mollis fuit vel factus est. — **አጽሐደ፡** II, 1 1) olde-vit unguento. 2) laevem reddidit, emollivit. — **ጽሐደ፡** laevis, mollis, tener.

ጸሐጸሐ፡ vid. **ወጽሐ፡**

ጸሐፈ፡ I, 1 subj. **ይጽሐፍ፡** scripsit, in-, per-, con-, de-, prae-, ad-, subscripsit. — **አጽሐፈ፡** II, 1 caus. — **ተጽሐፈ፡** III, 1 pass. — **ጽሐፍ፡** scriptus, in-, per-, con-scriptus. — **ጽሐፈት፡** scriptio, scrip-tura. — **ጸሓፊ፡**, pl. **ጸሐፍት፡** scriba, notarius, librarius, literatus, legis peritus, scriptor. — **መጽሐፍ፡**, pl. **መጸሐፍት፡** scriptura, inscriptio, li-terae, liber, epistola; scriptura sacra vel biblia.

ጸማ፡ vid. sub **ጸመወ፡**

ጸምሆ፡ qdrl. I et **ጸምሆየ፡** qnql. I marcuit, flaccuit.

ጸምላጥ፡ depalpebratus, lippus.

ጸመ፡ I, 1 surdus fuit, obsur-duit. — **አጽመመ፡** II, 1 obturavit, surdum reddidit. — **ተጸመመ፡** III, 1 1) obmutuit. 2) surdus factus est. 3) surdum vel mutum se praebuit, non audivit, silentio praetermisit (c. ለ፡ vel Acc. prs.). — **ጽመም፡** 1) surdus. 2) mutus.

ጸመመ፡ — **ጽም፡** sc. Acc. **ጽመ፡** in secreto, in latrina vel -am. — **ጽምሚት፡** vel **ጽሚት፡** sc. Acc. **ጽሚት፡** vel **በጽምሚት፡** in secreto, clam, occulte, cum silentio.

ጸመተ፡ — **አጽመተ፡** II, 1 in-ternecione delevit.

ጸምክ፡ I, 1 subj. **ይጽማክ፡** si-tivit. — **አጽምክ፡** II, 1 caus. — **ጽመክ፡** sitiens, siticulosus. — **ጽምክ፡** sitis.

ጸማ፡ 1) labor, opera. 2) mo-lestia, aerumna. — **ጸመወ፡** qdrl. I subj. **ይጸመ፡** laboravit, labore de-fatigatus est; labores, aerumnas sub-iit. — **አጸመወ፡** II laborem et molestiam attulit (c. Acc. prs. et በ፡ rei); labore defatigavit, afflictavit.

ጸርሐ፡, pl. **አጽራሐ፡** et **አጽርሐት፡** 1) conclave superius, coena-culum. 2) cubiculum, thalamus. 3) aedes.

ጸረቅ፡ 1) numus minutus aeneus. 2) aea. — **ጸረቀት፡** placenta tenuis, lagannum.

ጸረብ፡ I, 1 dolavit, asciavit, fabri-catus est. — **ጽርብት፡** fabricatio (la-pidaria et lignaria). — **ጸራቢ፡** fa-ber, fabricator.

ጸርጎ፡ I, 1 subj. **ይጽራጎ፡** clamavit, vociferatus est; acclamavit, in-clamavit (c. **ለ፡** vel **ጎበ፡**). — **ጽራጎ፡** clamor.

ጸርጎዕት፡ porrigo, impetigo.

ጸርዕ፡ Graecia, Graeci; **በጸርዕ፡** Graeco; **ጸርዓዊ፡** Graecus p. 125 ann. 5.

ጸራዒት፡ pl., lumbi, inguina (bestiae).

ጸርዩ፡ I, 1 liquando purgatus est, purus fuit. — **አጽረዩ፡** II, 1 liquavit, e-, deliquavit, liquando purgavit. — **ጽሩይ፡** liquidus, defaecatus, limpidus, merus, purus, sincerus. — **ጽርዩት፡** limpitudo, puritas, sinceritas. — **መጽርይ፡** crocus.

ጸቀው፡ I, 1 tundendo vel pangendo infixit.

ጸቃውዕ፡ pl. mel favorum liquidum.

ጽቑጽቋን፡ crocodilus terrester.

ጸበል፡ pulvis. — **ጽቡል፡** pulverulentus.

ጸብሐ፡ I, 1 subj. **ይጽባሐ፡** illuxit, diluxit (**ጸቢሐ፡** cum illucesceret dies, p. 4). — **ተጽብሐ፡** III, 3 mane salutavit. — **ጽባሐ፡** 1) tempus matutinum, mane. 2) oriens, plaga orientalis. — **ጸብሐዊ፡** 1) matutinus. 2) orientalis.

ጸብሐ፡ I, 2 tributum, vectigal pendit. — **አጸብሐ፡** II, 2 caus. — **ጸባሕት፡** tributum, vectigal (p. 14, coll. Hen. 100, 12). — **መጽብሐ፡** telonarius, publicanus. — **መጽብሐ፡** 1) tributarius, vectigalis. 2) telonarius, publicanus. — **ጾጽባሐ፡** telonium.

ጸበረ፡ I, 1 subegit lutum. —

አጽበረ፡ II, 1 id. — **ጽቡር፡** lutum, argilla, coenum.

ጸበርት፡ sing. et coll., pl. **ጸበራት፡** frondes palmeae, spathula, palma.

ጸብረቀ፡ — **አንጽብረቀ፡** V fulsit, scintillavit, coruscavit. — **ነጽብረቀ፡** fulgor, nitor.

ጸበ፡ et **ጸበበ፡** I, 1 subj. **ይጽብብ፡** angustus, nimis angustus fuit, coangustavit. — **አጽበበ፡** II, 1 caus. — **ጸቢብ፡** f. **ጸባብ፡** angustus, arctus. — **ጽበት፡** angustia. — **መጽብብ፡** angusturu, angustiae (viarum).

ጸበተ፡ I, 1 navit, natavit, transavit.

ጸብጎ፡ I, 1 1) intinxit. 2) embamma paravit. — **ጸብጎ፡** embamma, juscum, ferculum. — **መጽብጎ፡** tryblum, scutella, lanx.

ጸብሐ፡ I, 1 subj. **ይጽባሐ፡** bellum gessit, bellum intulit, bello aggressus est (c. Acc. pra.). — **ተጽብሐ፡** III, 3 bellum gessit cum aliquo (**ጾብሐ፡**); bellum intulit alicui (c. Acc.). — **ጸብሐ፡** pl. **አጽባሐ፡** bellum. — **ጸባሐ፡** bellator, bellicosus. — **ጸባሐት፡** exercitus. — **ጸባሐት፡** Zebaoth, Deus exercituum.

ጸብሐ፡ I, 1 vastus fuit. — **ጽቡሐ፡** vastus, desolatus.

ጸብዕ፡ — **አጽባዕት፡** pl. **አጽብዕ፡** digitus (manus et pedis).

ጸበዩ፡ I, 1 fluxit; natavit, innavit.

ጸተሎ፡ potus inebrians, zythum.

ጸተመ፡ contudit, contrivit.

ጽጋድ፡ et **ጽጉድ፡** juniperus excelsa, cedrus.

ጸንሐ፡ I, 1 subj. **ይጽናሕ፡** 1) insedit viam, insidiatus est. 2) exposcitavit, mansit (c. Acc.). — **አጽንሐ፡** II, 1 caus. — **ጽጉሐ፡** 1) insidians. 2) manens, expectans. 3) paratus, imminens, instans, reservatus. — **ጸናሐ፡** 1) insector viae. 2) expectans, manens. — **አጽናሐ፡** dilator, retardator.

ጸንሓሐ፡ holocaustum, sacrificium, suffimentum. — **አጸንሐሐ፡** qdrl. II igne combussit sacrificium, sacrificavit.

ጸንሰ፡ — **ተጸነሰ፡** III, 2 ad egestatem, inopiam, miseriam redactus est, inopia laboravit. — **ለስተጸነሰ፡** IV, 2 caus. — **ጽጉስ፡** inops, egenus, miser, impotens. — **ተጽናስ፡** inopia, egestas, miseria, necessitas.

ጸንቂቂ፡ qdrl. I intingendo inquinavit. — **ጽንቂቅ፡** inquinatus.

ጸናታም፡ ruta.

ጸነ፡ et **ጸነነ፡** I, 1 se inclinavit, versit. — **አጽነነ፡** II, 1 1) deorsum inclinavit, demisit, deflexit. 2) deorsum versit, inclinatus est, se demisit. — **ጽነት፡** inclinatio, declinatio.

ጸንዐ፡ I, 1 subj. **ይጽናዕ፡** 1) firmus, durus, arduus, difficilis fuit. 2) firmatus est; stabilis, ratus, certus fuit, duravit. 3) confirmatus, corroboratus, confortatus; fortis, validus, potens fuit; praevaluit, superior factus est; vehemens fuit. — **አጽንዐ፡** II, 1 1) durum reddidit, induravit, obfirmavit. 2) firmavit; stabilivit, durare fecit; firme constrinxit; intendit, contendit. 3) confirmavit, con-

fortavit, corroboravit, validum reddidit. 4) firmiter comprehendit, apprehendit, tenuit; prehensum tenuit; memoria prehendit; continuit. — **ጽኑዕ፡** 1) durus, rigidus, severus. 2) solidus. 3) firmus; certus, ratus, munitus; **ጽኑዐ፡** firmiter. 4) robustus. 5) fortis, validus, strenuus, potens. 6) validus, vehemens, gravis. — **ጽንዕ፡** durities, firmitas, robur, potentia, fortitudo, virtus, vehementia. — **ምጽናዕ፡** firmamen, firmamentum. — **መጽንዒ፡** corroborans, confortans.

ጽንጉን፡ coenum, lutum.

ጽንጉፍ፡ magnae molis, ponderosus.

ጸንጸወ፡ — **አጸንጸወ፡** qdrl. II compressit; distorsit.

ጸነጽለት፡ pl. **ጸናጽል፡** 1) tintinnabulum. 2) **ጸናጽል፡** cymbala. — **አጸንጸለ፡** qdrl. II sistrum, cymbalum pulsavit.

ጸንጸነ፡ qdrl. I fragilis, putridus fuit. — **ጽንጸን፡** fragilis, caducus, putridus, futilis.

ጸንጽንዖ፡ **ጽንጽዖ፡** musca.

ጽንፍ፡ pl. **ጽነፍ፡** et **አጽናፍ፡** 1) ora, lacinia, fimbria, limbus. 2) margo, litus. 3) extremitas, finis, terminus. — **ጸናፊ፡** exterior, extremus.

ጸለመ፡ — **መጽለም፡** sonus percussus, echo, locus vocibus resonans.

ጸለጽክ፡ — **ተጸለጽክ፡** qdrl. III, 1 coluit, veneratus est deos.

ጸመ፡ I, 1 subj. **ይጸም፡** jejunavit. — **ጽዉም፡** jejunans, jejunus. — **ጸም፡** pl. **አጽዋም፡** jejuniun.

ጸግዕት፡ pl. **ጸግዕታት፡** cella, recessus vel sedes anachoretæ, monachi.

ጸረ፡ I, 1 subj. **ይጸር፡** 1) portavit, gestavit, bajulavit, tulit, (ferre nomen i. e. inditum habere nomen). 2) pertulit, sustinuit, toleravit. — **አጸረ፡** II, 1 portare jussit, ferendum imposuit (c. dupl. Acc.). — **ተጸውረ፡** III, 1 pass. — **ጽዉር፡** 1) onustus. 2) portatus. — **ጸር፡** pl. **አጽዋር፡** onus. — **ጸዋረ፡** gestator, bajulus; ferens, gereus, habens. — **መጽወር፡** sella gestatoria. — **መጽወርት፡** vectis, pertica.

ጸወተ፡ — **ጸታ፡** pl. **ጸዋትወ፡** 1) series, ordo. 2) genus, species, classis. 3) ratio, modus (plures quam e ratione temporis ejus = „quam ejus æquales“ p. 134 str. 12).

ጸወነ፡ — **ተጸወነ፡** III, 2 et 1 1) confugit vel se recepit in tutelam vel praesidium alcjs (c. በ፡ prs.). 2) pass.: munitus, munitionibus clausus est. — **ጸወን፡** locus tutus, praesidium, refugium, castellum, munimentum, (**ጸወን፡** p. 152 siglum est).

ጸውዐ፡ I, 2 vocavit, ad-, convocavit, invitavit, invocavit. — **ተጸውዐ፡** III, 1 pass. — **ጽዋ፡** vocatus, vocatio.

ጽዋዕ፡ poculum, calix.

ጸጥ፡ coenum, lutum.

ጸዐለ፡ I, 2 et 1 contumelia, probris affecit, conviciatus est, maledixit. — **ተጸዐለ፡** et **ተጸዐለ፡** III, 2 pass. — **ጽዑል፡** contumelia affectus. — **ጽዕለት፡** contumelia, convicium, probrum, maledictio. — **ጸዓሊ፡** conviciator, maledicus.

ጽዕረ፡ I, 1 dolores sensit. — **አጽዕረ፡** II, 1 et **አጸዕረ፡** II, 2 dolore affecit, cruciavit, graviter afflixit. — **ተጽዕረ፡** III, 2 pass. — **ጽዑር፡** part. pass. — **ጸዕር፡** cruciatus, tormentum, dolor acerbus vel vehemens, afflictio gravis.

ጽዕቀ፡ — **አጽዐቀ፡** II, 1 coangustavit, coarctavit, pressit. — **ጽዐቀ፡** angustus. — **ጸዕቀ፡** angustia, necessitas. — **መጽዕቀ፡** coarctans, premens.

ጸዐነ፡ I, 1 et 2 imposuit onera (jumentis, plaustris, navibus); oneravit. — **ተጽዐነ፡** III, 2 1) conscendit, inscendit (jumentum, vehiculum). 2) vectus est, equitavit; etiam: insedit vel obsedit alqm daemon (p. 30). — **ጽዐን፡** 1) impositus, insidens. 2) onustus. — **መስተጽዕን፡** eques.

ጸዕደወ፡ qdrl. I candidus, albus fuit vel factus est. — **አጸደወ፡** II caus. — **ጽዕድወ፡** albus. — **ጸዕዳ፡** et **ጸዕዳ፡** pl. **ጸዓድወ፡** albus. — **ጽዕዳዊ፡** albitudo. — **ጸዐድድ፡** albicans.

ጸዐጠ፡ I, 1 unguenta condidit, aromata temperavit. — **መጽዕጥ፡** unguentarius, pigmentarius.

ጸዕፍ፡ vinum mustum.

ጺሐ፡ I, 1 subj. **ይጺሕ፡** complanavit, stravit viam. — **ተጺሐ፡** III, 1 pass. — **ጽዩሕ፡** complanatus, stratus, pervius, facilis. — **መጽዖሕት፡** via strata, munita, publica.

ጽዮን፡ Sion.

ጺነወ፡ qdrl. I oluit, red-, oboluit, odorem exhalavit. — **አጺነወ፡** II olfecit, odoratus est. — **ጺኖ፡** odor.

ጸሐ: I, 1 1) foetidus fuit. 2) putruit, computruit. — **ጸፍሐ:** foetidus, putidus. — **ጸሐት:** foetor, putor.

ጸው: sal.

ጸያፍ: balbutiens, blaesus.

ጸጸፍ: — **መጸጸት:** corium rubricatum.

ጸጸሐ: I, 1 splenduit, nituit. — **አጸጸሐ:** II, 1 lucem sparsit, splendorem emisit. — **ጸፍሐ:** splendens, nitens. — **ጸፍሐ:** splendor, nitor, claritas.

ጸድቀ: I, 1 subj. **ይጸድቅ:** 1) justus fuit, justificatus est. 2) verus fuit, verum dixit. — **አጸድቀ:** II, 1 justum reddidit, justum, insontem declaravit, justificavit. — **ተጸድቀ:** III, 2 sibi justus visus est. — **ጸድቅ:**, pl. **ጸድቃት:** 1) rectum, jus et fas; **በጸድቅ:** jure. 2) justitia, bonum et rectum. 3) veritas; **ዘጸድቅ:** verus; **በጸድቅ:** vere, rocte, revera. — **ጸድቅ:** 1) justus. 2) verus.

ጸደና: apis terrestres.

ጸዳነት: daemonion agreste vel silvestre.

ጸዳይ: auctumnus; aestas.

ጸድፈ: I, 1 in praeceps ruit, praecipitatus est. — **አጸድፈ:** II, 1 praecipitem dedit, deturbavit, dejecit. — **ጸድፍ:**, pl. **አጸዳፍ:** locus praeruptus, praecipitium, vorago, abyssus.

ጸጋ: vid. **ጸገው:**

ጸጉር: pili (hominum et bestiarum; nec non pennae et plumae avium; fibrae palmarum). — **ጸጋር:** pilosus, hirsutus.

ጸገበ: I, 1 1) satiatu est, satur fuit. 2) nausea, taedio captus est. — **አጸገበ:** II, 1 satiavit. — **ጸጉብ:** satiatu, satur. — **ጸጋብ:** 1) satietas. 2) abundantia, ubertas.

ጸጉነት: vespertilio.

ጸገው: I, 2 beneficia vel gratiam exhibuit, donavit, dona dedit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ). — **ተጸገው:** III, 2 beneficiis affectu est, dono vel gratis accepit. — **ጸጋ:** 1) gratia. 2) beneficium, donum, dona; **በጸጋ:** gratis. — **ጸጋዘአብ:** (donum Patris) n. viri Abyssini, p. 36. — **ጸጋዊ:** donator, largitor, liberalia.

ጸገፍ: I, 1 floruit, flores produxit. — **ጸጉይ:** florens, floribus ornatus. — **ጸጌ:**, pl. **ጸጌያት:** flos.

ጸጉጉ: — **ጸጉ:**, pl. **ጸጉጉ:** platea, vicus, forum.

ጸጥ: sile! **ጸጥ ብህላ:** siluit, obmutuit.

ጸጹት: culex, culices.

ጸፍሐ: (= ስፍሐ) latitudo.

ጸፍር:, pl. **ጸፈር:** et **አጸፋር:** unguis. — **ጸፈር:** I, 2 unguis praesecuit.

ጸፈቀ: — **አጸፈቀ:** II, 1 densavit, crebro fecit alqd. — **ተጸፍቀ:** III, 1 confertus, constipatus fuit. — **ጸፋቅ:** 1) densus, opacus, confertus. 2) frequens, creber.

ጸፍነት: pera.

ጸፍዐ: I, 1 percussit palma, alapam duxit (c. Acc. pra.). — **ተጸፍዐ:** III, 1 pass. — **ጸፍዐት:** percussio faciei, alapa.

ጸፍጸፈ: qdrl. I pavivit, stravit lapidibus (viam). — **ጸፍጸፍ:** pavit

mentum e lapidibus stratum, tessellatum.

ጸፍጸፈ፡ — **አንጸፍጸፈ፡** V 1) intra: stillavit, destillavit. 2) trs.: stillatim effudit vel emisit. — **ንጸፍጸፍ፡** stillicidium, guttae. — **ጸፍጸፍ፡** id. (p. 141 annot. 2).

ፀሐሰ፡ I, 1 motitavit pedes, tripudiavit. — **አፀሐሰ፡** II, 1 supposit pedem, tripndiavit.

ፀሐይ፡ sol.

ፀመመ፡ I, 1 praeligavit, obligavit (vulnera).

ፀመረ፡ I, 1 et 2 af-, confixit, connexuit. — **ተፃመረ፡** III, 3 consociatus est cum alqo, adhesit alicui. — **አስተፃመረ፡** IV, 3 conjugavit, copulavit inter se. — **ፅምረት፡** conjunctio, copulatio. — (**መፅምር፡** pl.) **መፃምር፡** et **መፃምርት፡** conjugium, a) compar, socius; b) conjux.

ፀምር፡ lana.

ፀምአ፡ — **አፅምአ፡** II, 1 auscultavit, aurem praeibuit, audivit (c. Acc.).

ፀመው፡ — **ፅምው፡** tranquillus, animo sedatus, modestus. — **ፅማዊ፡** tranquillitas, animus sedatus, modestia; **ለፅማዊክ፡** ጥፃ ማፍ ጌዳዳይቲ፤ quo titulo honorifico compellatur episcopus p. 71. — **ፅመኛ፡** 1) tranquillitas. 2) vita tranquilla et solitaria (anachoretæ).

ፀመደ፡ I, 1 junxit (curru iumenta), alligavit, subjunxit. — **ተፀምደ፡** III, 1 1) alligatus, subjunctus est. 2) se adjunxit vel addixit ali-

cui, cum sectatus est; magistrum sectatus est; assiduus fuit, maxime in exercitationibus sacris, devotus, ascesi deditus fuit. 3) se subjunxit vel submisit, famulatus est, servit; ministravit Deo. — **ፅመድ፡** 1) subjunctus, subditus. 2) famulus, minister. 3) assiduus. 4) exercitationibus sacris deditus, asceticus, devotus. — **ፅምድ፡** jugum, par, biga. — **ፀማድ፡** sectator, addictus, minister. — **መፅመድ፡** lorum, funis.

ፀረረ፡ — **አፀረረ፡** II, 1 hostilis fuit, rebellavit. — **ተፃረረ፡** III, 3 inimicitias suscepit cum alqo, hostili modo pressit, adversatus est. — **ፀር፡** pl. **አፀረር፡** adversarius, hostis. — **ፀረዊ፡** hostilis, inimicus, adversarius.

ፀርሰ፡ I, 1 stupidus, hebes fuit vel factus est dens. — **ፀርሰ፡** pl. **ፅረሰ፡** dens molaris.

ፀርቅ፡ pl. **አፀርቅት፡** pars vestis lacerae, pannus; **ዘፀርቅ፡** pannosus.

ፀርዐ፡ I, 1 cessavit (p. 131 ann. 1). — **አፀርዐ፡** II, 1 1) intermisit, cessavit, feriatu est, otiosus fuit. 2) caus.: cessare fecit. — **ተፀርዐ፡** III, 1 intermissus est, cessavit, irritus fuit, (**ደፀረፅ፡በሂጥ፡** cessatur i. e. cessatio fit mercaturæ p. 144). — **ፅሩፅ፡** 1) otiosus, deses, iners. 2) intermissus, abolitus. — **ፅርዐት፡** 1) intermissio, cessatio. 2) otium, desidia, inertia. 3) res otiosa vel inutilis.

ፀረፈ፡ et **ፀርፈ፡** I, 1 conviciatus est, maledixit, blasphemavit (c. **ላፅላ፡** vel Acc.). — **ፅሩፍ፡** maledicus, blasphemus, impius. — **ፅርፈት፡** convicium, maledictio, blasphemia. — **ፀረፈ፡** blasphemator.

ፀቂን፡ I, 1 sepsit, sepe vel maceriam circumdedit rei. — **ፀቂን፡** et **ፀቀን፡** sepes, maceria.

ፀብሰ፡ I, 1 debilis, infirmus fuit. — **አዕበሰ፡** II, 1 caus. — **ዕቡሰ፡** debilis, infirmus, lassus. — **ዕበሰ፡** infirmitas, languor.

ዕብን፡ ansa vel annulus.

ፀበጠ፡ I, 1 firmiterprehendit et tenuit. — **ዕቡጥ፡** part. pass. — **ፀበጢ፡** qui comprehendit vel continet.

ፀንሰ፡ I, 1 subj. **ይዕንሰ፡** et **ይዕንሰ፡** concepit, in utero habuit. — **ተፀንሰ፡** III, 1 conceptus est. — (**ዕንሰ፡** f.) **ዕንሰት፡** gravida, praegnans. — **ዕንሰ፡** conceptio, graviditas.

ፀንገዐ፡ — **ፆዕንጋዕ፡** 1) locus vel pars corporis, ubi quis recumbit i. e. utitur, adminiculum. 2) praesepe.

ፀንፈርት፡ decipula, tendicula.

ዐአት፡ vid. **ወዕአ፡**

ዐዙ፡ vel **ዓዙ፡** coxa, coxendix.

ዖረረ — **አንዖረረ፡** V se torsit, circumactus est. — **ነዖረረ፡** tormenta, dolores vehementes.

ፀወሰ፡ — **አፀወሰ፡** II, 2 debilitavit vel laesit membra alqjs. — **ዕዉሰ፡** debilis, debilitatus.

ዖገ፡ I, 1 perversus, malignus, trux fuit. — **ዕዉግ፡** pravus, perversus (φᾰῦλος p. 72). — **ፀግ፡** perversitas, perversum (opp. **ርትዕ፡** p. 76), malitia, truculentia. — **ፀዋግ፡** pravus, perversus, malignus, saevus, truculentus.

ፀዓዕ፡ pl. **ፀዓዓት፡** fragor tonitrus, fulmen cum tonitru.

ገወወ፡ qdrl. I cepit armis, captivum fecit, vel duxit vel tenuit, in exsilium abduxit. — **ተገወወ፡** III, 1 captus est, captivus, exsul fuit vel factus est. — **ገወው፡** vel **ገውው፡** captus, captivus. — **ገዋ፡** 1) captivitas, exsilium. 2) captivi, exsules. — **ገዋፂ፡** et **ገዋፂ፡** captivitas, exsilium.

ገዖት፡ locus graminosus, pratium, pascuum.

ፀጋፆ፡ sinister, laevus; manus sinistra; latus sinistrum. — **ዕግፆ፡** pars sinistra, latus sinistrum.

ፀገዐ፡ — **አስተገገዐ፡** IV, 3 lecto vel rei substratae superimposuit. — **ዕግዕ፡** et **ዕጋዕ፡** pulvillus, culcita. — **ፆዕጋዕ፡** i. q. **ፆዕንጋዕ፡** — **መገጉዕ፡** paralyticus.

ዓፂ፡ blatta, tineae.

ዐፈረ፡ I, 1 subj. **ይዕፍር፡** plexit, texuit, nexuit. — **ተዐፍረ፡** III, 1 rrl. et pass. — **ዕፋር፡** part. pass. — **ዕፍር፡** opus plexum, tortile. — **ዕፍረት፡** connexio, contextio. — **መዕፈርት፡** cassis, crates.

ዕፍዕ፡ et **ፀፍዕ፡** excrementa, stercus.

ፈሀረ፡ I, 1 fodit, ef-, defodit.

ፋል፡ faba, cicor. — Vid. **ፈወለ፡**

ፈልሐ፡ I, 1 subj. **ይፍለሐ፡** bullivit, ebullivit, aestuavit. — **አፍልሐ፡** II, 1 caus. — **ፍልሐ፡** bulliens, aestnans, fervidus.

ፈለሰ፡ I, 1 subj. **ይፍለሰ፡** 1) migravit, transiit, excessit, decessit, deportatus, peregrinatus est. 2) trans-

latus, assumptus est. — **አፍለሰ፡** II, 1 expulit, ejecit e sede, deportavit, transtulit, removit, amovit. — **ተፋለሰ፡** III, 3 huc illuc migravit vel transiit vel translatus est. — **ፍለሰት፡** migratio; peregrinatio; exsilium; decessus, obitus; assumptio; translatio. — **ፈላሲ፡** extra patriam degens, alienigena, accola, peregrinus, peregrinator.

ፈላስፋ፡ et **ፈለስፋ፡** philosophi. — **ተፈልሰፈ፡** III, 1 philosophatus est. — **ፍልሱፍ፡** philosophus.

ፈለከ፡ orbis coelestis.

ፈለየ፡ I, 1 separavit, divisit.

ፈለግ፡, pl. **አፍላግ፡** 1) fluvius, annis. 2) vallis, (**ግእከለ፡አፍላግ፡ ክልኤቱ፡** Mesopotamia).

ፈለጠ፡ I, 1 subj. **ይፍልጥ፡** 1) separavit, disjunctit, dissociavit; („divisim attribuunt“ p. 71 l. 23). 2) sejunctit, segregavit. 3) discrevit, distinxit, dignovit. — **አፍለጠ፡** II, 1 distinctionem fecit, distincte dixit. — **ተፈለጠ፡** III, 1 rfl. et pass.; (**ተፈለጠ፡** dissidium p. 44). — **ተፋለጠ፡** III, 3 repr. — **ፍለጥ፡** 1) separatus, disjunctus. 2) segregatus. 3) distinctus, diversus. — **ፍልጠት፡** separatio, discessus, dissidium, segregatio, discrimen. — **ፍልጣን፡** dissidium, divortium, discrimen, res segregata.

ፈልጾስ፡ Philippus.

ፈለጸ፡ — **ተፋለጸ፡** III, 3 minutim diffractus est.

ፈልፈለ፡ qdrl. I erupit, prorupit, scaturiit (fons, aqua). — **አፈልፈለ፡** II caus. — **ፈልፈለ፡** scaturigo, fons.

ፈልፈለ፡ piper.

ፈሐለ፡ I, 1 lascivus, salax, petulans fuit. — **ፈሐል፡** et **ፋሕል፡** lascivia, salacitas, petulantia.

ፍሕም፡, pl. **አፍሓም፡** carbo, pruna.

ፈሐቀ፡ I, 1 1) abstersit, rasit, ab-, derasit. 2) radula expolivit. — **ፍሐቅ፡** rasus, caelatus, tornatus. — **ፍሕቅ፡** opus rasile, sculptile, toreuma.

ፈሥሐ፡ — **ተፈሥሐ፡** III, 2 gavisus, laetatus est, hilaris fuit vel factus est (c. በበይፍት፡ congratulari, συγχαρειν ἀλλήλοις p. 74). — **አስተፍሥሐ፡** IV, 1 et **አስተፈሥሐ፡** IV, 2 gaudio, laetitia, solatio affecit alqm. — **ፍሠሕ፡** 1) laetus, gaudens, hilaris. 2) laetabilis, jucundus. — **ፍሥሓ፡** gaudium, laetitia, solatium (= χαῖρον, gaudium, salus p. 70. 72; cfr. p. 9 ann.). — **ፍሥሓ፡ጽዮን፡** (gaudium Sionis), n. viri Abyssini p. 37. — **ትፍሥሕት፡**, pl. **ትፍሥሕታት፡** gaudium, laetitia, (causa gaudii), solatium, laetus nuntius. — **መስተፍሥሐ፡** laetificans, exhilarans, consolator.

ፍሥሕ፡ fauces montanae; locus clivus, arduus.

ፍሥሕ፡ pascha.

ፈረሀ፡ I, 1 subj. **ይፍራህ፡** 1) timuit, metuit. 2) veritus, reveritus est. — **አፍረሀ፡** II, 1 metum iniecit, terruit. — **ፍሩህ፡** timore correptus, timens. — **ፈራህ፡** timidus, pavidus. — **ፍረሀት፡** 1) timor, metus. 2) reverentia. — **ፈራሂ፡** timens, reverens. — **መፍረሀ፡** timendus, terribilis.

ፈርዖን፡ Firmus.

ፍሬምናጦስ፡ Frumentius.

ፈረስ፡ — **አፍረስ፡** II, 1 diruit, destruxit, demolitus est.

ፈረስ፡, pl. **አፍራስ፡** equus, equa. — **ፈረሳዊ፡** equeus.

ፋርስ፡ Persia, Babylonia.

ፈረሳዊ፡ Pharisaicus.

ፈረቀ፡ — **ፈራቂ፡** redemptor, salvator. — **ፍርቃን፡** salus.

ፈርጎ፡ — **አፍርጎት፡** et **አፍጎርት፡** pulli avium.

ፈርነስ፡ — **ተፈርነስ፡** qdrl. III, 1 oblectationi se dedit, lactitia exsultavit.

ፈርዖን፡ Pharaon.

ፈርዖን፡ — **አንፈርዖን፡** V salit, exsiluit, exsultavit. — **ነፈርዖን፡** exsultatio, lascivia.

ፈርዘን፡ — **ተፈርዘን፡** III, 1 1) ruptus est, se pandit. 2) erupit in cachinnos.

ፈርየ፡ et **ፈረየ፡** I, 1 subj. **ይፍረየ፡** 1) gemmas et flores emisit, floruit. 2) fructum tulit, fructificavit. — **አፍረየ፡** II, 1 1) caus. 2) fructum tulit p. 45. — **ፍሬ**, pl. **ፍሬያት፡** 1) flos. 2) fructus; **ዘያወዕለ፡ፍሬ፡** fructifer p. 14; etiam: proles p. 152. — **መፍርይ፡** ferax, fructifer.

ፍርግያ፡ Phrygia.

ፍርፋር፡, **ፍርፋር፡** mica, fragmentum panis.

ፍርፍርት፡ coturnix.

ፈሰስ፡ — **ተፋሰስ፡** III, 3 1) sortitus est. 2) micuit digitis.

ፋሲካ፡ pascha.

ፈሰው፡ crepitus ventris.

ፈቀረ፡ — **አፍቀረ፡** II, 1 carum habuit, amavit, dilexit. — **ተፈቀረ፡** III, 1 pass. — **ተፋቀረ፡** III, 3 repr. — **ፍቁር፡** carus, dilectus, amatus. — **ፍቅር፡** amor, dilectio, caritas (c. ምስለ፡ erga); amicitia. — **መፍቀሪ፡** amans, amator, studiosus.

ፈቃር፡ 1) cingulum, zona. 2) casula, cucullus.

ፈቅኦ፡ I, 1 1) diffidit, diffregit. 2) mulcavit, vulneravit. — **ፍቅኦት፡** vulnus, plaga inflicta.

ፈቀደ፡ I, 1 subj. **ይፍቅድ፡** 1) invisit. 2) respexit, reputavit, aestimavit. 3) requisivit, expetiit. 4) cupiit, voluit (c. neg.: noluit), seq. Acc., vel Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj. („ich willnſche ihm nicht zu ſehen, nolim eum videre“ p. 3 l. 18/19). 5) indignit, opus fuit alicui (c. Acc. rei, vel Subj. verbi). — **ተፈቅደ፡** III, 1 pass. (opus, necessarium fuit, desideratum est p. 61). — **ፍቅድ፡** numeratio, computus, numerus. — **ፈቃድ፡**, pl. **ፈቃዳት፡** 1) desiderium, necessarium. 2) voluntas; **በፈቃዱ፡** vel **እምፈቃዱ፡** ultro, sponte, voluntate sua; **ዘእንበለ፡ፈቃዱ፡** invitus, invite („duae voluntates“ p. 109 str. 6; dieit matrimonium et caelibatum). — **መፍቅድ፡**, pl. **መፍቅዳት፡** res desiderata, desiderium; res necessaria, necessitas.

ፈተላ፡ I, 1 subj. **ይፍተላ፡** torsit, nevit, fila deduxit. — **ተፈተላ፡** III, 1 pass. — **ፍተላ፡** netus, tortus, contortus. — **ፈተላ፡**, pl. **አፍተላ፡** et **አፍተላት፡** filum, funiculus. — **ፍተሎ፡** opus filorum.

ፈትሐ፡ I, 1 subj. **ይፍታሕ**፡ 1) aperuit. 2) solvit, ex-, resolvit; absolvit a peccato p. 64. 3) jus dixit, iudicavit, dijudicavit. — **ተፈትሐ**፡ III, 1 pass. — **ተፋትሐ**፡ III, 3 litigavit. — **ፍቱሕ**፡ 1) apertus. 2) solutus. 3) absolutus (a poena). — **ፍትሕ**፡ 1) iudicium, sententia iudicia. 2) jus, quod justum et legitimum est. — **ፈታሒ**፡ 1) aperiens, solvens, liberator. 2) iudex, vindex.

ፈተተ፡ I, 1 et 2 1) fregit, in specie panem. 2) donavit, tribuit portionem. — **ተፈተተ**፡ III, 1 et 2 pass. — **ፍት፡** pl. **ፍተት**፡ 1) frustum, frustulum. 2) portio. 3) munus, datum. — **ፍታ**፡ id. — **ፍተት፡** pl. **ፍተታት**፡ fragmen, frustum, frustulum.

ፈተነ፡ I, 1 subj. **ይፍተን**፡ 1) scrutatus est, exploravit, investigavit. 2) tentavit, probavit, examinavit. — **አፍተነ**፡ II, 1 explorandum, tentandum dedit alqm. — **ተፈተነ**፡ III, 1 pass. — **ፍቱን**፡ part. pass. — **ፈታኒ**፡ scrutator, explorator, tentans.

ፈተወ፡ I, 1 subj. **ይፍተወ**፡ et **ይፍቱ**፡ cupivit, concupivit, appetiit, desideravit, exoptavit (seq. Sbj. verbi). — **አፍተወ**፡ II, 1 appetitu, desiderio affectu, placuit, libuit alicui. — **ፍተወ**፡ exoptatus, incundus, suavis. — **ፍትወት**፡ pl. **ፍትወታት**፡ cupiditas, concupiscentia, libido, desiderium, res desiderata, deliciae. — **ፍትወታዊ**፡ libidinosus, voluptarius. — **መፍትወ**፡ 1) desiderabilis, exoptatus, necessarius. 2)

deceat, convenit, oportet, seq. Inf. vel Subj. verbi vel **ከመ**፡ c. Subj.

ፊታጎርስ፡ Pythagoras.

ፈነረ፡ I, 1 subj. **ይፍነረ**፡ despondit (feminam). — **ተፍነረ**፡ vel **ተፈነረ**፡ III, 1 pass. — **ፍነርት**፡ sponsa. — **ፈኃረ**፡ sponsus.

ፍና፡ vid. **ፈነወ**፡

ፈንሐስ፡ Phinees, Pinehas.

ፈንቀለ፡ qdrl. I refodit, rimatus est.

ፈነወ፡ I, 2 1) misit. 2) dimisit, missum fecit; deduxit, prosecutus est funus p. 62. — **ተፈነወ**፡ III, 2 pass. — **ተፋነወ**፡ III, 3 sibi invicem valedixit. — **አስተፋነወ**፡ IV, 3 prosecutus est, deduxit abeuntem, valedixit. — **ፍንወ**፡ missus. — **ፍፍት**፡ pl. **ፍፍወ**፡ et **ፍፍዊ**፡ via; iter; vivendi agendique ratio; ratio, modus. — **ፍና**፡ 1) conversio, directio, sc. Acc. **ፍና**፡ sub, versus. 2) via (apud poetas). 3) **τρόπος**, ratio, modus, genus. — **ፈናዊ**፡ mittens.

ፋእም፡ pl. **አፍእምት**፡ et **አፍእምት**፡ 1) orificium tunicae. 2) offa, buccella. 3) trama, subtemen. — **አፍእመ**፡ II, 1 in os indidit buccellas, mendicanti panem praebuit. — **ተፋእመ**፡ III, 1 1) buccellas deglavit. 2) panem mendicavit. — **አስተፋእመ**፡ IV, 1 mendicavit.

ፈከረ፡ I, 2 interpretatus est, exposuit, explanavit, explicuit. — **ተፈከረ**፡ III, 2 pass. — **ፍከራ**፡ pl. **ፍከርያት**፡ expositio, explanatio, interpretatio. — **መፈከር**፡ interpres; fatidicus, hariolus.

ፈወለ፡ — **ተፋወለ**፡ III, 3 omina captavit, ominatus est. — **ፋል**፡ pl. **ፋላት**፡ omen.

ፈወስ፡ I, 2 sanavit, medicatus est (c. Acc. vel ለ፡). — **ተፈወስ፡** III, 2 pass. (c. Acc. morbi p. 77). — **ፈውስ፡**, pl. **ፈውሳት፡** 1) medela, sanatio, curatio. 2) medicamen, remedium. — **ፈዋሲ፡** medicus, sanans. — **መፈውስ፡** sanator, medicus. — **ኖዋስ፡** nosocomium.

ፎዘ፡ I, 1 dc-, abstersit.

ፈዐው፡ — **አፍያት፡** vipera.

ፍያል፡ phiala, crater.

ፈየተ፡ praedatus est, expilavit. — **ተፈይተ፡** III, 1 latrocinatus, praedatus est. — **ፈያት፡** latro, latrones, praedones. — **ፈያታዊ፡** latro, praedo.

ፍዳ፡ vid. ፈደደ፡

ፊደል፡, pl. **ፊደላት፡** litera alphabeti.

ፈደደ፡ I, 1 subj. ይፍዳ፡ 1) persolvit debitum. 2) reddidit, restituit. 3) rependit, retribuit. 4) debuit. — **ተፈደደ፡** III, 1 1) exegit, petiit sive remunerationem sive poenas. 2) accepit redditum, repensum, prae-
nuo vel poena affectus est. — **ፍዳ፡** retributio, remuneratio; poena, vindicta. — **ፈዳይ፡** et **ፈዳዬ፡** solutor, retributor. — **መፍዴ፡** 1) pecunia. 2) praemium.

ፈድፈደ፡ qdrl. I 1) crevit, multiplicatus est. 2) copiosior, uberior fuit vel factus est, abundavit, superabundavit, redundavit; superavit, excessit (numero) seq. **እምነ፡** rei. 3) superior fuit, excelluit (c. **እምነ፡** vel c. pron. suff.). — **አፈድፈደ፡** II 1) adauxit, cumulavit, magis fecit (seq. Acc. Inf.). 2) superavit, excelluit (c. dupl. Acc. p. 134). — **ፍድድድ፡** abundans, major, nimius, excel-

lens. — **ፈድድድ፡** 1) pars excedens, redundans; praestantia. 2) Acc. **ፈድድድ፡** a) valde, vehementer, magnopere. b) abundanter, eximie. c) seq. **እምነ፡** magis quam, plus quam, (= praeter p. 62 l. 2/3). d) nimis. e) **እር፡ፈድድድ፡** quanto magis! f) maxime, imprimis; **ወፈድድድ፡** μάλιστα δέ, **ወንዲ፡ፈድድድ፡** ferner ganz besonders. — **ፍድድድ፡** abundantia, praestantia.

ፈግዐ፡ I, 1 et 2 lante vixit, vitae voluptatibus et jucunditatibus fructus, luxuriatus est. — **ተፈግዐ፡** III, 1 et 2 id. — **ፍግዐ፡** delectatio, voluptas, vita delicata. — **ፍግዓ፡** id. — **ትፍግዐት፡** id.

ፈገገ፡ graviter oluit. — **ፍጉግ፡** graviter olens, foetidus.

ፈጠረ፡ I, 1 subj. ይፍጥር፡ 1) creavit (Deus); genuit (p. 40). 2) ex animo suo produxit, excogitavit, ementitus est. 3) literas (magicas) incidit. — **ተፈጥረ፡** III, 1 1) creatus est. 2) genitus, natura factus est. — **ፍጡር፡** creatus. — **ፍጥረት፡**, pl. **ፍጥረታት፡** 1) creatio, principium, primordia rerum. 2) res creata, creatura, creaturae. 3) natura. 4) origo, ortus, nativitas, generatio. — **ፈጣሪ፡** 1) notae vel literae incisae, characteres superstitiosi. 2) res ficta, commentum.

ፈጠነ፡ I, 1 subj. ይፍጥን፡ celer, velox, properus fuit („nt citior nobis esset“ = ut citius rem conficeret, p. 71 l. 3). — **አፍጠነ፡** II, 1 festinavit, properavit (seq. Acc. Inf.). — **እስተፋጠነ፡** IV, 3 festinavit, pro-

peravit, acceleravit. — **ፍጡን፡** citus, properus, festinus; **ፍጡን፡** propere, cito, festinanter, mox.

ፈጽሐ፡ I, 1 1) malleo contudit. 2) fudit, cecidit, excidit, (lapides). — **ተፈጽሐ፡** III, 1 pass. — **መፍጽሐ፡** malleus, instrumentum dolatorium, securis.

ፈጸመ፡ I, 2 1) im-, re-, ex-, complevit, πληροῦν. 2) peregit, perfecit. 3) consummavit, finivit, absolvit, ad finem perduxit. — **ተፈጸመ፡** III, 2 pass. — **ፍጹም፡** 1) impletus, plenus. 2) perfectus, absolutus, a) consummatus; b) τέλειος vollkommen; c) integer; **ፍጹመ፡** plene, perfecte, prorsus, plane, penitus. — **ፈጸሟ፡** complens, perfector, consummator, peragens; finalis (p. 148 str. 1, ni maueris **ፍጸሟ፡**). — **ፍጸሟ፡** completio, perfectio, consummatio, finis. —

ተፍጸሟት፡ plenitudo, perfectio, absolutio, consummatio, finis.

ፍጽም፡ pl. **ፍጽማት፡** 1) frons. 2) pars anterior (agminis, primum agmen).

ፈጸየ፡ — **ፍጽ፡** sibilus, susurrus. — **ተፋጸየ፡** III, 3 sibilavit, (exsibilavit, fistula cecinit).

ፈፀመ፡ I, 1 et 2 obstruxit, occlusit, obtaravit. — **ተፈፀመ፡** III, 1 et **ተፈፀመ፡** III, 2 1) pass. 2) obmutuit, obsurdnit.

ፈፀነ፡ I, 1 febris correptus est vel laboravit. — **ፈፀነት፡** febris.

ፓሳ፡ pascha.

ፒሳ፡ pix.

ፕፕሬ፡ ፒፕሬ፡ purpura.

ፕፕሬ፡ piper.

05686685

Errata:

Pag.	5 l. 13	legas	አፈርህ፣ pro አፈረህ፣
—	19 - 4	—	ይሔውጸ፣ pro ይሔውጽዎ፣
—	29 - 12	—	ወይ pro ወወይ
—	— - 22	—	ወጎቡአቲሁ፣ pro ወጎቡአታሁ፣
—	47 - 1	—	አተ፣ pro አት፣
—	59 ann. 3	—	ἀρετῶν — ἀρετῶν.
—	93 l. 1	—	ሔር፣ — ሕር፣
—	95 - 18	—	በቅንአት፣ pro በቅንዐት፣
—	102 - 1	—	ወሰረረ፣ pro ወሰረረ
—	111 - 17	—	ከመ፣ pro ከመ፣
—	139 - 13	insertas	ዐሥራተ፣ post ንሥእ፣
—	173 ^a - 13	—	II, 1 post አሕጸጸ፣
—	177 ^b - 16	—	I post I,
—	225 ^a - 16	—	II, 1 post አንቀጥ፣
—	239 ^a - 31	legas	አፈ፣ pro አፈ።

Verlag von T. O. Weigel in Leipzig.

Dillmann, ord. Prof. Dr. Aug., **Grammatik der äthiopischen Sprache.** 1857. gr. 8. (XXIV u. 435 S.) geh. 4²/₃ Thlr.

— **Lexicon linguae aethiopicae** cum indice latino. Adjectum est vocabularium Tigre dialecti septentrionalis compilatum a Werner Munzinger. 3 partes. 1862—64. gr. 4. geh. 26²/₃ Thlr.

Epiphanii episcopi Constantiae opera. Edidit G. Diudorfius. 5 voll. 1859—1863. 8. geh. 16 Thlr.

Vol. I. Anonymi vita Epiphanii. Ancoratus. Anacephalacosis. Panarii libri I. tomus I. 1859. (XXXVIII u. 431 S.) 2 Thlr. 16 Ngr.

„ II. Panarii libri I. tomi II et III. et libri II. tomus I. 1860. (VIII u. 692 S.) 3¹/₂ Thlr.

„ III. Pars I.: Panarii libri II. tomus II. et libri III. tomi I. II. 1861 (XVI u. 1—588. S.) 3¹/₂ Thlr.

Pars II.: Annotationes ad Panarium. 1862. (XII u. 589—956. S.) 2 Thlr.

„ IV. Pars I. et II.: De mensuris et ponderibus. De gemmis. — Pseudo-Epiphanii homiliae. 1863. (XXIV und 248, VIII u. 112 S.) 2 Thlr. 6 Ngr.

„ V. D. Petavii animadversiones. 1859. (LXXXVI u. 342 S.) 2 Thlr. 8 Ngr.

Munzinger, W., **Vocabulaire de la langue Tigré.** 1865. gr. 8. (X u. 93 S.) geh. 1 Thlr.
(Separatdruck aus Dillmann's Lexicon.)

Uhlemann, Max. Ad., **de veterum Aegyptiorum lingua et literis**, sive de optima signa hieroglyphica explicandi via atque ratione. Accedunt indices et vocabularii hieroglyphici specimen. 1851. gr. 8. (VII u. 116 S.) geh. 24 Ngr.

— **Linguae copticae grammatica** in usum scholarum academicarum scripta cum chrestomathia et glossario. Insertae sunt observationes quaedam de veterum Aegyptiorum grammatica. 1853. gr. 8. (VIII u. 167 S.) geh. 1²/₃ Thlr.

Unter der Presse:

Novum Testamentum extra canonem receptum. Edidit, commentarium criticum et adnotationes addidit, librorum deperditorum fragmenta collegit et disposuit Adolphus Hilgenfeld.

Fasciculus II, Barnabae epistula enthaltend und zuerst erscheinend, gelangt im November 1865 zur Ausgabe; das Gauze, aus 4 Fascikeln bestehend, soll im Jahre 1866 vollständig werden.

113

5217

LIPSIÆ: IMPRESSIT F. A. BROCKHAUS.

